ANG MGA BUHAT SA MGA APOSTOLES

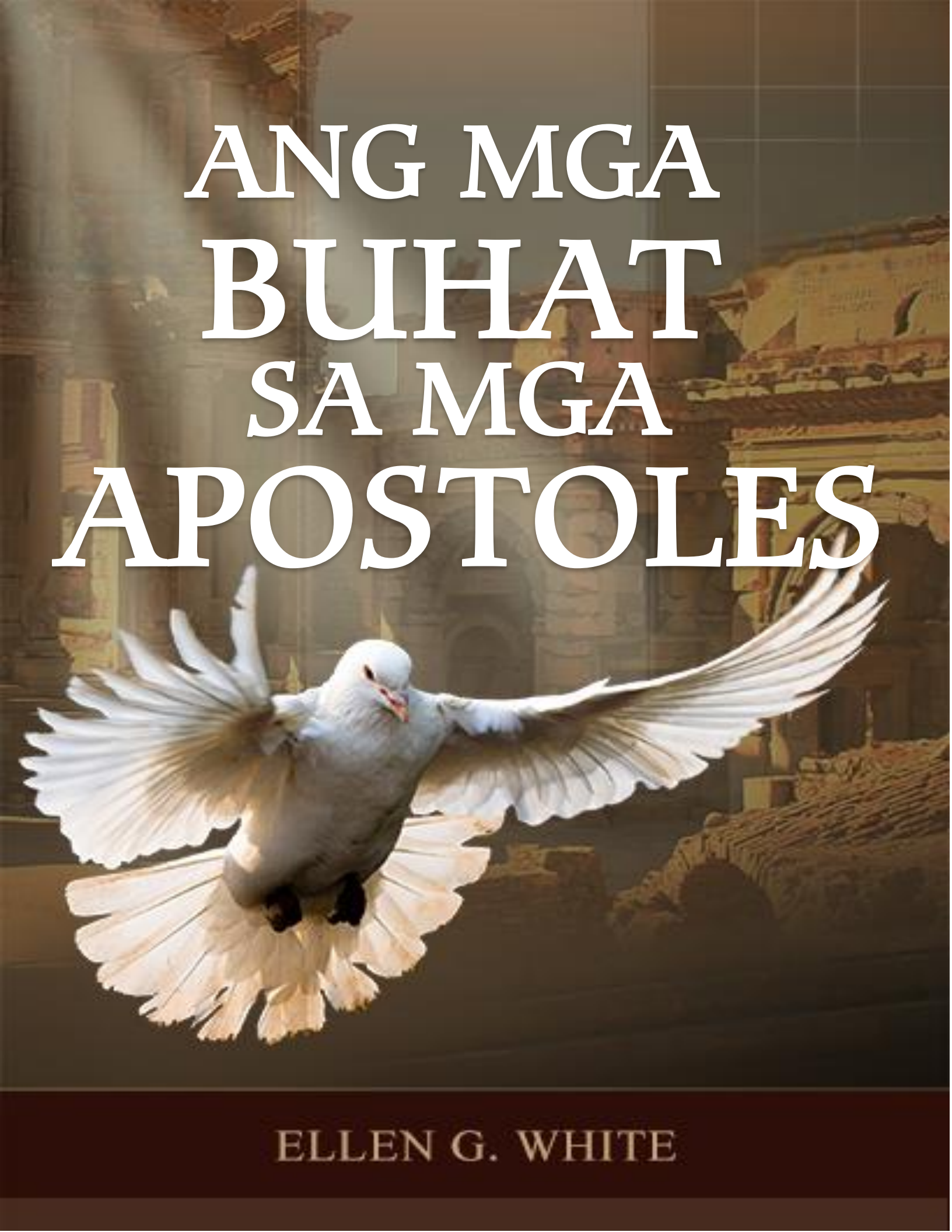

ELLEN G. WHITE

New Covenant Publications International Ltd. Cebuano

Copyright © 2020. Internasyonal nga Publikasyon sa Bag-Ong Pakigsaad

Tanan nga mga katungod gigahin. Wala'y bahin sa kini nga libro ang mahimong kopyahon o ipadala sa bisan unsang porma o sa bisan unsang paagi bisan kung wala ang tin-aw nga sinulat nga pagtugot gikan sa tagsulat, gawas sa kaso sa mubo nga mga kinutlo nga nahisulat sa mga kritikal nga artikulo ug mga pagsusi. Palihug tan-awa ang tanan nga hinungdanon nga mga pangutana sa nagpamantala.

Tanan nga mga katungod gigahin. Wala'y bahin sa kini nga libro ang mahimo nga kopyahon o ipadala sa bisan unsang porma o sa bisan unsang paagi, electronic o mekanikal, lakip ang pag-photocopying, pagrekord, o sa usa ka sistema sa pagtipig ug pagkuha sa impormasyon - gawas sa usa ka tigtuon nga mahimong mokutlo sa mubo nga mga tudling sa usa ka pagsusi nga mahimo'g gipatik sa usa ka magasin o pamantalaan - nga wala'y pagtugot sa pagsulat gikan sa nagpatik.

ISBN: 359-2-85933-609-1

ISBN: 359-2-85933-609-1

Catalog sa Data sa Publication

Pag-edit ug Laraw: Internasyonal nga Publikasyon sa Bag-Ong Pakigsaad

Giimprinta sa Nagkahiusa nga Gingharian sa Dako nga Britain.

Unang Pag-imprinta 26 Mayo 2020

Gipatik sa : Internasyonal nga Publikasyon sa Bag-Ong Pakigsaad

New Covenant Publications International Ltd.,

Kemp House, 160 City Road, London, EC1V 2NX

Bisitaha ang website: www.newcovenant.co.uk

Makalilisang ang bugno nga mahitabo tali sa mga gahum sa maayo ug sa daotan diha sa importante nga mga sentro diin ang mga mensahero sa kamatuoran ginatawag sa pagpangabudlay. “Kay ang atong pakigdumog dili batok sa mga binuhat nga unod ug dugo,” nagpahayag si Pablo, “kondili batok sa mga punoan, batok sa mga kagamhanan, batok sa mga labawng agalon niining mangitngit nga kalibutan.” Hangtud sa pagtak-op sa panahon adunay panagbangi tali sa iglesya sa Dios ug kanila nga ilalom sa pagmando sa daotan nga mga manolunda. Ang nag-unang mga Cristohanon kanunay nga ginatawag sa pagtagbo sa mga gahum sa kangitngit nawong ug nawong. Pinaagi sa malibugong mga pangatarungan ug pinaagi sa panglutos ang kaaway naningkamot sa pagliso kanila gikan sa matuod nga pagtoo. Sa pagkakaron, sa diha nga ang katapusan sa tanang mga butang nga yutan-on tulin nga nagakaduul, si Satanas nagapagula sa makatalagmanong mga panglimbasug sa paglit-ag sa kalibutan. Nagalaraw siya ug daghang mga piano sa pagpapulild sa mga hunahuna ug sa pagpatipas sa pagtagad gikan sa mga kamatuoran nga hinungdanon sa kaluwasan. Diha sa matag-siyudad ang iyang mga ahente nagakapuliki sa pag-organisar ngadto sa mga pundok niadtong nagsupak sa kasugoan sa Dios. Ang labaw nga limbongan nagabuhat sa pagpasulod sa mga elemento sa kalibug ug sa pagsukol, ug ang mga tawo gipasilaub sa kadasig nga dili sumala sa kahibalo. Ang pagkadaotan nagaabut sa usa ka gitas-on nga kaniadto wala gayud maabut,..

Kapitulo 21 - Diha sa Mga Kayutaan sa Unahan

Ang mga Buhat sa mga Apostoles

Blangko nga panid

New Covenant Publications

International Ltd.

Nagbag-o nga mga Libro, Nagbag-o sa Hunahuna

New Covenant Publications International Ltd.,
Kemp House, 160 City Road, London, EC1V 2NX

Email: newcovenantpublicationsintl@gmail.com

Mga Pag-ila

Gipahinungod sa Diyos.

Talaan sa mga Sulod

Talaan sa mga Sulod 3
Kapitulo 1 - ANG KATUYOAN SA DIOS ALANG SA IYANG IGLESYA 7
Kapitulo 2 - ANG PAGBANSAY SA NAPULO'G DUHA 12
Kapitulo 3 - ANG DAKUNG SUGO 18
Kapitulo 4 - ANG PENTEKOSTES 25
Kapitulo 5 - ANG GASA SA ESPIRITU 33
Kapitulo 5 - DIHA SA GANGHAAN SA TEMPLO 41
Kapitulo 6 - USA KA PASIDAAN BATOK SA PAGKASALINGKAPAW 50
Kapitulo 7 - SA ATUBANGAN SA SANHEDRIN 55
Kapitulo 8 - ANG PITO KA MGA DIYAKUNO 62
Kapitulo 9 - ANG UNANG MARTIR NGA CRISTOHANON 69
Kapitulo 10 - ANG MAAYONG BALITA DIHA SA SAMARIA 73
Kapitulo 11 - GIKAN SA PAGKAMANLULUTOS NGADTO SA PAGKATINON-AN 79
Kapitulo 12 - MGA ADLAW SA PANGANDAM 87
Kapitulo 13 - ANG USA KA TIGPANGITA SA KAMATUORAN 93
Kapitulo 14 - NALINGKAWAS GIKAN SA BILANGGOAN 101
Kapitulo 15 - ANG MENSAHE SA MAAYONG BALITA DIDTO SA ANTIOQUIA 110
Kapitulo 16 - MGA TIGMANTALA SA MAAYONG BALITA 118
Kapitulo 17 - PANGWALI TALIWALA SA MGA HENTIL 126
Kapitulo 18 - JUDIYO UG HENTIL 134
Kapitulo 19 - ANG PAGBAYAW SA KRUS 143
Kapitulo 20 - DIHA SA MGA KAYUTAAN SA UNAHAN 150
Kapitulo 21 - TESALONICA 157
Kapitulo 22 - ANG BEREA UG ANG ATENAS 164
Kapitulo 23- CORINTO 173
Kapitulo 24- ANG MGA SULAT NGA ALANG SA MGA TAGA-TESALONICA 181

Kapitulo 25 - SI APOLOS DIDTO SA CORINTO 191
Kapitulo 26 - ANG EFESO 200
Kapitulo 27 - MGA ADLAW SA PANGLIMBASUG UG SA PAGSULAY 207
Kapitulo 28 - USA KA MENSAHE SA PASIDAAN UG SA PANGAMUYO 212
Kapitulo 29 - GITAWAG SA PAGKAB-OT SA USA KA HATAAS PA NGA SUMBANAN..... 220
Kapitulo 30 - GIPATALINGHUGAN ANG MENSAHE 230
Kapitulo 31 - ANG IGLESYA NGA MANGGIHATAGON 239
Kapitulo 32 - NAGABUHAT ILALOM SA MGA KALISDANAN 247
Kapitulo 33 - Usa ka Balaan nga Pangalagad..... 256
Kapitulo 34 - ANG KALUWASAN NGADTO SA MGA JUDIYO..... 265
Kapitulo 35 - ANG APOSTASYA SA GALACIA..... 272
Kapitulo 36 - ANG KATAPUSANG PANAW NI PABLO NGADTO SA JERUSALEM 276
Kapitulo 37 - SI PABLO NGA USA KA BINILANGGO..... 283
Kapitulo 38 - ANG HUSAY DIDTO SA CESAREA..... 296
Kapitulo 39 - SI PABLO MIDANGOP KANG CESAR 303
Kapitulo 40 - “HAPIT MO AKO MAKABIG” 306
Kapitulo 41 - ANG BIYAHE UG ANG PAGKALUNOD..... 310
Kapitulo 42 - DIDTO SA ROMA 316
Kapitulo 43 - ANG PANIMALAY NI CESAR 326
Kapitulo 44 - NASULAT GIKAN SA ROMA 332
Kapitulo 45 - MAY KAGAWASAN 344
Kapitulo 46 - ANG KATAPUSAN NGA PAGDAKOP..... 347
Kapitulo 47 - SI PABLO SA ATUBANGAN NI NERO..... 349
Kapitulo 48 - ANG KATAPUSANG SULAT NI PABLO..... 353
Kapitulo 49 - GIHUKMAN SA KAMATAYON 361
Kapitulo 50 - ANG USA KA MATINUMANONG UBOS NGA MAGBALANTAY SA KARNERO..... 365
Kapitulo 51 - MAKANUNAYON HANGTUD SA KATAPUSAN 376
Kapitulo 52 - SI JUAN NGA HINIGUGMA 383

Kapitulo 53 - ANG USA KA MATINUMANONG SAKSI 388
Kapitulo 54 - NAUSAB PINAAGI SA GRASYA 396
Kapitulo 55 - ANG PATMOS 404
Kapitulo 56 - ANG PINADAYAG..... 411
Kapitulo 57 - ANG IGLESYA NGA MADAUGON..... 422

Kapitulo 1 – ANG KATUYOAN SA DIOS ALANG SA IYANG IGLESYA

Ang iglesya mao ang natudlo nga ahensya sa Dios alang sa kaluwasan sa mga tao. Naorganisar kini alang sa pagalagad ug ang iyang tumong mao ang pagdala sa maayong balita ngadto sa kalibutan. Gikan sa sinugdanan maoy piano sa Dios nga pinaagi sa Iyang iglesya mosidlak ngadto sa kalibutan ang Iyang kahupnganan ug ang Iyang pagkasangkap. Ang mga sakop sa iglesya, sila nga Iyang gitawag gikan sa kangitngit nganha sa Iyang kahibulongang kahayag, mao ang magmantala sa Iyang himaya. Ang iglesya mao ang tipiganan sa mga bahandi sa grasya ni Cristo; ug pinaagi sa iglesya sa mapakita bisan ngadto "sa nga punoan ug mga kagamhanan diha sa langitnong mga dapit," ang katapusan ug hingpit nga pasundayag sa gugma sa Dios. Efeso 3:10. {ABA 9.1}

Daghan ug kahibulongan ang mga saad nga natala diha sa mga Kasulatan mahitungod sa iglesya. "Ang akong balay pagatawgon nga usa ka balay nga alampoanan alang sa tanang mga katawhan." Isaias 56:7. "Sila ug ang mga dapit nga nagalibut sa akong balaang mga bungtod buhaton ko nga usa ka panalangin." "Ug sila patindogon ko sa usa ka tanaman sa kabantug, ug sila dili na pagaut-uton tungod sa gutom diha sa yuta, ni magaantos sa kaulaw sa mga nasud pag-usab. Ug sila managpakaila nga ako, si Jehova nga ilang Dios, ako nagauban kanila, ug nga sila, ang balay sa Israel, mao ang akong katawhan, nagaingon ang Ginoong Jehova. Ug kamo nga akong mga karnero, ang mga kamero sa akong sibsibanan, mga tawo man, ug ako mao ang inyong Dios, nagaingon ang Ginoong Jehova." Ezekiel 34:26, 29-31. {ABA 9.2}

"Kamo mao ang akong mga saksi, miingon si Jehova, ug alagad nga akong napili; aron kamo makaila ug managtoo Kanako, ug makasabut nga Ako mao Siya: una Kanako walay Dios nga nahimo; ug gawas Kanako wala nay Manluluwas. Ako nagahayag, ug nakagpahayag, ug Ako nakaluwas, ug nakapakita; ug walay dumoluong nga dios sa taliwala kaninyo: tungod niini kamo mao ang akong mga saksi." "Ako si Jehova nagtawag kanimo sa pagkamatarung, ug nagakupot sa imong kamot, ug magabantay kanimo, nga mohatag kanimo nga usa ka tugon sa katawhan, alang sa usa ka suga sa mga Gendl; aron sa pagpabuka sa mga mata nga nangabuta, aron sa pagpagula sa mga binilanggo gikan sa bilanggoan, ug sila nga nanaglingkod sa kangitngitan gikan sa balay nga bilanggoanan." Isaias 43:10-12; 42:6,7. {ABA 9.3}

"Sa panahon nga kahimut-an Ako nagtubag kanimo ug sa adlaw sa kaluwasan Ako nagtabang kanimo; ug Akong bantayan ikaw, ug Akong ihatag ikaw nga sa usa ka tugon sa katawhan, aron sa pagtubo sa yuta, sa paghimo kanila nga magapanunod sa biniyaan nga mga kabilin; nga magaingon kanila nga mga ginapus: Panlakaw kamo; kanila nga anaa sa kangitngitan: Pakita kamo. Sila managpangaon sa kadalanan, ug sa tanan nga kan-anan

nga mga bungtod anaa ang ilang sibsibanan. Sila dili pagagutomon ni pagauhawon; ni ang kainit ni ang adlaw mohampak kanila: kay siya nga adunay kaluoy kanila magamando kanila, bisan ubay sa kasapaan sa tubig siya magamando kanila. Ug himoon ko nga usa ka dalan ang tanan ko nga kabukiran, ug ang akong alagianan pagabayawon.... {ABA 10.1}

"Panag-awit Oh mga langit; ug pagmalipayon, Oh yuta; ug humunat sa pag-awit, Oh mga bukid: kay nagakalipay si Jehova sa Iyang katawhan, ug adunay kaluoy sa Iyang ginasakit. Apan ang Sion miingon: Gibiyaan ako ni Jehova, ug hingkalimtan ako sa Ginoo. Malimot ba ang usa ka babaye sa iyang masuso nga bata, nga dili siya magabaton ug kaluoy sa anak nga lalaki sa iyang tagoangkan? oo, lani sila mahikalimot dngali, apan Ako dili gayud malimot kanimo. Ania karon, Ako na ikaw nga gisilsil sa mga palad sa Akong mga kamot; ang imong kota ania kanunay sa Akong atubangan." Isaias 49:8-16. {ABA 10.2}

Ang iglesya mao ang salipdanan sa Dios, ang Iyang siyudad nga dalangpanan, nga Iyang gikuptan mining usa ka nagubot nga kalibutan. Ang bisan unsa nga pagbudhi sa iglesya maoy usa ka pagbudhi nganha Kaniya nga nagpalit sa katawhan sa dugo sa Iyang bugtong nga Anak. Gikan sa sinugdan, ang madnumanong mga kalag mao nahisakop sa iglesya sa ibabaw sa yuta. Sa matag panahon si Jehova may Iya nga mga magbalantay, nga nakahatag ug madnumanong pagpanghimatuod ngadto sa kaliwatan nga ilang gilanabuhian. Kining maong mga magbalantay naghatag ug mensahe sa pasidaan; ug sa diha nga gitawag sila sa pagpahulay, ang uban mao ang mipadayon sa buhat. Ang Dios mao ang nagdala mining maong mga saksi ngadto sa relasyon sa pakidgsaad sa Iyang kaugalingon, nga naghiusa sa iglesya dinhi sa yuta uban sa iglesya didto sa langit. Nagpadala Siya ug mga manolunda sa pagalagad sa Iyang iglesya, ug ang mga ganghaan sa impierno wala makahimo sa pagdaug batok sa Iyang katawhan. {ABA 10.3}

Latas sa mga kasiglohan sa pagpanglutos, sa gubat, ug sa kangitngit, ang Dios nagsustento sa Iyang iglesya. Walay usa ka dag-um nga nahulog sa ibabaw niini nga Siya wala makapangandam; walay usa ka gahum nga nakabarug aron sa pagsupak sa Iyang buhat, nga wala makita daan Niya. Ang tanan nahanabo ingon sa Iyang gitagna. Wala Niya pasagdi ang Iyang iglesya nga biniyaan, apan nagsubay sa mahitabo diha sa matagnaon nga mga pahayag, ug kadtong gituga sa Iyang Espintu ngadto sa mga manalagna sa pagtagna napahinabo. Ang tanan Niyang mga katuyoan matuman. Ang Iyang kasugoan nasumpay sa Iyang trono, ug walay gahum sa daotan nga makalaglag niini. Ang kamatuoran gituga ug gibantayan sa Dios; ug kni modaug ibabaw sa tanang pagsupak {ABA 11.1}

Sa panahon sa mga katuigan sa espirituhanon nga kangitngit ang iglesya sa Dios nahimong usa ka siyudad nga gipahiluna sa ibabaw sa usa ka bungtod. Gikan sa usa ka

panahon ngadto sa usa, latas sa nagsunodsunod nga mga kaliwatan, ang putli nga mga pagtulon-an sa langit nagabuklad sa sulod sa iyang mga udanan. Bisan pa nga ang iglesya makita nga maluyahon ug may apan, lani mao ang usa ka butang nga ang Dios magtugyan sa usa ka pinasahi nga pagbati sa iyang labaw nga pagtagad. Kini mao ang tablado sa Iyang grasya, diin Siya nagakalipay sa pagpadayag sa Iyang gahum sa pagusab sa mga kasingkasing. {ABA 11.2}

"Sa unsa ba," si Cristo nangutana, "ikapanagingon nato ang gingharian sa Dios? o unsa bang sambingaya ang atong gamiton alang niini?" Marcos 4:30. Siya wala makagamit sa mga gingharian sa kalibutan ingon nga usa ka pareha. Diha sa katilingban wala Siya makakaplag nga katandian niini. Ang yutan-on nga mga gingharian nagmando pinaagi sa pagsaka sa lawasnon nga gahum; apan sa kang Cristo nga gingharian ang tagsa ka hinagiban nga kalibutanon, ang tagsa ka galamiton sa pagpamugos, ginahinginlan. Kining gingharian mao ang motuboy ug mopahalangdon sa katawhan. Ang iglesya sa Dios mao ang sawang sa balaan nga kinabuhi, nga napuno sa nagkalainlain nga mga gasa ug gitugahan sa Balaan nga Espiritu. Ang mga sakop magapangita sa ilang kalipay diha sa kalipay sa ilang gitabangan ug gipanalanginan. {ABA 11.3}

Kahibulongan ang buhat nga gilaraw sa Dios nga pagatumanon pinaagi sa Iyang iglesya, aron ang Iyang ngalan mahimaya. Ang hulagway niini nga buluhaton gihatag diha sa panan-awon ni Ezequiel mahitungod sa suba sa pagpang-ayo: "Kini nga katubigan minggula paingon sa kayutaan sa sidlakan, ug molugsong ngadto sa Arabah; ug mopanaw ngadto sa dagat; ngadto sa dagat molugsong ang katubigan nga gihimo aron magaagay-ay; ug ang iyang mga tubig mamaayo. Ug mahitabo, nga ang tagsatagsa ka buhing binuhat nga magapanon, mabuhi ang tagsatagsa ka dapit diin didto ang suba makadangat;... Ug haduul sa suba ibabaw sa iyang tampi, mining daplina ug niadtong daplina moturok ang tanang mga kahoy nga makaon, kansang dahon dili malaya, ni mawad-an sa iyang bunga: lam mobunga sa bag-ong bunga matag-bulan, tungod kay ang katubigan niana nagaagay-ay gikan sa balaang puloy-anan; ug ang bunga niana makaon man, ug ang dahon niana ikatambal nga makaayo." Ezequiel 47:8-12. {ABA 12.1}

Sukad sa sinugdan nagbuhat ang Dios pinaagi sa Iyang katawhan sa pagdala ug panalangin ngadto sa kalibutan. Alang sa karaang nasud nga Egiptohanon gihimo sa Dios si Jose ang kinabuhi tuburan sa kinabuhi. Pinaagi m Daniel giluwas sa Dios ang kinabuhi sa tanang maalamon nga mga tawo sa Babilonia. Ug Kining maong mga kaluwasan adunay tumong nga pagtulon-an; sila nag-ilustrar sa espirituhanon nga mga panalangin nga gihatag sa kalibutan pinaagi lamang sa pagpalagdugtong sa Dios nga gisimba ni Jose ug ni Daniel. Ang tagsatagsa sa kang Kinsang kasingkasing si Cristo nagapuyo, ang matag-usa nga magamantala sa Iyang gugma ngadto sa kalibutan, maoy usa ka magbubuhat kauban sa Dios alang sa pagpanalangin sa katawhan. Samtang siya nagdawat gikan sa Manluluwas

sa grasya nga ipaambit ngadto sa uban, gikan sa iyang tibuok nga galamhan magaagay ang sulog sa espirituhanon nga kinabuhi. Gipili sa Dios ang Israel nga maoy magpadayag sa Iyang Kinaiya ngadto sa mga tawo. Siya nagtinguha nga sila mahimong mga atabay sa kaluwasan dinhi sa kalibutan. Ngadto kanila gitugyan ang mga kasugoan sa langit, ang pinadayag sa kabubut-on sa Dios. Diha sa sayong kaadlawan sa Israel ang mga nasud sa kalibutan, tungod sa daotan nga mga pagginawi, nawad-an sa kahibalo sa Dios. Sila kamadto nakaila Kaniya; apan tungod kay "wala nila Siya pasidunggi ingon nga Dios, ni magpasalamat kaniya; hinonoa maoy ilang gihinuktukan ang mga hunahuna nga walay dapat....gingitngitan na lang ang ilang habolan nga mga salabutan." Roma 1:21. Apan diha sa iyang mahigugmaong-kalolot, ang Dios wala magpuo kanila. Siya nagtuyo sa paghatag nila ug higayon nga makasinad pag-usab Kaniya pinaagi sa Iyang mga katawhan nga pinili. Pinaagi sa mga pagtulon-an sa tulomanon sa paghalad, si Cristo ipatuboy sa atubang sa tanang mga nasud, ug ang tanan nga motutok Kaniya mabuhi. Si Cristo mao ang patukuranan sa ekonomiya sa mga Judiyo. Ang dbuok nga sistema sa mga larawan ug sa mga simbolo maoy usa ka nadasok nga tagna sa maayong balita, ug usa ka pasundayag diin nahigut ang mga saad sa kaluwasan. {ABA 12.2}

Apan ang katawhan sa Israel wala makakita sa ilang hataas nga mga katungod ingon nga mga tinugyanan sa Dios. Ilang gikalimtan ang Dios ug napakyas sila sa pagtuman sa ilang balaan nga sugo. Ang mga panalangin nga ilang nadawat wala makadala ug panalangin ngadto sa kalibutan. Ang tanan nilang mga bintana ilang gipanag-iya alang sa ilang kaugalingon gikan sa kalibutan aron mahilikay sa panulay. Ang mga pagdili nga gibutang sa Dios diha sa ilang pagpakighugoy-hugoy uban sa mga diwatahan ingon nga usa ka paagi sa pagsanta kanila gikan sa pagpahiuyon sa mga pagginawi sa mga nasud, ilang gigamit sa pagtukod ug usa ka bongbong sa panagkabulag tali sa ilang kaugalingon ug sa tanang kanasuran. Ilang gikawatan ang Dios sa pagalagad nga Iyang gikinahanglan kanila, ug ilang gikawatan ang ilang isigkatawo sa paggiya nga relihiyoso ug sa usa ka balaan nga panig-ingan. {ABA 13.1}

Ang mga sacerdote ug ang mga magmamando wala nay pagbalhin diha sa usa ka naandan nga mga seremonyas. May pagkatagbaw sila sa usa ka tinohoan nga tinugot sa balaod, ug dili mahimo alang kanila ang paghatag ngadto sa uban sa buhi nga mga kamatuoran sa langit. Naghunahuna sila nga ang ilang kaugalingon nga pagkamatarung igo na sa tanan, ug wala magdnguha nga ang usa ka bag-ong elemento pagadad-on ngadto sa ilang tinohoan. Ang maayong kabubut-on sa Dios ngadto sa katawhan, wala nila dawata ingon nga usa ka butang nga wala sa ilang kaugalingon, apan ilang gidugtong kini sa ilang kaugalingon nga katakus tungod sa ilang maayong mga buhat. Ang pagtoo nga nagabuhat pinaagi sa gugma ug nagaputli sa kalag dili makakaplag ug dapit alang sa pagpakighiusa

sa tinohoan sa mga Fariseo, nga tinukod sa mga seremonyas ug sa mga mando sa mga tawo. {ABA 13.2}

Mahitungod sa Israel ang Dios nagpahayag: “Gitanum ko ikaw nga usa ka harianong parras, sa tim-os usa ka binhi nga maayo; nan naunsa nga nahimo man ikaw nga nagakadunot nga mga sanga sa usa ka lumalangyaw nga parras alang kanako?” Jeremias 2:21. “Ang Israel maoy usa ka malamboon nga balagon sa parras, nga nagahatag sa iyang bunga.” Oseas 10:1. “Ug karon, Oh mga pumopuyo sa Jerusalem ug mga tawo sa Juda, hukmi ninyo, ginapangamuyo ko kaninyo, ako ug ang akong kaparrasan. Unsa pay arang buhaton ko sa akong kaparrasan, nga wala nako buhata? Sa nagpaabut ako nga kini mamunga unta ug parras, ngano nga namunga man ug parras nga ihalas? {ABA 14.1}

“Ug karon sultihan ko ikaw kong unsay buhaton ko sa Akong kaparrasan: kuhaon ko ang halad niini, ug kini pagaut-uton; bungkagon ko ang kota niini, ug kini pagatamakan: ug kini pasagdan ko nga biniyaan: ug kini dili na pagakapnan ni pagagabangon; apan manurok ang mga sampinit ug mga tunok; ug sugoon ko usab ang mga dag-um nga dili na sila magpaulan ug ulan sa ibabaw niini. Kay ang kaparrasan ni Jehova sa mga panon mao man ang balay sa Israel, ug ang mga tawo sa Juda mao ang iyang tanum nga makapahimuot: ug siya nagpaabut sa hustisya, apan, ania karon, ang pagdaugdaug; nagapaabut sa pagkamatarung, apan, ania karon, ang usa ka pagtuaw.” Isaias 5:3-7. “Ang karnero nga gitakboyan sa sakit wala ninyo palig- ona, ni tambalan ninyo ang masakiton, ni bugkosan ninyo ang nabunggoan sa bukog, ni pabalikon ninyo pag-usab kadtong ginapadaag sa halayo, ni pangitaon ninyo kadtong nawala; apan uban ang pagpugos ug kabangis giharian ninyo sila.” Ezequiel 34:4. {ABA 14.2}

Ang pangulo nga Judiyo naghunahuna sa ilang kaugalingon nga maalam na kaayo nga magkinahanglan pa ug pahimangno, matarung na kaayo nga magkinahanglan pa ug kaluwasan, taas na kaayo ang pagpasidungog nga magkinahanglan pa sa dungog nga gikan kang Cristo. Ang Manluluwas miliso gikan kanila sa pagpiyal ngadto sa uban sa mga katungod nga ilang giabusahan ug ilang giayran ang buhat. Kinahanglan ipadayag ang himaya sa Dios, ug palig-onon ang buhat. Kinahanglan ipadayag ang himaya sa Dios, ug palig-onon ang Iyang pulong. Ang kaluwasan sa Dios kinahanglan mahibaloan diha sa mga siyudad sa kamingawan; ug ang mga tinon-an gitawag sa pagbuhat sa buluhaton nga ang mga pangulo nga Judiyo napakyas sa paghimo. {ABA 14.3}

Kapitulo 2 – ANG PAGBANSAY SA NAPULO'G DUHA

Alang sa pagpadayon sa Iyang buluhaton, wala pilia ni Cristo ang kinaadman o ang kalarino mosulti sa Sanhedrin nga Judiyo o ang gahum sa Roma. Sa Iyang gilabayan ang nagpakamatarung-sa- kaugalingon nga mga magtutudJo nga Judiyo, ang Pangulong Magbubuhat mipili sa mapainubsanon, ug walay kahibalo nga mga tawo sa pagmantala sa mga kamatuoran nga maoy motandog sa kalibutan. Kining mga tawhana Iyang gituyo sa pagbansay ug sa pag- edukar ingon nga mga pangulo sa Iyang iglesya. Sila sa ilang bahin usab, maoy moedukar sa uban ug maoy mopadala kanila ngadto sa gawas uban sa mensahe sa maayong balita. Aron sila makabaton ug kalampusan sa ilang buhat sila gihatagan ug gahum sa Balaan nga Espiritu. Dili pinaagi sa kusog nga tawhanon o sa tawhanon nga kaalam nga imantala ang maayong balita, kondili pinaagi sa gahum sa Dios. {ABA 16.1}

Sulod sa tulo ka tuig ug tunga mga tinon-an nailalom sa pagtudlo sa labing bantug nga Magtutudlo nga nailhan sa kalibutan. Pinaagi sa linawas nga paghiusa ug sa paghugoyhugoy, gibansay sila ni Cristo alang sa Iyang pagalagad. Sa adlaw-adlaw sila nakiglakaw ug nakigsulti uban Kaniya, nga nagpatalinghug sa Iyang mga pulong sa pagdasig ngadto sa mga gikapuyan ug ginabug-atan, ug nagpakakita sa pasundayag sa Iyang gahum alang sa pagtabang sa masakiton ug sa ginasakit. Usahay Siya nagtudlo kanila, nga nagalingkod taliwala kanila diha sa kilid sa bukid; usahay diha sa daplin sa dagat o magalakaw diha sa dalan, Iyang gipadayag ang mga misteryo sa gingharian sa Dios. Sa bisan diin nga ang mga kasingkasing bukas sa pagdawat sa diosnon nga mensahe, Iyang gibutyag ang mga kamatuoran mahitungod sa dalan sa kaluwasan. Siya wala magsugo sa mga tinon- an sa paghimo niini o niana, kondili nagingon, "Sumonod ka Kanako." Sa Iyang mga panaw latas sa mga kabanikahan ug sa mga siyudad, Iyang gidala sila uban Kaniya, aron ilang makita kong giunsa Niya pagpanudlo ang katawhan. Mipanaw sila uban Kaniya gikan sa usa ka dapit ngadto sa usa. Ilang gisalohan ang iyang kabus nga pagkaon, ug sama Kaniya sila usahay mga gutom ug kanunay nga gikapuyan. Diha sa mga dalan nga gipunsisokan sa mga tawo, diha sa daplin sa danaw, diha sa kamingawan nga mamingaw, sila nag-uban Kaniya. Ilang nakita Siya diha sa tanang dagway sa kinabuhi. {ABA 16.2}

Diha sa pag-ordinar sa napulo'g duha mao ang unang lakang nga gihimo sa pagorganisar sa iglesya nga maoy mopadayon sa buhat ni Cristo sa human Siya mopahawa dinhi sa yuta. Mahitungod mini nga ordinasyon ang rekord nagaingon, "Ug unya mitungas si Jesus sa kabuntoran, ug Iyang gitawag ngadto Kaniya ang Iyang mga gikagustohan; ug sila miduul Kaniya. Ug nagtudlo Siyag napulo'g duha (nga ginganlan usab Niya ug mga apostoles), nga maoy magpakig-uban Kaniya, ug maoy Iyang pagasugoon aron sa pagwali." Marcos 3:13,14. {ABA 17.1}

Tan-awa ang makapahinuklog nga talan-awon. Sud-onga ang Halangdon sa langit nga gilibutan sa Napulo'g duha nga Iyang pinili. Siya hapit na magpinig kanila alang sa ilang buluhaton. Niining mahuyang nga mga ahensya, pinaagi sa Iyang pulong ug Espiritu, Iyang gilaraw ang pagpahimutang sa kaluwasan nga maabut sa tanan. {ABA 17.2}

Uban sa kalipay ug sa pagmaya, kining mao nga talan-awon gisud- ong sa Dios ug sa mga manolunda. Ang Amahan nahibalo nga gikan mining maong mga tawo ang kahayag sa langit mosidlak; nga ang mga pulong nga isulti nila samtang sila magsaksi alang sa Iyang Anak, molanog gikan sa usa ka kaliwatan ngadto sa usa hangtud sa pagtak-op sa panahon. {ABA 17.3}

Ang mga tinon-an mao ang manggula ingon nga mga saksi ni Cnsto sa pagmantala ngadto sa kalibutan sa ilang nakita ug nadungog mahitungod Kaniya. Ang ilang katungdanan mao ang labing hinungdanon dun pagatawgon ang mga tawo, ikaduha lamang ngadto kang Cristo sa Iyang kaugalingon. Sila mahimong mga magbubuhat kauban sa Dios alang sa pagluwas sa mga tawo. Maingon nga diha sa Daang Tugon ang napulo'g duha ka mga patriarka nagtindog ingon nga mga tinugyanan sa Israel, mao man usab ang napulo'g duha ka mga apostoles magtindog ingon nga mga tinugyanan sa iglesya sa maayong balita. {ABA 17.4}

Sulod sa yutan-ong pagpangalagad ni Cristo, Iyang gibungkag sa bongbong nga nagabulag tali sa Judiyo ug sa Hentil, ug sa pagwali sa kaluwasan ngadto sa tanang katawhan. Bisan pa si Cristo usa ka Judiyo, apan nakigsagol Siya nga walay pagpugong uban sa mga Samarianhon, nga gipakawalay hinungdan ang Fariseo nga mga batasan sa mga Judiyo mahitungod niining tinamay nga katawhan. Siya natulog sa silong sa ilang mga atop, mikaon diha sa ilang mga talad, ug nagpanudlo diha sa ilang mga dalan. {ABA 17.5}

Ang Manluluwas nangandoy sa pagbuklad ngadto sa Iyang mga tinon-an sa kamatuoran mahitungod sa pagguba sa "nagaulang nga bongbong" tali sa Israel ug sa ubang mga nasud—ang kamatuoran nga "ang mga Hentil mahimong mga isigkamanununod" uban sa mga Judiyo ug mahimong "mga isigkaumalambit sa Iyang saad tungod kang Cristo Jesus pinaagi sa Maayong Balita." Efeso 2:14; 3:6. Kining mao nga kamatuoran gipadayag sa bahin lamang diha sa higayon nga Iyang gigamtihan ang pagtoo sa senturyon didto sa Capernaum, ug sa diha usab sa Iyang pagwali sa maayong balita ngadto sa mga pumoluyo sa Sicar. Gipadayag pa kini sa labaw pa ka tin-aw sa higayon sa Iyang pagduaw sa Penesya, sa diha nga Iyang giayo ang anak nga dalaga sa Canaanhon nga babaye. Kining maong mga eksperensya nagtabang sa mga tinon-an sa pagsabut nga taliwala niadtong giila sa kadaghanan nga dili takus sa kaluwasan, diha pay mga kalag nga giuhaw alang sa kahayag sa kamatuoran. {ABA 18.1}

Sa ingon niini naninguha si Cristo sa pagtudlo sa mga tinon-an sa kamatuoran nga sa gingharian sa Dios walay latid sa utlanan, walay pangmatang sa katawhan sumala sa panginabuhi, walay aristokrasya; nga sila kinahanglan moadto sa tanang mga nasud, nga magdala sa mensahe sa gugma sa usa ka Manluluwas. Apan wala nila maamgohi hangtud sa ulahi diha sa tibuok niyang kahingpitan nga ang Dios "mao ang nagbuhat sa tanang nasud sa katawhan gikan sa usa ka tawo, aron papuy-on sa tanang dapit sa yuta, tapus niya maandam ang mga gitagal nga mga kapanahonan ug ang mga utlanan sa mga dapit nga ilang pagapuy-an, aron sila mangita sa Dios, basin pa ila siyang mahikapan ug makaplagan, bisan tuod nga siya dili ra halayo gikan sa matag-usa kanato." Buhat 17:26, 27. {ABA 18.2}

Niining unang mga tinon-an napadayag ang maila nga kalainan. Sila mao ang mahimong mga magtutudlo sa kalibutan, ug sila nagrepresentar sa nagkalainlain nga mga matang sa kinaiya. Aron sa malampuson nga pagpadayon sa buhat diin sila ginatawag, kining maong mga tawo, nga nagkalahi diha sa natural nga mga kinaiya ug diha sa pamatasan sa kinabuhi, nagkinahanglan sa paghiusa sa pagbad, sa hunahuna, ug sa lihok. Kining mao nga panaghiusa maoy tumong ni Cristo nga pagakuhaon. Tungod niini nga hinungdan naninguha Siya sa pagdala kanila ngadto sa paghiusa uban sa Iyang Kaugalingon. Ang lulan sa Iyang paghago alang kanila gipahayag diha sa Iyang pagampo ngadto sa Iyang Amahan nga nagingon: "Aron silang tanan mausa; maingon nga Ikaw, Amahan, ania Kanako ug Ako anaa Kanimo, aron sila usab maania Kanato;" "aron ang kalibutan mo ila nga Ikaw mao ang nagpadala Kanako, ug nahigugma kanila, maingon nga Ikaw nahigugma kanako." Juan 17:21, 23. Ang Iyang walay pag- undang nga pagampo alang kanila mao nga sila unta mabalaan pinaagi sa kamatuoran; ug Siya nagampo uban sa kasigurohan, ingon nga nahibalo nga gihatag na ang usa ka Makagagahum nga mando sa wala pa buhata ang kalibutan. Siya nahibalo nga ang maayong balita sa gingharian igawali ngadto sa tanang mga nasud alang sa usa ka pagsaksi; Siya nahibalo nga ang kamatuoran nga sinangkapan sa Balaan nga Espiritu, makabuntog diha sa gubat batok sa daotan. ug nga ang natumog sa dugo nga bandila, may adlaw ra nga mokayab nga madaugon ibabaw sa Iyang mga sumusunod. {ABA 18.3}

Samtang nagakatapus na ang yutan-on nga pangalagad ni Cristo, ug sa Iyang pagkamatngon nga Siya sa dili madugay mobiya sa Iyang mga tinon-an nga magpadayon sa buhat nga wala na ang Iyang personal nga pagdumala, naninguha Siya sa pagdasig kanila ug sa pag-andam kanila alang sa umalabut. Wala Niya limbongi sila sa bakak nga mga paglaum. Ingon nga usa ka binuksan nga basahon Iyang gibasa kong unsa ang mahanabo. Siya nahibalo nga hapit na Siya mahimulag gikan kanila, nga mabiyaan sila sama sa mga kamero taliwala sa mga lobo. Siya nahibalo nga sila magaantos sa panglutos, nga sila pagapagulaon gikan sa mga sinagoga, ug igatambog ngadto sa bilanggoan. Siya

nahibalo nga tungod sa pagsaksi Kaniya ingon nga Mesias, ang uban kanila mag-antos sa kamatayon. Ug sa usa ka butang mahitungod niini Iyang gisuldhan sila. Sa Iyang pagsulti mahitungod sa ilang umalabut, Siya matin-aw ug piho, nga diha sa ilang umalabut nga pagsulay ilang mahinumduman ang Iyang mga pulong ug sila maligon sa pagtoo diha Kaniya ingon nga Manunubos. {ABA 19.1}

Siya misuld ngadto kanila sa mga pulong usab sa paglaum ug sa kadasig. “Kinahanglan dili magkaguol ang inyong kasingkasing,” Siya miingon; “sumalig kamo sa Dios, sumalig usab kamo Kanako. Sa balay sa Akong Amahan anaay daghang puyanan: kong dili pa, moingon unta Ako kaninyo. Ako moadto sa pag-andam ug usa ka dapit alang kaninyo. Ug sa mahiadto na Ako ug makaandam na Ako’g luna alang kaninyo, moanhi Ako pag-usab ug pagadawaton Ko kamo nganhi uban Kanako, aron nga diin gani Ako atua usab kamo. Ug kamo nakatultul na sa dalan sa Akong pagaadtoan.” Juan 14:1-4. Alang kaninyo mianhi Ako nganhi sa kalibutan; alang kaninyo Ako nagabuhat. Sa diha nga Ako mopahawa magabuhat gihapon Ako nga mainiton alang kaninyo. Mianhi Ako sa kalibutan sa pagpadayag sa Akong kaugalingon nganha kaninyo, aron kamo motoo. Moadto Ako sa Akong Amahan ug inyong Amahan sa
pagtambayayong uban Kaniya alang sa kaayohan ninyo. {ABA 19.2}

“Sa pagkatinuod, sa pagkatinuod, magaingon Ako kaninyo, nga ang mosalig Kanako magahimo usab sa mga buhat nga Akong ginabuhat; ug labi pa gani ka dagkung mga buhat kay niini ang iyang pagabuhaton, kay moadto man Ako sa Amahan.” Juan 14:12. Niini, si Cristo wala magpasabut nga ang mga tinon-an maghimo ug labaw pa ka binayaw nga mga paghago kay sa Iyang nahimo, apan nga ang ilang buhat may daku pa nga kahinungdanon. Wala Siya magpasabut sa pagbuhat ug milagro lamang, kondili ngadto sa tanan nga mahitabo ilalom sa ahensya sa Balaan nga Espiritu. “Apan inig-abut unya sa Manlalaban, nga Akong igapadala kaninyo gikan sa Amahan, ang Espiritu sa kamatuoran nga magagikan sa amahan, kini Siya mao ang magahimog panghimatuod mahitungod Kanako. Ug kamo usab magahimog panghimatuod, kay kamo nagapakig-uban man Kanako sukad sa sinugdan.” Juan 15:26, 27. {ABA 20.1}

Sa kahibulongan natuman kining maong mga pulong. Human sa pagkunsad sa Balaan nga Espiritu, ang mga tinon-an napuno pag- ayo sa gugma alang Kaniya ug alang kanila nga gipakamatyan Niya, sa pagkaagi nga nangatunaw ang mga kasingkasing sa mga pulong nga ilang gisulti ug sa mga pagampo nga ilang gihimo. Misulti sila diha sa gahum sa Espiritu; ug ilalom sa inpluwensya sa mao nga gahum, linibo ang nangakabig. {ABA 20.2}

Ingon nga mga tinugyanan ni Cristo ang mga apostoles mihimo ug usa ka piho nga pagpasantup diha sa kalibutan. Ang kamatuoran nga sila mga mapainubsanong mga tawo

dili makapakunhod sa ilang inpluwensya, kondili makapatubo hinoon mini; kay ang mga hunahuna sa ilang tigpatalinghug madala gikan kanila ngadto sa Manluluwas, kinsa, nga bisan wala makita, nagabuhat gihapon uban kanila. Ang kahibulongang pagtulon-an sa mga apostoles, ang ilang mga pulong sa pagdasig ug sa pagsalig, nagmatuod sa tanan nga dili sa ilang kaugalingon nga gahum sila nagbuhat, kondili diha sa gahum ni Cristo. Pinaubos ang ilang kaugalingon, ilang gipahayag nga Siya nga gilansang sa mga Judiyo sa krus mao ang Prinsipe sa kinabuhi, ang Anak sa buhi nga Dios, ug nga diha sa Iyang ngalan sila nagbuhat sa mga buhat nga Iyang nahimo. {ABA 20.3}

Diha sa Iyang binulagan nga pakigsulti uban sa Iyang mga tinon- an nianang gabii sa wala pa ang paglansang sa krus ang Manluluwas wala maghimo ug pagpasabut sa pagantos nga Iyang giantusa ug pagaantuson pa. Wala Siya maghisgut sa pag-antos nga Iyang giantos ug pagaantuson pa. Wala Siya maghisgut mahitungod sa pagpakaulaw nga diha sa atubangan Niya, kondili naninguha Siya sa pagdala sa ilang mga hunahuna nga malig-on ang ilang pagtoo, nga naggiya kanila sa pagtutok sa unahan ngadto sa mga kalipay nga maghulat sa mananaug. Nalipay Siya diha sa pagkaamgo nga Siya makahimo ug magahimo ug labaw pa alang sa Iyang mga sumosunod kay sa Iyang nasaad; nga gikan Kaniya mogula ang gugma ug kaluoy, nga magahinlo sa templo sa kalag, ug maghimo sa mga lalaki nga mahisama Kaniya sa kinaiya; aron ang Iyang kamatuoran, nga sinangkapan sa gahum sa Espiritu, mogula nga magapanaug ug magdaug. {ABA 21.1}

“Gisulti Ko kini kaninyo,” Siya miingon, “aron nga dinhi Kanako makabaton kamog kalinaw. Dinhi sa kalibutan aduna kamoy kagul- anan: apan sumalig kamo; gidaug Ko na ang kalibutan.” Juan 16:33. Wala si Cristo mapakyas, ni Siya naluya; ug mga ang tinonan magpakita sa usa ka pagtoo sa samang kinaiya nga mainantuson. Sila magbuhat sama sa Iyang pagbuhat, nga magasalig Kaniya alang sa kusog. Bisan pa nga ang ilang mga agianan pagababagan sa daw dili nila masarang, apan pinaagi sa Iyang grasya sila magpadayon sa unahan, sa walay pagkabisgo tungod sa bisan unsa ug magalaum alang sa tanang butang. {ABA 21.2}

Natapus ni Cristo ang buluhaton nga gihatag Kaniya nga pagahimoon. Iyang natigum kadtong maoy mopadayon sa Iyang buhat taliwala sa mga tawo. Ug Siya miingon: “Diha kanila napasidunggan Ako. Ug karon dili na Ako dinhi sa kalibutan, apan kini sila ania sa kalibutan, ug Ako moanha na Kanimo. Amahan nga Balaan, bantayi sila pinaagi sa Imong ngalan nga gihatag Mo Kanako, aron sila mausa, maingon nga Kita usa.” Ug nangamuyo Ako dili lamang alang kanila ra, kondili alang usab sa mosalig Kanako, pinaagi sa ilang pulong, aron silang tanan mausa;... Ako anaa kanila ug Ikaw anaa Kanako, aron sila mamahingpit nga usa; aron ang kalibutan moila nga Ikaw mao ang nagpadala Kanako, ug nahigugma kanila maingon nga Ikaw nahagugma Kanako.” Juan 17:10, 11, 20-23. {ABA 21.3}

Kapitulo 3 – ANG DAKUNG SUGO

Tapus sa kamatayon ni Cristo ang mga tinon-an duul na kaayo madaug sa pagkanawad-an sa kadasig. Ang Ilang Agalon gisalikway, gihukman ug gilansang sa krus. Sa mayubiton ang mga sacerdote ug ang mga punoan nagpahayag nga nagingon: "Kana Siya nagluwas sa uban, apan sa Iyang kaugalingon dili na hinoon makaluwas. Kong Siya mao ang Hari sa Israel, pakanauga Siya karon gikan sa krus, ug unya mosalig kita Kaniya." Mateo 27:42. Ang adlaw sa paglaum sa mga tmon-an nakasalop na, ug ang kagabhion nukuyanap diha sa ilang mga kasingkasing. Sa masubsub ilang gisubli ang mga pulong nga nagingon: "Nanaglaum unta kadto kami nga Siya mao gayud ang magtubos sa Israel." Lucas 24:21. Mahidlawon ug masakiton sa kasingkasing, ilang nahinumduman ang Iyang mga pulong nga nagingon, "Kong ang kahoyng lunhaw gibuhatan man gani nila niini, unsa man kahay dadangatan sa laya na?" Lucas 23:31. {ABA 23.1}

Sa daghang mga higayon si Jesus misulay sa pagbukas sa umalabut ngadto sa Iyang mga tinon-an, apan wala sila magtagad sa paghunahuna mahitungod sa Iyang gisulti. Tungod niini ang Iyang kamatayon nag-abut nganha kanila ingon nga usa ka kurat; ug sa ulahi, samtang ilang gisubli ang nangagi ug nakita ang resulta sa ilang pagkawalay pagtoo, napuno sila sa kasubo. Sa diha nga si Cristo gilansang sa krus, sila wala magtuo nga Siya mabanhaw. Sa matin-aw Siya nagpahayag nga Siya mobangon sa ikatulo ka adlaw, apan sila nangalibog sa paghibalo sa buot Niya ipasabut. Kining kakulang sa pagsabut sa takna sa Iyang kamatayon nagbilin kanila diha sa hingpit nga pagkawalay paglaum. Sa mapait sila nangabalo. Ang ilang pagtoo wala makalagbas sa unahan sa landong nga gilabog ni Satanas sa ilang kapunawpunawan. Ang tanan daw hanap ug misteryoso ngadto kanila. Kong mituo pa lamang sila unta sa mga pulong sa Manluluwas, unsa kaha kadaku nga kasubo ang ilang malikayan! {ABA 23.2}

Napiit tungod sa kakulang sa kadasig, sa kaguol, ug sa pagkanawadan sa paglaum, ang mga tinon-an nagtigum pagtingob didto sa itaas nga lawak, ug gitakpan ug gitrangkahan ang mga pultahan, sa kahadlok nga maagum usab sila sa gidangatan sa ilang hinigugma nga Magtutudlo. Dinhi niining higayona nga ang Manluluwas, tapus sa Iyang pagkabanhaw, mipakita kanila. {ABA 23.3}

Sulod sa kap-atan ka adlaw si Cristo nagpabilin dinhi sa yuta, nagaandam sa mga tinon-an alang sa buluhaton nga diha sa atubangan nila ug nagapatin-aw sa wala nila masabti kaniadto. Misulti Siya mahitungod sa mga tagna mahitungod sa Iyang pag-anhi, sa pagsalikway Kaniya sa mga Judiyo, ug sa Iyang kamatayon, nga nagpakita nga ang matag-usa niining maong mga tagna natuman. Iyang gisultihan sila nga kining maong mga tagna ilang pagailhon nga usa ka kasigurohan sa gahum nga magauban kanila diha sa ilang umalabut nga mga pangabudlay. "Ug Iyang gibuksan ang ilang mga salabutan," atong

mabasa, “aron makatukib sila sa mga kasulatan, ug miingon kanila, Sa ingon niini nahisulat, nga ang Cristo kinahanglan gayud magaantos, ug sa ikatulo ka adlaw mabanhaw Siya gikan sa mga patay: ug nga sa Iyang ngalan ang paghinulsol ug ang pagpasaylo sa mga sala kinahanglan igawali ngadto sa tanang kanasuran, sugod sa Jerusalem.” Ug Siya mipuno sa pagingon: “Kamo mao ang mga saksi niining mga butanga.” Lucas 24:45-48. {ABA 24.1}

Sulod niining maong mga adlaw nga gigamit ni Cristo uban sa Iyang mga tinon-an, sila nakakoha ug usa ka bag-ong eksperensya. Samtang sila nagpatalinghug sa ilang hinigugma nga Agalon nga nagpaathag sa mga Kasulatan sumala sa tanan nga nagpanghitabo, nalig-on sa hingpit ang ilang pagtoo diha Kaniya. Miabut sila sa dapit diin sila makaingon, “Ako nakaila Kaniya nga akong gitoohan.” 2 Timoteo 1:12. Nanagsugod sila sa pag-ila sa kinaiya ug sa kadak- on sa ilang buluhaton, sa pagtan-aw nga sila mao ang magmantala ngadto sa kalibutan sa mga kamatuoran nga gipiyal nganha kanila. Ang mga hitabo sa kinabuhi ni Cristo, ang Iyang kamatayon ug ang pagkabanhaw, ang mga tagna nga nagtudlo nganhi niining maong mga hitabo, ang mga misteryo sa piano sa kaluwasan, ang gahum ni Jesus alang sa kapasayloan sa mga sala—nganhi niining tanan nga mga butanga sila mao ang mga saksi, ug sila mao ang magpaila kanila ngadto sa kalibutan. Sila mao ang magmantala sa maayong balita sa pakigdait ug sa kaluwasan pinaagi sa paghinulsol ug sa gahum sa Manluluwas. {ABA 24.2}

Sa wala pa Siya mosaka ngadto sa langit, gihatagan ni Cnsto ang Iyang mga tinon-an sa ilang sugo. Iyang gisultihan sila nga sila mao ang tigpatuman sa kabubut-on diin Iyang gitugyan nga kabilin ngadto sa kalibutan ang mga bahandi sa walay katapusan nga kinabuhi. Siya miingon ngadto kanila, Kamo mao ang mga saksi sa kinabuhi Ko nga nagantos alang sa kalibutan. Inyong nakita ang Akong mga kabudlay alang sa Israel. Ug bisan pa nga ang Akong katawhan wala moduul Kanako aron makabaton unta sila ug kinabuhi, bisan pa nga ang mga sacerdote ug ang mga punoan naghimo nganhi Kanako sumala sa ilang gitinguha, bisan pa nga ilang gisalikway Ako, sila may lain pa nga higayon sa pagdawat sa Anak sa Dios. Inyong nakita nga ang tanan nga mianhi Kanako nga nanagsugid sa ilang mga sala, gidawat Ko sila nga walay pagpugong. Siya nga moari Kanako dili Ko gayud igasalikway. Nganha kaninyo, mga tinon-an Ko, Akong gitugyan kini nga mensahe sa kaluoy. Kini igahatag ngadto sa mga Judiyo ug sa mga Hentil—una, ngadto sa Israel, ug unya ngadto sa tanang mga nasud, mga sinultihan, ug mga katawhan. Ang tanan nga motoo pagadgumon ngadto sa usa ka iglesya. {ABA 25.1}

Ang sugo sa maayong balita mao ang daku nga katungod misyonero sa gingharian ni Cristo. Ang mga tinon-an magbuhat nga maimton alang sa mga kalag, nga magahatag ngadto sa tanan sa imbitasyon sa kaluoy. Sila dili maghulat nga ang katawhan moanha kanila; sila ang moadto sa katawhan uban sa ilang mensahe. {ABA 25.2}

Pagadad-on sa mga tinon-an ang ilang buhat ngadto sa unahan sa ngalan ni Cristo. Ang ilang matag pulong ug buhat maoy mohigut sa pagtagad sa Iyang ngalan, ingon nga nagabaton nianang kinahanglanon nga gahum nga pinaagi niini maluwas ang mga makasasala. Ang ilang pagtoo kinahanglan masentro diha Kaniya nga mao ang tinubdan sa mahigugmaong-kalolot ug gahum. Sa Iyang ngalan sila magpresentar sa ilang mga hangyo ngadto sa Amahan, ug sila magadawat sa tubag. Sila magabautismo sa ngalan sa Amahan, sa Anak, ug sa Balaan nga Espintu. Ang ngalan ni Cristo mao ang ilang kontrasenyas, ang ilang timaan sa pagkalahi, ang ilang higot sa panaghiusa, ang pagbulotan alang sa ilang paagi sa kalihokan, ug ang tinubdan sa ilang kalampusan. Walay pagailhon sa Iyang ginghanan nga wala magdala sa Iyang ngalan ug sa sinulat nga labaw sa tanan. {ABA 25.3}

Sa pagingon ni Cristo ngadto sa mga tinon-an, Panglakaw kamo sa Akong ngalan aron sa pagtigum ngadto sa iglesya sa tanan nga motoo, sa tin-aw Iyang gibutang sa ilang atubangan ang pagkakinahanglan sa pagpalungtad sa kayano. Kong minos ang pagpasigarbo ug ang pagpasundayag, magakadaku pa ang ilang inpluwensya alang sa maayo. Ang mga tinon-an magsulti sa sama nga kayano sa pagsulti ni Cristo. Ilang ipasantup diha sa ilang mga tigpatalinghug ang mga leksyon nga Iyang gitudlo kanila. {ABA 25.4}

Si Cristo wala magsulti sa Iyang mga tinon-an nga ang ilang buluhaton masayon. Iyang gipakita kanila ang daku nga kaabihan sa daotan nga nagpahaluna batok kanila. Sila kinahanglan makig-away “batok sa mga punoan, batok sa mga kagamhanan, batok sa mga dautan nga espirituhanong panon diha sa mga dapit sa kalangitan.” Efeso 6:12. Apan sila dili biyaan nga mag-inusara sa pagpakig-away. Iyang gipasaligan sila nga Siya magauban kanila; ug nga kong sila manggula diha sa pagtoo, sila magalihok ilalom sa taming sa Labing Makagagahum. Iyang giagda sila nga magmaisugon ug magmakusganon; kay ang Usa nga gamhanan pa kay sa mga manolunda anaa sa ilang taliwala—ang Heneral sa mga kasundalohan sa langit. Naghimo Siya sa hingpit nga pangandam alang sa pagpadayon sa ilang buluhaton ug nagpangako sa Iyang kaugalingon sa kalampusan niini. Samtang ilang gituman ang Iyang pulong, ug nagbuhat kadugtong Kaniya, dili sila mapakyas. Panglakaw kamo ngadto sa tanang mga nasud, gimandoan Niya sila. Lakaw kamo ngadto sa kinalay-an nga dapit sa kalibutan nga may nagpuyo ug makasiguro kamo nga ang Akong presensya magauban kaninyo bisan pa didto. Pangabudlay kamo diha sa pagtoo ug sa pagsalig; kay dili moabut ang panahon nga Ako mobiya kaninyo. Mouban Ako kaninyo kanunay, nga magabulig kaninyo sa paghimo sa inyong katungdanan, magagiya, magalipay, magabalaan, magapalig-on kaninyo, ug magahatag kaninyo ug kalampusan diha sa pagsulti sa mga pulong nga makabira sa pagtagad sa uban ngadto sa langit. {ABA 26.1}

Bug-os ug hingpit ang halad ni Cristo alang sa tawo. Ang kinahanglanon mahitungod sa pagtabon sa sala natuman na. Ang buhat nga tungod mini Siya mianhi sa kalibutan nahimo na. Iya nang nadaug ang gingharian. Iyang giagaw kini gikan ni Satanas ug nahimo Siya nga manununod sa tanang mga butang. Siya nagpaingon ngadto sa trono sa Dios, aron pagapasidunggan sa langitnong panon. Sinul- oban sa walay kinutoban nga pagbulot-an, Siya naghatag sa Iyang mga nnon-an sa ilang sugo nga nagingon, "Busa panlakaw kamo, ug himoa ninyong mga tinon-an ang tanang kanasuran, sa pagpamaudsmo kanila sa ngalan sa Amahan ug sa Anak ug sa Espintu Santo: nga nagatudlo kanila sa pagtuman sa tanan nga akong gisugo kaninyo: ug, tan-awa, ako magauban kaninyo sa kanunay, hangtud sa katapusan sa kapanahonan." Mateo 28:19, 20. {ABA 26.2}

Sa dayon Niyang pagbiya sa Iyang mga tinon-an, si Cristo sa makausa pa nagpahayag sa madn-aw sa kinaiya sa Iyang gingharian. Iyang gipahinumduman sila sa mga butang nga Iyang gisuli kanila kaniadto mahitungod niini. Iyang gipahayag nga dili Iyang tuyo ang pagtukod dinhi mining kalibutana sa usa ka lumalabay nga gingharian. Siya wala matudlo sa paghan ingon sa usa ka yutan-on nga han diha sa trono ni David. Sa diha nga ang mga dnon-an nangutana Kaniya nga nagingon, "Ginoo, mini bang panahona karon igapahiuli Mo ang gingharian ngadto sa Israel?" Siya mingtubag, "Dili itugot kaninyo ang pagkasayud sa mga panahon o sa mga kahigayonan nga gitudlo sa Amahan pinaagi sa Iyang kaugalingon nga kagahum." Buhat 1:6, 7. Dili kinahanglan alang kanila ang pagtan-aw sa unahan ngadto sa umalabut kay sa mga gipadayag nga Iyang nabuhat nga nakapahimo kanila sa pagtan-aw. Ang ilang buluhaton mao ang pagmantala sa maayong balita. {ABA 27.1}

Ang presensya m Cristo nga makita hapit na kuhaa gikan sa mga nnon-an, apan ang usa ka bag-ong tuga sa gahum igahatag ra kanila. Ang Balaan nga Espintu mao ang ihatag kanila diha sa kahupnganan niini, nga magasilyo kanila alang sa ilang buluhaton. "Tan-awa," nagaingon ang Manluluwas, "Igapadala ko kaninyo ang saad sa Akong Amahan: apan pabilin una kamo sa siyudad, hangtud nga masul- oban na kamog gahum gikan sa kahitas-an." Lucas 24:49. "Kay si Juan sa pagkatinuod nagpangbautismo sa tubig; apan sa dili madugay ang ibautismo kaninyo mao ang Espintu Santo." "Apan kamo magadawat hinoon ug gahum sa diha nga kakunsaran na kamo sa Espintu Santo: ug kamo mao unya ang Akong mga saksi sa Jerusalem, ug sa dbuok Judea, ug sa Samana, ug hangtud sa kinatumyan sa yuta." Buhat 1:5, 8. {ABA 27.2}

Ang Manluluwas nasayud nga walay pangatarungan, bisan unsa ka makatarunganon, ang makatunaw sa magahi nga mga kasingkasing o makalusot sa kabhang sa pagkakalibutanon ug sa pagkahakugan. Siya nahibalo nga ang Iyang mga nnon-an kinahanglan magdawat sa langitnon nga tuga; nga ang maayong balita mahimo lamang epektibo ingon sa gimantala kini sa mga kasingkasing nga nahimong mainiton ug sa mga

ngabil nga nahimong larino mosulti tungod sa usa ka buhi nga kahibalo mahitungod Kaniya nga mao ang dalan, ang kamatuoran, ug ang kinabuhi. Ang buhat nga gitugyan ngadto sa mga tinon-an nagkinahanglan ug daku nga kahanas; kay ang sulog sa daotan lalom nga nagdagan ug kusgan batok kanila. Ang mga kusog sa kangitngit diha sa kamandoan sa usa ka matukawon, ug desidido nga pangulo, ug ang mga sumosunod ni Cristo makapakiggubat alang sa katarungan pinaagi lamang sa panabang nga ihatag kanila sa Dios pinaagi sa Iyang Espiritu. {ABA 27.3}

Gisultihan ni Cristo ang Iyang mga tinon-an nga sila anha magsugod sa ilang buhat diha sa Jerusalem. Kanang mao nga siyudad mao ang dapit sa Iyang makapahibulong nga paghalad alang sa kaliwat nga tawhanon. Didto, sinul-oban sa bisti nga tawhanon, Siya nakiglakaw ug nakigsulti sa mga tawo, ug pipila lamang ang nakasabut kong unsa ka haduul sa langit nganhi sa yuta. Didto Siya ginahukman ug gilansang sa krus. Sa Jerusalem dihay daghan nga mituo sa tago ni Jesus nga Nazaretnon nga mao ang Mesiyas, ug daghan usab ang nalimbongan sa mga sacerdote ug sa mga punoan. Nganha niini kanila kinahanglan imantala ang maayong balita. Sila pagatawgon ngadto sa paghinulsol. Ang kahibulongang kamatuoran nga pinaagi kang Jesus lamang makuha ang kapasayloan sa mga sala, kinahanglan himoon nga tin-aw. Ug samtang kadto nga ang tibook Jerusalem naukay sa kulba-hinam nga mga hitabo sa nag-aging pipila ka semana, nga ang pagpangwali sa mga dnon-an nakahimo sa labing lalom nga pagpasantup. {ABA 28.1}

Sulod sa Iyang pagpangalagad, gibutang kanunay ni Jesus sa atubangan sa mga tinonan ang kamatuoran nga sila mahimong unsa uban Kaniya diha sa Iyang buhat alang sa pagbawi sa kalibutan gikan sa usa uban Kaniya diha sa Iyang buhat alang sa pagbawi sa kalibutan gikan sa kaulipnan sa sala. Sa diha nga Iyang gipadala ang Napulo'g duha ug sa ulahi ang Kapitoan, sa pagmantala sa gingharian sa Dios, Iyang gitudloan sila sa ilang katungdanan sa pagpahat ngadto sa uban sa Iyang gitudlo nganha kanila. Diha sa tibook Niyang buluhaton Siya nagabansay kanila alang sa tinagsa nga pagpangabudlay, nga mokaylap samtang magatubo ang ilang gidaghanon, ug sa ngadto ngadto moabut ngadto sa kinatumyan nga mga dapit sa yuta. Ang katapusan nga leksyon nga Iyang gihatag sa Iyang mga sumosunod mao nga sila nagkuput diha sa pagpiyal sa maayong balita sa kaluwasan alang sa kalibutan. {ABA 29.2}

Sa diha nga miabut na ang takna nga si Cristo mosaka na ngadto sa Iyang Amahan, Iyang gidala ang mga tinon-an ngadto sa gawas ngadto sa Betanya. Dinhi Siya mipahulay, ug ilang gilibutan Siya. Uban sa mga kamot nga tinuy-od diha sa pagpanalangin, nga daw agig pasalig sa Iyang mapanalipdanon nga pagbantay, sa inanay Siya mikawan gikan sa ilang taliwala. "Ug samtang nagpanalangin pa Siya kamla, Siya mipahawa gikan kanila ug gibayaw ngadto sa langit." Lucas 24:51. {ABA 29.1}

Samtang ang mga dnon-an nanagtutok ngadto sa itaas alang sa katapusang pagnanaw sa ilang nagasaka nga Ginoo, Siya gidawat ngadto sa nangalipay nga mga pundok sa langitnong mga manolunda. Samtang ang mga manolunda nag-abay Kaniya ngadto sa mga sawang sa itaas, sila ming-awit diha sa pagdaug, "Pag-awit kamo ngadto sa Dios, kamong mga gingharian sa yuta; Oh pag-awit kamo ug mga pagdayeg ngadto sa Ginoo, alang Kaniya nga nagasakay sa ibabaw sa mga langit sa kalangitan... Ipahinungod ninyo ang kalig-on ngadto sa Dios: ang Iyang pagkahalangdon anaa sa ibabaw sa Israel, ug ang Iyang gahum anaa sa kapanganuran." Salmo 68:32-34, daplin. {ABA 29.2}

Ang mga Dnon-an nagatutok pa gihapon nga mainiton ngadto sa langit sa diha nga, "tan-awa, nagtindog tupad kanila ang duruha ka tawo nga nagbistig maputi; ug miingon kanila, Mga tawong Galileanhon, nganong nagatindog man kamo dinhi ug nagatutok sa langit? Kining maong Jesus nga gikuha gikan kaninyo ngadto sa langit, mobalik ra unya sa paagi nga sama sa inyong nakita sa Iyang pagsaka sa langit." Buhat 1:10, 11. {ABA 29.3}

Ang saad mahitungod sa ikaduhang pag-anhi ni Cristo paripigan kini kanunay nga labas diha sa mga hunahuna sa Iyang mga tinon- an. Ang maong Jesus nga ilang nakita nga nagasaka ngadto sa langit, mobalik pag-usab, sa pagkuha nganha sa Iyang kaugalingon kanila nga dinhi sa ubos naghatag sa ilang kaugalingon nganha sa Iyang pagalagad. Ang sama nga tingog nga nagingon ngadto kanila, "Tan- awa Ako magauban kaninyo sa kanunay hangtud sa katapusan," maoy mag-agda kanila sa pahalipay sa pag-abut ngadto sa Iyang presensya didto sa langitnon nga gingharian. {ABA 29.4}

Maingon nga diha sa regular nga tulomanon gihukas sa labaw nga sacerdote ang iyang mga kupo sa pagkalabaw nga sacerdote ug nagsaulog diha sa maputi ug lino nga bisti sa ordinaryo nga sacerdote, ug Siya sa Iyang kaugalingon ang halad. Maingon nga ang lanaw nga sacerdote, tapus sa paghimo sa iyang tulomanon diha sa balaan sa mga balaan, migula ngadto sa naghulat nga katilingban diha sa iyang mga kupo sa pagkalabaw nga sacerdote; mao usab si Cristo moabut sa ikaduha nga higayon nga magbisti sa saput nga kinapudan, "nga labaw pa sa kaputi gumikan sa bisan unsa nga pagladlad nga himoon dinhi sa yuta." Marcos 9:3. Siya moanhi diha sa Iyang kaugalingon nga himaya, ug diha sa himaya sa Iyang Amahan, ug ang tanang panon sa mga manolunda magaabay Kaniya diha sa Iyang dalan. {ABA 29.5}

Sa ingon niini matuman ang saad ni Cristo ngadto sa Iyang mga tinon-an, nga nagingon, "Moanhi Ako pag-usab ug pagadawaton Ko kamo nganhi uban Kanako." Juan 14:3. Kadtong nahigugma Kaniya ug naghulat Kaniya, Iyang purongpurongan sa himaya ug sa kadungganan ug sa kinabuhi nga dayon. Ang matarung nga patay mobangon gikan sa ilang mga lubnganan, ug sila nga mga buhi pagasakgawon pagtingub uban kanila sa pagsugat sa

Ginoo diha sa kahanginan. Ilang madungog ang dngog ni Jesus nga mananoy pa kay sa musika nga nadungog, nga magaingon ngadto kanila, Ang inyong gubat natapus na. “Umari kamo Oh mga dinayeg sa Akong Amahan, panunda ninyo ang gingharian nga gitagana alang kaninyo sukad pa sa pagkatukod sa kalibutan.” Mateo 25:34. {ABA 30.1}

Ang mga tinon-an nagkalipay kaayo diha sa paglaum mahitungod sa pagbalik sa ilang Ginoo. {ABA 30.2}

Kapitulo 4 – ANG PENTEKOSTES

Samtang ang mga tinon-an namauli ngadto sa Jerusalem gikan sa Olibo, ang katawhan mitan-aw kanila, nga nagpaabut sa pagtan-aw diha sa ilang mga nawung sa mga panagway sa kasubo, sa kalibug, ug sa kaparotan; apan ilang nakita ang ilang pagkamalipayon ug kadaugan. Ang mga tinon-an wala karon magbalata ibabaw sa nabalo nga mga paglaum. Ilang nakita ang nabanhaw nga Manluluwas, ug ang mga pulong sa Iyang binulagan nga saad kanunay nga naglanog diha sa ilang mga igdulongog. {ABA 31.1}

Ingon nga pagtuman sa sugo ni Cnsto, sila naghulat didto sa Jerusalem alang sa saad sa Amahan—ang pagbubo sa Espintu. Sila wala maghulat nga walay buhat. Ang rekord nagasulti nga "sa templo nagkanunayan sila, nga nagdalayeg sa Dios." Lucas 24:53. Nagtagbo usab sila sa tingob aron sa pagpresentar sa ilang mga hangyo ngadto sa Amahan sa ngalan ni Jesus. Siya nahibalo nga sila may usa ka Tinugyanan didto sa langit, ang usa ka Manlalaban diha sa trono sa Dios. Diha sa solemne nga kataha miduko sila sa pagampo, nga nagsubli sa pasalig nga nagaingon, "Kong mangayo kamog bisan unsa gikan sa Amahan, kini igahatag Niya kaninyo pinaagi sa Akong ngalan. Sukad wala pa kamoy napangayo pinaagi sa Akong ngalan: pangayo kamo ug magadawat kamo aron mamahingpit ang inyong kalipay." Juan 16:23, 24. Sa hataas pa ug sa hataas pa gayud ilang gipataas ang kamot sa pagtoo, sa gamhanan nga pangatarungan, nga nagingon, "Siya si Cristo ang namatay, oo, ang nabanhaw gikan sa mga patav, ang anaa karon sa too sa Dios, ang nagapangamuyo gayud alang kanato." Roma 8:34. {ABA 31.2}

Samtang ang mga dnon-an naghulat alang sa katumanan sa saad, sila nagpaubos sa ilang mga kasingkasing diha sa tinuod nga paghinulsol ug gisugid ang ilang pagkawalay pagtoo. Samtang ilang nahinumduman ang mga pulong nga gisulti ni Cristo sa wala pa ang Iyang kamatayon ilang nasabut sa labaw pa ka hingpit ang ilang kahulogan. Ang mga kamatuoran nga ninglabay sa ilang panumduman gidala pag-usab sa ilang mga hunahuna, ug kining maong mga kamatuoran ilang gisubli ngadto sa usa'g usa kanila. Ilang gibasul ang ilang kaugalingon tungod sa ilang hiwi nga pagsabut sa Manluluwas. Sama sa usa ka pasunding, ang nagsunodsunod nga mga talan-awon sa Iyang kahibulongan nga kinabuhi ning-agi sa ilang atubangan. Samtang ilang gipamalandong ang Iyang putli ug balaan nga kinabuhi ilang gibad nga walay pangabudlay nga labihan ra ka lisud, walay sakripisyo nga daku ra kaayo, kon lamang sila makasaksi diha sa ilang mga kinabuhi sa katahum sa kinaiya ni Cristo. Oh, kong mahimo pa lamang nga makinabuhian pag-usab ang ning- agi nga tulo ka tuig, sila naghunahuna, pagkalahi unta ang ilang paglihok! Kong mahimo pa unta nga ilang makita pag-usab ang ilang Agalon, pagkamainiton kaha sa ilang pagpanlimbasug sa pagpakita Kaniya kong unsa ka halalom ang ilang paghigugma
Kaniya, ug unsa ka matinud-anon sa ilang pagkasubo tungod sa ilang pagpasakit Kaniya pinaagi sa usa ka pulong o sa usa ka buhat sa pagkawalay pagtoo! Apan nangalipay sila sa

hunahuna nga sila napasaylo. Ug sila naniguro nga, kutob sa mahimo, ilang pagabayaran ang ilang pagkawalay pagtoo pinaagi sa pagsugid Kaniya nga maisugon sa atubangan sa kalibutan. {ABA 31.3}

Ang mga tinon-an nagampo uban sa hilabihan ka daku nga tinguha nga matakus sila sa paghibalag sa mga tawo ug diha sa ilang adlaw- adlaw nga pakigsagol kanila nga makasulti sa mga pulong nga makadala sa mga makasasala ngadto kang Cristo. Sa gisikway nila ang tanang mga pagbingldl, ang tanang mga tinguha sa pagkalabaw sa tanan, naghiusa sila diha sa Cristohanon nga katipunan. Nagpadayon sila sa pagpaduul pa gayud sa Dios, ug samtang ilang gihimo kini ilang naamgohan kong unsa nga pnbilihiyo ang ilant; maangkon diha sa pagtugot nga makauban sa suod gayud ni Cristo. Ang kasubo maoy nagpuno sa ilang mga kasingkasing samtang ilang nahunahunaan ang daghang mga higayon nga ilang napasubo Siya pinaagi sa ilang kahinay sa pagsabut, ug sa ilang kapakyasan sa pagsabut sa mga leksyon nga, alang sa ilang kaayohan, Siya naninguha sa pagtudlo kanila. {ABA 32.1}

Kining maong mga adlaw sa pagpangandam maoy mga adlaw sa halalom nga susi sa kasingkasing. Mibati ang mga tinon-an sa ilang panginahanglan nga espirituhanon ug mihilak ngadto sa Ginoo alang sa balaan nga pagdihog nga magpatakus kanila alang sa buhat sa pagdaug ug mga kalag. Sila wala mangayo sa usa ka panalangin alang sa ilang kaugalingon lamang. Nabug-atan sila sa lulan mahitungod sa kaluwasan sa mga kalag. Ilang naila nga kinahanglan pagadad-on ngadto sa kalibutan ang maayong balita, ug ilang giangkon ang gahum nga gisaad ni Cristo. {ABA 32.2}

Sa panahon sa mga patriarka ang inpluwensya sa Balaan nga Espintu sagad nga napadayag sa usa ka paagi nga maila; apan wala sa kahupnganan niini. Karon, agi ug pagtuman sa pulong sa Manluluwas, mihimo sa ilang hangyo ang mga tinon-an alang niini nga gasa, ug didto sa langit gipuno ni Cnsto ang Iyang pagpataliwala. Iyang giangkon ang gasa sa Espintu, nga Iyang ikabubo kini nganha sa Iyang katawhan. {ABA 33.1}

“Ug sa pag-abut na sa Adlaw sa Pentekostes, silang tanan nagkatigom sa usa ka dapit. Ug sa kalit may miabut nga dahunog gikan sa langit ingon sa huros sa makusog nga hangin, ug kini mipuno sa tibuok balay diin didto sila nanaglingkod.” {ABA 33.2}

Ang Espintu mikunsad sa naghulat, ug nagaampo nga mga tinon- an uban sa usa ka pagkatugob nga nakaabut sa matag-kasingkasing. Ang Usa nga Walay Kinutoban nagpadayag sa Iyang kaugalingon diha sa gahum nganha sa Iyang iglesya. Daw sulod sa mga katuigan kining mao nga inpluwensya napugngan, ug karon ang Langit nalipay nga nakahimo sa pagbubo sa ibabaw sa iglesya sa mga kadato sa grasya sa Espiritu. Ug ilalom sa inpluwensya sa Espintu, ang mga pulong sa paghinulsol ug sa pagsugid misagol sa mga alawiton sa pagdayeg tungod sa mga sala nga gipasaylo. Ang mga pulong sa pagpasalamat

ug mahitungod sa tagna ang nadungog. Ang tibook langit miduko sa ubos aron sa pagsud-ong ug sa pagsimba sa dili matupngan ug dili masabut nga gugma. Sa nalinga diha sa kahibulong, ang mga apostoles misinggit sa pagingon: “Niini ania ang gugma.” Ilang nakuptan ang hinatag nga gasa. Ug unsa man ang mingsunod? .Ang espada sa Espintu, nga bag-ong gihait sa gahum ug giligo sa mga kilat sa langit, mihiwa sa iyang agianan lusot sa walay pagtoo. Mga linibo ang nangakabig sa usa ka adlaw. {ABA 33.3}

“Maayo alang kaninyo nga mopahawa Ako,” si Cristo miingon ngadto sa Iyang mga tinon-an; “kay kong dili Ako mopahawa, ang Manlalaban dili moanha kaninyo; apan kong mopahawa Ako, Siya Akong ipadala kaninyo.” “Inig-abut sa Espiritu sa kamatuoran, kini Siya mao ang magatultul kaninyo ngadto sa tibuok nga kamatuoran: kay Siya dili magasulti sa Iyang kaugalingon pagbulot-an; hinonoa ang Iyang madungog, mao ang Iyang igasulti: ug ang mga butang nga umalabut Iyang igatug-an kaninyo.” Juan 16:7, 13. {ABA 33.4}

Ang pagsaka ni Cristo ngadto sa langit mao ang timailhan nga ang Iyang mga sumosunod magadawat sa gisaad nga panalangin. Alang niini, sila maghulat sa dili pa sila mosugod sa buhat. Sa diha nga si Cristo nakasulod na sa langitnong mga ganghaan, Siya gipalingkod sa gahum taliwala sa pagsimba sa mga manolunda. Sa dihadiha nga kini nga seremonyas natapus, ang Balaan nga Espintu ningkunsad sa ibabaw sa mga tinon-an diha sa naghingapin nga koryente, ug sa pagkamatuod si Cristo nahimaya, bisan sa himaya nga Iyang gibatnan uban sa Amahan gikan sa tibuok etemidad. Ang Pentekostal nga pagbubo maoy pagpasabut sa Langit ngadto sa Iyang mga sumosunod ingon nga usa ka timailhan nga Siya, ingon nga sacerdote ug han, nakadawat na sa tanang pagbulot-an didto sa langit ug sa ibabaw sa yuta, ug Siya mao ang Usa nga Dinihog ibabaw sa Iyang katawhan. {ABA 34.1}

“Ug dihay mipakita kanila nga mga dila nga daw kalayo, nga nagtinagsaay sa pagpatong sa ibabaw sa matag-usa kanila. Ug silang tanan napuno sa Espiritu Santo ug misugod sila sa pagsulti sa nagkalainlain nga pinulongan, sumala sa ipalitok kanila sa Espintu.” Ang Balaan nga Espintu, nga nagkuha sa porma sa mga dila nga kalayo, mopahiluna kanila nga nanagkatigom. Kini mao ang usa ka ilhanan sa gasa nga gituga sa mga tinon-an, nga nakapahimo kanila sa pagsulti nga lareno sa mga pinulongan nga kamadto sila dili sinati. Ang pagtungha sa kalayo nagpasabut sa mainiton nga kadasig sa mga apostoles sa pagpangabudlay ug sa gahum nga magauban kanila sa ilang buluhaton. {ABA 34.2}

“Didto sa Jerusalem may nanagpuyo nga mga Judiyo, mga tawong masimbahon gikan sa tanang kanasuran ubos sa langit.” Sa panahon sa pagkatibulaag ang mga Judiyo nakatag ngadto sa halos tanang dapit sa tawo-an nga kalibutan, ug diha sa ilang pagkahininginlan nakakat-on sila sa pagsulti sa nagkalainlain nga mga pinulongan. Ang daghan niining

maong mga Judiyo niining higayona diha sa Jerusalem, nagtambong sa relihiyoso nga mga pangilin nga kamulo pa nga nagsaulog. Ang matag-pinulongan nga nahibaloan girepresentahan niadtong nagkatigum. Kining nagkalainlain nga mga pinulongan mao unta ang dakung ali sa pagmantala sa maayong balita; busa ang Dios diha sa milagroso nga paagi nagsangkap sa kakulangon sa mga apostoles. Ang Balaan nga Espintu nagbuhat alang kanila sa buhat nga dili nila mahimo sa ilang kaugalingon sa tibuok kinabuhi. Sila makahimo na karon sa pagmantala sa mga kamatuoran sa maayong balita sa laing dapit, nga magasulti nga may pagkatukma sa mga pinolongan kanila alang kang kinsa sila nagapangabudlay. Kining maong milagroso nga gasa maoy usa ka lig-on nga ebidensya ngadto sa kalibutan nga ang ilang sugo nagdala sa selyo sa Langit. Sukad mining panahuna hangtud sa katapusan ang pinulongan sa mga tinon- an pudi, yano, ug tukma bisan sila nagsulti sa ilang lumad nga dila o diha sa usa ka langyaw nga pinulongan. {ABA 34.3}

“Karon sa gikabanig na kini sa gawas, ang kadaghanan nanagpanugok ug sila nangalibog kay ang matag-usa nakadungog man sa mga apostoles naglitok sa pinulongan sa matag-usa nga nakadungog. ug sila nahingangha ug nahibulong, nga nanagingon, Tanawa ra, dili ba mga Galileanhon man kini silang tanan nga nanagpanulti Ug naunsa ba nga ang tagsatagsa kanato nakadungog man kanila nga nagasuld sa atong matag kaugalingon nga pinulongan nga natawhan? {ABA 35.1}

Hilabihan nga kalagot sa mga sacerdote ug sa mga punoan mining kahibulongan nga pagpasundayag, apan wala sila mangahas sa paghatag ug luna sa ilang daotan nga tinguha, tungod sa kahadlok nga mabisto ang ilang kaugalingon ngadto sa kapintas sa katawhan. Ilang napatay ang Nazareno; apan ania ang Iyang mga sulogoon, walay edukasyon nga mga tawo sa Galilea, nga nagsulti sa tanang mga pinulongan nga nahibaloan, sa sugilanon sa Iyang kinabuhi ug sa Iyang pagpangalagad. Ang mga sacerdote, nga naniguro sa pagtaho sa milagroso nga gahum sa mga dnon-an diha sa ubang natural nga paagi, nagpahayag nga ang mga tinon-an mga hubog tungod sa pag- inom sa bag-ong bino nga giandam alang sa kumbira. Ang uban sa labing ignorante sa katawhan nga diha mituo niini nga sugyot nga tinuod, apan ang labaw nga masinabuton nahibalo nga ang maong sugyot bakak; ug sila nga nakasabut sa nagkalainlain nga pinolongan nagpamatuod sa pagkawalay sayop sa mga pinulongan nga gigamit sa mga nnon-an. {ABA 35.2}

Agig tubag sa pasangil sa mga sacerdote, gipakita ni Pedro nga kining mao nga pasundayag maoy direkta nga katumanan sa tagna ni Joel, diin iyang gitagna nga ang maong gahum moabut ibabaw sa mga tawo aron sa pagpatakus kanila alang sa usa ka pinasahi nga buluhaton. “Mga Judiyo ug tanan kamo nga nagapuyo sa Jerusalem, sabta ninyo kini ug patalinghugi ninyo ang Akong mga pulong. Kay lahi sa inyong pagdahum, kining mga tawhana dili mga hubog, sanglit karon ikasiyam pa man lamang ang takna sa kabuntagon; apan kini mao ang giingon sa profeta nga si Joel: Ug mahitabo sa kauiahiang

mga adlaw, nagaingon ang Dios, nga pagabuboan Ko sa Akong Espiritu ang tanang katawhan, ug magahimog mga profesiya ang inyong mga anak nga lalaki ug babaye, ug ang inyong mga batan-on makakitag mga panan-awon, ug ang inyong mga tigulang magadamgog mga damgo; oo, ug niadtong mga adlawa ang Akong mga ulipong lalaki ug ang Akong mga ulipong babaye pagabuboan Ko sa Akong Espiritu, ug sila magahimog mga profesiya." {ABA 35.3}

Uban sa katin-aw ug sa gahum si Pedro nagpanghimatuod sa kamatayon ug sa pagkabanhaw ni Cristo: "Mga tawo sa Israel, patalinghugi ninyo kining mga pulonga: si Jesus nga Nazaretnon, tawo nga gipanghimatud-an kaninyo sa Dios pinaagi sa gamhanang mga buhat ug mga kahibulongan ug mga ilhanan, nga gihimo sa Dios pinaagi Kaniya sa taliwala ninyo, sumala sa inyo nang nasayran: kining maong Jesus...Siya inyong gilansang sa krus ug gipatay pinaagi sa mga kamot sa mga tawong malinapason: apan Siya gibanhaw sa Dios sa nalangkat na ang mga kasakit sa kamatayon: sanglit dili man gayud mahimo nga Siya kapugngan sa kamatayon." {ABA 36.1}

Si Pedro wala modangop sa mga pagtulon-an ni Cristo aron sa pagamatuod sa iyang baruganan, tungod kay siya nahibalo nga ang pag-ayad sa iyang tigpatalinghug hilabihan ka daku nga ang iyang mga pulong mahitungod niining hilisgutan mahimo nga walay epekto. Sa baylo niini, siya misulti mahitungod kang David, nga giila sa mga Judiyo nga usa sa mga patnarka sa ilang nasud. "Mahitungod Kaniya, si David nagingon," siya nagpahayag: "Ang Ginoo nakita Ko sa kanunay sa atubangan Ko, kay Siya ania man sa Akong tuo aron Ako dili matarug; tungod niana nalipay ang Akong kasingkasing, ug naghugyaw ang Akong dila; ug usab ang Akong lawas magapuyo diha sa paglaum, kay dili Alo man pagabiyaan ang Akong kalag didto sa Hades, ug dili Mo man itugot nga ang Imong Balaan moagi sa pagkadunot.... {ABA 36.2}

Mga igsoon, sa masaligon ako makasulti kaninyo mahitungod kang David nga patriarka, nga siya namatay, ug gilubong, ug ang iyang lubong nagapabilin pa man gani kanato hangtud mining adlawa karon." "Siva...misulti mahitungod sa pagkabanhaw ni Cristo, nga kini Siya wala biyai didto sa Hades, ug nga usab ang iyang lawas wala moagi sa pagkadunot. Kining maong Jesus gibanhaw sa Dios ug kaming tanan mga saksi niini." {ABA 36.3}

Ang talan-awon maoy usa nga puno sa kaikag. Tan-awa ang katawhan nga nagagikan sa tanang mga hulongawan sa hangin aron sa pagpatalinghug sa mga dnon-an nga nagsaksi sa kamatuoran ingon nga lani diha kang Jesus. Sila nagduot nga nagpunsisok sa templo. Didto ang mga sacerdote ug ang mga punoan, ang maitum nga pagdiyong tungod sa daotan nga tuyo diha pa sa ilang mga nawung, ang ilang mga kasingkasing napuno pa sa nagpabilin nga pagdumot batok kang Cristo, ang ilang mga kamot nga wala pa mahugasi

gikan sa dugo nga giula sa diha nga ilang gilansang sa krus ang Manunobus sa kalibutan. Nakahunahuna sila nga ilang makita ang mga apostoles nga motalaw sa kahadlok ilalum sa kusganong kamot sa pagdaugdaug ug sa pagpamatay, apan ilang nakita sila nga naalsa ibabaw sa kahadlok ug napuno sa Espintu, nanagmantala uban sa gahum mahitungod sa pagkadios ni Jesus nga Nazaretnon. Ilang nadungog sila nga nagpahayag uban sa kaisug nga ang Usa nga bag-o pa lamang nga gipakaulawan pag-ayo, gibugalbugalan, gibunalan sa mabangis nga mga kamot, ug gilansang sa krus, mao ang Pnnsipe sa kinabuhi, nga karon gibayaw ngadto sa tuong kamot sa Dios. {ABA 37.1}

Ang uban niadtong nagpatalinghug sa mga apostoles nakaapil diha sa pagsaway ug sa kamatayon ni Cristo. Ang ilang mga tingog mingsagol sa lamoklamok diha sa pagsinggit sa pagpalansang Kaniya sa krus. Sa diha nga si Jesus ug si Barabas nagtindog sa ilang atubangan diha sa lawak nga hukmanan ug si Pilato nangutana, “Kinsa may gusto ninnyong akong buhian alang kaninyo? “Sila naninggit, “Dili kanang Tawhana, kondili si Barabas!” Mateo 27:17; Juan 18:40. Sa diha nga gitugyan ni Pilato si Cristo ngadto kanila, nga nagingon, “Kuhaa ninyo Siya, ug kamoy maglansang Kaniya sa krus, kay wala akoy nakitang ikasumbong batok Kaniya;” “Wala akoy sala sa dugo mining matarung nga Tawo,” sila naninggit, “Ang Iyang dugo ipapamngil lang gikan kanamo ug sa among kaanakan.” Juan 19:6; Mateo 27:24,25. {ABA 37.2}

Karon ilang nadungog ang mga Dnon-an nga nagpahayag nga ang ilang gilansang sa krus mao ang Anak sa Dios. Ningkurog ang mga sacerdote ug ang mga punoan. Ang pagbati sa sala ug ang pagbasul mao ang mihakop sa katawhan. “Gisakitan sila sa kasingkasing, ug kang Pedro ug sa ubang mga apostoles sila nangutana nga nanagingon, Mga igsoon, unsa may among pagabuhaton?” Taliwala madtong nagpatalinghug sa mga apostoles mao ang deboto nga mga Judiyo, nga mga matinud-anon diha sa ilang pagtoo. Ang gahum nga ningkuyog sa mga pulong sa magsusulti nagdani karula nga si Jesus sa pagkamatuod mao ang Mesiyas. {ABA 37.3}

“Ug si Pedro mitubag kanila, Paghinulsol kamo, ug pabautismo kamo ang matag-usa kaninyo sa ngalan ni Jesu-Cristo tungod sa kapasayloan sa inyong mga sala; ug madawat ninyo ang gasa sa Espintu Santo. Kay ang saad alang kaninyo ug sa inyong mga anak ug sa tanan nga atua sa halayo, sa matag-usa nga pagatawgon sa Ginoo nga atong Dios.” {ABA 38.1}

Gipasantup pag-ayo ni Pedro diha sa mga katawhan nga nahugot ang pagtoo ang kamatuoran nga ilang gisalikway si Cristo tungod kay sila nalimbongan sa mga sacerdote ug sa mga punoan; ug nga kong sila magpadayon sa paghangad nganha niining maong mga tawo alang sa tambag, ug maghulat kanila nga moila kang Cristo sa dili pa sila mangahas sa paghimo, dili gayud sila makadawat Kaniya. Kining gamhanang mga tawo, bisan pa

nga naghimo ug pagpatuo sa pagkadiosnon, maoy mga tawo nga ambisyoso alang sa yutan-ong kadato ug himaya. Sila dili buot moduul kang Cristo aron sa pagdawat sa kahayag. {ABA 38.2}

Ilalom sa inpluwensya niining langitnon nga lamdag, ang kasulatan nga gipatin-aw ni Cristo ngadto sa mga tinon-an nagbuntaog sa atubangan nila sa gilaw sa hingpit nga kamatuoran. Ang tabil nga nagpugong kanila gikan sa pagtan-aw sa katapusan niadtong gipapas na, karon gikuha na, ug ilang nasabtan uban sa hingpit nga katin-aw sa tumong sa sugo ni Cristo ug sa kinaiya sa Iyang gingharian. Nakahimo sila sa pagsulti uban sa gahum mahitungod sa Manluluwas; ug sa ilang gibukhad ngadto sa ilang mga tigpatalinghug ang piano sa kaluwasan, daghan ang nag-ila nga nakasala ug nangakabig. Ang mga tradisyon ug mga patuotuo nga gisilsil sa mga sacerdote gipamapha sa ilang mga hunahuna, ug gidawat ang mga pagtulun-an sa Manluluwas. {ABA 38.3}

Ug unya gibaudsmohan kadtong mga misagop sa iyang pulong, ug niadtong adlawa may mga tulo ka libo ka mga tawo nga nahidugang kanila.” {ABA 38.4}

Nagdahum ang mga pangulo nga Judiyo nga ang buhat ni Cnsto mohunong sa Iyang kamatayon; apan, sa baylo niini, ilang nasaksihan ang kahibulongang mga talan-awon sa Adlaw sa Pentekostes. Ilang nadungog ang mga nnon-an, nga gitugahan sa gahum ug kusog nga hangtud niadto wala mahibaloi, nagawali kang Cristo, ang ilang mga pulong gipamatud-an pinaagi sa mga ilhanan ug sa mga kahibolongan. Didto sa Jerusalem, nga mao ang baluwarte sa Judaismo, mga limbo ang mipahayag sa dayag sa ilang pagtoo diha kang Jesus nga Nazaretnon ingon nga Mesiyas. {ABA 39.1}

Nangahibolong ang mga tinon-an ug nanobra ang kalipay sa kadak- on sa pangani sa mga kalag. Sila wala mag-ila niining kahibulongang pagparugum ingon nga resulta sa ilang kaugalingon nga panlimbasug; ilang naila nga sila nagasulod nganha sa mga kabudlay sa ubang mga tawo. Sukad pa sa pagkahulog ni Adan, si Cristo nagatugyan ngadto sa pinili nga mga sulogoon sa binhi sa Iyang pulong, nga ipapugas diha sa mga kasingkasing sa tawo. Sulod sa Iyang kinabuhi dinhi sa ibabaw sa yuta Iyang dugo. Ang mga nakabig nga nahanabo diha sa Adlaw sa Pentekostes mao ang resulta niining mao nga pagpugas, ang pangani sa buhat ni Cristo, nagpadayag sa gahum sa Iyang pagpanudlo. {ABA 39.2}

Ang mga pangatarungan sa mga apostoles lamang, bisan tataw ug makadadani, wala makakuha sa pag-ayad nga nakasukol batok sa hilabihan ka daghan nga ebidensya. Apan ang Balaang Espiritu nagpadala sa mga pangatarungan paddlum ngadto sa mga kasingkasing uban sa diosnong gahum. Ang mga pulong sa mga apostoles sama sa maidlot nga mga udyong sa Makagagahum, nga nagahukom sa mga tawo nga sad-an sa ilang

makalilisang nga sala diha sa pagsalikway ug sa paglansang sa Krus sa Ginoo sa himaya. {ABA 39.3}

Ilalom sa pagbansay ni Cristo ang mga dnon-an gidala sa pagbad sa ilang pagkmahanglan sa Espiritu. Ilalom sa pagpanudlo sa Espiritu ilang nadawat ang katapusang pagpasarang, ug migula ngadto sa ilang buluhaton sa dbuok nga kinabuhi. Dili na sila mga burong ug walay hibangkaagan. Dili na sila usa ka dnapok sa mga tinagsa nga nagkinaugalingon o mga elemento nga wala magkauyon ug nagkabingkil. Ang ilang mga paglaum wala na ipatumong sa kalibutanon nga pagkadaku. Sila "naghiusa," "usa ra ang kasingkasing ug usa ra ang balatian." Buhat 2:46; 4:32. Gipuno ni Cristo ang ilang mga kaisipan; ang kauswagan sa Iyang gingharian mao ang ilang tumong. Sa hunahuna ug sa kinaiya sila nahimong sama sa ilang Agalon, ug ang mga tawo "nag-ila nga kini sila mao ang nagpakigkauban kang Jesus." Buhat 4:13. {ABA 39.4}

Ang Pentekostes maoy nagdala kanila sa langitnon nga lamdag. Ang mga kamatuoran nga wala nila masabti samtang si Cristo kauban pa kanila karon ila nang nasabtan. Uban sa usa ka pagtoo ug sa pasalig nga wala gayud nila mahibaloi kaniadto, ilang gidawat ang mga pagtulon-an sa Balaan nga Pulong. Alang kanila dili na kini usa ka butang sa pagtoo nga si Cristo mao ang Anak sa Dios. Ilang nahibaloan nga, bisan pa gisul-oban sa pagkatawhanon, Siya sa pagkamatuod mao ang Mesiyas, ug ilang gisugid ang ilang eksperensya ngadto sa kalibutan uban sa usa ka pagsalig nga nagdala uban niim sa hugot nga pagtoo nga ang Dios nagauban kanila. {ABA 40.1}

Sila nakasulti sa ngalan ni Jesus nga may kasigurohan; kay dili ba Siya ilang Higala ug Magulang nga Igsoon nga Lalaki? Sa nadala sila ngadto sa suod nga pagsandurot ni Cristo, nanglingkod sila uban Kaniya didto sa langitnon nga mga dapit. Uban sa unsang nagdilaab nga pinolongan ilang gibisdhan ang ilang mga idiya samtang sila nagsaksi alang Kaniya! Ang ilang mga kasingkasing nalabihan sa lulan sa pagkamaloloy-on nga hilabihan ka puno, hilabihan ka halalom, sa hilabihan ka masangkaron, nga kini nagtukmod kanila sa pag-adto ngadto sa mga kinatumyan sa yuta, nga nagpanghimatuod sa gahum ni Cristo. Napuno sila sa usa ka hilabihan nga handum sa pagdala ngadto sa unahan sa buhat nga nasugdan ni Jesus. Ilang naila ang kadaku sa ilang utang ngadto sa langit ug sa kapangakuhan sa ilang buhat. Sa napalig-on sila sa tuga sa Balaan nga Espiritu, nanglakaw sila nga puno sa kadasig sa pagpakaylap sa mga kadaugan sa krus. Ang Espiritu mao ang nagpabaskog kanila ug nagsulti pinaagi kanila. Ang kalinaw ni Cristo nagsidlak gikan sa ilang mga nawung. Ilang natugyan ang ilang kinabuhi ngadto Kaniya alang sa pagalagad, ug ang ilang mga panagway gayud naghatag ug ebidensya sa pagtugyan nga ilang nahimo. {ABA 40.2}

Kapitulo 5 – ANG GASA SA ESPIRITU

Sa diha nga si Cristo naghatag sa Iyang mga tinon-an sa saad sa Espiritu, nagkaduul na Siya sa pagtak-op sa Iyang yutan-on nga pangalagad. Siya nagatindog diha sa landong sa krus, uban sa hingpit nga pag-ila sa lulan sa sala nga ipatong Kaniya ingon nga Magpapas-an sa Sala. Sa wala pa ihalad ang Iyang kaugalingon ingon nga halad sa sakripisyo, Iyang gipahimangnoan ang Iyang mga tinon-an mahitungod sa usa ka labing hinungdanon ug hingpit nga gasa nga Iyang itugvan nganha sa Iyang mga sumosunod— ang gasa nga makadala sa walay kinotuban nga mga kahinguhaan sa Iyang grasya nga ilang maabut. "Ako mangamuyo sa Amahan," Siya miingon, "ug kamo Iyang pagahatagan ug laing Manlalaban nga magapakig-uban kaninyo hangtud sa kahangturan, nga mao ang Espintu sa kamatuoran, kang kinsa ang kalibutan dili makadawat tungod kay ang kalibutan dili man makakita Kaniya ni makaila Kaniya. Apan kamo nakaila na Kaniya, kay Siya nagapuyo man uban kaninyo, ug maanha Siya sa sulod ninyo." Juan 14:16, 17. Ang Manluluwas nagtudlo sa unahan ngadto sa panahon sa diha nga ang Balaan nga Espiritu moabut sa pagbuhat sa usa ka gamhanan nga buhat ingon nga Iyang Tinugyanan. Ang daotan nga natigom sulod sa mga kasiglohan mao ang pagasuklan sa diosnong gahum sa Balaan nga Espintu. {ABA 41.1}

Unsa man ang sangputanan sa pagbubo sa Espintu sa Adlaw sa Pentekostes? Ang mahimayaong mga balita mahitungod sa nabanhaw nga Alanluluwas gidala ngadto sa mga kinatumyan nga mga dapit sa kalibutan. Samtang ang mga dnon-an nagmantala sa mensahe sa matuboson nga grasya, mga kasingkasing mitugyan ngadto sa gahum niini nga mensahe. Nakita sa iglesya nga nagpanon ang mga kinabig ngadto kaniya gikan sa tanang dapit nga hulongawan sa hangin. Ang mitalikod sa pagtoo nangakabig pag-usab. Ang mga makasasala nakighiusa sa mga tumotoo diha sa pagpangita sa mutya nga daku ug bill. Ang uban nga kaniadto nga mapait kaayo nga kaaway sa maayong balita nahimong mga manlalaban niini. Natuman ang tagna nga nagaingon, "Kadtong maluyahon...mahisama kang David; ug ang balay ni David...sama sa manolunda ni Jehova." Zacarias 12:8. Ang matag Cristohanon diha sa iyang igsoon ang usa ka pinadayag sa diosnon nga gugma ug pagkamaluloy-on. Naglabaw ang usa ka tinguha; ang usa ka butang nga angay pagaawaton naglamon sa uban. Ang ambisyon sa mga tumotoo mao ang pagpadayag sa pagkasama sa kinaiya ni Cristo ug ang pagbuhat alang sa pagpadaku sa Iyang gingharian. {ABA 41.2}

"Ug uban sa dakung gahum, ang mga apostoles nanagpamatuod sa pagkabanhaw sa Ginoong Jesus, ug daku ang grasya nga diha kanilang tanan." Buhat 4:33. Ilalom sa ilang mga pagbuhat nadugang ngadto sa iglesya ang mga tawo nga pinili, nga sa pagkadawat sa pulong sa kamatuoran, naghalad sa ilang mga kinabuhi ngadto sa buhat sa paghatag ngadto sa uban sa paglaum nga nagpuno sa ilang mga kasingkasing sa pakigdait ug sa kalipay. Dili sila mapugngan o mapahadlok sa mga panghulga. Ang Ginoo misulti pinaagi kanila,

ug samtang sila nangadto gikan sa usa ka dapit ngadto sa usa, ang mga kabus nakahigayon nga ang maayong balita nawali ngadto kanila ug nangahimo ang mga milagro sa diosnon nga grasya. {ABA 42.1}

Hilabihan ka gamhanan nga makabuhat ang Dios sa diha nga ang katawhan mohatag sa ilang kaugalingon ngadto sa pagmando sa Iyang Espiritu. {ABA 42.2}

Ang saad sa Balaan nga Espiritu wala ipakutob sa bisan unsa nga panahon o sa bisan unsa nga kaliwat. Si Cristo nagpahibalo nga diosnon nga inpluwensya sa Iyang Espiritu magauban sa Iyang mga sumosunod hangtud sa katapusan. Gikan sa Adlaw sa Pentekostes hangtud karon, ang Maglilipay ginapadala ngadto sa Ginoo ug ngadto sa Iyang pagalagad. Ngadto sa tanan nga nagdawat kang Cristo ingon nga usa ka personal nga Manluluwas, ang Balaan nga Espintu nakaabut ingon nga usa ka magtatambag, tigbalaan, giya ug saksi. Sa magadugang ka suod ang paglakaw sa mga tumotoo uban sa Dios, magadugang usab ug katataw ug kagamhanan ang ilang pagpamatuod sa gugma sa ilang Manunubos ug sa Iyang grasya nga makaluwas. Ang mga lalaki ug ang mga babaye nga latas sa mga kasiglohan sa pag-antos sa mga panglutos ug sa mga pagsulay maoy nagpahimulos sa usa ka dakung sukod sa presensya sa Espiritu diha sa ilang mga kinabuhi, nagtindog ingon nga mga ilhanan ug mga kahibulongan dinhi sa kalibutan. Sa atubangan sa mga manolunda ug sa mga tawo ilang napadavag ang makapausab nga gahum sa gugma nga nagatubos. {ABA 42.3}

Sila nga sa Pentekostes gitugyanan ug gahum gikan sa kahitas-an, wala mahigawas gikan sa dugang pa nga tentasyon ug pagsulay. Samtang sila nagsaksi alang kamatuoran ug sa pagkamatarung sa masubsub sila giataki sa kaaway sa tanang kamatuoran, nga naninguha sa pagkawat kanila sa ilang Cristohanon nga eksperensya. Napugos sila sa pagpaningkamot uban sa ilang mga gahum nga hinatag sa Dios sa pagkab-ot sa sukod sa barog sa mga lalaki ug sa mga babaye diha kang Cristo Jesus. Sa adlaw-adlaw sila nagampo alang sa lab-as nga mga sangkap sa grasya, aron sila makakab-ot unta sa hataas pa ug sa hataas pa gayud ngadto sa pagkahingpit. Ilalom sa pagbuhat sa Balaan nga Espiritu, bisan pa ang labing maluyahon, pinaagi sa pagbansay sa pagtoo diha sa Dios, nakakat-on sa pagpauswag sa gipiyal nilang mga gahum ug nahimong mga binalaan, matinahuron, ug halangdon. Samtang diha sa pagkamapainubsanon sila nagpasakop sa nagaumol nga inpluwensya sa Balaan nga Espiritu, ilang nadawat ang kahupnganan sa Diosnon nga kinaiya ug giporma sila diha sa pagkasama sa Dios. {ABA 43.1}

Ang paglabay sa panahon wala makahimo ug kausaban sa binulagan nga saad ni Cristo sa pagpadala sa Balaan nga Espiritu ingon nga Iyang Tinugyanan. Dili tungod sa bisan unsa nga pagdili sa bahin sa Dios nga ang mga kadato sa Iyang grasya wala moilig paingon sa yuta ngadto sa mga tawo. Kong ang katumanan sa saad dili makita sumala sa gitoohan,

ang hinungdan mini tungod kay ang saad wala mahinangpi sa husto. Kong kitang buot, mapuno unta kitang tanan sa Espintu. Sa bisan asa nga dapit diin ang pagkinahanglan sa Balaan nga Espintu gipakadiyutay lamang nga butang sa hunahuna, adunay makita nga hulaw nga espirituhanon, espirituhanon nga kangitngit, espintuhanon nga kaluya ug kakamatayon. Sa bisan unsang higayona nga ang gagmay nga mga butang maoy mag-okupar sa pagtagad, ang diosnon nga gahum nga maoy gikinahanglan alang sa pagtubo ug sa kauswagan sa iglesya, ug nga maoy makadala sa tanang ubang mga panalangin nga magasunod niini, makulangan, bisan kini gihatag sa kahupong nga walay sukod. {ABA 43.2}

Tungod kay kini mao ang paagi nga kita makadawat sa gahum, nganong dili man lata gutumon ug uhawon alang sa gasa sa Espiritu: Nganong dili man lata magsulti mahitungod niini, magampo alang niini, ug magwali mahitungod niini? Ang Ginoo labaw nga andam sa paghatag sa Balaan nga Espiritu ngadto kanila nga nagalagad Kaniya kay sa mga ginikanan nga maghatag sa maayong mga gasa ngadto sa ilang mga anak. Alang sa adlaw-adlaw nga bautismo sa Espintu ang matag magbubuhat kinahanglan maghatag sa iyang hangyo ngadto sa Dios. Ang mga pundok sa Cristohanong mga magbubuhat magtigum sa pagpangayo alang sa pinasahi nga panabang, alang sa langitnon nga kaalam, aron sila mahibalo unsaon sa pagplano ug sa pagpatuman sa minaalam. Sa pinasahi sila magaampo nga ang Dios magabautismo sa Iyang pinili nga mga sinugo diha sa mga kamisyonan sa usa ka dagaya nga sukod sa Iyang Espintu. Ang presensya sa Espiritu diha sa mga magbubuhat sa Dios makahatag sa pagmantala sa kamatuoran sa usa ka gahum nga dili ang tanang kadungganan o himaya sa kalibutan makahatag. {ABA 43.3}

Ang Balaan nga Espiritu magapabilin diha sa nahalad nga magbubuhat sa Dios sa bisan nga dapit siya moadto. Ang mga pulong nga gisulti ngadto sa mga tinon-an isulti usab nganhi kanato. Ang Maglilipay ato ingon man nga ila. Ang Espiritu mao ang magasangkpa sa kusog nga nagaabag sa pagpanlimbasug, ug nagailog sa mga kalag diha sa matag emerhensya, taliwala sa pagdumot sa kalibutan, ug sa ilang pag-ila sa ilang kaugalingong mga kapakyasan ug mga sayop. Diha sa kagul-anan ug sa kasaldtan, sa diha nga ang paglantaw sa gawas daw mangitngit ug makalilibog ang umalabut, ug lata magbati nga walay mahimo ug nag-inusara,—kini mao ang mga higayon nga, agi ug tubag sa atong pagampo sa pagtoo, ang Balaan nga Espintu magdala ug paglipay ngadto sa kasingkasing. {ABA 44.1}

Dili usa ka pangatapusan nga ebidensya nga ang usa katawo usa ka Cristohanon tungod kay siya nagpakita sa espirituhanon nga kalipay ilalum sa kapin sa kasarangan nga mga higayon. Ang pagkabalaan dili gidagit sa kalipay; kini mao ang usa ka bug-os nga pagtugyan sa pagbuot ngadto sa Dios; kini mao ang pagpakabuhi sa matag pulong nga nagagula gikan sa baba sa Dios; kini mao ang pagbuhat sa kabubut-on sa atong langitnon

nga Amahan; kini mao ang pagsalig; sa Dios diha sa kalisdanan, diha sa kangitngit ingon man diha sa kahayag; kini maoy paglakaw pinaagi sa pagtoo ug dili pinaagi sa pagtan-aw; kini maoy pag-agad sa Dios sa pagsalig nga walay pupangutana, ug nagapahamudlay diha sa Iyang gugma. {ABA 44.2}

Dili hinungdanon kaayo alang kanato nga makahimo sa paghubit kong unsa ang Balaan nga Espintu. Si Cristo nagasulti kanato nga ang Espintu mao ang Manlalaban, "ang Espiritu sa kamatuoran nga magagikan sa Amahan." Sa matin-aw gipahayag mahitungod sa Balaan nga Espiritu nga, diha sa Iyang buhat sa paggiya sa mga tawo ngadto sa tanan nga kamatuoran, nga Siya, "dili magasulti sa Iyang kinaugalingong pagbulot-an." Juan 15:26; 16:13. {ABA 44.3}

Ang kinaiya sa Balaan nga Espiritu maoy usa ka misteryo. Ang mga tawo dili makapatin-aw niini, tungod kay wala kini ipadayag sa Ginoo ngadto kanila. Ang mga tawo nga may mga mabalhinon nga mga hunahuna magtigom sa mga pahayag sa Kasulatan ug unya butangan sa tawhanon nga pangagpas kining maong natigom nga mga pahayag, apan ang pagdawat niining maong mga hunahuna o pangagpas dili makapaligon sa iglesya. Mahitungod sa maong mga mistervo, nga halalom ra alang sa pagsabut sa tawo, ang paghilom maoy bulawanon. {ABA 45.1}

Ang katungdanan sa Balaan nga Espintu tataw nga gitumbok diha sa mga pulong ni Cristo nga nagaingon: "Inig-abut na Niya, Iyang pailhon ang kalibutan mahitungod sa sala ug sa pagkamatarung ug sa hukom." Juan 16:8. Ang Balaan nga Espintu mao ang maghukom sa sala. Kong ang makasasala mo tubag sa makapabuhi nga inpluwensya sa Espintu, dad-on siya ngadto sa paghinulsol ug makaamgo sa pagkahinungdanon sa pagtuman sa diosnon nga mga kinahanglanon. {ABA 45.2}

Ngadto sa mahinulsolon nga makasasala nga ginagutom ug ginauhaw alang sa pagkamatarung, ipadayag sa Balaan nga Espiritu ang Cordero sa Dios nga magakuha sa sala sa kalibutan. "Siya magakuha man sa mga butang nga ania Kanako ug Iyang isugilon kini kaninyo," si Cnsto miingon. "Siya mao ang magtudlo kaninyo sa tanang butang, ug magapahinumdum kaninyo sa tanan nga Akong gikasulti kaninyo." Juan 16:14; 14:26. {ABA 45.3}

Gihatag ang Espiritu ingon nga usa ka ahensya nga maghatag ug bag-ong kinabuhi sa kalag, aron maepektibo ang kaluwasan nga nabuhat pinaagi sa kamatayon sa atong Manunubos. Ang Espintu kanunay nagatinguha sa pagdani sa pagtagad sa mga katawhan ngadto sa dakung halad nga nahimo didto sa krus sa Calbaryo, ug sa pagbukhad ngadto sa kalibutan sa gugma sa Dios, ug sa pag-abli ngadto sa kalag nga nagbati sa sala sa bililhong mga butang sa mga Kasulatan. {ABA 45.4}

Sa madala na ang pag-ila sa sala, ug napresentar diha sa hunahuna ang sumbanan sa pagkamatarung, kuhaon sa Balaan nga Espintu ang mga gugma gikan sa mga butang niini nga kalibutan ug pun-on ang kalag sa usa ka tinguha alang sa pagkabalaan. “Siya mao ang magatultul kaninyo ngadto sa tibuok nga kamatuoran” (Juan 16:13), ang Manluluwas mipahayag. Kong ang katawhan mobuot nga maumol, mahanabo ang pagkabalaan sa tibuok nga galamhan. Kuhaon sa Espiritu ang mga butang sa Dios ug itimre sila diha sa kalag. Pinaagi sa Iyang gahum ang paagi sa kinabuhi mahimong tin-aw kaayo nga walay usa ang masayop diha niana. {ABA 45.5}

Sukad sa sinugdan, nagbuhat na ang Dios pinaagi sa Iyang Balaan nga Espiritu ginamit ang tawhanong mga paagi alang sa katumanan sa Iyang katuyoan alang sa kaliwat nga nahulog. Kini nakita diha sa mga kinabuhi sa mga patriarka. Ngadto sa iglesya didto sa kamingawan usab, diha sa panahon ni Moises, gihatag sa Dios ang Iyang “maayong Espiritu aron sa pagtudlo kanila.” Nehemias 9:20. Ug diha sa mga adlaw sa mga apostoles Siya nagbuhat sa gamhanan gayud alang sa Iyang iglesya pinaagi sa ahensya sa Balaan nga Espintu. Ang sama nga gahum nga nagbulig sa mga patnarka, nga naghatag sa pagtoo ug sa kaisug ni Caleb ug ni Josue, ug nga naghimo nga epektibo sa buhat sa iglesya apostolika, nakapabarug sa matinumanong mga anak sa Dios diha sa nagsunod nga panahon. Pinaagi kadto sa gahum sa Balaan nga Espiritu nga sa Panahon sa Mangitngit nga Katuigan ang mga Waldensian nga mga Cristohanon nagtabang sa pagandam sa agianan alang sa Repormasyon. Kadto mao gihapon nga gahum nga naghimo nga malampuson ang mga paningkamot sa halangdong mga lalaki ug mga babaye nga nag-una sa agianan alang sa katukuran sa moderno nga mga kannsyonan ug alang sa paghubad sa Biblia ngadto sa mga pinulongan ug sa mga sinultihan sa tanang mga nasud ug mga katawhan. {ABA 46.1}

Ug karon ang Dios nagagamit gihapon sa Iyang iglesya nga mahibaloan ang Iyang katuyoan dinhi sa yuta. Karon ang mga tigmantala mahitungod sa krus nagalangyawlangyaw sa mga siyudad ug sa mga kayutaan, nga nag-andam sa agianan alang sa ikaduhang pag-anhi ni Cristo. Ang bandila sa kasugoan sa Dios ginatuboy. Ang Espiritu sa Makagagahum mao ang nagalihok diha sa mga kasingkasing sa mga tawo, ug sila nga ningtubag sa inpluwensiya niini nahimong mga saksi alang sa Dios ug sa Iyang kamatuoran. Diha sa daghang mga dapit ang nahalad nga mga lalaki ug mga babaye makita nga nanagpahayag ngadto sa uban sa kahayag nga maoy naghimo nga tin-aw ngadto kanila sa dalay sa kaluwasan pinaagi kang Cristo. Ug samtang nagpadayon sila sa pagpasidlak sa ilang kahayag, sama sa gibuhat niadtong nabautismohan sa Espintu sa Adlaw sa Pentekostes, ilang nadawat ang labaw pa gayud nga gahum sa Espintu. Sa ingon mini ang yuta mabanwagan sa himaya sa Dios. {ABA 46.2}

Sa laing bahin, adunay uban nga, imbis sa minaalam ilang pauswagon ang mga kahigayonan karon, sila nagahulat nga walay buhat alang sa pinasahi nga panahon sa espirituhanon nga kahamugaya nga niini mouswag sa hilabihan ang ilang katakus sa pagdan-ag sa uban. Ilang gipasagdan ang karon nga mga katungdanan ug mga katungod, ug gipasagdan nga nag-awop ang ilang suga, samtang naglantaw sila sa unahan ngadto sa usa ka panahon diin, sila mahimong mga dumalawat sa pinasahi nga mga panalangin, nga walay bisan unsa nga panglimbasug sa ilang bahin, nga pinaagi niini sila mangausab ug matakus alang sa pagalagad. {ABA 47.1}

Tinuod nga diha sa panahon sa katapusan, sa diha nga ang buhat sa Dios dinhi sa yuta magakatapus, nga ang mainiton nga mga pamngkamot sa mga tumotoo ilalom sa paggiya sa Balaan nga Espintu pagaubanan sa pinasahi nga mga dmailhan sa diosnon nga paguyon. Ilalom sa sambingay sa sayo ug sa ulahi nga ulan, nga mahulog diha sa kayutaan sa Sidlakan sa panahon sa tingpugas ug sa ting-am, ang mga manalagna nga mga Hebreohanon nagtagna sa pagtuga sa espirituhanon nga grasya sa kapin sa kasagaran nga pagbubo sa ibabaw iglesya sa Dios. Ang pagbubo sa Espintu diha sa kaadlawan sa mga apostoles mao ang sinugdanan sa sayo, o sa nahauna nga ulan, ug mahimayaon ang gisangputan. Ngadto sa katapusan sa panahon ang presensya sa Espiritu magapabilin sa tinuod nga iglesya. {ABA 47.2}

Apan haduul sa pagtak-op sa pangani sa yuta, ang usa ka pinasahi nga pagtuga sa espintuhanon nga grasya mao ang gisaad sa pag- andam sa iglesya alang sa pag-abut sa Anak sa tawo. Kining pagbubo sa Espintu gipahisama sa pagkahulog sa ulahing ulan; ug alang mining gidugang nga gahum nga ang mga Cristohanon magpadala sa ilang mga hangyo ngadto sa Ginoo sa alanihon “sa panahon sa naulahing ulan.” Agi ug tubag, si Jehova “maghimo sa mga kilat; ug Siya magahatag kanila sa madagayaong ulan.” “Iyang paulanon...ang nahaunang ulan, ug ang naulahing ulan.” Zacarias 10:1; Joel 2:23. {ABA 47.3}

Apan gawas kon ang mga sakop sa iglesya sa Dios karon adunay buhi nga kadugtongan sa Tinubdan sa tanang espirituhanon nga pagtubo, sila dili maandam alang sa panahon sa pag-ani. Gawas kong ilang gipugdolan ang pabilo sa ilang mga suga ug nagasiga, mapakyas sila sa pagdawat sa idugang nga grasya sa mga panahon sa pinasahi nga pagkinahanglan. {ABA 47.4}

Kadtong kanunay nga nagadawat sa lab-as nga sangkap sa grasya, makabaton sa gahum nga igo sa ilang adlaw-adlaw nga kinahanglanon ug sa ilang kasarang sa paggamit sa maong gahum. Imbis magapaabut sa ubang panahon nga umalabut, sa diha nga, pinaagi sa usa ka pinasahi nga tuga sa espirituhanon nga gahum, sila makadawat sa usa ka milagroso nga pagpatakus alang sa pagpanaug sa mga kalag, sa adlaw-adlaw sila nagatugyan sa ilang

kaugalingon ngadto sa Dios, aron Siya maghimo kanila nga mga sudlanan alang sa Iyang paggamit. Sa adlaw-adlaw ilang gipauswag ang mga higayon sa pagpangalagad nga ilang makab-ot. Sa adlaw-adlaw sila nagasaksi alang sa Agalon sa bisan asa sila, bisan diha sa ubos nga buluhaton diha sa puloy-anan, o diha sa usa ka katilingbanon nga buhat nga mapuslanon. {ABA 48.1}

Nganha sa gipahinungod nga magbubuhat adunay kahibulongan nga kalipay diha sa kahibalo nga bisan si Cristo sulod sa panahon sa Iyang kinabuhi sa ibabaw niini nga yuta adlaw-adlaw nga nangita sa Iyang Amahan alang sa lab-as nga mga sangkap sa gikinahanglan nga grasya; ug gikan niining pagsandurot uban sa Dios Siya migula sa pagpalig-on ug sa pagpanalangin sa uban. Sud-onga ang Anak sa Dios nga nagduko diha sa pagampo ngadto sa Iyang Amahan! Bisan pa Siya Anak sa Dios, Iyang ginapalig-on ang Iyang pagtoo pinaagi sa pagampo, ug pinaagi sa pagpakigsulti sa langit Siya nagtigom ngadto sa Iyang kaugalingon sa gahum nga ikasukol sa daotan ug ikaaglagad sa mga kinahanglanon sa mga tawo. Ingon nga Magulang nga Igsoon sa atong kaliwat,

Siya nahibalo sa mga kinahanglanon niadtong ginalibutan sa balatian ug nagapuyo sa usa ka kalibutan sa sala ug sa mga panulay, nagtinguha gihapon sa pagalagad Kaniya. Siya nasayud nga ang mga mensahero nga Iyang nakita nga angay ipadala mga maluya, ug mga tawo nga masalaypon; apan ngadto sa tanan nga maghatag sa ilang kaugalingon sa bug-os ngadto sa Iyang pagalagad Siya nagsaad sa diosnon nga panabang. Ang Iyang kaugalingon nga panig-ingnan maoy usa ka pasalig nga ang mainiton, ug mapadayonon nga pangaliya ngadto sa Dios diha sa pagtoo-pagtoo nga mopaingon ngadto sa hingpit nga pagsalig sa Dios, ug walay gipugngan nga paghalad ngadto sa Iyang buluhaton—makatabang sa pagdala ngadto sa mga tawo sa panabang sa Balaan nga Espiritu diha sa gubat batok sa sala. {ABA 48.2}

Ang matag magbubuhat nga mosunod sa panig-ingan ni Cnsto maandam sa pagdawat ug sa paggamit sa gahum nga gisaad sa Dios ngadto sa Iyang iglesya alang sa pagpahinog sa alanihon sa yuta. Sa matag buntag, samtang ang mga tigmantala sa maayong balita nagaluhod sa atubangan sa Ginoo ug nagabag-o sa ilang mga panaad sa paghalad ngadto Kaniya, Iyang tugyanan sila sa presensya sa Iyang Espintu, uban sa nagapabuhi, ug nagabalaan nga gahum niini. Samtang sila manggula ngadto sa ilanga mga katungdanan sa adlaw, sila may kasigurohan nga ang dili makita nga ahensya sa Balaan nga Espintu nagpatakus kanila nga mahimong “mga magbubuhat kauban sa Dios.” {ABA 49.1}

Kapitulo 5 – DIHA SA GANGHAAN SA TEMPLO

Ang mga tinon-an ni Cristo may usa ka halalom nga pagila sa ilang kaugalingon nga kakulangon, ug uban sa pagpaubos ug sa pagampo ilang gidugtong ang ilang pagkamaluyahon ngadto sa Iyang kusog, ang ilang kaburong ngadto sa Iyang kaalam, ang ilang pagkadili angay ngadto sa Iyang pagkamatarung, ang ilang kakabus ngadto sa Iyang bahandi nga dili matiti. Mao nga sa napalig-on ug sa nasangkap sila, sila wala magpanuko sa pagpadayon sa unahan diha sa pagalagad sa Agalon. {ABA 50.1}

Sa usa ka hamubo nga panahon tapus mokunsad ang Balaan nga Espiritu, ug dihadiha tapus sa usa ka hugna sa pagampo, si Pedro ug si Juan, sa ilang pagsaka ngadto sa templo aron sa pagsimba, ilang nakita diha sa ganghaan nga Matahum ang usa ka bakol, kap-atan ka tuig ang panuigon, kinsang kinabuhi, sukad pa sa iyang pagkahimugso, maoy usa ka kinabuhi sa kaul-ul ug kaluya. Kining tawo nga walay palad, dugay na nga nangandoy nga makakita kang Jesus, aron unta nga Iya siyang ayohon; apan halos wala siyay mahimo, ug halayo ra siya gikan sa dapit nga gipangabudlayan sa dakung Mananambal. Ang iyang mga pangamuyo sa katapusan nakaaghat sa pipila ka mga higala sa pagpas-an kaniya ngadto sa ganghaan sa templo, apan sa iyang pag-abut sa maong dapit, iyang nahibaloan nga ang usa nga Kaniya nasentro ang iyang paglaum gipatay sa usa ka mabangis nga kamatayon. {ABA 50.2}

Ang iyang pagkabalo nakatandog sa kaluoy niadtong nasayud kong unsa ka dugay na sa iyang maikagon nga paglaum nga ayohon siya ni Jesus, ug sa adlaw-adlaw ilang gidala siya ngadto sa templo, aron maluoy kaniya ang mga lumalabay ug maghatag kaniya ug mga ginagmay sa paghupay sa iyang mga kinahanglanon. Samtang si Pedro ug si Juan naglabay, nagpalimos siya kanila. Ang mga tinon-an nagtagad kaniya nga maloloy-on, ug si Pedro miingon, “Tan-aw kanamo. Ug siya naminaw kanila, nagpaabut nga adunay iyang madawat gikan kanila. Apan si Pedro miingon kaniya. Ako walay salapi o bulawan.” Sa napahayag ni Pedro ang iyang kakabus, ang panagway sa bakol nalusno; apan mibalik kini sa paghayag sa paglaum samtang ang apostol mipadayon sa pagingon, “Apan sa ania kanako hatagan ko ikaw: Sa ngalan ni Jesu-Cristo nga Nazaretnon, tumindog ka ug lumakaw. {ABA 50.3}

“Ug iyang gikuptan siya sa tuong kamot, ug gialsa: ug dihadiha nabaskug ang iyang mga tiil ug mga buolbuol. Ug sa pag-ugpo pa niya, siya nakatindog ug nakalakaw, ug kuyog kanila siya misulod sa templo, og nagkakaw, ug nagluksolukso, ug nagdayeg sa Dios. Ug ang tanang tawo nakakita kaniya nga naglakaw na ug nagdayaeg sa Dios: ug ilang hing-ilhan siya nga mao ang tawo nga maglingkoran sa Pultahang Matahum sa templo aron sa pagpalimos; ug sila giabut ug kahibulong ug kahitingala sa nahitabo kaniya.” {ABA 51.1}

"Ug samtang nagpanggunit pa siya kang Pedro ug kang Juan, ang tanang tawo midugok sa dakung kahibolong ngadto kanila sa portico nga ginganlan ug Portico ni Salomon." Sila nadngala nga ang mga tinon-an makahimo diay ug mga milagro sama niadtong gihimo ni Jesus. Ania pay usa ka tawo, nga sulod sa kap-atan ka tuig usa ka walay mahimo nga bakol, karon nagakalipay diha sa hingpit nga paggamit sa iyang mga tul-an, luwas na gikan sa kaul-ul, ug malipayon diha sa pagtoo diha kang Jesus. {ABA 51.2}

Sa diha nga nakita sa mga dnon-an ang kahibulong sa katawhan, si Pedro nangutana: "Nganong inyo man kining gikahibudngan, ug nganong inyo man kaming ginatutokan nga daw kami gayud mao ang nakahimo kaniya sa paglakaw pinaagi sa among kaugalingong kagahum o pagkadiosnon?" Iyang gipasaligan sila nga ang tambal nahimo sa ngalan ug pinaagi sa mga pahanungdan ni Jesus nga Nazaretnon, nga gibanhaw sa Dios gikan sa mga patay. "Ang Iyang ngalan, pinasikad sa pagtoo sa Iyang ngalan," matud pa sa apostol, "nakapahimong mabaskug niining tawhana nga inyong nakita ug nailhan; ug ang pagtoo nga pinasikad kang Jesus maoy naghatag kaniya niining hingpit nga pagkaayo sa atubangan ninyong tanan." {ABA 51.3}

Sa yano misulti ang mga apostoles mahitungod sa dakung sala sa mga Judiyo diha sa pagsalikway ug sa pagpatay sa Prinsipe sa kinabuhi; apan nag-amping sila nga dili madala ngadto sa pagkawalay paglaum ang ilang mga tigpatalinghug. "Inyong gidumilian ang Balaan ug Matarung," si Pedro miingon, "ug inyong gipangayo nga maoy buhian alang kaninyo ang usa ka mamumuno, ug gipatay ang Pnnsipe sa kinabuhi, nga gibanhaw sa Dios gikan sa mga patay. Kami mga saksi niini." "Ug karon mga igsoon, ako nasayud nga kadto inyong gibuhat tungod kay kamo wala man mahibalo maingon sa pagbuhat usab sa inyong mga punoan. Apan sa ingon niini gituman sa Dios ang Iyang gipasidaan pinaagi sa baba sa tanang mga propeta, nga kinahanglan gayud mag-antos ang Iyang Cristo." Iyang gipahayag nga ang Balaan nga Espiritu nagatawag kanila ngadto sa paghinulsol ug makabig, ug gipasaligan sila nga walay paglaum sa kaluwasan gawas na pinaagi sa mahigugmaong-kalolot sa Usa nga ilang gilansang sa krus. Pinaagi lamang sa pagtoo diha Kaniya nga ang ilang mga sala mapasaylo. {ABA 51.4}

"Busa paghinulsol kamo, ug pamalik na kamo Kaniya, aron mapala ang inyong mga sala, aron ang mga panahon sa kahayahay magabut gikan sa atubangan sa Ginoo," siya misinggit. {ABA 52.1}

"Kamo mao ang mga anak sa mga propeta ug sa pakigsaad nga gihimo sa Dios uban sa inyong mga ginikanan, sa iyang pagingon kang Abraham, Pinaagi sa imong kaliwat pagapanalanginan ang tanang kabanayan sa yuta. Kamo mao ang unang gipadad-an sa Dios sa Iyang Alagad, sa Iya nang napatindog Siya, aron sa pagpanalangin kaninyo pinaagi sa pagpatalikod sa matag-usa kaninyo sa inyong pagkadaotan." {ABA 52.2}

Sa ingon niini giwali sa mga tinon-an ang pagkabanhaw ni Cristo. Daghan taliwala niadtong nanagpatalinghug nagahulat niini nga pamatuod, ug sa diha nga ila kining nadunggan mituo sila niini. Kini nagdala ngadto sa ilang mga hunahuna sa mga pulong nga gisulD ni Cristo, mihimo sila sa ilang pagbarug diha sa mga laray niadtong nudawat sa maayong balita. Ang binhi nga gipugas sa Manluluwas migitib ug namunga. {ABA 52.3}

Samtang nakigsulti sa katawhan ang mga tinon-an, “nanungha kanila ang mga sacerdote ug ang kapitan sa templo ug ang mga Saduceo, nga gisamokan tungod sa ilang pagpanudlo sa katawhan ug sa ilang pagmantala sa pagkabanhaw gikan sa mga patay pinaagi kang Jesus.” {ABA 52.4}

Tapus sa pagkabanhaw m Cristo gisabwag sa mga sacerdote sa halayo ug sa kadulanan ang bakak nga taho nga ang Iyang lawas gikawat sa mga tinon-an samtang ang mga bantay nga Romanhon nahikatulog. Dili ikadngala nga sila wala mahimuot sa diha nga ilang nadunggan si Pedro ug si Juan nga nagwali sa pagkabanhaw sa usa nga ilang gipatay. Ang mga Saduceo ilabina nga nangasuko. Ilang gibati nga napahimutang sa katalagman ang ilang labing gimahal nga pagrulun-an, ug na miligro ang ilang kadungganan. {ABA 52.5}

Tulin nga mingtubo ang mga kinabig ngadto sa bag-o nga pagtoo, ug ang mga Fariseo ug ang mga Saduceo nagkauyon nga kong kining bag-ong mga magtutudlo pasagdan nga dili masanta, ang ilang kaugalingon nga inpluwensya mahimutang sa daku pa nga katalagman kay sa dinhi pa si Jesus sa yuta. Tungod niini, ang kapitan sa templo nga binuligan sa pipila ka mga Saduceo midakup kang Pedro ug kang Juan ug gibalhug sa bilanggoan, ingon ulahi na kaayo niadtong adlawa alang kanila nga pagatuksoon. {ABA 53.1}

Ang mga kaaway sa mga tinon-an walay nahimo kondili ang pagtoo nga si Cnsto nabanhaw gikan sa mga patay. Ang ebidensya tataw ra kaayo nga ilang maduhaduhaan. Bisan pa niini, nagpagahi sila sa ilang mga kasingkasing, nga nagdumili sa paghinulsol mahitungod sa makalilisang nga binuhatan nga ilang nahimo diha sa pagpatay kang Jesus. Gihatagan ang mga pangulo nga Judiyo sa daghang mga ebidensya nga ang mga apostoles nagsulti ug naglihok ilalom sa diosnon nga tuga, apan sa malig-on ilang gisuklan ang mensahe sa kamatuoran. Si Cristo wala moabut diha sa paagi nga ilang gidahum, ug bisan pa diha sa mga higayon sila nagtuo nga Siya mao ang Anak sa Dios, apan ilang gituok ang ilang pagtoo, ug gilansang Siya sa krus. Diha sa mahigugmaongkalolot ang Dios naghatag kanila ug dugang pa nga ebidensya, ug karon may lain pa nga higayon ang gitugot kanila sa pagliso ngadto Kaniya. Iyang gipadala ang mga tinon-an sa pagsulti kanila nga ilang gipatay ang Prinsipe sa kinabuhi, ug niining makalilisang nga sumbong naghatag Siya kanila nga siguro sila diha sa ilang kaugalingon nga pagkamatarung, ang mga magtutudlo

nga Judiyo nagdumili sa pag-ila nga ang mga tawo nga nagpasangil kamla nga maoy naglansang ni Cristo sa krus nagasulti pinaagi sa mando sa Balaan nga Espiritu. {ABA 53.2}

Ingon nga natugyan ang ilang kaugalingon ngadto sa usa ka paagi sa pagsupak ni Cristo, ang matag lihok sa pagsukol nahimong usa ka dugang nga pagpadasig sa pagpadayon sa sama nga paagi ngadto sa mga sacerdote. Ang ilang kagahi ug ulo nahimong dugang pa nga pagkamatinguhaon. Dili kay dili sila makatugyan; makahimo sila, apan dili mohimo. Dili lamang tungod kay sila sad-an ug angay sa kamatayon, dili lamang kay sila maoy nagpatay sa Anak sa Dios, nga sila naputol gikan sa kaluwasan; kini tungod kay ilang gisangkapan ang ilang kaugalingon sa pagsupak sa Dios. Sila sa kanunay nagsalikway sa kahayag ug gipahilum ang hugot nga pagtoo sa Espintu. Ang inpluwensya nga nagmando sa mga anak sa pagkamasupilon nagtrabaho diha kanila, ug nagdala kanila ngadto sa pag-abusar sa mga tawo nga pinaagi kang kinsa ang Dios nagabuhat. Ang pagkadautan sa ilang pagsukol napasamot sa matag sunod nga buhat sa pagsukol batok sa Dios ug batok sa mensahe nga Iyang gihatag sa Iyang mga sulogoon sa pagpahayag. Sa matagadlaw, diha sa ilang pagdumili sa paghinulsol, ilang gibag-o ang ilang pagsukol, nga nagaandam sa pag-ani sa ilang napugas. {ABA 53.3}

Ang kaligutgut sa Dios wala ipahibalo batok sa dili mahinulsulon nga mga makasasala tungod lamang sa sala nga ilang nahimo, kondili tungod, kay sa diha nga gitawag sila sa paghinulsol, sila ningpili sa pagpadayon diha sa pagsukol, nga nagsubli sa mga sala sa kagahapon diha sa paghagit sa kahayag nga gihatag kanila. Kong ang mga pangulo nga Judiyo ningnunot pa sa gahum sa Balaan nga Espiritu nga makapukaw sa usa ka pagbati sa sala, mapasaylo ra unta sila; apan kay malugoton man sila nga dili motugyan. Sa sama nga paagi, ang pagpadayon sa pagsukol sa usa ka makasasala, nagbutang sa iyang kaugalingon sa dapit nga ang Balaan nga Espiritu dili makainpluwensya kaniya. {ABA 54.1}

Sa sunod nga adlaw sa pagkaayo sa bakol, si Anas ug si Caipas, kuyog sa ubang mga talahuron sa templo, nagtagbo alang sa husay, ug ang mga binilanggo gidala sa atubangan nila. Diha nianang mao gayud nga lawak ug sa atubangan sa uban niadtong mao gayud nga mga tao, sa makauulaw si Pedro nakalimod sa Iyang Ginoo. Kining mao nga hitabo miabut nga matin-aw sa iyang hunahuna samtang siya miatubang alang sa iyang kaugalingon nga husay. Karon may usa siya ka higayon sa pagbakwi sa iyang pagkahadlukan. {ABA 54.2}

Ang mga tawo nga diha nga nahinumdum sa gibuhat ni Pedro niadtong paghusay sa iyang Agalon, nag-ulog-ulog sa ilang kaugalingon nga siya karon mahimong mahulga pinaagi sa bahad sa pagbilanggo ug sa kamatayon. Apan ang Pedro nga nakalimod ni Cristo sa takna sa Iyang labing daku nga panginahanglan maoy mahinayakon ug may pagsalig sa

kaugalingon, nga lahi kaayo gikan sa Pedro nga gidala sa atubangan sa Sanhednn alang sa pagtukso. Sukad sa iyang pagkahulog siya nabag-o na. Dili na siya mapahitason ug mapagawalon, kondili maugdang na ug walay pagsalig sa kaugalingon. Siya napuno sa Balaan nga Espiritu, ug pinaagi sa tabang niini nga gahum malig-on ang iyang tinguha sa pagpapas sa mansa sa iyang apostasiya pinaagi sa pagpasidungog sa ngalan nga kaniadto iyang gilimod. {ABA 54.3}

Hangtud dinhi ang mga sacerdote naglikay sa paghisgut sa paglansang o sa pagkabanhaw ni Jesus. Apan karon, agi ug katumanan sa ilang katuyoan, napugos sila sa pagpangutana sa sinumbong kong giunsa paghimo sa tambal sa tawo nga walay umoy. “Pinaagi ba sa unsang gahum o sa unsa nga ngalan gihimo ninyo kini?” sila nangutana. {ABA 55.1}

Uban sa balaan nga kaisug ug diha sa gahum sa Espintu sa walay kahadlok si Pedro mipahayag: “Kinahanglan mahibaloan ninyong tanan, ug sa tanang katawhan sa Israel, nga pinaagi sa ngalan ni Jesu- Cristo nga Nazaretnon, nga inyong gilansang sa krus, nga gibanhaw sa Dios gikan sa mga patay, pinaagi Kaniya kining tawhana nagatindog nga maayo na karon sa inyong atubangan. Kining maong Jesus mao ang bato nga gisalikway ninyo nga mga magtutukod, apan nga nahimo hinoong ulohan sa pamag-ang. Ug walay kaluwasan pinaagi kang bisan kinsa pa nga lain; kay walay bisan unsa pang lain nga ngalan sa silong sa langit, nga gikahatag ngadto sa mga tawo, nga pinaagi niini maluwas lata.” {ABA 55.2}

Kining maisugon nga panalipod nakapahadlok sa mga pangulong Judiyo. Ilang gihunahuna nga ang mga tinon-an madaug sa kahadlok ug sa kalibog sa diha nga gidala sa atubangan sa Sanhedrin. Apan sa baylo niini, laning maong mga saksi misulti sama sa pagsulti ni Cristo, uban sa makadam nga gahum nga nakapahilum sa ilang mga kaaway. Walay masubay sa kahadlok diha sa tingog ni Pedro samtang siya nagpahayag mahitungod kang Cnsto, nga nag-ingon: “Kini mao ang bato nga gisalikway ninyo nga mga magtutukod, nga nahimo hinoong ulohan sa pamag-ang.” {ABA 55.3}

Gigamit ni Pedro dinhi ang pasumbingay nga sinati sa mga sacerdote. Ang mga manalagna nagsulti mahitungod sa gisalikway nga bato; ug si Cristo Mismo, ang nagsulti diha sa usa ka higayon ngadto sa mga sacerdote ug sa mga anciano nga nagingon: “Wala ba gayud kamo makabasa sa Kasulatan, nga Ang maong bato nga sa mga magtutukod gisalikway nahimong ulohang bato sa pamag-ang; buhat kini sa Ginoo, ug sa atong mga mata makapahibulong gayud? Busa sultihan Ko kamo, nga ang gingharian sa Dios pagakuhaon gikan kaninyo ug igahatag ngadto sa usa ka nasud nga nagapamunga sa bunga mini. Ug ang mahulog sa ibabaw niining batoha, madugta siya: apan ang mapusdakan mining batoha, mapulpog siya.” Mateo 21:42-44. {ABA 55.4}

Samtang ang mga sacerdote nanagpatalinghug sa walay kahadlok nga mga pulong sa mga apostoles, “ilang naila nga kini sila mao ang nagpakigkauban kang Jesus.” {ABA 56.1}

Mahitungod sa mga tinon-an tapus sa pagkabalhin sa nawong ni Cristo nasulat nga diha sa pagtak-op niadtong kahibulongan talan- awon “wala silay laing nakita kondili si Jesus lamang.” Mateo 17:8. “Si Jesus lamang”—niining maong mga pulong nahisulod ang tinago sa kinabuhi ug gahum nga maoy nagtimaan sa kasaysayan mahitungod sa karaan nga iglesya. Sa unang pagkadungog sa mga tinon-an sa mga pulong ni Cristo, sila nagbati sa ilang pagkinahanglan Kaniya. Ilang gipiangita, ilang nakaplagan, ug ilang gisunod Siya. Sila mga kauban Niya diha sa templo, sa talad, didto sa kilid sa bukid, ug didto sa kabanikahan. Sila ingon sa mga tinon-an uban sa usa ka magtutudlo, nga sa adlaw-adlaw nagdawat gikan Kaniya sa mga leksyon mahitungod sa kamatuoran nga walay katapusan. {ABA 56.2}

Tapus sa pagsaka sa Manluluwas, ang pagbati sa diosnon nga presensya, nga napuno sa gugma ug sa kahayag, diha gihapon uban kanila. Kadto maoy usa ka personal nga presensya. Si Jesus, ang Manluluwas, nga naglakaw ug nakasulti sa paglaum ug sa paglipay sa ilang mga kasingkasing, gilalin gikan kanila ngadto sa langit samtang ang mensahe mahitungod sa pakigdait diha pa sa Iyang baba. Samtang ang karowahe sa mga manolunda nagdawat Kaniva, miabut kanila ang Iyang mga pulong nga nagingon: “Tanawa, Ako magauban kaninyo sa kanunay, hangtud sa katapusan sa kapanahonan.” Mateo 28:20. Siya misaka ngadto sa langit diha sa porma sa pagkatawhanon. Sila nahibalo nga Siya diha sa atubangan sa trono sa Dios, nga sa gihapon ilang Higala ug Manluluwas; nga ang Iyang mga kaluoy wala mausab; nga Siya magpaila nga sama sa nagaantos nga katawhan hangtud sa hangtud. Sila nahibalo nga Siya nagapresentar sa atubangan sa Dios sa katakus sa Iyang dugo, nagpakita sa Iyang mga kamot ug mga tiil nga nalapsan sa mabangis nga lansang ingon nga usa ka handumanan sa bili nga Iyang nabayad alang sa Iyang mga tinubos; ug kini nga hunahuna nakapalig-on kanila sa pag-antos sa kaulawan tungod Kaniya. Ang ilang paghiusa uban Kaniya labaw nga naglig- on karon kay sa diha nga Siya uban pa kanila sa linawas. Ang kahayag ug ang gugma ug ang gahum sa nagapuyo nga Cristo sa ilang sulod misidlak pinaagi kanila, sa pagkaagi nga nahibulong ang mga tawo nga nagsud-ong kanila. {ABA 56.3}

Gibutang ni Cristo ang Iyang patik diha sa mga pulong nga gisulti ni Pedro diha sa Iyang paglaban. Duul sa kilid sa tinon-an, ingon nga usa ka makadadani nga saksi, nagtindog ang tawo nga giayo sa milagroso nga pagkaayo. Ang panagway niining mao nga tawo, sa pipila pa lamang ka takna nga ningagi, maoy usa ka bakol nga walay mahimo, apan karon nga napahauli sa maayong panglawas, nakapuno sa gibug-aton sa pamatuod sa mga pulong ni Pedro. Nangahilum ang mga sacerdote ug mga punoan. Wala sila makahimo sa

pagpanghimakak sa pahayag m Pedro, apan bisan pa niini dedisido sa pagpahunong sa pagpanudlo sa mga tinon-an. {ABA 57.1}

Ang kinatas-ang millagro ni Cnsto—ang pagbanhaw ni Lazaro— maoy nakasira sa tinguha sa mga sacerdote sa pagpapahawa ni Jesus sa kalibutan ug sa Iyang kahibolongang mga buhat, nga maoy kusog nga nakadaut sa ilang inpluwensya ibabaw sa katawhan. Ila nang nalansang sa krus m Cnsto; apan ania ang usa ka makadani nga kaligonan nga wala sila makapahunong sa paghimo ug mga milagro sa Iyang ngalan, ni sa pagmantala sa kamatuoran nga gitudlo Niya. Ang pagkaayo sa bakol ug ang pagw ali sa mga apostoles nakapuno na sa pagkaukay didto sa Jerusalem. {ABA 57.2}

Aron sa pagtago sa ilang kalibog, ang mga sacerdote ug ang mga punoan nagmando nga papahawaon ang mga apostoles, aron sila makahimo sa patinambagay sa taliwala nila. Sila nga tanan nagkauyon nga dili magpulos ang paglimod nga ang tawo naayo. Sa malipayon ila unta matabonan ang milagro pinaagi sa mga bakak; apan kini dili mahimo, tungod kay nahimo ang pag-ayo diha sa adlaw' nga daku, sa atubangan sa pundok sa katawhan, ug nahibaloan na kini sa mga limbo. Nagbati sila nga kinahanglan pahunongon ang buhat sa mga dnon-an kay kong dili, si Jesus makakuha ug daghang mga sumosunod. Unva mosunod ang ilang kaugalingong pagkainayran, kay sila ang kapasanginlan sa pagpatay sa Anak sa Dios. {ABA 57.3}

Apan bisan pa sa ilang tinguha sa paglaglag sa mga tinunan, ang mga sacerdote wala mangahas sa paghimo ug labaw pa sa paghulga kanila uban sa labing mapiot nga silot kong sila magpadayon sa pagsulti o sa pagbuhat sa ngalan ni Jesus. Sa gipatawag sila pag-usab sa atubangan sa Sanhedrin, sila mimando kanila sa dili na pagsulti o sa pagpanudlo diha sa ngalan ni Jesus. Apan si Pedro ug si Juan mitubag nga nagingon: "Kong matarung sa atubangan sa Dios nga kamo na hinoon mao ang patalinghugan inay ang Dios, kamo lay mag-igo niini; kay alang kanamo, dili kami makapugong sa pagsulti mahitungod sa among nakita ug nadungog." {ABA 57.4}

Sa dakung kalipay silotan unta sa mga sacerdote kining maong mga tawo tungod sa ilang pagkamaunongon nga dili mapadpas ngadto sa ilang balaan nga pagkatinawag, apan nahadlok sila sa katawhan; "kay ang tanang tawo nanagdayeg man sa Dios tungod sa nahitabo." Busa, uban sa gisubli nga mga hulga ug mga mando, ang mga apostoles gipamuhian. {ABA 58.1}

Samtang si Pedro ug si Juan nahimong mga binilanggo, ang ubang mga dnon-an, nga nahibalo sa dautan ug tuyo sa mga Judiyo, nanagampo nga walay undang alang sa ilang mga kaigsoonar, nga nahadlok nga ang kabangis nga gipakita ngadto kang Cristo masubli unya. Sa dihadiha nga nabuhian ang mga apostoles, ilang gipangita ang uban sa mga tinon-an ug gitaho ngadto kanila ang resulta sa pagtukso kanila. Daku ang kalipay sa mga

tumotoo. “Nanagdungan sila sa pagpatugbaw sa ilang mga dngog ngadto sa Dios ug miingon, Gamhanang Ginoo, Ikaw mao ang nagbuhat sa langit ug sa yuta ug sa dagat ug sa tanang butang nga anaa kanila; nga pinaagi sa Espiritu Santo, sa baba sa among ginikanan nga si David nga Imong sulogoon, Ikaw nagingon: Ngano bang nanaggahut man ang mga Hentil, ug ang katawhan nanagmugnag kapakyasan? Ang mga han sa yuta namkadsikad nga maandamon, ug ang mga punoan nanagtagbo batok sa Ginoo, ug batok sa Iyang Cristo. Kay sa pagkadnuod, batok sa Imong Balaang Alagad nga si Jesus, nga Imong gidihugan, dihay nanagtagbo niining maong siyudad, si Herodes ug si Poncio Pilato uban sa mga Hentil ug sa katawhan sa Israel, aron sa pagbuhat sa tanang gikinahanglan mahitabo, nga daan nang gilaraw sa Imong kamot ug sa Imong pagbulotan. {ABA 58.2}

“Ug karon, Ginoo, dman-i ang ilang pagpanghulga: ug itugot sa Imong mga ulipon, ang pagsulti sa Imong pulong, sa walay bisan diyutay nga kahadlok samtang magatuyhad Ikaw sa Imong kamot aron sa pagpang-ayo; ug ang mga milagro ug mga kahibulongan mangahimo pinaagi sa ngalan sa Imong balaang Algad nga si Jesus.” {ABA 58.3}

Nagampo ang mga Dnon-an nga ang daku pa nga kusog ihatag unta ngadto kanila diha sa buhat sa pagpangalagad; kay ilang nakita nga ilang ihibalag ang sama nga hugot nga pagsupak nga gihiablag ni Cnsto sa dinhi pa Siya sa yuta. Samtang nagsaka ang ilang hiniusa nga mga pagampo ngadto sa langit, ang tubag miabut. Ang dapit diin sila nanagkatigum nauyog, ug gitugahan sila pag-usab sa Balaan nga Espintu. Ingon nga napuno ang ilang mga kasingkasing sa kaisug, nanggula sila pag-usab sa pagmantala sa pulong sa Dios didto sa Jerusalem. “Uban sa dakung gahum, ang mga apostoles nanagpamatuod sa pagkabanhaw sa Ginoong Jesus,” ug ang Dios sa kahibolongan nagpanalangin sa ilang mga panglimbasug. {ABA 59.1}

Ang pnnsipyo nga alang niini ang mga Dnon-an mitindog sa walay pagkahadlok sa diha, nga agi ug tubag sa sugo nga dili na sila pasultihon sa ngalan ni Jesus, sila mipahayag: “Kong matarung sa atubangan sa Dios nga kamo na hinoon mao ang patalinghugan inay ang Dios, kamo lay mag-igo niini,” mao gihapon nga pnnsipyo nga gipanglimbasugan sa mga dumadapig sa maayong balita sa pagpalungtad, diha sa mga adlaw sa Repormasyon. Sa tuig 1529 ang mga prinsipe nga Aleman nagkatigum didto sa Diet of Spires, ug dihay gipresentar nga dekrito sa emperador nga nagpugong sa kagawasan sa tinuhoan, ug gidid-an ang tanan sa dugang pa nga pagsabwag sa mga pagtulon-an repormada. Daw hapit na madugmok ang paglaum sa kalibutan. Dawaton ba kaha sa mga pnnsipe ang deknto? Pagatakpan ba gikan sa mga katawhan nga anaa pa sa kangitngitan ang kahayag sa maayong balita? Namiligro ang dagkong mga isyo alang sa kalibutan. Sila nga nagdawat sa pagtoo nga nareporma nagtagbo pagtingub, ug ang ilang gikauyonan sa tanan nga hukom mao kini: “Atong isalikway kini nga dekrito. Diha sa mga butang sa tanlag walay

gahum ang mayonya."—Merle d'Aubign'e, *History of the Reformation,* b. 13, ch. 5. {ABA 59.2}

Kining mao nga pnnsipyo ldta sa atong kaadlawan mao ang magpalungtad sa maligon. Ang bandila sa kamatuoran ug ang kagawasan sa tinuhoan nga gipatugbaw sa mga magtutukod sa iglesya sa maayong balita ug sa mga saksi sa Dios sulod sa mga katuigan nga nanglabay natugyan nganhi sa atong mga kamot niining katapusang bugno. Ang kapangakuhan mining daku nga gasa nahatungtong kanila nga gipanalanginan sa Dios sa kahibalo sa Iyang pulong. Atong pagadawaton kini nga pulong ingon nga labing labaw nga pagbulotan. Atong pagailhon ang tawhanon nga kagamhanan ingon nga usa ka tulomanon nga tinudlo sa langit, ug magtudlo sa pagkama- sinulondon niini ingon nga usa ka balaan nga katungdanan, diha sa sulod sa makatarunganon nga liyok niini. Apan kong ang pangangkon niini mahisupak sa mga pangangkon sa Dios, kinahanglan atong tumanon ang Dios inay sa tawo. Ang pulong sa Dios kinahanglan pagailhon nga labaw sa tanang tawhanon nga balaod. Ang usa ka "Mao kini ang giingon sa Ginoo" dili ikawakli tungod sa usa ka "Mao kini ang giingon sa iglesya" o usa ka "Mao kini ang giingon sa kagamhanan." Ang purongpurong ni Cristo pagabayawon ibabaw sa mga diadema sa yutan-ong mga hari. {ABA 59.3}

Kita wala sugoa sa paghagit sa mga awtoridad. Ang atong mga pulong, bisan kini ginasulti o ginasulat, kinahanglan pagapalandongon pag-ayo, kay tingali unya ang atong kauglingon matala ingon nga nagsulti sa mga pulong nga maghimo kanato nga daw masinupakon sa balaod ug sa kahusay. Kita dili mosulti ug mobuhat sa bisan unsa nga butang nga makasira nga wala kinahanglana sa atong agianan. Kita kinahanglan molakaw ngadto sa unahan diha sa ngalan ni Cristo, nga magadason sa mga kamatuoran nga gitugyan nganhi kanato. Kong kita pagadid-an sa mga tawo sa paghimo niini nga buluhaton, nan kita magaingon, sama sa gibuhat sa mga apostoles, "Kong matarung sa atubangan sa Dios nga kamo na hinoon mao ang patalinghugan inay ang Dios, kamo lay mag-igo niini. Kay alang kanamo, dili kami makapugong sa pagsulti mahitungod sa nakita ug nadungog." {ABA 60.1}

Kapitulo 6 – USA KA PASIDAAN BATOK SA PAGKASALINGKAPAW

Samtang ang mga dnon-an nagmantala sa mga kamatuoran mahitungod sa maayong balita diha sa Jerusalem, ang Dios nagsaksi sa ilang pulong, ug ang usa ka dakung panon sa katawhan ang mitoo. Daghan mining unang mga tumotoo ang giputol dihadiha gikan sa pamilya ug sa mga kahigalaan sa panadko nga kasibut sa mga Judiyo, ug gikinahanglan nga hatagan sila ug pagkaon ug kapasilongan. {ABA 61.1}

Ang nahasulat nagpahayag, “Wala kanilay nakabsan,” ug kini nagsulti kong giunsa pagpuno sa gikinahanglan. Sila sa taliwala sa mga tumotoo nga may salapi ug mga kabtangan sa malipayon naghatag kanila aron sa pagtagbaw sa emerhensya. Ilang gibaligya ang ilang mga balay o ang ilang mga yuta, ug ilang gidala ang halin niini ug gipahiluna diha sa tiilan sa mga apostoles, “ug ang pagpangapod-apod mini gihimo ngadto sa matag-usa sumala sa kinahanglanon m bisan kinsa.” {ABA 61.2}

Kini nga pagkamahinatagon sa mga tumotoo mao ang gisangputan sa pagbubo sa Espiritu. Ang mga kinabig ngadto sa maayong balita “usa ra ang kasingkasing ug usa ra ang baladan.” Ang usa ka dnguha sa kadaghanan mao ang nagmando kamla—ang kalampusan sa sugo nga gipiyal ngadto kanila; ug ang pagkamaibugon walay dapit diha sa ilang mga kinabuhi. Ang ilang gugma alang sa ilang mga kaigsoonan ug sa kawsa nga ilang gisagop, daku pa kay sa ilang gugma sa salapi ug sa mga kabtangan. Ang ilang mga binuhatan nagpamatuod nga ilang giisip ang mga kalag sa mga tawo nga taas pa ug bill kay sa yutan-on nga bahandi. {ABA 61.3}

Maingon gayud niini ang mahitabo sa diha nga ang Espiritu sa Dios mao ang magamando sa kinabuhi. Kadtong mga kasingkasing nga natugob sa gugma ni Cristo, mosunod sa pamg-ingnan Niya kinsa nga alang sa atong kaayohan nahimong kabus, aron nga pinaagi sa Iyang kakabus kita unta mahimong dato. Ang salapi, ang panahon, ang inpluwensya—ang tanan nga mga gasa nga ilang nadawat gikan sa kamot sa Dios, ila lamang kini nga mahalon ingon nga usa ka paagi sa pagpauswag sa buhat sa maayong balita. Ingon niini ang nakita diha sa karaan nga iglesya; ug kong diha sa iglesya karon makita nga pinaagi sa gahum sa Espiritu gikuha sa mga sakop sa iglesya ang ilang mga gugma gikan sa mga butang sa kalibutan, ug nga andam sila sa paghimo ug mga sakripisyo aron lamang nga ang ilang mga isigkatawo makapatalinghug sa maayong balita, ang mga kamatuoran nga ginamantala adunay usa ka gamhanan nga inpluwensya diha sa mga tigpatalinghug. {ABA 61.4}

Ang tataw nga kalainan sa sumbanan sa pagkamanggihatagon nga gipakita sa mga tumotoo, mao ang gawi ni Ananias ug ni Safira, kinsang eksperensya nga nasubay sa dagang sa Tinugahan, nagbilin ug usa ka maitom nga mansa diha sa kasaysayan sa naguna

nga iglesya. Kuyog sa uban, kining nagpaila nga mga tinon-an nakaambit sa katungod sa pagpatalinghug sa maayong balita nga giwali sa mga apostoles. Diha sila kuyog sa ubang mga tumotoo sa diha nga, tapus makaampo ang mga tinon-an, "nauyog ang dapit diin nanagkatigum sila; ug silang tanan napuno sa Espiritu Santo." Buhat 4:31. Ang halalom nga kombiksyon mao ang mihakop sa tanan nga nagtambong, ug ilalom sa direkta nga inpluwensya sa Espiritu Sa Dios, si Ananias ug si Safira naghimo ug usa ka panaad sa paghatag ngadto sa Ginoo sa halin gikan sa ilang pagbaligya sa usa ka butang. {ABA 62.1}

Tapus niini, gipasubo ni Ananias ug ni Safira ang Balaan nga Espintu pinaagi sa pagtugyan ngadto sa mga pagbati sa pagkamaibugon. Nanagsugod sila sa pagbasul sa saad nga ilang nahimo ug sa wala madugay nawad-an sa matam-is nga inpluwensiya sa panalangin nga nakapadagaang sa ilang mga kasingkasing alang sa kawsa m Cristo. Nakahunahuna sila nga nagdalidali ra sila, ug kinahanglan ilang palandongon pag-usab ang ilang disisyon. Nagsultihanay sila mahitungod niini, ug nakahukom sa dili pagtuman sa ilang panaad. Hinoon, ilang nakita nga sila nga nagbiya sa ilang mga katigayonan sa pagsangkap sa mga kinahanglanon sa ilang mga kaigsoonan nga kabus, sila giila diha sa hataas nga pagmahal taliwala sa mga tumotoo; ug sa naulaw nga mahibaloan sa ilang mga kaigsoonan ang hinakog nga gumbol sa ilang kalag nga sila nakahalad sa maligdong ngadto sa Dios, sa tinuyo ilang gihukman ang pagbaligya sa ilang butang ug nagpatoo nga ihatag ang tanang halin ngadto sa pundo sa kadaghanan, apan sa tininuod nagtipig ug dakung bahin alang sa ilang kaugalingon. Sa ingon mini magkoha sila sa ilang pagkinabuhi gikan sa pundo alang sa kadaghanan ug sa samang higayon makoha nila ang taas nga pagmahal sa ilang mga kaigsoonan. {ABA 62.2}

Apan ang Dios nagadumot sa pagkamaut ug sa kabakakan. Si Ananias ug si Safira nagbansay ug panglimbong diha sa ilang pagtagad sa Dios; ilang gibakakan ang Espintu Santo, ug ang ilang sala giduaw uban sa tulin ug makalilisang nga paghukom. Sa diha nga miabut si Ananias uban sa iyang halad, si Pedro miingon: "Naunsa bang giyawaan man pag-ayo ni Satanas ang imong kuhaan ang halin sa yuta? Sa wala pakini ikabaligya, dili ba kini imo mang kaugalingon? Ug sa gikabaligya na kini, dili ba imo man ang pagbuot kong unsay imong buhaton sa halin niini? naunsa ba gayud nga imo mang gilaraw kining buhata sa sulod sa imong kasingkasing? ang imong gibakakan dili tawo kondili ang Dios." {ABA 63.1}

"Ug sa pagkadungog ni Ananias niining mga pulonga, siya nahilukapa ug nabugtoan sa ginhawa. Ug giabut sa dakung kahadlok ang tanang nakadungog niini." {ABA 63.2}

"Sa wala pa kini ikabaligya, dili ba kini imo mang kaugalingon?" si Pedro nangutana. Walay labihanay nga inpluwensya ang nagpugos kang Ananias sa paghalad sa iyang mga kabtangan ngadto sa kaayohan sa kadaghanan. Naggumikan sa pagpili ang iyang gibuhat.

Apan diha sa pagsulay sa paglimbong sa mga tinon-an, siya nakapamakak ngadto sa Makagagahum. {ABA 63.3}

"Sa mga tulo ka takna tapus niini, misulod ang iyang asawa nga wala mahibalo sa nahitabo. Ug si Pedro miingon kaniya, Tug-ani ako, mao ba lani ang bill sa pagbaligya ninyo sa yuta? Ug siya mitubag, Oo mao kana ang bili. Ug si Pedro miingon kaniya, Naunsa ba gayud nga nagkasabut man kamo sa pagtintal sa Espintu sa Ginoo? Pamatii, anaa na sa pultahan ang mga till sa mga nanaglubong sa imong bana ug ikaw pagayayongan usab nila paingon sa gawas. Ug dihadiha siya nahilukapa sa tiilan ni Pedro ug nabugtoan sa ginhawa. Ug sa pagsulod pa sa mga batan-on, ilang nakita siya nga patay na, ug siya ilang giyayongan paingon sa gawas ug gilubong tupad sa iyang bana. Ug giabut ug dakung kahadlok ang tibuok iglesya og ang tanang nakadungog sa maong mga butang." {ABA 63.4}

Nakita sa Walay Kinutoban nga Kaalam nga kining linain nga pasundayag sa kaligutgut sa Dios gikinahanglan sa pagbantay sa bata pa nga iglesya gikan sa pagkaluya. Tulin nga ningtubo ang ilang gidaghanon. Mahimutang unta sa piligro ang iglesya kong, diha sa tulin nga pagtubo sa gidaghanon sa mga kinabig nadugang ang mga lalaki ug mga babaye nga, samtang nagapaila sa pagalagad sa Dios, nagsimba diay sa yawa sa kahakog. Kining mao nga paghukom nagpamatuod nga ang mga tawo dili makalimbong sa Dios, nga Iyang maalinggatan gitagoan nga sala sa kasingkasing, ug nga Siya dili matiawtiawan. Gilaraw kadto ingon nga usa ka pasidaan ngadto sa iglesya, sa pagdala kanila ngadto sa paglikay sa pagpanghambug ug sa pagkasalingkapaw, ug magbantay nga dili makapangawat sa Dios. {ABA 63.5}

Kini nga pananglitan sa pagdumot sa Dios batok sa pagkarmaibugon, sa panglimbong, ug sa pagkasalingkapaw, gihatag ingon nga usa ka timaan sa katalagman ngadto sa naguna nga iglesya lamang, kondili ngadto sa tanang umalabut nga mga kaliwatan. Ang pagkamaibugon mao ang unang gimahal ni Ananias ug m Safira. Ang tinguha sa pagbilin alang sa ilang kaugalingon sa usa ka bahin niadtong ila nang gisaad ngadto sa Ginoo, maoy nagdala kanila ngadto sa pagpanglimbong ug sa pagkamaut. {ABA 64.1}

Gihimo sa Dios nga ang pagmantala sa maayong balita magasalig sa pagbudlay ug sa mga gasa sa Iyang katawhan. Ang kinabubut-ong mga halad ug ang ikapulo nalalap sa abut sa buluhaton sa Ginoo. Mahitungod sa mga bahandi nga gipiyal ngadto sa tawo, ang Dios nag-angkon sa usa ka bahin niini,—ang ikapulo. Iyang gipasagdan ang tanan sa paghatag o sa dili paghatag sa labaw pa niini. Apan sa diha nga ang kasingkasing mapalihok sa inpluwensya sa Balaang Espiritu, ug ang usa ka panaad gihimo sa paghatag sa usa ka gidaghanon, siya nga nanaad wala nay katungod sa nahalad nga bahin. Ang mga saad nga sama mining matanga nga gihimo sa mga tawo pagailhon nga pagatumaon; dili ba labaw

pa ka ipatuman kadtong gihimo ngadto sa Dios? Ang mga saad nga gihusay diha sa hukmanan sa konsensya minos ba ang pagpatuman kay sa sinulat nga mga kasabutan sa mga tawo? {ABA 64.2}

Sa diha nga magasidlak ang langitnon nga kahayag nganha sa kasingkasing uban sa dili tataw nga katin-aw ug gahum, ang binatasan nga kahakog moluag sa iyang kupot ug unya adunay usa ka gawi sa paghatag ngadto sa kawsa sa Dios. Apan walay usa ang magkinahanglan sa paghunahuna nga sila pagatugotan sa pagtuman sa mga saad nga nahimo, nga walay pagtutol ni Satanas. Siya dili mahimuot nga magtan-aw nga mapatindog ang gingharian sa Alanunubos dinhi sa ibabaw sa yuta. Siya magsugyot nga ang panaad nga nahimo daku ra, nga kini makapapiang kanila diha sa ilang mga panglimbasug sa pagpanag-iya ug butang o sa pagtagbaw sa mga handum sa ilang mga pamilya. {ABA 64.3}

Ang Dios mao ang magpanalangin sa katawhan ug butang, ug himoon Niya kini aron sila makahimo sa paghatag alang sa kauswagan sa Iyang kawsa. Siya nagapadala sa ulan ug sa silaw sa adlaw. Iyang patuboon ang mga tanaman. Siya nagahatag sa maayong panglawas ug sa kaarang sa pagpanag-iya ug bahandi. Ang tanan natong mga panalangin nagagikan sa Iyang makabuhong nga kamot. Agi ug balos, gusto Niya nga ang mga lalaki ug mga babaye magpakita sa ilang pagkamapasalamaton pinaagi sa pag-uli ngadto Kaniya sa usa ka bahin niim diha sa mga ikapulo ug mga halad—diha sa mga halad sa pasalamat, diha sa mga ikapulo ug mga halad nga kinabubut-on, diha sa mga halad tungod-sa paglapas. Kong ang mga bahandi moilig ngadto sa panudlanan sumala mining diosnong natudlo nga piano,— ang ikapulo sa tanang abut, ug sa ubay-ubay nga mga halad,—adunay daghan nga magamit alang sa kauswagan sa buhat sa Ginoo. {ABA 65.1}

Apan manggahi ang mga kasingkasing sa mga tawo tungod sa pagkahakog, ug sama ni Ananias ug ni Safira, matintal sila sa pagpugong sa bahin sa bili, samtang magpaaroningnon nga nagtuman sa mga kinahanglanon sa Dios. Daghan ang naggasto sa hilabihan diha sa pagtagbaw sa kaugalingon. Ang mga lalaki ug mga babaye nakigsabut sa ilang kalingawan ug sa katagbawan sa ilang kagustohan, samtang ilang pagadad-on ngadto sa Dios, ang halos walay gusto, ug dinaginot nga halad. Nalimot sila nga moabut ang adlaw nga ang Dios magkinahanglan sa usa ka estrikto nga husay mahitungod sa giunsa nila paggamit ang Iyang mga bahandi, ug nga Siya labaw nga dili modawat sa tinagidyot nga ilang itunol ngadto sa tipiganan kay sa Iyang pagdawat sa halad ni Ananias ug ni Safira. {ABA 65.2}

Gikan sa mapig-ot nga silot nga gipahamtang ngadto sa maong mga tigpanumpa ug bakak, gusto sa Dios nga makakat-on usab kita kong unsa ka halalom ang Iyang pagdumot ug pagtamay sa tanang pagkamaut ug panglimbong. Diha sa pagpatoo nga tinuod nga ilang

gihatag ang tanan, si Ananias ug si Safira namakak ngadto sa Balaan nga Espintu, ug, ingon nga usa ka sangputanan, nawala kanila kining kinabuhia ug ang kinabuhi nga umalabut. Ang mao gihapon nga Dios nga nagsilot kanila, karon nagpahamtang ug silot sa tanang kabakakan. Ang bakakon nga mga ngabil maoy usa ka dulumtanan nganha Kaniya. Siya nagpahayag nga ngadto sa Balaan nga Siyudad "walay pasudlon...bisan unsa nga mahugaw, ni ang nagabatasan sa malaw-ay o sa pagpamakak" Pinadayag 21:27. Himoa nga ang pagsulti sa tinuod makuptan sa dili luag nga kamot o sa walay siguro nga paggunit. Himoa kini nga kabahin sa kinabuhi. Ang daklit ug dili tukma nga pagdula sa tinuod, ug ang pagminaut aron sa pagpahiangay sa kaugalingong hinakog nga mga piano mosangput sa pagkahulog sa pagtoo. "Busa, pugngi gayud ninyo ang inyong ginabarugan sa mabinak ang inyong mga hawak sa kamatuoran." Efeso 6:14. Siya nga magapamolong ug dili mga kamatuoran nagabaligya sa iyang kalag diha sa usa ka baratohon nga tiyanggihan. Ang iyang mga pamakak daw magsilbi diha sa mga emerhensya; sa ingon mini siya daw makahimo ug kauswagan sa padgayon nga dili niya mahimo pinaagi sa makiangayon nga pamadgayon; apan sa katapusan siya moabut sa usa ka dapit dun siya dili na mosalig ni bisan kinsa. {ABA 65.3}

Diha sa kaso ni Ananias ug ni Safira, ang sala sa panglimbong batok sa Dios sa madali gisilotan. Ang sama nga sala mao kanunay ang gisublisubli diha sa ulahi nga kasaysayan sa iglesya ug kini nahimo sa daghan niining atong kaadlawan. Apan bisan pa nga kini wala ubani sa makita nga pagpasundayag sa disgusto sa Dios, dili kini minos ang pagkadaotan kaayo diha sa Iyang panan-aw karon kay diha sa panahon sa mga apostoles. Ang pasidaan nahatag na; ang Dios sa matin-aw nagpaila sa Iyang pagdumot niining mao nga sala; ug ang tanan nga motugyan sa ilang kaugalingon ngadto sa pagkasalingkapaw ug sa pagkamaibugon makasiguro nga sila nagalaglag sa ilang kaugalingon nga kalag. {ABA 66.1}

Kapitulo 7 – SA ATUBANGAN SA SANHEDRIN

Ang krus, nga instrumento sa pagpakaulaw ug sa pagsakit, mao ang nagdala ug paglaum sa kaluwasan sa kalibutan. Ang mga tinon- an mga ubos lamang nga mga tawo, walay bahandi, ug walay hinagiban gawas sa pulong sa Dios; apan diha sa kusog ni Cristo nanglakaw sila sa pagsulti sa kahibulongan nga sugilanon mahitungod sa pasungan sa baka ug sa krus, ug sa pagdaug ibabaw sa tanang pagsupak. Walay yutan-on nga kadungganan o pagkainila, sila mga bayani sa pagtoo. Gikan sa ilang mga ngabil migula ang mga pulong nga may langitnon nga gahum nga nakapakurog sa kalibutan. {ABA 67.1}

Didto sa Jerusalem, diin diha ang labing halalom nga pag-ayad, ug diin naglabi ang labing nalibog nga mga idiya mahitungod Kaniya nga gilansang sa krus ingon nga usa ka malapason sa balaod, ang mga tinon-an nagpadayon sa pagsulti nga may kaisug sa mga pulong sa kinabuhi, nga nagpahiluna sa atubangan sa mga Judiyo sa buhat ug sugo ni Cristo, sa Iyang pagkalansang sa krus, ang pagkabanhaw, ug ang pagsaka sa langit. Ang mga sacerdote ug ang mga punoan nakadungog uban sa katingala ang tataw, ug maisugon nga pagpamatood sa mga apostoles. Sa pagkamatuod ang gahum sa nabanhaw nga Manluluwas diha sa mga tinon-an, ug ang ilang buhat giubanan sa mga ilhanan ug sa mga milagro nga maoy nakapatubo adlaw-adlaw sa gidaghanon sa mga tumotoo. Sa daplin sa mga dalan dim ang mga tinon-an moagi, gipahimutang sa katawhan ang ilang mga masakiton “sa mga lantay ug mga higdaanan, basin na lamang aduna kanilay mahilandungan sa anino ni Pedro.” Dinhi usab gidala kadtong gisakit sa mahugaw nga espintu. Ang mga tawo nagpundok sa palibut kanila, ug kadtong nangaayo misinggit sa mga pagdayeg sa Dios ug gihimaya nila ang ngalan sa Manunubos. {ABA 67.2}

Nakita sa mga sacerdote ug sa mga punoan nga si Cristo gibayaw sa ibabaw kamla. Sa diha nga ang mga Saduceo, nga wala magtoo diha sa pagkabanhaw, nakadungog sa mga apostoles sa pagwali sa nabanhaw nga Manluluwas, ug sa pagbuhat ug mga milagro diha sa Iyang ngalan, ang pagtulon-an mahitungod sa walay pagkabanhaw igasalikway sa tanan, ug ang pundok sa mga Saduceo sa dili madugay mahanaw. Ang mga Pariseo nangasuko sa diha nga ilang nasabut nga ang kalagmitan sa pagtulon-an sa mga tinon-an mao ang pagpaluya sa Judiyo nga mga seremonyas, ug himoon nga walay epekto ang mga halad nga sinunog. {ABA 67.3}

Hangtud dinhi ang tanang paningkamot nga gihimo aron sa pagsumpo niining bag-ong pagtulon-an walay nahimo; apan karon ang mga Saduceo ug ang mga Panseo naninguha nga ang buhat sa mga tinon-an mapahunong, kay kini nagpamatuod kanila nga sad-an mahitungod sa kamatayon ni Jesus. Sa ilang kapungot gidakop sa mapintas nga mga kamot sa mga sacerdote si Pedro ug si Juan, ug gitaral sila sa bilanggoan sa kadaghanan. {ABA 68.1}

Sa kahibudnganan ang mga pangulo sa nasud nga Judiyo napakyas sa pagtuman sa katuyoan sa Dios alang sa Iyang pinili nga katawhan. Sila nga gihimo sa Ginoo nga mga magbalantay sa kamatooran nagmatuod sa ilang kaugalingon nga dili matinumanon sa gipiyal kanila, ug ang Dios nagpili sa uban sa paghimo sa Iyang bulohaton. Diha sa ilang pagkahalapkining maong mga pangulo naghatag karon sa hingpit nga pagmando sa ilang gitawag nga makatarungaong pagkasuko batok kanila nga nagpadaplin sa ilang gimahal nga mga pagtulunan. W ala sila magdawat bisan sa kalagmitan nga sila sa ilang kaugalingon wala makasabut sa husto sa pulong, o nga sila dili husto ang paghubad o dili husto ang pag-aplikar sa mga Kasulatan. Nagbuhat sila nga sama sa mga tawo nga nawad-an sa ilang pangatarungan. Unsa may katungod niining mga magtutudlo, matud pa nila, sa pagpresentar ug mga idiya nga supak sa mga pagtulon-an nga amo nang gitudlo sa mga katawhan, nga ang uban kanila mga mangingisda man lamang? Ingon nga matinguhaon sa pagsumpo sa pagpanudlo niining maong mga idiya, ilang gipamilanggo kadtong magpresentar kanila. {ABA 68.2}

Ang mga tinon-an wala malisang o maminghoy niini nga pagtagad kanila. Ang Balaan nga Espiritu nagdala ngadto sa ilang mga kaisipan sa mga pulong ni Cristo nga nagingon: “Ang ulipon dili labaw sa iyang Agalon. Kong Ako ilang gilutos, kamo usab ilang pagalutoson; kong ang Akong pulong ilang gibantayan, ang inyo usab ilang pagabantayan. Apan kining tanan ilang pagabuhaton kaninyo tungod sa Akong ngalan, kay sila wala man makaila Kaniva nga mao ang nagpadala Kanako.” “Kamo ilang palagputon gawas sa mga sinagoga: sa pagkatinuod ang panahon moabut na, nga ang magapatay kaninyo magadahum nga nagahimo siyag masimbahong pagalagad sa Dios.” “Gisulti Ko kining mga butanga kaninyo aron nga kong moabut na ang ilang takna, inyong mahinumduman nga gikasuginlan Ko na kamo mahitungod niini.” Juan 15:20, 21; 16:2, 4. {ABA 69.3}

Ang butang sa pagkabilanggo sa mga dnon-an gikuha sa Dios sa langit, ang gamhanang Hari sa uniberso, nganha sa Iyang kaugalingon nga mga kamot, tungod kay ang mga tawo nagapakiggubat batok sa Iyang buluhaton. Nianang usa ka gabii gibuksan sa manolunda sa Ginoo ang mga pultahan sa bilanggoan ug miingon ngadto sa mga nnonan, “Pangadto kamo sa sulod sa templo ug pangatubang kamo sa mga tawo ug isulti ninyo ang tanang pulong mahitungod niining maong Kinabuhi.” Kining mao nga sugo direkta nga supak sa mando nga gihatag sa mga magmamando nga Judiyo; apan nagingon ba ang mga apostoles, Kami dili makahimo niini hangtud nga among makonsulta ang mga maghuhukom ug makadawat ug pagpanugot gikan kamla? Wala, ang Dios nagingon, “Pangadto kamo,” ug sila mituman. “Sila nangadto sa templo sa pagkabuntag, ug nagpanudlo.” {ABA 69.1}

Sa pagpakita ni Pedro ug m Juan taliwala sa mga tumotoo ug naghinubay kong giunsa sila pagdala sa manolunda labay sa pundok sa mga sundalo nga nagbantay sa bilanggoan,

nga nagasugo kanila sa pagpadayon sa buhat nga napahunong, napuno sa katingala ug kalipay ang mga kaigsoonan. {ABA 69.2}

Sa kasamtangan ang labaw nga sacerdote ug sila nga uban kaniya "nagpatigum sa Sanhednn ug ang tibuok senado sa Israel." Nakahukom ang mga sacerdote ug ang mga magmamando sa pagpiho diha sa mga nnon-an sa sumbong nga insureksyon, sa pagsumbong kamla mahitungod sa pagpatay ni Ananias ug m Safira, ug mahitungod sa pagkunsabo sa paglangkat sa pagbulot-an sa mga saserdote. Naglaum usab sila sa pagpaukyab sa pundok nga manggubotón nga sila ang mangunay sa pagharong sa mga dnon-an sama sa ilang gibuhat ni Jesus. Nakabantay sila nga ang daghan nga wala modawat sa mga pagtulon-an ni Cristo gilaayan sa dili makatarunganon nga pagmando sa mga awtondad nga Judiyo ug matinguhaon alang sa pipila ka kausaban. Ang mga sacerdote nahadlok nga kong kining mga tawo nga wala mahimuot modawat sa mga kamatuoran nga gimantala sa mga apostoles, ug moila ni Jesus ingon nga Mesiyas, ang kasuko sa tibuok nga katawhan ipasaka batok sa mga pangulo nga relihiyoso, nga mao unya ang manubag sa pagpatay ni Cnsto. Nakahukom sila sa paghimo ug mga lakang nga malig-on aron sa pagsanta niini. {ABA 69.3}

Sa diha nga ilang gipakuha ang mga binilanggo aron dad-on diha sa ilang atubangan, dako ang ilang kahibolong sa balita nga gidala sa sinugo nga ang mga pultahan sa bilanggoan maayong pagkatrangka ug ang mga bantay diha nanagtindog sa atubangan sa mga pultahan, apan wala didto sa sulod ang mga bimlanggo. {ABA 70.1}

Sa wala madugay miabut ang makapatingala nga taho, nga nagingon: "Tan-awa ang mga tawo nga inyong gibanlod sa bilanggoan anaa ra nanagtindog sa templo ug nanudlo sa katawhan. Inubanan sa mga polis ang kapitan miadto sa pagkuha kanila, sa wala hinooy pagpugos, kay nahadlok man sila nga tingali unyag batoon sila sa katawhan." {ABA 70.2}

Bisan pa nga ang mga apostoles sa milagroso giluwas gikan sa bilanggoan, dili sila luwas gikan sa pagsusi ug sa silot. Sa diha nga kauban pa si Cristo kanila Siya nagingon: "Kinahanglan magbantay kamo sa inyong kaugalingon; kay kamo ilang itugyan ngadto sa mga hukmanan." Marcos 13:9. Ang pagpadala sa usa ka manolunda aron sa pagluwas kanila, ang Dios naghatag kanila sa timailhan sa Iyang gugma ug sa usa ka kasigurohan sa Iyang presensya. Karon mao na ang ilang bahin sa pag-antos tungod ug alang sa Usa kinsang maayong balita sila nagawali. {ABA 70.3}

Diha sa kasaysayan mahitungod sa mga manalagna ug sa mga apostoles, anaay daghang mga hamili nga mga pamg-ingnan sa pagkamaunongon ngadto sa Dios. Ang mga saksi ni Cristo nakaantos sa pagkabinilanggo, sa pagsakit, ug sa kamatayon mismo, kay sa paglapas sa mga sugo sa Dios. Ang rekord nga gibilin ni Pedro ug ni Juan ingon ka bayanihon ni bisan kinsa diha sa panahon sa maayong balita. Samtang sila nagtindog sa ikaduha nga

higayon sa atubangan sa mga tawo nga daw naglungodungot sa ilang kalaglagan, walay kahadlok o pagduhaduha ang maila diha sa ilang mga pulong o pagtagad. Ug sa diha mga miingon kanila ang labaw nga sacerdote, “Dili ba amo man kamong gipinahan pag-ayo sa dili pagpanudlo pinasikad mining ngalana? Apan tan-awa, ang Jerusalem gilukop ninyo sa inyong tulohoan, ug ginadnguha ninyo na kapanilngan kami sa dugo mining tawhana.” Si Pedro mitubag sa pagingon: “Kinahanglan maoy among unahon pagsugot ang Dios may ang mga tawo.” Usa kadto ka manolunda nga gikan sa langit nga nagluwas kamla gikan sa bilanggoan ug nagmando kanila sa pagpanudlo diha sa templo. Ang pagsunod sa iyang mando sila nagatuman sa diosnon nga sugo, ug sila kinahanglan magapadayon sa paghimo niini sa bisan pila ang bili nganha sa ilang kaugalingon. {ABA 70.4}

Unya mikunsad sa Espiritu sa Pagtuga diha sa ibabaw sa mga nnon-an; ang mga sinumbong nahimong mga magsusumbong, nga nagpasangil sa pagpatay ni Cristo diha kanila nga apil sa konsilyo. “Ang Dios sa atong mga ginikanan,” si Pedro mipahayag, “mao ang nagpatindog kang Jesus nga inyong gipatay pinaagi sa pagbitay Kaniya sa kahoy. Ang Dios mao ang nagtuboy Kaniya ngadto sa Iyang too ingon nga Pnnsipe ug Manluluwas, aron ang Israel maghinulsol ug kahatagan sa kapasayloan sa mga sala. Ug kami maoy mga saksi mining mga butanga ug maingon man ang Espintu Santo nga gihatag sa Dios kanila nga mga nagasugot Kaniya.” {ABA 71.1}

Hilabihan nga pagkasuko sa mga Judiyo mining mga pulonga nga mihukom sa pagpahatama ug hukom sa ilang kaugalingon ug sa walay dugang pa nga husay o walay pagbulot-an gikan sa mga punoan nga Romanhon, sa pagpatay sa mga binilanggo. Sad-an nang daan sa dugo ni Cristo, karon sila maikagon sa pagmansa sa ilang mga kamot sa dugo sa Iyang mga tinon-an. {ABA 71.2}

Apan diha sa konsilyo dihay usa ka tawo nga nakaila sa tingog sa Dios diha sa mga pulong nga gipamolong sa mga tinon-an. Kini siya mao si Gamaliel, usa ka Pariseo nga maayo ug kadungganan ug usa ka tawo nga may kinaadman ug hataas ug katungdanan. Ang iyang malannp nga pangisip nakakita nga ang mabangis nga lakang nga gihunahuna sa mga sacerdote mopaingon ngadto sa makalilisang nga sangputanan. Sa wala pa siya mamolong niadtong nagtambong, iyang gihangyo nga pahawaon ang mga binilanggo. Nasayud siya kaayo sa mga elemento nga iyang pagaharongon; siya nahibalo nga ang mga mamumuno ni Cristo dili mag-ukon-ukon sa bisan unsa aron sa pagtuman sa ilang katuyoan. {ABA 71.3}

Niadtong tungora siya misulti uban sa dako nga pagtimbangtimbang ug kamalinawon nga nagingon: “Mga Israelinhon, magbantay kamo sa inyong buot pagabuhaton mining mga tawhana. Kay sa unang mga adlaw si Teudas mitungha nga nagpadakodako sa iyang kaugalingon, ug kaniya midapig ang mga upat ka gatus ka tawo; apan kini siya gipatay, ug

ang tanang misunod kaniya nanghitibulaag nga pangahanaw. Sunod niini si Judas nga Galileanhon mitungha sa mga adlaw sa pagpanglista, ug iyang gipasalaag ang pipila sa mga tawo ngadto kaniya; siya usab nalaglag ug nanghitibulaag ang tanang misunod kaniya. Ug labut niini karon, sultihan ko kamo, ayaw ninyo paghilabti kining mga tawhana ug pasagdi lamang sila; kay kong kining larawa o kining paningkamota iya ra man ugaling sa tawo, nan kini mapakyas gayud; apan kong kini iya man sa Dios, dili gayud kamo arang makapugong niini. Tingali baya hinoon makaplagan kamo nga nakigaway diya batok sa Dios." {ABA 71.4}

Nakita sa mga sacerdote ang pagkamakatarunganon niimng maong mga pangagpas, ug napugos sa pag-uyon m Gamaliel. Apan bisan pa niini ang ilang pag-ayad ug pagdumot hapit dili mapugngan. Sa pagkadili kaayo gusto, tapus nila bunali ang mga tinon-an ug gibauran sila pag-usab ubos sa katalagman sa ilang mga kinabuhi, sa dili na pagwali sa ngalan ni Jesus, sila ilang gibuhian. "Ug gikan sa atubangan sa Sanhedrin sila namahawa, mga malipayon nga giisip sila nga angayan diayng pakaulawan tungod sa Iyang ngalan. Ug sa tanang adlaw, sa templo ug sa binalaybalay, sila wala mag-undang sa pagpanudlo ug sa pagwali nga si Jesus mao ang Cristo." {ABA 72.1}

Sa dili dugay sa wala pa ang paglansang Niya sa krus, gibilin ni Cristo ngadto sa Iyang mga dnon-an ang usa ka kabilin sa kalinaw. "Kaninyo ibilin Ko ang kalinaw," Siya miingon, "Kaninyo ihatag Ko ang Akong kalinaw: hatagan Ko kamo niini dili sama sa hinatagan sa kalibutan. Kinahanglan dili magakaguol ang inyong kasingkasing, ni magtalaw." Juan 14:27. Kini nga kalinaw dili mao ang kalinaw nga magaabut pinaagi sa pagpahiuyon ngadto sa kalibutan. Si Cnsto wala gayud magpalit sa kalinaw pinaagi sa pagpauyon-uyon sa daotan. Ang kalinaw nga gibilin ni Cristo sa Iyang mga dnon-an mao ang sa sulod imbis nga sa gawas ug kanunay kini magpabilin diha sa Iyang mga saksi latas sa panagsungi ug sa panag-away. {ABA 72.2}

Mahitungod sa Iyang kaugalingon si Cristo miingon: "Ayaw kamo pagdahum nga mianhi Ako sa pagdalag pagdinaitay dinhi sa yuta: wala Ako moanhi sa pagdalag pagdinaitay, kondili espada hinoon." Mateo 10:34. Ang Pnnsipe sa Pakigdait mao ang hinungdan sa panagkabahin. Siya nga mianhi aron sa pagmantala malipayon nga balita ug sa pagmugna sa paglaum ug sa kalipay diha sa mga kasingkasing sa mga anak sa katawhan, maoy nagbukas sa usa ka panaglalis nga nagsilaub ug halalom ug nakaaghat sa hilabihan nga pagbati diha sa tawhanon nga kasingkasing. Ug Siya nagpasidaan sa Iyang mga sumosunod nga nagingon: "Dinhi sa kalibutan aduna kamoy kagul-anan." "Kamo ilang pagadakpon ug pagalutoson, itugyan ngadto sa mga sinagoga ug sa mga bilanggoan, ug kamo pagataralon ngadto sa atubangan sa mga hari ug sa mga punoan tungod sa Akong ngalan." "Ug igapanugyan kamo bisan gani sa inyo rang kaugalingong mga ginikanan ug

mga igsoon, ug mga kaparyentihan ug mga kahigalaan; ug ang uban kaninyo ilang ipapatay.” Juan 16:33; Lucas 21:12, 16. {ABA 72.3}

Kining mao nga tagna natuman diha sa paagi nga maoman-an. Ang matag pakaulaw, pagsaway, ug kabangis nga masugyot ni Satanas nga ipalalang diha sa tawhanong mga kasingkasing, nahiaguman sa mga sumosunod ni Cristo. Ug kini matuman pag-usab diha sa paagi nga matiman-an; kay ang unodnon nga kasingkasing nagadumot man gihapon sa kasugoan sa Dios, ug dili magpasakop sa mga sugo niini. Ang kalibutan dili labaw nga nahiuyon sa mga pnnsipyo ni Cristo karon kay sa mga kaadlawan sa mga apostoles. Ang sama nga pagdumot nga nakaagda sa singgit, “Ilansang Siya! ilansang Siya!” ang sama nga pagdumot nga miresulta ngadto sa panglutos sa mga tinon-an, gibuhat gihapon diha sa mga anak sa pagkamasupilon. Ang sama nga espintu nga diha sa Alangitngit nga mga tinon-an, gibuhat gihapon diha sa Alangitngit nga mga Katuigan nagtanggong sa mga lalaki ug sa mga babaye ngadto sa bilanggoan, ngadto sa paghingilin, ug ngadto sa kamatayon, nga maoy nagplano sa hilabihan nga pagsakit sa Ingkuwisisyon, nga maoy nagplano ug nagpatuman sa Pangpatay sa San Bartolome, ug maoy naghaling sa mga kalayo sa Smithfield, nagabuhat gihapon uban sa makamatay nga kusog diha sa daotan nga mga kasingkasing. Ang kasaysayan sa kamatuoran maoy rekord sa usa ka pagpakigbisog tali sa matarung ug sa daotan. Ang pagmantala sa maayong balita ginadala sa unahan niini nga kalibutan diha sa atubangan sa pagsupak, sa katalagman, sa kapildihan, ug sa pag-antos. {ABA 73.1}

Unsa man ang kusog nila nga sa ning-agi nag-antos sa panglutos tungod kang Cristo? Diha ang kusog sa paghiusa sa Dios, sa paghiusa sa Balaang Espintu, ug paghiusa ni Cristo. Ang pagpakaulaw ug ang pagpanglutos nakapahimulag sa daghan gikan sa yutanong mga kahigalaan, apan wala gayud gikan sa gugma ni Cristo. Ang gisulayan sa bagyo nga kalag dili gayud molabaw ang pagkagimahal paghigugma sa iyang Manluluwas kay sa diha nga siya nagaantos sa pagpakaulaw tungod sa kamatuoran. “Ako mahigugma kaniya,” si Cristo miingon, “ug magapadayag sa Akong kaugalingon ngadto kaniya.” Juan 14:21. Sa diha nga tungod sa kamatuoran ang tumotoo magatindog sa atubangan sa hukmanan sa yutan-ong mga tribunal, si Cristo magatindog diha sa iyang kiliran. Sa diha nga siya mapriso sa sulod sa bilanggoan, si Cristo magpaila sa Iyang kaugalingon nganha kaniya ug magpadasig sa iyang kasingkasing sa Iyang gugma. Kong siya mag-antos sa kamatayon tungod kang Cristo, ang Manluluwas magaingon nganha kaniya, Sila makapatay sa lawas, apan sila dili arang makadaot sa kalag. “Sumalig kamo, gidaug ko na ang kalibutan.” “Ayaw kahadlok, kay ania Ako uban kanimo; ayaw pagtalaw, kay Ako mao ang imong Dios; palig-onon Ko ikaw; oo, buligan Ko ikaw; oo ituboy Ko ikaw sa tuong kamot sa Akong pagkamatarung.” Juan 16:33; Isaias 41:10. {ABA 73.2}

“Sila nga nanagsalig kang Jehova maingon sa bukid nga Sion, nga dili matarug, kondili magapabilin sa walay katapusan. Maingon nga sa Jerusalem nanaglibut ang kabukiran, ingon niini si Jehova nagalibut sa Iyang katawhan sukad karon ngadto sa umalabut ug sa walay katapusan.” “Pagaluwason Niya ang ilang kalag gikan sa pagdaugdaug ug sa paglupig; ug. hamili ang ilang dugo sa Iyang pagtan-aw.” Salmo 125:1-3; 72:14. {ABA 74.1}

“Si Jehova nga ilang Dios magaluwas kanila niadtong adlawa ingon nga panon sa iyang katawhan; kay sila ingon sa mga bato sa purongpurong, pinataas ingon sa bandila sa Iyang yuta.” Zacarias 9:15, 16. {ABA 74.2}

Kapitulo 8 – ANG PITO KA MGA DIYAKUNO

"Niadtong mga adlawa, sa nag-anam na ug kadaghan ang mga Dnon-an, dihay pagbagutbut sa mga Judiyong Gresyanhon batok sa mga Judiyong lumad tungod kay ang ilang mga babayeng balo pagahisayloan lamang sa inadlaw-adlawang pagpangapod-apod sa mga kabuhian." {ABA 75.1}

Ang nag-una nga iglesya nagsakop ug daghang mga matang sa katawhan, sa nagkalainlain nga mga nasud. Niadtong higayon sa pagbubo sa Balaan nga Espintu sa Pentekostes, "didto sa Jerusalem may nanagpuyo nga mga Judiyo, mga tawo nga masimbahon gikan sa tanang kanasuran ubos sa langit." Buhat 2:5. Taliwala niadtong may hinudiyo nga pagtoo nga natigum diha sa Jerusalem ang uban sa kasagaran naila nga mga Gresyanhon tali ni kinsa ang mga Judiyo sa Palestina dugay na nga walay pagsalig ug bisan gani ang pagbatokay. {ABA 75.2}

Ang mga kasingkasing niadtong nangakabig ilalum sa mga panglibasug sa mga apostoles, nangahumok ug nahiusa sa Cristohanon nga gugma. Bisan pa sa kanhi nga mga pag-ayad, ang tanan nagkauyon sa usa'g usa. Nahibalo si Satanas nga samtang kining mao nga paghiusa magpadayon, mawala siyay gahum sa pagsumpo sa pag-uswag sa kamatuoran sa maayong balita; ug naninguha siya sa pagpahimulos sa kanhi nga mga batasan sa pagpanghunahuna, diha sa paglaum nga niini makahimo ra siya sa pagpasulod ngadto sa iglesya sa mga elemento sa panagkabahin. {ABA 75.3}

Sa ingon niini nahitabo nga samtang nagkaanam ug kadaghan ang mga tinon-an, ang kaaway milampos diha sa pagsugyot sa mga panahap sa uban nga sa kaniadto ilang batasan ang pagtan-aw uban sa pangabugho sa ilang mga kaigsoonan nga diha sa pagtoo ug sa pagpangita ug sayop sa ilang espirituhanon nga mga pangulo, ug busa "may usa ka pagbagotbot sa mga Gresyahanon batok sa mga Judiyo." Ang hinungdan sa pagmulo mao ang gipatoo nga pagahisayloan lamang ang Gresyanhon nga mga balo diha sa inadlawadlaw nga pagpangapod-apod sa hinabang. Ang bisan unsa nga walay pagkaangay kasupak sa espintu sa maayong balita, apan si Satanas milampos diha sa pagsugyot sa panahap. Ang walay langan nga mga paagi kinahanglan pagahimoon karon aron sa pagpapha sa tanang kahigayonan alang sa pagkahigawad, tingali unya modaug ang kaaway sa iyang paningkamot sa paghimo ug pagkabahinbahin taliwala sa mga tumotoo. {ABA 75.4}

Ang mga tinon-an ni Jesus nakaabut ug usa ka krisis diha sa ilang eksperensya. Ilalom sa maalamon nga pagpangulo sa mga apostoles, nga sa hiniusa nanglimbasug diha sa gahum sa Balaan nga Espiritu, tulin nga nagauswag ang buhat nga gitugyan ngadto sa mga mensahero sa maayong balita. Nagpadayon nga nagpadaku ang iglesya, ug kini nga pagtubo sa pagkasinakop nagdala usab sa nagtubo nga mabug-at nga lulan niadtong mga

gitugyanan. Walay usa ka tawo o bisan usa ka grupo sa mga tawo nga makapadayon sa pagpas- an nga mag-inusara ning maong mga lulan, nga dili mamiligro ang umalabut nga kauswagan sa iglesya. Gikinahanglan ang dugang pang pagkatagkatag sa mga katungdanan nga sa matinumanon gipas-an sa pipila lamang ka tawo sulod sa nag-unang kaadlawan sa iglesya. Karon ang mga apostoles kinahanglan maghimo ug usa ka importante nga lakang sa paghingpit sa kahusay sa maayong balita diha sa iglesya pinaagi sa paghatag ngadto sa uban sa pipila ka mga lulan nga hangtud karon ginapas-an nila. {ABA 76.1}

Sa gipatawag ang usa ka tigum sa mga tumotoo, ang mga apostoles gigiyahan sa Balaan nga Espiritu sa pagladlad sa usa ka piano alang sa maayong pagkaorganisar sa tanang mga kusog sa iglesya nga nagabuhat. Ang takna miabut na, matud pa sa mga apostoles, nga ang mga espirituhanong mga pangulo nga anaa kanila ang pagdumala sa iglesya pagapalingkawason gikan sa buhat sa pagpangapod-apod sa mga hinabang ngadto sa mga kabus ug gikan sa sama nga mga lulan, aron sila mawalay sabud sa pagpadayon sa buhat sa pagwali sa maayong balita. “Busa, mga igsoon,” sila miingon, “pagpili kamog pito ka tawo diha kaninyo nga inyong hingmatud-an nga maayo, nga puno sa Espiritu ug sa kinaadman, nga atong ipahimutang niimng buluhaton. Ug kami magapadayon sa pagatiman sa pagampo ug sa alagad labut sa pulong.” Kining mao nga tambag gisunod, ug pinaagi sa pagampo ug sa pagpandong sa mga kamot, ang pito nga pinili nga mga tawo sa solemne gilain alang sa ilang mga katungdanan ingon nga mga diyakuno. {ABA 76.2}

Ang pagkatudlo sa pito aron maoy mag-atiman sa pinasahi nga mga tariya sa buluhaton, nagmatood sa usa ka dakung panalangin ngadto sa iglesya. Kining maong mga tinugyanan naghatag ug mainampingon nga pag-ila sa tagsatagsa ka mga kinahanglanon sa paninapi sa iglesya, ug pinaagi sa ilang maalamon nga pagdumala ug sa ilang diosnon nga panig-ingnan sila maoy usa ka importante nga ayuda ngadto sa ilang masigka mga tinugyanan diha sa pagbugkos sa nagkalainlain nga mga tinguha sa iglesya ngadto sa usa ka hiniusa sa kinatibuk-an. {ABA 77.1}

Nga kining mao nga lakang maoy kabubut-on sa Dios, napasundayag sa dihadiha nga mga sangputanan alang sa ikaayo nga nakita. “Ug mikaylap ang pulong sa Dios; ug ang gidaghanon sa mga tinon-an sa Jerusalem mitubo sa hilabihan gayud, ug daghan kaayo sa mga sacerdote ang nanagpasakop sa tinuhoan. Kining mao nga pagpanigum sa mga kalag misangput tungod sa daku pa nga kagawasan nga nakuha sa mga apostoles ug tungod sa kasibut ug sa gahum nga gipakita sa pito ka mga diyakuno. Ang tinuod kining maong mga igsoon natudlo alang sa pinasahi nga buhat sa pag-atiman sa mga kinahanglanon sa mga kabus, apan kini wala makapagawas kanila gikan sa pagpanudlo sa kamatooran. Hinonoa, sila hingpit nga may kasarang sa pagpahimangno sa uban diha sa kamatooran, ug tungod

niini nagkapuliki sila diha sa maong buhat uban sa dakung pagkamainiton ug sa kalampusan. {ABA 77.2}

Ngadto sa nag-una nga iglesya ginapiyal ang usa ka buluhaton nga sa walay hunong nagapadaku-ang pagpanukod ug mga sentro sa kahayag ug sa panalangin sa bisan diin nga dapit nga may matinud- anon nga mga kalag nga andam motugyan sa ilang kaugalingon ngadto sa pagalagad ni Cristo. Ang pagmantala sa maayong balita kinahanglan magasangkad sa tibuok kalibutan, ug ang mga mensahero sa krus dili makalaum sa pagtuman sa ilang importante nga sugo gawas kong sila magpabilin nga hiniusa diha sa mga higut sa Cristohanong paghiusa, ug sa ingon mini magpadayag ngadto sa kalibutan nga sila usa ra kang Cristo diha sa Dios. Wala ba ang diosnong Pangulo magampo ngadto sa Amahan nga nagingon, "Bantaye sila pinaagi sa Imong ngalan nga gihatag Mo kanako, aron sila mausa maingon nga Kita usa"? Ug wala ba Siya magpahayag mahitungod sa Iyang mga tinon-an nga nagingon, "sila gidumtan sa kalibutan kay dili man sila iya sa kalibutan"? Wala ba Siya mangamuyo sa Amahan aron sila "mamahingpit nga usa," "aron ang kalibutan motoo nga Ikaw mao ang nagpadala Kanako"? Juan 17:11, 14, 23, 21. Ang ilang espirituhanon nga kinabuhi ug gahum nagaagad sa usa ka suod nga pagkadugtong sa Usa nga pinaagi kang kinsa sila gisugo sa pagwali sa maayong balita. {ABA 77.3}

Diha lamang sa mahiusa sila kang Cristo nga ang mga dnon-an makalaum sa pagbaton sa nagakuyog nga gahum sa Balaan nga Espintu ug sa pagtambayayong sa mga manolunda sa langit. Uban sa panabang niining maong mga diosnong mga ahensya sila magapresentar sa atubangan sa kalibutan sa usa ka hiniusa nga pagtambayayong ug aron mahimong mananaug diha sa away napugos sila sa pagsagubang sa walay undang batok sa mga gahum sa kangitngit. Samtang sila nagapadayon sa hiniusa nga pagpanglimbasug, ang langitnong mga mensahero mag-una kanila, nga magaabli sa dalan; maandam ang mga kasingkasing alang sa pagdawat sa kamatuoran, ug daghan ang madaug ngadto kang Cristo. Samtang sila magpabilin nga nahiusa, ang iglesya magagula nga "matahum ingon sa bulan, matin-aw ingon sa adlaw, makalilisang ingon sa usa sa panon sa kasundalohan inubanan sa bandila." Awit 6:10. Walay nakasanta sa nagapadayon niyang pag-uswag. Ang iglesya magauswag gikan sa kadaugan ngadto sa usa, nga magatuman nga mahimayaon sa iyang diosnon nga sugo sa pagmantala sa maayong balita ngadto sa kalibutan. {ABA 78.1}

Ang pagkaorgamsar sa iglesya sa Jerusalem mao ang silbing modelo alang sa pagorganisar sa mga iglesya sa matag dapit diin ang mga mensahero sa kamatuoran magapanaug ug mga kinabig ngadto sa maayong balita. Sila nga gihatagan sa kapangakuhan sa dningub nga pagbantay sa iglesya dili magaharihan ibabaw sa panulondon sa Dios, kondili, ingon nga maalamong mga magbalanatay, sila "magapakaon sa panon sa Dios,...ingon nga mga panig-ingnan nga pagaawaton sa panon (1 Pedro 5:2, 3); ug ang mga diyakuno maoy "mga tawo nga hingmatud-an nga maayo, nga puno sa

Espintu Santo ug sa kinaadman.” Kining maong mga tawo maoy magakupot sa ilang katungdanan nga hiniusa dapig sa katarung ug sa pagpalungtad niini uban sa kalig-on sa hukom. Sa ingon niini sila may usa ka inpluwensya sa paghiusa sa tibuok panon. {ABA 78.2}

Sa ulahi diha sa kasaysayan sa nag-una nga iglesya, sa diha nga sa nagkalainlain nga mga bahin sa kalibutan daghang mga pundok sa mga tumotoo ang naporma ngadto sa pagkaiglesya, gidugangan ug hingpit ang pagkaorganisar sa iglesya, aron mapalungtad ang kahusay ug nagakauyon nga kalihukan. Ang matag-sakop gitambagan nga ayohon pagbuhat ang iyang bahin. Ang uban gitugahan sa Balaan nga Espiritu sa pinasahi nga mga gasa—”una sa tanan ang mga apostoles, ikaduha ang mga profeta, ikatulo ang mga magtutudlo, unya ang mga magbubuhat ug mga milagro, unya ang mga pagpang- ayo ug mga sakit, ug ang pagtabang, ug ang pagdumala, ug ang pagpanultig nagkalainlaing matang sa mga dila.” 1 Corinto 12:28. Apan ang tanan niining mga matang sa mga magbubuhat managpahiuyon diha sa pagpangabudlay. {ABA 78.3}

“Adunay nagakalainlaing mga hiyas, apan adunay mao rang usa ka Espiritu; ug adunay nagakalainlaing pagalagad, apan mao rang usa ka Ginoo; ug adunay nagakalainlaing kalihukan apan mao rang usa ka Dios nga nagadasig niining tanan diha sa matag-usa. Apan ngadto sa matag-usa gikahatag ang alamag sa Espiritu alang sa kaayohan sa tanan. Ngadto sa usa gihatag ang pulong sa kaalam pinaagi sa Espintu, ug ngadto sa usa gihatag ang pagtoo pinaagi sa mao ra nga Espiritu, ug ngadto sa usa gihatag ang mga hiyas sa pagpang-ayog mga sakit pinaagi sa mao rang usa ka Espiritu; ngadto sa usa gihatag ang gahum sa paghimog mga milagro, ug ngadto sa usa ang paghimog profesiya, ug ngadto sa usa ang katakus sa pag-ila sa mga nagkalainlaing espiritu, ug ngadto sa usa ang nagkalainlaing pagpanuldg mga dila, ug ngadto sa usa ang nagkalainlaing pagpanultig mga dila, ug ngadto sa usa ang paghubad sa panultig mga dila. Kining tanan ginadasig pinaagi sa usa ug mao rang Espintu nga nagaapod-apod niini ngadto sa matag-usa sumala sa iyang kabubut- on. Kay maingon nga ang lawas usa ra ug nagabaton ug daghang mga bahin, ug mga kining tanang mga bahin sa lawas, bisan daghan sila, usa ra ka lawas, maingon man usab niana si Cristo.” 1 Corinto 12:4-
12. {ABA 79.1}

Solemne ang mga kapangakohan nga nagapatong kanila nga gitawag sa paglihok ingon nga mga pangulo diha sa iglesya sa Dios dinhi sa yuta. Sa mga adlaw sa tiyokrasya, sa diha nga si Moises naningkamot sa pagdala nga nag-inusara sa lulan nga hilabihan ka mabug-at nga sa dili madugay inagluya siya ilalom kanila, gitambagan siya ni Jetro sa pagplano sa usa ka maalamon nga pagpangapod-apod sa mga kapangakohan. “Tumindog ka alang sa katawhan sa atubangan sa Dios,” si Jetro mitambag, “ug itugyan mo ang mga hulosayon ngadto sa Dios. Ug igatudlo mo ngadto kanila ang mga tulomanon ug ang mga kasugoan,

ug igapahayag kanila ang dalan nga angay nilang pagabuhaton.” Labut pa si Jetro nagtambag nga pagatudloon ang mga tawo sa pagbuhat ingon nga “mga pangulo sa mga linibo, mga pangulo sa mga ginatus, mga pangulo sa mga tagkalim-an, ug mga pangulo sa tinagpulo.” Kini sila mao ang “mga tawo nga may katakus, mga tawo nga mahadlukon sa Dios, mga tawo sa kamatuoran, nga nagadumot sa ganansya nga dili matarung.” Sila mao ang “magahukom sa katawhan sa tanang panahon,” sa ingon niini si Moises makalingkawas sa makapaluya nga mga kapangakohan sa paghatag ug pagpamalandong nganha sa daghang ginagmay nga mga butang nga madala ra nga maalamon sa diosnong mga katabang. {ABA 79.2}

Ang panahon ug kusog madtong gipahimutang sa Dios diha sa nagaunang mga katungdanan sa kapangakohan sa iglesya, pagagamiton diha sa pagdumala sa mabug-at nga mga butang nga nagkinahanglan sa pinasahi nga kaalam ug madaku nga kasingkasing. Dili diha sa kahusay sa Dios nga ang maong mga tawo pagahangyoon alang sa pagpahiangay sa ginagmay nga mga butang nga ang uban may kasarang sa pagdumala. “Ang tanang hulosayon nga dagku pagadad- on nila kanimo, ug sila magahukom sa tanang hulasayon nga ginagmay,” maoy sugyot ni Jetro ngadto kang Moises, “niini mamasayon alang kanimo; ug magayayong sila sa lulan uban kanimo, Kong pagabuhaton mo kining butanga, ug ang Dios magasugo kanimo niana, nan ikaw arang makalahutay, ug ngatanan kini nga katawhan usab makapamauli sa ilang dapit nga may pakigdait.” {ABA 80.1}

Sa pagpahiuyon niini nga piano, “nagpili si Moises ug mga tawo nga may katakus gikan sa tibuok nga Israel, ug iyang gibutang sila sa pagkapangulo sa ibabaw sa katawhan mga pangulo sa mga linibo, mga pangulo sa mga ginatus, mga pangulo sa mga tagkaliman, ug mga pangulo sa tinagpulo. Ug sila nanaghukom sa katawhan sa tanan nga panahon: ang hulosayon nga malisud ginadala nila kang Moises, ug sila nanaghukom sa tanan nga hulosayon nga ginagmay.” Exodo 18:19-26. {ABA 80.2}

Sa ulahi, sa diha nga gipili ang kapitoan ka mga tigulang nga maoy bahinan sa mga katungdanan sa pagkapangulo uban kaniya, si Moises nagmabinantayon sa pagpili, ingon nga iyang mga katabang, mga tawo nga may kaligdong, makatarunganon nga paghukom, ug eksperensya. Diha sa iyang mando sa mga tigulang sa takna sa ilang ordinasyon, iyang giladlad ang pipila ka mga kaarang nga makapatakus sa usa ka tawo nga mahimong usa ka maalam nga pangulo diha sa iglesya. “Magpatalinghug kamo sa taliwala sa inyong mga igsoon,” si Moises nagingon, “ug maghukom kamo sa minatarung sa taliwala sa tawo ug sa iyang igsoon nga lalaki, kun sa dumoluong nga uban kaniya. Dili kamo magpili ug tawo sa inyong paghukom; managpatalinghug kamo sa gagmay sama sa dagku; dili kamo mahadlok sa nawong sa tawo, kay ang paghukom iya sa Dios.”
Deuteronomio 1:16, 17. {ABA 80.3}

Diha sa talitak-op na ang iyang paghan, si hari David naghatag sa usa ka solemne nga mando ngadto kanila nga maoy nagdala sa lulan sa buhat sa Dios sa iyang kaadlawan. Sa gipatawag ngadto sa Jerusalem ang "tanang mga prinsipe sa Israel, ang mga pnnsipe sa kabanayan, ug ang mga kapitan sa mga ginsakpan nga mga sundalo nga nanagalagad sa hari pinaagi sa pagbanusbanus, ug ang mga kapitan sa mga linibo, ug ang mga kapitan sa mga ginatus, ug ang mga magbubuot sa tanang mga bahandi ug sa napanag-iya sa hari, ug sa iyang mga anak nga lalaki, uban sa mga punoan, ug mga tawong gamhanan, bisan ang tanang mga gamhanang tawo sa kaisug," ang ogulang nga hari sa solemne nagmando kanila sa pagingon, "sa atubangan sa tibuok Israel, sa katilingban ni Jehova, ug diha sa mga igdulungog sa atong Dios," "bantayi ug pangitaa ang tanang mga sugo ni Jehova, nga inyong Dios." 1 Cronicas 28:1, 8. {ABA 81.1}

Ngadto kang Salomon, nga gitawag sa pagkupot sa nag-una nga kapangakohan, si David naghatag sa usa ka pinasahi nga mando: "Ug ikaw, Salomon akong anak nga lalaki, ilhon mo ang Dios sa imong amahan, ug alagara Siya uban ang usa ka hingpit nga kasingkasing ug usa ka masinugtanon nga salabutan: kay si Jehova nagasusi sa tanang mga kasingkasing, ug nakasabut sa tanang mga tinukod sa mga hunahuna: kong pangitaon mo Siya, hikaplagan mo Siya, apan kong biyaan mo Siya, isalikway ikaw Niya sa walay katapusan. Pamati karon; kay si Jehova nagpili kanimo:...magmakusganon ka." 1 Cronicas 28:9, 10. {ABA 81.2}

Ang sama nga mga pnnsipyo sa pagkadiosnon ug sa hustisya nga maoy naggiya sa mga punoan taliwala sa katawhan sa Dios diha sa panahon ni Moises ug ni David, mao usab ang pagasundon niadtong gihatagan sa katungod sa pagbantay sa bag-o pang naorganisar nga iglesya sa Dios sa panahon sa kaigoan sa maayong balita. Diha sa buhat sa pagpahimutang sa mga butang sa kahusay diha sa tanang mga iglesya, ug diha sa paglain sa angayan nga mga tawo sa pagbuhat ingon nga mga punoan, ang mga apostoles mingpadayon sa pagpahauyon ngadto sa taas nga mga sumbanan sa pagkapangulo nga giladlad diha sa mga Kasulatan sa Daan nga Tugon. Sila nagingon nga siya nga gitawag sa pagtindog diha sa usa ka katungdanan sa pagpangulo diha sa iglesya "kinahanglan dili baladlongon, ingon nga tinugyanan sa Dios; dili siya magpalabawlabaw sa iyang kaugalingon, dili masuk-anon, dili hinginom ug bino, dili tigpanukmag, dili hinapi sa talamayong paagi, hinonoa maabiabihon siya sa mga dumoluong, mahigugmaon sa maayo, mabuot, matarung, putli, mapugnganon sa kaugalingon; kinahanglan nga mangupot siya pag-ayo sa kasaligang pulong nga ingon sa gikatudlo kaniya, aron makahimo siya sa paghatag ug pagtulon-an sa matarung tulohoan, ug usab sa pagsaway kanila nga nagasupak niini." Tito 1:7-9. {ABA 81.3}

Ang kahusay nga naglungtad diha sa nag-una nga Cristohanong iglesya maoy nakapahimo kamla sa paglihok nga hiniusa ngadto sa unahan ingon sa usa ka kasundalohan

nga maayong pagkadisiplina nga binisdhan sa kotamaya sa Dios. Ang mga pundok sa mga tumotoo, bisan pa sila nagkadbulaag ibabaw sa usa ka halapad nga dapit, silang tanan mga sakop sa usa ka lawas; ang tanan milihok diha sa pag- inabagay ug diha sa pag-uyonay sa usag usa. Sa diha nga mogimaw ang paglalislalis diha sa lokal nga iglesya, ingon sa nahitabo didto sa Andoquia ug sa uban pa nga dapit, ug ang mga tumotoo wala makahimo sa pag-inuyonay sa ilang kaugalingon, ang maong mga butang wala tugoti nga makahimo ug pagbahinbahin diha sa iglesya, apan kini ilang giduso ngadto sa usa ka heneral nga konsilyo sa tibuok lawas sa mga tumotoo, nga gipaila sa mga tinudlo nga delegado nga nagagikan sa nagkalainlaing lokal nga mga iglesya, uban sa mga apostoles ug sa mga tigulang nga may mga katungdanan sa iglesya. Sa ingon niini ang mga panglimbasug ni Satanas sa pag-ataki sa iglesya diha sa nag-inusara nga mga dapit gitagbo sa binuligay nga kalihokan sa tanan, ug ang mga piano sa kaaway sa pagbungkag ug sa paglaglag nangasanta. {ABA 82.1}

“Ang Dios dili Dios sa kasamok, kondili sa kahusay, ingon nga maoy lagda sa tanang mga iglesya sa mga balaan.” 1 Corinto 14:33. Siya nagsugo nga ang kahusay ug ang sistema pagabantayan diha sa kalihokan sa iglesya karon dili minos kay sa mga adlaw sa karaan. Siya nagtinguha nga ang Iyang buhat mapadayon uban sa kahingpit ug sa katukma aron Iyang mapahimutang sa ibabaw niini ang patik sa Iyang pag-uyon. Ang Cristohanon kinahanglan mahiusa ngadto sa Cristohanon, ang iglesya ngadto sa iglesya, ang tawhanon nga ginamiton magatambayayong sa diosnon, ang matag ahensya magpasakop sa Balaan nga Espintu, ug ang tanan mahiusa diha sa paghatag ngadto sa kalibutan sa maayong mga balita sa grasya sa Dios. {ABA 82.2}

Kapitulo 9 – ANG UNANG MARTIR NGA CRISTOHANON

Si Esteban, ang labing una sa pito ka mga diyakuno, maoy usa ka tawo nga halalom ang pagkadiosnon ug halapad ang pagtoo. Bisan pa siya natawo nga Judiyo, siya nagsulti sa pinolongan nga Grego ug sinad sa mga pamatasan ug sa mga pagginawi sa mga Grego. Tungod niini siya nakakaplag ug higayon sa pagwali sa maayong balita diha sa mga sinagoga sa Gresyanhon nga mga Judiyo. Akdbo siya kaayo sa kawsa ni Cnsto ug sa maisugon nagmantala sa iyang pagtoo. Gilantugi siya sa mga makmaadmanon nga mga rabi ug sa mga doktor sa balaod, diha sa kadlingban nga naglaum nga masaligon sa usa ka masayon nga kadaugan. Apan "wala sila makahimo sa pagbuntog sa kinaadman ug sa Espintu nga diha uban sa iyang pagpamolong." Wala lamang siya magsuld diha sa gahum sa Balaan nga Espiritu, apan nasabtan nga siya maoy usa ka estudyante sa mga propisiya ug makmaadmanon diha sa tanang mga butang mahitungod sa kasugoan. Sa binatid iyang gilabanan ang mga kamatooran nga iyang gidapigan ug sa hingpit iyang gipildi ang iyang mga kaatbang. Ngadto kaniya natuman ang saad nga nagingon, "Busa ipatuyo ninyo sa inyong mga kasingkasing ang dili pagpamalandong nga daan kong unsaon ninyo sa pagpanubag: kay Ako magahatag ra unya kaninyog baba ug kaalam nga batok niini walay kaaway ninyo nga arang makasukol o makasupak." Lucas 21:14, 15. {ABA 84.1}

Samtang nakita sa mga sacerdote ug sa mga punoan ang gahum nga nag-uban sa wali m Esteban, nangapungot sila pagayo. Imbis motugyan sila ngadto sa ebidensya nga gipresentar niya, naniguro sila sa pagpahilum kaniya pinaagi sa pagpatay kaniya. Sa daghang mga higayon ilang gisubornohan ang mga awtondad nga Romanhon sa pagpalabay nga walay ikasuld sa mga higayon diin ang mga Judiyo nagpahatama ug hukom ug nagpatay sa mga binilanggo sumala sa ilang nasudnon nga batasan. Ang mga kaaway ni Esteban wala magduhaduha nga sila makapadayon pag-usab sa maong paagi nga dili mamiligro ang ilang kaugalingon. Desidido sila sa pagrisgo sa mga sangputanan ug tungod niini ilang gidakup si Esteban ug gidala siya sa atubangan sa konsilyo sa Sanhednn aron husayon. {ABA 84.2}

Ang makinaadmanong mga Judiyo nga gikan sa naglibut nga mga nasud gipatawag alang sa tuyo sa pagpanghimakak sa mga pangatarungan sa binilanggo. Si Saul nga tagaTarsus mngtambong ug maoy nangulo sa pagbatok ni Esteban. Iyang gidala ang kabug- aton sa pagkalarino manulti ug ang lohika sa mga rabi sa pagharang sa kaso, aron sa pagpatoo sa katawhan nga si Esteban nagwali ug malimbongon ug peligroso nga mga pagtulon-an; apan diha kang Esteban iyang nahinagbo ang usa nga may hingpit nga pagsabut sa katuyoan sa Dios diha sa pagpakaylap sa maayong balita ngadto sa ubang mga nasud. {ABA 85.1}

Tungod kay ang mga sacerdote ug ang punoan wala makadaug batok sa marin-aw, ug malinawon nga kaalam ni Esteban, nagtinguha sila sa paghimo ug usa ka panig-ingnan mahitungod kaniya; ug samtang sa ingon mana nagatagbaw sila sa ilang mapanimaslanon nga pagdumot, ilang masanta ang uban, pinaagi sa kahadlok, gikan sa pagsagop sa iyang pagtoo. Gipanuhulan ang mga saksi sa pagpamatood nga binakak nga ilang nadungog gikan kaniya nga nagsulti sa mapasipalahong mga pulong batok sa templo ug sa kasugoan. "Kini siya among hingdunggan nga nagingon," matud pa sa mga saksi, unga kini konong dapita pagagun-ubon ni Jesus nga Nazaretnon ug pagausabon niini ang mga pamatasan nga gibilin kanato ni Moises." {ABA 85.2}

Samtang si Esteban nagtindog nga nag-atubang nawong ug nawong sa iyang mga maghuhukom aron sa pagtubag sa sumbong nga pasipala, misidlak ang balaan nga silaw sa iyang nawong, ug "ang tanang nanaglingkod sa Sanhedrin, sa pagtutok nila kaniya, nakamadkod nga ang iyang nawong sama sa nawong sa manolunda." Ang daghan nga nakakita mining mao nga kahayag mikurog ug nagtabon sa ilang mga nawong, apan ang padng nga walay pagtoo ug ang pag-ayad sa mga punoan wala gayud matay-og. {ABA 85.3}

Sa diha nga si Esteban gisukna mahitungod sa kadnuoran sa mga sumbong batok kaniya, iyang gisugdan ang iyang paglaban diha sa usa ka marin-aw, ug makatandog nga paningog, nga ninglanog sa tibuok nga lawak sa konsilyo. Sa mga pulong nga nakalamat sa katiguman, siya mipadayon sa pagbatbat sa kasaysayan sa pinili nga katawhan sa Dios. Nagpakita siya ug sangkad nga kahibalo sa Judiyo nga ekonomiya sa espirituhanon nga kahulogan niini karon nga napaila pinaagi kang Cristo. Iyang gisubli ang mga pulong ni Moises nga nagsulti nga daan mahitungod sa Mesiyas nga nagingon: "Usa ka profeta gikan sa inyong kaigsoonan igapatindog sa Ginoong Dios alang kaninyo, maingon sa Iyang pagpatindog kanako. Magpatalinghug kamo kaniya." Iyang gihimo nga matin-aw ang iyang kaugalingon nga pagkamaunongon ngadto sa Dios ug ngadto sa Judiyo nga pagtoo, samtang iyang gipakita nga ang kasugoan nga maoy gisaligan sa mga Judiyo alang sa kaluwasan wala makahimo pagluwas sa Israel gikan sa pagsimba ug mga diosdios. Iyang gisumpay si Jesu-Cristo sa tibuok kasaysayan nga Judiyo. Iyang gihisgutan ang pagtukod ni Salomon sa templo, ug ang mga pulong ni Salomon ug ni Isaias nga nagaingon: "Ngani ang Labing Halangdon wala magpuyo sa mga balay nga hinimog mga kamot; sumala sa ginaingon sa profeta, ang Langit maoy Akong trono, ug ang yuta maoy tumbanan sa Akong mga tiil: unsa pa mang balaya ang inyong tukoron alang Kanako? nagaingon ang Ginoo: o unsa pa man ang dapit nga Akong pahulayanan? Dili ba gibuhat man sa Akong kamot kining tanang mga butanga?" {ABA 85.4}

Sa pag-abut ni Esteban mining puntoha, dihay kaguliyang taliwala sa katawhan. Sa diha nga iyang gipahinungod ni Cristo ang mga tagna ug nagsulti sumala sa iyang gihimo

mahitungod sa templo, ang sacerdote, nga nagpasumangil nga nalisang pag-ayo, naggisi sa iyang kupo. Ngadto kang Esteban kining buhata sa sacerdote maoy usa ka ilhanan nga sa dili madugay pahilumon sa dayon ang iyang tingog. Nakita niya ang pagsukol nga misugat sa iyang mga pulong ug siya nasayud nga siya nagahatag sa iyang katapusan nga pagpamatood. Bisan pa nga diha pa siya sa tungatunga sa iyang sermon, kini sa kalit iyang gitapus: {ABA 86.1}

Takulahaw siya nga mitipas gikan sa dagan sa kasaysayan nga iyang gisunod, ug sa miliso siya sa iyang mga maghuhukom nga nasuko, siya mingsinggit sa pagingon: "Kamong mga tikig og liog, ug mga walay sirkunsisyon sa kasingkasing ug sa mga igdulongog, kanunay gayud kamong nagapakigbatok sa Espiritu Santo: maingon sa gibuhat sa inyong mga ginikanan, mao man usab ang inyong ginabuhat. Kinsa ba sa mga profeta ang wala lutosa sa inyong mga ginikanan? ug ilang gipamatay ang mga nanaghimog mga propisiya mahitungod sa pag-anhi sa Matarung; kang kinsa kamo karon nahimong iyang mga magbubudhi: ug mga mamumuno, kamo nga mao ang nanagpakadawat sa kasugoan nga gihatag kaninyo pinaagig mga manolunda, apan wala ninyo pagtumana." {ABA 86.2}

Tungod niini, ang mga sacerdote ug ang mga punoan nawad-an sa ilang maayong kaisipan tungod sa kasuko. Nagalihok nga labaw pa kay sa mga mananap nga manunukob kay sa mga tawo, ilang gidasmagan si Esteban nga nagkagot sa ilang mga ngipon. Diha sa mabangis nga mga nawong nga naglibut kaniya nabasa sa binilanggo ang iyang dadangatan; apan wala siya matarog. Alang kaniya ang naglagot nga mga sacerdote ug ang nagubot nga manggugubot dili makapalisang. Ang talan-awon nga diha sa iyang atubangan nawala gikan sa iyang panan-awon. Ngadto kaniya binuksan ang mga ganghaan sa langit, ug, sa nagtan-aw siya sa sulod, nakita niya ang himaya sa mga sawang sa Dios, ug ni Cristo, nga daw mao pay pagttidog Niya gikan sa Iyang trono, nagatindog nga andam sa pagbulig sa Iyang sulogoon. Diha sa mga pulong sa kadaugan misinggit si Esteban nga nagingon; "Tan-awa, nakita ko ang mga langit nga naabli, ug ang Anak sa Tawo nga nagadndog sa too sa Dios." {ABA 87.1}

Samtang iyang gihulagway ang mahimayaon nga talan-awon nga gitutokan sa iyang mga mata, sobra na kini sa maagwanta sa iyang mga manlulutos. Sinampongan ang ilang mga dalunggan, aron sila dili makadungog sa iyang mga pulong, ug sa nakasinggit sila sa makusog nga singgit, sa mapintas ilang gihasmagan siya sa tiningub "ug ilang giabug siya sa gawas sa siyudad." "Ug samtang ilang gipanagbato si Esteban, siya nagampo nga nagingon, Ginoong Jesus dawata ang akong espintu. Ug siya miluhod ug misinggit sa makusog nga tingog nga nagingon, Ginoo dili Mo unta sila pagsang-atan niimng salaa.
Ug sa nakasulti na siya niini, siya namatay." {ABA 87.2}

Walay legal nga hukom ang gipakanaug diha kang Esteban, apan ang Romanhong mga awtoridad gisubornohan sa dagkung mga salapi aron dili maghimo sila ug imbistigasyon sa kaso. {ABA 87.3}

Ang pagkamartir m Esteban naghimo ug usa ka halalom nga pagpasantup diha sa tanan nga nakasaksi niini. Ang handumanan mahitungod sa patik sa Dios nga diha sa iyang nawong; ang iyang mga pulong nga nakatandog sa maong mga kalag nga nakadungog, nagpabilin diha sa mga hunahuna sa mga nakasud-ong, ug nagpamatood sa kamatuoran nga iyang gimantala. Ang iyang kamatayon maoy usa ka mapait nga pagsulay ngadto sa iglesya, apan kini misangput sa pagkakabig ni Saulo, kinsa wala makapapas gikan sa iyang panumduman sa pagtoo ug sa pagkamakanunayon sa martir, ug sa himaya nga diha sa iyang panagway. {ABA 87.4}

Diha sa dapit nga gihusayan ug gikamatayan ni Esteban, si Saulo daw natugob sa usa ka nagsalimoang nga kasibut. Sa ulahi nasuko siya sa iyang kaugalingon nga sekreto nga pagtoo nga si Esteban gipasidunggan sa Dios sa mao gayud nga higayon nga siya gipakaulawan sa mga tawo. Nagpadayon si Saulo sa paglutos sa iglesya sa Dios, nga nagapang-usisa kanila sa bisan diin nga dapit, ug nagsikop kanila diha sa ilang mga balay, ug gihatud sila ngadto sa mga sacerdote ug sa mga punoan aron sa pagbilanggo ug sa pagpamatay kanila. Ang iyang kainit diha sa pagpadayon niini nga pagpanglutos nagdala ug kalisang ngadto sa mga Cristohanon didto sa Jerusalem. Ang mga awtoridad nga Romanhon wala maghimo ug pinasahi nga pamngkamot sa pagpugong sa mabangis nga buhat ug sa sekreto nagbulig sa mga Judiyo aron sa pagdani sa maayong kabubut-on nila ug sa pagkuha sa ilang kahimuot. {ABA 88.1}

Tapus sa kamatayon ni Esteban, napili si Saulo ingon nga usa ka sakop sa konsilyo sa Sanhedrin ingon nga balos sa iyang pamngkamot sa pagpanglutos sa mga Cristohanon. Sulod sa usa ka panahon siya maoy usa ka gamhanan nga galamiton diha sa mga kamot ni Satanas sa pagpadayon sa iyang pagsukol batok sa Anak sa Dios. Apan sa wala madugay kining manlulutos nga walay kaluoy nagamit diha sa pagtukod sa iglesya nga sa pagkakaron iyang ginalumpag. Ang usa nga mas Gamhanan pa kay ni Satanas, nagpili kang Saulo sa pagkuha sa lugar sa gipatay nga Esteban, aron sa pagwali ug sa pag-antos tungod sa Iyang ngalan, ug sa pagpakaylap sa bisan dim sa maayong balita sa kaluwasan pinaagi sa Iyang dugo. {ABA 88.2}

Kapitulo 10 – ANG MAAYONG BALITA DIHA SA SAMARIA

Tapus sa kamatayon ni Esteban dihay mitindog batok sa mga tumotoo sa Jerusalem usa ka pagpanglutos nga hilabihan nga "silang tanan nahitibulaag sa tibuok kayutaan sa Judea ug Samaria." "Si Saulo nagpadayon sa pagdaot sa iglesya, sa pagpanaka sa kabalayan sa pagtaral sa mga lalaki ug mga babaye, ug sa pagbanlod kanila sa bilanggoan." Mahitungod sa iyang kadasig niining mabangis nga buhat siya nagingon diha sa ulahing panahon: "Ako baya usab nagtoo kanhi nga kinahanglan himoon ko ang daghang mga butang sa pagsupak sa ngalan ni Jesus nga Nazaretnon. Ug mao kini ang akong gibuhat didto sa Jerusalem; dili lamang kay gipamilanggo ko ra ang daghan sa mga balaan.... Ug sa makadaghan gidagmalan ko sila diha sa tanang mga sinagoga aron sa pagpugos kanila sa pagpanampalas; ug sa mabangis nga kapungot batok kanila, gigukod ko sila hangtud sa mga siyudad nga atua sa gawas sa nasud." Nga si Esteban dili mao lamang ang nag-antos sa kamatayon makita gikan sa kaugalingong mga pulong ni Saulo nga nagaingon: "Ug sa diha nga gipapatay na sila ako mihatag sa akong pag-uyon batok kamla." Buhat 26:9-11. {ABA 89.1}

Niining maong panahon nga makuyaw si Nicodemo mipakita diha sa walay kahadlok nga pagpahayag sa iyang pagtoo diha sa gilansang sa krus nga Manluluwas. Si Nicodemo maoy usa ka sakop sa Sanhednn ug uban sa mga lain pa, nangatandog sa pagtulon-an ni Jesus. Samtang iyang nasaksihan ang mga kahibulongang buhat ni Cnsto, ang pagtoo migunit sa iyang kaugalingon diha sa iyang hunahuna nga kini mao ang Gipadala sa Dios. Ingon nga garboso ra siya nga magpaila sa dayag sa iyang kaugalingon nga dapig sa Magtutudlo nga Galileanhon, nagtinguha siya sa tinago nga pagpakigkita. Dinhi niining mao nga pagpakigkita gibuklad ni Jesus ngadto kaniya ang pano sa kaluwasan ug ang Iyang tuyo nganhi sa kalibutan, apan bisan pa mini si Nicodemo nagpanuko. Iyang gidpigan ang kamatuoran diha sa iyang kasingkasing, ug sulod sa tulo ka tuig diha lamay diyutay nga bunga nga nakita. Apan bisan si Nicodemo wala mag-ila kang Cristo diha sa katilingban, sa konsilyo sa Sanhedrin kadaghan niya pakganga ang mga piano sa mga sacerdote sa pagpatay Kaniya. Sa katapusan sa diha nga giisa si Cristo diha sa krus, nahinumduman ni Nicodemo ang mga pulong nga Iyang gisulti nganha kaniya niadtong gabii sa iyang pagpakigkita Kaniya didto sa Bungtod sa mga Olibo nga nagingon," Maingon nga ang halas giisa ni Moises didto sa kamingawan, maingon man usab kinahanglan igaisa ang Anak sa Tawo" (Juan 3:14); ug iyang nakita diha kang Jesus ang Manunubos sa kalibutan. {ABA 89.2}

Uban kang Jose nga taga-Arimathea, gisagubang ni Nicodemo ang balayranan sa paglubong ni Jesus. Ang mga dnon-an nangahadlok sa pagpakita sa ilang kaugalingon sa dayag ingon nga mga sumosunod ni Cristo, apan si Nicodemo ug si Jose miduul nga walay kahadlok sa pagtabang kanila. Ang panabang niining mga dato ug pinasidunggan nga mga

tawo gikinahanglan kaayo niadtong takna sa kangitngit. Ilang nahimo alang sa patay nilang Agalon ang dili unta mahimo sa kabus nga mga dnon-an; ug ang ilang bahandi ug inpluwensya maoy nagpanalipod kanila, diha sa usa ka dakung paagi, gikan sa daotan nga tuyo sa mga sacerdote ug sa mga punoan. {ABA 90.1}

Karon, sa diha nga ang mga Judiyo nagdnguha sa pagpatay sa bata pa nga iglesya, si Nicodemo mitindog aron sa paghatag sa iyang panalipod. Ingon nga dili na mapanaganon ug maukit-ukiton, iyang gipadasig ang pagtoo sa mga dnon-an ug gigamit ang iyang bahandi sa pagtabang sa pag-alima sa iglesya sa Jerusalem ug diha sa pagpauswag sa buhat sa maayong balita. Sila nga kamadto naghatag kaniya ug pagtahud, karon nagyubit ug naglutos na kaniya, ug nahimo siya nga kabus sa mga butang niining kalibutana; apan siya wala magpanuko sa paglaban sa iyang pagtoo. {ABA 90.2}

Ang pagpanggukod nga miabut sa iglesya didto sa Jerusalem misangput sa paghatag ug kusog nga daku sa buhat sa maayong balita. Ang kalampusan mikuyog sa pangalagad sa pulong diha sa maong dapit, ug dihay katalagman nga ang mga dnon-an magpabilin didto ug dugay, nga dili magtagad sa sugo sa iManluluwas sa pag- adto sa dbuok nga kalibutan. Hingkalimtan nga ang kusog sa pagsukol sa daotan mabatnan pinaagi sa agresibo nga pagalagad, sila nanagsugod sa paghunahuna nga sila walay buhat nga hilabihan ang pagkaimportante kay sa pagpanalipod sa iglesya sa Jerusalem gikan sa mga ataki sa kaaway. Sa baylo nga edukahon ang bag-ong mga kinabig sa pagdala sa maayong balita ngadto sa wala pa makadungog mini, diha sila sa katalagman sa pagsubay sa usa ka dalan nga magdala kamlang tanan sa pagkamatagbaw na lamang sa ilang nangahimo. Aron sa pagsabwag sa Iyang mga tinugyanan ngadto sa bisan diin, diin sila makabuhat alang sa uban, nagtugot ang Dios nga magaabut kanila ang pagpanglutos. Ug sa giabug sila gikan sa Jerusalem, ang mga tumotoo “nahadiindiin sa paglakaw nga nanagwali sa pulong.” {ABA 90.3}

Uban kanila nga gihatagan sa Manluluwas sa sugo nga, “Panglakaw kamo ug himoa ninyong mga tinon-an ang tanang kanasuran” (Mateo 28:19), daghan ang gikan sa kabus nga mga matang sa kinabuhi— mga tawo nga lalaki ug babaye nga nakakat-on sa paghigugma sa ilang Ginoo ug nakahukom sa pagsunod sa Iyang panig-ingnan nga pagalagad nga dili hinakog. Nganhi niining ubos nga mga katawhan, ug ingon man sa mga tinon-an nga nakauban sa Manluluwas sulod sa panahon sa Iyang yutan-on nga pagpangalagad, gikahatag ang usa ka bililhong pagpiyal. Sila mao ang modala ngadto sa kalibutan sa malipayong balita sa kaluwasan pinaagi kang Cristo. {ABA 91.1}

Sa diha nga sila nagkatibulaag tungod sa pagpanglutos, nanggawas sila nga puno sa kadasig misyonero. Naila nila ang kapangakohan sa ilang sugo. Sila nasayud nga gikuptan nila diha sa ilang mga kamot ang tinapay sa kinabuhi alang sa usa ka gigutom kaayo nga

kalibutan; ug sila napugos tungod sa gugma ni Cristo sa pagtipiktipik niini nga tinapay ngadto sa tanan nga nagkinahanglan. Ang Ginoo nagbuhat pinaagi kanila. Bisan diin sila miadto, gipang-ayo ang mga masakiton ug giwali ang maayong balita ngadto sa mga kabus. {ABA 91.2}

Si Felipe, ang usa sa pito ka mga diyakuno naapil niadtong gipang- abug gikan sa Jerusalem. Siya "milugsong ngadto sa usa ka lungsod sa Samaria diin iyang giwali kanila ang Cristo. Ug ang katawhan nagkahiusa sa ilang pagpaminaw sa gisulti ni Felipe sa pagkadungog ug pagkakita nila sa mga milagro nga iyang gibuhat. Kay gikan sa daghang mga giyawaan nanggula ang mga mahugaw nga espintu. . . ug nangaayo ang daghang nga paralidko o mga bakul. Ug niadtong lungsora dihay dakung kalipay." {ABA 91.3}

Namunga ang mensahe ni Cristo ngadto sa babayeng Samariahanon nga Iyang gipakigsultihan didto sa atabay ni Jacob. Human sa pagpatalinghug sa Iyang mga pulong, ang babaye miadto sa mga tawo sa lungsod, nga nagsinggit, "Umari kamo, tan-awa ninyo ang usa ka tawo nga mitug-an kanako sa tanang nabuhat ko. Mao ba kaha kini ang Cristo?" Sila nanggula uban kaniya, naminaw kang Jesus, ug nagtoo diha Kaniya. Matinguhaon nga magpatalinghug pa ug dugang, ilang gihangyo Siya nga magpabilin. Sulod sa duruha ka adlaw nagpabilin Siya uban kanila, "ug milabi pa ka daghan ang mitoo Kaniya tungod sa Iyang kaugalingon nga pulong." Juan 4:29, 41. {ABA 91.4}

Ug sa diha nga ang Iyang mga dnon-an giabug gikan sa Jerusalem, ang uban nakakaplag didto sa Samana ug usa ka luwas nga dalangpanan. Giabiabi sa mga Samarianhon kining mga mensahero sa maayong balita, ug ang mga kinabig nga Judiyo nakahipus ug usa ka bililhong ani gikan sa taliwala nila nga kaniadto ilang mapait nga mga kaaway. {ABA 92.1}

Ang buhat ni Felipe didto sa Samaria natiman-an sa dakung kalampusan, ug, ingon nga nadasig, siya nagpadala ngadto sa Jerusalem alang sa katabang. Niining hugnaa ang mga apostoles nakasabut sa labaw pa kahingpit sa kahulogan sa mga pulong ni Cristo nga nagingon, "Kamo mao unya ang Akong mga saksi sa Jerusalem ug sa tibuok Judea, ug Samaria, ug hangtud sa kinatumyan sa yuta." Buhat 1:8. {ABA 92.2}

Samtang si Felipe didto pa sa Samaria, gimandoan siya sa usa ka langitnong mensahero nga nagingon "umadto ka sa habagatan, sa dalan nga gikan sa Jerusalem padulong sa Gaza.... Ug siya mitindog ug miadto." Wala niya duhaduhai ang pagtawag, ni nagpanuko siya sa pagtuman; kay nakakat-on na siya sa leksyon sa pagpahiuyon ngadto sa kabubut-on sa Dios. {ABA 92.3}

"Ug tan-awa, usa ka Etiopiahanon nga eyunoko og alagad ni Candace, ang rayna sa mga Etiopiahanon, nga maoy gitugyanan sa tanang bahandi mini, miadto sa Jerusalem sa

pagsimba didto, ug karon nagpauli na siya nga naglingkod sa iyang kalisa ug nagbasa sa basahon sa profeta nga si Isaias." Kining mao nga Etiopiahanon maoy usa ka tawo nga maayo ug kadungganan ug halapad ug inpluwensya. Nakita sa Dios nga sa diha nga makabig siya siya magahatag ngadto sa uban sa kahayag nga iyang nadawat ug magahimo ug usa ka kusganon nga inpluwensya dapig sa maayong balita. Giubanan sa mga manolunda sa Dios kining nagapangita sa kahayag, ug nadani siya ngadto sa Manluluwas. Pinaagi sa panabang sa Balaan nga Espintu gidala siya sa Ginoo ngadto sa paghibalag sa usa nga makadala kaniya ngadto sa kahayag. {ABA 92.4}

Gimandoan si Felipe sa pag-adto ngadto sa Etiopiahanon ug sa pagpatinn-aw ngadto kaniya sa tagna nga iyang ginabasa. "Dumuul ka," ang Espiritu mimando kaniya, "ug kumoyog kanhianang kalisa." Samtang nagkahaduul si Felipe, iyang gipangutana ang eyunoko, "Nakasabut ka ba sa imong gibasa? Ug siya mitubag, Unsaon ko man sa pagkasabut, gawas kong adunay magatudlo kanako? Ug iyang gihangyo si Felipe sa pagsakay ug sa paglingkod tupad kaniya." Ang kasulatan nga iyang gibasa mao ang tagna ni Isaias mahitungod kang Cristo: "Siya gidala ingon sa usa ka kamero ngadto sa ihawan; ug sama sa usa ka nating kamero nga wala magbuka sa iyang baba sa atubangan sa iyang mag-aalot, mao man usab Siya wala magbuka sa Iyang baba: diha sa Iyang pagpaubos ang katarungan gihikaw Kaniya: ug kinsa man ang magpahibalo sa Iyang kaliwatan? kay ang Iyang kinabuhi gikuha man gikan sa yuta." {ABA 93.1}

"Kinsa may ipasabut niini sa profeta?" nangutana ang eyunoko, "ang iya ba nga kaugalingon, o ang lain ba nga tawo?" Unya gibukas ni Felipe ngadto kaniya ang dakung kamatuoran mahitungod sa kaluwasan. Sugod diha sa mao nga kasulatan, iyang "giwali ngadto kaniya si Jesus." {ABA 93.2}

Naukyab sa kasibut ang kasingkasing sa tawo samtang ang mga Kasulatan gipatin-aw ngadto kaniya; ug sa diha nga nakatapus na ang tinon-an, siya naandam sa pagdawat sa kahayag nga gihatag. Wala niy'a gamita ang hataas niyang katungdanan nga kalibutanon nga pasangil alang sa pagsalikway sa maayong balita. "Ug sa nagpadayon sila sa pagpanaw nahiabut silag tubig: ug ang eyunoko miingon, Tan-awa, anaay tubig; unsa pa may makaulang sa akong pagpabautismo? Ug si Felipe miingon, Kong ikaw nagatoo uban sa tibuok mong kasingkasing, mahimo. Ug siya mitubag, Ako nagatoo uban sa tibuok mong kasingkasing, mahimo. Ug siya mitubag, Ako nagatoo nga si Jesu-Cristo mao ang Anak sa Dios. Ug misugo siya sa pagpahunong sa kalisa: ug silang duha, si Felipe ug ang eyunoko, nanaug ngadto sa tubig, ug iyang gibautismohan siya. {ABA 93.3}

"Ug sa nakahaw-as na sila gikan sa tubig, si Felipe gisakgaw sa Espintu sa Ginoo, ug ang eyunoko wala na makakita kaniya: ug sa iyang panaw mipadayon siya nga nagmalipayon. Apan si Felipe hingkaplagan didto sa Asdod: ug sa iyang paghiagi didto,

ang Maayong Balita iyang giwali sa tanang kalungsoran hangtud sa iyang paghiabut sa Cesarea.” {ABA 93.4}

Kining mao nga Etiopiahanon nagrepresentar sa usa ka dakung matang sa katawhan nga kinahanglan pagatudloan sa ingon nga mga misyonero sama kang Felipe—mga lalaki nga mamati sa tingog sa Dios ug moadto sa dapit diin Iyang ipadala sila. Adunay daghan nga nagabasa sa mga Kasulatan nga wala makasabut sa tinuod nilang hinungdan. Ibabaw sa tibuok kalibutan ang mga lalaki ug mga babaye nagahangad nga mahandumon ngadto sa langit. Ang mga pagampo ug ang mga luha ug ang mga pangutana nagsaka gikan sa mga kalag nga nagahandum alang sa kahayag, alang sa grasya, ug alang sa Balaan nga Espintu. Daghan ang anaa sa ngilit sa gingharian, nagahulat lamang nga pagaogumon. {ABA 94.1}

Ang usa ka manolunda migiya ni Felipe ngadto sa usa nga nagapangita sa kahayag ug nga naandam sa pagdawat sa maayong balita, ug karon ang mga manolunda mogiya sa mga lakang sa mga magbubuhat nga motugot sa Balaan nga Espiritu sa pagbalaan sa ilang mga dila ug sa paghashas ug sa pagpahamili sa ilang mga kasingkasing. Ang manolunda nga gipadala ngadto kang Felipe makahimo ra unta sa iyang kaugalingon sa pagbuhat alang sa Etiopiahanon, apan dili kini mao ang paagi sa Dios sa pagbuhat. Maoy Iyang piano nga ang mga tawo mao ang magabuhat alang sa ilang isigkatawo. {ABA 94.2}

Diha sa pagpiyal nga nahatag ngadto sa unang mga tinon-an, nakaambit mini ang mga tumotoo sa tagsatagsa ka panahon. Ang tagsatagsa nga nakadawat sa maayong balita nahatagan sa balaan nga kamatuoran aron ipaambit ngadto sa kalibutan. Ang matinumanong katawhan sa Dios kugihan nga agrisibo nga mga misyonero, nga nagahalad sa ilang mga kinitaan ngadto sa pagpasidungog sa Iyang ngalan ug sa minaalam nagagamit sa ilang mga kahibalo diha sa pagalagad Kaniya. {ABA 94.3}

Ang dili hinakog nga kahago sa kanhing mga Cristohanon alang kanato mahimong usa ka leksyon nga madapaton ug usa ka inspirasyon. Ang mga sakop sa iglesya sa Dios kinahanglan magmasibuton sa maayong mga buhat, nga magpahimulag gikan sa kalibutanong mga ambisyon ug magalakaw diha sa mga tunob Niya nga nagaadtoadto sa pagbuhat ug maayo. Uban sa mga kasingkasing nga napuno sa maduyogon nga pagbati ug sa kaluoy, sila mao ang magalagad ngadto kamla nga nagkinahanglan sa tabang, nga magadala ngadto sa mga makasasala sa usa ka kahibalo mahitungod sa gugma sa Manluluwas. Ang mao nga buhat nagakinahanglan sa mabudlay nga panlimbasug, apan kini magadala sa usa ka dato nga ganti. Sila nga magabuhat niini uban sa matinud-anon nga katuyoan makakita sa mga kalag nga madaug ngadto sa Manluluwas, tungod kay ang inpluwensya nga magauban sa mapuslanon nga pagpadayon sa langitnon nga sugo dili mabangbang. {ABA 94.4}

Dili sa ibabaw lamang sa ordinado nga ministro nahipatong ang kapangakohan sa paglakaw sa pagtuman mini nga sugo. Ang tagsatagsa nga nakadawat kang Cristo ginatawag sa pagbuhat alang sa kaluwasan sa iyang mga isigkatawo. “Ang Espintu ug ang pangasaw-onon nagaingon, Umari ka Ug siya nga nagapatalinghug, paingna, Umari ka.” Pinadayag 22:17. Ang sugo sa paghatag niim nga imbitasyon nagaapil sa tibuok nga iglesya. Ang tagsatagsa nga nakadungog sa imbitasyon mao ang mopalanog sa mensahe gikan sa kabungtoran ug sa kawalogan, nga magaingon, “Uman ka.” {ABA 95.1}

Maoy usa ka ikamatay nga sayop ang paghunahuna nga ang buhat sa pagpanaug ug mga kalag nagaagad lamang sa mga ministro. Ang mapainubsanon, ug nahalad nga tumoloo sa ibabaw ni kinsa gipatungan sa Agalon sa kaparrasan sa usa ka lulan alang sa mga kalag kinahanglan pagapadasigon sa mga tawo nga gitongtongan sa Ginoo sa dagku pa nga mga kapangakohan. Sila nga nagbarug ingon nga mga pangulo diha sa iglesya sa Dios magaila nga ang sugo sa Manluluwas gihatag ngadto sa tanan nga nagtuo sa Iyang ngalan. Igapadala sa Dios ngadto sa pagpangalagad pinaagi sa pagpandong sa mga kamot. {ABA 95.2}

Mga ginatus, oo, mga linibo, sa nakadungog sa mensahe sa kaluwasan ang walay mga buhat diha sa tiyanggihan, nga unta sila magabuhat diha sa pipila ka buluhaton sa aktibo nga pagalagad. Nganhi niini kanila si Cristo nagaingon, “Nganong nanagbarug man kamo dinhi nga walay mga buhat sa tibuok adlaw?” ug Siya mipuno sa pagingon: “Pangadto usab kamo sa parrasan.” Mateo 20:6, 7. Ngano man nga daghan pa ang wala magatubag sa pagtawag? Tungod ba kaha nga naghunahuna sila nga nahigawas ingon nga wala sila magtindog diha sa pulpito? Pasabta sila nga adunay usa ka dakung buhat nga pagahimoon diha sa gawas sa pulpito sa mga linibo nga mga sakop nga layko nga nahalad. Ang Dios dugay na nga naghulat nga ang espintu sa pagalagad magkupot sa tibuok nga iglesya aron ang matag-usa magabuhat alang Kaniya sumala sa iyang katakus. Sa diha nga ang mga sakop sa iglesya sa Dios maghimo sa ilang natudlo nga buluhaton diha sa kabus nga mga kaumhan diha sa puloy-anan ug sa gawas, diha sa katumanan sa sugo sa maayong balita, sa dili madugay mapasidan-an ang tibuok kalibutan ug si Ginoong Jesus magabalik na nganhi sa yuta uban sa gahum ug sa dakung himaya. “Ug kining maayong balita mahitungod sa gingharian igawali ngadto sa tibuok nga kalibutan ingon nga pagpamatood ngadto sa tanang kanasuran; ug unya moabut na ang katapusan.” Mateo 24:14. {ABA 95.3}

Kapitulo 11 – GIKAN SA PAGKAMANLULUTOS NGADTO SA PAGKATINON-AN

Ang inila taliwala sa mga pangulo nga Judiyo nga nahagit tungod sa kalampusan nga nag-uban sa pagmantala sa maayong balita, mao si Saulo nga taga-Tarso. Bisan pa si Saulo. usa ka lungsoranon nga Romanhon pinaagi sa pagkatawo, pinaagi sa kaliwat siya maoy usa ka Judiyo ug naedukar didto sa Jerusalem sa labing dungganon sa mga rabi. “Sa kaliwatan ni Israel, sa banay ni Benjamin,” si Saulo maoy “usa ka Hebreohanon nga natawo ug mga Hebreohanon; bahin sa kasugoan, Panseo; bahin sa pagkamasibuton, maglulutos sa iglesya; bahin sa pagkamatarung pinasikad sa kasugoan, dili masaway.” Filipos 3:5, 6. Ginaila siya sa mga rabi ingon nga usa ka batan-on nga dako ug kaugmaon, ug hataas nga mga paglaum ang gihandum mahitungod kaniya ingon nga usa ka takus ug masibuton nga tigpanalipod sa karaan nga pagtoo. Ang iyang pagsaka ngadto sa pagkasakop sa konsilyo sa Sanhedrin nagbutang kaniya diha sa usa ka katungdanan nga may gahum. {ABA 97.1}

Nagbansiwag ang bahin ni Saulo diha sa paghusay ug sa paghukom nga sad-an si Esteban, ug ang makapahinulong nga mga ebidensya sa presensya sa Dios diha sa martir nakapaduhaduha ni Saulo sa pagkamatarung sa kawsa nga iyang gisagop batok sa mga sumosunod ni Jesus. Naukay pag-ayo ang iyang kaisipan. Sa iyang kalibug siya midangop ngadto kanila kang kinsang kaalam ug paghukom siya may hingpit nga pagsalig. Ang mga pangatarungan sa mga sacerdote ug sa mga punoan sa katapusan nakapatuo kaniya nga si Esteban maoy usa ka tigpasipala, nga ang Cnsto nga giwali sa gimartir nga mga Dnon-an maoy usa ka mangingilad, ug nga sila nga nagaalagad diha sa balaan nga katungdanan mao ang husto. {ABA 97.2}

Dili nga walay mapig-ot nga husay nga si Saulo nakaabut niini nga paghukom. Apan diha sa katapusan ang iyang edukasyon, ang iyang pagtahud sa iyang kanhing mga magtutudlo, ug ang ivyng garbo sa pagkainila maoy nagpalig-on kaniya sa pagsukol batok sa tingog sa tanlag ug sa grasya sa Dios. Ug ingon nga nakahukom sa hingpit nga maoy husto ang mga sacerdote ug ang mga eskriba, si Saulo nahimong mabangis kaayo sa iyang pagsupak sa mga pagtulun-an nga gitudlo sa mga tinon-an ni Jesus. Ang iyang kalihokan sa pagyudyud sa balaan nga mga lalaki ug babaye ngadto sa atubangan sa mga hukmanan, diin ang uban kanila gihukman nga bilanggoon ug ang uban gihukman bisan sa kamatayon, tungod lamang gayud sa ilang pagtoo diha kang Jesus, nagdala ug kagulanan ug kaminghoy sa bag-o pang naorganisar nga iglesya, ug maoy hinungdan nga daghan ang nangita ug kaluwasan diha sa pagkagiw. {ABA 97.3}

Kadtong giabog gikan sa Jerusalem tungod niini nga pagpanlutos “nahadiindiin sa paglakaw nga nanagwali sa pulong.” Buhat 8:4. Apil sa mga siyudad nga ilang naadtoan

mao ang Damasco, diin ang bag- ong pagtoo nakakuha ug daghang mga kinabig. {ABA 98.1}

Naglaum ang mga sacerdote ug ang mga punoan nga pinaagi sa matukawon nga pamngkamot ug sa mapig-ot nga panglutos ang erehiya tingali masumpo. Karon sila nagbati nga kinahanglan ilang padayonon ang maong mga paagi didto sa ubang mga dapit batok sa bag-ong pagtulun-an. Alang sa pinasahi nga buhat nga ilang gitinguha nga pagahimoon didto sa Damasco, si Saulo mitanyag sa iyang mga pagalagad. Sa "nagapangusmo pa gihapog mga hulga sa pagpamatay batok sa mga tinon-an sa Ginoo," siya "miadto sa labawng sacerdote ug nangayo kaniya ug mga sulat ngadto sa mga sinagoga sa Damasco, aron nga kong aduna didtoy iyang makaplagan nga mga iya niining dalana, mga lalaki o mga babaye, iyang mataral sila nga ginapos ngadto sa Jerusalem." Kini "dinala ang pagbuot ug sugo gikan sa mga sacerdote nga punoan" (Buhat 26:12), si Saulo nga taga-Tarso, diha sa kusog ug sa kalagsik sa pagkalalaki, ug nagsilaub sa sayop nga kadasig, migikan niadtong halandumon nga panaw, diin ang kahibulongang mga hitabo niini maoy nakapausab sa tibuok nga dagan sa iyang kinabuhi. {ABA 98.2}

Diha sa katapusang adlaw sa panaw, "sa udtong tutok," samtang ang gipangapoy nga mga magpapanaw nagkaduul na sa Damasco, nahiabut sila sa dapit nga bukas kanila sa tuman nga pagtan-aw ang halapad nga mga gilay-on sa tabunok nga mga yuta, matahum nga mga tanaman, ug mabungahon nga mga bungahoy, nga gitubigan sa mabugnaw nga mga sapasapa nga gikan sa naglibut nga mga bukid. Tapus sa halayo nga panaw ibabaw sa mga kamingawan nga walay nagpuyo, ang maong mga dapit makapahayahay gayud. Samtang si Saulo, uban sa iyang mga kakuyog, naglantaw nga may pagdayeg sa mabungahon nga kapatagan ug sa maanindot nga siyudad sa ubos, "sa kalit," sumala sa iyang gipahayag sa ulahi, dihay misidlak "libut kanako ug kanila nga nanagkuyog kanako" "usa ka kahayag gikan sa langit, nga masilaw pa kay sa Adlaw" (Buhat 26:13), nga hilabihan ka mahimayaon alang sa mata sa tawo. Nabutaan ug nalibog, si Saulo natumba nga naghapa ngadto sa yuta. {ABA 98.3}

Samtang ang kahayag nagpadayon sa pagsidlak libut kanila, nadungog ni Saulo ang "usa ka tingog nga nagsulti...sa pinolongang Hebreohanon, nga nagingon, Saulo, Saulo, nganong ginalutos mo Ako? Ug siya miingon, kinsa ka ba, Ginoo? Ug ang Ginoo mitubag, .Ako mao si Jesus nga imong gilutos: malisud alang kanimo ang pagtindak batok sa mga igtutudyok." {ABA 99.1}

Tungod sa kahadlok, ug halos nabutaan sa hilabihan ka kusog sa kahayag, ang mga kauban ni Saulo nakadungog sa usa ka tingog, apan walay nakita ug tawo. Apan si Saulo nakasabut sa mga pulong nga gisulti, ug ngadto kaniya gipadayag kaniya sa tataw ang

Usa nga misuld—bisan ang Anak sa Dios. Diha sa mahimayaon nga Butang- Buhi nga nagtindog sa iyang atubangan iyang nakita ang Usa nga Gilansang sa krus. Diha sa kalag sa naigo nga Judiyo napatik hangtud sa hangtud ang dagway sa nawung sa Manluluwas. Ang mga pulong nga gisulti mitidlum sa iyang kasingkasing uban sa makahahadlok nga kusog. Ngadto sa gingitngitan nga mga lawak sa iyang hunahuna dihay mibuhagay nga usa ka baha sa kahayag, nagpadayag sa walay alamag ug sa sayop sa iyang kanhi nga kinabuhi ug sa panginahanglan niya karon sa lamdag sa Balaan nga Espintu. {ABA 99.2}

Nakita karon ni Saulo nga diha sa pagpanglutos sa mga sumosunod ni Jesus sa pagkatinuod siya nagabuhat sa buluhaton ni Satanas. Iyang nakita nga ang iyang mga pagtoo sa matarung ug sa iyang hingpit nga pagsalig diha sa mga sacerdote ug sa mga punoan. Siya nagtuo kanila sa diha nga sila nagsulti kaniya nga ang sugilanon sa pagkabanhaw maoy usa ka malip-uton nga tumotumo sa mga tinon- an. Karon nga si Jesus Mismo nagtindog nga gipadayag, si Saulo mitoo sa katinuoran sa mga pangangkon nga gihimo sa mga tinon- an. {ABA 99.3}

Niadtong mao nga takna sa langitnon nga paglamdag ang hunahuna ni Saulo milihok uban sa makapahibolong nga katulin. Ang matagnaong mga asoy sa Balaan nga Kasulatan nabukas ngadto sa iyang pagsabut. Iyang nakita nga ang pagsalikway sa mga Judiyo ni Jesus, ang Iyang pagkalansang sa krus, ang pagkabanhaw ug ang pagsaka ngadto sa langit, natagna sa mga manalagna ug napamatud- an Siya nga mao ang gisaad nga Mesiyas. Ang sermon ni Esteban sa takna sa pagmartir kaniya nadala nga masangputon ngadto sa pagkatinuod nakakita “sa himaya sa Dios” sa diha nga siya miingon, “Tan-awa nakita ko ang mga langit nga naabli ug ang Anak sa tawo nagatindog sa tuo sa Dios.” Buhat 7:55, 56. Kining mga pulonga gihukman sa mga •sacerdote nga pasipala, apan karon si Saulo nag-ila kanila nga tinuod. {ABA 99.4}

Daw unsa nga pagpadayag niining tanan ngadto sa manlulutos! Karon si Saulo nahibalo sa pagkasiguro nga ang gisaad nga Mesiyas nakaabut na dinhi sa yuta ingon nga Jesus nga Nasaretnon ug nga Siya gisalikway ug gilansang sa krus niadtong Iyang gianhi aron luwason. Nahibalo usab siya nga ang Manluluwas nabanhaw nga madaugon gikan sa lubnganan ug misaka ngadto sa mga langit. Niadtong maong takna sa diosnon nga pagpadayag nahinumduman ni Saulo uban sa kalisang nga si Esteban, nga nagsaksi sa usa ka Manluluwas nga gilansang sa krus ug nabanhaw, nasakripisyo tungod sa iyang paguyon, ug nga sa ulahi, pinaagi sa iyang pagpagamit sa iyang kaugalingon, daghan pang uban nga angayang mga sumosunod ni Jesus ang nakasugat sa ilang kamatayon pinaagi sa mabangis nga pagpanglutos. {ABA 100.1}

Ang Manluluwas nagsulti ngadto kang Saulo pinaagi kang Esteban, kinsang tin-aw nga pangatarungan dili mapanghimakak. Nakita sa makinaadmanon nga Judiyo nga ang

nawung sa martir nagsidlak sa himaya ni Cristo—nagapakita nga daw "sama sa nawung sa manolunda." Buhat 6:15. Iyang nasaksihan ang pailob ni Esteban ngadto sa iyang mga kaaway ug sa iyang pagpasaylo kanila. Iya usab nasaksihan ang kamalahutayon ug kasaya nga pagpailob sa daghan nga iyang gisakit ug gihampak. Iyang nakita ang pipila nga mitugyan bisan sa ilang mga kinabuhi uban sa kalipay alang sa ilang pagtoo. {ABA 100.2}

Kining tanan nakadani sa hilabihan kang Saulo ug may mga higayon nga nahisulod sa iyang hunahuna ang dili mabangbang nga pagtoo nga si Jesus mao ang gisaad nga Mesiyas. Sa mao nga mga higayon nag-alindasay siya sa tibuok nga mga gabii batok niini nga pagtoo, ug kanunay iyang gitapus ang butang pinaagi sa pagmatuod sa iyang pagtoo nga si Jesus dili ang Mesiyas ug nga ang Iyang mga sumosunod mga linimbongan nga mga panatiko. {ABA 100.3}

Karon si Cristo nakasulti ngadto kang Saulo sa Iya gayud nga kaugalingong tingog, nga nagaingon, "Saulo, Saulo, nganong ginalutos mo Ako?" Ug ang pangutana nga, "Kinsa Ka ba Ginoo?" gitubag sa mao gihapon nga tingog, "Ako si Jesus nga imong ginalutos." Dinhi si Cristo nagpaila sa Iyang kaugalingon uban sa Iyang katawhan. Diha sa paglutos sa mga sumosunod ni Jesus, sama ra nga naghapak si Saulo batok sa Ginoo sa langit. Diha sa binakak nga pagsumbong ug sa pagpamatuod batok kanila, sa binakak siya nagsumbong ug nagpamatuod batok sa Manluluwas sa kalibutan. {ABA 101.1}

Wala nay pagduhaduha si Saulo nga ang Usa nga misulti kaniya mao si Jesus nga Nazaretnon, ang dugay nang gipaabut nga Mesiyas, ang Kalipay ug Manunubos sa Israel. "Nagkurog ug nahipugwat," siya nangutana, "Ginoo unsa ang buot Mo nga akong pagabuhaton? Ug ang Ginoo miingon ngadto kaniya, Bumangon ka, ug sumolod ka sa siyudad, ug didto igatug-an kanimo ang kinahanglan pagabuhaton mo." {ABA 101.2}

Sa diha nga gikuha na ang himaya, ug si Saulo mitindog gikan sa yuta, iyang nakaplagan nga siya hingpit nga dili makakita. Ang siga sa himaya ni Cnsto hilabihan ra alang sa iyang mga mata; ug sa gikuha na kini, ang kaitom sa gabii maoy mikuyanap sa iyang panan- aw. Nagtuo siya nga kining pagkabuta niya maoy usa ka silot gikan sa Dios tungod sa iyang mabangis nga paglutos sa mga sumosunod ni Jesus. Diha sa makalilisang nga kangitngit siya naghikaphikap sa palibut, ug ang iyang mga kakuyog, sa kahadlok ug sa katingala, "ilang gipanag-agak siya sa kamot ug gidala ngadto sa Damasco." {ABA 101.3}

Sa buntag niadtong halandumon nga adlaw, si Saulo nagkahaduul sa Damasco uban sa mga pagbati sa katagbaw sa kaugalingon tungod sa pagsalig nga gipahimutang diha kaniya sa labaw nga sacerdote. Ngadto kaniya gipiyal ang mabug-at nga mga kapangakuhan. Gimandoan siya sa pagpadugang sa mga tinguha sa Jinudiyo nga tinohoan pinaagi sa pagsanta, kong mahimo, sa pagkanap sa bag-o nga pagtoo didto sa Damasco. Siya naniguro

nga ang iyang sugo mapurongpurongan sa kalampusan ug nagapaabut nga maikagon sa mga eksperensya nga iyang gipaabut. {ABA 101.4}

Apan pagkadili mao ang iyang mga pagdahum sa iyang pagsulod sa siyudad? Nabuta, dili makagahum, gisakit sa pagbasul, wala masayud kong unsa pa ang dugang nga paghukom ang nag-atang kaniya, iyang gipangita ang puloy-anan sa usa ka tinon-an nga si Judas, diin, diha sa pag-inusara, may igo siya nga higayon alang sa pagpamalandong ug sa pagampo. {ABA 101.5}

Sulod sa tulo ka adlaw si Saulo "dili makakita ug wala mokaon ni moinom." Kining maong mga adlaw sa paghigwaos sa kalag maorag mga tuig. Gibalikbalik niya paghinumdum, uban sa kasubo sa kasingkasing, sa iyang kalabutan sa pagmartir ni Esteban. Uban sa kalisang iyang gihunahuna ang iyang sala diha sa pagtugot sa iyang kaugalingon nga mamandoan sa daotan nga tuyo ug sa pag-ayad sa mga sacerdote ug sa mga punoan, bisan sa diha nga ang nawung ni Esteban nadan-agan sa silaw sa langit. Diha sa kasub-anan ug sa nadugmok nga espintu iyang nahinumduman ang daghang mga higayon nga iyang gisirhan ang iyang mga mata ug mga igdulongog batok sa labing inahinulongong mga ebidensya ug sa walay kaluoy nag-agda sa pagpadayon sa pagpanglutos sa mga tumotoo ni Jesus nga Nazaretnon. {ABA 102.1}

Kining maong mga adlaw sa subsub nga pagsusi sa kaugalingon ug sa pagpaubos sa kasingkasing gihimo diha sa mamingawon nga pag- inusara. Ang mga tumotoo nga gipasidan-an sa tuyo ni Saulo sa iyang pagsulod sa Damasco, nangahadlok nga tingali ang iyang panglihok maoy paglingla kanila; ug tungod niini sila nagpalayo kaniya, nga nagdumili sa paghatag sa ilang kaluoy. Wala siyay tinguha sa pagdangop ngadto sa wala makabig nga mga Judiyo, nga uban kanila siya nagplano sa paghiusa diha sa paglutos sa mga tumotuo; tungod kay siya nahibalo nga dili sila magpatalinghug sa iyang sugilanon. Sa ingon mini daw napahilayo siya gikan sa tanang kaluoy nga tawhanon. Ang iya lamang nga paglaum sa tabang mao ang diha sa usa ka maloloy-on nga Dios, ug ngadto Kaniya nanggilaba siya diha sa nadugmok nga kasingkasing. {ABA 102.2}

Sulod sa taas nga mga oras nga nasirhan si Saulo nga nag-inusara uban sa Dios, iyang nahinumduman ang daghang mga bahin sa Kasulatan nga nagpasabut sa unang pag-anhi ni Cristo. Sa maampingon iyang gisubay ang mga tagna, uban sa usa ka panumduman nga nahait sa pagtoo nga mao nay nanag-iya sa iyang hunahuna. Samtang iyang gipamalandong ang kahulogan niining maong mga tagna natingala siya sa kahabulan sa iyang kanhing panabut ug sa kahabulan sa panabut sa kadaghanan sa mga Judiyo, nga misangput ngadto sa pagsalikway ni Jesus ingon nga mao ang gisaad nga Mesiyas. Sa iyang nalamdagan nga panan-aw ang tanan karon daw madn-aw. Iyang nahibaloan nga ang iyang kanhing pag- ayad ug walay pagtoo maoy nakadag-um sa iyang espirituhanon nga

panabut ug maoy nakapugong kaniya gikan sa pag-ila ni Jesus nga Nazaretnon nga mao ang Mesiyas sa tagna. {ABA 102.3}

Samtang gitugyan ni Saulo sa hingpit ang iyang kaugalingon ngadto sa mahukmanong gahum sa Balaan nga Espiritu, iyang nakita ang mga sayop sa iyang kinabuhi ug miila sa malukpanong mga pangangkon sa kasugoan sa Dios. Siya nga kaniadto unsa ka mapahitas-on nga Pariseo, ug masaligon nga gipakamatarung sa iyang maayong mga buhat, nagduko karon sa atubangan sa Dios uban sa pagpaubos ug sa kayano sa usa ka bata, ug nagasugid sa iyang kaugalingong pagkadili takus ug nangamuyo sa mga pahanungdan sa usa ka nalansang sa krus ug nabanhaw nga Manluluwas. Si Saulo nangandoy nga makakab-ot ngadto sa hingpit nga paghiuyon ug sa pagpakigsulti sa Amahan ug sa Anak; ug diha sa kakusog sa iyang tinguha alang sa pasaylo ug sa pagdawat mihalad siya sa mainitong mga pangaliya ngadto sa trono sa grasya. {ABA 103.1}

Wala makawang ang mga pagampo sa mahinulsolon nga Pariseo. .Ang kinauyokang mga hunahuna ug mga pagbati sa iyang kasingkasing nausab pinaagi sa diosnon nga grasya; ug ang iyang halangdon nga mga galamhan nadala ngadto sa pag-uyon sa dayon nga mga katuyoan sa Dios. Alang kang Saulo si Cristo ug ang Iyang pagkamatarung nahimong labaw pa sa tibuok nga kalibutan. {ABA 103.2}

Ang pagkakabig ni Saulo maoy usa ka mahinulongong ebidensya sa milagrosong gahum sa Balaan nga Espintu sa pagpaila sa katawhan mahitungod sa sala. Kaniadto siya nagtuo gayud nga si Jesus nga Nazaretnon wala magtagad sa kasugoan sa Dios ug nagtudlo sa Iyang mga nnon-an nga kini walay epekto. Apan human sa iyang pagkakabig, si Saulo nag-ila nga si Jesus mao ang usa nga mng-anhi sa kalibutan alang sa tuyo sa paglaban sa kasugoan sa Iyang Amahan. Nagtoo siya nga si Jesus mao ang tagmugna sa tibuok sistema sa mga halad sa mga Judiyo. Iyang nakita na ang hulad sa paglansang sa krus nakatagbo sa gihularan, nga si Jesus mao ang nakatuman sa mga tagna sa Daan nga Tugon mahitungod sa Manunubos sa Israel. {ABA 103.3}

Diha sa asoy sa pagkakabig ni Saulo nahatagan kita ug importante nga mga pnnsipyo, nga kinahanglan isilsil kanunay sa atong hunahuna. Sa direkta si Saulo nadala ngadto sa presensya ni Cristo. Siya mao ang usa nga giandam ni Cristo alang sa usa ka labing importante nga buluhaton, ang usa nga mao ang mahimong usa ka “pinili nga galamiton” nganha Kaniya; apan bisan pa niini ang Ginoo wala dayon magtug-an kaniya mahitungod sa buluhaton nga nagahin kaniya. Iyang gisikop siya diha sa iyang dalan ug gipaila sa iyang sala; apan sa mangutana si Saulo, “Unsa ba ang buot Mo nga akong pagabuhaton?” gibutang sa Manluluwas ang nagpakisusi nga Judiyo kalabut sa Iyang iglesya, nga didto makuha ang usa ka kahibalo sa kabubut-on sa Dios mahitungod kaniya. {ABA 103.4}

Ang kahibulongan nga kahayag nga nagdan-ag sa kangitngit ni Saulo mao ang buhat sa Ginoo; apan diha usab usa ka buhat nga pagahimoon alang kaniya sa mga tinon-an. Nahimo ni Cristo ang buhat sa pagpadayag ug sa pag-ila sa sala; ug karon ang usa nga mahinulsolon diha na sa usa ka kahimtang sa pagkat-on gikan kanila nga gigahin sa Dios sa pagtudlo sa Iyang kamatuoran. {ABA 104.1}

Samtang si Saulo nga nag-inusara diha sa balay ni Judas nagpadayon diha sa pagampo ug sa pagpangamuyo ang Ginoo nagpakita diha sa usa ka panan-awon ngadto sa "usa ka tinon-an sa Damasco nga ginganlan si Ananias," nagsulti kaniya nga si Saulo nga tagaTarso nagaampo ug nagkinahanglan ug tabang. "Tindog, ug umadto ka sa dalan nga ginganlan ug Dalan Tarung," ug pangitaa didto sa balay ni Judas ang usa ka tawo nga taga-Tarso nga ginganlan si Saulo: kay atua siya karon didto nagaampo, ug sa pananawon iyang nakita ang usa ka tawo nga ginganlan si Ananias nga misulod, ug mipandong sa iyang mga kamot kaniya, aron mahiulian siya sa iyang igtatan-aw." {ABA 104.2}

Si Ananias halos wala makatoo sa mga pulong sa manolunda; tungod kay ang mga hatud mahitungod sa mapintas nga pagpanglutos ni Saulo sa mga balaan sa Jerusalem ninngkaylap sa bisan diin. Nangagpas siya sa pagtutol: "Ginoo, nakadungog ako gikan sa daghan mahitungod niining tawhana, unsa kadaku sa kadaot nga iyang nahimo sa Imong mga balaan didto sa Jerusalem: ug karon ania man gani siya dinhi nga may pagtugot gikan sa mga sacerdote nga punoan aron sa pagpanggapos sa tanang pagapangaliya sa Imong ngalan." Apan ang sugo mamandoon: "Umadto ka: kay siya pinili nga galamiton Ko sa pagdala sa Akong ngalan sa atubangan sa mga Hentil ug sa mga hari ug sa mga anak ni Israel." {ABA 104.3}

Tungod kay siya masinulondon man sa mando sa manolunda, gipangita ni Ananias ang tawo nga bag-o pa lamang nagpangusmo ug mga hulga batok sa tanan nga nagtoo sa ngalan ni Jesus; ug sa gipandong ang iyang mga kamot diha sa ulo sa mahinulsolong nagaantos, siya miingon: "Igsoon Saulo, ang Ginoong Jesus nga mitungha kanimo sa dalan nga imong giagian paingon dinhi, nagpaanhi kanako aron ikaw mahiulian sa imong igtatan-aw ug mapuno ka sa Espintu Santo. {ABA 104.4}

"Ug dihadiha gikan sa iyang mga mata may nangatagak nga maorag mga himbis, ug siya nahiulian sa iyang igtatan-aw. Unya mitindog siya, ug gibautismohan." {ABA 105.1}

Sa ingon mini si Jesus naghatag ug pag-uyon sa pagbulot-an sa Iyang organisado nga iglesya ug gipahimutang si Saulo nga kalabut sa Iyang natudlo nga mga ahensya sa ibabaw sa yuta. Si Cristo may usa na karon ka iglesya ingon nga Iyang tinugyanan sa ibabaw sa yuta, ug nganhi niini nahisakop ang buhat sa pag-agak sa makasasala nga mahinulsolon diha sa dalan sa kinabuhi. {ABA 105.2}

Daghan ang nagbaton sa usa ka pangagpas nga manubag lamang sila ngadto kang Cnsto alang sa ilang kahayag ug eksperensya, nga dili magpasakop sa naila Niyang mga sumosunod dinhi sa yuta. Si Jesus maoy usa ka higala sa mga makasasala, ug matandog ang Iyang kasingkasing sa ilang pagkaalaut. Anaa Kaniya ang tanang gahum didto sa langit ug dinhi sa yuta; apan nagatamud Siya sa mga paagi nga Iyang gitudlo alang sa pagbanwag ug sa kaluwasan sa mga tawo; Iyang agakon ang mga makasasala ngadto sa iglesya, nga Iyang gihimo nga usa ka sandayong sa kahayag ngadto sa kalibutan. {ABA 105.3}

Diha sa taliwala sa iyang binuta nga sayop ug pag-ayad sa diha nga si Saulo gihatagan ug usa ka pagpadayag mahitungod kang Cristo nga iyang ginalutos, siya napahimutang diha sa laktod nga pagpakigsulti-sa iglesya nga mao ang kahayag sa kalibutan. Niining mao nga kahimtang si Ananias nagarepresentar kang Cristo, ug nagarepresentar usab sa mga ministro ni Cristo sa ibabaw sa yuta, nga ginatudlo sa pagbuhat puli kaniya. Puli kang Cnsto gihikap ni Ananias ang mga mata ni Saulo aron sila mahiulian ug makakita. Sa puli ni Cristo iyang gipahimutang ang iyang mga kamot sa ibabaw niya, ug, samtang siya nagaampo sa ngalan ni Cristo, si Saulo nakadawat sa Espintu Santo. Ang tanan gihimo sa ngalan ug pinaagi sa pagbulot-an ni Cristo. Si Cristo mao ang tuburan; ang iglesya mao ang agianan sa komunikasyon. {ABA 105.4}

Kapitulo 12 – MGA ADLAW SA PANGANDAM

Tapus sa iyang bautismo, giputol ni Pablo ang iyang pagpuasa ug nagpabilin “sa pila ka adlaw uban sa mga dnon-an didto sa Damasco. Ug sa mga sinagoga si Jesus iyang giwali dihadiha nga nagingon, Siya mao ang Anak sa Dios.” Sa maisugon iyang gimantala si Jesus nga Nazaretnon nga mao ang dugay-nang-gipaabut nga Mesiyas, nga “namatay tungod sa atong mga sala sumala sa mga Kasulatan;...siya gilubong, ug...nabanhaw sa ikatulo ka adlaw,” tapus niini Siya nakita sa Napulo’g duha ug sa mga uban pa. “Ug sa katapusan sa tanan,” mipuno si Pablo, “Nagpakita siya kanako usab nga daw ngadto sa usa nga natawo nga ahat.” 1 Corinto 15:3, 4, 8. Ang iyang mga pangatarungan gikan sa tagna hilabihan ka mapiliton, ug ang iyang mga panglimbasug maila kaayo nga giubanan sa gahum sa Dios, sa pagkaagi nga ang mga Judiyo nangalibog ug wala makahimo sa pagtubag kaniya. {ABA 106.1}

Ang balita sa pagkakabig ni Pablo miabut sa mga Judiyo ingon nga usa ka dakung surprisa. Siya nga mipanaw ngadto sa Damasco “dinala ang pagbuot ug sugo gikan sa mga sacerdote nga punoan” (Buhat 26:12) aron sa pagdakup ug sa paglutos sa mga tumotoo, karon nagawali na sa maayong balita mahitungod sa usa ka nalansang sa Krus ug nabanhaw nga Manluluwas, nga nagpalig-on sa mga kamot niadtong mga tinon-an na, ug walay hunong sa pagdala ug bag-ong mga kinabig ngadto sa pagtoo nga kaniadto iyang gisupak sa mapait gayud. {ABA 106.2}

Si Pablo kanhi naila ingon nga usa ka mainiton nga tigpanalipod sa tinuhoan sa mga Judiyo ug usa ka dili kapoyan nga manlulutos sa mga sumusunod ni Jesus. Ingon nga maisugon, may kaarangan, ug matubayon, ang iyang mga talento ug pangandam makapatakus unta niya sa pagsilbi diha sa hapit bisan unsa nga kasarang. Makahimo siya sa pagpangatarungan sa hilabihang pagkatataw, ug pinaagi sa iyang mahalang nga kantalita mapahimutang ang usa ka kaatbang diha sa kaulaw. Ug karon nakita sa mga Judiyo kining batan-on nga lalaki nga may talagsaon nga kaugmaon nga nahiusa uban kanila nga iyang gilutos kanhi, ug nagawali nga walay kahadlok dinha sa ngalan ni Jesus. {ABA 106.3}

Ang usa ka heneral nga mapatay diha sa panag-awayan mawala sa kasundalohan niini, apan ang iyang kamatayon dili makahatag ug dugang nga kusog sa kaaway. Apan sa diha nga ang usa ka tawo nga bantugan motipon sa kaatbang nga pundok, dili lamang nga mawala ang iyang mga pagalagad, kondili sila nga iyang gitiponan makakuha ug dakung bintaha. Si Saulo nga taga-Tarso, sa diha siya sa iyang dalan paingon sa Damasco, masayon ra unta patyon sa Ginoo, ug daku nga kusog ang mawala unta gikan sa gahum nga nagalutos. Apan ang Dios nga diha sa Iyang pangandam, wala lamang magpagawas sa kinabuhi ni Saulo, kondili gikabig siya, nga sa ingon niini nabalhin ang usa ka hawod gikan sa dapig sa kaaway ngadto sa dapig ni Cristo. Usa ka larino nga manulti ug usa ka maisug

nga magsasaway, si Pablo, uban sa iyang mapig-ot nga katuyoan ug walay kahadlok nga kaisog, nagbaton sa mao gayud nga mga kasarang nga gikinahanglan sa karaan nga iglesya. {ABA 107.1}

Samtang nagwali si Pablo kang Cristo didto sa Damasco, ang tanan nga nakadungog kaniya nangatingala ug nagingon, "Dili ba mao man kining tawhana nga sa didto siya sa Jerusalem nanglaglag sa mga nanagpangaliya niining ngalana? Ug nahianhi man gani kini siya alang sa maong tuyo, aron sa pagtaral kanila nga ginapos sa atubangan sa mga sacerdote nga punoan?" Si Pablo nagpahayag nga ang iyang pagbalhin sa pagtoo wala maagda sa kalit nga pagbati o sa panaosismo, kondili napahinabo lani sa dili mabangbang nga ebidensya. Sa iyang pagpresentar sa maayong balita naningkamot siya sa pagpatinaw sa mga tagna kalabut sa unang pag-anhi m Cristo. Iyang gipakita nga mapiliton nga kining maong mga tagna natuman sa literal diha kang Jesus nga Nazaretnon. Ang patukoranan sa iyang pagtoo mao ang siguro nga pulong sa tagna. {ABA 107.2}

Samtang nagpadayon si Pablo sa paghangyo sa iyang natingala nga mga tigpatalinghug "nga kinahanglan maghinulsol sila ug magpamalik ngadto sa Dios ug maghimog mga buhat nga mahiangay sa ilang paghinulsol" (Buhat 26:20), siya "misamot pa gayud sa pagkabaskug, ug nakapahilum sa mga Judiyo nga nanagpuyo sa Damasco, pinaagi sa iyang pagpanghimatuod nga si Jesus mao ang Cristo." Apan daghan ang nagpagahi sa ilang mga kasingkasing, nga nagdumili sa pagtubag sa iyang mensahe, ug sa wala madugay ang ilang katingala sa iyang pagkakabig nabalhin ngadto sa ilang hilabihan nga pagdumot sama sa ilang gipakita ngadto kang Jesus. {ABA 107.3}

Ang pagsupak mitubo nga mabangis sa hilabihan sa pagkaagi nga si Pablo wala na tugoti sa pagpadayon sa iyang mga paghago didto sa Damasco. Ang usa ka mensahero nga gikan sa langit nagmando kaniya sa pagbiya sulod sa usa ka panahon, ug unya siya "miadto sa Arabia" (Galacia 1:17), diin nakakaplag siya ug usa ka luwas nga pahulayanan. {ABA 108.1}

Dinhi, sa awaaw nga kamingawan, si Pablo may igo nga higayon alang sa mahilum nga pagtoon ug sa pagpamalandong. Sa malinawon iyang gisubli ang iyang nag-agi nga mga eksperensya ug naghimo ug siguro nga buhat sa paghinulsol. Iyang gipangita ang Dios sa bug-os niyang kasingkasing, nga wala magpahulay hangtud nga iyang nasayran sa pagkatinuod nga ang iyang paghinulsol nadawat ug ang iyang sala napasaylo. Nangandoy siya sa kasigurohan nga si Jesus magauban kaniya diha sa iyang umalabut nga pangalagad. Iyang gitidan ang iyang kalag sa tanang mga pag-ayad ug mga tradisyon nga kaniadto maoy nag-umol sa iyang kinabuhi, ug nagdawat sa pahimangno gikan sa Tinubdan sa kamatuoran. Si Jesus nakighimamat kaniya ug nagpalig-on kaniya diha sa pagtoo, nga nagtuga kaniya sa dagaya nga sukod sa kaalam ug grasya. {ABA 108.2}

Sa diha nga ang hunahuna sa tawo madala ngadto sa pagsandurot sa hunahuna sa Dios, ang may katapusan uban sa walay kinutoban, ang sangputanan diha sa lawas ug sa hunahuna ug sa kalag dili mabanabana. Diha sa maong pagsandurot makaplagan ang kinatas- an nga edukasyon. Kini maoy kaugalingong paagi sa Dios mahitungod sa pagtubo. “Karon makigsandurot ka kaniya” (Job 22:21), mao ang Iyang mensahe ngadto sa katawhan. {ABA 108.3}

Ang solemne nga mando nga gihatag ngadto kang Pablo niadtong higayon sa iyang pagpakigkita ni Ananias, nagtongtong sa iyang kasingkasing uban sa nagtubo nga gibugaton. Sa diha, nga agi ug tubag sa pulong, “Igsoon Saulo, mahiulian ka sa imong igtatanaw,” sa unang higayon si Pablo nakakita sa nawong mining diosnon nga tawo, si Ananias nga diha sa ilalom sa pagtuga sa Balaan nga Espintu miingon ngadto kaniya: “Ang Dios sa atong mga ginikanan nagpili kanimo aron masayud ikaw sa Iyang pagbuot, ug makakita Kaniya nga Matarung, ug makadungog ug tingog gikan sa Iyang baba; kay ikaw himoon man nga saksi alang Kaniya ngadto sa tanang mga tawo mahitungod sa imong nakita ug nadungog. Ug karon, unsa pa may imong gipaabut? tumindog ka, ug magpabaudsmo, ug hugasi ang imong mga sala pinaagi sa pagtawag sa Iyang ngalan.” Buhat 22:13-16. {ABA 108.4}

Kining maong mga pulong kaangay sa mga pulong ni Jesus sa Iyang kaugalingon, nga sa diha nga Iyang gisikop si Saulo diha sa iyang panaw ngadto sa Damasco, nagpahayag: “Mitungha Ako kanimo karon alang mining maong tuyo, sa pagtudlo kanimo sa pagalagad ug sa pagpanghimatuod sa mga butang nga niini magapakita Ako kanimo, nga magapalingkawas Ako kanimo gikan sa mga tawo ug sa mga Hentil—kang kinsa paadtoon Ko ikaw aron sa pagpabuka sa ilang mga mata, aron sila managpamalik gikan sa kangitngit ngadto sa kahayag ug gikan sa kagamhanan m Satanas ngadto sa Dios, aron mapasaylo ang ilang mga sala ug managdawat sila sa ilang bahin diha sa mga nangahimong balaan pinaagi sa pagsalig Kanako.” Buhat 26:16-18. {ABA 109.1}

Samtang siya nagpamalandong niining mga butanga diha sa iyang kasingkasing, nagdugang ang kadn-aw sa pagsabut ni Pablo sa kahulogan sa iyang pagtawag nga “pinaagi sa kabubut-on sa Dios mahimong apostol ni Cristo Jesus.” 1 Connto 1:1. Ang iyang pagtawag nag-abut “dili gikan sa mga tawo ni pinaagig tawo, kondili pinaagi kang Jesu-Cristo ug sa Dios nga Amahan.” Galacia 1:1. Ang kadaku sa buluhaton nga diha sa iyang atubangan nagdala kaniya ngadto sa makugi nga pagtoon sa Balaan nga mga Kasulatan, aron nga siya makawali sa maayong balita “dili pinaagi sa kaigmat sa mga pulong, aron ang krus ni Cristo dili kawad-an sa gahum,” “kondili pinaagi sa pagpadayag sa Espiritu ug sa gahum,” aron ang pagtoo sa tanan nga nakapatalmghug “magasukad dili diha sa kaalam sa mga tawo kondili diha sa gahum sa Dios.” 1 Connto 1:17; 2:4, 5. {ABA 109.2}

Samtang gisusi ni Pablo ang mga Kasulatan, iyang nahibaloan nga sulod sa mga katuigan "dili daghan ang mga manggialamon sumala sa mga sukdanan nga kalibutanon, dili daghan ang mga makagagahum, dili daghan ang mga hamili nga pagkatawo; apan gipili sa Dios ang mga ginapakabuang sa kalibutan aron sa pagpakaulaw sa mga manggialamon, gipili sa Dios ang ginapakahuyang sa kalibutan aron sa pagpakaulaw sa mga kusgan, gipili sa Dios ang timawa ug tinamay sa kalibutan, bisan ang mga butang nga wala magalungtad aron sa pagwagtang sa mga butang nga nagalungtad, aron nga sa ingon niana walay tawo nga makapasigarbo diha sa atubangan sa Dios." 1 Corinto 2:2. {ABA 109.3}

Sa kinatibuk-an sa iyang ulahing pagpangalagad, si Pablo wala gayud mawad-i sa pagtan-aw sa Tinubdan sa iyang kaalam ug kusog. Patalinghugi siya, sa ulahing mga tuig nga sa gihapon nagpahayag, "Kay alang kanako ang pagkabuhi mao si Cristo." Filipos 1:21. Ug ania pa: "Sa pagkatinuod akong ginaisip ang tanan nga kapildihan tungod sa labaw nga kabililhon sa pagpakaila kang Cristo Jesus nga akong Ginoo. Tungod Kaniya napildihan ako sa tanang butang,...aron lamang maako si Cristo, ug makaplagan ako diha Kaniya, dili nga nagabaton ako sa pagkamatarung nga akong kaugalingon pinasikad sa kasugoan, kondili nianang pagkamatarung nga pinasikad sa pagtoo kang Cristo, ang pagkamatarung nga gikan sa Dios, nga nagasukad sa pagtoo: aron ako makaila Kaniya ug sa gahum sa Iyang pagkabanhaw ug sa pag-ambit sa Iyang mga kasalat." Filipos 3:8-10. {ABA 110.1}

Gikan sa Arabia si Pablo "mibalik pag-usab ngadto sa Damasco" (Galacia 1:17), ug "nagwali nga walay kokahadlok..sa ngalan ni Jesus." Ingon nga wala makahimo sa pagsupak sa kaalam sa iyang mga pangatarungan, "ang mga Judiyo nanagsabut sa pagpatay kaniya." Aron siya dili makalagiw ang mga pultahan sa siyudad gibantayan pag-ayo sa adlaw ug sa gabii. Kini. nga krisis midala sa mga tinon-an sa pagpangita sa Dios sa mainiton gayud, ug sa katapusan "gikuha siya sa iyang mga tinon-an sa takna sa kagabhion ug ilang gikanaug siya sa paril nga gitonton sulod sa usa ka alat." Buhat 9:25. {ABA 110.2}

Tapus sa iyang pagkalagiw gikan sa Damasco, si Pablo miadto sa Jerusalem, mga tulo ka tuig ang milabay sukad sa iyang pagkakabig. Ang iyang labing importante nga tuyo niining mao nga pagduaw, sumala sa iyang gipahayag sa ulahi, mao ang "pagpakigkita ni Pedro." Galacia 1:18. Sa pag-abut niya sa siyudad diin kaniadto nailhan siya pag-ayo nga "si Saulo nga manlulutos," "misulay siya sa pagtipon ngadto sa mga tinon-an: apan silang tanan nangahadlok kaniya, ug wala magtoo nga siya usa ka tinon-an." Alalisud alang kanila ang pagtoo nga ingon nga usa ka panatiko nga Pariseo, ug usa nga nakahimo ug dakung kadaot sa iglesya, mahimong usa ka matinud- anon nga sumosunod ni Jesus. "Apan gikuptan siya ni Bernabe ug gidala ngadto sa mga apostoles, ug kanila gisugilon ni

Bernabe ang kaagi didto sa dalan sa pagpakakita ni Saulo sa Ginoo nga misulti kaniya ug sa walay kokahadlok nga pagpamolong sa ngalan ni Jesus didto sa Damasco." {ABA 110.3}

Sa pagkadungog niini, gidawat sa mga nnon-an ingon nga usa kanila. Sa wala madugay sila may daghan nga mga ebidensya sa pagkannuod sa iyang Cristohanon nga kaagi. Ang umalabut nga apostol ngadto sa mga Hentil anaa na karon sa siyudad diin nanagpuyo ang daghan sa iyang kanhing mga sagabay, ug nganhi niining maong mga pangulo sa mga Judiyo naghandum siya nga magpatin-aw sa mga tagna mahitungod sa Mesiyas, nga natuman sa pag-abut sa Manluluwas. Nagbao si Pablo nga kining maong mga magtutudlo sa Israel, nga kanila siya kaniadto sinati kaayo, ingon ka sincero ug matinuoron sama kaniya. Apan nasayop siya sa pagbanabana sa iyang mga igsoon nga Judiyo, ug diha sa paglaum sa ilang dinalian nga pagkakabig naalaut siya ngadto sa mapait nga pagkabalo. Bisan "siya nagwali nga walay kokahadlok sa ngalan ni Ginoong Jesus, ug nakiglantugi batok sa mga Gresyahanon," kadtong nagtindog nga pangulo sa iglesya sa mga Judiyo nagdumili sa pagtoo, apan "naninguha sa pagpatay kaniya." Natugob sa kasubo ang iyang kasingkasing. Andam siya nga motugyan sa kinasingkasing sa iyang kinabuhi kong sa maong paagi iyang madala ang uban ngadto sa kahibalo mahitungod sa kamatuoran. Uban sa kaulaw iyang gipamalandong ang iyang akdbo nga bahin diha sa pagmartir ni Esteban, ug karon sa iyang kahingawa sa pagwagtang sa mansa nga diha sa usa nga gisumbong sa binakak, naninguha siya sa paglaban sa kamatuoran nga maoy gipakamatyan ni Esteban. {ABA 111.1}

Sa ginabug-atan alang niadtong nagdumili sa pagtoo, si Pablo nagaampo didto sa templo, sumala sa iyang gipamatuod sa ulahi, nga siya napunawan; diin mitungha ang usa ka langitnong mensahero diha sa iyang atubangan ug miingon, "Dumali ka, ug pahawa dayon sa Jerusalem: kay dili sila modawat sa imong igapanghimatuod mahitungod Kanako." Buhat 22:18. {ABA 111.2}

Hilig si Pablo nga magpabilin sa Jerusalem, diin iyang maatubang ang kabatok Alang kaniya daw usa ka lihok sa pagkatalawan ang pagkalagiw, kong pinaagi sa pagpabilin siya makahimo sa pagdani sa pipila sa magahi'g ulo nga mga Judiyo mahitungod sa kamatuoran sa mensahe sa maayong balita, bisan pa kong ang pagpabilin magasto ang iyang kinabuhi. Ug busa siya mitubag, "Ginoo, nasayud na bitaw sila pag-ayo nga sa tanang sinagoga gipabilanggo ug gipabunalan ko kanhi ang nanagpanuo Kanimo, ug nga sa pag-ula gani sa dugo ni Esteban nga Imong saksi, ako usab nagtambong man ug naghatag sa akong pag-uyon niini, ug ako gayud mao ang nag-atang sa mga bisti sa mga nagpatay kaniya." Apan wala mapahiuyon sa katuyoan sa Dios nga ang Iyang ulipon mapatara sa iyang kinabuhi nga wala kinahanglana; ug mitubag ang langitnong mensahero nga nagingon, "Pumahawa ka, kay ipadala Ko ikaw sa halayo ngadto sa mga Hentil." Buhat 22:19-21. {ABA 111.3}

Sa pagkahibalo mahitungod niim nga panan-awon, gipadali sa mga kaigsoonan ang tinago nga pagkalagiw ni Pablo gikan sa Jerusalem, tungod sa kahadlok sa iyang kamatayon. “Siya ilang gipanagdala sa Cesarea, ug didto ilang gipagikan siya padulong sa Tarso.” Ang pagpahawa ni Pablo nagpahunong sulod sa usa ka panahon sa mapintas nga pagsupak sa mga Judiyo, ug ang iglesya may higayon sa pagpahulay, diin daghan ang nadugang sa gidaghanon sa mga tumoluo. {ABA 112.1}

Kapitulo 13 – ANG USA KA TIGPANGITA SA KAMATUORAN

Sa dagan sa iyang pagpangalagad giduaw ni apostol Pedro ang mga tumoluo sa Lida. Dinhi iyang giayo si Eneas, nga sa sulod sa walo ka tuig gahigda tungod sa sakit nga paralisis. “Eneas, giayo na ikaw karon ni Jesu-Cristo,” maoy sulti sa apostol; “bumangon ka ug hiposa ang imong gihigdaan.” “Ug dihadiha mibangon siya. Ug nakakita kaniya ang tanang nanagpuyo sa Lida ug sa Saron, ug sila nangakabig ngadto sa Ginoo.” {ABA 113.1}

Didto sa Jope, nga duul sa Lida, dihay nagpuyo nga usa ka babaye nga gingalanan si Dorcas, kinsang maayong mga binuhatan naghimo kaniya nga hinigugma pag-ayo. Usa siya ka angayan nga dnon-an ni Jesus, ug ang iyang kinabuhi napuno sa mga buhat sa kaluoy. Iyang nahibaloan kinsa ang nagkinahanglan ug hamugaway nga bisd ug kinsa ang nagkinahanglan ug kaluoy, ug nagtabang siya sa mga kabus ug sa mga masulob-on. Ang hanas niyang mga tudlo labaw pang aktibo kay sa iyang dila. {ABA 113.2}

“Ug nahitabo niadtong mga adlawa nga siya nagmasakiton ug namatay.” Ang iglesya sa Jope nakaamgo sa nawala nila, ug sa pagkadungog nga si Pedro didto sa Lida, ang mga tumotoo nagpadala ug mga mensahero ngadto kaniya, nga naghangyo, “Umari ka kanamo sa walay langan. Ug si Pedro mitindog ug miuban kanila. Ug sa paghiabut na niya, ilang gidala siya ngadto sa lawak sa itaas diin gialirongan siya sa tanang mga babayeng balo nga nanagpanghilak ug nanagpakita kaniya sa mga kamisola ug mga sinina nga binuhat ni Dorcas samtang uban pa siya kanila.” Tungod sa kinabuhi sa pagalagad nga gikinabuhi ni Dorcas, dili ikatingala nga sila nanagbalata, nga ang mainitinit nga mga luha nangatagak diha sa lawas ni Dorcas nga patay na. {ABA 113.3}

Natandog sa kaluoy ang kasingkasing sa apostol samtang iyang nasud-ong ang ilang kasubo. Unya, sa gipagula gikan sa lawak ang nanghilak nga mga higala, siya miluhod ug nagampo sa mainiton gayud ngadto sa Dios nga ipahiuli sa kinabuhi ug sa maayong panglawas si Dorcas. Miliso siya ngadto sa lawas, siya miingon, “Tabita, bumangon ka. Ug kini mibuka sa iyang mga mata, ug sa pagkakita niya kang Pedro, siya milingkod.” Si Dorcas daku ug nahimo sa iglesya, ug nakita sa Dios nga maayo ang pagpabalik kaniya gikan sa yuta sa kaaway, aron ang iyang kahanas ug kusog mahimo gihapon nga usa ka panalangin ngadto sa uban, ug pinaagi usab niini nga pasundayag sa Iyang gahum ang kawsa ni Cristo mapalig-on. {ABA 113.4}

Samtang diha pa si Pedro sa Jope gitawag siya sa Dios sa pagdala sa maayong balita ngadto kang Comelio, sa Cesarea. {ABA 114.1}

Si Comelio maoy usa ka senturyon nga Romanhon. Usa siya ka bahandianon nga tawo ug halangdon nga pagkatawo, ug ang iyang katungdanan maoy usa nga may pagpiyal ug may dungog. Pinaagi sa pagkahimugso, sa pagbansay, ug sa edukasyon, siya usa ka

pagano, ug pinaagi sa pakighibalag sa mga Judiyo siya nakakuha ug usa ka kahibalo mahitungod sa Dios, ug iyang gisimba Siya uban sa matinud- anon nga kasingkasing, ug nagpaldta ug pagkatininuod sa iyang pagtoo pinaagi sa iyang kaluoy ngadto sa mga kabus. Nailhan siya sa bisan diin tungod sa iyang pagkamaloloy-on, ug ang iyang matarung nga kinabuhi naghimo kaniya ug maayong kadungganan taliwala sa mga Judiyo ug sa mga Hentil. Ang iyang inpluwensya maoy usa ka panalangin alang sa tanan. Ang binanwagan nga asoy naghulagway kaniya ingon nga "usa ka tawong masimbahon ug uban sa iyang tibuok panimalay siya mahadlokon sa Dios, naghatag ug daghang mga limos ngadto sa mga tawo ug nagampo kanunay sa Dios." {ABA 114.2}

Ingon nga nagtoo sa Dios nga Magbubuhat sa langit ug sa yuta, si Cornelio nagpasidungog Kaniya, nag-ila sa Iyang pagbulot-an, ug nagtinguha sa Iyang tambag diha sa tanang kalihokan sa kinabuhi. Matinumanon siya kang Jehova diha sa iyang puloy-anan ug diha sa iyang opisyal nga mga katungdanan. Nagtukod siya ug halaran sa Dios diha sa iyang puloy-anan, kay wala siya mangahas sa pagsulay sa pagpadayon sa iyang mga piano o sa pagpas-an sa iyang mga kapangakuhan nga walay panabang gikan sa Dios. {ABA 114.3}

Bisan pa si Cornelio nagtoo sa mga tagna ug nagapaabut sa Mesiyas, wala siyay nahibaloan mahitungod sa maayong balita sumala sa gipadayag diha sa kinabuhi ug sa kamatayon ni Cristo. Siya dili sakop sa iglesya sa mga Judiyo ug maisip unta siya sa mga rabbi ingon nga usa ka pagano ug dili mahinlo. Apan ang mao nga Balaan nga Magbalantay nga misulti mahitungod kang Abraham nga, "Naila Ko siya," nakaila kang Cornelio usab, ug nagpadala ug usa ka mensahe direkta gikan sa langit ngadto kaniya. {ABA 114.4}

Ang manolunda mitungha ngadto kang Cornelio samtang siya nagampo. Samtang ang senturyon nakadungog sa iyang kaugalingon nga gisampit sa ngalan, siya nahadlok, apan siya nahibalo nga ang mensahero nagagikan sa Dios, ug busa siya miingon, "Unsa man unta Senyor?" Mitubag ang manolunda nga nagingon, "Ang imong mga pagampo ug mga paglimos misulbong sa itaas aron mahimong handumanan diha sa atubangan sa Dios. Ug karon magsugo kag mga tawo ngadto sa Jope ug ipadala nganhi ang usa ka Simon nga ginganlag Pedro. Siya anaa mag-abut sa kay Simon nga magpapanit, kinsang balay anaa sa ubay sa dagat." {ABA 115.1}

Ang pagkamatin-aw mining maong mga sugo, diin ginganlan pa bisan ang buhatpanginabuhi sa tawo nga gidayonan ni Pedro nagpasabut nga ang Langit sinati sa kasaysayan ug sa buluhaton sa mga tawo diha sa tanang kahimtang sa kinabuhi. Sayud ang Dios sa eksperensva ug sa buhat sa mapainubsanong mamomuo, ingon man sa hari nga anaa sa ibabaw sa iyang trono. {ABA 115.2}

"Magsugo kag mga tawo ngadto sa Jope ug ipadala nganhi ang usa ka Simon." Sa ingon niini ang Dios naghatag ug ebidensya sa Iyang pagtagad alang sa pangalagad sa maayong balita ug alang sa Iyang organisado nga iglesya. Ang manolunda wala sugoa sa pagsulti ni Comelio sa sugilanon sa krus. Ang usa ka tawo nga suhito, bisan ingon sa senturyon sa iyang kaugalingon, sa mga kaluyahon ug sa mga tentasyon nga tawhanon, mao ang pasultihon kaniya mahitungod sa nalansang ug nabanhaw nga Manluluwas. {ABA 115.3}

Ingon nga Iyang mga tinugyanan taliwala sa katawhan, ang Dios dili magpili sa mga manolunda nga wala mahulog, kondili mga tawo, nga sama ug pagbati kanila nga ilang gipangita nga pagaluwason. Si Cristo mikuha sa bayhon sa tawo aron Iyang maabut ang tawo. Gikinahanglan ang usa ka Manluluwas nga diosnon ug tawhanon sa pagdala ug kaluwasan nganhi sa kalibutan. Ug ngadto sa mga lalaki ug babaye natugyan ang balaan nga pagpiyal nga mahibaloan "ang dili matugkad nga mga bahandi ni Cristo." Efeso 3:8. {ABA 115.4}

Diha sa Iyang kaalam ang Ginoo magadala kanila nga nagapangita sa kamatuoran ngadto sa mga tawo nga nahibalo sa kamatuoran. Maoy piano sa Langit nga sila nga nakadawat sa kahayag magapahat niini ngadto kanila nga anaa pa sa kangitngit. Ang katawhan nga nagakuha sa iyang kabatid gikan sa dakung Tinubdan sa kaalam, gihimo nga ginamiton, ang ahensya nga nagabuhat, nga pinaagi niim ang maayong balita magagamit sa iyang makapausab nga gahum diha sa hunahuna ug sa kasingkasing. {ABA 115.5}

Malipayon nga nagsugot si Comelio sa panan-awon. Sa nahitalikod na ang manolunda, ang senturyon "mitawag sa duha sa iyang mga binatonan ug sa usa ka masimbahong sundalo nga usa sa mga tig- alagad kaniya, ug sa iya na silang gisuginlan sa tanan, sila iyang gipagikan ngadto sa Jope." {ABA 116.1}

Ang manolunda, tapus sa iyang pagpakigkita ni Comelio, miadto kang Pedro didto sa Jope. Sa maong panahon, si Pedro didto sa atop sa iyang gisak-an, ug atong mabasa nga siya "mibatig dakung kagutom ug nangandoy ug makaon: apan samtang nanaghikay pa sila niini, siya gipanawan." Dili alang sa lawasnong kalan-on lamang si Pedro gigutom. Samtang gikan sa atop sa balay iyang nakita ang siyudad sa Jope ug sa nagalibut nga dapit siya gigutom alang sa kaluwasan sa iyang katagilungsod. May daku kaayo siyag tinguha sa pagtudlo ngadto kanla gikan sa mga Kasulatan sa mga tagna mahitungod sa mga pag-antos ug sa kamatayon ni Cristo. {ABA 116.2}

Diha sa panan-awon "nakita" ni Pedro, "ang langit nga inablihan, ug ang usa ka butang nga nagkanaug nga ingon sa usa ka dakung habol, nga pinaagi sa upat mini ka mga kanto nga himktan, kini gitonton paingon sa yuta. Sa sulod niini diha ang tanang matang sa mga mananap nga tagup-at ang tiil ug sa mga nanagsaguyod sa yuta, ug sa mga langgam sa kahanginan. Ug miabut kaniya ang usa ka tingog nga nagingon, Tumindog ka Pedro; pag-

ihaw ug kumaon ka. Apan si Pedro miingon, Dili ko Ginoo; kay wala pa gayud akoy nakaon nga dili binalaan o nga mahugaw. Ug ang tingog miabut kaniya pag-usab sa ikaduha nga nagingon, Ayaw paghinganlig dili binalaan ang mga butang nga nahinloan na sa Dios. Ug kini nahitabo sa makatulo, ug sa kalit kadto gibira ngadto sa langit." {ABA 116.3}

Kining mao nga panan-awon nagdala ngadto kang Pedro sa badlong ug sa pahimangno. Kini nagpadayag ngadto kaniya sa katuyoan sa Dios—nga pinaagi sa kamatayon ni Cristo ang mga Hentil mahimong kauban nga manonunod sa mga Judiyo ngadto sa mga panalangin ug sa kaluwasan. Niadtong higayona wala pay usa sa mga tinon-an ang nagwali sa maayong balita ngadto sa mga Hentil. Diha sa ilang mga hunahuna ang taliwala nga bongbong nga nag-ulang, nga naguba pinaagi sa kamatayon ni Cristo, diha pa, ug ang ilang giisip ang mga Hentil nga walay kalabutan gikan sa mga panalangin sa maayong balita. Karon ang Ginoo nagatinguha sa pagtudlo ni Pedro nga ang sangkad sa diosnon nga piano mao ang tibuok kalibutan. {ABA 116.4}

Daghan sa mga Hentil mga interesadong tigpatalinghug sa mga wali ni Pedro ug sa ubang mga apostoles, ug daghan sa mga Judiyo nga Gresyanhon nahimong mga tumotoo kang Cristo, apan ang pagkakabig ni Comelio maoy nahimong nag-una sa pagkaimportante taliwala sa mga Hentil. {ABA 117.1}

Ang takna nahiabut na alang sa usa ka hingpit ug bag-o nga dagway sa buluhaton nga pagsudlan sa iglesya ni Cristo. Ang pultahan nga daghan sa mga Judiyo nga kinabig nagsira batok sa mga Hentil karon binuksan na. Ug ang mga Hendl nga midawat sa maayong balita pagatagdon sama sa mga dnon-an nga Judiyo, nga wala magkinahanglan sa tulomanon sa sirkunsisyon. {ABA 117.2}

Pagkamaampingon gayud ang pagbuhat sa Ginoo sa pagdaug sa pag-ayad batok sa mga Hendl nga sa hilabihan ka lig-on natanum diha sa hunahuna ni Pedro tungod sa iyang Hinudiyo nga pagkamatuto! Pinaagi sa panan-awon sa habol ug ang mga sulod niini, Siya nagtinguha nga malangkatan ang hunahuna sa apostol niining mao nga pagayad ug tudloan sa importante nga kamatooran nga didto sa langit walay mga tawo nga pinalabi; nga ang Judiyo ug ang Hentil managsama nga mahal diha sa panan-aw sa Dios; nga pinaagi kang Cristo ang mga pagano mahimong mga umalambit sa mga panalangin ug sa mga katungod sa maayong balita. {ABA 117.3}

Samtang si Pedro nagpamalandong sa kahulogan sa panan-awon, ang mga tawo nga pinadala gikan ni Comelio miabut sa Jope ug nagtindog sa atubangan sa ganghaan sa balay nga iyang giabutan. Unya ang Espiritu miingon ngandto kaniya, "Tan-awa, anaay tulo ka tawo nga nangita kanimo. Tindog, ug kumanaug ka, ug umoban ka kanila sa walay pag-ukon-ukon: kay Ako mao ang nagpaanhi kanila." {ABA 117.4}

Alang kang Pedro kini maoy usa ka masulayon nga sugo, ug uban sa pag-ukon-ukon sa matag lakang iyang gituman ang katungdanan nga gibutang nganha kaniya; apan wala siya mangahas sa pagsupil. “Ug si Pedro mikanaug ngadto sa mga tawo ug miingon kamla, Ako mao ang inyong gipangita. Unsa bay hinungdan sa inyong paganhi?” Ilang gisultihan siya sa ilang talagsaon nga sugo nga nagingon, “Si Cornelio nga usa ka tawong matarung ug mahadlokon sa Dios, nga mahitungod kaniya ang dbuok nasud sa mga Judiyo aduna gam maayong pagpanghimatood, gimandoan sa usa ka manolunda sa pagpakuha kanimo ngadto sa iyang balay, ug sa pagpatalinghug sa imong isulti kaniya.” {ABA 117.5}

Agi ug pagtuman sa mga mando nga bag-o pang nadawat gikan sa Dios, ang apostol misaad sa pag-uban kanila. Sa pagkasunod nga buntag nanggikan sila paingon sa Cesarea inubanan sa unom sa iyang mga kaigsoonan. Kini sila mao ang mahimong mga saksi sa tanan nga iyang igasulti o pagabuhaton samtang nagaduaw sa mga Hentil, kay nasayud si Pedro nga siya pagatawgon sa pagpanubag niining laktod nga paglapas sa mga pagtulonan sa mga Judiyo. {ABA 118.1}

Sa pag-abut m Pedro sa balay sa Hendl, si Comelio wala magyukbo kaniya sama sa usa ka ordinaryo nga dumoduaw, kondili ingon sa usa nga pinasidunggan sa Langit ug gipadala kaniya sa Dios. Maoy usa ka batasan sa Sidlakan ang pagyukbo sa atubangan sa usa ka pnnsipe o sa ubang hatag-as ug katungdanan ug sa mga anak ang pagyukbo sa atubangan sa ilang mga ginikanan; apan si Cornelio nga gisanapan sa kataha alang sa usa nga gipadala sa Dios aron sa pagtudlo kaniya, mihapa diha sa tiilan sa apostol ug misimba kaniya. Si Pedro nalisang niini, ug iyang gipatindog ang senturyon nga nagingon, “Tumindog ka; ako sa akong kaugalingon usab usa ka tawo.” {ABA 118.2}

Samtang nanglakaw ang mga mensahero ni Comelio sa ilang sugo, ang senturyon “nagpadgum sa iyang mga paryenti ug suod nga mga higala,” aron sila ingon man siya makapatalinghug sa pagwali sa maayong balita. Sa pag-abut ni Pedro, iyang nakaplagan ang usa ka dakung pundok nga sa maikagon naghulat sa pagpamad sa iyang mga pulong. {ABA 118.3}

Ngadto kanila nga natigum, si Pedro miuna sa pagsulti mahitungod sa batasan sa mga Judiyo, nga nagingon nga giila nga supak sa kasugoan alang sa mga Judiyo ang pagpakigsagol nga katilingbanon uban sa mga Hentil, nga ang pagbuhat niini maghimo kanila nga mahugaw. “Kamo nasayud na nga maoy supak sa kasugoan alang; sa usa ka Judiyo ang pagpakigharong o pagpamisita sa usa ka tawong dumoluong; apang gipahibalo kanako sa Dios nga kinahanglan nga walay tawo nga akong pagaingnon nga dili binalaan o nga mahugaw. Tungod niini, sa pagpakuha mo kanako, mianhi ako sa walay pagukon-ukon. Ug karon mangutana ako nganong gipakuha mo ako?” Unya si

Cornelio miasoy sa iyang eksperensya ug sa mga pulong sa manolunda, nga nagingon diha sa iyang pagpanapos, “Busa, gipasugoan ko ikaw dihadiha, ug gikaluoy mo ang paganhi. Ug kaming tanan ania karon dinhi sa atubangan sa Dios aron sa pagpatalinghug sa tanan nga gisugo kanimo sa Ginoo.” {ABA 118.4}

Si Pedro miingon, “Sa pagkatinuod naila ko nga ang Dios wala diay mg pinalabi sa mga tawo, hinonoa nga sa matag-usa ka nasud, Iyang pagahimut-an ang bisan kinsa nga magakahadlok Kaniya ug magabuhat sa matarung.” {ABA 119.1}

Unya ngadto sa maong pundok sa matinahuron nga mga tigpatalinghug giwali sa apostol si Cristo—ang kinabuhi Niya, ang mga milagro Niya, ang pagbudhi ug ang paglansang Niya sa krus, ang Iyang pagkabanhaw ug ang pagsaka ngadto sa langit, ug ang Iyang buhat didto sa langit ingon nga tinugyanan ug manlalaban sa tawo. Samtang nagtudlo si Pedro sa mga nanambong ngadto kang Jesus ingon nga mao lamang ang paglaum sa makasasala, siya sa iyang kaugalingon nakasabut sa labi pa gayud sa kahulogan sa panan- awon nga iyang nakita, ug ningdan-ag ang iyang kasingkasing sa espintu sa kamatuoran nga iyang gipresentar. {ABA 119.2}

Sa kalit lamang naputol ang pakigpulong tungod sa pagkunsad sa Balaan nga Espiritu. “Samtang si Pedro nagsulti pa mini, ang Espiritu Santo mikunsad diha sa tanan nga nakadungog sa pulong. Ug ang mga tumotoong may sirkunsisyon nga nanguban kang Pedro nahingangha nga ang gasa sa Espiritu Santo gibubo man usab diay diha sa mga Hentil. Kay sila nakabati man sa mga Hentil nga nanaglitok sa laing mga pinolongan ug nanag-ambahan sa Dios. {ABA 119.3}

“Unya si Pedro miingon, aduna bay makasanta sa tubig aron dili ka bautismohan sila nga nanagpakadawat sa Espintu Santo sama kanato? Ug iyang gisugo sila sa pagpabautismo sa ngalan ni Jesu- Cristo.” {ABA 119.4}

Sa ingon mini ang maayong balita nadala ngadto kanila nga mga dumoluong ug mga langyaw, nga naghimo kanila nga mga masigkalungsoranon uban sa mga balaan, ug mga sakop sa panimalay sa Dios. Ang pagkakabig ni Comelio ug sa iyang panimalay maoy una lamang sa mga bunga sa usa ka pangani nga pagatigumon. Gikan niini nga panimalay ang usa ka makaylapon nga buhat sa grasya gipadayon diha sa maong pagano nga siyudad. {ABA 119.5}

Karon ang Dios nagapangita sa mga kalag taliwala sa mga hatag-as sa katilingban ingon man sa mga kabus. Adunay daghang mga tawo nga sama kang Cornelio nga gitinguha sa Dios nga modugtong sa Iyang buluhaton dinhi sa kalibutan. Ang ilang mga kaluoy anaa sa mga katawhan sa Dios, apan ang mga higut nga nagbugkos kamla sa kalibutan maoy nagpugong kanila sa malig-on. Nagakinahanglan ug moral nga kaisug alang kanila ang

pagtindog alang kang Cristo. Kinahanglan himoon ang pinasahi nga mga pamngkamot alang niining maong mga kalag, nga anaa sa hilabihan ka daku nga katalagman, tungod sa ilang mga katungdanan ug mga kapunongan. {ABA 120.1}

Ang Dios nagtawag sa matinguhaon, ug mapainubsanong mga magbubuhat, nga modala sa maayong balita ngadto sa hataas nga matang sa katilingban. Adunay mga milagro nga pagahimoon diha sa tinuod nga pagkakabig,—mga milagro nga sa pagkakaron wala maalinggad. Ang labing daku nga mga tawo mining yutaa dili nga dili maabut sa gahum sa usa ka Dios nga nagabuhat ug mga kahibulongan. Kong kadtong mga magbubuhat uban Kaniya mga tawo sa higayon, nga magabuhat sa ilang katungdanan nga maisugon ug sa madnumanon, kabigon sa Dios ang mga tawo nga nagkupot ug dagkung mga katungdanan, mga tawo nga masinabuton ug may inpluwensya. Pinaagi sa gahum sa Balaan nga Espiritu daghan ang modawat sa diosnong mga prinsipyo. Imgkakabig nila ngadto sa kamatuoran, sila mahimong mga ahensya diha sa kamot sa Dios sa pagdala sa kahayag. Sila adunay usa ka pinasahi nga lulan alang sa ubang mga kalag niining nataligam-an nga matang sa katawhan. Kinahanglan ihalad ngadto sa buhat sa Ginoo ang salapi ug panahon, ug ang bag-o nga sangputanan ug gahum ang madugang ngadto sa iglesya. {ABA 120.2}

Tungod kay si Cornelio nagpuyo diha sa pagkamasinulondon ngadto sa tanang pahimangno nga iyang nadawat, gipahigayon sa Dios ang mga hitabo aron mahatagan siya ug dugang nga kamatuoran. Ang usa ka mensahero nga gikan sa mga sawang sa langit gipadala ngadto sa Romanhon makahibalag sa usa nga maoy magdala kaniya ngadto sa daku pa nga kahayag. {ABA 120.3}

Dinhi sa atong kalibutan adunay daghan nga nagakahaduul sa ginharian sa Dios kay sa atong gihunahuna. Dinhi mining mangitngit nga kalibutan sa sala ang Ginoo may daghang bililhong mga mutya, nga ngadto kanila Siya magagiya sa Iyang mga mensahero. Sa bisan diin adunay motindog alang kang Cristo. Daghan ang magmahal sa kaalam sa Dios labaw sa bisan unsang yutan-on nga bintaha, ug mahimong madnumanong magdadala sa kahayag. Napugos sa gugma ni Cristo, ila usab pugson ang uban sa pagduul ngadto Kaniya. {ABA 120.4}

Sa diha nga ang mga kaigsoonan sa Judea nakadungog nga si Pedro nakaadto sa balay sa usa ka Hentil ug nagwali ngadto kanila nga nagkatigum, nangatingala sila ug napangdol. Nahadlok sila nga ang maong paagi, gitan-aw nila nga mabuotbuoton, mosangput unya nga mahisupak sa iyang kaugalingon nga pagpanudlo. Sa sunod nilang pakakita ni Pedro ilang gisugat siya uban sa mapig-ot nga pagsaway nga nagaingon, “Nganong miadto ka man sa mga tawong walay sirkunsisyon ug nakigsalo kanila sa pagpangaon?” {ABA 121.1}

Gihikyad ni Pedro ang tibuok nga butang diha sa ilang atubangan. Iyang giasoy ang iyang eksperensya mahitungod sa panan-awon ug nagpasabut nga kini nagbadlong kaniya sa dili na paggamit sa seremonyal nga kalainan sa may sirkunsisyon ug sa walay sirkunsisyon, ni sa pagtan-aw sa mga Hentil ingon nga mahugaw. Iyang gisultihan sila mahitungod sa sugo nga gihatag kaniya sa pag-adto ngadto sa mga Hentil, mahitungod sa pag-abut sa mga mensahero, mahitungod sa iyang panaw ngadto sa Cesarea, ug sa iyang pagpakigtagbo kang Comelio. Iyang gisugilon ang unod sa iyang pagpakigkita sa senturyon, diin nagsulti kaniya ang naulahi mahitungod sa panan- awon nga pinaagi niini gimandoan siya sa pagpakuha ni Pedro. {ABA 121.2}

“Ug sa pagsugod nakog sulti, ang Espiritu Santo mikunsad kanila maingon sa pagkunsad niini kanato kaniadto sa sinugdan. Ug unya akong nahinumduman ang pulong sa Ginoo, sa iyang pagingon, si Juan nagpangbautismo sa tubig, apan ang igabautismo kaninyo mao ang Espiritu Santo. Busa, kong ang Dios mao man ang naghatag kamla sa gasa nga sama sa iyang gihatag kanato sa diha nga misalig na kita sa Ginoong Jesu-Cristo, si kinsa man ako nga arang makasanta sa Dios?” {ABA 121.3}

Sa ilang pagkadungog niini nga asoy, nangahilum ang mga kaigsoonan. Sa nakatoo sila nga ang paagi ni Pedro maoy direkta nga katumanan sa piano sa Dios, ug nga ang ilang mga pag-ayad ug mga pagkamaigihon hingpit nga kasupak sa espintu sa maayong balita, ilang gihimaya ang Dios nga nagingon, “Nan, sa ato pa, sa mga Hentil gitugot usab diay sa Dios ang paghinulsol ngadto sa kinabuhi.” {ABA 121.4}

Sa ingon niini, ug sa walay lantugi, nabungkag ang pagayad, gibiyaan ang pagkamaigihon nga natukod sa batasan sa mga katuigan, ug nabuksan ang dalan alang sa pagmantala sa maayong balita ngadto sa mga Hentil. {ABA 121.5}

Kapitulo 14 – NALINGKAWAS GIKAN SA BILANGGOAN

“Sa mao nga panahon, si Herodes nga hari mibakyaw sa iyang mga kamot aron sa pagdagmal sa pipila ka mga sakop sa iglesya.” Niadtong higayona ang kagamhanan sa Judea diha sa mga kamot ni Herodes Agrippa, sakop ni Claudio, ang emperador nga Romanhon. Gikuptan usab ni Herodes ang katungdanan sa pagkatetrarka sa Galilea. Siya gipaila nga kinabig ngadto sa pagtoo nga Judiyo, ug sa dayag masibuton kaayo sa pagpatuman sa mga tulomanon sa kasugoan nga Judiyo. Matinguhaon nga makabaton sa kahimuot sa mga Judiyo, nga sa ingon niini masiguro ang iyang mga katungdanan ug kadungganan, mipadayon siya sa pagpatuman sa ilang mga tinguha pinaagi sa paglutos sa iglesya ni Cristo, nga nagapanulis sa mga balay ug sa mga kabtangan sa mga tumotoo, ug gipamilanggo ang mga pangulong sakop sa iglesya. Iyang gibanlod sa bilanggoan si Santiago nga igsoon m Juan, ug gipadad-an ug usa ka berdugo sa pagpatay kaniya sa pinuti, samtang gibuhat sa laing Herodes ang paglunggo sa ulo ni Juan. Sa nakita niya nga nahimuot kaayo ang mga Judiyo niining maong panlimbasug, iyang gipabilanggo usab si Pedro. {ABA 123.1}

Panahon kadto sa Pasko nga kining maong mga kapintas gihimo. Samtang ang mga Judiyo nanagsaulog sa ilang pagkalingkawas gikan sa Egipto ug nagpasumangil sa daku nga kasibot alang sa kasugoan sa Dios, sa maong higayon sila nanaglapas sa matag prinsipyo sa maong kasugoan pinaagi sa paglutos ug sa pagpamatay sa mga tumotoo ni Cristo. {ABA 123.2}

Ang kamatayon ni Santiago maoy hinungdan sa dakung kasub- anan ug kalisang taliwala sa mga tumotoo. Sa diha nga si Pedro nabilanggo na usab, ang tibuok nga iglesya nagpuasa ug nanagampo. {ABA 123.3}

Ang buhat ni Herodes sa pagpapatay kang Santiago giabibahan sa mga Judiyo, bisan pa nga may nagbagolbol tungod sa tago nga pagbuhat niini, sa pangatarungan nga ang pagpatay diha sa atubangan sa kadaghanan makapahadlok sa hingpit sa mga tumotoo ug kanila nga nagadapig kanila. Tungod niim gipabilanggo na man ni Herodes si Pedro, sa pagpasabut sa dugang pa nga pagpatagbaw sa mga Judiyo pinaagi sa patay ni Pedro diha sa publiko. Apan may nagsugyot nga dili luwas ang pagpatay sa veterano nga apostol sa atubangan sa katawhan nga nagkatigum sa Jerusalem, sa kahadlok nga ang ilang pagkakita kaniya nga pagapatyon makapatandog sa kaluoy sa mga katawhan. {ABA 123.4}

Nahadlok usab ang mga sacerdote ug ang mga anciano nga tingali unya si Pedro mohimo ug usa madtong labing gamhanan nga mga pangaliya nga kanunay nagpukaw ug nag-aghat sa katawhan sa pagtoon sa kinabuhi ug sa kinaiya ni Jesus—mga pangaliya diin sila, uban sa tanan nilang mga pangatarungan wala sila makapanghimakak Ang kasibut ni Pedro diha sa paglaban sa kawsa ni Cristo midala sa daghan sa paghimo sa ilang pagbarug

dapig sa maayong balita, ug ang mga punoan nangahadlok nga kong hatagan siya ug higayon sa paglaban sa iyang pagtoo diha sa presensya sa katawhan nga nangabut sa siyudad aron sa pagsimba, ilang hangyoon ang pagpabuhi kaniya diha sa mga kamot sa hari. {ABA 124.1}

Samtang nalangan ang pagpapatay m Pedro sa nagkalainlain nga pasangil hangtud sa pagkatapus sa Pasko, ang mga sakop sa iglesya nakahigayon alang sa lalum nga pagsusi sa kasingkasing ug sa maimton nga pagampo. Walay undang sila nga nagampo alang kang Pedro, tungod kay sila nagbati nga dili siya makalingkawas gikan sa kawsa. Miila sila nga nakaabut sila sa usa ka dapit diin kong walay pinasahi nga panabang sa Dios, ang iglesya ni Cristo malaglag. {ABA 124.2}

Sa kasamtangan ang mga magsisimba nga gikan sa tagsa tagsa ka nasud nangita sa templo nga napahinungod na ngadto sa pagsimba sa Dios. Sa nagkidlapkidlap kini sa bulawan ug sa mahal nga mga bato kini maoy usa ka talan-awon sa katahum ug kahalangdon. Apan si Jehova wala na makaplagi niadtong palasyo sa kaanindot. Ang Israel ingon nga usa ka nasud nagpahimulag na sa iyang kaugalingon gikan sa Dios. Sa diha nga si Cristo, sa duul na ang pagtak-op sa Iyang yutan-on nga pagpangalagad, mingtan-aw sa katapusan nga higayon sa sulod sa templo, Siya miingon, “Tan-awa, mabiniyaan ug magamingaw ang inyong balay.” Mateo 23:38. Kaniadto Iyang gitawag ang templo nga balay sa Iyang Amahan, apan samtang ang Anak sa Dios migawas gikan niadtong mga bongbong, ang presensya sa Dios gikuha hangtud sa kahangtoran gikan sa templo nga gitukod sa himaya {ABA 124.3}

Niya. {ABA 125.1}

Sa katapusan gikatakda ang adlaw sa pagsilot sa kamatayon ni Pedro, apan sa gihapon ang mga tumotoo nagpasaka sa ilang mga pagampo ngadto sa langit; ug samtang ilang gigamit ang tanan nilang kusog ug mga kaluoy sa pagpangamuyo nga mainiton alang sa panabang, ang mga manolunda sa Dios nagabantay sa binilanggo nga apostol. {ABA 125.2}

Ug sa nahinumduman ang unang pagkalayas sa mga apostoles gikan sa bilanggoan, mining higayona gidobli ni Herodes ang mga panagana. Aron sa pagsanta sa tanang kalagmitan sa pagkabuhi, gibutang si Pedro ilalom sa napulo’g unom ka mga bantay, nga nagbanusbanus sa pagbantay kaniya sa adlaw ug sa gabii. Didto sa iyang selda siya gikadenahan ug duruha ka mga kadena taliwala sa duruha ka mga sundalo diin ang matag kadena gibalighot ngadto sa pulsohanan sa usa sa mga sundalo. Dili siya makalihok nga dili mahibaloan nila. Sa natrangkahan pagayo ang mga pultahan sa bilanggoan, ug sa gibutangan sila ug kusgan nga bantay sa atubangan nila, naputol ang tanang mga

kalagmitan sa pagpalingkawas o sa paglayas pinaagi sa tawhanon nga mga paagi. Apan ang kinatapusang kalisud sa tawo maoy higayon sa Dios. {ABA 125.3}

Nakulong si Pedro didto sa usa ka selda nga simlsil sa bato, nga ang mga pultahan mini gilig-on pagayo pagtrangka sa tarugo ug sa bara; ug ang mga sundalo nga nagbantay maoy manubag kong unsay mahitabo sa binilanggo. Apan ang mga tarugo ug mga bara ug ang bantay nga Romanhon, nga gigamit sa pagputol sa tanang kalagmitan sa tawhanon nga panabang, naghimo hinoon kini sa labaw pa ka hingpit ang kadaugan sa Dios sa pagpalingkawas m Pedro. Gibakyaw ni Herodes ang iyang kamot batok sa Dios, apan siya hingpiton gayud pagbuntog sa Dios. Pinaagi sa pagpagula sa Iyang gahum, ang Dios hapit na magluwas sa bililhong kinabuhi nga ginatinguha sa mga Judiyo sa pagpatay. {ABA 125.4}

Kini mao ang katapusang gabii sa wala pa ang gisugyot nga takna sa pagpatay sa binilanggo. Ang usa ka gamhanan nga manolunda gipadala gikan sa langit aron sa pagluwas ni Pedro. Ang malig-on nga mga pultahan nga nagsira sa balaan sa Dios mingbukas nga walay kamot sa tawo ang naghikap. Ang manolunda sa Labing Hataas mnglabay lahus sa mga pultahan ug nagtak-op niini nga walay tingog sa luyo niya. Misulod siya sa selda ug didto naghigda si Pedro nga natulog sa malinawon nga katulog nga may hingpit nga pagsalig. {ABA 125.5}

Ang kahayag nga nagalibut sa manolunda nakapuno sa selda, apan wala niya pukawa ang apostol, hangtud nga siya nakabati sa hikap sa kamot sa manolunda ug nakadungog sa usa ka tingog nga nagaingon, “Bumangon ka sa madali,” nga siya nahigmata ug nakakita nga ang iyang selda nahayagan sa kahayag sa langit, ug ang usa ka manolunda nga may dakung himaya nagtindog sa iyang atubangan. Sa minakina iyang gituman ang pulong nga gisulti ngadto kaniya, ug sa pagbangon nga iyang gialsa ang iyang mga kamot wala kaayo siya makamatngon nga ang mga kadena nangahuslo na diay gikan sa iyang mga kamot. {ABA 126.1}

Unya ang tingog sa langitnong mensahero mimando kaniya nga nagingon, “Pagsinina ug isul-ob ang imong mga sapin,” ug sa minakina na man si Pedro mituman, nga ang iyang nahibulong nga pagtutok napilit diha sa iyang bisita ug nagatuo sa iyang kaugalingon nga* nagadamgo o diha sa usa ka panan-awon. Sa makausa pa ang manolunda mimando, “Pagkupo ug sumonod ka kanako.” Milakaw siya paingon sa pultahan, nga gisunod sa kaniadto tabian nga Pedro, ug karon naamang tungod sa kahibulong. Ilang gilakangan ang bantay ug miabut sa gitrangkahan pagayo nga pultahan, nga sa kaugalingon niini nga kabubut-on miabli ug misira dihadiha pag-usab, samtang ang mga bantay sa sulod ug sa gawas walay lihok diha sa ilang nahimutangan. {ABA 126.2}

Ang ikaduha nga pultahan, nga gibantayan usab sa sulod ug sa gawas naabut. Kini naabli sama sa nahauna nga pultahan, nga walay pag-agik-ik sa mga bisagra o pagkugiok sa mga trangka nga puthaw. Milabay sila niini, ug misira nga walay banha. Sa maong sama nga paagi nga sila milahus sa ikatulo nga ganghaan ug didto na sila sa hawan nga dalan. Walay pulong ang gisulti; walay kasikas ang ilang mga tinumban. Ang manolunda nagpadailos diha sa atubangan, nga gilibutan sa usa ka hayag nga masulaw, ug si Pedro nga nalibog, ug sa gihapon nga nagtuo sa iyang kaugalingon nga diha sa usa ka damgo, nagasunod sa iyang manluluwas. Sa ingon niini sila milabay lahus sa usa ka dalan, ug unya, ingon nga ang sugo sa manolunda natuman na, sa kalit siya nawala. {ABA 126.3}

Ang langitnon nga kahayag nahanaw, ug si Pedro nagbati sa iyang kaugalingon nga diha sa hilabihan nga kangitngit; apan samtang nahimo nang naanad ang iyang mga mata sa kangitngit, daw naghinayhinay kini ug kawala, ug iyang nakaplagan nga siya naginusara diha sa mahilum nga dalan, uban sa mabugnaw nga hangin sa kagabhion nga naghuyop sa iyang agtang. Karon siya nakaamgo nga siya nahigawas ug diha sa usa ka hinasa nga dapit sa siyudad; iyang nailhan ang dapit nga mao ang gianhian kanunay ug nagdahum nga molabay niining dapita sa pagkaugma sa katapusan nga higayon. {ABA 126.4}

Ningsulay siya sa paghinumdum sa mga hitabo sa ning-agi nga pipila ka mga gutlo. Iyang nahinumduman nga nahikatulog siya, nga ginapos diha sa tunga sa duruha ka mga sundalo, nga hinuboan sa iyang mga sapin ug mga sinina sa gawas. Iyang giusisa ang iyang kaugalingon nga iyang nasuta nga hingpit man siya nga nagsinina ug nagbakus. Ang iyang mga pulso, nga nanghuboy gumikan sa pagpiud sa mabangis nga mga puthaw, natangtangan na sa mga posas. Iyang naila nga ang iyang kagawasan dili lamat, dili damgo o panan-awon, kondili usa ka bulahan nga katinuoran. Nianang pagkaugma pagakuhaon na unta siya aron pagapatyon; apan, tan-awa, ang usa ka manolunda nagluwas kaniya gikan sa bilanggoan ug gikan sa kamatayon. “Ug sa nahaulian na si Pedro, siya miingon, Karon naila ko na sa pagkatinuod nga ang Ginoo nagpadala sa Iyang manolunda ug nagpahigawas kanako gikan sa kamot ni Herodes ug gikan sa tanang gipaabut unta sa katilingban sa mga Judiyo.” {ABA 127.1}

Dihadiha dayon ang apostol milakaw paingon sa balay diin ang iyang mga kaigsoonan nagkatigum ug diin sila niadtong higayona diha sa mainiton nga pagampo alang kaniya. “Ug sa pagtukruk niya sa pultahan sa gawas, usa ka dalagitang binatonan nga ginganlan si Rode miadto aron sa pagtubag. Ug sa naila niya ang tingog ni Pedro, sa iyang kalipay wala niya maablihi ang pultahan, kondili midalagan hinoon siya sa sulod ug iyang gitaho nga si Pedro didto sa pultahan nagtindog. Apan sila miingon kaniya, Nagsalimoang ka. Apan iya gayud nga gilabanan nga didto gayud siya. Ug sila nanagingon, Iya kadtong manolunda. {ABA 127.2}

"Apan si Pedro mipadayon sa pagpanuktok: ug sa pag-abli nila sa pultahan, ilang nakita siya ug natingala sila. Ug sa gisingyasan sila sa kamot aron managhilum, iyang gitaho kanila giunsa sa Ginoo ang pagpahigawas kaniya gikan sa bilanggoan." Ug si Pedro "mipahawa ug miadto sa laing dapit." Ang kalipay ug ang pagdayeg maoy nagpuno sa mga kasingkasing sa mga tumotoo, tungod kay gipatalinghugan sa Ginoo ang ilang mga pagampo ug nagtubag mini ug nagpalingkawas ni Pedro gikan sa mga kamot ni Herodes. {ABA 127.3}

Nianang pagkabuntag ang usa ka dakung kapundokan sa katawhan natigum aron sa pagsaksi sa pagpatay sa apostol. Gipadala ni Herodes ang mga sundalo ngadto sa bilanggoan aron sa pagkuha ni Pedro, nga pagadad-on uban sa dakung pasundayag sa mga hinagiban ug sa mga bantay aron dili lamang sa pagsiguro nga dili ang bimlanggo makakagiw, kondili sa paghulga sa tanang mga dumadapig ug sa pagpakita sa gahum sa hari. {ABA 128.1}

Sa diha nga nahibaloan sa mga bantay diha sa mga pultahan nga si Pedro nakakalagiw nalisang sila pag-ayo. Tataw kaayo nga gipahayag nga ang ilang mga kinabuhi maoy suktan alang sa binilanggo nga ilang gibantayan, ug tungod niini naghingapin ang ilang pagkamabinantayon. Sa pag-abut sa mga sundalo aron sa pagkuha ni Pedro, ang mga sundalo diha pa sa pultahan sa bilanggoan, ang mga trangka ug mga tarugo diha pa sa nahimutangan, diha pa gihapon gihigut ang mga talikala sa mga kamot sa mga kamot sa duruha ka mga sundalo; apan ang binilanggo nawala. {ABA 128.2}

Sa diha nga ang taho sa pagkalagiw ni Pedro nadala ngadto ni Herodes hilabihan sa iyang kapungot ug nasuko pag-ayo. Sa gisumbong ang mga bantay sa bilanggoan nga dili matinumanon, mimando si Herodes nga sila pagapatyon. Nahibalo si Herodes nga walay tawhanong gahum ang nagluwas ni Pedro, apan naniguro siya sa dili pag-ila nga ang usa ka diosnong gahum maoy nagpakyas sa iyang tinguha, ug iyang gibutang ang iyang kaugalingon diha sa maisugon nga paghagit batok sa Dios. {ABA 128.3}

Sa wala madugay human sa pagkalingkawas ni Pedro gikan sa bilanggoan, si Herodes miadto sa Cesarea. Samtang didto siya, naghimo siya ug dakung kumbira nga gituyo sa pagpaukyab sa pagdayeg ug sa pagbaton sa abiba sa katawhan. Kining mao nga kumbira gitambongan sa mga mahilig sa mga kalingawan nga gikan sa tanang mga dapit, ug dihay daku nga bangkete ug inom sa bino. Uban sa dakung pagpasundayag ug seremonyas si Herodes mipakita sa katawhan ug misulti kanila diha sa usa ka larino nga pakigpulong. Nagbisti sa usa ka kupo nga nagpangidlap sa salapi ug sa bulawan, nga nakadakup sa mga gihay sa adlaw diha sa nagapangidlap nga mga pinil-an niini ug nakasamaw sa mga mata sa mga nanagtan-aw, siya maoy usa ka larawan nga matahum sud-ongon. Ang kahalangdon sa iyang panagway ug ang gahum sa iyang maayong pagkapili nga

pinolongan nakapabarag sa katiguman sa usa ka kusganon nga gahum. Ang ilang mga igbalati nga nangatuis na tungod sa kabusog ug sa pag-inom sa bino, gisamawan sila sa mga dayandayan ni Herodes ug nalamat sa iyang panglihok ug sa iyang kabatid mamolong; ug sa nagkalamukat na sa kadasig ilang gipaulanan siya ug mga pag-ulog- ulog, ug nagapahayag nga walay tawo nga makapresentar sa maong panagway o makahimo sa maong makapahikurat nga pagkalarino. Midugang sila sa pagpahayag nga samtang sila nagtahud kaniya ingon nga usa ka hari, sukad karon ilang simbahon siya ingon nga usa ka dios. {ABA 128.4}

Ang uban niadtong mga tingog nga karon nadungog nga naghimaya sa usa ka makasasala nga daotan ug kaagi, sa pipila ka mga tuig kaniadto nagpataas sa nataranta nga singgit, Kuhaa kana si Jesus! Ilansang Siya sa krus, ilansang siya sa krus! Ang mga Judiyo midumili sa pagdawat kang Cristo, kinsang mga bisti, bisan sapnoton ug kanunay nga namansahan tungod sa pagpanaw, nagtabon sa usa ka kasingkasing sa diosnong gugma. Ang ilang mga mata wala makakita, ilalom sa mapainubsanon nga dagway sa gawas, sa Ginoo sa kinabuhi ug himaya, bisan pa nga ang gahum ni Cnsto napadayag sa ilang atubangan diha sa mga binuhatan nga walay tawo lamang ang makahimo. Apan andam sila sa pagsimba ingon nga usa ka dios sa mapagawalon nga han kinsang masilaw nga mga bisti nga salapi ug bulawan nagtabon sa usa ka dumot ug mabangis nga kasingkasing. {ABA 129.1}

Nahibalo si Herodes nga dili siya angayan sa pagdayeg ug sa pasidungog nga gihatag kaniya, apan bisan pa niini siya nagdawat sa pagsimba ug diosdios sa katawhan ingon nga iyang katungod. Ang iyang kasingkasing milumpat sa kadaugan, ug ang sanag sa natagbaw nga garbo mikaylap sa iyang panagway samtang iyang nadungog ang singgit nga misaka nga nagingon, “Kana tingog sa usa ka dios, dili sa tawo.” {ABA 129.2}

Apan sa kalit lamang ang usa ka makalilisang nga kausaban miabut kaniya. Ang iyang nawong naluspad ingon sa kamatayon ug nalubag sa kasakit. Dagkung mga lusok sa singot misugod sa pagpanibug-ok gikan sa iyang pamt. Siya mitindog kadali nga daw nahilansang sa kasakit ug sa kalisang; unya sa iyang pagliso sa iyang naluspad ug lagumon nga nawong ngadto sa iyang mga higala nga nangalisang, siya misinggit sa usa ka hunggal ug nawad-an sa paglaum nga tingog, Siya nga inyong gibayaw ingon nga usa ka dios gihampak sa kamatayon. {ABA 129.3}

Sa nag-antos sa labing mangutngut nga kasakit, siya gipas-an gikan sa dapit sa hudyaka ug sa pasundayag. Sa usa ka higayon nga ming- agi siya mao ang mapahitas-ong nagadawat sa pagdayeg ug sa pagsimba niadtong daku kaayo nga pundok sa katawhan; karon iyang naila nga diha na siya sa mga kamot sa usa ka Hari nga gamhanan pa kay kaniya. Ang pagbasul maoy mihakop kaniya; iyang nahinumduman ang iyang walay

kokaluoy nga pagpanglutos sa mga sumosunod ni Cristo; iyang nahinumduman ang iyang mabangis nga sugo sa pagpatay sa walay sala nga Santiago, ug sa iyang laraw sa pagpapatay ni apostol Pedro; iyang nahinumduman nga diha sa iyang kasilo ug nabalo nga kapungot iyang gipahungaw ang usa ka walay katarungan nga panimalus diha sa mga bantay sa bilanggoan. Nagbati siya nga karon ang Dios nakigharong na kaniya, nga usa ka manlulutos nga walay kaluoy. Wala siya makakaplag ug kahumpayan gikan sa kaul-ul sa lawas ug kasakit sa hunahuna, ug wala siya magpaabut bisan unsa. {ABA 130.1}

Sinati ni Herodes ang kasugoan sa Dios, nga nagingon, "Dili ka magbaton ug laing mga dios sa atubangan Ko" (Exodo 20:3); ug siya nahibalo nga diha sa pagdawat sa pagsimba sa katawhan iyang napuno ang sukdanan sa iyang pagkadautan ug nagdala diha sa iyang kaugalingon sa makatarunganon nga kaligutgut ni Jehova. {ABA 130.2}

Ang mao gihapon nga manolunda nga miabut gikan sa harianong mga sawang aron sa pagpalingkawas ni Pedro, mao ang mensahero sa kapungot ug sa paghukom ngadto kang Herodes. Gidagpi si Pedro sa manolunda aron sa pagpukaw kaniya gikan sa paghinanok; lahi nga paagi sa pagdagpi nga Iyang gidagpi ang hari nga dautan, aron sa pagpaubos sa iyang garbo ug sa pagdala kaniya sa silot sa Makagagahum. Si Herodes namatay diha sa daku nga kasakit sa hunahuna ug sa lawas, ilalum sa mapanimaslanon nga paghukom sa Dios. {ABA 130.3}

Kining mao nga pagpasundayag sa diosnon nga hustisya may usa ka gamhanang inpluwensya sa katawhan. Ang balita nga ang apostol ni Cristo sa milagroso napalingkawas gikan sa bilanggoan ug sa kamatayon, samtang ang iyang manlulutos naigo sa tunglo sa Dios, gidala ngadto sa tanang mga kayutaan ug nahimong paagi sa pagdala sa daghang mga tawo ngadto sa usa ka pagtoo diha kang Cristo. {ABA 130.4}

Ang eksperensya ni Felipe, nga gimandoan sa usa ka manolunda gikan sa langit sa pag-adto sa dapit diin iyang gihibalag ang usa nga nagapangita sa kamatuoran; mahitungod kang Cornelio, nga giduaw sa usa ka manolunda nga may mensahe nga gikan sa Dios; mahitungod kang Pedro, nga diha sa bilanggoan ug gihukman sa kamatayon, apan gidala sa usa ka manolunda ngadto sa kahilwasan—ang tanan nagpakita sa pagkasuod sa kadungtongan tali sa langit ug sa yuta. {ABA 130.5}

Ngadto sa magbubuhat alang sa Dios ang nahisulat mahitungod sa mga pagduaw niining maong mga manolunda magdala ug kusog ug kaisog. Karon, ingon katinuod sa diha sa mga adlaw sa mga apostoles, ang langitnong mga mensahero nagalabaylabay lahus sa gitas-on, ug sa kalapdon sa yuta, nagapangita sa paglipay sa nagamasub-anon, sa pagpanalipod sa mga mahinulsolon, ug sa pagdaug sa mga kasingkasing sa mga tawo ngadto kang Cristo. Dili nato makita sila sa linawas; apan bisan pa niini sila nagauban kanato, nagagiya, nagamando, nagapanalipod. {ABA 131.1}

Ang langit gidala haduul ngadto sa yuta pinaagi niadtong misteryoso nga hagdanan, nga ang ubos niini sa malig-on gitanum sa ibabaw sa yuta, samtang ang kinatas-an nga ang-ang nagaabut sa trono sa Dios. Ang mga manolunda walay hunong nga nagasaka ug nagakanaug niining maong hagdanan nga nagasidlak sa siga, nga nagadala sa mga pagampo sa mga nagkinahanglan ug sa mga nagkalisud ngadto sa Amahan sa itaas, ug sa pagdala sa panalangin ug sa paglaum, kadasig ug panabang, ngadto sa mga anak sa katawhan. Kining maong mga manolunda sa kahayag maghimo ug langitnon nga kahimtangan palibut sa kalag, ug magatuboy kanato paingon sa dili makita ug sa walay pagkatapus. Kita dili makakita sa ilang mga porma sa atong natural nga igtatan-aw; sa espirituhanon nga panan-aw lamang kita makaila sa langitnong mga butang. Ang espirituhanon nga igdulungog lamang ang makadungog sa harmoniya sa langitnong mga tingog. {ABA 131.2}

“Ang manolunda ni Jehova magapahaluna sa paglibut sa mga nangahadlok Kaniya. Ug magaluwas kanila.” Salmo 34:7. Ang Dios magasugo sa Iyang mga manolunda sa pagluwas sa Iyang mga pinili gikan sa kadautan, sa pagbantay kanila gikan “sa kamatay nga nagalakaw sa kangitngitan” ug “sa kamatay nga nagalaglag sa kaudtohon.” Salmo 91:6. Sa makadaghan ang mga manolunda nakasulti sa mga tawo ingon nga usa ka tawo nga nagapakigsulti sa usa ka higala, ug nagdala kanila ngadto sa mga dapit nga walay piligro. Sa makadaghan ang makapadasig nga mga pulong sa mga manolunda nakapabago sa nanghoyhoy nga mga espiritu sa mga matinumanon ug, sa madala ang ilang mga hunahuna ibabaw sa mga butang sa yuta, makapasud-ong kanila pinaagi sa pagtoo sa maputi nga mga bisti, sa mga purongpurong, sa mga sanga sa palma sa kadaugan, nga madawat sa mga makabuntog sa diha nga sila magalibut sa daku ug maputi nga trono. {ABA 131.3}

Maoy buhat sa mga manolunda ang pagpaduul ngadto sa ginasulayan, sa nagaantos, ug ngadto sa gmatintal. Nagpangabudlay sila nga dili kapoyan alang kanila nga gipakamatyan ni Cristo. Sa diha nga ang mga makasasala madala sa paghatag sa ilang kaugalingon ngadto sa Manluluwas, ang mga manolunda maoy modala sa balita ngadto sa langit, ug adunay daku nga paglipay taliwala sa langitnon nga panon. “May labi pang kalipay unya didto sa langit tungod sa usa ka makasasala nga magahinulsol kay sa tungod sa kasiyaman ug siyam ka mga tawo nga matarung nga wala magkinahanglan sa paghinulsol.” Lucas 15:7. Ang usa ka taho pagadad-on ngadto sa langit mahitungod sa tagsatagsa ka malampuson nga paningkamot diha sa atong bahin sa pagpahanaw sa kangitngit ug sa pagpakaylap sa kahibalo mahitungod kang Cristo. Samtang ang binuhatan pagaasoyon sa atubangan sa Amahan, ang kalipay maoy magpasulabi sa tibuok panon nga langitnon. {ABA 132.1}

Ang mga punoan ug ang mga gahum sa langit nagapaniid sa gubat nga, ilalum sa daw makapaluya nga mga kahimtang, ginapadayon sa mga sulogoon sa Dios. Bag-ong mga

pagdaug ang nangahimo, bag- ong mga kadungganan ang nadaug, samtang ang mga Cristohanon, nga nagahiusa palibut sa bandila sa ilang Manunubos, nanggula sa pagpakig-away sa maayong bugno sa pagtoo. Ang tanang mga manolunda sa langit andam sa pagalagad sa mapainubsanon, ug matinuohong katawhan sa Dios; ug samtang ang lupon sa mga magbubuhat sa Dios dinhi sa ubos mag-awit sa ilang mga alawiton sa pagdayeg, ang koro sa itaas moipon kamla diha sa pagpahinungod sa pagdayeg sa Dios ug ngadto sa Iyang Anak. {ABA 132.2}

Kinahanglan kita nga makasabut pa ug dugang kay sa ato nang nasabtan sa sugo sa mga manolunda. Maayo nga pagahinumduman nga ang tagsatagsa ka matuod nga anak sa Dios may tambulig sa langitnong mga binuhat. Ang dili makita nga mga kasundalohan sa kahayag ug sa gahum magakuyog sa maaghop ug sa mapaubsanon nga nagatoo ug magaangkon sa mga saad sa Dios. Ang mga kerubin ug ang mga serapin, ug ang mga manolunda nga nagalabaw sa kusog, nagatindog diha sa tuong kamot sa Dios, “tanan mga espiritu nga sulogoon, nga gipadala aron sa pagalagad, alang kanila nga maoy magapanunod sa kaluwasan.” Hebreohanon 1:14. {ABA 132.3}

Kapitulo 15 – ANG MENSAHE SA MAAYONG BALITA DIDTO SA ANTIOQUIA

Tapus papahawaa gikan sa Jerusalem ang mga tinon-an pinaagi sa pagpanglutos, tulin nga mikaylap ang mensahe sa maayong balita lahus sa mga rehiyon nga anaa sa unahan sa mga utlanan sa Palestina; ug daghang mga gagmay nga mga kompaniya sa mga tumoluo ang naporma diha sa importante nga mga sentro. Ang uban sa mga tmon-an "nanglangyaw hangtud sa Fenicia, ug sa Cipro, ug sa Antioquia nga nagawali sa pulong." Ang ilang mga pangabudlay diha lamang sa mga Hebreohanon, ug sa mga Judiyo nga Gresyanhon nga mahitungod kanila mining panahon makaplagan hapit diha sa tanang mga siyudad sa kalibutan. {ABA 134.1}

Taliwala sa mga dapit nga gihisgutan diin ang maayong balita gidawat nga malipayon mao ang Antioquia, nga niadtong panahona kaulohang siyudad sa Syria. Ang daku nga komersyo nga ginapadayon gikan sa maong sentro nga gipuy-an sa daghang mga tawo nakadala ngadto sa siyudad sa daghang mga tawo sa nagkalainlain nga mga nasud. Labut pa, ang Antioquia naangayan nga naila ingon nga usa ka lolinghayawan sa mga mahigugmaon sa kasayon ug sa lolinghayaw, tungod sa kahimtang niini nga maayo alang sa panglawas, ang maanindot nga mga palibut, ug ang bahandi, kultura, ug ang mga lamian nga hikaplagan didto. Sa mga adlaw sa mga apostoles kining dapita nahimong usa ka siyudad sa kaluho ug sa mga kahilayan. {ABA 134.2}

Ang maayong balita gitudlo diha sa katilingban sa Antioquia sa pila ka mga tinon-an nga gikan sa Cipro ug sa Cirene nga miabut nga "nagmantala kanila sa Maayong Balita mahitungod sa Ginoong Jesus." "Ug ang kamot sa Dios uban kanila," ug ang ilang mainiton nga pangabudlay nagmabungahon. "Ug nangakabig ngadto sa Ginoo ang daghan kaayong mga tawo nga nanagpanuo." {ABA 134.3}

"Ang balita mahitungod niini nahidangat sa mga dalunggan sa iglesya didto sa Jerusalem, ug ilang gipaadto si Bernabe ngadto sa Antioquia." Sa iyang paghiabut diha sa iyang bag-ong kaumhan sa pagpangabudlay, nakita ni Bernabe ang buhat nga nahimo na pinaagi sa diosnon nga grasya, ug siya "nalipay ug iyang gipahimangnoan silang tanan sa pagtinguha sa kinasingkasing sa pagpabilin nga masaligon sa Ginoo." {ABA 134.4}

Gipanalanginan pagayo ang mga kahago ni Bernabe didto sa Antioquia, ug daghan ang nahidugang sa mga tumoluo didto. Samtang milambo ang buhat, si Bemabe mibati sa pagkinahanglan sa angayan nga katabang aron sa pagdasdas sa unahan diha sa sinugdanan sa mga pagpaigo sa Dios, ug siya miadto sa Tarso sa pagpangita ni Pablo, kinsa, nga sa tapus sa iyang paghitalikod gikan sa Jerusalem sa pipila na ka panahon nga ming-agi, nagpangabudlay diha sa "kayutaan sa Siria ug sa Cilicia," nga nagmantala "sa pagtoo nga sa kaniadto iyang gisingkamutan sa paglaglag." Galacia 1:21, 23.

Nagmalampuson si Bemabe sa pagtultul ni Pablo ug diha sa pagkabig kaniya sa pagpauli uban kaniya ingon nga usa ka kauban diha sa pagpangalagad. {ABA 135.1}

Diha sa siyudad sa Antioquia nga gipuy-an sa daghang mga tawo, naalinggatan ni Pablo ang usa ka maayo kaayo nga dapit sa pagpangabudlay. Ang iyang kahibalo ug kinaadman ug kasibut naghimo ug usa ka gamhanan nga impluwensya ibabaw sa mga pumopuyo ug sa mga nag-anhaan sa siyudad sa kultura; ug siya nagmatuod nga mao gayud ang katabang nga gikinahanglan ni Bemabe. Sulod sa usa ka tuig ang duruha ka mga tinon-an hiniusa nga naghago diha sa matinumanon nga pagpangalagad, nga nagdala ngadto sa daghan nga katawhan sa usa ka maluwason nga kahibalo mahitungod kang Jesus nga Nazaretnon, ang Manunubos sa kalibutan. {ABA 135.2}

Ang mga tinon-an unang ginganlan ug Cristohanon didto sa Andoquia. Ang ngalan gihatag kanila tungod kay si Cristo mao ang tema sa ilang pagwali, ug sa ilang pagsultihanay. Sila wala maghunong sa pag-asoy sa mga hitabo sulod sa mga adlaw sa Iyang yutan-on nga pagpangalagad, sa diha nga ang Iyang mga tinon-an gipanalanginan sa Iyang linawas nga presensya. Sa walay pagkakapoy ilang gihisgutan ang Iyang mga pagtulon-an ug ang Iyang mga milagro sa pagpang- ayo. Sa nagakurog nga mga ngabil ug naglugmaw nga mga mata ilang gisulti ang Iyang paghingutas didto sa tanaman, ang pagbudhi Kaniya, ang paghusay Kaniya ug ang pagpatay, ang pagpailub ug ang pagpaubos nga Iyang giantos uban sa pasipala ug pagsakit nga gipahamtang Kaniya sa Iyang mga kaaway, ug sa kaluoy nga sama sa Iya sa Dios nga pagampo Niya alang kanila nga naglutos Kaniya. Ang Iyang pagkabanhaw ug pagsaka ngadto sa langit, ug ang Iyang buhat didto sa langit ingon nga Manlalaban alang sa nahulog nga tawo, maoy mga hilisgutan nga ilang gikalipay sa paghisgut. Maayo ang pagtawag kanila nga mga Cristohanon sa mga pagano, tungod kay ilang giwali si Cristo ug gitumong ang ilang mga pagampo ngadto sa Dios pinaagi Kaniya. {ABA 135.3}

Ang Dios maoy naghatag kanila sa ngalan nga Cristohanon. Harianon kini nga ngalan, nga gihatag ngato sa tanan nga mingtipon sa ilang kaugalingon ngadto kang Cristo. Mahitungod mining ngalana nga sa ulahi si Santiago misulat nga nagingon, “Dili ha ang mga dato mao man ang nagdaugdaug kaninyo? Dili ba sila mao man ang nagtaral kaninyo ngadto sa mga hukmanan? Dili ba sila mao man ang nagapasipala nianang madungganong Ngalan nga gingalan kaninyo?” Santiago 2:6, 7. Ug si Pedro mipahibalo, “Kong aduna may paantoson tungod sa iyang pagka-Cristohanon, nan dili niya kini pagikaulaw, hinonoa kmahanglan magahimaya siya sa Dios tungod sa maong ngalan.” “Kong kamo panamastamasan tungod sa ngalan ni Cristo, bulahan kamo; kay ang espiritu sa himaya ug sa Dios anha man kaninyo.” 1 Pedro 4:16, 14. {ABA 136.1}

Ang mga tumoluo sa Antioquia nakasabut nga ang Dios andam sa pagbuhat diha sa ilang mga kinabuhi “sa pagtinguha ug pagpaningkamot alang sa Iyang kaugalingong kahimuot.” Filipos 2:13. Sa ilang pagpuyo sa taliwala sa usa ka katawhan nga daw diyutay lamang ang pagtagad alang sa mga butang nga ang bili walay katapusan, ilang gipaningkamutan ang pagpakgang sa pagtagad sa mga matinud-anon sa kasingkasing, ug sa pagpakita ug positibo nga pagpanghimatuod mahitungod Kaniya kinsa ilang gihigugma ug gialagad. Sa ilang mapainubsanong pangalagad nakakat-on sila sa pagagad sa gahum sa Balaan nga Espiritu sa paghimo nga epektibo sa pulong sa kinabuhi. Ug busa, diha sa nagkalainlain nga mga matang sa katilingban, adlaw-adlaw sila nga nagpamatuod sa ilang pagtoo diha kang Cristo. {ABA 136.2}

Ang panig-ingnan sa mga sumosunod ni Cristo didto sa Antioquia mahimong usa ka inspirasyon sa matag tumotoo nga nagpuyo diha sa dagkung mga siyudad sa kalibutan karon. Samtang maoy pagbuot sa Dios nga maoy ipahimutang diha sa importante nga mga sentro sa mga pumopuyo ang pinili nga mga magbubuhat nga nahalad ug may talento nga maoy mag-una diha sa mga paningkamot nga katilingbanon, mao usab Iyang tuyo nga ang mga sakop sa iglesya nga nagapuyo niining mga siyudara magagamit sa ilang hinatag-sa-Dios nga mga talento diha sa pagbuhat alang sa mga kalag. Adunay dato nga mga panalangin nga giandam alang kanila nga motugyan sa hingpit ngadto sa pagtawag sa Dios. Samtang ang maong mga magbubuhat maninguha sa pagdaug ug mga kalag ngadto kang Jesus, ilang makaplagan nga daghan ang dili unta maabut sa bisan unsa nga paagi nga naandam sa pagtubag ngadto sa masinabuton ug linawas nga paningkamot. {ABA 136.3}

Ang kawsa sa Dios dinhi sa yuta karon nagakinahanglan sa buhi nga mga tinugyanan sa kamatuoran sa Biblia. Ang mga ordinadong mga ministro lamang dili tumbas sa buluhaton sa pagpasidaan sa dagkong mga siyudad. Ang Dios nagatawag dili lamang sa mga ministro, kondili nagatawag usab sa mga mananambal, sa mga narses, sa mga kolportor, mga magbubuhat sa Biblia, ug ubang mga layko nga nahalad nga may nagkalainlain nga mga talento, nga may kahibalo mahitungod sa pulong sa Dios ug nakahibalo sa gahum sa Iyang grasya, sa pagpamalandong sa mga kinahanglanon sa mga siyudad nga wala pa mapasidan-i. Ang oras tulin nga nagalabay, ug adunay daku pa nga pagahimoon. Kinahanglan palihokon ang tanang mga ahensya, aron ang mga kahigayonan karon magamit nga maalamon. {ABA 137.1}

Ang mga kabudlay ni Pablo sa Antioquia, diha sa pagpakigkauban ni Bemabe, nakapalig-on kaniya diha sa iyang pagtoo nga ang Ginoo nagtawag kaniya sa pagbuhat sa usa ka pinasahi nga buhat alang sa Hentil nga kalibutan. Diha sa higayon sa pagkakabig ni Pablo, nagpahayag ang Ginoo nga siya pagahimoon nga usa ka ministro ngadto sa mga Hentil, “aron sa pagpabuka sa ilang mga mata, aron sila managpamalik gikan sa kangitngit ngadto sa kahayag ug gikan sa kagamhanan ni Satanas ngadto sa Dios, aron mapasaylo

ang ilang mga sala ug managdawat sila sa ilang bahin diha sa mga nangahimong balaan pinaagi sa pagsalig Kanako." Buhat 26:18. Ang manolunda nga nagpakita ngadto kang Ananias nagingon mahitungod kang Pablo, "Siya pinili nga galamiton Ko sa pagdala sa Akong ngalan sa atubangan sa mga Hentil ug sa mga hari ug sa mga anak ni Israel." Buhat 9:15. Ug si Pablo sa iyang kaugalingon; diha sa ulahi sa iyang Cristohanon nga eksperensya, samtang nagampo diha sa templo sa Jerusalem, giduaw sa usa ka manolunda nga gikan sa langit, nga nagmando kaniya sa pagingon, "Pumahawa ka, kay ipadala Ko ikaw sa halayo ngadto sa mga Hentil." Buhat 22:21. {ABA 137.2}

Sa ingon niini si Pablo gihatagan sa Ginoo sa iyang sugo sa pagsulod sa halapad nga kaumhang misyonero sa Hentil nga kalibutan. Aron sa pag-andam kaniya alang mining malukpanon ug malisud nga buluhaton, siya gidala sa Dios ngadto sa suod nga pagkadugtong sa Iyang kaugalingon ug gibukas sa atubangan sa iyang nalamat nga panan-awon sa mga talan-awon sa katahum ug sa himaya sa langit. Ngadto kaniya nahatag ang pagpangalagad aron mahibaloan "ang tinagoan nga gitipigan sa hilum sulod sa tag-as nga mga katuigan: (Roma 16:25),—"ang tinago mahitungod sa Iyang kabubuton" (Efeso 1:9), "nga wala kaniadto ipahibalo ngadto sa mga tawo sa ubang mga kaliwatan sa ingon nga pagpadayag niini karon ngadto sa Iyang mga balaang apostoles ug mga profeta pinaagi sa Espiritu; nga mao kini: nga ang mga Hentil mga isigkamanununod, mga bahin sa mao rang usa ka lawas, ug mga isigkaumalambit sa saad tungod kang Cristo Jesus pinaagi sa Maayong Balita: alang sa maong Maayong Balita" si Pablo nagpahayag nga nagingon, "Ako gihimong sulogoon...Ako, bisan tuod iwit sa tanang mga balaan, gihatagan sa maong grasya aron iwali ko ngadto sa mga Hentil ang dili matugkad nga mga bahandi ni Cristo, ug sa pagpahayag ngadto sa tanang mga tawo kong unsa ang laraw sa dnago nga sulod sa tanang mga tawo kong unsa ang laraw sa tinago nga sulod sa mga katuigan gililong sa Dios, nga mao ang nagbuhat sa tanang mga butang: aron nga pinaagi sa iglesya ang nagkadaiyang kinaadman sa Dios ikapahibalo karon ngadto sa mga punoan ug mga kagamhanan diha sa mga langitnong dapit, sumala sa walay katapusang tuyo nga Iyang natuman diha kang Cristo Jesus nga atong Ginoo." Efeso 3:5-11. {ABA 138.1}

Sa madagayaon gipanalanginan sa Dios ang mga kabudlay ni Pablo ug ni Bernabe sulod sa tuig nga sila nagpabilin uban sa mga tumotoo didto sa Antioquia. Apan walay usa kanila nga sa pormal naordinahan ngadto sa pagpangalagad sa maayong balita. Sila karon nakaabut na sa usa ka bahin sa ilang Cristohanon nga eksperensya sa diha nga ang Dios hapit na magpiyal kanila sa pagpadayon sa usa ka malisud nga misyonerong kalihokan, nga sa pagtuman niini magkinahanglan sila sa tanang bintaha nga makuha pinaagi sa ahensya sa iglesya. {ABA 138.2}

"Ug sa iglesya sa Antioquia didtoy mga profeta ug mga magtutudlo nga mao sila si Bernabe, si Simon nga ginganlan nga si Niger, si Lucio nga taga-Cirene, ug si

Manaen,....ug si Saulo. Ug samtang nanagsimba sila sa Ginoo ug nanagpuasa, ang Espintu Santo miingon, Igahin Kanako si Bernabe ug si Saulo alang sa buluhaton nga niini gitawag Ko sila." Sa wala pa sila ipadala ingon nga mga misyonero ngadto sa hentil nga kalibutan, kining maong mga apostoles sa solemne gidedikar ngadto sa Dios pinaagi sa pagpuasa ug sa pagampo ug sa pagpandong sa mga kamot. Sa ingon niini sila gitugyanan ug gahum sa iglesya, dili lamang sa pagtudlo sa kamatuoran, kondili sa paghimo sa pagpangbautismo ug sa pag-organisar sa mga iglesya, ingon nga natugyanan sa hingpit nga gahum sa iglesya. {ABA 138.3}

Niining panahona ang iglesya nga Cristohanon nagasulod sa usa ka importante nga panahon. Ang buhat sa pagmantala sa mensahe sa maayong balita taliwala sa mga Hentil karon pagatumanon uban sa kadasig; ug ingon nga resulta ang iglesya mapalig-on sa usa ka dakung pagkadgum sa mga kalag. Ang mga apostoles nga natudlo sa pagdumala niini nga buhat mapataon sa panahap, sa pag-ayad, ug sa pangabugho. Ang ilang pagtulon-an mahitungod sa pagkagaba "sa nagaulang nga bongbong" (Efeso 2:14) nga dugay nang nagpahimulag sa Judiyo ug sa Hendl nga kalibutan, magtugyan kanila ngadto sa sumbong nga erehiya, ug ang ilang pagbulot-an ingon nga mga ministro sa maayong balita pagasukitsukiton sa daghang masibuton, ug madnuohong mga Judiyo. Nakita nang daan sa Dios ang mga kalisdanan nga igahibalag sa Iyang mga sulogoon, ug aron ang ilang buluhaton dili mapangutana, Iyang gipahimangnoan ang iglesya pinaagi sa pagpadayag sa pagpinig kanila diha sa katilingban nganha sa buhat sa pagpangalagad. Ang ilang ordinasyon maoy usa ka kadlingbanon nga pag-ila sa ilang diosnon nga pagkatinudlo sa pagdala ngadto sa mga Hendl sa malipayong balita sa ebanghelyo. {ABA 139.1}

Ang duruha nga si Pablo ug si Bernabe nakadawat na sa ilang sugo gikan sa Dios mismo, ug ang seremonya sa pagpandong sa mga kamot wala makadugang ug bag-ong grasya o tinuod nga kasarang. Usa kadto ka giila nga porma sa pagtudlo ngadto sa usa ka natudlo nga katungdanan ug usa ka pag-ila sa pagbulot-an sa usa ka tawo nianang mao nga buhatan. Pinaagi niini ang patik sa iglesya gitimbre diha sa buhat sa Dios. {ABA 139.2}

Ngadto sa mga Judiyo kining pormaha maoy usa ka makahuloganon nga buhat. Kong ang usa ka Judiyo nga amahan magpanalangin sa iyang mga anak, sa matahaon iyang ipandong ang iyang mga kamot diha sa ibabaw sa ilang mga ulo. Kong ang usa ka mananap ihalad, ang kamot sa usa nga gitugyanan sa pagbulot-an sa sacerdote magapandong sa iyang kamot ibabaw sa ulo sa ihalad. Ug sa diha nga ang mga ministro sa iglesya sa mga tumotoo sa Antioquia nagpandong sa ilang mga kamot ibabaw sa mga ulo ni Pablo ug ni Bemabe, sila, sumala niadtong buhata, naghangyo sa Dios sa pagtuga sa Iyang panalangin diha sa pinili nga mga apostoles diha sa paghalad kanila ngadto sa natumbok nga buluhaton diin sila natudlo. {ABA 139.3}

Sa ulahi nga panahon giabusahan pag-ayo ang tulomanon sa ordinasyon pinaagi sa pagpandong sa mga kamot; ang walay katarungan nga paghatag ug importansya giapil sa maong buhat, nga daw ang usa ka gahum miabut dayon ngadto kanila nga nagdawat sa ordinasyon, nga nagpasarang kanila dihadiha alang sa bisan unsa ug sa tanang buhat sa ministro. Apan diha sa paglain niining duruha ka mga apostoles, walay rekord nga nagpasabut nga ang bisan unsa nga birtud ang nahatag pinaagi lamang sa pagpandong sa mga kamot. Dihay yano lamang nga rekord mahitungod sa ilang ordinasyon ug mahitungod sa kalabutan niini ngadto sa ilang umalabut nga buluhaton. {ABA 140.1}

Ang mga kahimtang kalabut sa paglain ni Pablo ug ni Bernabe sa Balaan nga Espiritu ngadto sa usa ka tino nga linya sa pagalagad sa matin-aw nagpakita nga ang Ginoo nagabuhat pinaagi sa natudlo nga mga ahensya sa Iyang organisado nga iglesya. Sa daghang mga tuig kaniadto, sa diha nga ang diosnong tuyo mahitungod kang Pablo unang gipadayag ngadto kaniya sa Manluluwas Mismo, dihadiha sa human niini, si Pablo gidala ngadto sa mga sakop sa bag-ong naorganisar nga iglesya didto sa Damasco. Dugang pa niini, ang iglesya niadtong mao nga dapit wala magdugay nga' diha sa kangitngit mahitungod sa personal nga eksperensya sa nakabig nga Fariseo. Ug karon, sa diha nga ang diosnong sugo nga gihatag niadtong panahona nagkinahanglan nga pagatumanon sa hingpit, ang Balaan nga Espitu, nagsaksi pag-usab mahitungod kang Pablo ingon nga usa ka pinili nga galamiton sa pagdala sa maayong balita ngadto sa mga Hentil nagbutang sa iglesya sa buhat sa pag-ordinar kaniya ug sa iyang isigkamagbubuhat. Samtang ang mga pangulo sa iglesya sa Antioquia "nagsimba sila sa Ginoo ug nanagpuasa, ang Espintu Santo miingon, Igahin Kanako si Bernabe ug si Saulo alang sa buluhaton nga niini gitawag Ko sila." {ABA 140.2}

Gibuhat sa Dios ang Iyang iglesya dinhi sa yuta nga usa ka sandayong sa kahayag, ug pinaagi niini Siya makasulti sa Iyang mga katuyoan ug sa Iyang kahubut-on. Dili Siya magahatag ngadto sa usa sa Iyang mga sulogoon sa usa ka eksperensya nga walay pagtagad ug supak sa eksperensya sa iglesya sa iyang kaugalingon. Ni Siya maghatag sa usa ka tawo sa usa ka kahibalo mahitungod sa Iyang kabubut-on alang sa tibuok iglesya samtang ang iglesya—ang lawas ni Cnsto—anaa sa kangitngit. Sa Iyang pangandam Iyang ginabutang ang Iyang mga sulogoon diha sa suod nga kadugtongan sa Iyang iglesya aron maminos ang ilang pagsalig sa ilang kaugalingon ug madaku pa ang ilang pagsalig diha sa uban nga Iyang gipauna sa pagpalambo sa Iyang buluhaton. {ABA 140.3}

Sa tanang panahon diha sa iglesya adunay kanunay nga hilig paingon sa tinagsatagsa nga pagkinaugalingon. Sila daw wala makaamgo nga ang espiritu sa pagkinaugalingon lagmit modala sa tawo ngadto sa pagbaton sa hilabihan ra nga pagsalig diha sa iyang kaugalingon ug magapiyal sa iyang kaugalingon nga paghukom kay sa pagtahud sa tambag ug tagdon pag-ayo ang paghukom sa iyang mga kaigsoonan, ilabina kanila nga anaa sa

mga katungdanan nga gitudlo sa Dios alang sa pagkapangulo sa Iyang katawhan. Gitugyanan sa Dios ang Iyang iglesya sa pinasahi nga pagbulot-an gahum nga walay usa nga makahatag ug katarungan sa dili pagtagad ug sa pagsaway niini, kay siya nga magbuhat niini nagatamay sa tingog sa Dios. {ABA 141.1}

Kadtong hilig motagad sa ilang tinagsatagsa nga paghukom ingon nga labing labaw anaa sa grabe nga katalagman. Maoy panlimbasugan ni Satanas ang pagpahimulag sa maong mga tawo gikan kanila nga mga sandayong sa kahayag, nga pinaagi kang kinsa ang Dios nagbuhat sa pagtukod ug sa pagpauswag sa Iyang buhat dinhi sa yuta. Ang dili pagtagad o ang pagtamay kanila nga natudlo sa Dios sa pagpas-an sa mga kapangakohan sa pagkapangulo kabahin sa pagpalambo sa kamatuoran, maoy pagsalikway sa paagi nga Iyang gilain alang sa tabang, sa pagpadasig, ug alang sa kusog sa Iyang katawhan. Ang bisan kinsa nga magbubuhat diha sa kawsa sa Ginoo nga molabay mini, ug maghunahuna nga ang iyang kahayag kinahanglan magagikan sa walay lain nga sandayong kay sa direkta sa Dios, maoy pagbutang sa iyang kaugalingon diha sa usa ka kahimtang diin lagmit siya malimbongan sa kaaway ug mabuntog. Ang Dios diha sa Iyang kaalam nagpaigo nga pinaagi sa suod nga relasyon nga mapatunhay sa tanang mga tumotuo, ang Cristohanon mahiusa ngadto sa Cristohanon ug ang iglesya ngadto sa iglesya. Sa ingon niini ang tawhanon nga panabang mapatakus sa pagtambayayong sa diosnon. Ang matag ahensya magpasakop sa Balaan nga Espiritu, ug ang tanang mga tumotoo mahiusa diha sa usa ka organisado ug maayong pagkaagak nga paningkamot sa paghatag ngadto sa kalibutan sa malipayong balita mahitungod sa grasya sa Dios. {ABA 141.2}

Giila ni Pablo ang okasyon sa iyang pormal nga ordinasyon ingon nga nagtimaan sa sinugdanan sa usa ka bag-o ug importante nga panahon diha sa iyang buluhaton sa kinabuhi. Gikan kadto niining higayona nga sa ulahi iyang gipitsahan ang sinugdanan sa iyang pagkaapostol diha sa Cristohanon nga iglesya. {ABA 142.1}

Samtang ang kahayag sa maayong balita siga kaayo nga nagsidlak didto sa Antioquia, usa ka importante nga buhat ginapadayon sa mga apostoles nga nagpabilin didto sa Jerusalem. Sa matag tuig, sa panahon sa mga pangilin, daghang mga Judiyo nga gikan sa tanang mga kayutaan miadto sa Jerusalem sa pagsimba diha sa templo. Ang uban niining mga magpapanaw nga relihiyoso maoy mga tawo nga mainiton sa ilang pagkadiosnon ug maikagong mga estudyante sa mga propisiya. Sila nagpaabut ug nangandoy alang sa pagabut sa gisaad nga Mesiyas, nga mao ang paglaum sa Israel. Samtang nga ang Jerusalem napuno niini nga mga dumoluong, si Cristo giwali sa mga apostoles uban sa kaisog nga walay pagsibog, bisan pa sila nasayud nga ang paghimo niini, ilang gibutang ang ilang kaugalingon nga mga kinabuhi diha sa walay hunong nga katalagman. Ang Espiritu sa Dios nagpahimutang sa silyo niini diha sa ilang mga kabudlay; nahimo ang daghang mga kinabig ngadto sa pagtoo; ug kini sila nga namauli ngadto sa ilang mga

puloy-anan diha sa nagkalainlain nga mga bahin sa kalibutan, misabwag sa mga binhi sa kamatuoran ngadto sa tanang kanasuran ug taliwala sa tanang mga matang sa katilingban. {ABA 142.2}

Ang nagbuntaog taliwala sa mga apostoles nga misangon niini nga buluhaton mao sila si Pedro, Santiago, ug si Juan, kinsa nagbati ug pagsalig nga ang Dios nagtudlo kanila sa pagwali ni Cristo taliwala sa ilang mga katagilungsod sa ilang mga dapit. Sa matinumanon ug sa maalamon sila nanagpangabudlay, nga nagpamatuod mahitungod sa mga butang nga ilang nakita ug nadungog, ug nagdangop ngadto sa "sa kalabing nahimatud-an nga pulong sa tagna" (2 Pedro 1:19), diha sa usa ka paningkamot sa pagkabig "sa balay sa Israel...nga ang Dios naghimo ni Jesus, kinsa gilansang sa krus" sa mga Judiyo, "nga Ginoo ug Cristo." (Buhat 2:36). {ABA 142.3}

Kapitulo 16 – MGA TIGMANTALA SA MAAYONG BALITA

"Pinagikan sa Espiritu Santo," si Pablo ug si Bernabe, tapus sa ilang ordinasyon sa mga kaigsoonan sa Antioquia, "nanglugsong ngadto sa Seleucia; ug gikan didto misakay sila ug sakayan padulong sa Cipro." Sa ingon niini ang mga apostoles misugod sa ilang unang misyonero nga panaw. {ABA 143.1}

Ang Cipro mao ang usa sa mga dapit nga gidangpan sa mga tumotoo gikan sa Jerusalem tungod sa pagpanglutos nga nagsunod sa kamatayon ni Esteban. Gikan kadto sa Cipro nga ang pipila ka mga tawo mipanaw ngadto sa Antioquia, "nga nagmantala kanila sa Maayong Balita mahitungod sa Ginoong Jesus." Buhat 11:20. Si Bemabe sa iyang kaugalingon "taga-Cipro" (Buhat 4:36); ug karon siya ug si Pablo, inubanan ni Juan Marcos, usa ka paryenti ni Bemabe, mingduaw niining polo nga kaumhan. {ABA 143.2}

Ang inahan ni Marcos maoy usa ka kinabig ngadto sa dnohoan nga Cristohanon, ug ang iyang balay didto sa Jerusalem maoy usa ka dalangpanan alang sa mga tinon-an. Didto nakasiguro sila kanunay sa usa ka pag-abiabi ug usa ka panahon sa pahulay. Sulod kadto sa usa niining mga pagduaw sa mga apostoles ngadto sa puloy-anan sa iyang inahan, nga si Marcos nagsugyot ngadto kang Pablo ug Bemabe nga siya mouban kanila sa ilang misyonero nga panaw. Iyang gibati ang kahimuot sa Dios diha sa iyang kasingkasing ug nangandoy sa paghalad sa iyang kaugalingon sa kinatibuk-an ngadto sa buhat sa pagpangalagad sa maayong balita. {ABA 143.3}

Sa ilang paghiabut sa Salamina, "gimantala," sa mga apostoles, "ang pulong sa Dios sulod sa mga sinagoga sa mga Judiyo.... Ug sa nalibut na nila ang tibuok pulo hangtud sa Pafos, ilang gikahibalag ang usa ka Judiyo nga salamangkiro ug profeta nga mini, nga ginganlan si Bar-Jesus: siya uban sa gobernador nga si Sergio Paulo, nga maoy usa ka tawong masinabuton: ug si Bemabe ug si Saulo gipakuha sa gobemador ug gikan kanila iyang gitinguha ang pagpamati sa pulong sa Dios. Apan gisupak sila ni Elimas nga salamangkiro (kay mao man kana ang kahulogan sa iyang ngalan), nga namnguha sa pagpatipas sa gobemador gikan sa pagkamatinuohon." {ABA 143.4}

Dili nga walay pagpakigbisog nga si Satanas motugot sa ginghanan sa Dios nga pagatukoron dinhi sa yuta. Ang mga gahum sa daotan okupado sa walay hunong nga gubat batok sa mga ahensya nga gitudlo sa pagpakaylap sa maayong balita, ug kining maong mga gahum sa kangitngit labi na nga aktibo sa diha nga ang kamatuoran igamantala sa atubangan sa mga tawo nga may maayong kadunggan ug kasaligan nga kabuotan. Busa mao kini sa diha nga si Sergio Paulo, ang gobemador sa Cipro, nagpatalinghug sa mensahe sa maayong balita, iyang gisanta. Gipakuha sa gobemador ang mga apostoles, aron siya unta mapahamatngonan diha sa mensahe nga ilang gidala, ug karon ang mga gahum sa daotan, nga nagbuhat pinaagi sa salamangkiro nga si Elimas, namnguha uban sa ilang

daotan nga mga sugyot sa pagliso kaniya gikan sa pagtoo ug sa ingon niini mapakgang ang tuyo sa Dios. {ABA 144.1}

Busa ang nahulog nga kaaway kanunay nagabuhat sa pagtipig diha sa iyang pundok sa mga tawo nga may inpluwensya kinsa, nga kong makabig, makahatag ug epektibo nga pagalagad diha sa kawsa sa Dios. Apan ang matinumanong magbubuhat sa maayong balita dili kinahanglan mahadlok sa kaparutan diha sa kamot sa kaaway; kay maoy iyang katungod nga masul-oban sa gahum nga gikan sa itaas aron sa pagsukol sa mataginpluwensya ni Satanas. {ABA 144.2}

Bisan pa nga sa masakit gihasol ni Satanas, si Pablo may kaisog sa pagbadlong sa usa nga pinaagi kang kinsa nagabuhat ang kaaway. “Sa napuno sa Espiritu Santo,” ang apostol “mitutok kaniya, ug miingon, Ikaw nga anak sa yawa, ikaw nga kaaway sa tanang pagkamatarung, puno sa tanang limbong ug lansis, dili ka ba mohunong sa pagtuis sa mga matul-id nga dalan sa Ginoo? Ug karon, tan-awa, nahisakpan ka sa kamot sa Ginoo, ug ikaw mabuta ug dili na makakita sa Adlaw sulod sa usa ka panahon. Ug dihadiha mitakyap kaniya ang kangiob ug kangitngit ug nagsukarap siya nga nangitag tawong makaagak kaniya sa kamot. Ug ang gobemador mituo sa pagkakita niya sa nahitabo, kay siya natingala sa tuloohan mahitungod sa Ginoo.” {ABA 144.3}

Ang salamangkiro nagtak-op sa iyang mga mata sa mga ebidensya sa kamatuoran sa maayong balita, ug ang Ginoo, nga diha sa matarung nga kasuko, nagtak-op sa iyang natural nga mga mata, nga nagasampong gikan kaniya sa kahayag sa adlaw. Kining maong pagkabuta dili dayon, kondili sulod lamang sa usa ka panahon, aron siya mapasidan-an sa paghinulsol ug mangita sa pasaylo sa Dios kinsa iyang gipahimangod sa hilabihan. Ang kalibog diin siya nadala walay epekto nga nahimo sa iyang malansison nga mga arte batok sa pagrulunan ni Cristo. Ang matuod nga siya napugos sa paghikaphikap diha sa iyang pagkabuta, nagmatuod sa tanan nga ang mga milagro nga gihimo sa mga apostoles, ug nga gisaway ni Elimas nga palipat sa kamot, gibuhat sa gahum sa Dios. Ang gobemador, nga nakatuo sa kamatuoran sa pagtulon-an nga gitudlo sa mga apostoles, midawat sa maayong balita. {ABA 144.4}

Si Elimas dili edukado nga tawo, apan bisan pa niini sa katingalahan mihaum siya sa pagbuhat sa buluhaton ni Satanas. Kadtong nagawali sa kamatuoran sa Dios makahinagbo sa malinglahon nga kaaway diha sa daghang nagkalainlain nga mga porma. Usahay kini anha diha sa tawo nga may kahibalo, apan labaw sa sagad sa ignorante nga mga tawo, kinsa gibansay ni Satanas nga mahimong malampuson nga mga ginamiton sa paglimbong sa mga kalag. Maoy katungdanan sa ministro ni Cristo sa pagtindog nga matinumanon diha sa iyang nahimutangan, diha sa kahadlok sa Dios ug diha sa gahum sa Iyang kusog. Sa

ingon niana iyang mapalibog ang mga panon ni Satanas ug makadaug diha sa ngalan sa Ginoo. {ABA 145.1}

Si Pablo ug ang iyang mga kauban nagpadayon sa ilang panaw, ngadto sa Perga, diha sa Pampilya. Mabudlay ang ilang giagian; ilang gihibalag ang mga kalisdanan ug mga kanihit, ug gilikusan sa mga katalagman diha sa tanang bahin. Diha sa mga kalungsoran ug kasiyudaran nga ilang gilagbasan, ug abay sa mamingawon nga mga halapad nga dalan, gilibutan sila sa mga katalagman nga makita ug dili makita. Apan si Pablo ug si Bemabe nakakat-on sa pagsalig sa gahum sa Dios sa pagluwas. Ang ilang mga kasingkasing napuno sa madilaabon nga gugma alang sa nagakamatay nga mga kalag. Ingon nga matinumanon nga mga magbalantay nga nangita sa karnero nga nawala, wala silay paghunahuna sa ilang kaugalingon nga kasayon ug kaharuhay. Malimtanon sa kaugalingon, sila wala magduhaduha sa diha nga sila gikapoyan, gigutom, ug gitugnaw. Usa lamang ang ilang tumong sa pagtan-aw—ang kaluwasan nila nga nahisalaag halayo gikan sa tonl. {ABA 145.2}

Dinhi niining higayona nga si Marcos, nasanapan sa kahadlok ug sa pagkaluya, miokon-okon sulod sa usa ka panahon diha sa iyang tuyo sa paghatag sa iyang kaugalingon sa tibuok kasingkasing ngadto sa buluhaton sa Ginoo. Ingon nga wala maanad sa mga kalisdanan, siya nalugda sa mga katalagman ug mga kawad-on diha sa agianan. Nakapangabudlay siya uban sa kalampusan ilalom sa paborabli nga mga higayon; apan karon, sa taliwala sa pagsupak ug sa mga katalagman nga sagad kaayo molikus sa mag-uugmad nga magbubuhat, napakyas siya sa pagantus sa kalisud ingon nga usa ka maayong sundalo sa krus. Nagkinahanglan pa siya nga makakat-on sa pagatubang sa katalagman ug sa panglutos ug sa kalisdanan uban sa usa ka maisog nga kasingkasing. Samtang mipadayon sa unahan ang mga apostoles, ug nakahibalag ug dagku pa gihapon nga mga kalisdanan mitalaw si Marcos ug, sa nawad-an sa tanang kaisog, midumili sa pag-adto pa sa unahan mibalik ngadto sa Jerusalem. {ABA 145.3}

Kining mao nga pagtalikod maoy nakapahukom ni Pablo kang Marcos sa dili maayo, ug sa mapig-ot gayud sulod sa usa ka panahon. Sa laing bahin, si Bernabe, buot mopasaylo kaniya tungod kay dili pa man siya eksperensyado. Nabalaka siya nga si Marcos dili mobiya sa pangalagad, kay nakita niya diha kaniya mga kasarang nga mopaangay kaniya nga mahimong mapuslanon nga magbubuhat alang kang Cristo. Sa sunod nga mga tuig, nabalosan pag-ayo ang iyang tinguha alang kang Marcos, tungod kay ang batan-on nga lalaki mitugyan sa iyang kaugalingon nga walay pag-ukon-ukon ngadto sa Ginoo ug ngadto sa buhat sa pagmantala sa mensahe sa maayong balita didto sa malisud nga mga kaumhan. Ilalom sa panalangin sa Dios, ug sa maalamon nga pagbansay ni Bernabe, mitubo siya ngadto sa pagkamapuslanon nga magbubuhat. {ABA 146.1}

Sa ulahi si Pablo napasig-uli ngadto kang Marcos ug nagdawat kaniya ingon nga usa ka masigkamagbubuhat. Iya usab nga girekomendar siya ngadto sa taga-Colosas ingon nga usa ka masigkamagbubuhat "alang sa gingharian sa Dios," ug "nakahatag kanakog kalipay." Colosas 4:11. Sa makausa pa, sa dili na dugay sa wala pa ang iyang kaugalingon nga kamatayon, siya misulti mahitungod kang Marcos nga "kapuslan pagayo" ngadto kaniya "alang sa pagpangalagad." 2 Timoteo 4:11. {ABA 146.2}

Tapus sa paglarga ni Marcos, si Pablo ug si Bernabe miduaw sa Antioquia sa Pisidia ug sa adlaw nga Igpapahulay misulod ngadto sa sinagoga sa mga Judiyo ug nanglingkod. "Tapus sa pagbasa sa kasugoan ug sa mga profeta, sila gipasugoan sa mga punoan sa sinagoga, nga gipaingnan, Kamong mga tawo ug mga igsoon, kong aduna kamoy pulong sa pagmaymay alang sa katawhan, isulti kana." Ingon nga gidapit sa pagsulti, "si Pablo midndog, ug sa nakasinyas siya sa kamot, miingon, Mga tawong Israelihanon, ug kamong mga mahadlokon sa Dios, paminaw kamo." Unya misunod ang usa ka kahibulongan nga pakigpulong. Siya mipadayon sa paghatag sa kasaysayan mahitungod sa paagi sa pagdumala sa Ginoo sa mga Judiyo sukad pa sa panahon sa ilang paglingkawas gikan sa kaulipnan sa Egipto, ug sa paagi nga gisaad ang usa ka Manluluwas, sa kaliwatan ni David, ug sa maisugon siya mipahayag nga "gikan sa mga kaliwat mining tawhana, ang Dios, sumala sa Iyang saad, nagpatindog ngadto sa Israel sa usa ka Alanluluwas, nga si Jesus. Sa wala pa kini Siya moabut, si Juan nagwali mahitungod sa bautismo sa paghinulsol ngadto sa tanang katawhan sa Israel. Ug sa naghinapos na si Juan sa iyang paningkamot, siya miingon, Unsa may inyong pagdahum kanako? Ako dili mao Siya, hinonoa, sa akong ulahi adunay umaabut, nga sa mga sapin sa Iyang mga till dili gani ako takus sa pagbadbad." Sa ingon niini uban sa gahum iyang giwali si Jesus ingon nga Manluluwas sa katawhan, ang Mesiyas sa tagna. {ABA 146.3}

Sa nakahimo na siya niining mao nga pahayag, si Pablo miingon, "Mga katawhan ug mga igsoon, mga anak sa kaliwatan ni Abraham, ug tanan kaninyo nga mahadlokon sa Dios, kita mao ang gipadad-an sa pulong mahitungod niining mao nga kaluwasan. Kay ang mga nagapuyo sa Jerusalem ug ang ilang mga punoan, tungod sa ilang wala pagpakaila Kaniya ug sa ilang wala pagpakasabut sa mga sulti sa mga manalagna, nga ginabasa sa matag-adlaw nga Igpapahulay, nanagpakatuman mini pinaagi sa ilang pagsilot Kaniya sa kamatayon." {ABA 147.1}

Si Pablo wala magpanuko sa pagsulti sa yano nga kamatuoran mahitungod sa pagsalikway sa Manluluwas sa mga pangulo nga Judiyo. "Ug bisan pa nga wala silay hingkaplagan nga bisan unsa batok Kaniya nga takus sa kamatayon," ang apostol mipahayag, "apan ila gayud nga gipangayo kang Pilato nga ipapatay Siya. Ug sa ila nang natuman ang tanang nahisulat mahitungod Kaniya, Siya gihugos nila gikan sa kahoy ug ilang gibutang sa usa ka lubnganan. Apan gibanhaw Siya sa Dios gikan sa mga patay; ug

sulod sa daghang mga adlaw Siya nagpakita kanila nga nanagpanungas uban Kaniya gikan sa Galilea ngadto sa Jerusalem, nga mao karon ang Iyang mga saksi ngadto sa katawhan." {ABA 148.2}

"Kaninyo among gimantala ang maayong balita," ang apostol mipadayon, "nga ang gisaad sa Dios ngadto sa atong mga ginikanan, kini Iya nang natuman nganhi kanato nga ilang mga kaanakan, pinaagi sa pagpatindog kang Jesus; maingon nga nahisulat usab kini sa ikaduhang salmo, nga nagingon, Ikaw Akong Anak, karong adlawa Ako nahimong imong Amahan. Ug mahitungod sa Iyang pagbanhaw Kaniya gikan sa mga patay, sa wala nay pagbalik ngadto sa kadunotan, Siya misulti sa ingon mini, ihatag Ko kaninyo ang balaan ug kasaligan nga mga panalangin nga gisaad ngadto kang David. Tungod niini Siya nagaingon usab sa laing salmo, Dili mo man itugot nga ang Imong Balaan moagig pagkadunot. Kay si David, tapus makaalagad sa katuyoan sa Dios diha sa iyang kaugalingong kaliwatan, namatay ug gilubong ipon sa iyang mga ginikanan, ug miagig pagkadunot. Apan Siya nga gibanhaw sa Dios wala moagig pagkadunot." {ABA 148.1}

Ug karon, sa nakasulti na sa matin-aw mahitungod sa katumanan sa sinati nga mga tagna mahitungod sa Mesiyas, giwali ni Pablo ngadto kanila ang paghinulsol ug ang kapasayloan sa sala pinaagi sa mga pahanungdan ni Jesus nga ilang Manluluwas. "Kinahanglan inyong mahibaloan," siya miingon, "nga pinaagi niining tawhana ginamantala karon kaninyo ang kapasayloan sa mga sala, ug nga pinaagi Kaniya ang tanan nga nagatuo gipahigawas na gikan sa tanang butang, nga gikan mini ang kasugoan ni Moises wala makahimo sa pagpahigawas kaninyo." {ABA 148.2}

Ang Espiritu sa Dios nag-uban sa mga pulong nga ginasulti, ug ang mga kasingkasing nangatandog. Ang pagdangop sa apostol ngadto sa mga tagna sa Daan nga Tugon, ug ang iyang pagpahayag nga kining tanan nangatuman diha sa pagpangalagad m Jesus nga Nazaretnon, nakadala ug hugot nga pagtoo sa .daghang mga kalag nga nangandoy alang sa pag-abut sa gisaad nga Mesivas. Ug ang mga pulong sa pasalig sa magsusulti nga ang "malipayong balita" sa kaluwasan managsama nga alang sa mga Judiyo ug sa mga Hentil, nakadalag ug paglaum ug kalipay ngadto kanila nga wala maisip taliwala sa mga anak ni Abraham pinasubay sa unod. {ABA 148.3}

"Ug sa pagpanggula na nila ni Pablo ug ni Bernabe gikan sa sinagoga, ang mga tawo mihangyo kanila nga kining mga butanga ikausab unta pagsugilon kanila sa sunod nga adlaw nga Igpapahulay." Sa pagkabulagbulag na sa nanagkatigum, "daghang mga Judiyo ug mga masimbahon nga mga kinabig mingkuyog kang Pablo ug ni Bemabe, nga misulti kanila sa pagpadayon diha sa grasya sa Dios." {ABA 148.4}

Ang kaikag nga napalihok sa pakigpulong ni Pablo didto sa Antiauia sa Pisidia nakadala nga naghiusa diha sa sunod nga adlaw nga Igpapahulay "hapit ang tanang nanagpuyo sa

siyudad...sa pagpatalinghug sa pulong sa Dios. Apan sa pagkakita sa mga Judiyo sa panon sa katawhan, sila napuno sa kasina, ug ilang gisupak ang mga gipanulti m Pablo ug nanagpasipala sila. {ABA 149.1}

"Ug si Pablo ug si Bemabe, sa walay kokahadlok, miingon, Kinahanglan gayud nga ang pulong sa Dios anha igauna sa pagmantala kaninyo. Apan kay inyo man kining gisalikway ug inyong gihukman ang inyong kaugalingon nga dili takus sa kinabuhing dayon, tan-awa, kami mangadto sa mga Hendl. Kay sa ingon niini gisugo kami sa Ginoo nga nagingon, gipahimutang Ko ikaw nga kahayag sa mga Hentil, aron pagadad-on mo ang kaluwasan hangtud sa kinatumyan sa yuta." {ABA 149.2}

"Sa pagkadungog niini sa mga Hendl, sila nangalipay, ug ilang gidalayeg ang pulong sa Dios: ug nanagpanuo ang tanan nga gikatagana nang daan alang sa kinabuhing dayon." Sila nangalipay sa hilabihan nga si Cristo nag-ila kanila ingon nga mga anak sa Dios, ug uban sa mapasalamaton nga mga kasingkasing sila nagpatalinghug sa pulong nga giwali. Kadtong mingtoo masibuton nga nagsugilon sa mensahe sa maayong balita ngadto sa uban, ug sa ingon mini "ang pulong sa Ginoo mikaylap sa dbuok nga kayutaan." {ABA 149.3}

Sa mga kasiglohan nga ning-agi, ang dagang sa lamdag nagsubay niining pagkatigum sa mga Hentil; apan kadtong mga sinultihan nga matagnaon wala kaayo masabut. Si Oseas nagingon: "Bisan pa niana ang gidaghanon sa mga anak sa Israel maingon sa balas sa dagat, nga dili matakus ni maihap; ug mahitabo nga sa dapit diin kana gisulti kanila, Kamo dili Akong katawhan, kana igasulti kanila, Kamo mga anak sa buhi nga Dios." Ug miingon pag-usab: "Siya pugsan Ko alang Kanako dinha sa yuta; Ako magabaton ug kaluoy kaniya nga wala makabaton ug kaluoy; ug ingnon Ko sila nga dili Akong katawhan, Ikaw Akong katawhan; ug sila moingon, Ikaw akong Dios." Oseas 1:10; 2:23. {ABA 149.4}

Ang Manluluwas Mismo, sulod sa Iyang yutan-on nga pagpangalagad, nagtagna sa pagkaylap sa maayong balita taliwala sa mga Hentil. Diha sa sambingay sa parrasan Siya nagpahayag ngadto sa mga Judiyo nga dili mahinulsolon nga nagingon, "Ang gingharian sa Dios pagakuhaon gikan kaninyo ug igahatag ngadto sa usa ka nasud nga nagapamunga sa mga bunga niini." Mateo 21:43. Ug tapus sa Iyang pagkabanhaw Iyang gisugo ang Iyang mga tinon-an sa pagpanglakaw "ngadto sa tibuok kalibutan" ug "himoong mga tinon- an ang tanang kanasuran." Dili nila pasagdan nga adunay dili mapasidan-an, apan nga "iwali ang Maayong Balita ngadto tibuok nga kabuhatan." Mateo 28:19; Marcos 16:15. {ABA 149.5}

Sa ilang pagliso ngadto sa mga Hentil didto sa Antioquia sa Pisidia, si Pablo ug si Bernabe wala mohunong sa pagpangabudlay alang sa mga Judiyo sa laing dapit, bisan diin nga dihay angay nga higayon sa pagkuha ug pagtagad. Sa ulahi, didto sa Tesalonika, sa Corinto, sa Efeso, ug sa ubang importante nga mga sentro, si Pablo ug ang iyang mga

kauban sa buhat miwali sa maayong balita ngadto sa mga Judiyo ug sa Hentil. Apan sukad niadto ang ilang labing daku nga pagpangabudlay gitumong ngadto sa pagtukod sa gingharian sa Dios didto sa pagano nga mga dapit, taliwala sa mga katawhan nga may diyutay lamang o wala ba hinoon ing kahibalo mahitungod sa tinuod nga Dios ug sa Iyang Anak. {ABA 150.1}

Ang mga kasingkasing ni Pablo ug sa iyang mga katabang nga mga magbubuhat nabihag ngadto kanila nga "walay kabutan kang Cristo, nahigawas sa katilingban sa Israel, ug mga dumoduong sa mga pakigsaad mahitungod sa saad sa Dios, ug dinhi sa kalibutan mga walay kalauman, ug usab mga walay Dios." Pinaagi sa wala kapoyi nga mga pangalagad sa mga apostoles ngadto sa mga Hentil, sa "mga langyaw ug sa mga dumoluong," kinsa "nga kaniadto nahilayo," nakahibalo nga sila "gikapahiduul pinaagi sa dugo ni Cristo," ug nga pinaagi sa pagtoo diha sa Iyang mapasig-ulion nga halad sila mahimong "katagilungsod sa mga balaan ug mga sakop sa panimalay sa Dios." Efeso 2:12, 13, 19. {ABA 150.2}

Sa nagauswag diha sa pagtoo, si Pablo nagbuhat nga walay hunong alang sa pagpaligon sa gingharian sa Dios taliwala kanila nga wala panumbalinga sa mga magtutudlo sa Israel. Sa walay hunong iyang gibayaw si Cristo Jesus ingon nga "Hari sa mga hari, ug Ginoo sa mga ginoo" (1 rimoteo 6:15), ug gitambagan ang mga tumotoo nga "mapinagamut ug mapinatubo diha Kaniya, ug malig-on diha sa pagtoo." Colosas 2:7. {ABA 150.3}

Ngadto sa nagatoo, si Cristo mao ang usa ka siguro nga patukoranan. Sa ibabaw niining buhi nga bato, ang mga Judiyo ug ang mga Hentil managsama anha magatukod. Igo ang kalapad niini alang sa tanan ug igo ang kalig-on sa pagsangga sa gibug-aton ug sa lulan sa dbuok nga kalibutan. Kini maoy kamatuoran nga sa matin- aw giila ni Pablo sa iyang kaugalingon. Diha sa nagakatak-op nga mga adlaw sa iyang pangalagad, sa diha nga nagpakigsulti siya sa usa ka grupo sa Hentil nga mga tumotoo nga nagpabilin nga malahutayon diha sa ilang gugma sa kamatuoran sa maayong balita, misulat ang apostol nga nagingon, "Kamo...mga tinukod ibabaw sa patukoranan nga mao ang mga apostoles ug mga profeta, nga niini si Jesu-Cristo mao ang ulohang bato sa pamag-ang." Efeso 2:19, 20. {ABA 150.4}

Samtang mikaylap ang mensahe sa maayong balita didto sa Pisidia, ang walay pagtoo nga mga Judiyo sa Antioquia nga diha sa ilang binutaan nga pag-ayad "mihulhog sa mga inilang kababayen-an nga mga masimbahon ug sa mga kadagkuan sa siyudad ug ilang gipalihok ang pagpanglutos batok kang Pablo ug kang Bernabe, ug ilang giabog sila" gikan niadtong mao nga kayutaan. {ABA 151.1}

Ang mga apostoles wala mangaluya niini nga pagtagad; ilang nahinumduman ang mga pulong sa Ilang Agalon nga nagingon, “Bulahan kamo sa diha nga panamastamasan kamo sa mga tawo, ug pagalutoson kamo, ug pagabutangbutangan kamo sa tanang mgatang sa kadaotan batok kaninyo tungod Kanako. Kinahanglan managmaya ug managkalipay kamo: kay daku ang inyong balos didto sa langit, kay sa ingon man niini gilutos sa mga tawo ang mga manalagna nga nanghiuna kaninyo.” Mateo 5:11, 12. {ABA 151.2}

Ang mensahe sa maayong balita nagalambo, ug ang mga apostoles may katarungan sa pagbati nga nadasig. Ang ilang mga pangabudlay taliwala sa mga Pisidiahanon nga diha sa Antioquia, gipanalanginan pag-ayo ug ang mga tumotoo nga ilang gipabilin sa pagpadayon nga silasila lamang sulod sa usa ka panahon, “napuno sa kalipay ug sa Espiritu Santo.” {ABA 151.3}

Kapitulo 17 – PANGWALI TALIWALA SA MGA HENTIL

Gikan sa Antioquia diha sa Pisidia, si Pablo ug si Bemabe nangadto sa Iconio. Dinhi niining dapita, sama sa ilang gibuhat didto sa Antioquia, sila nagsugod sa ilang mga buhat diha sa mga sinagoga sa ilang kaugalingon nga katawhan. Ilang nahinagbo ang makita nga kalampusan; "nanagpanuo ang usa ka dakung panon sa katawhan sa mga Judiyo ug sa mga Gresyanhon." Apan didto sa Iconio, sama sa ubang mga dapit diin ang mga apostoles nagbuhat, "ang mga Judiyo nga wala motuo mihulhog sa mga Hentil, ug ilang gisugniban kini sila sa pagkasilag batok sa mga kaigsoonan." {ABA 152.1}

Hinuon, ang mga apostoles, wala isalikway gikan sa ilang sugo, kay daghan ang nagdawat sa maayong balita ni Cristo. Diha sa atubangan sa pagsupak, sa kasina, ug sa pag-ayad nagpadayon sila sa ilang buhat, nga "sa walay kokahadlok nanagsulti sila alang sa Ginoo," ug Iyang "gipanghimatuoran ang mga pulong sa Iyang grasya diha sa Iyang pagtugot nga ang mga ilhanan ug mga kahibulongan mangahimo pinaagi sa ilang mga kamot." Kining maong mga ebidensya sa diosnong pag-uyon may gamhanan nga inpluwensya ngadto kanila kinsang mga hunahuna nabukas ngadto sa hugot nga pagtoo, ug napilo pilo ang mga kinabig ngadto sa maayong balita. {ABA 152.2}

Ang nagatubo nga pagkainila sa mensahe nga gidala sa mga apostoles, nagpuno sa mga Judiyo nga walay pagtoo sa kasina ug sa pagdumot, ug sila nagkasabut sa pagpahunong dihadiha sa mga buhat nila ni Pablo ug ni Bemabe. Pinaagi sa dili tinuod ug pinakapihan nga mga taho ilang gidaldal ang mga pangulo sa pagkahadlok nga ang tibuok siyudad namiligro nga masugyotan ngadto sa pag-alsa. Ilang gipahibalo nga daghan ang nagpasakop sa ilang kaugalingon ngadto sa mga apostoles ug nagsugyot nga kini alang sa tinago ug makatalagmanon nga laraw. {ABA 152.3}

Agi ug sangputanan mining maong mga sumbong kanunay nga gipaatubang ang mga tinon-an sa mga pangulo sa dapit; apan hilabihan ka tin-aw ug kamakatarunganon ang ilang mga tubag, ug ang ilang pahayag sa ilang gipanudlo malinawon ug marukibon, sa pagkaagi nga dihay malig-on nga inpluwensya nga uyon kanila. Bisan pa nga ang mga maghuhukom may pagayad batok kanila tungod sa dili tinuod nga mga pahayag nga ilang nadunggan, wala sila mangahas sa pagsaway kanila. Ilang naila nga ang mga pagtulon-an nila ni Pablo ug ni Bernabe makahimo sa mga tawo nga buotan, mga lungsoranon nga madnumanon sa balaod, ug mga mouswag ang pamatasan ug ang kahusay sa siyudad kong dawaton ang mga kamatuoran nga gitudlo sa mga apostoles. {ABA 152.4}

Pinaagi sa mga pagsupak nga gihinagbo sa mga apostoles, ang mensahe sa kamatuoran nasangyaw pag-ayo; nakita sa mga Judiyo nga ang ilang panglimbasug sa pagsanta sa buhat sa bag-ong mga magtutudlo misangput hinoon diha sa daghang nahadugang sa mag

kinabig ngadto sa bag-o nga pagtoo. “Apan ang mga tawo sa siyudad nabahin; ang uban midapig sa mga Judiyo, ug ang uban midapig sa mga apostoles.” {ABA 153.1}

Hilabihan ang kasuko sa mga pangulo taliwala sa mga Judiyo tungod sa nagpanghitabo, sa pagkaagi nga nagkasabut sila sa pagkab-ot sa ilang mga katuyoan pinaagi sa paggamit sa kusog. Pinaagi sa pag- aghat sa labing daotan nga pagbati sa mga walay alamag, ug banhaan nga manggubot, milampus sila sa paghimo ug usa ka kaguliyang, nga ilang gipasangil ngadto sa pagpanudlo sa mga tinon-an. Pinaagi mining dili tinuod nga mga sumbong sila naglaum sa pagkoha sa panabang sa mga maghuhukom diha sa pagpatuman sa ilang mga katuyoan. Nagkasabut sila nga dili nila hatagan ug higayon ang mga apostoles sa pagpangatarungan ug pasamokon ang mga manggugubot pinaagi sa pagbato kang Pablo ug kang Bemabe, sa ingon mini mapahunong ang ilang mga buhat. {ABA 153.2}

Ang mga higala sa mga apostoles, bisan sila dili mga tumotoo, nagpasidaan sa mga apostoles sa daotang mga tuyo sa mga Judiyo ug nag-agda kanila sa dili pagpabatang sa ilang kaugalingon sa walay hinungdan ngadto sa kapintas sa manggugubot, apan nga molagiw sila alang sa ilang kinabuhi. Sumala niini, si Pablo ug si Bernabe sa tinago mipahawa gikan sa Iconio, binilin ang mga tumotuo sa pagpadayon nga silasila lamang sulod sa usa ka panahon. Apan sila sa walay bisan unsa nga paagi naghimo sa katapusan nga pagbiya; nagplano sila sa pagbalik tapus sa paghunong sa pagkaukyab, ug ilang tapuson ang buhat nga ilang gisugdan. {ABA 153.3}

Diha sa tagsatagsa ka panahon ug diha sa tagsatagsa ka yuta, ang mga mensahero sa Dios ginatawag aron sa pagtagbo sa mapait nga pagsupak gikan niadtong nagtuyo sa pagpili sa pagsalikway sa kahayag sa langit. Sa kasagaran, tungod sa pagtuis ug sa kabakakan, ang mga kaaway sa maayong balita daw nakadaug, nga nagtak-op sa mga pultahan dili magpabilin nga sinirhan hangtud sa hangtud, ug sa makadaghan, samtang ang mga sulogoon sa Dios mamalik tapus sa usa ka panahon aron sa pagpadayon sa ilang mga buhat, ang Ginoo magbuhat sa inakusganon alang kanila, nga magpatakus kanila sa pagtukod ug mga handumanan sa paghimaya sa Iyang ngalan. {ABA 154.1}

Ginapapahawa tungod sa pagpanglutos gikan sa Iconio, ang mga apostoles nangadto sa Listra ug sa Derbe, diha sa Licaonia. Kining mga lungsora gipuy-an sa kadaghanan sa usa ka Hentil, ug matuotuohon nga katawhan, apan taliwala kanila dihay uban nga andam sa pagpatalinghug ug sa pagdawat sa mensahe sa maayong balita. Niining maong mga dapit ug sa naglibut nga dapit nakahukom ang mga apostoles sa pagbuhat, nagalaum sa paglikay pagpanglutos ug sa pag-ayad sa mga Judiyo. {ABA 154.2}

Didto sa Listra walay sinagoga nga Judiyo, bisan pa nga adunay pipila ka mga Judiyo ang nagpuyo diha sa lungsod. Daghan sa mga pumopuyo sa Listra ang nagsimba sa usa ka templo nga gihalad ngadto kang Jupiter. Sa diha nga si Pablo ug si Bernabe mitungha diha

sa lungsod, ug sa natigum ang mga Listriahanon sa palibut nila, ug napatin-aw nila ang yano nga mga kamatuoran mahitungod sa maayong balita, daghan ang nagtinguha sa pagdugtong niining maong mga pagtulon-an sa ilang kaugalingong mga diwatahan nga pagtoo diha sa pagsimba ni Jupiter. {ABA 154.3}

Naningkamot ang mga apostoles sa paghatag nganhi niining mga diwatahan sa kahibalo mahitungod sa Dios nga Magbubuhat ug sa Iyang Anak, ang Manluluwas sa tawhanon nga kaliwat. Giuna nila pagkuha sa ilang pagtagad ngadto sa kahibulongan nga mga buhat sa Dios—ang adlaw, ang bulan, ug ang mga bitoon, ang matahum nga kahusay sa nagbalikbalik nga mga panahon, ang makagagahum nga mga bukid nga gitabunan sa nyebe, ang habog nga mga kahoy, ug ubang nagkalainlain nga mga kahibulongan sa kinaiyahan, nga nagpasundayag sa usa ka kabatid nga mosaylo sa tawhanon nga panabut. Pinaagi niining maong mga buhat sa Gamhanan nga Dios, gidala sa mga apostoles ang mga hunahuna sa mga Hentil ngadto sa usa ka pagpamalandong mahitungod sa daku nga Hari sa uniberso. {ABA 154.4}

Ingon nga napatin-aw kining maong sukaranang mga kamatuoran mahitungod sa Magbubuhat, gisultihan sa mga apostoles ang mga Listrianhon mahitungod sa Anak sa Dios, nga mianhi sa atong kalibutan gikan sa langit tungod kay Siya nahigugma sa mga anak sa katawhan. Ilang gisulti ang mahitungod sa Iyang kinabuhi ug pagpangalagad, ang Iyang pagkasinalikway niadtong Iyang gianhi sa pagluwas, ang Iyang husay ug ang paglansang sa krus, ang Iyang pagkabanhaw, ug ang Iyang pagsaka ngadto sa langit, aron sa pagbuhat ingon nga manlalaban sa tawo. Sa ingon niini, diha sa Espiritu ug gahum sa Dios, si Pablo ug si Bemabe nagwali didto sa Listra. {ABA 155.1}

Sa usa ka panahon, samtang si Pablo nagasulti sa katawhan mahitungod sa buhat ni Cristo ingon nga usa ka mag-aayo sa mga masakiton ug sa nagaantos, sa taliwala sa iyang mga tigpatalinghug, iyang nakita ang usa ka bakol kinsang mga mata nagtutuk kaniya ug midawat ug mituo sa iyang mga pulong. Naluoy pag-ayo si Pablo niadtong usa ka tawo nga nag-antos ug iyang nasabut “may pagtoo nga mamaayo siya.” Sa presensya sa diwatahan nga pundok misugo si Pablo sa bakol sa pagtindog. Kaniadto ang nagaantos makahimo lamang sa paglingkod, apan karon dihadiha siya nga mituman sa sugo ni Pablo ug sa unang higayon sa iyang kinabuhi nga siya mitindog. Misangkap ang kusog uban niining paningkamot sa pagtoo, ug siya nga kaniadto usa ka bakol, “miugpo ug milakaw.” {ABA 155.2}

“Ug sa pagkakita sa mga tawo sa gibuhat ni Pablo, sila misinggit nga nanag-ingon sa pinolongan ng Licaoniyanhon, Ang mga dios nanganaug dinhi kanato sa dagway sa mga tawo.” Kining mao nga pahayag nahiuyon sa usa ka tradisyon nila nga ang mga dios usahay nagduaw sa yuta. Si Bemabe ilang gitawag nga Jupiter, ang amahan sa mga dios, tungod

sa iyang talahuron nga panagway, sa iyang halangdon nga pamayhon, ug ang pagkaaghop ug maayong pagbati nga makita sa iyang nawong. Ilang gitoohan si Pablo nga mao si Mercurio, “tungod kay siya mao ang pangulo nga magsusulti,” makugihon ug aktibo, ug larino sa mga pulong sa pagpasidaan ug sa pagtambag. {ABA 155.3}

Ang mga Listnanhon, nga matinguhaon sa pagpakita sa ilang pagkamapasalamaton, nakakabig sa sacerdote ni Jupiter sa paghatag sa mga apostoles ug dungog, ug “nagdalag mga baka nga toro ug mga purongpurong ngadto sa ganghaan, ug siya uban sa mga tawo buot unta modulot ug mga halad ngadto kanila.” Si Pablo ug si Bernabe nga nangita ug pagpahilit ug sa pagpahulay, wala makabantay mining maong mga pangandam. Hinoon, sa wala madugay, ang ilang pagtagad nadani sa tingog sa musika ug sa madasigong singgit sa usa ka dakung pundok nga miadto sa balay diin sila nagadayon. {ABA 155.4}

Sa natino sa mga apostoles ang hinugdan niini nga pagduaw inubanan sa pagkahugyaw, “gipanggisi nila ang ilang mga bisti, ug midalagan sila ngadto sa katawhan” diha sa paglaum nga ilang masanta ang dugang pa nga palakaw. Sa usa ka nalanog, ug nagatagingting nga tingog, nga milabaw sa mga singgit sa katawhan si Pablo mihangyo sa ilang pagtagad; ug samtang sa kalit mihunong ang kaguliyang, siya miingon: “Mga tawo nganong nagabuhat kamo niini? Kami mga tawo man usab, nga sama ra kaninyog kinaiya. Ug kami nagamantalakaninyo sa Maayong Balita, nga gikan niining maong mga kakawangan kinahanglan nga managliso kamo ngadto sa buhing Dios nga maoy nagbuhat sa langit ug sa yuta ug sa dagat ug sa tanang butang diha kanila. Sa imaging kapanahonan Iyang gipasagdan ang tanang kanasuran sa paglakaw sa ilang kaugalingong mga dala; ngani wala Niya itugot nga dili kapanghimatud-an ang Iyang kaugalingon, sanglit gibuhat man Niya ang maayo, ug gihatagan Niya kamog ulan gikan sa langit ug kapanahonan nga makapabunga, ug ang inyong mga kasingkasing nabuhong sa pagkaon ug sa kalipay.” {ABA 156.1}

Bisan pa sa positibo nga pagsalikway sa mga apostoles nga sila dili Dios, ug bisan pa sa mga paningkamot ni Pablo sa paggiya sa mga hunahuna sa katawhan ngadto sa tinuod nga Dios ingon nga mao lamang ang tumong nga takus sa pagsimba, hapit dili mahimo ang pagliso sa mga hentil gikan sa ilang tuyo sa paghimo ug paghalad. Hilabihan ka ligon sa ilang pagtoo nga kining maong mga tawo mga dios gayud, ug hilabihan ka daku sa ilang kadasig, sa pagkaagi nga wala silay gusto moila sa ilang sayop. Ang rekord nagaingon nga “diriyut sila wala kapugngi.” {ABA 156.2}

Nangatarungan ang mga Listnanhon nga ilang nakita sa ilang kaugalingong mga mata ang milagrosong gahum nga gigamit sa mga apostoles. Ilang nakita ang usa ka bakol nga wala kaniadto makahimo sa paglakaw, nga nagmalipayon diha sa hingpit nga maayong panglawas ug sa kusog. Tapus lamang sa dakung pangatarungan sa pagkabig ni Pablo, ug

sa maampingon niya nga pagpasabut mahitungod sa iyang sugo ug kang Bernabe nga sila mga tinugyanan lamang sa Dios sa langit ug sa Iyang Anak, ang dakung Mananambal, nga ang katawhan nakabig sa pagbiya sa ilang tuyo. {ABA 156.3}

Kalit nga nasanta ang mga kahago ni Pablo ug ni Bernabe didto sa Listra pinaagi sa daotang tuyo "sa mga Judiyo nga nangabut didto gikan sa Antioquia ug sa Iconio," kinsa, nga sa pagkahibalo sa kalampusan sa buhat sa mga apostoles taliwala sa mga Licaoniahanon, nagkasabut sa pagsunod ug sa paglutos kanila. Sa paghiabut nila sa Listra kining maong mga Judiyo sa wala madugay milampus sa pagsugnib sa katawhan sa samang kapait sa espiritu nga maoy nakapalihok sa ilang kaugalingon nga mga hunahuna. Pinaagi sa pagtuis sa pulong ug sa pagbutangbutang, sila nga bag-o pa lamang nag-ila kang Pablo ug kang Bernabe nga mga tawong langitnon nangadani nga ang tinuod ang mga apostoles mga daotan pa kay sa mga mamomuno ug nga angay sa kamatayon. {ABA 157.1}

Ang pagkabalo nga giantos sa mga Listrahanon nga gidumilian sa katungod sa paghalad ngadto sa mga apostoles, nag-andam kanila sa pagliso batok kang Pablo ug kang Bernabe sa kainiton nga hapit ningpareha sa ilang pag-abiba kanila ingon nga mga dios. Sa ginasugyotan sa mga Judiyo, sila nagplano sa pag-ataki kanila pinaagi sa kusog. Gimandoan sila sa mga Judiyo nga si Pablo dili tugotan ug higayon sa pagsulti, sa pasangil nga kong tugotan siya niining maong katungod, iyang malamat ang katawhan. {ABA 157.2}

Sa wala madugay ang mabangis nga mga piano sa mga kaaway sa maayong balita gituman. Sa ilang pagtugyan ngadto sa daotan nga inpluwensya, ang mga Listrahanon gigamhan sa kapintas ni Satanas ug, sa ilang gidakup si Pablo ug gibato siya sa walay kaluoy. Ang apostol nakahunahuna nga ning-abut na ang iyang katapusan. Ang pagmartir m Esteban, ug ang iyang mabangis nga bahin niining higayona, ning-abut sa iyang panumduman. Ingon nga naputos siya sa mga pangos ug naluya sa kasakit, natumba siya ngadto sa yuta ug "giguyod siya paingon sa gawas sa siyudad," sa naglagot nga mga manggugubot, "sa pagdahum nga siya patay na." {ABA 157.3}

Niining mangitngit ug masulayon nga takna ang pundok sa mga tumotuo nga Listrahanon, nga pinaagi sa pangalagad ni Pablo ug ni Bernabe, nangakabig ngadto sa pagtoo ni Jesus, nagpabilin nga maunongon ug matinud-anon. Ang walay katarungan nga pagsupak ug ang mapintas nga panglutos sa ilang mga kaaway lamang mining diosnong mga kaigsoonan; ug karon, sa atubangan sa katalagman ug sa pagbugalbugal, ilang gipakita ang ilang pagkamaunongon pinaagi sa pagtapok nga masulob-on libot sa lawas ni Pablo nga ilang gitoohan nga patay na. {ABA 157.4}

Unsa ang ilang kahikurat nga sa tungatunga sa ilang pagminatay sa kalit ming-alsa ang apostol sa iyang ulo ug mibangon ug mitindog nga may pagdayeg sa Dios diha sa iyang mga ngabil. Ngadto sa mga tumotoo kining wala paabuta nga pagkaayo sa sulogoon sa Dios giila nga usa ka milagro sa diosnon nga gahum ug daw nagbutang sa silyo sa Langit ibabaw sa ilang pagbalhin sa pagtoo. Nangalipay sila uban sa pagmaya nga dili matukib sa pulong ug nanagdayeg sa Dios uban sa nabag-o nga pagtoo. {ABA 158.1}

Taliwala kanila nga nakabig didto sa Listra, ug uban sa mga saksi nga nakakita sa mga pag-antos ni Pablo, mao ang usa nga sa ulahi mahimong bantaaw nga magbubuhat alang kang Cristo ug nakapakig- ambit sa apostol sa mga pagsulay ug sa mga kalipay sa maguuna nga pagalagad sa malisud nga mga kaumhan. Siya mao ang batan-ong Timoteo. Sa diha nga si Pablo giguyod ngadto sa gawas sa siyudad, kining maong batan-ong tinon-an maoy usa sa nagpabilin nga matinumanon nga diha sa duul sa daw walay kinabuhi nga lawas ni Pablo, ug nakakita kaniya nga mitindog, nabun-og ug naputos sa dugo, apan nga may pagdayeg diha sa iyang mga ngabil tungod kay siya gitugotan sa pag-antos tungod ug alang kang Cristo. {ABA 158.2}

Sa adlaw nga misunod sa pagbato ni Pablo, ang mga apostoles migikan paingon sa Derbe, diin gipanalanginan ang ilang mga kahago, ug daghang mga kalag ang nadala sa pagdawat kang Cristo ingon nga Manluluwas. Apan “sa nakamantala na sila sa maayong balita didto sa maong siyudad ug nakadanig daghan,” walay usa kanila ni Pablo ug ni Bernabe ang natagbaw sa pagbuhat sa laing dapit nga dili mapalig-on sa pagtoo ang mga kinabig nga napugos sila sa pagbiya sulod sa usa ka panahon didto sa mga dapit nga bago pang ilang gihagoan. Ug busa, sa walay kahadlok sa katalagman, “sila namalik ngadto sa Listra ug sa Iconio ug sa Antioquia, nga nanagpalig-on sa mga kalag sa mga tinon-an ug nanagmaymay kanila sa pagpadayon sa pagtoo.” Daghan ang midawat sa malipayong balita sa ebanghelyo ug sa ingon napatara sa ilang kaugalingon sa ngadto sa pagpakaulaw ug sa pagsupak. Kining maong mga apostoles naningkamot sa pagpalig-on sa pagtoo aron ang buhat nga nahimo na magpabilin. {ABA 158.3}

Ingon nga usa ka importante nga kapasikaran sa espintuhanon nga pagtubo sa bag-ong mga kinabig ang mga apostoles nagmahunahunaon sa paglibot kanila sa mga panagang sa kahusay sa maayong balita. Diin dihay mga tumotuo didto sa tanang mga dapit sa Licaonia ug sa Pisidia giorganisar ang mga iglesya. Ang mga pangulo gitudlo diha sa matag-iglesya, ug ang husto nga kahusay ug sistema natukod alang sa pagdumala sa tanang mga kalihokan nga may labot ngadto sa espirituhanong kaayohan sa mga tumotoo. {ABA 159.1}

Nahiuyon kini sa piano sa maayong balita sa paghiusa diha sa usa ka lawas sa tanang mga tumotuo kang Cristo, ug mabinantayon si Pablo sa pagsunod niini nga piano diha sa tibuok niya nga pagpangalagad. Sila nga diha sa bisan diin nga dapit nga pinaagi sa iyang

pagbuhat nadala sa pagdawat kang Cristo ingon nga Alanluluwas, sa nagakaigo nga panahon naorganisar ngadto sa usa ka iglesya. Bisan pa man gani ug diyutay pa ang mga tumotoo kini ginahimo. Sa ingon niini natudloan ang mga Cristohanon sa pagbinoligay nga nagahinumdum sa saad nga nagingon, “Kay diin gani ang duruha kong tulo magakatigum sa Akong ngalan, anaa Ako sa ilang taliwala.” Mateo 18:20. {ABA 159.2}

Ug si Pablo wala malimot sa mga iglesya nga nangatukod. Ang pag-amuma mining maong mga iglesya diha sa iyang hunahuna ingon nga usa ka nagatubo nga lulan. Bisan unsa ka diyutay ang usa ka pundok, kini mao ang tumong sa iyang walay hunong nga kahingawa. Sa malumo iyang gipanid-an ang gagmay nga mga iglesya, nga nag- ila nga sila nagkinahanglan ug pinasahi nga pag-amuma aron ang mga sakop matukod pagayo diha sa kamatuoran ug matudloan sa paghimo sa mainiton ug dili hinakog nga mga paningkamot alang kanila nga anaa sa ilang palibut. {ABA 159.3}

Diha sa tanan nilang paningkamot nga misyonero, si Pablo ug si Bemabe naninguha sa pagsunod sa panig-ingnan ni Cristo mahitungod sa kinasingkasing nga paghalad ug sa madnumanon, ug sa matubayon nga pagbuhat alang sa mga kalag. Nasayud, mainiton, ug walay pagkakapoy, wala nila tagda ang ilang hilig o ang ilang personal nga kasayon, kondili uban sa mainampoon nga kabalaka ug sa walay undang nga kalihokan ilang gipugas ang binhi sa kamatuoran. Ug uban sa pagpugas sa binhi, mabinantayon ang mga apostoles sa paghatag ngadto sa tanan nga naghatag sa ilang pagbarug alang sa maayong balita, sa mapuslanong mga pahamangno nga mahinungdanon kaayo. Kining mao nga espiritu sa dakung tinguha ug sa diosnon nga kahadlok naghimo diha sa mga hunahuna sa bag- ong mga tinon-an sa usa ka malungtaron nga pagpasantop mahitungod sa pagkaimportante sa mensahe sa maayong balita. {ABA 159.4}

Sa diha nga ang mga tawo nga may kaugmaon ug may katakus makabig, sama kang Timoteo, si Pablo ug si Bernabe naninguha sa dakung kakugi sa pagpakita kanila sa pagkakinahanglan nga magbuhat diha sa parrasan. Ug sa diha nga ang mga apostoles mibiya ngadto sa laing dapit, ang pagtoo niining maong mga tawo wala mapakyas, hinonoa kini mitubo. Sa matinumanon gipahimangnoan sila diha sa agianan sa Ginoo, ug natudloan kong unsaon sa pagbuhat nga dili hinakog, sa matinguhaon, ug sa matubayon alang sa kaluwasan sa ilang isigkatawo. Kining mabinantayon nga pagbansay sa bag-ong mga kinabig maoy usa ka importante nga sukaranan sa talagsaon nga kalampusan nga nag- uban ni Pablo ug ni Bernabe samtang sila nagwali sa maayong balita diha sa hentil nga mga kayutaan. {ABA 160.1}

Ang unang kpanaw nga misyonero tulin nga nagaabut sa pagtapus. Sa ilang pagtugyan sa bag-ong naorganisar nga mga iglesya ngadto sa Ginoo, ang mga apostoles miadto sa Pamfilia, “ug tapus makamantala sa pulong didto sa Perge, sila milugsong ngadto sa

Atalia, gikan didto nanakayan sila balik sa Antioquia.” {ABA 160.2}

Kapitulo 18 – JUDIYO UG HENTIL

Sa pag-abut sa Antioquia diha sa Siria, nga gikan sa mao nga dapit gipadala sila sila ilang sugo, gipahimuslan ni Pablo ug ni Bemabe ang usa ka sayo nga higayon sa pagpatigum sa mga tumotoo ug "gisuginlan sa tanang gibuhat sa Dios sa Iyang pagpakiguban kanila, ug giunsa Niya sa pagablig pultahan sa pagtoo ngadto sa mga Hentil." Buhat 14:27. Ang iglesya nga diha sa Antioquia daku ug usa nga nagatubo. Ingon nga usa ka sentro sa kalihokan misyonero, kining dapita maoy usa sa labing importante sa mga grupo nga Cristohanong mga tumotoo. Ang pagkasinakop niini nag-apil sa daghang mga matang sa katawhan gikan sa taliwala sa mga Judiyo ug sa mga Hentil. {ABA 161.1}

Samtang ang mga apostoles mihiusa sa mga ministro ug sa layko nga mga sakop didto sa Antioquia diha sa usa ka matinguhaon nga paningkamot sa pagdaug daghang mga kalag ngadto kang Cristo, may Judiyo nga mga tumotoo nga gikan sa Judea nga "sakop sa pundok sa mga Pariseo" nga milampus sa pagpagula sa usa ka suliran nga sa wala madugay maoy hinungdan sa naglukop nga panaglantugi diha sa iglesya ug nakadala ug kagubot ngadto sa nagatoo nga mga Hentil. Uban sa daku nga pasalig kining kining Judiyo nga mga magtutudlo mibarug sa pagingon nga aron maluwas, sila kmahanglan magpasirkunsidar ug kinahanglan magbantay sa tibuok nga kasugoan seremonyal. {ABA 161.2}

Gisugat ni Pablo ug ni Bemabe kining maong bakak nga pagtulon- an sa walay paglangan ug gisupak ang paghisgut niini ngadto sa mga Hentil. Sa laing bahin, daghan sa nagatoo nga mga Judiyo ang ningdapig sa mga kaigsoonan nga bagong nahiabot gikan sa Judea. {ABA 161.3}

Ang kasagaran sa mga kinabig nga mga Judiyo dili hilig molihok ingon ka tulin sa pangandam sa Dios sa pag-abli sa agianan. Gikan sa sangputanan sa mga pagbuhat sa mga apostoles taliwala sa mga Hentil, nadayag nga ang mga kinabig taliwala sa ualahi nga katawhan daku ug paglabaw sa gidaghanon sa mga kinabig nga mga Judiyo. Ang mga Judiyo nahadlok nga kong ang mga pagdili ug ang mga tulomanon sa ilang kasugoan dili himoon nga ipapilit pagtuman sa mga Hentil ingon usa ka kondisyon sa pagdawat sa iglesya, ang nasudnong kalainan sa mga Judiyo nga sukad karon maoy naghimo kanila nga lahi gikan sa tanang ubang mga tawo, sa katapusan mawala gikan sa taliwala nila nga nagdawat sa mensahe sa maayong balita. {ABA 161.4}

Kanunay gipagarbo sa mga Judiyo ang ilang diosnon nga pagkatudlo nga mga tulomanon, ug daghan kanila nga nakabig ngadto sa pagtoo ni Cristo nagbati gihapon nga tungod kay ang Dios naglatid sa tataw sa Hebreohanon nga paagi sa pagsimba, walay kalagmitan nga Siya magtugot ug usa ka kausaban diha sa bisan hain mga tinagsa nga himoonon niini. Sila namugos sa pag-angkon nga ang Judiyo nga mga kasugoan ug mga tulomanon kinahanglan itipon ngadto sa mga tulomanon sa Cristohanon nga tinuhoan.

Mahinay sila sa pagsabut nga ang tanang mga halad sa sakripisyo mao lamang ang naghulagway nga daan sa kamatayon sa Anak sa Dios, diin ang larawan ug ang gilarawanan nagkita, ug tapus mini ang mga tulomanon ug mga seremonyas sa panahon ni Moises dili na kinahanglan tumanon pa. {ABA 162.1}

Sa wala pa ang iyang pagkakabig si Pablo nag-ila sa iyang kaugalingon dili masaway "bahin sa pagkamatarung nga pinasikad sa kasugoan." Filipos 3:6. Apan sukad sa pagkabalhin sa iyang kasingkasing nakakoha siya ug matin-aw nga pagsabut sa sugo sa Manluluwas ingon nga Manlulukat sa dbuok nga kaliwat Hendl ingon man sa Judiyo, ug nakakat-on sa kalainan tali sa usa ka buhi nga pagtoo ug sa usa ka patay nga pormalidad. Sumala sa maayong balita ang karaang mga tulomanon ug mga seremonyas nga gitugyan ngadto sa Israel nakakoha ug usa ka bag-o ug halalom pa nga kahulogan. Nahiabut na kadtong naglandong kanila, ug sila nga nagapuyo ilalom sa panahon sa maayong balita nakalingkawas na gikan sa pagbantay kanila. Hinoon, ang walay pagkausab nga Napulo ka Sugo sa Dios, gibantayan gihapon ni Pablo diha sa espiritu ug ingon man sunod sa titik. {ABA 162.2}

Didto sa iglesya sa Antioquia ang paghunahuna sa suliran mahitungod sa sirkunsisyon miresulta sa dakung lantugi ug panagaway. Sa katapusan, ang mga sakop sa iglesya, nga nangahadlok magkabahinbahin sila ingon nga resulta sa magpadayon nga lantugi, mihukom sa pagpadala kang Pablo ug kang Bernabe, kinuyogan sa pipila ka kasaligang mga tawo gikan sa iglesya, ngadto sa Jerusalem aron sa pagpahimutang sa suliran nga gikalantugian sa atubangan sa mga apostoles ug sa mga tigulang. Didto ilang igahibalag ang mga delegado gikan sa nagkalainlain nga mga iglesya ug sila nga nangabut sa Jerusalem aron sa pagtambong sa nagakahaduul nga mga pangilin. Sa kasamtangan ang tanang paglantugi mohunong hangtud ipakanaug ang katapusang hukom diha sa konsilyo sa kadaghanan. Kining mao nga hukom pagadawaton sa bisan diin sa mga iglesya sa tibuok nga dapit. {ABA 162.3}

Sa ilang pagpaingon sa Jerusalem, giduaw sa mga apostoles ang mga tumotoo diha sa mga siyudad nga ilang giagian, ug ilang gipadasig sila pinaagi sa pagsugid sa ilang eksperensya sa buhat sa Dios ug sa pagkakabig sa mga Hentil. {ABA 163.1}

Didto sa Jerusalem gihibalag sa mga delegado nga gikan sa Antioquia ang mga kaigsoonan sa nagkalainlain nga mga iglesya, nga mitambong alang sa usa ka heneral nga miting, ug ngadto kanila ilang giasoy ang kalampusan nga nag-uban sa ilang pagpangalagad taliwala sa mga Hentil. Unya ilang gihatag ang usa ka matin-aw nga latid sa gikasungian nga misangput tungod sa nakabig nga mga Fariseo nga nakaadto sa Antioquia ug nagpahayag nga, aron maluwas, ang Hendl nga nangakabig kinahanglan magpasirkunsidar ug magbantay sa kasugoan ni Aloises. {ABA 163.2}

Kining mao nga suliran mainiton nga gihisgutan diha sa katiguman. Ang suod nga may kalabutan sa suliran sa sirkunsisyon naghangyo sa maampingon nga pagtoon. Ang usa ka suliran mao ang mahitungod sa panahum nga pagabarugan mahitungod sa paggamit sa mga kalan- on nga gihalad ngadto sa mga larawan sa mga diosdios. Daghan sa mga kinabig nga Hentil nagapuyo sa taliwala sa ignoranti ug matuotoohon nga mga katawhan nga kanunay naghimo ug mga sakripisyo ug mga halad ngadto sa mga larawan sa mga diosdios. Ang mga sacerdote niining pagano nga pagsimba naghimo ug dakung patigayon sa mga halad nga gidala nganha kanila, ug nahadlok ang mga Judiyo nga mapakaulawan ang Cristiyanismo sa mga kinabig nga Hentil pinaagi sa pagpalit sa nahalad ngadto sa mga diosdios, sa ingon niana mao ra ug naghatag ug diyutay nga pagtugot sa diwatahan nga pamatasan. {ABA 163.3}

Dugang pa, ang mga Hentil naanad sa pagkaon sa unod sa mga mananap nga naluok, samtang ang mga Judiyo diosnon nga gipahimangnoan nga kong ang mga mananap pagaihawon alang sa pagkaon, bantayan gayud nga paagason ang dugo gikan sa lawas; sa laing paagi gawas niini ang karne dili pagailhon nga makaayo sa panglawas. Gihatag sa Dios kining maong mga mando sa tuyo nga mapreserbar ang ilang panglawas. Giila sa mga Judiyo nga sala ang paggamit sa dugo nga kalan-on. Ilang gituohan nga ang dugo mao ang kinabuhi, ug nga ang pagpaagas sa dugo maoy gisangputan sa sala. {ABA 163.4}

Hinonoa, ang mga Hentil, nagbatasan sa pagsawud sa dugo gikan sa gihalad nga mananap ug gigamit kini diha sa pag-andam sa kalan- on. Ang mga Judiyo dili makatoo nga ilang pagausabon ang mga batasan nga ilang nasagop ilalom sa pinasahi nga mando sa Dios. Busa, samtang kining mga butanga nagbarug, kong ang Judiyo ug ang Hentil mosulay sa pagkaon diha sa sama nga talad, ang nahauna mahiuknol ug mainsulto sa naulahi. {ABA 164.1}

Ang mga Hendl, ug ilabina ang mga Gresyanhon, hilabihan nga pagkamapatuyangon, ug dihay katalagman nga may pipila unya nga dili kombirtido sa kasingkasing maghimo ug usa ka pagpaila sa pagtoo nga wala makabiya sa ilang daotan nga mga pagginawi. Ang Judiyo nga mga Cristohanon dili makatugot sa imoralidad nga wala gani maila nga kriminal sa mga hentil. Busa nagtuo ang mga Judiyo nga ipatuman sa mga kinabig nga Hentil ang sirkunsisyon ug ang pagbantay sa balaod seremonyal ingon nga usa ka pagabir sa ilang pagkamatinuoron ug pagkamaunongon. Ilang gitoohan nga kini makasanta sa pagdugang ngadto sa iglesya niadtong nagasagop sa pagtoo nga walay tinuod nga pagkakabig sa kasingkasing, nga sa ulahi magdala ug pagpakaulaw sa kawsa pinaagi sa imoralidad ug sa paghingapin. {ABA 164.2}

Ang nagkalainlain nga mga punto nga nalambigit sa kasulbaran sa labing daku nga suliran daw nagpresentar sa atubangan sa konsilyo sa mga kalisdanan nga dili mabuntog.

Apan ang Balaan nga Espiritu sa pagkatinuod, nakahusay na niining mao nga suliran, nga ang hukom niini daw anaa isalig ang kauswagan, kong dili man gani ang pagpadayon sa iglesya nga Cristohanon. {ABA 164.3}

"Ug tapus sa hataas nga lantugi, si Pedro mitindog ug miingon kanila, Mga igsoon, kamo nasayud nga niadtong unang mga adlaw ang Dios naghimog pagpili diha kaninyo, nga pinaagi sa akong ang mga Hentil makadungog sa pulong sa maayong balita ug managtoo." Siya nangatarungan nga nahukman na sa Balaang Espiritu ang butang nga gikalantugian pinaagi sa pagkunsad sa managsama nga gahum diha sa ibabaw sa walay sirkunsisyon nga mga Hentil ug sa sinirkunsisyonan nga mga Judiyo. Iyang giasoy pagusab ang iyang panan-awon, diin gipresentar sa Dios diha sa iyang atubangan ang usa ka habol nga napuno sa tanang matang sa mga mananap nga upat ang mga tiil ug nagsugo kaniya sa pag-ihaw ug kumaon. Sa diha nga gibalibad siya, nga nagmatuod nga wala pa gayud siya makakaon ug bastos ug mahugaw, gihatag ang tubag nga nagingon, "Ayaw paghinganli ug bastos ang mga butang nga nahinloan na Dios." Buhat 10:15. {ABA 164.4}

Gihinugilon ni Pedro ang yano nga hubad mahitungod niining maong mga pulong, nga gihatag kaniya hapit dihadiha dayon diha sa pagpakoha kaniya sa pagpaadto ngadto sa kapitan ug sa pagpahimangno kaniya diha sa pagtoo kang Cristo. Kining mao nga mensahe nagpaila nga ang Dios walay pinilian sa mga tawo, apan nagdawat ug nag-ila sa tanang nahadlok Kaniya. Gisulti ni Pedro ang iyang katingala sa diha, nga siya nagsulti sa mga pulong sa kamatuoran ngadto kanila nga natigum diha sa balay ni Cornelio, iyang nasaksihan nga ang Balaang Espiritu maoy naggahum sa iyang mga dgpatalinghug, nga mga Hentil ingon man sa mga Judiyo. Ang sama nga kahayag ug himaya nga nagsidlak ibabaw sa sinirkunsidahan nga mga Judiyo misidlak usab ibabaw sa mga nawong sa walay sirkunsisyon nga mga Hentil. Kini maoy pasidaan sa Dios nga si Pedro dili pailahon sa usa nga ubos sa laing usa, kay ang dugo ni Cristo makahimo sa paghinlo gikan sa tanang pagkamahugaw. {ABA 165.1}

Kausa kaniadto, si Pedro nangatarungan sa iyang mga kaigsoonan mahitungod sa pagkakabig ni Comelio ug sa iyang mga higala, ug sa iyang pakigkauban nila. Niadtong higayona, samtang siya nagsaysay sa pagkunsad sa Balaang Espiritu diha sa mga Hentil, siya mipahayag nga nagingon, "Kong ang Dios mao man ang naghatag kanila sa gasa nga sama sa Iyang gihatag kanato sa diha nga misalig na kita sa Ginoong Jesu-Cristo; si kinsa man ako, nga arang makasanta sa Dios?" Buhat 11:17. Karon, uban sa pareha nga kasibut ug kusog, siya miingon: "Ang Dios, nga nakaila sa kasingkasing nanghimatuod alang kanila pinaagi sa paghatag sa Espiritu Santo ngadto kanila maingon sa Iyang paghatag niini kanato. Ug tali kanato ug kanila, Siya wala maghimog kalainan, sanglit gihinloan man Niya ang ilang mga kasingkasing pinaagi sa pagtoo. Nan, karon, nganong inyo mang tintalon sang Dios pinaagi sa pagsangon sa yugo diha sa liog sa mga tinon-an sa yugo nga

bisan ang atong mga ginikanan ug bisan gani kita wala makahimo sa pagpas-an?" Kining yugoha dili mao ang kasugoan sa Napulo Ka Sugo, sumala sa gipahayag sa uban nga nagsupak sa pagka-ipatuman sa kasugoan; dinhi si Pedro nagpasabut ngadto sa kasugoan sa mga seremonyas, nga nahimong wala nay kapuslanan pinaagi sa paglansang ni Cristo sa krus. {ABA 165.2}

Ang pakigpulong ni Pedro maoy nakadani sa pundok nga makapatalinghug uban sa pagpailob ngadto kang Pablo ug kang Bemabe, nga nagsaysay sa ilang eksperensya sa pagbuhat alang sa mga Hentil. "Mihilum ang tanang nanagkatigum, ug namati sila kang Bemabe ug kang Pablo nga nanghinugilon mahitungod sa mga ilhanan ug mga kadngalahan nga gibuhat sa Dios pinaagi kanila taliwala sa mga Hentil." {ABA 166.1}

Si Santiago naghatag usab sa iyang pagpamatuod nga may paniguro, nagpahayag nga maoy tuyo sa Dios ang pagtugyan ngadto sa mga Hentil ang samang mga katungod ug mga panalangin nga natugyan ngadto sa mga Judiyo. {ABA 166.2}

Nakita sa Balaang Espiritu nga maayo ang dili pagpahamtang sa balaod seremonyal sa mga kinabig nga Hentil, ug ang hunahuna sa mga apostoles mahitungod niining butanga sama sa hunahuna sa Espiritu sa Dios. Si Santiago mao. ang nangulo sa konsilyo, ug ang iyang katapusan nga hukom mao kini, "Busa ang akong hukom mao kini, nga dili nato pagsamokon silang gikan sa pagka-Hentil nga nangakabig ngadto sa Dios." {ABA 166.3}

Kini mao ang nakatapus sa lantugi. Niining higayona kita may usa ka panghimakak sa pagtulon-an nga gikuptan sa Simbahang Romano Katoliko nga si Pedro mao ang pangulo sa iglesya. Kadtong mga papa nga nag-angkon nga mga sumosunod ni Pedro walay pamatuod gikan sa Biblia alang sa ilang mga pangangkon. Walay bisan unsa sa kinabuhi ni Pedro ang nag-uyon sa pangangkon nga siya natuboy labaw sa iyang mga kaigsoonan ingon nga puli pangulo sa Labing Hataas Uyamot. Kong kadtong gipahayag nga mga sumosunod ni Pedro nagsunod pa sa iyang panig-ingnan, kanunay unta sila nga matagbaw sa pagpabilin sa pagkasama sa ilang mga kaigsoonan. {ABA 166.4}

Niining higayona si Santiago daw maoy napili nga maoy mopahibalo sa hukom nga naabut sa konsilyo. Iya kadto nga pahayag nga ang balaod seremonyal, ug ilabina sa tulomanon mahitungod sa sirkunsisyon, dili na ipapugos sa mga Hentil, o bisan gani sa pagrekomendar ngadto kanila. Si Santiago naninguha sa pagpasantup sa mga hunahuna sa iyang kaigsoonan sa kamatuoran nga, diha sa pagliso ngadto sa Dios, ang mga Hendl nakahimo ug usa ka dakung kausaban diha sa ilang mga kinabuhi ug nga tungod niini daku ang pagkamabinantayon ang pagagamiton sa dili pagsamok kanila sa makalibog ug gikaduhaduhaan nga mga suliran nga dili kaayo hinungdanon, tingali unya ug maluya sila sa pagsunod kang Cristo. {ABA 166.5}

Hinoon, ang mga kinabig nga Hentil, kinahanglan mobiya sa mga batasan nga kasumpaki sa mga prinsipyo sa Cristiyanismo. Busa ang mga apostoles ug ang mga tigulang sa iglesya nagkasabut sa pagpahimangno sa mga Hentil pinaagi sa sulat sa paglikay gikan sa mga kalan-on nga gihalad ngadto sa mga larawan sa mga diosdios, gikan sa pagpanghilawas sa dili minyo, gikan sa mga butang nga naluok, ug gikan sa dugo. Sila gidasig sa pagbantay sa mga sugo ug sa pagkinabuhi sa balaan nga mga kinabuhi. Sila usab pagapasaligan nga ang mga tawo nga nagpahayag sa pagpatuman sa sirkunsisyon dili mga utorisado sa pagsulti sa ingon sa mga apostoles. {ABA 167.1}

Si Pablo ug si Bernabe girekomendar ngadto kanila ingon nga mga tawo nga nagpapiligro sa ilang ma kinabuhi alang sa Ginoo. Si Judas ug si Silas gipadala uban niining maong mga apostoles sa pagmantala ngadto sa mga Hentil pinaagi sa pulong gikan sa baba sa hukom sa konsilyo nga nagingon: “Kay gipakamaayo sa Espiritu Santo ug namo ang dili pagdat-og kaninyo sa bisan unsang lulan gawas lamang sa pipila ka mga kinahanglanong butang nga mao kini: nga kinahanglan inyong dumilian ang bisan unsa nga gikadulot ngadto sa mga diosdios, ug ang dugo, ug ang mga mananap nga luok, ug ang pakighilawas. Kong kamo manaklikay gikan niining mga butanga, ginabuhat ninyo ang maayo.” Ang upat ka mga sulogoon sa Dios gipadala ngadto sa Antioquia uban sa sulat ug sa mensahe nga maoy makatapus sa tanang kasungian; tungod kay kini mao ang tingog sa labing taas nga pagbulot-an sa ibabaw sa yuta. {ABA 167.2}

Ang konsilyo nga maoy naghukom niini nga kaso giapilan sa mga apostoles ug sa mga magtutudlo nga nahimong mga inila sa pagtukod ug Cristohanong mga iglesya nga Judiyo ug Hentil, uban sa pinili nga mga delegado gikan sa nagkalainlain nga mga dapit.
Ang mga tigulang sa iglesya gikan sa Jerusalem ug ang mga deputado gikan sa {ABA 167.3}

Antioquia ningtambong, ug girepresentahan ang labing mahayloon nga mga iglesya. Ang konsilyo milihok sumala sa diktar sa linamdagan nga paghukom, ug uban sa kahalangdon sa iglesya nga natukod sa diosnon nga kabubut-on. Ingon nga sangputanan sa ilang mga pagtimbangtimbang nakita nilang tanan nga ang Dios Mismo nagtubag sa suliran pinaagi sa pagtugyan ngadto sa mga Hentil sa Espiritu Santo; ug ilang naila nga ilang bahin ang pagsunod sa paggiya sa Espiritu. {ABA 168.1}

Ang tibuok nga katipunan sa katawhan wala tawga aron sa pagboto sa suliran. Ang mga “apostoles ug ang mga tigulang,” mga tawo nga may kahayloan ug paghukom, maoy naggama ug nagpagula sa dekrito, nga gidawat sa kadaghanan sa mga iglesya nga Cristohanon. Hinoon, dili ang tanan ang nahimuot sa maong hukom; dihay usa ka pundok sa ambisyoso ug masaligon sa kaugalingon nga mga kaigsoonan nga wala mouyon niini. Kining maong mga tawo nangako mini nga buhat sa ilang kaugalingon nga kapangakohan.

Kini sila nagpahinunot diha sa daghang pagbagolbol ug pagpangita ug sayop, ug nagsugyot ug bag-ong mga piano ug nagtinguha sa paglumpag sa buhat sa mga tawo nga gitudlo sa Dios nga maoy manudlo sa mensahe sa maayong balita. Sukad sa sinugdan ang iglesya may sama nga mga kaulangan nga pagasagubangon ug kanunay nga aduna nimi hangtud sa pagkatapus sa panahon. {ABA 168.2}

Ang Jerusalem mao ang kaulohang siyudad sa mga Judiyo, ug didto hikaplagi ang labing daku nga pagkaigihan ug ang pagkamapihigon. Ang mga Cristohanon nga Judiyo nga nagapuyo sa ling-on nga makita gikan sa templo nagtugot sa ilang mga hunahuna sa pagbalik ngadto sa lahi nga mga katungod sa mga Judiyo ingon nga usa ka nasud. Sa diha nga ilang nakita ang iglesya nga Cristohanon nga mipahawa gikan sa mga tulomanon ug sa mga tradisyon sa relihiyon sa mga Judiyo, ug sa nakasabut nga ang lahi nga pagkabalaan nga gituga sa pamatasan nga Judiyo, mawala sa dili madugay diha sa kahayag sa bag-o nga pagtoo, daghan ang nasilag kang Pablo ingon nga maoy hinungdan ning kausaban. Bisan ang mga tinon-an dili ang tanan andam sa pagdawat uban sa dakung kahimuot sa hukom sa konsilyo. Ang uban mga masibuton alang sa balaod seremonyal, ug ilang giila si Pablo sa walay pagkahimuot tungod kay ilang gihunahuna nga ang iyang mga prinsipyo kabahin sa mga obligasyon sa kasugoan sa mga Judiyo mga haguka. {ABA 168.3}

Ang halapad ug masangkaron nga mga hukom sa konsilyo heneral nakadala ug pagsalig sa Hentil nga mga tumotoo, ug miuswag ang kawsa sa Dios. Didto sa Antioquia naayohan ang iglesya sa presensya ni Judas ug ni Silas, ang pinasahi nga mga mensahero nga nahibalik uban sa mga apostoles gikan sa miting didto sa Jerusalem. “Sanglit mga propeta man usab sila,” si Judas ug si Silas, “mihatag ug taas nga pagmaymay ngadto sa kaigsoonan ug nakapalig-on kanila.” Kining mga tawo nga diosnon nagpabilin diha sa Antioquia sulod sa usa ka panahon. “Si Pablo ug si Bemabe nagpabilin sa Antioquia ug inabagan sa daghan pa usab, sila nanagpanudlo ug nanagpanudlo didto sa pulong sa Ginoo.” {ABA 169.1}

Sa ulahi nga panahon, sa diha nga si Pedro miduaw sa Antioquia, iyang nadaug ang pagsalig sa daghan pinaagi sa iyang mabinantayon nga panglihok ngadto sa mga kinabig nga Hentil. Sulod sa usa ka panahon siya naglihok sumala sa kahayag nga gihatag gikan sa langit. Hangtud dinhi iyang nadaug ang iyang natural nga pag-ayad sa paglingkod diha sa talad uban sa mga kinabig nga Hentil. Apan sa diha nga may mga Judiyo nga mga masibuton alang sa balaod seremonyal, miabut gikan sa Jerusalem, si Pedro nagbalhin sa iyang panglihok ngadto sa mga kinabig gikan sa paganismo. Ang pipila sa mga Judiyo “misunod kaniya sa pagminaut, ug tungod niana bisan gani si Bemabe nadahig sa ilang pagminaut.” Kini nga pagpadayag sa kaluyahon nila nga ginatahud ug ginahigugma ingon nga mga pangulo, nagbilin ug usa ka masakit nga lakra diha sa mga hunahuna sa Hentil nga mga tumotoo. Gihulga nga magkabahin ang iglesya. Apan si Pablo, nga nakakita sa makapalumpag nga inpluwensya sa sayop nga nahimo ngadto sa iglesya pinaagi sa duruha

ka nawong nga gibuhat m Pedro, sa dayag nagbadlong kaniya tungod sa iyang pagtakuban sa iyang tinuod nga mga nga mga pagbati. Diha sa presensya sa iglesya, si Pablo nagpakisayud kang Pedro nga nagingon, “Kong ikaw nga Judiyo nagagawi man gani sama sa Hentil ug dili ingon sa Judiyo, naunsa ba nga imo mang pugson ang mga Hentil sa paggawi sama sa mga Judiyo?” Galacia 2:13, 14. {ABA 169.2}

Nakita ni Pedro ang sayop nga iyang gikahulogan, ug dihadiha mipahigayon sa pagayo sa daotan nga nahimo, kutob sa diha sa iyang gahum. Ang Dios nga nasayud sa katapusan gikan sa sinugdan, nagtugot ni Pedro sa pagpadayag niini nga kaluyahon sa taras aron nga ang nasulayan nga apostol makakita unta nga diha sa iyang kaugalingon walay butang nga iyang ikapasigarbo. Bisan ang labing maayo sa katawhan, kong pasagdan sa ilang kaugalingon, masayop diha sa paghukom. Nakita usab sa Dios nga sa panahon nga umalabut ang uban malimbongan pag-ayo sa pag-angkon alang kang Pedro ug sa iyang mapaaron-ingnon nga mga manonunod sa binayaw nga mga katungod nga lya lamang sa Dios. Ug kini nga rekord sa kaluyahon sa apostol nagpabilin ingon nga usa ka kalig-onan sa iyang pagkamasayop ug sa kamatuoran nga siya dili gayud labaw sa ubang mga apostoles. {ABA 169.3}

Ang kasaysayan mahitungod mining pagtipas gikan sa matarung nga mga prinsipyo nagatindog ingon nga usa ka pasidaan ngadto sa mga tawo nga anaa sa mga katungdanan nga gipiyalan diha sa kawsa sa Dios, nga dili unta sila mapakyas diha sa katarong, kondili sa malig-on magpabilin diha sa prinsipyo. Sa madaku pa ang mga kapangakohan nga itungtung sa ibabaw sa tawo, ug sa madaku pa ang iyang mga higayon sa pagmando ug sa pagpugong, magadugang ang kadaot nga iyang mahimo kong dili siya maampingon nga sunod sa paagi sa Ginoo ug magbuhat uyon sa mga disisyon nga naabutheneral nga katipunan sa mga tumotoo diha sa hiniusa nga konsilyo. {ABA 170.1}

Tapus sa tanang mga kapakyasan ni Pedro; tapus sa iyang pagkahulog ug sa pagpasiguli, sa iyang taas nga pagalagad, sa iyang suod nga kasinatian ni Cristo, sa iyang kahibalo sa madagayganon nga paggannt sa matarung nga mga pnnsipyo sa Manluluwas; tapus sa iyang pagkadawat sa tanang mga pahimangno, sa tanang mga gasa ug kahibalo ug inpluwensya nga iyang nakoha pinaagi sa pagwali ug sa pagpanudlo sa pulong—dili ba katingalahan nga siya magtakuban ug molihay sa mga prinsipyo sa maayong balita pinaagi sa kahadlok sa tawo, o aron makoha ang pagmahal? Dili ba katingalahan nga siya magduhaduha sa iyang pagdikit sa matarung? Hinaut pa nga ang Dios maghatag sa matag-tawo sa usa ka pag-ila sa iyang pagkawalay mahimo, sa iyang pagpangulin sa iyang kaugalingon nga sakyanan nga matul-id ug luwas ngadto sa dunggoanan. {ABA 170.2}

Sa iyang pagpangalagad, si Pablo sagad mapugos sa pagtindog nga mag-inusara. Sa pinasahi si natudloan sa Dios sa dili paghimo ug mga gahin nga maapil ang prinsipyo. May

mga panahon nga ang lulan mabug-at, apan si Pablo mitindog nga malig-on alang sa katarungan. Iyang naila nga ang iglesya dili gayud madala ilalom sa pagmando sa tawhanon nga gahum. Ang mga tradisyon ug ang mga sanglitanan sa mga tawo dili makakoha sa dapit sa gipadayag nga kamatuoran. Ang pag-uswag sa mensahe sa maayong balita dili pagaalihan sa mga pag-ayad ug sa mga pinalabi sa mga tawo, bisan unsay ilang katungdanan diha sa iglesya. {ABA 170.3}

Nahalad ni Pablo ang iyang kaugalingon ug ang tanan niyang mga galamhan ngadto sa pagalagad sa Dios. Nadawat niya ang mga kamatuoran sa maayong balita laktod nga gikan sa langit, ug sa dbuok niyang pangalagad iyang gipatunhay ang usa ka buhi nga kadugtongan sa langitnon nga mga ahensya. Natudloan siya sa Dios mahitungod sa paghigut sa wala kinahanglana nga mga lulan ibabaw sa Hentil nga mga Cristohanon; sa ingon mini sa diha nga ang mga tumotoo nga nagsagop sa tinuhoan sa mga Judiyo nagpasulod ngadto sa iglesya sa Antioquia sa suliran sa sirkunsisyon, nahibaloan ni Pablo ang hunahuna sa Espiritu sa Dios mahitungod sa mao nga pagtulunan ug mikoha siya sa usa ka malig-on ug dili matarug nga baruganan nga maoy nakadala ngadto sa mga iglesya sa kagawasan gikan sa mga tulomanon ug sa mga seremonyas nga Judiyo. {ABA 171.1}

Bisan pa sa kamatuoran nga si Pablo sa linawas natudloan sa Dios, siya walay linugos nga mga pangagpas mahitungod sa tinagsatagsa nga kapangakohan. Samtang nagahangad ngadto sa Dios alang sa direkta nga giya, siya andam sa kanunay sa pag-ila sa pagbulotan nga ginamhan diha sa katipunan sa mga tumotoo nga nahiusa diha sa kadpunan sa iglesya. Siya nagbad sa pagkakinahanglan sa tambag, ug sa diha nga moabut ang mga butang nga hinungdanon, siya malipayon nga mobuklad niini sa atubangan sa iglesya ug sa pagpakighiusa sa iyang mga kaigsoonan diha sa pagpangita sa Dios alang sa kaalam sa paghimo ug husto nga mga hukom. Bisan “ang mga profeta makamaong mopugong,” siya mipahayag, “sa ilang kaugalingong mga espintu. Kay ang Dios dili Dios sa kasamok, kondili sa kahusay, maingon sa tanang mga iglesya sa mga balaan.” 1 Corinto 14:32, 33. Uban kang Pedro, siya nagtudlo nga ang tanan nga nahiusa diha sa kaarang sa iglesya kinahanglan “managsul-ob kamo ug pagpaubos sa usa ug usa.” 1 Pedro 5:5. {ABA 171.2}

Kapitulo 19 – ANG PAGBAYAW SA KRUS

Tapus sa paggamit ug pipila ka panahon sa pagpangalagad didto sa Antioquia, misugyot si Pablo ngadto sa iyang kauban nga magbubuhat nga sila mopadayon sa paglakaw sa lain pa nga panaw misyonero. “Adtoon nato pag-usab,” siya misugyot kang Bernabe, “ug duawon ta karon ang mga kaigsoonan sa tanang siyudad diin gikamantala nato ang pulong sa Ginoo, ug tan-awon ta ug naunsa na sila.” {ABA 172.1}

Silang duha si Pablo ug si Bemabe may malumo nga pagtagad alang niadtong bag-o pa lamang midawat sa mensahe sa maayong balita ilalom sa ilang pagpangalagad, ug sila nangandoy nga makakita kanila sa makausa pa. Kining pagkamaatimanon ni Pablo wala gayud mawala. Bisan sa layo na nga kaumhan, layo gikan sa dapit sa iyang unang gibuhatan, nagpadayon siya sa pagtinir diha sa iyang kasingkasing sa lulan sa pagagda niining maong mga kinabig sa pagpabilin nga matinumanon, “nga magahingpit sa pagkabalaan diha sa pagkahadlok sa Dios.” 2 Corinto 7:1. Kanunay siya naningkamot sa pagtabang kanila nga mahimong magsalig-sa-kaugalingon, mga Cristohanon nga nagatubo, malig-on diha sa pagtoo, mainiton sa kasibut, ug kinasingkasing diha sa ilang paghalad ngadto sa Dios ug ngadto sa buhat sa pagpauswag sa Iyang gingharian. {ABA 172.2}

Si Bernabe andam molakaw uban kang Pablo, apan buot unta nga dad-on uban kanila si Marcos, nga midesidir pag-usab sa paghalad sa iyang kaugalingon ngadto sa ministeryo. Misupak si Pablo mini. Siya “naghunahuna nga dili maayong paubanon...kanila” nga sa panahon sa ilang unang panaw nga misyonero nagbiya kanila sa panahon nga gikinahanglan. Wala siya mohilig sa pagpasaylo sa kaluyahon ni Marcos diha sa pagbiya sa buhat puli sa kahilwasan ug sa mga kaharuhay sa puloy-anan. Siya nagsugyot nga ang usa nga may diyutay lamang nga lahutay dili maayo alang sa usa ka buhat nga nagkinahanglan ug pailob, pagdumili sa kaugalingon, kaisog, pag- unong, pagtoo, ug usa ka naandam nga mohalad, kong gilanahanglan, bisan ang kinabuhi mismo. Hilabihan ka pintas sa panaglalis sa pagkaagi nga nagkabulag si Pablo ug si Bernabe, ang naulahi nga nagsunod sa iyang hugot nga pagtoo midala kang Alarcos uban kaniya. “Si Bemabe, dinala si Alarcos uban kaniya, misakay ug sakayan padulong sa Cipro; samtang si Pablo nga nakapili kang Silas nga iyang kauban, migikan nga tinugyan sa kaigsoonan ngadto sa Ginoo.” {ABA 172.3}

Sa ilang pagbaktas agi sa Siria ug sa Cilicia, diin ilang gipalig-on ang iglesya, sa katapusan ning-abut sa Derbe ug sa Listra diha sa probinsya sa Licaonia. Didto kadto sa Listra nga si Pablo gibato, apan bisan pa niini ato siyang hikaplagan pag-usab nga diha sa dapit sa una niyang katalagman. Matinguhaon siya nga makakita kanila nga pinaagi sa iyang mga paghago nagdawat sa maayong balita ug sa ilang pag-antos sa pagsulay. Wala

siya mabalo, tungod kay iyang napalgan nga ang mga tumotoo sa Listra nagpabilin nga malig-on sa atubangan sa mapintas nga pagsupak. {ABA 173.1}

Dinhi nahibalag na man ni Pablo si Timoteo, nga nakasaksi sa iyang mga pag-antos diha sa duul na matapus ang iyang unang pagduaw sa Listra ug sa kang kinsang kaisipan ang patik nga nahimo nalawom sa paglabay sa panahon hangtud nga nahugot ang iyang pagtoo nga iyang katungdanan ang pagtugyan sa iyang kaugalingon sa hingpit ngadto sa buhat sa ministeryo. Ang iyang kasingkasing nahiusa sa kasingkasing ni Pablo, ug siya naghandum sa pagpakig- ambit sa mga kahago sa apostol pinaagi sa pagtabang kong adunay higayon. {ABA 173.2}

Si Silas, ang kauban ni Pablo sa buhat, maoy usa ka nasulayan nga magbubuhat, nga tinugahan sa espiritu sa tagna; apan ang buhat daku kaayo nga dihay panginahanglan sa pagbansay ug dugang nga mga magbubuhat alang sa akdbo nga pagalagad. Diha kang Timoteo nakita ni Pablo ang usa nga nakasabut sa pagkabalaan sa buhat sa usa ka ministro; nga dili malisang sa mapaabut nga pag-antos ug panglutos; ug nga andam nga pagatudloan. Apan bisan pa niini ang apostol wala manimpalad sa pagpangako sa paghatag ni Timoteo, ang usa ka wala pa masulayi nga batan-on, sa usa ka pagbansay diha sa pangalagad sa maayong balita, nga wala una niya tagbawa sa hingpit ang iyang kaugalingon mahitungod sa iyang taras ug sa iyang nag-agi nga kinabuhi. {ABA 173.3}

Usa ka Gresyanhon ang amahan ni Timoteo ug Judiyo ang iyang inahan. Nahibalo siya sa mga Kasulatan gikan pa sa iyang pagkabata. Ang pagkadiosnon nga iyang nakita diha sa iyang puloy-anan maayo ug makatarunganon. Ang pagtoo sa iyang inahan ug sa iyang apohan nga babaye diha sa balaang mga orakulo alang kaniya maoy usa ka walay hunong nga pahinumdum sa panalangin diha sa pagbuhat sa kabubut-on sa Dios. Ang pulong sa Dios mao ang lagda nga pinaagi niini kining duruha ka diosnong mga babaye naggiya kang Timoteo. Ang espirituhanon nga gahum sa mga leksyon nga iyang nadawat gikan kanila maoy nagbantay nga pudi ang iyang sinultihan ug wala mamansahi sa daotang mga inpluwensya nga nagalibut kaniya. Sa ingon niini ang iyang mga magtutudlo diha sa puloy-anan nakatabayayong sa Dios diha sa pag-andam kaniya sa pagpas-an ug mga lulan. {ABA 173.4}

Nakita ni Pablo nga si Timoteo matinumanon, dili mabalhin, ug matinuoron, ug siya nagpili kaniya ingon nga usa ka kauban sa pangabudlay ug sa panaw. Kadtong nagtudlo ni Timoteo diha sa iyang pagkabata nagantihan sa pagtan-aw sa anak nga lalaki sa ilang pag-amuma nga nahilambigit diha sa suod nga pakigkauban sa dakung apostol. Batan-on pa lamang si Timoteo sa diha nga gipili siya sa Dios nga mahimong usa ka magtutudlo, apan ang iyang mga prinsipyo nalig-on pagayo sa iyang sayo nga edukasyon nga nakapatakus kaniya sa pagkuha sa iyang dapit ingon nga katabang ni Pablo. Ug bisan batan-on pa siya,

iyang gipas-an ang iyang mga kapangakohan uban sa Cristohanon nga kaaghop. {ABA 174.1}

Ingon nga usa ka mapanagan-on nga paagi, sa minaalam gitambagan ni Pablo si Timoteo nga pagasirkunsidahan—dili nga ang Dios nagkinahanglan niini, kondili aron sa pagpahagikan sa mga hunahuna sa mga Judiyo nga mao unya ang bukog sa pagsupak sa pagtawag ni Timoteo. Sa iyang buhat si Pablo magapanaw sa mga siyudad sa daghang kayutaan, ug sagad may kahigayonan siya sa pagwali ni Cristo diha sa mga sinagoga sa mga Judiyo, ingon man diha sa ubang mga dapit nga dgumanan. Kong mahibaloan nga usa sa iyang mga kauban sa buhat dili sinirkunsidahan, mababagan pag-ayo ang iyang buhat sa pag-ayad ug sa pagkapanatiko sa mga Judiyo. Sa bisan diin gisugat sa apostol ang hugot nga pagsupak ug ang mapig-ot nga panglutos. Nagtinguha siya sa pagdala ngadto sa iyang mga kaigsoonan nga Judiyo, ingon man ngadto sa mga Hendl, sa usa ka kahibalo mahitungod sa maayong balita, ug busa namnguha siya, kutob sa magkauyon sa pagtoo, sa pagkuha sa tagsatagsa ka pasangil sa pagsupak. Apan samtang siya nagtugot hangtud dinhi sa Judiyo nga pag-ayad, siya nagtoo ug nagpanudlo nga ang sirkunsisyon o walay sirkunsisyon walay hinungdan ug ang maayong balita ni Cristo hinungdanon sa tanan. {ABA 174.2}

Gihigugma ni Pablo si Timoteo, ingon nga iyang “tinuod nga anak sa pagtoo.” 1 Timoteo 1:2. Kanunay nga gisunda sa dakung apostol ang batan-ong tmun-an, nga magasuta kaniya mahitungod sa kasaysayan sa Kasulatan, ug samtang sila nagpanaw gikan sa nagkalainlain nga mga dapit, sa mabinantayon iyang gitudloan siya unsaon sa paghimo sa malampuson nga buhat. Silang duha si Pablo ug si Silas, diha sa tanan nilang pagpakig-uban ni Timoteo, naningkamot sa pagpalalum sa patik nga nahimo na diha sa iyang kaisipan, mahitungod sa balaan, ug seryoso nga kinaiya sa buhat sa sulogoon sa maayong balita. {ABA 175.1}

Diha sa iyang buluhaton, kanunay si Timoteo nagkinahanglan sa tambag ug sa pahimangno ni Pablo. Siya wala maglihok gikan sa kahinayak, kondili naggamit sa pagpamalandong ug sa malinawon nga panghunahuna, nagasusi sa matag lakang, Mao ba kini ang paagi sa Ginoo? Nakaplagan sa Balaan nga Espiritu diha kaniya ang usa nga mahulma ug maumol ingon nga usa ka templo alang sa puloy- anan sa diosnong Presensya. {ABA 175.2}

Samtang ang mga leksyon sa Biblia nagabuhat nganha sa adlaw- adlaw nga kinabuhi, sila may halalom ug malungtaron nga inpluwensya diha sa kinaiya. Kining mao nga mga leksyon natun-an ug gikinabuhian ni Timoteo. Siya wala magbaton ug pinasahi nga masilakon nga mga talento, apan mapuslanon ang iyang buhat tungod kay iyang gigamit ang iyang mga kasarang nga hinatag sa Dios diha sa pagalagad sa Agalon. Ang iyang

kahibalo mahitungod sa sininati nga pagkadiosnon nag-ila kaniya nga lahi gikan sa ubang mga tumotoo ug naghatag kini kaniya ug inpluwensya. {ABA 175.3}

Kadtong naghago alang sa mga kalag kinahanglan makadangat nganha sa usa ka halalom pa, sa hingpit pa, ug sa matin-aw pa nga kahibalo mahitungod sa Dios kay sa makuha pinaagi sa sagad nga paningkamot. Kinahanglan ilang ihurot ang tanan nilang kusog nganha sa buhat sa Agalon. Sila nagabuhat sa usa ka hataas ug balaan nga pagkatinawag, ug kong gusto sila nga makadaug mga kalag alang sa ilang suhol sila kinahanglan mogunit nga kusganon sa Dios, adlaw- adlaw nga magadawat sa grasya ug gahum gikan sa Tuburan sa tanang panalangin. “Kay alang sa kaluwasan sa tanang mga tawo ang grasya sa Dios gikapadayag, nga nagatudlo kanato sa pagbiya sa pagkadili diosnon ug sa mga pangibog nga kalibutanon, ug sa pagkinabuhi nga mapugnganon sa kaugalingon, matarung, ug diosnon dinhi niining kalibutana; nga magapaabut sa atong bulahan nga paglaum, sa pagpadayag sa himaya ni Jesu-Cristo nga atong dakung Dios ug Alanluluwas; nga mihatag sa Iyang kaugalingon alang kanato, aron sa paglukat kanato gikan sa tanang pagkadaotan, ug sa pagpudi alang sa Iyang kaugalingon, sa usa ka katawhan, nga mahimong lya gayud nga mga masibuton sa maayong binuhatan.” Tito 2:11-14. {ABA 175.4}

Sa dili pa mopadayon ngadto sa unahan ngadto sa bag-ong teritoryo, si Pablo ug ang iyang mga kauban miduaw sa mga iglesya nga nangatukad didto sa Pisidia ug sa mga kayutaan sa palibut. “Ug sa nagpanaw sila agi sa mga kalungsoran, ilang gitunol ngadto sa mga kaigsoonan aron ilang tumanon ang pagbulot-an nga gikauyonan sa mga apostoles ug sa mga anciano nga didto sa Jerusalem. Tungod niini ang mga kaiglesyahan nalig-on sa pagtoo, ug sila nanag-uswag sa gidaghanon matag-adlaw.” {ABA 176.1}

Ang apostol nga si Pablo nagbati ug halalom nga kapangakohan alang kanila nga nakabig ilalom sa iyang pagpangabudlay. Labaw sa tanang mga butang, naghandum siya nga sila inahimong matinumanon, “nga sa adlaw unya ni Cristo ako magamapa-sigarbohon,” siya miingon, “nga ako wala diay magpaningkamot ni maghago sa wala lamay kapuslanan.” Filipos 2:16. Mikurog siya alang sa sangputanan sa iyang pagpangalagad. Nagbati siya nga bisan ang iyang kaugalingon nga kaluwasan mamiligro kong mapakyas siya sa pagtuman sa iyang katungdanan ug ang iglesya mapakyas sa pagtambayayong uban kaniya diha sa buhat sa pagdaug mga kalag. Nahibalo siya nga ang pagwali lamang dili paigo sa pag-edukar sa mga tumotuo sa pagsulti sa pulong sa kinabuhi. Siya nahibalo nga lagda ibabaw sa lagda, sugo ibabaw sa sugo, dinhi madiyutay, ug didto madiyutay, kinahanglan sila matudloan sa pag-uswag diha sa buhat ni Cristo. {ABA 176.2}

Maoy nagalukop nga prinsipyo nga sa diha ang usa ka tawo mobalibad sa paggamit sa iyang mga gahum nga hinatag sa Dios, kining maong mga gahum madaot ug mawala.

Ang kamatuoran nga wala kinabuhii, nga wala ikapaambit, mawalaan sa iyang gahum nga nagahatag ug kinabuhi, ug ang iyang birtud sa pag-ayo. Tungod niini ang kahadlok sa apostol mao nga tingali unya ug mapakyas siya sa pagpresentar sa matagtawo nga hingpit diha kang Cristo. Ang paglaum ni Pablo mahitungod sa langit nagdulom sa diha nga iyang gipamalandong ang bisan unsa nga kapakyasan sa iyang bahin nga mosangput diha sa paghatag sa iglesya sa hulmahan nga tawhanon imbis sa diosnon. Ang iyang kahibalo, ang iyang ka larino mosulti, ang iyang mga milagro, ang iyang panan-aw sa walay katapusan nga mga talan-awon sa diha nga masakgaw ngadto sa ikatulo nga langit— ang tanan mawalay pulos kong pinaagi sa pagkadili matinumanon diha sa iyang buhat sila nga iyang gibudlayan mapakyas sa grasya sa Dios. Ug busa, pinaagi sa pulong sa baba ug pinaagi sa sulat, siya naghangyo kanila nga nagdawat kang Cristo, sa pagpadayon sa usa ka dalan nga makapatakus kanila nga mahimong "putli ug dili masalawayon, mga anak sa Dios nga walay buling, taliwala sa usa ka kalibutan nga hiwi, ug masupilon....ingon nga mga kahayag dinhi sa kalibutan nga nagatanyag sa pulong alang sa kinabuhi." Filipos 2:15, 16. {ABA 176.3}

Ang matag tinuod nga sulogoon magbati sa usa ka mabug-at nga kapangakohan alang sa espirituhanon nga kauswagan sa mga tumotuo nga gipiyal nganha sa iyang pag-atiman, sa usa ka nagahandum nga tinguha nga sila mahimong mga magbubuhat nga magtambayayong sa Dios. Iyang naila nga diha sa madnumanon nga pagbuhat sa buluhaton nga gihatag kaniya sa Dios nagaagad sa kinadak-an ang kauswagan sa iglesya. Sa dakung paglugot ug sa walay pagkakapoy siya namnguha sa pagdasig sa mga tumotoo sa usa ka tinguha sa pagdaug mga kalag alang kang Cristo, nga nagahinumdum nga ang matag-ikadugang sa iglesya mahimong usa pa ka ahensya alang sa pagtuman sa piano sa kaluwasan. {ABA 177.1}

Ingon nga nakaduaw sa mga iglesya diha sa Pisidia ug sa silingang kayutaan, si Pablo ug si Silas, uban kang Timoteo, mipadayon ngadto sa "Frigia ug sa Galacia," diin uban sa gahum ilang gimantala ang malipayong balita sa kaluwasan. Ang mga Galaciahanon mga magsisimba sa larawan sa mga diosdios; apan, sa nagwali ngadto kanila ang mga apostoles, sila nalipay diha sa mensahe nga nagsaad sa kagawasan gikan sa kaulipnan sa sala. Gimantala ni Pablo ug sa iyang mga katabang ang pagtulon-an sa pagkamatarung pinaagi sa pagtoo diha sa mapasig-ulion nga halad ni Cristo. Ilang gipresentar si Cristo nga mao ang usa nga, sa pagkakita sa walay mahimo nga kahimtang sa nahulog nga kaliwat, mianhi sa pagtubos sa mga lalaki ug mga babaye pinaagi sa pagkinabuhi sa usa ka kinabuhi nga masinugtanon sa kasugoan sa Dios ug pinaagi sa pagbayad sa silot sa pagkamasupilon. Ug

diha sa kahayag sa krus daghan nga wala pa makaila sa tinuod nga Dios, nanagsugod sa pagsabut sa kadaku sa gugma sa Amahan. {ABA 177.2}

Sa ingon niini ang mga Galaciahanon natudloan sa patukuranang mga kamatuoran mahitungod sa "Dios nga Amahan" ug sa "atong Ginoong Jesu-Cristo, mga mitugyan sa Iyang Kaugalingon alang sa atong mga sala, aron nga gikan niining daotan nga kapanahonan sa kalibutan karon, maluwas kita Niya sumala sa kabubut-on sa atong Dios ug Amahan." "Pinaagi sa pagpatalinghug inubanan sa pagtoo" ilang gidawat ang Espiritu sa Dios ug "nahimo na mang mga anak sa Dios pinaagi sa pagtoo diha kang Cristo." Galacia 1:3, 4; 3:2, 26. {ABA 178.1}

Ang paagi sa kinabuhi ni Pablo samtang diha siya sa taliwala sa mga Galaciahanon mao ang usa nga sa ulahi siya makaingon, "Mangamuyo ako kaninyo, panig-ingon kamo kanako." Galacia 4:12. Ang iyang mga ngabil nadapatan sa baga gikan sa halaran, ug nakapahimo kaniya sa pagtindog ibabaw sa lawasnon nga kaluya ug sa pagpresentar ni Jesus ingon nga mao lamang ang paglaum sa makasasala. Kadtong nakadungog kaniya nahibalo nga siya nakigkauban ni Jesus. Sa gitugyanan ug gahum nga gikan sa langit, nakahimo siya sa pagtandi sa espirituhanong mga butang sa espirituhanon ug sa paglumpag sa mga salipdanan ni Satanas. Nangadugmok ang mga kasingkasing sa iyang pagpasundayag sa gugma sa Dios, sumala sa gipadayag diha sa paghalad sa Iyang bugtong Anak, ug daghan ang nadala sa pagpangutana, Unsay arang ko nga pagahimoon aron maluwas? {ABA 178.2}

Kining paagiha sa pagpresentar sa maayong balita naghatag ug dagway sa mga buhat sa apostol sa tibuok niyang pagpangalagad taliwala sa mga Hentil. Iyang gibutang kanunay diha sa ilang atubangan ang krus sa Calbaryo. "Ang among giwali dili ang among kaugalingon," siya mipahayag diha sa ulahing mga tuig sa iyang eksperensya, "kondili si Jesu-Cristo nga Ginoo, ug kami inyong mga ulipon tungod kang Jesus. Kay ang Dios, nga nagsugo sa kahayag sa pagsidlak gikan sa kangitngit, misidlak sa among mga kasingkasing, aron sa paghatag sa kahayag sa kahibalo sa himaya sa Dios diha sa nawong ni Jesu-Cristo." 2 Connto 4:5, 6. {ABA 178.3}

Ang nahalad nga mga mensahero nga sa nag-unang mga adlaw sa Cristiyanismo nagdala ngadto sa usa ka nagakamatay nga kalibutan sa malipayong balita sa kaluwasan, wala magtugot sa hunahuna sa pagbayaw sa kaugalingon nga magdaot sa ilang pagpahayag ni Cristo ug Siya nga gilansang sa krus. Wala nila kaibogi ang pagbulot-an ni ang pagkalabaw. Sa gitagoan ang kaugalingon diha sa Alanluluwas, ilang gibayaw ang dakung piano sa kaluwasan, ug ang kinabuhi ni Cristo, ang Alag-uugmad ug ang Maghihingpit niini nga piano. Si Cristo, nga mao sa gihapon, kagahapon ug karon ug hangtud sa kahangtoran, mao ang lulan sa ilang pagpanudlo. {ABA 179.1}

Kong ang nagatudlo sa pulong sa Dios karon, magabayaw sa krus ni Cristo sa hataas pa ug sa hataas pa gihapon, ang ilang pagpangalagad magalabi pa nga malampuson. Kong ang mga makasasala madala sa paghatag ug usa ka mainiton nga pagtan-aw sa krus, kong ilang makuha ang usa ka hingpit nga pagtan-aw sa gilansang sa krus nga Alanluluwas, ilang maila ang kahalalom sa kaluoy sa Dios ug ang pagkadaotan sa sala. {ABA 179.2}

Ang kamatayon ni Cristo nagmatuod sa dakung gugma sa Dios alang sa tawo. Kim mao ang atong pasalig sa kaluwasan. Ang pagkuha sa krus gikan sa Cristohanon mahisama sa pagpapas sa adlaw gikan sa langit. Ang krus nagdala kanato haduul ngadto sa Dios, nga nagapasig-uli kanato ngadto Kaniya. Uban sa malumo nga kaluoy sa usa ka gugma sa amahan, si Jehova nagatan-aw sa pag-antos nga giagwanta sa Iyang Anak aron sa pagluwas sa kaliwat gikan sa dayon nga kamatayon, ug magadawat kanato diha sa Hinigugma. {ABA 179.3}

Kong wala ang krus, ang tawo dili makabaton ug paghiusa uban sa Amahan. Sa ibabaw mini nag-agad ang atong tagsatagsa ka paglaum. Gikan niini nagsidlak ang kahayag sa gugma sa Alanluluwas, ug sa diha nga anaa sa tiilan sa krus ang makasasala mohangad ngadto sa Usa nga nagpakamatay aron sa pagluwas kaniya, siya magasadya uban sa kapuno sa kalipay, tungod kay ang iyang mga sala napasaylo. Ang pagluhod diha sa pagtoo diha sa krus, iyang nakab-ot ang kinatas- ang dapit nga madangat sa tawo. {ABA 179.4}

Pinaagi sa krus mahibaloan nga ang langitnon nga Amahan nahigugma kanato sa gugma nga dili masukod. Matingala ba kita sa pagsinggit ni Pablo, “Pahalayo kanako ang pagpasigarbo gawas sa krus sa atong Ginoong Jesu-Cristo”? Galacia 6:14. Ato usab nga katungod ang paghimaya diha sa krus, atong katungod ang paghatag sa atong kaugalingon nga bug-os nganha Kaniya nga naghatag sa Iyang Kaugalingon alang kanato. Unya, uban sa kahayag nga nagabuhagay gikan sa Calbaryo nga nagasidlak diha sa atong mga nawong, manggula kita sa pagpadayag niini nga kahayag ngadto kanila nga anaa sa kangitngit. {ABA 179.5}

Kapitulo 20 – DIHA SA MGA KAYUTAAN SA UNAHAN

Ang panahon nakaabut na nga ang maayong balita igamantala sa unahan sa mga utlanan sa Asia Minor. Ang agianan ginaandam alang kang Pablo ug sa iyang mga masigka-magbubuhat sa pagtabok ngadto sa Oropa. Didto sa Troas, diha sa mga utlanan sa Dagat sa Mediteranyo, "ang usa ka panan-awon mipakita kang Pablo sa takna sa kagabhion: Usa ka tawo nga taga-Macedonia nagtindog, ug kaniya nangamuyo siya nga nagingon, Umari ka sa Alacedonia ug tabangi kami." {ABA 181.1}

Ang panawagan dinalian, ug wala magtugot sa paglangan. "Ug sa pagkakita niya sa panan-awon," nagpahayag ni Lucas, nga ningkuyog nila ni Pablo, Silas ug Timoteo diha sa panaw tapon ngadto sa Uropa, "dihadiha nanglimbasug kami sa paggikan paingon sa Alacedonia, sa nasabut namo nga gitawag kami sa Dios aron sa pagmantala sa maayong balita ngadto kanila. Busa sakay sa sakayan gikan sa Troas, milawig kami tadlas ngadto sa Samortacia, ug sa pagkasunod nga adlaw ngadto sa Neapolis; ug gikan dinhi ngadto sa Filipos, nga mao ang labaw nga siyudad sa kayutaan sa Alacedonia, ug usa ka kolonya." {ABA 181.2}

"Sa pagkaadlaw nga igpapahulay," si Lucas nagapadayon, nangadto kami sa gawas sa siyudad, sa daplin sa suba diin sa among paghunahuna didtoy dapit nga ampoanan; ug nanglingkod kami ug nakigsulti sa mga babaye nga nagkatigum didto. Ug naminaw kanamo ang usa ka babaye nga ginganlan si Lidia nga taga-lungsod sa Tiadra, nga namaligya ug mga panapton nga purpora, siya masimbahon sa Dios, ug ang iyang kasingkasing giablihan sa Ginoo." Gidawat ni Lidia nga malipayon ang kamatuoran. Siya ug ang iyang panimalay nangakabig ug gibautismohan, ug iyang gihangyo ang mga apostoles sa paghimo sa iyang balay nga ilang puloy-anan. {ABA 181.3}

Samtang ang mga mensahero sa krus nagpadayon sa ilang buhat sa pagpanudlo, ang usa ka babaye nga gigamhan sa espiritu sa pagpanagna misunod kanila, nga nagasinggit, "Kining mga tawhana maoy mga ulipon sa Labing Halangdong Dios, ug kaninyo nagamantala sila sa dalan sa kaluwasan. Ug kini gibuhat niya sa daghang mga adlaw." {ABA 181.4}

Kming babayehana maoy usa ka pinasahi nga ahente ni Satanas ug hingsapian sa iyang mga agalon tungod sa pagpanag-an. Ang iyang inpluwensya nakatabang sa pagpalig-on sa pagsimba sa mga diosdios. Nahibalo si Satanas nga ang iyang gingharian gisulong, ug siya ningdangop niining paagiha sa pagsupak sa buhat sa Dios, nagalaum sa pagsagol sa iyang patuotoo sa mga kamatuoran nga gitudlo niadtong nagamantala sa mensahe sa maayong balita. Ang mga pulong sa pagrekomendar nga gilitok niining babayehana nakadaot sa kawsa sa kamatuoran, nga nagapalibog sa mga hunahuna sa katawhan gikan sa mga pagtulon-an sa mga apostoles ug nagadala ug daotan nga dungog sa maayong balita, ug

pinaagi kanila daghan ang nadala ngadto sa pagtoo nga ang mga tawo nga nagsulti uban sa Espiritu ug sa gahum sa Dios gipalihok sa sama ra nga espintu niimng sinugo ni Satanas. {ABA 182.1}

Sulod sa pipila ka higayon giagwanta sa mga apostoles kining mao nga pagsupak; unya ilalom sa tuga sa Espiritu Santo gisugo ni Pablo ang daotan nga espiritu sa pagbiya sa babaye. Ang iyang dihadiha nga kahilum nagpamatuod nga ang mga apostoles mga ulipon sa Dios ug nga ang demonyo nag-ila kanila niini ug nagtuman sa ilang sugo. {ABA 182.2}

Sa nakuhaan sa daotan nga espiritu ug napahiuli ngadto sa iyang husto nga panghunahuna, ang babaye mipili nga mahimong usa ka sumosunod ni Cristo. Niini ang iyang mga agalon nangahadlok tungod sa ilang pangita. Ilang nakita nga ang tanang paglaum nga makadawat ug salapi gumikan sa iyang pagpanag-an natapus ug ang ilang tuburart sa kinitaan sa dili madugay mawala kong ang mga apostoles tugotan sa pagpadayon sa buhat sa maayong balita. {ABA 182.3}

Ang daghan pang uban diha sa siyudad ang interesado nga makasapi pinaagi sa mga limbong ni Satanas, ug kini sila, nga nangahadlok nga ang inpluwensya sa usa ka gahum nga makapaundang sa ilang buhat, mipataas sa usa ka kusganon nga singgit batok sa mga ulipon sa Dios. Ilang gidala ang mga apostoles sa atubangan sa mga maghuhukom uban sa sumbong nga nagingon: “Kining mga tawhana nga mga Judiyo nagapagubot sa atong siyudad. Kini sila nanudlo ug mga batasan nga dili matarung sa pagsagop o sa paggawi nato ingon nga mga Romanhon.” {ABA 182.4}

Sa naukay sa kasibut sa pagkahugyaw, ang katawhan mitindog batok sa mga tinon-an. Ang usa ka espiritu nga maguboton mao ang pagpasulabi ug gitugotan sa mga awtoridad, nga migisi sa sapaw nga mga bisti sa mga apostoles ug nagsugo nga sila pagahampakon. “Ug sa gikabunalan na sila sa makadaghan, sila gibanlud nila sa bilanggoan; ug ang magbabantay sa bilanggoan ilang gisugo nga kinahanglan bantayan sila pagayo. Ug sa pagkadawat niya sa maong sugo, iyang gibanlud sila sa labing kinasuloran sa bilanggoan ug ang ilang mga tiil iyang gisul-ot diha sa mga sipohan.” {ABA 183.1}

Ang mga apostoles nag-antos sa hilabihan nga kasakit tungod sa masakit nga pagkabutang diin sila gibiyaan, apan wala sila magbagulbol. Sa baylo niini, diha sa tuman nga kangitngit ug pagkaguba sa atub, nagdasigay ang usa’g usa kanila pinaagi sa mga pulong sa pagampo ug miawit ug mga pagdayeg ngadto sa Dios tungod kay nakaplagan sila nga takus sa pag-antos sa kaulawan alang Kaniya. Nangalipay ang ilang mga kasingkasing sa usa ka lalom ug mainiton nga gugma alang sa kawsa sa ilang Manunubos. Nahunahunaan ni Pablo ang pagpanglutos sa mga tinon-an ni Cristo nga siya ang nahimong galamiton, ug siya nalipay nga naablihan ang iyang mga mata sa pagtanaw, ug

ang iyang kasingkasing sa pagbati, sa gahum sa mahimayaon nga mga kamatuoran nga kaniadto iyang gitamay. {ABA 183.2}

Uban sa kahibulong nadungog sa ubang mga binilanggo ang tingog sa pagampo ug ang awit nga nagagula gikan sa sulod nga bahin sa bilanggoan. Sila naanad sa pagpatalinghug sa mga iyagak ug mga agulo, mga panunglo ug mga pamalikas, nga mobuak sa kahilum sa kagabhion; apan wala gayud kaniadto sila makadungog ug mga pulong sa pagampo ug pagdayeg nga nagasaka gikan niadtong mangiub nga atub. Nangatingala ang mga bantay ug ang mga binilanggo ug nagpangutana sa ilang kaugalingon kong kinsa kaha kining maong mga tawo, nga gitugnaw, gigutom, ug gisakit, makahimo pa sa paglipay. {ABA 183.3}

Sa kasamtangan ang mga maghuhukom mipauli ngadto sa ilang mga balay, nga nagpahalipay sa ilang kaugalingon nga pinaagi sa walay langan ug mapiliton nga mga paagi ilang nabadlong ang usa ka kaguliyang. Apan didto sa dalan ilang nadunggan ang dugang pang mga kasayuran mahitungod sa kinaiya ug sa buhat sa mga tawo nga ilang nahukman nga pabunalan ug ipabilanggo. Nakita nila ang babaye nga napalingkawas gikan sa inpluwensya ni Satanas ug nahiuknol sila sa kausaban diha sa iyang panagway ug sa iyang panglihok. Kaniadto siya mao ang hinungdan sa kasamok sa siyudad; karon hilumon ug malinawon na siya. Samtang nakaamgo sila nga diha sa tanang kalagmitan ilang gipaantos ang duruha ka inosente nga mga tawo sa mapintas nga silot sa balaod nga Romanhon, naglagot sila sa ilang kaugalingon ug mihukom nga nianang pagkabuntag magsugo sila nga sa sekreto pabuhian ang mga apostoles ug paubanan gikan sa siyudad, ngadto sa unahan sa katalagman sa kapintas sa maguboton nga pundok sa katawhan. {ABA 183.4}

Apan samtang ang katawohan mabangis ug mapanimaslanon, o wala magtagad mahitungod sa solemne nga mga kapangakohan nga natugyan diha kanila, ang Dios wala malimot sa pagkamaloloy-on ngadto sa Iyang mga ulipon. Ang tibuok langit interesado sa mga tawo nga nagaantos alang kang Cristo, ug gipadala ang mga manolunda sa pagduaw sa bilanggoan. Sa ilang tunob mikurog ang yuta. Ang mga pultahan sa bilanggoan nga maayong pagkatrangka sa mga tarugo naabli; ang mga talikala ug mga tangkol nangahulog gikan sa mga kamot ug sa mga tiil sa mga binilanggo; ug ang usa ka masiga nga kahayag mingbuhagay sa bilanggoan. {ABA 184.1}

Ang magbabantay sa prisohan nakadungog uban sa kadngala sa mga pagampo ug sa mga awit sa binilanggo nga mga apostoles. Sa diha nga gipasulod sila, iyang nakita ang ilang nanghupong ug nagadugo nga mga sainad, ug iya pang gipasok ang ilang mga tiil sa sepohan. Nagpaabut siya nga makadungog gikan kanila sa mapait nga pag-agulo ug mga panghimaraut, apan sa baylo niini iyang nadungog ang mga awit sa kalipay ug sa

pagdayeg. Uban niining maong mga tingog nga diha sa iyang dalunggan ang magbabantay sa prisohan nahikatulog, nga gikan mini siya nahigmata sa linog ug nangatay-og ang mga bongbong sa bilanggoan. {ABA 184.2}

Sa iyang pagtindog nga nahadlok, uban sa kalisang iyang nakita nga ang tanang mga pultahan sa bilanggoan nangaabli, ug ang kahadlok maoy mihakop kaniya nga nakakagiw ang mga binilanggo. Iyang nahinumduman ang tataw nga tugon nga gipiyal sa iyang pag-atiman si Pablo ug si Silas nianang mingagi nga gabii, ug siya nakasiguro nga ang kamatayon mao ang silot sa iyang nadayag nga pagkadili madnumanon. Diha sa kapait sa iyang espiritu iyang gibad nga maayo pa alang kaniya ang pagpakamatay pinaagi sa iyang kaugalingon nga kamot kay sa motugyan ngadto sa usa ka makauulaw nga kamatayon. Sa iyang gihulbot ang iyang pinuti, sa hapit na siya magpatay sa iyang kaugalingon, ang tingog ni Pablo nadungog diha sa mga pulong nga makalilipay nga nagingon, "Ayaw buhatig daotan ang imong kaugalingon, kay ania ra kaming tanan!" Ang matag-tawo diha sa iyang nahimutangan, nga napugngan sa gahum sa Dios nga gibutang pinaagi sa usa ka isigkabinilanggo. {ABA 184.3}

Ang kapig-ot sa pagtagad sa magbabantay sa bilanggoan ngadto sa mga apostoles, wala makapasilag kanila. Si Pablo ug si Sila nagbaton sa espiritu ni Cristo, dili sa espiritu sa pagpanimalus. Ang ilang mga kasingkasing, nga napuno sa gugma sa Alanluluwas, walay luna alang sa daotan nga tuyo batok sa ilang manlulutos. {ABA 185.1}

Gibutang sa magbabantay sa bilanggoan ang iyang pinuti ug, sa nangayo siya ug mga suga, midali siya ngadto sa atub sa sulod. Gusto siya nga makita ang matang sa mga tawo nga nagbayad kaniya ug kaaghop sa kabangis nga iyang gitagad kanila. Sa pag-abut niya sa dapit diin didto ang mga apostoles, ug sa mihapa siya sa iyang kaugalingon sa atubangan nila, nangayo siya sa ilang pasaylo. Unya, sa iyang gidala sila ngadto sa hawan nga sawang, siya nangutana, "Alga senyores, unsay kinahanglan buhaton ko aron maluwas ako?" {ABA 185.2}

Mikurog ang magbabantay sa prisohan samtang iyang nasud-ong ang kaligutgut sa Dios nga gipaila diha sa linog; sa diha nga siya nakahunahuna nga nakakalagiw ang mga binilanggo andam siya sa pagpakamatay pinaagi sa iyang kaugalingon nga kamot; apan karon kining tanang mga butanga daw diyutay lamang ug kahinungdanon kong itandi sa bag-o, ug kahibulongan nga kahadlok nga nagaukay sa iyang hunahuna, ug sa iyang tinguha sa pagbaton sa kalinaw ug sa kasaya nga gipakita sa mga apostoles ilalom sa pagantos ug sa pagdaugdaug. Iyang nakita diha sa ilang mga nawong ang kahayag sa langit; siya nahibalo nga sa milagroso nga paagi ang Dios mipataliwala sa pagluwas sa ilang mga kinabuhi; ug sa lahi nga kusog sa mga pulong sa babaye nga gigamhan sa espiritu nga miabut sa iyang hunahuna nga nagaingon: "Kining mga tawhana maoy mga

ulipon sa Labing Halangdong Dios, ug kaninyo nagamantala sila sa dalan sa kaluwasan." {ABA 185.3}

Sa halalom nga pagpaubos siya naghangyo sa mga apostoles nga pakitaan siya sa dalan sa kinabuhi. "Tumoo ka sa Ginoong Jesus ug maluwas ka, ikaw ug ang imong panimalay," sila mitubag; ug "ang pulong sa Ginoo ilang gisulti kaniya ug sa tanang diha sa iyang balay." Unya gihugasan sa magbabantay sa prisohan ang mga labud sa mga apostoles ug nagdulot ngadto kanila, nga sa tapus niini siya gibautismohan nila uban sa tibuok niyang panimalay. Ang usa ka balaan nga inpluwensya mikaylap sa iyang kaugalingon taliwala sa mga binilanggo, ug ang mga hunahuna sa tanan naabli sa pagpamati ngadto sa mga kamatuoran nga gipamulong sa mga apostoles. Nadam sila sa pagtoo nga ang Dios nga ginaalagaran niining mga tawhana sa katingalahan maoy nagpalingkawas kanila gikan sa pagkaginapos. {ABA 185.4}

Ang mga lungsoranon sa Filipos hilabihan nga kalisang sa linog, ug sa diha sa pagkabuntag ang mga pangulo sa bilanggoan nagsulti sa mga maghuhukom sa nahitabo niadtong gabhiona, nangahadlok sila ug ilang gipaadtoan sa mga polis aron sa pagbuhi sa mga apostoles. Apan si Pablo mipahayag nga nagingon, "Kami nga mga tawong Romanhon, sa wala lamay husay, ilang gibunalan sa atubangan sa kadaghanan ug gibanlud sa bilanggoan; ug karon ila ba lamang diay kaming buhian sa tago? Dili mahimo! Kinahanglan sila gayud ang mangunay sa pag-anhi sa pagpagula kanamo." {ABA 186.1}

Ang mga apostoles mga lungsoranon nga Romanhon, ug supak sa balaod ang pagbunal sa usa ka Romanhon, gawas nga tungod sa labing daotan nga krimin, o ang pagtungina karuya sa iyang kagawasan nga walay makiangayon nga husay. Si Pablo ug si Silas gibilanggo sa dayag, ug karon sila nagdumili nga pagabuhian sa tago nga walay nagakaigo nga pagpatm-aw sa mga maghuhukom. {ABA 186.2}

Sa diha nga kining pulonga gidala ngadto sa mga awtoridad, nangahadlok sila tungod sa kahadlok nga ang mga apostoles mosumbong ngadto sa emperador, ug busa nangadto sila dihadiha sa bilanggoan, Ug nangayo sa pasaylo ni Pablo ug ni Silas tungod sa panglupig ug sa pagkawalay kaluoy nga nabuhat ngadto kanila, ug sa linawas giubanan sila sa pagpagawas sa bilanggoan, ug naghangyo kanila sa pagpahawa gikan sa siyudad. Gikahadlokan sa mga maghuhukom ang inpluwensya sa mga apostoles ibabaw sa katawhan ug ila usab nga gikahadlokan ang Gahum nga nagpataliwala alang mining mga tawo nga walay sala. {ABA 186.3}

Sa nagbuhat sila sumala sa pahimangno nga gihatag ni Cristo, ang mga apostoles wala magpugos sa ilang presensya diin kini wala tinguhaa. "Ug sila migula sa bilanggoan ug nangadto sa ka Lidia; ug sa ila nang kikakita ang mga kaigsoonan, kini ilang gimaymayan; ug unya migikan sila." {ABA 186.4}

Wala ilha sa mga apostoles nga kawang ang ilang mga kabudlay didto sa Filipos. Nasugat nila ang dagkung pagsupak ug ang panglutos; apan ang pagpataliwala sa Dios alang kanila, ug ang pagkakabig sa magbabantay sa bilanggoan ug sa iyang panimalay, labaw pa nga nakabayad sa kaulawan ug sa pag-antos nga ilang giagwanta. Ang balita mahitungod sa ilang dili makiangayon nga pagkabinilanggo ug sa katingalahang pagkalingkawas nabantug latas sa tanang dapit sa maong kayutaan, ug kini nakadala sa buhat sa mga apostoles ngadto sa pagkahibalo sa daghang katawhan nga sa laing paagi dili unta maabut. {ABA 187.1}

Ang mga buhat ni Pablo didto sa Filipos misangput sa katukuran sa usa ka iglesya kinsang pagkasinakop nagpadayon sa pagtubo. Ang iyang kadasig ug paghalad, ug, labaw sa tanan, ang iyang pagkaandam sa pag-antos alang kang Cristo, naghimo ug usa ka halalom ug malungtaron nga inpluwensya diha sa mga kinabig. Ilang gimahal ang bililhon nga mga kamatuoran nga alang niini ang mga apostoles nagsakripisyo sa hilabihan, ug nagtugyan sa ilang kaugalingon uban sa kinasingkasing nga paghalad ngadto sa kawsa sa ilang Manunubos. {ABA 187.2}

Nga kining iglesya wala makalikay sa panglutos masabut diha sa usa ka sinultihan diha sa sulat ni Pablo ngadto kanila. Siya nagaingon, “Kay gikatugot kaninyo nga tungod kang Cristo kamo dili lamang kay igo rang motoo Kaniya kondili nga kamo manag-antus usab tungod Kaniya, nga magaadman kamo sa mao rang madungog nga akong ginaadman.” Dugang pa, ingon mini ang ilang pagkamakanunayon diha sa pagtoo nga siya nakapahayag, “Ginapasalamatan ko ang akong Dios diha sa tanan kong paghandum kaninyo; sa tanan kong pagpangamuyo alang kaninyong tanan, ako sa kanunay magaampo uban sa kalipay nga mapasalamaton tungod sa inyong paldg-uban sa pagpakaylap sa maayong balita sukad pa sa sinugdan nga adlaw hangtud karon.” Filipos 1:29, 30, 3-5. {ABA 187.3}

Makalilisang ang bugno nga mahitabo tali sa mga gahum sa maayo ug sa daotan diha sa importante nga mga sentro diin ang mga mensahero sa kamatuoran ginatawag sa pagpangabudlay. “Kay ang atong pakigdumog dili batok sa mga binuhat nga unod ug dugo,” nagpahayag si Pablo, “kondili batok sa mga punoan, batok sa mga kagamhanan, batok sa mga labawng agalon niining mangitngit nga kalibutan.” Efeso 6:12. Hangtud sa pagtak-op sa panahon adunay panagbangi tali sa iglesya sa Dios ug kanila nga ilalom sa pagmando sa daotan nga mga manolunda. {ABA 187.4}

Ang nag-unang mga Cristohanon kanunay nga ginatawag sa pagtagbo sa mga gahum sa kangitngit nawong ug nawong. Pinaagi sa malibugong mga pangatarungan ug pinaagi sa panglutos ang kaaway naningkamot sa pagliso kanila gikan sa matuod nga pagtoo. Sa pagkakaron, sa diha nga ang katapusan sa tanang mga butang nga yutan-on tulin nga

nagakaduul, si Satanas nagapagula sa makatalagmanong mga panglimbasug sa paglit-ag sa kalibutan. Nagalaraw siya ug daghang mga piano sa pagpapulild sa mga hunahuna ug sa pagpatipas sa pagtagad gikan sa mga kamatuoran nga hinungdanon sa kaluwasan. Diha sa matag-siyudad ang iyang mga ahente nagakapuliki sa pag-organisar ngadto sa mga pundok niadtong nagsupak sa kasugoan sa Dios. Ang labaw nga limbongan nagabuhat sa pagpasulod sa mga elemento sa kalibug ug sa pagsukol, ug ang mga tawo gipasilaub sa kadasig nga dili sumala sa kahibalo. {ABA 188.1}

Ang pagkadaotan nagaabut sa usa ka gitas-on nga kaniadto wala gayud maabut, apan bisan pa niini daghang mga ministro sa maayong balita ang nagasinggit, “Ania ang kalinaw ug kasigurohan.” Apan ang mga matinumanong mga mensahero sa Dios paadtoon sa unahan kanunay uban sa ilang buluhaton. Binistihan sa kasangkapan sa langit, sila ang pasulongon sa unahan sa walay pagkahadlok ug sa madaugon, nga dili gayud mohunong sa ilang pagpakiggubat hangtud ang matag- kalag nga maabut ra makadawat sa mensahe sa kamatuoran alang niining panahona. {ABA 188.2}

Kapitulo 21 – TESALONICA

Tapus biyai ang Filipos, si Pablo ug si Silas mipaingon ngadto sa Tesalonica. Dinhi gihatagan sila sa katungod sa pagsulti sa dagkong mga katilingban diha sa Judiyo nga sinagoga. Ang ilang panagway may ebidensya sa makauulaw nga pagtagad nga bag-o pa nilang nadawat, ug gikinahanglan ang usa ka pagpadn-aw sa nahitabo. Kim, ilang gihimo sa walay pagbayaw sa ilang kaugalingon, kondili ilang gipadaku ang Usa nga nagbuhat sa ilang pagkalmgkawas. {ABA 189.1}

Sa iyang pagwali ngadto sa mga taga-Tesalonica, si Pablo midangop ngadto sa Daang Tugon nga mga tagna mahitungod sa Mesiyas. Si Cristo diha sa Iyang pagpangalagad nag-abli sa mga hunahuna sa Iyang mga dnun-an nganhi niining maong mga tagna; “sugod kang Moises ug sa tanang mga profeta, Iyang gisaysay kanila ang mga butang sa tibuok nga kasulatan mahitungod sa Iyang kaugalingon.” Lucas 24:27. Si Pedro sa iyang pagwali kang Cnsto nagapagula ug iyang ebidensya gikan sa Daang Tugon. Si Esteban nagsunod sa sama nga paagi. Ug si Pablo usab diha sa iyang pangalagad midangop ngadto sa mga kasulatan nga nagtagna sa pagkahimugso, sa mga pag-antos, sa kamatayon, sa pagkabanhaw, ug sa pagsaka ni Cristo ngadto sa langit. Pinaagi sa dnugahan nga pamatuod ni Aloises ug sa mga profeta sa madn-aw iyang gimatud-an ang pagkamao ra ni Jesus nga Nazaretnon sa Mesiyas ug gipakita nga gikan sa mga adlaw ni Adan tingog kadto ni Cristo nga nagasulti pinaagi sa mga patriarka ug sa mga profeta. {ABA 189.2}

Ang tin-aw ug piho nga mga tagna ang gihatag mahitungod sa pagtungha sa Usa nga Gisaad. Ngadto kang Adan gihatag ang usa ka pasaligmahitungod sa pag-abut sa Manonubos. Ang pahamtang sa silot nga gibungat kahitungod kang Satanas nga nagingon, “Ibutang ko ang panagkaaway sa taliwala mo ug sa babaye, ug sa taliwala sa imong kaliwat ug sa iyang kaliwat; siya magasamad sa imong ulo, ug ikaw magasamad sa iyang dkod” (Genesis 3:15), alang sa atong unang mga ginikanan maoy usa ka saad mahitungod sa katubsanan nga pagabuhaton pinaagi kang Cristo. {ABA 189.3}

Ngadto kang Abraham gihatag ang saad nga sa iyang kaliwat magaabut ang Manluluwas sa kalibutan: “Diha sa imong kaliwat mapanalanginan ang tanang mga nasud sa yuta.” “Wala ingna, Ug sa mga kaliwatan, nga daw ingon ug daghan, kondili, Ug sa imong kaliwat, ingon nga usa ra, nga mao si Cristo.” Genesis 22:18; Galacia 3:16. {ABA 190.1}

Si Moises, sa duul na ang katapusan sa iyang buhat ingon nga usa ka pangulo ug magtutudlo sa Israel, sa matin-aw nagtagna mahitungod sa Mesiyas nga moabut. “Si Jehova nga imong Dios,” siya mipahayag ngadto sa natigum nga mga panon sa Israel, “magapatindog alang kanimo gikan sa imong taliwala, sa imong mga igsoon, usa ka manalagna nga sama kanako; kaniya magpatalinghug kamo.” Ug gipasaligan ni Moises ang mga Israelihanon nga ang Dios Mismo nagpadayag niini nganha kaniya didto sa Bukid

sa Horeb, nga nagaingon, “Magapatmdug ako karula sa taliwala sa ilang mga igsoon, usa ka Manalagna nga sama kanimo; ug igabutang Ko ang Akong mga pulong sa Iyang baba ug Siya magasulti kanila sa tanan nga isugo Ko Kaniya.” Deuteronomio 18:15, 18. {ABA 190.2}

Ang Mesiyas magagikan sa harianon nga kaliwat, kay diha sa tagna nga gipamulong ni Jacob si Jehova nagingon, “Ang setro sa gahum dili pagakohaon kang Juda, ni ang barras sa pagkapangulo gikan sa taliwala sa iyang mga tiil, hangtud nga moabut si Shilo; ug maiya ang pagkamasinolondon sa mga katawhan.” Genesis 49:10. {ABA 190.3}

Si Isaias nagtagna: “May mogula nga usa ka saha gikan sa punoan ni Isai, ug ang usa ka Sanga motubo gikan sa iyang mga gamut.” “Ikiling ang imong igdulongog ug umari Kanako: patalinghug ug ang imong-kalag mabuhi; ug Ako magabuhat ug usa ka walay-katapusang tugon uban kaninyo, bisan pa ang bisan pa ang matinumanon nga mga kaluoy ni David. Ania karon, gihatag Ko siya alang sa usa ka saksi sa mga katawhan, usa ka pangulo ug inagmamando sa mga katawhan. Ania karon, ikaw magatawag ug usa ka nasud nga wala mo hiilhi, ug usa ka nasud nga wala makaila kanimo modalagan nganha kanimo, tungod kang Jehova nga imong Dios, ug tungod sa Balaan sa Israel; kav Siya nagahimava kanimo.” Isaias 11:1; 55:3-5. {ABA 190.4}

Si Jeremias usab nagsaksi mahitungod sa umalabut nga Manunubos ingon ng usa ka Prinsipe sa balay ni David: “Ania karon, ang mga adlaw moabut na, miingon si Jehova, nga .Ako magapatindog alang kang David, usa ka matarung nga Sanga, ug Siya magahari ingon nga hari ug magadumala sa pagkamanggialamon, ug ipakanaug Niya ang husdsya ug ang pagkamatarung dinhi sa yuta. Sa Iyang mga adlaw ang Juda pagaluwason, ug ang Israel magapuvo nga gawas sa mga kadaot: ug mao kini ang Iyang ngalan nga igatawag Kaniya, Si Jehova ang among Pagkamatarung.” Ug ania pa: “Mao kini ang giingon ni Jehova: Si David dili gayud pagakabsan ug tawo nga palingkoron sa trono sa balay sa Israel; ni ang mga sacerdote, ang mga Levihanon, pagakabsan ug tawo sa pagsunog sa mga halad-nga- kalan-on, ug sa pagbuhat sa halad sa kanunay.” Jeremias 23:5, 6; 33:17,18. {ABA 190.5}

Bisan pa ang dapit nga matawhan sa Mesiyas gisulti nang daan: “Apan ikaw, Bethlehem Ephrata, ikaw nga maoy diyutay nga lungsod diha sa taliwala sa mga linibo nga banay sa Juda, gikan kanimo dunay Usa nga mogula nganhi Kanako nga mahimong Magmamando sa Israel; kang kansang kaagi sa kagikanan gikan pa sa kanhing panahon, gikan sa walay katapusan.” Miqueas 5:2. {ABA 191.1}

Ang buhat nga maoy pagabuhaton sa Manluluwas sa ibabaw sa yuta sa hingpit nalatid na: “Ang Espiritu ni Jehova mopuyo sa ibabaw kaniya, ang espiritu sa kaalam ug sa pagsabut ang espiritu sa pagtambag ug kagahum, ang espiritu sa kahibalo ug sa kahadlok

kang Jehova." Ang Usa nga sa ingon pagadihugon "magwali sa maayong mga balita sa mga maaghop;...sa pagbugkos sa dugmok ug mga kasingkasing, aron sa pagmantala sa kagawasan sa mga binihag, ug sa pag-abli sa mga bilanggoan alang kanila nga ginagapos; aron sa pagmantala sa tuig sa pagpasig-uli uban kang Jehova, ug sa adlaw sa pagpanimalus sa atong Dios; aron sa paglipay niadtong tanan nga nagbalata; aron sa pagtudlo kanila nga nanagbalata didto sa Sion, aron sa paghatag kanila ug purongpurong nga bulak nga puli sa abo; ang bisd sa pagdayeg, puli sa espiritu sa kasub-anan; aron sila pagatawgonnga mga kahoy sa pagkamatarung, nga ginatanum ni Jehova, aron Siya pagahimayaon." Isaias 11:2, 3; 61:1-3. {ABA 191.2}

"Ania karon, ang Akong sulogoon, nga Akong ginapataas; ang Akong pinili, nga Kaniya ang Akong kalag nagakalipay; Ako nagbutang sa ibabaw kaniya sa Akong Espiritu: Siya magadala ug husdsya sa mga Hentil. Siya dili mosinggit ni mo pataas sa iyang tingog, ni mopabati niini sa dalan. Sa usa ka nabasag nga bagakay dili Siya mobali, ug sa usa ka nagapid-ok nga pabilo dili Siya mopalong: Siya magadala ug hustisya diha sa kamatuoran. Siya dili mapakyas ni maluya, hangtud nga mapahaluna na Niya ang hustisya sa yuta: ug ang mga pulo magahulat sa Iyang Kasugoan." Isaias 42:1-4. {ABA 191.3}

Uban sa mahaylohon nga gahum si Pablo nangatarungan gikan sa mga Kasulatan sa Daang Tugon nga "kinahanglan gayud si Cristo mag-antos ug mabanhaw gikan sa mga patay." Wala ba si Aliqueas magtagna, "Hampakon nila ang Maghuhukom sa Israel pinaagi sa usa ka sungkod diha sa Iyang aping"? Miqueas 5:1. Ug wala ba ang Usa nga Sinaad, pinaagi kang Isaias nagtagna mahitungod sa Iyang kaugalingon, nga nagingon, "Ako naghatag sa Akong likod sa mga maghahampak, ug ang Akong mga aping kanila nga nanag-ibut sa buhok; wala Nako tagoi ang Akong nawong gikan sa kaulaw ug pagluwa"? Isaias 50:6. Pinaagi sa salmista si Cristo nagsulti nga daan sa pagtagad nga Iyang pagadawaton gikan sa mga tawo: "Apan Ako....usa ka kaulawan sa mga tawo, ug tinamay sa katawhan. Ang tanan nga nakakita Kanako kagakatawa sa pagtamay Kanako: Gibudlot ang ilang ngabil, ginalingo lingo ang ilang ulo, nga nagaingon: Siya misalig kang Jehova nga Siya magluwas Kaniya: paluwasa Siya Kaniya, sa nakita nga Siya nakapahimuot diha Kaniya." "Arang Ko nga maisip ang tanan Ko nga mga bukog. Sila nagatan-aw ug nagatutok Kanako; gibahinbahin nila ang Akong mga bisti sa taliwala nila, ug sa Akong kupo nanagrifa sila." "Nahimo Ako nga dumoluong sa Akong mga kaigsoonan, ug usa ka nahimulag sa mga anak sa Akong inahan. Kay ang pagpaningkamot sa imong balay naglamoy Kanako; ug ang mga pagpakaulaw nila nga nanagpalaulaw kanimo nangahulog sa ibabaw Nako." "Ang pagpakaulaw nakadugmok sa Akong kasingkasing; ug Ako natugob sa mga kasub-anan: ug nangita Ako ug uban nga maluoy Kanako, apan walay mausa; ug sa mga maglilipay, apan wala Akoy hingkaplagan." Salmo 22:6-8, 17, 18; 69:8, 9, 20. {ABA 192.1}

Pagkatin-aw nga dili masaypan ang mga tagna ni Isaias mahitungod sa mga pag-antos ug sa kamatayon ni Cristo! “Kinsa bay makatuo sa among balita?” ang manalagna nagpakisusi, ug kang kinsa man ikapadayag ang bukton ni Jehova? Kay siya mitubo sa iyang atubangan ingon sa usa ka linghod nga tanum, ug ingon sa unsa ka gamut gikan sa usa ka mamala nga yuta: siya walay panagway ni kaanyag; ug sa diha nga ato na siya nga makita, wala ing katahum aron ato nga tinguhaon siya. Gitamay siya ug gisalikway sa mga tawo; usa ka tawo sa mga kasub-anan, ug nakasinati sa pag-antos; ug ingon sa usa nga gikan gikan kaniya gitago sa mga tawo ang ilang nawong siya gibiaybiay; ug Siya wala nato mahala. {ABA 192.2}

“Sa pagkamatuod gipas-an niya ang atong kasakitan, ug gipas-an niya ang atong mga kasub-anan; apan siya giila nato nga binunalan, hinampak sa Dios ug sinakit. Ang siya ginasamaran tungod sa atong kalapasan, siya napangos tungod sa atong mga kasal-anan; ang silot sa atong pakigdait diha sa ibabaw niya; ug tungod sa iyang mga labod kita nangaayo. {ABA 193.1}

“Kitang tanan sama sa mga karnero nanghisalaag; ang tagsa tagsa kanato misimang sa iyang kaugalingon nga dala; ug gibutang ni Jehova diha kaniya ang kasal-anan nato nga tanan. Siya gidaugdaug, apan sa diha nga siya gisakit, wala niya bukha ang iyang baba: ingon sa usa ka nating karnero nga ginadala ngadto sa ihawan, ug ingon sa usa ka karnero nga na amang sa atubangan sa iyang mga maggugunting, mao usab wala niya bukha ang iyang baba. Pinaagi sa pagdaugdaug ug sa paghukom siya gikuha; ug mahitungod sa iyang kaliwatan, kinsa ba ang anaa nga nagpalandong nga siya giputol gikan sa yuta sa mga buhi tungod sa kalapasan sa akong katawhan kang kinsa angay ang hampak?” Isaias 53:1-8. {ABA 193.2}

Bisan ang paagi sa Iyang kamatayon gilandongan pa. Maingon nga ang bitin nga tumbaga giisa didto sa kamingawan, mao man usab ang umalabut nga Manunubos igatuboy, “aron ang bisan kinsa nga mosalig kaniya dili malaglag, kondili may kinabuhing dayon.” Juan 3:16. {ABA 193.3}

“Ug adunay moingon Kaniya, Unsa man kining mga samad sa taliwala sa Imong mga kamot? Unya motubag Siya, Kana mao ang gisamad Kanako didto sa balay sa Akong mga higala.” Zacarias 13:6. {ABA 193.4}

“Iyang gibuhat ang Iyang lubnganan uban sa mga daotan ug ang Iyang kamatayon uban sa mga dato; ngani Siya wala makabuhat ug pagpanlupig, ni dihay limong sa Iyang baba. Apan nahimut-an ni Jehova ang pagsainad Kaniya; Iya nga gisakit Siya.” Isaias 53:9, 10. {ABA 193.5}

Apan Siya nga maoy magaantus sa kamatayon diha sa mga kamot sa mga tawo nga daotan mao ang mobangon pag-usab ingon nga usa ka mananaug batok sa sala ug sa lubnganan. Ilalom sa tuga sa Makagagahum sa tanan ang Mananoy nga Magalawit sa Israel nakapamatuod sa kahimayaan sa buntag sa pagkabanhaw. “Ang Akong unod usab,” nagmantala siya nga malipayon, “magapuyo sa kasigurohan. Tungod kay dili Mo pagabiyaan ang Akong kalag sa Sheol; ni motugot Ka nga ang Imong Balaan makakita sa pagkadunot.” Salmo 16:9, 10. {ABA 193.6}

Gipakita ni Pablo kong unsa ka suod ang pagdugtong sa Dios sa tulomanon sa paghalad uban sa mga tagna kalabut ngadto sa Usa nga “pagadad-on ingon sa usa ka nating karnero ngadto sa ihawan.” Ang Mesiyas mao ang magahatag sa Iyang kinabuhi ingon nga “usa ka halad alang sa sala.” Sa pagdungaw latas sa mga kasiglohan ngadto sa mga talan-awon sa buhat sa Manluluwas sa pagtabon sa sala, si manalagna Isaias nagpamatuod nga “gibobo,” sa Cordero sa Dios, “ang Iyang kalag ngadto sa kamatayon, ug Siya giisip uban sa mga malapasaon: bisan pa Iyang gipas-an ang sala sa daghan, ug naghimo ug paglaban alang sa mga malapason.” Isaias 53:7, 10, 12. {ABA 194.1}

Ang Manluluwas sa tagna moabut, dili ingon sa usa ka hari yutan- on, sa pagluwas sa nasud nga Judiyo gikan sa yutan-on nga mga malupigon, kondili inong sa usa ka tawo taliwala sa katawhan, nga magpuyo sa usa ka kinabuhi sa kakabus ug sa pagpaubos, ug sa katapusan pagabiaybiayon, sinalikway ug pagapatyon. Ang Manluluwas nga gitagna diha sa mga Kasulatan sa Daang Tugon maghalad sa Iyang kaugalingon ingon nga usa ka halad alang sa nahulog nga kaliwat, nga sa ingon niini nagatuman sa tagsatagsa ka kinahanglan sa kasugoan nga gilapas. Diha Kaniya ang mga landong nga halad makahinagbo sa ilang gilandongan, ug ang Iyang kamatayon sa krus mao ang maghatag ug kahulogan sa dbuok ekonomiya nga Judiyo. {ABA 194.2}

Gisultihan ni Pablo ang mga Judiyo nga taga-Tesalonica mahitungod sa kanhi niyang kasibut alang sa kasugoan nga seremonyal ug sa iyang kahibolongan nga eksperensya didto sa ganghaan sa Damasco. Sa wala pa ang iyang pagkakabig nagmasaligon siya sa sinunod nga pagkadiosnon, nga usa ka dili dnuod nga paglaum. Ang iyang pagtoo wala maugbok diha kang Cristo; sa baylo niini siya nagsalig diha sa mga porma ug sa mga seremonyas. Ang iyang kasibut alang sa kasugoan naputol gikan sa pagtoo diha kang Cristo ug kini wala magpulos. Samtang siya nagpasigarbo nga dili masaway diha sa paghimo sa mga binuhatan sa kasugoan, iyang gidumilian ang Usa nga naghimo nga bililhon ang kasugoan. {ABA 194.3}

Apan sa higayon sa iyang pagkakabig ang tanan nangausab. Si Jesus nga Nazaretnon, nga iyang ginalutos pinaagi sa Iyang mga balaan, nagpakita kaniya ingon nga mao ang sinaad nga Mesiyas. Nakita sa manlulutos Siya ingon nga .Anak sa Dios, ang Usa nga

ning-anhi sa yuta agi ug katumanan sa mga tagna ug kinsa nga sa Iyang kinabuhi natukma sa tagsatagsa ka sinulat sa Balaang mga Sinulat. {ABA 194.4}

Samtang uban sa balaan nga kaisog gimantala ni Pablo ang maayong balita diha sa sinagoga sa Tesalonica, ang usa ka buhagay sa kahayag naghatag sa tinuod nga kahulogan sa mga tulomanon ug sa mga seremonyas kalabut sa pagalagad sa tabernakulo. Gidala niya ang mga hunahuna sa iyang mga tigpatalinghug sa unahan pa sa yutan- on nga pagalagad ug sa pangalagad ni Cristo didto sa langitnon nga santuwaryo, ngadto sa panahon nga, sa matapus na ang Iyang buhat sa pagpanglaban, si Cristo moanhi pag-usab diha sa gahum ug diha sa daku nga himaya, ug magtukod sa Iyang gingharian dinhi sa yuta. Usa ka tumotuo si Pablo sa ikaduha nga pag-anhi ni Cristo; sa matin-aw kaayo ug sa makusganon iyang gipresentar ang mga kamatuoran mahitungod niining maong hitabo, nga diha sa mga hunahuna sa daghan nga nagpatalinghug dihay nahimo nga impresyon nga wala na gayud mawala. {ABA 195.1}

Sulod sa tulo ka nagsunodsunod nga mga Sabado si Pablo nagwali ngadto sa mga taga-Tesalonica, nga nagpangatarungan uban kanila pinasikad sa mga Kasulatan mahitungod sa kinabuhi, sa kamatayon, sa pagkabanhaw, sa Iyang buhat, ug sa umalabut nga himaya ni Cristo, ang “Cordero nga gipatay gikan sa pagkatukod sa kalibutan.” Pinadayag 13:8. Iyang gituboy si Cristo, kang kinsang pagpangalagad nga husto nga pagkasabut mao ang yawe nga makaabli sa mga Kasulatan sa Daang Testamento. {ABA 195.2}

Samtang ang mga kamatuoran sa maayong balita namantala didto sa Tesalonica sa makusganon nga gahum, nadani ang pagtagad sa dagkung mga katilingban. “Ang uban kanila mituo ug miipon kang Pablo ug Silas, maingon man ang kapid-an sa masimbahong mga Gresyanhon ug ang daghan sa mga inilang mga kababayen-an.” {ABA 195.3}

Maingon sa mga dapit nga unang nasulod, gihinagbo sa mga apostoles ang desidido nga pagsupak. “Ang mga Judiyo nga wala magtuo nangasina.” Kining maong mga Judiyo niadtong higayona wala mahiuyon sa gahum nga Romanhon, tungod kay, sa dili pa dugay nga ming-agi, ning-alsa sila diha sa Roma. Ginatan-aw sila uban sa panahap, ug ang ilang kagawasan napugngan sa ginagmay. Karon ilang nakita ang usa ka higayon sa pagpahimulos sa mga kahimtang sa pamahon sa pagpabalik pag-usab kahimuot sa mga Romanhon alang kanila ug sa sama nga higayon sa pagpakaulay sa mga apostoles ug sa mga kinabig ngadto sa Cristiyanismo. {ABA 195.4}

Gihimo nila kini pinaagi sa pagpakighiusa sa “mga bugoy” nga pinaagi niini “ilang gigubot ang siyudad.” Ug sa tinguha nga makaplagan ang mga apostoles, “ilang gisulong ang balay ni Jason;” apan walaman nila makaplagai si Pablo ug si Silas. Ug “kay wala man nila hikaplagi sila,” ang mga mangugubot nga nangapungot, “si Jason ug ang pipila sa mga kaigsoonan ilang gitaral ngadto sa mga punoan sa siyudad, nga nanag singgit, Kming mga

tawo nga nakapagubot sa kalibutan, ania nanganhi dinhi usab, ug si Jason nagpasaka kanila sa iyang balay; ug kini silang tanan nagabuhat supak sa mga sugo ni Cesar pinaagi sa pag-ingon nga aduna konoy laing hari, nga mao si Jesus." {ABA 196.1}

Tungod kay si Pablo ug si Silas wala man hikaplagi, ang mga sinumbong nga mga tumotuo gipagapos sa mga maghuhukom aron adunay kalinaw. Tungod sa kahadlok sa dugang pa nga kabangis, "dihadiha sa takna sa kagabhion si Pablo ug si Silas gipagikan sa mga kaigsoonan paingon sa Berea." {ABA 196.2}

Ang magtudlo karon sa mga kamatuoran nga wala kagustohi dili kinahanglan maluya kong sa mga panahon ilang ihinagbo ang dili maayo nga pagdawat kanila, bisan gikan kanila nga nag-angkon nga mga Cristohanon, kay sa naeksperensyahan ni Pablo ug sa iyang mga isigkamagbubuhat gikan sa taliwala sa katawhan nga ilang gipangabudlayan. Ang mga mensahero sa krus magsangkap sa ilang kaugalingon sa pagkamabinantayon ug sa pagampo, ug mouswag ngadto sa unahan uban sa pagtoo ug sa kaisug, nga magbuhat kanunay diha sa ngalan ni Jesus. Ilang bayawon si Cristo ingon nga manlalaban sa tawo didto sa langitnong santuwaryo, ang Usa kang kinsa ang tanang mga halad sa panahon sa Daang Testamento nasentro, ug pinaagi sa kang kinsang mapasig-ulion nga halad makakaplag ud kalinaw ug pasaylo ang mga malapason sa kasugoan sa Dios. {ABA 196.3}

Kapitulo 22 – ANG BEREA UG ANG ATENAS

Didto sa Berea nakakaplag ug mga Judiyo nga andam sa pagsusi sa mga kamatuoran nga iyang gipanudlo. Ang sinulat ni Lucas nagpahayag mahitungod kanila nga nagingon: “Kining mga Judiyoha mabuot pa kay sa mga Judiyo didto sa Tesalonica, kay kini sila midawat man sa pulong uban sa bug-os nga pagkamasibuton, nga sa adlaw-adlaw nanagtuon sa kasulatan, sa pagsusi kong tinuod ba gayud ang mga butang nga gisulti kanila. Busa daghan kanila ang mituo; uban sa dili diriyut nga mga hamiling babaye nga Gresyanhon, ug mga lalald usab.” {ABA 197.1}

Ang mga kaisipan sa mga Bereahanon wala mahiktin sa pagayad. Andam sila sa pagsusi sa katinuoran sa mga pagtulon-an nga giwali sa mga apostoles. Ilang giton-an ang Biblia, dili gikan sa pagkamasuldtsukiton, apan aron sa sila mahibalo kong unsa ang nasulat mahitungod sa sinaad nga Mesiyas. Sa adlaw-adlaw ilang gisusi ang tinugahan nga mga sinulat, ug sa ilang gitandi ang kasulatan sa kasulatan, diha sa ilang kiliran ang langitnong mga manolunda, nagalamdag sa ilang mga hunahuna ug nagaimpresar sa ilang mga kasingkasing. {ABA 197.2}

Bisan diin ang mga kamatuoran sa maayong balita imantala, kadtong nagtinguha sa matmud-anon sa pagbuhat sa matarung madala ngadto sa usa ka makugihon nga pagsusi sa mga Kasulatan. Kong, niining naghinapus nga mga yugto sa kasaysayan sa yuta, sila nga giwalihan niining maong mga kamatuoran mosunod sa panig-ingnan sa mga Bereahanon, nga nagasusi sa mga Kasulatan adlaw-adlaw, ug ginatandi ang mga pulong sa Dios ngadto sa mga mensahe nga gidala ngadto kanila, karon aduna unta ing daghan nga maunongon ngadto sa mga sugo diha sa kasugoan sa Dios, diin karon aduna lamay pipila kong itandi. Apan kong ipresentar ang mga kamatuoran sa Biblia nga wala higustohi, daghan ang mga tawo magdumili sa paghimo niini nga pagsusi. Bisan dili makahimo sa pagsupak sa madn-aw nga pagtulonan sa Kasulatan, sila magpaila gihapon sa tuman nga pagduhaduha sa pagtoon sa mga ebidensya nga gitanyag. Ang uban naghunahuna nga bisan pa kining maong mga pagtulon-an tinuod gayud, gamay lamang ang hinungdan kong dawaton ba o dili ang bag-o nga kahayag, ug sila mo ngunit lamang gihapon sa makapaghimuot nga mga sugilanon nga maoy gigamit sa kaaway sa pagdaldal sa mga kalag sa paghisalaag. Sa ingon niini ang ilang mga hunahuna mabutaan sa sayop, ug mahimulag sila gikan sa langit. {ABA 197.3}

Ang tanan pagahukman sumala sa kahayag nga nahatag. Ang Ginoo magpadala sa Iyang mga embahador uban sa usa ka mensahe sa kaluwasan, ug sila nga makadungog, Iyang panilngan sa paagi sa ilang pagtagad sa mga pulong sa Iyang mga sulogoon. Kadtong sa tininuod nagapangita sa kamatuoran magahimo sa usa ka mabinantayon nga pagsusi,

sumala sa kahayag sa pulong sa Dios, mahitungod sa mga doktrina nga gipresentar ngadto kanila. {ABA 198.1}

Ang dili-matinuhoong mga Judiyo sa Tesalonica, nga napuno sa kasina ug sa pagdumot sa mga apostoles, ug wala matagbaw nga ilang napapahawa sila gikan sa ilang kaugalingon nga siyudad, misunod kanila ngadto sa Berea ug gihulhugan ang mga bastos nga matang sa katawhan batok kanila. Sa kahadlok nga dagmalan si Pablo kong magpabilin siya didto, gipadala siya sa mga kaigsuonan ngadto sa Atenas, inubanan sa pipila ka mga Bereahanon nga bag-o pang midawat sa pagtoo. {ABA 198.2}

Sa ingon niini ang pagpanglutos misunod sa mga magtutudlo sa kamatuoran gikan sa usa ka siyudad ngadto sa usa. Ang mga kaaway ni Cristo wala makapugong sa pag-uswag sa maayong balita, apan milampus sila sa pagpalisud sa buhat sa mga apostoles. Apan bisan pa sa atubangan sa pagsupak ug sa kasamok sa walay hunong si Pablo mipadayon sa unahan, hugot ang pagtoo sa pagpadayon sa katuyoan sa Dios ingon sa gipadayag nganha kaniya diha sa panan-awon didto sa Jerusalem: “Ipadala ko ikaw sa halayo ngadto sa mga Hentil.” Buhat 22:21. {ABA 198.3}

Ang dinalian nga pagpahawa ni Pablo gikan sa Berea nagtungina kaniya sa higayon nga iyang gidahum sa pagduaw sa mga kaigsoonan didto sa Tesalonica. {ABA 198.4}

Sa pag-abut niya sa Atenas, gipapauli sa apostol ang mga igsuon nga Bereahanon uban sa usa ka mensahe ngadto kang Silas ug I imoteo sa pag-agpas kaniya dihadiha. Nakaabut si Timoteo sa Berea sa wala pa mopahawa si Pablo didto, ug uban ni Silas nagpabilin sa pagpadayon sa buhat nga nasugdan pag-ayo didto, ug sa pagpahimangno sa bag-ong mga kjnabig diha sa mga prinsipyo sa pagtoo. {ABA 198.5}

Ang siyudad sa Atenas mao ang kaulohan sa paganismo. Dinhi wala ihibalag ni Pablo ang usa ka katawhan nga ignorante, ug dali masugyotan, sama sa didto sa Listra, kondili ang usa ka katawhan nga nabantug tungod sa ilang kahibalo ug kultura. Sa bisan diin maoy motagbo sa mata estatuwa sa ilang mga dios ug sa gipakadios nga mga bayani sa kasaysayan ug sa balak, samtang ang matahum nga mga arkitektura ug mga pinintal nagrepresentar sa himaya nga nasudnon ug sa naila nga pagsimba sa pagano nga mga dios. Ang mga igbabati sa katawhan nabihag sa katahum ug sa kaanindot sa arte. Sa tanang dapit ang mga santuwaryo ug mga templo nga gigastuhan sa hilabihan ka daku nga salapi, nagpakawan sa ilang gantong nga mga porma. Gisaulog ang mga handumanan sa mga kadaugan sa gubat ug sa mga binuhatan sa bantugang mga tawo pinaagi sa eskultura, sa mga altar, ug sa mga lapida. Kining tanan naghimo sa Atenas nga usa ka daku nga galeriya sa arte. {ABA 199.1}

Samtang si Pablo nagnanaw ibabaw sa katahum ug sa kahalangdon nga naglibut kaniya, ug sa iyang nakita nga ang tibuok siyudad naulipon sa diwata, naukay sa pangabugho alang sa Dios ang iyang espiritu, kinsa iyang nakita nga gipakaulawan sa tanang dapit, ug gikumot ang iyang kasingkasing sa kaluoy alang sa katawhan sa Atenas, kinsa, nga bisan pa sa ilang hataas nga kultura, mga ignorante mahitungod sa tinuod nga Dios. {ABA 199.2}

Ang apostol wala malimbongi sa iyang nakita niining sentro sa kahibalo. Ang iyang espirituhanon nga kinaiya buhi kaayo ngadto sa kadanihan sa langitnong mga butang nga ang kalipay ug ang himaya sa kadato nga dili mawagtang nahimong walay bili sa iyang mga mata ang kaambong ug kasilaw nga naglibut kaniya. Samtang iyang nakita ang kaanindot sa Atenas iyang naila ang makabibihag nga gahum niini sa mga mahigugmaon sa arte ug sa siyensya, ug ang iyang hunahuna sa halawum naimpresar sa kaimportante sa buhat nga diha sa iyang atubangan. {ABA 199.3}

Niining daku ug siyudad, diin ang Dios wala simbahan, si Pablo napiit sa usa ka pagbati nga nag-inusara, ug siya nangandoy alang sa kaluoy ug sa tabang sa iyang mga masigka magbubuhat. Kutob sa kalabutan sa tawhanong panagkahigalaay, nagbati siya sa iyang kaugalingon nga hingpit nga nag-inusara. Diha sa iyang sulat ngadto sa mga tagaTesalonica gipadayag niya ang iyang mga pagbati diha sa mga pulong nga nagingon, “Mao ray nahibilin sa Atenas.” l Tesalonica 3:1. Ang mga kalisdanan nga daw dili masagubang nagpakita sa iyang atubangan, nga naghimo niini nga daw hapit walay paglaum alang kaniya ang pagsulay sa pagkab-ot sa mga kasingkasing sa katawhan. {ABA 199.4}

Samtang siya nagahulat kang Timoteo ug kang Silas, si Pablo dili nga walay buhat. “Iyang gipakiglantugi ang mga Judiyo ug ang mga tawo nga masimbahon; ug didto sa tabuan sa adlaw-adlaw iyang gipakiglantugi ang uban kanila nga gihibalag niya.” Apan ang labing daku nga buhat niya didto sa Atenas mao ang pagdala sa maayong balita sa kaluwasan ngadto kanila nga walay igong kahibalo mahitungod sa Dios ug mahitungod sa Iyang tuyo alang sa kaliwat nga nahulog. Sa wala madugay nahibalag sa apostol ang paganismo diha sa labing malinglahon ug madanihon nga ponna. {ABA 200.1}

Ang mga dagkung mga tawo sa Atenas wala magdugay sa pagkahibalo mahitungod sa presensya diha sa ilang siyudad sa nag- inusara nga magtutudlo nga nagpatin-aw sa atubangan sa katawhan sa mga pagtulon-an nga bag-o ug kahibulongan. Ang uban niining maong mga tawo nangita kang Pablo ug nakigsulti kaniya. Sa wala madugay natigum ang usa ka pundok sa katawhan nga naglibut kanila. Ang uban naandam sa pagkantalita sa apostol ingon nga usa nga layo kaayo nga pagkaubos kanila sa katilingbanon ug sa panabut, ug kini sila miingon taliwala sa ilang kaugalingon, “Unsa man kahay buot isulti niining

tawong tigpamunit ng kahibalo?" Ang uban nga nagingon nga "tungod kay siya nagwali man kang Jesus ug ang pagkabanhaw ngadto kanila," nagingon, "Kini siya daw usa ka tigmantala ug mga dios nga dumoluong." {ABA 200.2} Taliwala kanila nga gihibalag ni Pablo didto sa dapit nga taboan mao "ang pipila sa mga pilosopo nga mga Epicureo ug mga Estoico;" apan sila, ug ang tanan uban nakapakigsulti kaniya, sa wala madugay nakasabut nga siya kahibalo nga daku pa kay sa ilang kaugalingong kahibalo. Ang iyang gahum sa panabut nakapatahud sa may kahibalo; samtang ang iyang mainiton ug lohiko nga pangatarungan ug ang gahum sa iyang pagkamamomulong nakadani sa pagtagad sa tanan nga diha sa mga tumatambong. Nakaila ang iyang mga tigpaminaw nga siya dili usa ka bag-ong kinabig, apan nakasagubang sa tanang mga matang uban sa makabigon nga mga pangatarungan sa pagsuportar sa mga doktrina nga iyang gipanudlo. Sa ingon niini ang apostol mitindog nga wala mahadlok, nga mitagbo sa iyang mga kaatbang diha sa ilang kaugalingong baruganan, nga giparang ang lohika sa lohika, ang pilosopiya sa pilosopiya, ug ang kalarino mamolong sa kalarino. {ABA 200.3}

Ang pagano niyang mga kaatbang nagpahinumdum kaniya sa gidangatan ni Socrates, nga, tungod kay siya maoy usa nagpasiugda sa dumoluong nga mga dios, gihukman sa kamatayon, ug ilang gitambagan si Pablo sa dili pagpapiligro sa iyang kinabuhi sa sama nga paagi. Apan ang pakigpulong sa apostol nakapapilit sa pagtagad sa katawhan, ug ang iyang kaalam nga wala maapektohi nakakabig sa ilang pagtahud ug pagdayeg. Siya wala mapahilum sa siyensya o sa kantalita sa mga pilosopo, ug sa pagtagbaw sa ilang kaugalingon nga siya desidido nga motuman sa iyang sugo sa taliwala nila, ug diha sa tanang mga kaulangan, sa pagtug-an sa iyang sugilanon, ilang gihukman ang paghatag kaniya sa usa ka makiangayon nga paghusay. {ABA 201.1}

Sumalaa sa gikasabutan ilang dad-on siya ngadto sa Areopago. Kining dapita maoy usa sa labing balaan nga mga dapit sa tibuok Atenas, ug mga panumdumon ug mga kapundokan niini maoy usa nga makapatagad niini sa usa ka matuo tuohong pagtahud, nga diha sa mga hunahuna sa uban nahimo kining dapita nga gikahadlokan. Dinhi niining dapita nga ang mga butang nga kalabut sa tinuhoan sagad ginatimbang timbang pag-ayo sa mga tawo nga giila nga katapusang mga maghuhukom sa tanang labaw ka importante nga mga suliran sa pamatasan ug sa lungsodnon. {ABA 201.2}

Dinhi, nga nahilayo gikan sa kasaba ug sa kisaw sa naghuot nga mga dalan, ug sa kaguliyang sa nagkasagol nga mga pangatarungan, mahimong madungog ang apostol nga walay makasanta. Naglibut kaniya natigum ang mga magbabalak, mga tawo nga mga espesyalista, ug mga pilosopo—ang mga makinaadmanon ug mga manggialamon sa Atenas, nga mipangutana kaniya sa pagingon: "Makahimo ba kami sa pagpakisayud unsa kining bag-ong tuloohan nga imong ginatudlo? Kay gikahatdan mo ang among mga

dalunggan sa pipila ka laing mga butang; busa buot unta kami mahibalo unsay kahulogan niining mga butanga.” {ABA 201.3}

Niadtong takna sa solemne nga kapangakohan, malinawon ang apostol ug maugdang. Nabug-atan ang iyang kasingkasing sa usa ka importante nga mensahe, ug ang mga pulong nga nanggula gikan sa iyang mga ngabil nakapatuo sa iyang mga tigpamati nga siya dili tabian nga walay buhat. “Mga taga Atenas, nasabut ko nga sa tanang paagi kamo mga masimbahon gayud. Kay sa naglakaw ako sa kadalanan ug naniid sa inyong mga ginasimba, nakita ko gani usab ang usa ka halaran nga diha niini gikasulat kining mga pulonga, Alang sa dios nga wala hiilhi. Kining inyong ginasimba nga wala ninyo hiilhi, nan, kini mao ang akong ginamantala kaninyo.” Uban sa ilang pagkamasinabuton ug sa heneral nga kinaadman, sila mga walay kabangkaagan mahitungod sa Dios nga nagbuhat sa uniberso. Apan bisan pa niini dihay naghandum alang sa daku pa nga kahayag. Sila nagakab-ot ngadto sa Walay Kinutoban. {ABA 201.4}

Uban sa kamot nga gituy-od paingon sa templo nga nagdasok sa mga larawan sa mga diosdios, gihowad ni Pablo ang lulan sa iyang kalag, ug giyagyag ang malibugon nga mga pangatarungan sa tinuhoan sa mga taga-Atenas. Ang labing makinaadmanon sa iyang mga tigpatalinghug nahikurat samtang sila nagpatalinghug sa iyang pangatarungan. Iyang gipakita ang iyang kaugalingon nga may kasinatian sa ilang mga buhat sa arte, sa ilang literatura, ug sa ilang tinuhoan. Sa gipunting niya ang ilang mga estatuwa ug mga idolo, siya mipahayag nga ang Dios dili mahimo nga ipahisama sa mga porma nga hinimo sa tawo. Kining maong mga larawan nga linilok, bisan sa labing hanap nga pagsabut, dili makarepresentar sa himaya ni Jehova. Iyang gipahinumduman sila nga kining maong mga larawan walay kinabuhi, apan ginamandoan sa tawhanong gahum, nga inolihok lamang kong lihokon sila sa mga kamot sa mga tawo; ug tungod niini sila nga nagsimba kanila sa tanang paagi mga labaw pa nianang ilang gisimba. {ABA 202.1}

Gidala ni Pablo ang mga hunahuna sa iyang diwatahan nga tig¬patalinghug ngadto sa unahang mga utlanan sa ilang bakak nga tinuhoan ngadto sa usa ka tinuod nga pagtan-aw sa Dios, kinsa ilang gingalanan nga “Wala Hiilhi nga Dios.” Kining mao nga Pagkaanaa, nga karon iyang gimantala ngadto kanila, wala magsalig sa tawo, wala magldnahanglan bisan unsa nga butang gikan sa tawhanon nga mga kamot aron idugang ngadto sa Iyang gahum ug himaya. {ABA 202.2}

Ang katawhan nataban sa pagdayeg sa mainiton ug sa makatarunganon nga pagpasabut ni Pablo mahitungod sa mga hiyas sa matuod nga Dios—sa Iyang gahum sa paglalang ug sa pagkaanaa sa Iyang nagpatigbabaw nga pagpaigo. Uban sa matinguhaon ug sa mainiton ug sa larino nga mamolong ang apostol mipahayag nga nagingon, “.Ang Dios nga mao ang nagbuhat sa kalibutan ug sa tanang butang nga ania niini, maingon nga Ginoo man siya sa

langit ug sa yuta, wala magpuyo diha sa mga templo nga binuhat sa kamot, ni pagaalagaran siya sa mga kamot sa mga tawo, nga daw may pagpanginahanglan pa siya, sanglit siya gayud mao man gani ang nagahatag ug kinabuhi ug gininhawa ug sa tanang butang." Ang mga langit dili igo nga kapuy-an sa Dios, unsa pa kaha ang mga templo nga binuhat sa mga kamot sa tawo! {ABA 202.3}

Niadtong panahon sa kasta, sa diha nga ang mga katungod sa mga tawo sagad wala maila, gipahigayon ni Pablo ang dakung kamatuoran mahitungod sa pagkaigsoon sa katawhan, nagpahayag nga ang Dios "mao ang nagbuhat sa tanang nasud sa katawhan gikan sa usa ka tawo aron papuy-on sa tanang dapit sa yuta." Diha sa panan-aw sa Dios ang tanan managsama, ug ngadto sa Magbubuhat ang tagsatagsa ka tawo nakautang sa labing labaw nga pagkamaunongon. Unya gipakita sa apostol, unsaon sa Iyang katuyoan sa grasya ug sa mahigugmaong kalolot sa pagdagan sama sa usa ka lanot nga bulawan, pinaagi sa tanan Niyang pagdumala sa tawo. Siya "ang naghukom sa mga panahon nga gitagal, ug sa mga udanan sa ilang puloy-anan, aron sila mangita sa Ginoo, basin pa nga ila Siya nga mahikapan ug makaplagan, bisan tuod nga Siya dili ra halayo gikan sa matag-usa kanato." {ABA 203.1}

Sa nagatudlo siya sa hamili nga mga sanglitanan sa pagkatawo nga naglibut kaniya, sa mga pulong nga hinulaman gikan sa usa sa ilang kaugalingong mga magbabalak iyang gihulagway ang walay katapusan nga Dios ingon nga usa ka Amahan, kang kinsang mga anak mao sila. "Diha Kaniya kita nangabuhi ug nagalihok ug nagalungtad," siya mipahayag; "ug matud pa usab gani sa inyong mga magbabalak nga nagingon, Kay lata usab Iyang kaliwat. Kay kaliwat man diay kita sa Dios, nan dili nato paghunahunaon nga ang pagka-Dios nahisama ug bulawan, o salapi, o bato, nga minugna sa kabatid ug sa panghanduraw sa tawo. {ABA 203.2}

"Ang Dios wala lamang manumbaling sa maong mga panahon sa kaburong; apan karon Siya nagasugo sa tanang mga tawo bisan diin sa paghinulsol." Sa mga panahon sa kangitngit nga gisundan sa paganhi ni Cristo, ang Hari sa langit wala kaayo manumbaling sa diwata sa mga pagano; apan karon, pinaagi sa Iyang Anak, Iyang napadala ang kahayag sa kamatuoran ngadto sa mga katawhan; ug Siya nagapaabut gikan sa tanan ang paghinulsol ngadto sa kaluwasan, dili lamang gikan sa mga kabusug sa mga mapainubsanon, kondili gikan sa mapahitas-on nga pilosopo ug sa mga prinsipe sa yuta. "Kay Siya nakatudlo na ug adlaw kanus-a, subay sa katarungan, Iyang pagahukman ang kalibutan pinaagi sa usa ka tawo nga Iyang gitudlo alang niini; ug kini Iyang gipanghimatud-an ngadto sa tanan nga mga tawo, sa pagbanhaw Kaniya gikan sa mga patay." Sa gipamulong ni Pablo ang mahitungod sa pagkabanhaw gikan sa mga patay, "dihay nanagbiaybiay: apan ang uban miingon, Maminaw ra kami kanimo pag-usab mahitungod niini." {ABA 203.3}

Sa ingon mini natapus ang mga buhat sa apostol didto sa Atenas, ang sentro sa kinaadman nga pagano, tungod kay ang mga taga- Atenas, sa ilang pagpadayon sa paggunit sa ilang diwata, miliso gikan sa kahayag sa matuod nga tinuhoan. Sa diha nga ang usa ka katawhan matagbaw na sa hingpit sa ilang nakab-ot, gamay na lamang ang panginahanglan ang mapaabut gikan kanila. Bisan sila nagpasigarbo sa ilang kinaadman ug sa edukasyon, ang mga taga-Atenas nagpadayon pagkanahimong daotan ug dugang pa nga natagbaw sa lubog nga mga katingalahan sa pagsimba ug mga diosdios. {ABA 204.1}

Taliwala kanila nga nagpatalinghug sa mga pulong ni Pablo dihay pipila nga nakasabut sa mga kamatuoran nga gipresentar, apan sila dili gusto nga mopaubus sa ilang kaugalingon sa pag-ila sa Dios ug modawat sa piano sa kaluwasan. Walay kalarino sa mga pulong, walay gahum sa pangatarungan, nga makakabig sa makasasala. Ang gahum sa Dios lamang ang makapadapat sa kamatuoran ngadto sa kasingkasing. Siya nga magapadayon sa paglingiw gikan niining gahuma dili makab-ot. Ang mga Gresyanhon nanagpangit sa kaalam, apan bisan pa niini ang mensahe sa krus alang kanila maoy usa ka kabuangan tungod kay ilang gipakalabaw ang ilang kaugalingon nga kaalam kay sa kaalam nga nagagikan sa itaas. {ABA 204.2}

Diha sa ilang garbo sa salabutan ug sa tawhanon nga kahibalo tingali makaplagan ang katarungan ngano nga kong itanding gamay ra ug kalampusan ang mensahe sa maayong balita didto sa taliwala sa mga taga-Atenas. Ang mga tawo nga may kaalam nga kalibutanon nga moduul kang Cristo ingon nga kabus ug nawala nga mga makasasala, mahimong maalam ngadto sa kaluwasan; apan kadtong moduul ingon nga mga inilang mga tawo, nga nagapataas sa ilang kaugalingon nga kaalam, mapakyas sa pagdawat sa kahayag ug sa kahibalo nga Siya lamang ang makahatag. {ABA 204.3}

Sa ingon niini gisugat ni Pablo ang paganismo sa iyang kaadlawan. Sa kinatibuk-an dili nga walay pulos sang mga kabudlay ni Pablo didto sa Atenas. Si Dionisio, nga usa sa labing inilang lungsoranon, ug may uban pa, nagdawat sa mensahe sa maayong balita ug sa hingpit mihiusa sa mga tumotoo. {ABA 205.1}

Ang tinugahan nga sinulat naghatag kanato niining daklit nga pagtan-aw ngadto sa kinabuhi sa mga taga-Atenas, kinsa, nga uban sa tanan nilang kahibalo, kultura ug arte, anaa pa gihapon nalubong sa mga kahilayan, aron makita unya kong unsaon sa Dios, pinaagi sa Iyang mga ulipon, pagbadlong sa pagkadiwatahan ug sa mga sala sa usa ka mapahitas-on, ug masaligon sa kaugalingon nga katawhan. Ang mga pulong sa apostol, ug ang pagsaysay sa iyang panglihok ug sa mga palibut, sumala sa pagsubay sa dagang sa tuga, igatunol ngadto sa tanang umalabut nga mga kaliwatan, nga magapamatuod sa iyang walay pagkauyog nga pagsalig, sa iyang kaisog diha sa pag-inusara ug sa kalisdanan, ug

sa kadaugan nga iyang nadaug alang sa Cristiyanismo diha gayud sa kinapusoran sa paganismo. {ABA 205.2}

Sa mga pulong ni Pablo dihay bahandi sa kahibalo alang sa iglesya. Siya diha sa usa ka katungdanan diin masayon ra unta niya sa pagsulti nga makapasuko sa iyang mapahitas-ong mga tigpatalinghug ug magdala sa iyang kaugalingon ngadto sa kalisdanan. Kong ang iyang pakigpulong usa pa ka laktud nga pangataki sa ilang mga dios ug sa dagkung mga tawo sa siyudad, daku ang kalagmitan nga iyang matagamtaman ang gidangatan m Socrates. Apan uban sa usa ka kabuot nga nahimugso sa diosnong gugma, sa mabinantayon iyang gibira ang ilang mga hunahuna ngadto sa gawas gikan sa mga dios nga pagano pinaagi sa pagpadayag ngadto kanila sa tinuod nga Dios, nga wala nila hiilhi. {ABA 205.3}

Karon ang mga kamatuoran sa Kasulatan mao ang pagadad-on sa atubangan sa dagkung mga tawo sa kalibutan aron sila makapili tali sa pagsugot sa kasugoan sa Dios ug sa pagsugot sa prinsipe sa daotan. Ginapahiluna sa Dios ang walay katapusan nga kamatuoran sa ilang atubangan—ang kamatuoran nga maghimo kanila nga maalam ngadto sa kaluwasan, apan dili Siya magpugos sa pagdawat niini. Kong molingiw sila gikan niini, Iyang pasagdan sila nga mapuno sa bunga sa ilang kaugalingon nga mga binuhatan. {ABA 205.4}

“Sa mga nagakalaglag, ang kaasoyan sa krus maoy usa ka binuang; apan alang kanato nga ginaluwas, kini mao ang gahum sa Dios. Kay nahisulat kini: Akong pagalaglagon ang kaalam sa mga manggialamon, ug akong pagapakyason ang kahait sa panabut sa mga mahait ug salabutan.” “Apan gipili sa Dios ang ginapakabuang sa kalibutan aron sa pagpakaulaw sa mga manggialamon, gipili sa Dios ang ginapakahuyang sa kalibutan aron sa pagpakaulaw sa mga kusgan, gipili sa Dios ang timawa ug tinamay sa kalibutan, bisan ang mga butang nga wala magalungtad aron sa pagwagtang sa mga butang nga nagalungtad.” 1 Corinto 1:18, 19, 27, 28. Daghan sa labing daku nga mga makinaadmanon ug sa mga dakung tawo sa kagamhanan, ang labing pinasidunggan nga mga tawo sa kalibutan, niining katapusang mga adlaw, ang molingiw gikan sa kahayag tungod kay ang kalibutan pinaagi sa kaalam wala makaila sa Dios. Apan bisan pa niini pagapahimuslan sa mga ulipon sa Dios ang matag-higayon sa pagsulti sa kamatuoran nganha niining maong mga tawo. Ang uban niini moila sa ilang pagkawalay hibangkaagan mahitungod sa mga butang sa Dios ug motindog sa ilang dapit ingon nga mapainubsanong mga magtutuon diha sa tiilan ni Jesus, ang Pangulong Magtutudlo. {ABA 206.1}

Diha sa matag-paningkamot sa pagkab-ot sa hataas nga katilingban, ang magbubuhat alang sa Dios magkinahanglan ug malig-on nga pagtoo. Ang mga makita daw makahahadlok, apan diha sa labing mangitngit nga takna adunay kahayag sa ibabaw. Ang kusog niadtong nahigugma ug nagaalagad sa Dios mabag-o sa matag-adlaw. Ang panabut

sa Dili Matugkad ginabutang sa ilang pagalagad aron diha sa pagpadayon sa Iyang katuyoan sila dili masayop. Pakupta kining mga magbubuhata sa sinugdanan sa ilang pagsalig nga malig-on hangtud sa katapusan, nga magahinumdum nga ang kahayag sa kamatuoran mosidlak taliwala sa kangitngit nga magalimis sa atong kalibutan. Walay makita nga pagpaminghoy diha sa buluhaton sa Dios. Ang pagtoo sa matag-magbubuhat nga nahalad makatindog sa matag-pagsulay nga ibarang niini. Ang Dios takus ug andam sa paghatag sa Iyang mga ulipon sa tibuok kusog nga ilang gikinahanglan ug maghatag sa Iyang mga ulipon sa tibuok kusog nga ilang gikinahanglan ug maghatag kanila sa kaalam nga gikinahanglan. Tumanon Niya sa labaw pa sa kinatas-ang pagdahum nila nga nagbutang sa ilang pagsalig diha Kaniya. {ABA 206.2}

Kapitulo 23– CORINTO

Sulod sa nag-una nga siglo sa Panahon nga Cristohanon, ang Connto maoy usa sa nagunang mga siyudad dili lamang sa Gresya, kondili sa kalibutan. Ang mga Gresyanhon, ang mga Judiyo, ug mga Romanhon, uban sa mga magpapanaw nga gikan sa tanang kayutaan, nagdasok sa mga kadalanan niini, mga maikagon sa ilang tuyo sa patigayon o sa kalipayan. Ingon nga kini usa ka dakung sentro sa pamatigayon ug nahimutang sa sayon nga agianan sa tanang bahin sa Ginharian nga Romanhon, kini maoy usa ka importante nga dapit nga pagatukoran sa mga handumanan sa Dios ug sa Iyang kamatuoran. {ABA 207.1}

Taliwala sa mga Judiyo nga nanimuyo sa Connto mao si Aquila ug si Priscila, nga sa ulahi nahimong inila ingon nga mainitong mga magbubuhat alang kang Cristo. Sa nasinati niya ang mga kinaiya niining mao nga mga tawo, si Pablo “mipuyo ipon kanila.” {ABA 207.2}

Diha sa sinugdanan gayud sa iyang mga buhat dinhi mining dakung dalan sa panaw, nakita ni Pablo sa bisan diin ang seryoso nga mga babag sa pag-uswag sa iyang buhat. Ang tibuok nga siyudad hapit natugyan ngadto sa pagsimba ug mga diosdios. Si Venus mao ang pinalabi nga diosa, ug uban sa pagsimba ni Venus naapil ang daghang mga tulomanon ug mga seremonyas nga makadaot sa pamatasan. Ang mga taga-Connto nahimong antaw, bisan taliwala sa mga pagano, tungod sa ilang tataw nga kalaw-ayan. Sila daw may diyutay lamang nga panghunahuna o paghandum sa unahan sa mga kalipayan ug sa mga kalingawan sa higayon. {ABA 207.3}

Sa iyang pagwali sa maayong balita didto sa Connto, gisunod sa apostol ang usa ka paagi nga lahi kay sa nagtimaan sa iyang mga buhat sa Atenas. Samtang didto siya sa Atenas, naninguha siya sa pagpahiuyon sa iyang paagi ngadto sa kinaiya sa tumatambong; iyang gisugat ang lohika sa lohika, ang siyensya sa siyensya, ang pilosopiya sa pilosopiya. Samtang nagpamalandong sa panahon nga nagamit, ug sa nakaila siya nga ang iyang paagi sa pagpanudlo sa lain nga piano sa pagbuhat didto sa Corinto aron makuha niya ang pagtagad sa mga walay pagpakabana ug sa mga walay pagtagad. Naninguha siya sa paglikay sa mga lantugi ug mga pangatarungan nga maayong pagkabatbat, ug naninguha siya “sa dili pagpakahibalo sa bisan unsang butang” taliwala sa mga taga-Corinto “gawas kang Jesu-Cristo lamang ug Kaniya ingon nga linansang sa krus.” Nagwali siya ngadto kanila “dili pinaagi sa makabibihag nga kaigmat sa mga pulong, kondili pinaagi sa pagpadayag sa Espiritu ug sa gahum.” 1 Corinto 2:2, 4. {ABA 207.4}

Si Jesus, nga hapit na ipresentar ni Pablo sa atubangan sa mga Gresyanhon diha sa Corinto ingon nga si Cristo, maoy usa ka Judiyo nga kabus ug kagikan, ug nagtubo diha sa usa ka lungsod nga nahimong sanglitanan tungod sa pagkadaotan niini. Siya gisalikway

sa Iyang kaugalingon nga nasud ug sa katapusan gilansang sa krus ingon nga usa ka kriminal. Ang mga Gresyanhon nagtuo nga dihay panginahanglan sa pagtuboy sa tawhanon nga kaliwat, apan ang paagi lamang sa pagkab-ot sa matuod nga pagkatuboy ug dungog, mao ang pagtoon sa pilosopiya ug sa siyensya. Makahimo ba kaha si Pablo sa pagdala kanila ngadto sa pagtoo nga ang pagtoo diha sa gahum niining dili inila nga Judiyo maoy makapataas ug makapatuboy sa matag kinabuhi? {ABA 208.1}

Alang sa mga hunahuna sa mga katawhan nga nagakinabuhi niining panahona karon, ang krus sa Kalbaryo gilibutan sa balaan nga mga handumanan. Ang nabalaan nga panaguban nadugtong sa mga talan- awon sa paglansang sa krus. Apan sa kaadlawan ni Pablo ang krus giilan uban sa mga pagbati sa pagsalikway ug sa kalisang. Ang paglaban sa usa nga namatay sa krus, nga mao ang Manluluwas sa katawhan, dili ikatingala nga mogula ang pagbugalbugal ug ang pagsupak. {ABA 208.2}

Nasayud kaayo si Pablo kong usaon sa mga Judiyo ug sa mga Gresyanhon sa Corinto pagtagad sa iyang mensahe. “Si Cristo ang gilansang sa krus, mao ang among giwali,” siya miangkon, “si Cristo nga alang sa mga Judiyo usa ka kapangdolan, ug alang sa mga Hentil usa ka binoang.” 1 Corinto 1:23. Sa taliwala sa nagpatalinghug kaniya nga mga Judiyo, dihay daghan nga mangasuko sa mensahe nga hapit na niya imantala. Sa paghunahuna sa mga Hentil ang iyang mga pulong maoy binuang ug dili katuhoan. Siya pagailhon nga maluya ug salabutan tungod sa pagsulay sa pagpakita sa kadungtongan sa kaliwat sa kaluwasan sa katawhan. {ABA 208.3}

Apan alang kang Pablo ang krus maoy usa ka butang sa kinatas-an nga kaikag. Sukad pa sa pagkasanta niya sa iyang buhat sa pagpanglutos batok sa mga sumosunod sa Nazareo nga nalansang wala gayud siya mohunong sa paghimaya diha sa krus. Niadtong mao nga panahon dihay gikahatag kaniya nga usa ka pagpadayag sa dili matugkad nga gugma sa Dios, ingon sa gipakita diha sa kamatayon ni Cristo; ug ang usa ka kahibulongan nga kausaban nga nahimo diha sa iyang kinabuhi, nga nagdala sa tanan niyang mga piano ug mga katuyoan nga uyon sa langit. Sukad niadtong taknaa siya nahimong usa ka bag-o nga tawo diha kang Cristo. Siya nahibalo pinaagi sa linawas nga eksperensya nga sa diha ang usa ka makasasala makatan-aw sa makausa sa gugma sa Amahan, sumala sa makita diha sa paghalad sa Iyang Anak, ug motugyan ngadto sa diosnon nga inpluwensya ang usa ka kausaban makita diha sa kasingkasing, ug sugod diha si Cristo nga mao ang tanan ug anaa sa tanan. {ABA 208.4}

Niadtong higayon sa iyang pagkakabig, nadasig si Pablo sa usa ka tinguha nga gipangandoy sa pagtabang sa iyang isigkatawo sa pagtan- aw kang Jesus nga Nazaretnon ingon nga Anak sa buhi nga Dios, gamhanan sa pag-usab ug sa pagluwas. Sukad niadto ang iyang kinahuhi nahalad sa bug-os ngadto sa usa ka panlimbasug sa paghulagway sa

gugma ug sa gahum sa Usa nga Nalansang sa krus. Ang iyang kasingkasing sa kaluoy misagop sa tanang matang sa katawhan. Siya mipahayag nga nagingon, "Utangan ako sa mga Gresyanhon maingon man sa mga luoy, sa mga makinaadmanon maingon man sa mga walay alamag." Roma 1:14. Ang gugma alang sa Ginoo sa himaya, kinsa iyang gilutos sa walay kaluoy pinaagi sa Iyang mga balaan, mao ang naglihok nga prinsipyo sa iyang panglihok ug sa iyang dnuyo nga gahum. Kong ugaling ang kadasig diha sa dalan sa katungdanan maluya, ang usa ka pagpasiplat sa krus ug sa makatmgala nga gugma nga gipadayag didto, igo na nga makaaghat kaniya sa pagbakus sa hawak sa iyang hunahuna ug mopadayon ngadto sa unahan diha dalan sa pagdumili sa kaugalingon. {ABA 209.1}

Tan-awa ang apostoles nga nagawali diha sa sinagoga sa Corinto, nga nagapangatarungan gikan sa mga sinulat ni Moises ug sa mga manalagna, ug nagagiya sa iyang mga tigpatalinghug ngadto sa pag- anhi sa gisaad nga Mesiyas. Magpatalinghug ka samtang iyang himoon nga matin-aw ang buhat sa Manunubos ingon nga dakung labaw nga sacerdote sa katawhan—ang Usa nga pinaagi sa paghalad sa Iyang kaugalingon nga kinabuhi mao ang maghimo sa pagpangbayad alang sa sala sa tanan sa makausa, ug unya magpadayon sa Iyang pagpangalagad didto sa langitnon nga santuwaryo. Gipasabut ni Pablo ang iyang mga tigpatalinghug nga ang Mesiyas alang kang kinsang pag-anhi sila dugay nang nangandoy, nakaanhi na; nga ang Iyang kamatayon mao ang gilarawanan sa tanang mga halad nga sinunog, ug nga ang Iyang pangalagad didto sa santuwaryo sa langit mao ang dakung butang nga naglandong paingon sa likod ug naghimo nga matinaw sa pangalagad sa Judiyo nga pagkasacerdote. {ABA 209.2}

Si Pablo "nagpamatuod ngadto sa mga Judiyo nga si Jesus mao si Cristo." Gikan sa mga Kasulatan sa Daang Tugon iyang gipakita nga sumala sa mga tagna ug sa gipaabut sa tanang mga Judiyo, ang Mesiyas magagikan sa kaliwat ni Abraham ug ni David; unya iyang gisubay ang kagikan ni Jesus gikan sa patriarka nga si Abraham pinaagi sa harianon nga salmista. Iyang gibasa ang pamatuod sa mga manalagna mahitungod sa kinaiya ug sa buhat sa gisaad nga Mesiyas, ug sa pagdawat Kaniya ug pagtagad dinhi sa yuta; unya iyang gipakita nga kining tanang mga panagna natuman diha sa kinabuhi, sa pangalagad, ug sa kamatayon ni Jesus nga Nazaretnon. {ABA 210.1}

Gipakita ni Pablo nga si Cristo nahiabut aron sa pagtanyag ug kaluwasan una sa tanan ngadto sa nasud nga nagpaabut sa pag-abut sa Mesiyas ingon nga katumanan ug dungog sa ilang nasudnon nga pagkaania. Apan kanang mao nga nasud nagsalikway kaniya nga mao unta ang maghatag kanila ug kinabuhi, ug nagpili ug laing pangulo, kinsang paghari matapus diha sa kamatayon. Iyang gipanlimbasugan sa pagpasabut sa iyang mga tigpatalinghug nga ang paghinulsol lamang ang makaluwas sa nasud nga Judiyo gikan sa kalaglagan nga dili mabangbang. Iyang gipadayag ang ilang pagkawalay hibangkaagan mahitungod sa kahulogan niadtong mga Kasulatan nga mao ang ilang labaw nga

gipasigarbo ug himaya nga sila sa hingpit nakasabut. Iyang gibadlong ang ilang pagkakalibutanon, ang ilang gugma sa kahimtang, sa mga silid, ug pasundayag, ug sa ilang labihang pagkadalo. {ABA 210.2}

Diha sa gahum sa Espiritu, giasoy ni Pablo ang sugilanon sa iyang kaugalingong katingalahang pagkakabig ug mahitungod sa iyang pagsaligdiha sa mga Kasulatan sa Daang Tugon, nga sa hingpit natuman diha kang Jesus nga Nazaretnon. Ang iyang mga pulong gibungat sa solemne nga pagkamainiton, ug ang iyang mga tigpatalinghug walay nahigugma sa dbuok niyang kasingkasing sa nalansang sa krus ug nabanhaw nga Manluluwas. Ilang nakita nga ang iyang hunahuna nasentro diha kan Cristo, nga ang tibuok niyang kinabuhi nabugkos uban sa iyang Ginoo. Hilabihan ka mapasantupon sa iyang mga pulong, sa pagkaagi nga sila lamang nga napuno sa labing mapait nga pagdumot batok sa dnuhoang Cristohanon ang nakabarug nga wala matandog. {ABA 210.3}

Apan ang mga Judiyo sa Corinto nagpiyong sa ilang mga mata ngadto sa kamatuoran nga gipresentar sa hilabihan ka tin-aw sa apostol, ug nagdumili sa pagpatalinghug sa iyang mga pangamuyo. Ang mao ra nga espintu nga nagdala kanila sa pagsalikway ni Cristo, maoy nagpuno kanila sa kasilag ug sa kapintas batok sa Iyang ulipon; ug kong ang Dios wala pa magpanalipod kaniya sa pinasahi, aron nga makapadayon siya sa pagdala sa mensahe sa maayong balita ngadto sa mga Hentil, ila unta nga maputol ang iyang kinabuhi. {ABA 211.1}

“Ug sa diha nga misupak sila ug nagpasipala kaniya, giyabyab niya ang iyang mga saput ug miingon siya kanila, Ang kaakohan labut sa inyong dugo anha sa ibabaw sa inyong kaugalingong mga ulo! Wala na akoy labut. Sukad karon moadto na ako sa mga Hentil. Ug siya mipahawa didto ug miadto sa usa ka balay sa usa ka tawo nga ginganlan si Ticio Justo, nga usa ka magsisimba sa Dios; ang iyang balay tupad sa sinagoga.” {ABA 211.2}

Si Silas ug si Timoteo nahiabut “gikan sa Macedonia” aron sa pagtabang ni Pablo, ug nagkahiusa sila sa pagpangabudlay alang sa mga Hendl. Ngadto sa mga pagano, ug ingon man ngadto sa mga Judiyo, si Pablo ug ang iyang mga kauban nagwali nga si Cristo mao ang Alanluluwas sa nahulog nga kaliwat. Sa ilang paglikay sa makalibog ug halayo ra nga pangatarungan, ang mga mensahero sa krus naghisgut lamang sa mga hiyas sa Magbubuhat sa kalibutan, ang Labing Labaw nga Hari sa uniberso. Ang ilang mga kasingkasing nga nagasiga sa gugma sa Dios ug sa Iyang Anak, sila nangilyuno ngadto sa mga Hentil sa pagsud-ong sa dili matugkad nga halad nga gihimo alang sa tawo. Sila nahibalo nga kong sila nga dugay nang nagakarapkarap diha sa kangitngitan sa paganismo makakita pa lamang unta sa kahayag sa nga nagabuhagay gikan sa krus sa Calbaryo, sila makabig ngadto sa Manunubos. “Ug Ako sa ikaisa na Ako gikan sa yuta, magakabig sa tanang tawo nganhi Kanako.” Juan 12:32. {ABA 211.3}

Ang mga magbubuhat sa maayong balita sa Corinto nakaamgo sa makalilisang nga mga katalagman nga nagahulga sa mga kalag nga ilang ginapangabudlayan; ug uban kadto sa pagbati sa kapangakohan nga nahipatong kanila nga ilang gipresentar ang kamatuoran sumala nga kini diha kang Jesus. Tataw, madn-aw, ug dili kaduhaduhaan ang ilang mensahe—usa ka kaamyon sa kinabuhi ngadto sa kinabuhi, o ingon nga baho sa kamatayon ngadto sa kamatayon. Ug dili lamang diha sa ilang mga pulong, kondili diha sa adlaw-adlaw nga pagkinabuhi mga gipadayag ang maayong balita. Ningtambayayong kanila ang mga manolunda, ug ang grasya ug gahum sa Dios gipakita diha sa pagkakabig sa daghan. “Si Crispo, ang punoan sa sinagoga, mitoo sa Ginoo uban sa iyang tibuok pammalay; ug daghan sa mga taga- Connto nga naminaw kang Pablo mituo ug gibautismohan.” {ABA 211.4}

Karon mingsamot ang pagdumot sa mga Judiyo batok sa mga apostoles. Ang pagkakabig ug ang bautismo ni Cristo nakapapungot inay makakabig niining gahi ug ulo nga mga manunupak. Wala sila makadala niining gabii ug ulo nga mga manunupak. Wala sila makadala ug mga pangatarungan aron sa pagpanghimakak sa wali ni Pablo, ug tungod sa kakulang sa maong mga kamatuoran ningdangop sila ngadto sa limbong ug sa daotan kaayo nga pangatald. Ilang gipasaipalahan ang maayong balita ug ang ngalan ni Jesus. Sa ilang gibutaan nga kasuko gigamit nila ang hilabihan ka mapait nga mga pulong ug hilabihan ka bastos nga mga laraw. Wala sila makalimod nga si Cristo nakabuhat ug mga katingalahan; apan ilang gipahayag nga gihimo Niya sila pinaagi sa gahum ni Satanas; ug sa maisugon ilang gidasonan nga ang kahibulongang mga buhat ni Pablo nangahimo pinaagi sa sama nga ahensya. {ABA 212.1}

Bisan sa Pablo may kalampusan didto sa Corinto, apan ang pagkadaotan nga iyang nakita ug nadungog diha sa maong daotan nga siyudad hapit makapaluya kaniya. Ang kangil-ad nga iyang nasaksihan taliwala sa mga Hentil, ug ang biaybiay ug insulto nga iyang nadawat gikan sa mga Judiyo, naghatag kaniya ug dakung kasubo sa espiritu. Giduhaduhaan niya ang ka makatarunganon sa pagtinguha pagtukod ug usa ka iglesya gikan sa iyang nakaplagan didto. {ABA 212.2}

Samtang nagplano siya sa pagbiya sa siyudad alang sa usa ka masaaron pa nga kaumhan, ug samtang siya nagapangita sa mainiton gayud sa pagsabut sa iyang katungdanan, mipakita kaniya ang Ginoo diha sa usa ka panan-awon ug nagingon, “Ayaw pagkahadlok, hinonoa sumuld ka ug ayaw pagpakahilum; kay Ako uban kanimo, ug walay manghilabut kanimo sa pagdaot kanimo; kay daghan Ako ug mga tawo niining siyudara.” Gisabut kini ni Pablo nga usa ka sugo sa pagpabilin sa Corinto ug usa ka pasalig nga ang Ginoo maghatag ug dugang sa binhi nga natisok. Sa nalig-on ug nadasig, mipadayon siya sa pagbuhat didto uban sa kadasig ug sa paglahutay. {ABA 212.3}

Ang mga paningkamot sa apostol wala lamang diha sa pagsulti sa katilingban; dihay daghan nga dili unta maabut sa maong paagi. Gigamit niya ang daghang panahon diha sa pagpamalaybalay, ug sa ingon niini nakahigayon siya sa suod nga pagsandurotay sa mga sa panimalay. Iyang naduaw ang mga masakiton ug ang nagmasulob- on, iyang gilipay ang nagkasakit, ug gituboy ang ginadaugdaug. Ug diha sa tanan nga iyang nasulti ug nabuhat iyang gipadaku ang ngalan ni Jesus. Sa ingon niini siya nagbuhat, “diha sa kahuyang ug sa labihan nga kahadlok ug pagkurog.” 1 Connto 2:3. Ningkurog siya sa kahadlok nga ang iyang pagpanudlo mapadayag ang lakra sa tawhanon kay sa diosnon. {ABA 213.1}

“Kami managsulti man ug kaalam ngadto sa magtutoo nga hamtong na,” si Pablo nagpahayag sa ulahi; “hinoon kini maoy kaalam nga dili iya niining kapanahonan karon, ni sa iyang mga punoan kinsang gahum nagapaingon na sa pagkawagtang. Apan ang among panagsultihan mao ang tinagoan ug sinalipdan nga kaalam sa Dios, nga sa wala pa ang kapanahonan gitagana sa Dios alang sa atong kahimayaan. Walay bisan usa sa mga punoan niining kapanahonan karon nga nakasabut niini; kay kong nakasabut pa, ang Ginoo sa kahimayaan dili unta nila ilansang sa krus. Apan ingon sa nahisulat, Ang wala makita sa mata, ni madungog sa dalunggan, ni mosantop sa kasingkasing sa tawo, ang gikatagana sa Dios alang kanila nga nahigugma Kaniya. Kini gikapadayag sa Dios kanato pinaagi sa Espiritu: kay ang Espiritu nagatugkad man sa tanang mga butang, lakip sa mga kinahiladman sa Dios. Kay kinsa bang pagkatawhana ang nasayud sa mga hunahuna sa tawo, gawas sa espiritu nga anaa nianang tawhana? Maingon man usab walay bisan kinsa nga makasabut sa mga hunahuna sa Dios gawas sa Espiritu sa Dios. {ABA 213.2}

“Apan kita nanagpakadawat dili sa espiritu nga iya sa kalibutan, kondili sa Espiritu nga gikan sa Dios, aron kita managpakasabut sa mga hiyas nga gikahatag kanato sa Dios. Ug kini among panagsultihan dili pinaagi sa mga pulong nga gitudlo sa tawhanong kaalam kondili gitudlo sa Espintu, nga kita magahubad sa mga kamatuoran nga espintuhanon ngadto sa mga tawo nga espirituhanon.” 1 Corinto 2:6-13. {ABA 213.3}

Nakaamgo si Pablo nga ang iyang pagkaigo wala diha sa iyang kaugalingon, kondili diha sa presensya sa Balaan nga Espiritu, kinsang maloloy-on nga inpluwensya nagpuno sa iyang kasingkasing, nga nagdala sa matag-hunahuna diha sa pagpasakop kang Cristo. Siya misulti mahitungod sa iyang kaugalingon ingon nga “kanunay ginasagukom dinhi sa lawas ang kamatayon ni Jesus aron ang kinabuhi ni Jesus magadayag usab dinhi sa among mga lawas.” 2 Corinto 4:10. Diha sa mga ginatudlo sa apostol si Cristo mao ang sentro. “Ako buhi,” siya mipahayag, “apan dili na ako ang nabuhi, kondili si Cristo ang nabuhi sa sulod nako.” Galacia 2:20. Ang kaugalingon mao ang gitagoan; si Cristo mao ang gipadyag ug gituboy. {ABA 214.1}

Si Pablo maoy usa ka larino nga magsusulti. Sa wala pa ang iyang pagkakabig sagad iyang gitinguha ang pagpasantop sa iyang mga tigpatalinghug pinaagi sa tag-as nga pakigpulong. Apan karon iyang gihiklin kining tanan. Sa baylo nga magpatuyang siya diha sa balaknong mga saysay ug sa hinanduraw nga mga pahayag, nga makapahimuot sa mga igbalati ug magtagbaw sa mugna sa hunahuna, apan nga dili makatandog sa adlawadlaw nga eksperensya, si Pablo, pinaagi sa paggamit sa yano nga pinolongan, naninguha sa pagpasantup ngadto sa kasingkasing sa mga kamatuoran nga hinungdanon kaayo. Ang hinanduraw nga mga pahayag sa kamatuoran makahimo ug usa ka maghinobra sa pagbad, apan sagad kaayo nga ang tanang mga kamatuoran nga gipresentar niining paagiha dili makasangkap sa pagkaon nga gikinahanglan sa paglig-on ug sa pagpanalipod sa tumotoo alang sa mga gubat sa kinabuhi. Ang dihadiha nga mga kinahanglanon, ang karon nga mga pagsulay, sa nagapanglimbasug nga mga kalag—kini sila kinahanglan pagasugaton sa undanon, ug mapuslanon nga pahamangno diha sa patukoranang mga prinsipyo sa Cristiyanismo. {ABA 214.2}

Ang mga panglimbasug ni Pablo didto sa Corinto dili nga walay bunga. Daghan ang miliso gikan sa pagsimba sa mga diosdios ngadto sa pagalagad sa buhi nga Dios, ug natukod ang usa ka dakung iglesya ilalom sa bandila ni Cristo. Ang uban nangaluwas gikan sa taliwala sa labing mahilayon nga mga Hendl ug nahimong mga monyumento sa mahigugmaong kalolot sa Dios ug sa gahum sa dugo ni Cristo sa paghinlo gikan sa sala. {ABA 214.3}

Ang nagtubo nga kalampusan nga naangkon ni Pablo diha sa pagpresentar ni Cristo, nakapasamut sa dili matinuohong mga Judiyo sa labaw pa nga maanguhaon sa pagsupak. Nanindog sila sa usa ka pundok ug “mihimo ug hiniusa nga pagsulong kang Pablo, ug ilang gipanagdala siya sa atubangan sa hukmanan” ni Galion nga niadtong higayona mao ang gobernador sa Acaya. Sila nagpaabut nga ang mga awtoridad, ingon sa kanhing mga higayon, modapig kanila; ug uban sa malanog, ug suko nga mga tingog ilang gibungat ang ilang mga pagmulo batok sa apostol, nga nagingon, “Kining tawhana nagapangdani sa mga tawo sa pagsimba sa Dios sa paagi nga supak sa kasugoan.” {ABA 215.1}

Ang tinohoan nga Judiyo niadtong higayona nailalom sa pagpanalipod sa gahum nga Romanhon, ug ang mga magsusumbong ni Pablo naghunahuna nga kong sila makapadukot kaniya sa sumbong mahitungod sa paglapas sa mga kasugoan sa ilang tinohoan, malagmit itugyan siya ngadto kanila alang sa husay ug sa paghukom. Sa ingon niini sila nagdahum sa pagpadangat sa iyang paghukom. Sa ingon niini siya nga mahimong dali ra matonto sa masinahon, ug maliputon nga mga Judiyo. Sa Wala siya mahimuot sa ilang pagkapanatiko ug sa pagpakamatarung sa kaugalingon, wala niya tagda ang sumbong. Samtang si Pablo nangandam sa pagsuld aron sa paglaban sa iyang kaugalingon, gisuldhan siya ni Galion nga dili kinahanglan. Unya sa iyang pagliso ngadto sa nangasuko nga mga magsusumbong,

siya miingon, “Kong kining butanga may labut pa sa usa ka kalapasan o sa usa ka buhat nga binanyaga, nan, O mga Judiyo, may katarungan unta ako sa pagpaminaw kaninyo; apan kay kini butang man lamang diay labut sa mga pulong ug sa mga ngalan ug sa inyong kaugalingong balaod, nan, kamo na lamay mag-igo niana; magadumili ako sa pagkamaghuhukom niining mga butanga. Ug iyang giabug sila gikan sa hukmanan.” {ABA 215.2}

Naghulat nga maikagon ang mga Judiyo ug ang mga Gresyanhon alang sa hukom ni Galion; ug ang iyang dihadiha nga pagtaktak sa kaso, ingon nga walay kalabutan sa interes sa katilingban, maoy dmailhan sa mga Judiyo sa paghawa nga nalibog ug nasuko. Ang matapaton nga paagi sa gobemador nakapaabli sa mga mata sa masigawon nga katawhan nga maoy nagadasig sa mga Judiyo. Mao pa kini ang unang higayon sulod sa pagbuhat ni Pablo didto sa Uropa, nga mibali sa pagdapig kaniya ang maguboton nga mga katawhan; ilalom sa mata gayud sa gobemador, ug sa walay pagpanghilabut nga gikan kaniya, sa mapintas ilang gihasmagan ang labing inila nga mga magsusumbong sa apostol. “Unya gidakop sa tanang mga Gresyanhon si Sostenes, ang pangulo sa sinagoga, ug siya ilang gipanagbunalan sa atbang sa hukmanan. Apan si Galion wala lamang magpakabana niini.” Sa ingon niini ang Cristiyanismo nakabaton ug usa ka halandumon nga kadaugan. {ABA 215.3}

“Si Pablo mipabilin pa didto sulod sa daghan pang mga adlaw.” Kong niining higayona, ang apostol napugos pa sa pagbiya sa Corinto, ang mga kinabig ngadto sa pagtoo ni Jesus mahimutang sa usa ka piligroso nga kahimtang. Manlimbasug unta ang mga Judiyo sa pagtibawas sa bintaha nga nakuha, bisan ngadto sa pagkapuo sa Cristianismo niadtong dapita. {ABA 216.1}

Kapitulo 24- ANG MGA SULAT NGA ALANG SA MGA TAGA-TESALONICA

Ang pag-abut ni Silas ug ni Timoteo gikan sa Macedonia, sulod sa pagpuyo ni Pablo sa Corinto, nakapadasig pag-ayo sa apostol. Ilang gidad-an siya ug "maayong mga balita" mahitungod sa "pagtoo ug sa gugma" niadtong nanagdawat sa kamatuoran sulod sa unang pagduaw sa mga mensahero sa maayong balita didto sa Tesalonica. Ang kasingkasing ni Pablo naluoy niining maong mga tumotoo, nga, diha sa taliwala sa pagsulay ug sa kalisdanan, nagpabilin nga matinuoron ngadto sa Dios. Naghandum siya sa pagduaw kanila sa linawas, apan tungod kay dili man kini mahimo, siya misulat ngadto kanila. {ABA 217.1}

Niining maong sulat ngadto sa iglesya nga diha sa Tesalonica ang apostol nagpahayag sa iyang pagpasalamat ngadto sa Dios tungod sa malipayong balita mahitungod sa ilang pagtubo sa pagtoo. "Mga igsoon," siya misulat, "walay sapayan sa tanan namong mga kaguol ug mga kasakit, kami gilipay bahin kaninyo pinaagi sa inyong pagtoo; kay mga buhi kami karon sanglit kamo nagabarug man nga malig-on diha sa Ginoo. Kay unsaon ugod namo sa pagpakahatag sa igong pagpasalamat ngadto sa Dios tungod kaninyo, tungod sa tanang kalipay nga among ginabati tungod kaninyo, sa atubangan sa Dios, sa pagampo nga masibuton gayud magabii ug maadlaw nga unta kami makakita kaninyo sa nawong ug makasangkap sa nakulang diha sa inyong pagtoo?" {ABA 217.2}

"Sa kanunay nagapasalamat kami sa Dios tungod kaninyong tanan, iniglakip namo kaninyo sa among mga pagampo, nga sa atubangan sa atong Dios ug Amahan kami magahandum sa inyong buhat sa pagtoo ug pangabudlay sa gugma ug sa pagkamainantuson sa paglaum diha sa atong Ginoong Jesu-Cristo." {ABA 217.3}

Daghan sa mga tumotuo diha sa Tesalonica ang "miliso...gikan sa larawan sa mga diosdios ngadto sa pagalagad sa buhi ug tinuod nga Dios." Sila "midawat man sa pulong walay sapayan sa dakung mga kasakit," ug ang ilang mga kasingkasing nangapuno sa "kalipay nga tinuga sa Espiritu Santo." Ang apostol mipahayag nga diha sa ilang pagkamadnumanon sa pagsunod sa Ginoo nahimo silang mga "sulondan sa tanang mga magtutuo sa Macedonia ug sa Acaya." Kining maong mga pulong sa Ginoo nahimo silang mga sulondan sa tanang mga magtutuo sa Macedonia ug sa Acaya." Kining maong mga pulong sa pagdayeg dili nga wala mahitakus; "kay gikan kaninyo," siya misulat, "ang pulong sa Ginoo mikaylap dili lamang sa Macedonia ug sa Acaya ra, kondili ang inyong pagtoo sa Dios nadungog sa tanang dapit." {ABA 217.4}

Ang Tesalonicanhong mga tumotoo mga matuod nga mga misyonero. Ang ilang mga kasingkasing nagsilaub sa kainit alang sa ilang Manluluwas, nga nagluwas kanila gikan sa kahadlok sa "kaligutgut nga moabut." Pinaagi sa grasya ni Cristo makita ang usa ka

kahibulongan nga kausaban diha sa ilang mga kinabuhi, ug ang pulong sa Ginoo, sumala sa gisulti pinaagi kanila, giubanan sa gahum. Ang mga kasingkasing nadaug pinaagi sa mga kamatuoran nga gipresentar, ug ang mga kalag nahadugang sa gidaghanon sa mga tumotoo. {ABA 218.1}

Niining nag-una nga sulat, gipasabut ni Pablo ang iyang paagi sa pagpangabudlay taliwala sa mga taga-Tesalonica. Iyang gipahayag nga wala siya magtinguha sa pagdaug ug mga kinabig pinaagi sa limbong o sa panikas. “Maingon nga kami gikauyonan sa Dios aron pagapiyalan sa Maayong balita, busa nagasuld kami, dili sa pagpahimuot sa tawo kondili sa Dios nga nagasulay sa among mga kasingkasing. Kay sumala sa inyo nang nasayran, kami wala gayud maggamit ug mga pulong sa pag-ulog-ulog, ni sa takuban sa kadalo, saksi ang Dios; wala usab kami mag-agap sa mga pagpasidungog kanamo gikan sa mga tawo, ni gikan kaninyo o sa uban pa, bisan tuod karmi makahimo sa pagkinahanglan nga pagatahuron kami ingon nga mga apostoles ni Cristo. Apan nagmalolot kami diha sa taliwala ninyo, ingon sa iwa nga nagaalima sa-iyang kaugalingon nga mga anak: busa, tungod sa among mahigugmaong kamingaw alang kaninyo, gidnguha namo ang pagpaambit kaninyo dili lamang sa maayong balita gikan sa Dios kondili usab sa among kaugalingong kinabuhi, kay kamo nahimo man nga among mga minahal uyamot.” {ABA 218.2}

“Kamo mga saksi, ug ang Dios usab,” siya mipadayon, “unsa ka balaanon ug matarung ug dili masaway ang among paggawi nganha kaninyo nga mga magtutoo; kay kamo sayud giunsa namo, ingon sa amahan ngadto sa iyang mga anak, ang pagmaymay sa matag-usa kaninyo ug pagdasig kaninyo ug pagpahimangno kaninyo sa pagkinabuhi nga takus sa Dios, nga nagatawag kaninyo ngadto sa Iyang kaugalingong gingharian ug himaya. {ABA 218.3}

“Ug kami usab sa walay pag-undang nagapasalamat sa Dios tungod mini, nga sa inyong pagdawat sa pulong sa Dios nga inyong nadungog gikan kanamo, kini inyong gisagop dili ingon nga pulong sa tawo kondili nga mao gayud sa pagkatmuod, ang pulong sa Dios nga nagalihok sa sulod ninyo nga mga magtutoo.” “Unsa may among paglaum o kalipay o purongpurong sa pagpasigarbo sa atubangan sa atong Ginoong Jesus sa Iya unyang pag-abut? Dili ba mao man kamo? Kay kamo mao ang among garbo ug kalipay.” {ABA 219.1}

Diha sa iyang unang sulat ngadto sa mga tumotoo nga Tesaloniahanon, naninguha si Pablo sa pagpahimangno kanila mahitungod sa tinuod nga kahimtang mga minatay. Misulti siya mahitungod kanila nga namatay ingon nga natulog—diha sa usa ka kahimtang nga walay panimuot: “Dili among tinguha, mga igsuon, nga kamo dili mahibalo mahitungod kanila nga mga nangamatay, aron dili kamo managsubo ingon sa uban nga walay paglaum. Kay maingon nga kita nagatoo man nga si Cristo namatay ug nabanhaw,

maingon man usab, sila nga mga nangamatay pagadad-on ra unya sa Dios pinaagi kang Jesus uban Kaniya.... Kay ang Ginoo gayud mao ang manaug unya gikan sa langit inubanan ug singgit sa pagsugo, ug sa tawag sa punoan sa mga manolunda, ug sa tingog sa trumpeta sa Dios. Ug unya ang mga nangamatay diha kang Cristo mouna sa pagpamangon: ug kita nga mga buhi pa nga mahabilin, pagasakgawon ngadto sa mga panganud uban kanila sa pagsugat sa Ginoo diha sa kahanginan, ug sa ingon niini kia magapakig-uban na sa Ginoo sa tanang panahon." {ABA 219.2}

Ang mga Tesalonicanhon maikagon nga misagop sa idiya nga si Cnsto umaabut sa pag-usab sa mga matinumanon nga mga buhi pa, ug sa pagdala kanila nganha sa Iyang Kaugalingon. Sa maampingon ilang gibantayan ang mga kinabuhi sa ilang mga higala, kay tingali unya ug mamatay sila ug mawalaan sa panalangin nga ilang ginapaabut nga pagadawaton diha sa pag-abut sa ilang Ginoo. Apan sa tinagsatagsa ang ilang mga hinigugma gikuha gikan kanila, ug uban sa kasubo ang mga Tesalonicanhon mitan-aw sa katapusan nga higayon sa mga nawong sa ilang mga patay, nga lugos mangahas sa paglaum sa paghibalag kanila diha sa umalabut nga kinabuhi. {ABA 219.3}

Samtang gibuksan ug gibasa ang sulat ni Pablo, daku ang kalipay ug kahupayan sa kasakit ang nadala ngadto sa iglesya pinaagi sa mga pulong nga nagpadayag sa matuod nga kahimtang sa mga minatay. Gipasabut ni Pablo nga kadtong mga buhi sa pag-abut ni Cristo dili motagbo sa ilang Ginoo nga mouna kanila nga nangamatay diha kang Jesus. Ang tingog sa Punoan sa mga manolunda ug ang budyong sa Dios moabut sa mga nangatulog, ug ang mga patay diha kang Cristo mobangon pag-una sa dili pa ang pagkadili na mamatay ighatag ngadto sa mga buhi. "Ug kita nga mga buhi pa nga mahabilin, pagasakgawon ngadto sa mga panganod uban kanila sa pagsugat sa Ginoo diha sa kahanginan; ug sa ingon niini kita magapakig-uban na sa Ginoo diha sa kahanginan; ug sa ingon niini kita magapakig-uban na sa Ginoo sa tanang panahon. Busa, paglinipaypay kamo ang usa sa usa pinaagi niining mga pulonga." {ABA 220.1}

Ang paglaum ug ang kalipay nga nagdala niini nga pasalig ngadto sa bag-ong iglesya sa Tesalonica halos dili masabtan kanato. Sila mitoo ug gimahal ang sulat nga gipadala nganha kanila da ilang amahan sa Maayong Balita, ug ang ilang mga kasingkasing miawas sa gugma ngadto kaniya. Iyang nasulti kini kanila kaniadto; apan niadtong higayona ang ilang mga hunahuna naningkamot sa paghangop sa mga pagtulon-an nga daw bag-o ug salikwaut, ug dili ikatingala nga ang kusog sa pipila ka mga punto wala kaayo mapatik sa ilang mga kaisipan. Apan gigutom pa sila alang sa kamatuoran, ug ang sulat ni Pablo naghatag kanila sa bag-o nga paglaum ug kusog, ug ang usa ka malig-on pa nga pagtoo diha Kaniya, ug usa ka halalom pa nga pagbati alang sa Usa nga pinaagi sa Iyang kamatayon napahayag ang kinabuhi nga walay kamatayon. {ABA 220.2}

Karon nangalipay sila diha sa pagkahibalo nga ang ilang matinuhoong mga higala pagabahawon gikan sa ilang lubnganan aron mabuhi sa walay katapusan diha sa gingharian sa Dios. Ang kangitngit nga naglimis sa gipahulayan nga dapit sa mga patay nawagtang. Ang usa ka bag-ong silaw nagpurongpurong sa Cristohanon nga pagtoo, ug ilang nakita ang usa ka bag-o nga himaya diha sa kinabuhi, sa kamatayon, ug sa pagkabanhaw ni Cristo. {ABA 220.3}

"Maingon man usab, sila nga mga nangamatay pagadad-on ra unya sa Dios pinaagi kang Jesus uban Kaniya," mao ang gisulat ni Pablo. Daghan ang naghubad niining pahayaga nga nagpasabut nga ang mga nangatulog pagadad-on uban kang Cristo gibanhaw gikan sa mga patay, mao man usab ang Dios magatawag sa nangatulog nga mga balaan gikan sa ilang mga lubnganan ig dad-on sila uban Kaniya ngadto sa langit. Malahalon nga kahupayan! mahimayaon nga paglaum! dili lamang ngadto sa iglesya sa Tesalonica, kondili ngadto sa tanang mga Cnstohanon bisan diin sila. {ABA 220.4}

Samtang siya nagabuhat sa Tesalonica, nahurot niya pagtudlo sa hingpit ang tema sa mga ilhanan sa mga panahon, gipakita ang mga panghitabo sa dili pa ikapadayag ang Anak sa tawo diha sa mga panganod sa langit, nga tungod niini wala siya maghunahuna nga kinahanglan pa siya magsulat sa katapusan mahitungod niini nga tema. Hinoon, siya magpasabut ngadto sa iyang kanhi nga gipanudlo. "Apan mahitungod sa mga panahon ug sa mga pitsa," siya miingon, "kamo wala na magkinahanglan nga pagasulatan pa. Kay kamo nasayud na pag-ayo nga ang adlaw sa Ginoo moabut ra unya sama sa kawatan sa kagab-ihon. Sa diha nga ang mga tawo magakanayon, Aniang kalinaw ug kasigurohan, sa kalit moabut kanila ang pagkalaglag." {ABA 221.1}

Adunay daghan dinhi sa kalibutan karon nga nagpiyong sa ilang mga mata sa mga ebidensya nga gihatag ni Cristo sa pagpasidaan sa mga tawo mahitungod sa Iyang paganhi. Sila naninguha sa pagpahilum sa tanang pagsabut, samtang sa sama nga panahon ang mga ilhanan sa katapusan tulin nga nagakatuman, ug ang kalibutan nagadali ngadto sa panahon anus-a ang Anak sa tawo igapadayag diha sa mga panganod sa langit. Si Pablo nagpanudlo nga dautan ang dili pagtagad sa mga ilhanan nga maoy pagasundan sa ikaduhang pag-anhi ni Cristo. Kadtong sad-an niining mao nga pagpabaya gitawag niya nga mga anak sa kagabhion ug sa kangitngit. Iyang gipadasig nga tungod niana pagahikalitan kamo sa pag-abut sa maong adlaw maingon sa kawatan. Kay kamong tanan mga anak sa kahayag ug mga anak sa adlaw; kita dili iya sa kagabhion o sa kangitngit. Busa, dili kita magpangatulog, ingon sa ginabuhat sa uban, hinonoa managtukaw kita ug magmahusay sa hunahuna." {ABA 221.2}

Ilabinang importante sa iglesya ning atong panahon mao ang mga pagtulon-an sa apostol niining puntoha. Alang kanila nga nagapuyo nga duul na kaayo sa dakung

katumanan, ang mga pulong ni Pablo magaabut uban sa masangputon nga kusog; “Maingon nga kita iya man sa adlaw magmahusay kita sa hunahuna, ug magsul-ob kita sa kotamaya nga mao ang pagtoo ug paghigugma, ug sa salokot nga mao ang paglaum sa kaluwasan. Kay kita wala itagana sa Dios alang sa kapungot, hinonoa aron sa pagkab-ot sa kaluwasan pinaagi sa atong Ginoong Jesu-Cristo nga namatay alang kanato aron nga bisan magatukaw kita o magakatulog, kita mabuhi uban Kaniya.” {ABA 221.3}

Ang mabinantayon nga Cristohanon maoy usa ka nagabuhat nga Cristohanon, nagatinguha sa pagbuhat nga masibuton sa pagbuhat sa tanan nga diha sa iyang gahum alang sa kauswagan sa maayong balita. Samtang ang gugma alang sa iyang Manluluwas magatubo, mao man usab ang iyang gugma alang sa iyang mga isigkatawo. May mapigot siya nga pagsulay, ingon nga diha sa iyang Agalon; apan dili siya motugot nga ang kagulanan mopaaslum sa iyang buot o modaot nga ang kagul-anan mopaaslum sa iyang buot o modaot sa kalinaw sa hunahuna. Siya nahibalo nga ang pagsulay, kong maayo nga pagkadala, makapabuotan ug makalinis kaniya, ug magdala kaniya ngadto sa suod pa nga pagpakig-uban-uban ni Cristo. Kadtong nakig- ambit sa mga pag-antos ni Cristo mahimo usab nga mga umalambit sa Iyang kalipay ug sa katapusang mga umalambit sa Iyang himaya. {ABA 222.1}

“Mangamuyo kami kaninyo, mga igsoon,” si Pablo mipadayon sa iyang sulat ngadto sa mga Tesalonicanhon, “nga unta inyong pasidunggan sila nga mga nagapangabudlay diha kaninyo; ug uban sa gugma pakamahala ninyo sila pag-ayo tungod sa ilang buhat. Magdinaitay kamo tali sa inyong kaugalingon.” {ABA 222.2}

Ang mga tumotuo nga Tesalonicanhon gisamok pag-ayo sa mga tawo nga nagaabut kanila uban sa panatiko nga mga idiya ug mga pagtulon-an. Ang uban “nanagbagdoy, nga walay laing nahimo, kondili ang pagpanghilabut sa uban.” Ang iglesya naorganisar sumala sa husto nga paagi, ug natudlo na ang mga opisyales sa paglihok ingon nga mga ministro ug mga diyakuno. Apan diha uban, nga mga gahi’g ulo ug madalidalion, nga nagdumili nga mahimong ubos niadtong nagkupot ug mga katungdanan nga may pagbulot-an diha sa iglesya. Sila nagangkon dili lamang sa katungod sa kaugalingon nga paghukom, apan nga sa katilingban makasugyot sa ilang mga hunahuna sa iglesya. I ungod niini, gitawag ni Pablo ang pagtagad sa mga Tesalonicanhon ngadto sa pagtahud ug sa pagtagad ngadto kanila nga napili sa pagkupot ug mga katungdanan nga may pagbulot- an diha sa iglesya. {ABA 222.3}

Diha sa iyang kahingawa nga ang mga tumotoo sa Tesalonica maglakaw diha sa kahadlok sa Dios, ang apostol nangamuyo kanila sa pagpadayag sa mapuslanon nga pagkadiosnon diha sa adlaw adlaw nga pagkinabuhi. “Mga igsoon, kami nagahangyo kaninyo,” siya misulat, “ug nagapangamuyo kaninyo diha sa Ginoong Jesus, maingon nga

kamo nagpakakat-on man gikan kanamo unsaon pagkinabuhi ug sa pagpahimuot sa Dios, sumala sa inyo nang ginabuhat karon, nga unta magalabi pa gayud ang inyong pagbuhat niini. Kay nahibalo na unsa ang mga tugon nga among gihatag kaninyo pinaagi sa Ginoong Jesus. Kay ang pagbuot sa Dios mao kini, ang inyong pagkabinalaan: nga kamo managlikay sa pakighilawas." "Kay ang Dios wala magtawag kanato alang sa kahugawan, kondili sa kabalaan." {ABA 222.4}

Nagbati ang apostol nga siya mao ang responsabli alang sa espirituhanon nga kaayohan niadtong nangakabig ilalum sa iyang mga buhat. .Ang iyang handum alang kanila mao nga magtubo unta sila diha sa usa ka kahibalo sa tinuod lamang nga Dios, ug si Jesu- Cristo nga Iyang gipadala. Sagad diha sa iyang pangalagad makigtagbo siya sa gagmay nga mga pundok sa mga lalaki ug mga babaye nga nahigugma ni Jesus, ug moduko uban kanila diha sa pagampo, magahangyo sa Dios nga tudloan sila unsaon sa pagpatunhay sa usa ka buhi nga kadugtongan uban kaniya. Sa makadaghan nagtambag siya uban kanila mahitungod sa labing maayo nga mga paagi sa paghatag ngadto sa uban sa kahayag sa maayong balita. Ug sa kasagaran, sa diha nga mahilayo siya gikan kanila nga iyang gipangabudlayan, siya naghangyo sa Dios sa paglikay kanila gikan sa daotan ug sa pagtabang kanila nga mahimong mainiton, ug makugihong mga misyonero. {ABA 223.1}

Ang usa sa labing malig-on nga mga ebidensya sa tinuod nga pagkakabig mao ang gugma ngadto sa Dios ug sa tawo. Sila nga nagdawat ni Jesus ingon nga ilang Manluluwas may usa ka lalom, ug tininuod nga gugma alang sa uban nga sama ug pagtoo. Mao kana ang sa mga tumotoo didto sa Tesalonica. "Apan mahitungod sa gugma alang sa mga kaigsoonan, kamo wala nay kinahanglan nga pagasulatan pa ni bisan kinsa, kay kamo gikatudloan na man sa Dios sa paghigugma ang usa sa usa; ug sa pagkatinuod, kamo nagahigugma sa tanang mga kaigsoonan sa tibuok Macedoma. Apan nagatambag kami kaninyo, mga igsoon, sa paghimo niini sa labi pa gayud, sa pagtinguha sa pagpuyo nga malinawon, sa pag-atiman sa inyong kaugalingong mga buluhaton ug sa pagbudlay ginamit ang inyong mga kamot, sumala sa among gitugon kaninyo; aron kamo mangintakus sa pagtahud gikan sa mga tagagawas, ug dili magpasiro kang bisan kinsa." {ABA 223.2}

"Ang Ginoo magapatubo ug magapadagaya unta kaninyo sa gugma ang usa ug usa ug sa tanang tawo, maingon sa among ginabuhat kaninyo, aron Iyang mamalig-on ang inyong mga kasingkasing nga mawalay ikasaway diha sa kabalaanon sa atubangan sa atong Dios ug Amahan, inig-abut unya sa atong Ginoong Jesus uban sa tanan Niyang mga balaan." {ABA 224.1}

"Tambagan namo kamo, mga igsoon, nga inyong maymayan ang mga bagdoy, inyong dasigon ang mga nawad-an sa paglaum, inyong tabangan ang mga mahuyang,

magmapailobon kamo kanilang tanan. Matngoni nga wala kaninyoy magabalus sa daotan sa daotan, hinonoa tinguhaa ninyo sa kanunay ang pagbuhat ug maayo ang usa ngadto sa usa ug sa tanan. Pagkalipay kamo sa kanunay, pagampo kamo sa walay hunong, pagmapasalamaton kamo sa tanang higayon; kay kini mao ang pagbuot sa Dios diha kang Cristo Jesus alang kaninyo." {ABA 224.2}

Gipasidan-an sa apostol ang mga Tesalonicanhon sa dili pagtamay sa gasa sa tagna, ug diha sa mga pulong nga nagaingon, "Ayaw ninyo pagpalonga ang Espiritu, ayaw ninyo pagtamaya ang pagpanghimo ug propisiya, hinonoa sulayi ninyo ang tanang butang; sagupa ninyo ang maayo," siya nagmando sa usa ka mabinantayon nga pamihig diha sa pag-ila sa kalainan sa bakak gikan sa tinuod. Iyang gihangyo sila sa "paglikay sa tanang dagway sa kadaotan;" ug iyang gitapus ang iyang sulat uban sa pagampo nga ang Dios magbalaan kanila sa bug- os, diha sa "Espiritu ug sa kalag ug sa lawas" aron nga sila "pagabantayan unta nga kini dili masalawayon inig-abut sa atong Ginoong Jesu-Cristo. Kasaligan siya nga nagtawag kaninyo," siya mipuno, "ug kini Iya gayud nga pagatumanon." {ABA 224.3}

Ang pahimangno nga gipadala ni Pablo ngadto sa mga Tesalonicanhon diha sa iyang unang sulat mahitungod sa ikaduhang pag-anhi ni Cristo, hingpit nga uyon sa iyang kanhi nga gipanudlo. Apan bisan pa niini, ang iyang mga pulong gisayop pagsabut sa pipila ka mga igsoon nga Tesalonicanhon. Gisabut nila siya nga nagpahayag sa paglaum nga siya sa iyang kaugalingon mabuhi pa sa pagsaksi sa pag-anhi sa Manluluwas. Kining pagtooha nakapadugang sa ilang kadasig ug pagkaukyab. Kadtong sa kaniadto nagpabaya sa ilang mga kapangakohan ug mga katungdanan, karon nahimong labaw nga matubayon sa pagsugyot sa ilang sayop nga mga hunahuna. {ABA 224.4}

Diha sa iyang ikaduhang sulat naninguha si Pablo sa pagtarung sa ilang dili husto nga pagsabut mahitungod sa gipanudlo ug sa pagbutang sa atubangan nila sa iyang matuod nga baruganan. Giusab niya pagpahayag sa iyang pagsalig sa ilang kaugdang, ug sa iyang pagpasalamat nga ang ilang pagtoo malig-on, ug nga ang ilang gugma midagsang alang sa usa ug usa ug alang sa kavvsa sa ilang Agalon. Iyang gisultihan sila nga iyang gipresentar sila ngadto sa ubang mga iglesya ingon nga usa ka panig-ingan sa mapailubon, ug sa malahutayon nga pagtoo nga sa maisugon misukol sa panglutos ug sa kagul-anan, ug iyang gidala ang ilang mga hunahuna ngadto sa panahon sa ikaduhang pag-anhi ni Cristo, diin ang katawhan sa Dios makapahulay na gikan sa tanan nilang mga pag-atiman ug sa mga kalibog. {ABA 225.1}

"Kami gayud mao ang nagapasigarbo kaninyo ngadto sa mga iglesya sa Dios tungod sa inyong pagkamainantuson ug pagtoo sa taliwala sa tanang mga paglutos ug mga kasakitan nga karon inyong ginasagubang:...ug mga uban kanamo, kamo nga ginasakit pagahatagan

ra unya Niyag pahulay sa diha nga ang Ginoong Jesus, sa kalayo nga nagadilaab, igapahayag na gikan sa langit kinuyogan sa Iyang gamhanang mga manolunda. Siya magapahamtang ug panimalus diha kanila nga wala makaila sa Dios, ug kanila nga wala magmasinugtanon sa maayong balita mahitungod sa atong Ginoong Jesus: mahiaguman ra nila ang silot sa pagkalaglag nga walay katapusan ug ang pagkahininginlan gikansa atubangan sa Ginoo, ug gikan sa himaya sa Iyang gahum...Tungod niining maong hinungdan kami sa kanunay nagaampo alang kaninyo, nga unta ang atong Dios magahimo kaninyong takus sa Iyang pagtawag kaninyo, ug pinaagi sa Iyang gahum magahingpit sa tanang maayong tinguha ug paningkamot sa pagtoo, aron ang ngalan sa atong Ginoong Jesus kapasidunggan diha kaninyo ug kamo kapasidunggan diha Kaniya, sumala sa grasya sa atong Dios ug sa Ginoong Jesu-
Cristo." {ABA 225.2}

Apan sa dili pa moabut si Cristo, ang importante nga mga kalamboan diha sa relihiyoso nga kalibutan, sumala sa gisulti nang daan diha sa tagna, mao ang magpanghitabo. Mipahayag ang apostol sa pagingon: "Dili unta kamo makuyawan pagdalini makulbaan, bisan pinaagi sa espiritu, o sa pulong, o pinaagi sa sulat sa pahayag nga daw kami mao ang nagaingon, nga ang adlaw sa Ginoo ania na. Ayaw kamo pagpalimbong ni bisan kinsa sa bisan unsang paagi: kay kadtong adlawa dili pa moabut hangtud nga mahitabo una ang pagsupil, ug ang pagtungha sa tawo sa kalapasan, ang tawong pagalaglagon, nga magasupak ug magapahitaas sa iyang kaugalingon batok sa tanang ginatawag og Dios, o sa bisan unsa nga ginasimba; nga tungod niana siya magapahigayon sa paglingkod sulod sa templo sa Dios, ug magapahayag nga siya Dios." {ABA 225.3}

Ang mga pulong ni Pablo dili pagatuison. Dili ipatudlo nga siya, pinaagi nga pagpadayag, nagpasidaan sa mga Tesalonicanhon mahitungod sa dihadiha nga pag-anhi ni Cristo. Ang mao nga baruganan makahimo ug kalibog sa pagtoo; kay ang pagkabalo sagad mopaingon ngadto sa pagkawalay pagtoo. Ang mao nga baruganan makahimo ug kalibog sa pagtoo; kay ang pagkabalo sagad mopaingon ngadto sa pagkawalay pagtoo. Busa ang apostol nagpasidaan sa mga kaigsoonan sa dili pagdawat sa mao nga mensahe ingon nga nagagikan kaniya ug siya mipadayon sa pagpasantup sa kamatuoran nga ang gahum papado, nga sa matin-aw gayud gisaysay ni manalagna Daniel, motindog pa ug makiggubat batok sa katawhan sa Dios. Hangtud nga kining gahuma makahimo na sa iyang ikamatay ug mapasipalahong buhat, mahimong kawang alang sa iglesya ang pagpaabut sa pag-anhi sa ilang Ginoo. "Dili ba ninyo mahi- numduman," si Pablo nangutana, "nga sa diha pa ako uban kaninyo, gisuginlan ko man kamo niini?" {ABA 226.1}

Makalilisang ang mga pagsulay nga magalikus sa matuod nga iglesya. Bisan niadtong higayon nga si Pablo nagasulat, ang "tinagoan sa kalapasan" nakasugod na sa pagbuhat. Ang mga kalamboan nga manghitabo diha sa umalabut mao ang "pinakaagi sa paglihok ni

Satanas nga pagaubanan sa tanang kagahum ug bakak nga mga ilhanan ug katingalahan, ug pagaubanan, sa tanang daotan nga paglimbong alang kanila nga pagalaglagon," {ABA 226.2}

Ilabinang solemni mao ang pahayag sa apostol mahitungod kanila nga magdumili sa pagdawat "sa paghigugma sa kamatuoran." "Tungod niini," siya mipahayag ngadto sa tanan nga sa tmuyo magsalikway sa mga mensahe sa kamatuoran, "ang Dios magapadala ug gahum sa pagkahisalaag aron sila managpanuo sa bakak, aron pagahukman sa silot ang tanang wala motuo sa kamatuoran, hinonoa nahimuot sa sa pagkadili matarung." Dili makalingkawas sa silot ang mga tawo nga magsalikway sa mga pasidaan nga diha sa mahigugmaong kalolot. ang Dios nagpadala kanila. Gikan kanila nga nagpadayon sa paglingiwgikan niining maong mga pasidaan, pagakuhaon sa Dios ang Iyang Espiritu, ug itugyan sila ngadto sa mga limbong nga ilang gihigugma. {ABA 226.3}

Sa ingon niini gilatid ni Pablo ang makadaot nga buhat nianang mao nga gahum sa daotan nga magapadayon latas sa tag-as nga mga kasiglohan sa kangitngit ug sa panglutos sa dili pa ang ikaduhang pag-anhi ni Cristo. .Ang mga tumotoo nga Tesalonicanhon naglaum alang sa dihadiha nga kaluwasan; karon gitambagan sila sa pagkupot nga maisugon ug diha sa kahadlok sa Dios sa buluhaton sa ilang atubangan. Gimandoan sila sa apostol sa dili pagpabaya sa ilang mga katungdanan o mobiya sa ilang kaugalingon ngadto sa paghulat nga walay buhat. Tapus sa nagdilaab nilang mga pagdahum sa dihadiha nga kaluwasan ang buhat sa adlaw-adlaw nga kinabuhi ug sa pagsupak nga kinahanglan ilang sagubangon nagpakita nga dobli ang pagkamakalilisang. Busa siya nagtambag kanila sa paglig-on diha sa pagtoo: {ABA 227.1}

"Magbarug kamo nga malig-on, ug humawid kamo sa mga kalagdaan nga among gikatudlo kaninyo pinaagi sa pulong nga gisulti o pinaagi sa sulat. Karon hinaut nga ang atong Ginoong Jesu-Cristo, ug ang Dios nga atong Amahan, nga nahigugma kanato ug nagahatag kanato sa walay katapusang paglipay ug maayong paglaum pinaagi sa grasya, magalipay unta sa inyong mga kasingkasing ug magapalig-on niini diha sa tanang maayong buhat ug pulong." "Ang Ginoo kasaligan, ug Siya magalig-on kaninyo ug manalipod kaninyo gikan sa daotan. Ug kami masaligon sa Ginoo mahitungod kaninyo, nga kamo nagabuhat ug magapadayon sa pagbuhat sa mga butang nga among gisugo kaninyo. Hinaut unta ang Ginoo magatultul sa inyong kasingkasing ngadto sa gugma nga iya sa Dios, ug ngadto sa pagkamainantuson nga pagpaabut ni Cristo." {ABA 227.2}

Ang buhat sa mga tumotoo gihatag kanila sa Dios. Pinaagi sa ilang matinumanon nga pagpabilin sa kamatuoran sila magahatag ngadto sa uban sa kahayag nga ilang nadawat. Gimandoan sila sa apostol sa dili pagakapoyon sa pagbuhat ug maayo, ug gitudlo sila nganha sa iyang kaugalingon nga panig-ingnan sa kakugi sa mga butang nga lumalabay

samtang nagapangabudlay uban sa kadasig nga walay pagkakapoy diha sa kawsa ni Cristo. Iyang gibuyag sila nga mibiya tungod sa katapol ug sa kaukyaban nga walay pagkakapoy diha sa kawsa ni Cristo. Iyang gibuyag sila nga mibiya tungod sa katapol ug sa kaukyaban nga walay tumong, ug nagmando nga “magbudlay sila nga malinawon ug sa ingon niana magakaon sila sa ilang kaugalingong pagkaon.” Iya usab gimandoan ang iglesya sa pagpahimulag gikan sa ilang katipunan ni bisan kinsa nga magapadayon sa pagsalikway sa pahimangno nga gihatag sa mga mimstro sa Dios. “Apan,” siya mipuno, “dili hinoon ninyo pag-isipon siya nga kaaway, kondili tambagi siya ingon nga igsoon.” {ABA 227.3}

Kining sulat ni Pablo gitapus usab sa usa ka pagampo nga taliwala sa mga kabudlay ug mga pagsulay sa kinabuhi ang pakigdait sa Dios ug ang grasya ni Ginoong Jesu-Cristo mao unta ang ilang kalipay ug sandiganan. {ABA 228.1}

Kapitulo 25 – SI APOLOS DIDTO SA CORINTO

Tapus biyai ang Corinto, ang sunod nga dapit sa buhat ni Pablo mao ang Efeso. Nagpaingon siya sa Jerusalem sa pagtambong sa usa ka nagakahaduul nga pangilin, ug ang iyang pagpabilin sa Efeso kinahanglan dili dugay! Nangatarungan siya uban sa mga Judiyo diha sa sinagoga, ug hilabihan ka pabor ang impresyon nga nahimo diha kanila nga sila naghangyo kaniya sa pagpadayon sa iyang pagpangabudlay taliwala kanila. Ang iyang piano sa pagduaw sa Jerusalem maoy nakapugong kaniya sa pagpabilin niadtong higayona, apan siya misaad sa pagbalik nganha kanila, "kong itugot man sa Dios." Si Aguila ug si Priscila ningkuyog kaniya ngadto sa Efeso, ug iyang gibilin sila didto aron sa pagpadayon sa buhat nga iyang gisugdan. {ABA 229.1}

Niining higayona may miabut sa Efeso "usa ka Judiyo nga ginganlan si Apolos, nga didto matawo sa Alejandria. Siya maoy usa ka tawo nga maayo manulti ug batid sa mga Kasulatan." Nakadungog siya sa wali ni Juan Bautista, nakadawat sa bautismo sa paghinulsol, ug maoy usa ka buhi nga saksi nga ang buhat sa manalagna wala mahimong kawang. Ang kapanghimatuoran sa Kasulatan mahitungod kang Apolos mao nga "siya gikaton-an mahitungod sa dalan sa Ginoo; ug maingon nga madasigon man siya sa espiritu, siya nagsulti ug nanudlo sa sibo gayud sa kaagi ni Jesus, bisan tuod nga ang bautismo nga iyang nasinati mao ra ang kang Juan." {ABA 229.2}

Samtang diha sa Efeso, si Apolos "misugod sa pagsulti nga masaligon kaayo." Taliwala sa iyang mga dgpatalinghug mao sila si Aguila ug si Priscilla, kinsa, nga sa nakasabut nga siya wala pa makadawat sa hingpit nga kahayag sa maayong balita, "siya ilang gidala sa ila, ug kaniya ang dnuhoan sa Dios ilang gisaysay sa labi pang sibo gayud." Pinaagi sa ilang pagpanudlo siya nakabaton ug usa ka madn-aw pa nga pagsabut sa mga Kasulatan ug siya nahimong usa sa labing takus nga mga dumadapig sa Cristohanon nga pagtoo. {ABA 229.3}

Si Apolos matinguhaon nga mopadayon ngadto sa Acaya, ug ang mga kaigsoonan sa Efeso "misulat sa mga tinon-an didto aron siya ilang hinangpon sa pagdawat" ingon nga usa ka magtutudlo nga hingpit nga uyon sa iglesya ni Cristo. Miadto siya sa Corinto, diin, sa iyang pagpangabudlay sa katilingban ug sa iyang pagpamalaybalay, "ang mga Judiyo iyang gidaug sa dakung kadasig,...nagpanghimatuod pinaagi sa kasulatan nga ang Cristo mao si Jesus." Si Pablo maoy nagtanum sa binhi sa kamatuoran; si Apolos karon mao ang nagbisibis niini. Ang kalampusan nga nag-uban ni Apolos diha sa pagwali sa maayong balita maoy nakapatuboy sa iyang mga kahago labaw sa kang Pablo. Kini nga pagindigay nakapahimugso diha sa iglesya sa espiritu sa partido nga mihulga sa daku gayud nga pagsanta sa pag- uswag sa maayong balita. {ABA 230.1}

Niadtong usa ka tuig ug tunga nga si Pablo nagbuhat sa Corinto, sa tinuyo iyang gipresentar ang maayong balita diha sa laing yano nga paagi. “Dili pinaagi sa hinashasan nga mga pulong ni sa kaalam” nga siya mianha sa mga taga-Corinto; apan uban sa kahadlok ug sa pagkurog ug “sa pagpadayag sa Espiritu ug sa gahum,” iyang gipahayag “ang pamatuod sa Dios,” nga ang ilang “pagtoo magasukad dili diha sa kaalam sa mga tawo kondili diha sa gahum sa Dios.” 1 Corinto 2:1,4, 5. {ABA 230.2}

Kinahanglan nga gipahiangay ni Pablo ang iyang paagi sa pagpanudlo ngadto sa kahimtang sa iglesya. “Ako, mga kaigsoonan, dili makahimo sa pagsulti kaninyo ingon sa paagi sa pagsulti ko ngadto sa mga tawo espirituhanon,” siya mipatin-aw kanila sa ulahi, “kondili sa mga tawong kalibutanon, sa mga masusu pa sila diha kang Cristo. Gibuhi ko kamog gatas, dili sa magahi nga kalan-on; kay kamo dili pa andam niini; ug bisan pa gani karon, kamo dili pa man andam.” 1 Corinto 3:1, 2. Daghan sa mga tumotoo nga Corintohanon mahinay sa pagkat-on sa mga leksyon nga iyang gipaningkamutan sa pagtudlo kanila. Ang ilang kauswagan sa espirituhanon nga kahibalo dili timbang sa ilang mga katungod ug mga kahigayonan. Sa diha nga sila halayo na unta kaayo ang ilang paguswag diha sa Cristohanon nga eksperensya, ug makahimo sa pagsabut ug sa paggamit sa halalom pa nga mga kamatuoran sa pulong, ang ilang kahimtang sama sa gibarugan sa mga dnon-an sa diha nga si Cristo miingon ngadto kanila, “Daghan pa akog igsusuld kaninyo, apan dili pa kamo makadaug sa pagdala niini karon.” Juan 16:12. Ang pangabugho, ang sulti sa pagdaot, ug ang pagpasangil maoy nakasira sa mga kasingkasing sa kadaghanan sa mga tumotoo nga Corintohanon batok sa hingpit nga pagbuhat sa Balaan nga Espiritu, nga “nagatugkad sa tanang mga butang, lakip sa mga kinahiladman sa Dios.” 1 Corinto 2:10. Bisan unsa ka maalamon sila diha sa kalibutanon nga kinaadman, sila ingon lamang ug mga puya diha sa kahibalo mahitungod ni Cristo. {ABA 230.3}

Maoy buhat ni Pablo ang pagtudlo sa mga kinabig nga mga Conntohanon diha sa unang mga sugoranan, ang sinugdanan gayud sa Cristohanon nga pagtoo. Napilit siya sa pagpahimangno kanila sama kanila nga mga ignorante mahitungod sa mga pagpalihok sa diosnon nga gahum diha sa kasingkasing. Niadtong higayona sila wala makahimo sa pagsabut sa mga katingalahan mahitungod sa kaluwasan; tungod kay “ang tawo nga kalibutanon dili magadawat sa mga igatudlo sa Espintu sa Dios, kay alang kaniya kini mga binuang, ug siya dili arang makasabut niini tungod kay kini ugod kinahanglan mang pagatugkaron sa espirituhanon nga paagi.” Bersikulo 14. Naningkamot si Pablo sa pagpugas sa binhi, nga pagabisibisan sa uban. Kadtong magsunod kaniya kinahanglan magpadayon sa buhat gikan sa dapit nga iyang gibiyaan, nga magahatag sa espirituhanon nga kahayag ug sa kahibalo sa nagakaigo nga panahon, sumala sa mahimo sa iglesya sa pagdala niini. {ABA 231.1}

Sa pagsugod sa apostol sa iyang buhat sa Corinto, siya nakaamgo nga kinahanglan iyang ipagula sa labing maampingon ang dagkung mga kamatuoran nga gusto niya itudlo. Siya nasayud nga taliwala sa iyang mga dgpatalinghug anaa ang mga mapahitas-ong mga tumotoo sa tawhanong mga pangagpas, ug mga maghuhubit sa dili tinuod nga mga sistema sa pagsimba, nagakarapkarap uban sa buta nga mga mata, nagalaum sa pagkaplag diha sa basahon sa kinaiyahan sa mga tiyoriya nga mosupak sa katinuoran sa espirituhanon ug kinabuhi nga dayon sumala sa gipadayag diha sa mga Kasulatan. Nahibalo usab siya nga ang mga mananaway maningkamot sa pagsupak sa Cristohanon nga hubad mahitungod sa gipadayag nga pulong, ug ang mga maduhaduhaon magatagad sa maayong balita ni Cristo uban sa pagyubit ug sa pagtamay. Samtang naningkamot siya sa pagdala sa mga kalag ngadto sa tiilan sa krus, si Pablo wala mangahas sa pagbadlong, sa direkta, kanila nga mga mapatuyangon, o sa pagpakita kong unsa ka daotan kaayo sa ilang sala diha sa panan-aw sa usa ka balaan nga Dios. Sa baylo niini, iyang gibutang sa ilang atubangan ang matuod nga katuyoan sa kinabuhi ug naninguha siya sa pagpasantup diha sa ilang mga kaisipan sa mga leksyon sa diosnon nga Magtutudlo, nga kong dawaton, magatuboy kanila gikan sa pagkakalibutanon ug sa sala ngadto sa kaputli ug sa pagkamatarung. Ilabina nga iyang gihisgutan ang pagkadiosnon diha sa buhat ug ang kabalaan nga kinahanglan pagakab-uton sa gusto nga maisip nga takus sa usa ka dapit diha sa kahayag sa maayong balita ni Cristo nga makalagbas sa kangitngit sa ilang mga hunahuna, aron sila makakita unta kong unsa ka makauulaw diha sa panan-aw sa Dios sa ilang mga pagginawi nga malaw-ay. Busa ang lulan sa iyang pagpanudlo taliwala kanila mao si Cristo ug Siya nga gilansang sa krus. Naninguha siya sa pagpakita kanila nga ang ilang labing mga ikagon nilang pagtoon ug ang ilang labing kado nga kalipay mao ang kahibulongan nga kamatuoran mahitungod sa kaluwasan pinaagi sa paghinulsol ngadto sa Dios ug sa pagtoo diha ni Ginoong Jesu-Cristo. {ABA 231.2}

Ang pilosopo mosuringiw gikan sa kahayag sa kaluwasan, tungod kay mahimutang man sa kaulawan ang iyang mapahitas-on nga mga tiyoriya; ang kalibutanon modumili sa pagdawat niini, tungod kay kini makapahimulag kaniya gikan sa iyang yutan-ong mga diosdios. Nakita ni Pablo nga ang kinaiya ni Cristo kinahanglan masabtan sa dili pa ang mga tawo mahigugma Kaniya o sa dili pa nila makita ang krus sa mata sa pagtoo. Dinhi kinahanglan magsugod ang maong pagtoon nga mahimong siyensya ug ang alawiton sa mga tinubos lahus sa tibuok nga eternidad. Diha lamang sa kahayag sa krus mabanabana ang matuod nga bili sa tawhanon nga kalag. {ABA 232.1}

Ang makapahapsay nga inpluwensya sa grasya sa Dios makausab sa natural nga gawi sa tawo. Ang langit dili mahimong tilinguhaon sa kalibutanon ug hunahuna; ang ilang natural, ug dili balaan nga mga kasingkasing dili madani nganha nianang putli ug balaan nga dapit, ug kong mahimo alang kanila sa pagsulod, wala siisay makaplagan bisan unsa

nga kaangayan. Ang mga kahiligan nga nagmando sa natural nga kasingkasing kinahanglan pagabuntogon sa grasya ni Cristo sa dili pa ang nahulog nga tawo matakus sa pagsulod sa langit ug magpahimulos sa pagpakigkauban sa puti ug balaan nga mga manolunda. Sa diha nga ang tawo mamatay ngadto sa pagpakasala ug mabuhi ngadto sa bag-o nga kinabuhi diha kang Cristo, ang diosnong gugma magapuno sa iyang kasingkasing; mabalaan ang iyang panabut; magainom siya gikan sa usa ka tuburan sa kalipay ug sa kahibalo nga walay pagkahubas, ug ang kahayag sa usa ka adlaw nga walay katapusan magadan-ag sa iyang dalan, kay uban kaniya kanunay mao ang Kahayag sa kinabuhi. {ABA 232.2}

Si Pablo naninguha sa pagpasantup diha sa mga hunahuna sa iyang mga kaigsoonan nga Corintohanon sa kamatuoran nga siya ug ang mga sulogoon nga kauban niya mga tawo lamang nga gisugo sa Dios sa pagtudlo sa kamatuoran, nga silang tanan nagbuhat sa sama nga buluhaton, ug nga silang tanan managsama nga nagsalig sa Dios alang sa kalampusan sa ilang mga kabudlay. Ang lantugi nga ninggula diha sa iglesya mahitungod sa nahilabut nga katakus sa nagkalainlain nga mga sulogoon dili kamandoan sa Dios, kondili mao ang resulta sa paghamdum sa mga hiyas sa natural nga kasingkasing. “Kay sa diha nga ang usa magaingon, Ako iya ni Pablo; ug ang usa, Ako iya ni Apolos; dili ba kamo igo lang nagagawi ingon nga mga lawasnon? Unsa man lang diay si Apolos? Unsa man si Pablo? Sila mga mag- aalagad lamang nga ang matag-usa gipiyalan sa Ginoo ug buluhaton, nga pinaagi kanila kamo managpanoo. Ako mao ang nagtanum, si Apolos mao ang nagbisibis, apan ang Dios mao ang nagpatubo. Sa ingon niana, ang may bili dili ang nagtanum o ang nagbisibis, kondili ang nagpatubo, nga mao ang Dios lamang.” 1
Corinto 3:4-7. {ABA 233.1}

Si Pablo mao ang una nga miwali sa maayong balita sa Corinto, ug mao ang nagorganisar sa iglesya didto. Mao kini ang buluhaton nga gigahin kaniya sa Ginoo. Sa ulahi, pinaagi sa mando sa Dios, ang ubang mga magbubuhat gipadala dinhi, aron sa pagtindog sa ilang buluhaton ug dapit. Ang binhi nga napugas kinahanglan pagabisibisan, ug mao kini gibuhat ni Apolos. Iyang gisunod si Pablo diha sa iyang buhat, sa paghatag ug dugang nga pahimangno, ug aron sa pagtabang sa pagpalambo sa binhi nga napugas. Nadaug niya ang mga kasingkasing sa katawhan, apan ang Dios maoy naghatag sa pagpatubo. Dili kini tawhanon, kondili gahum nga diosnon, nga naghimo ug kausaban sa kinaiya. Kadtong nagtanum ug kadtong nagbisibis wala makahimo sa pagtubo sa binhi; sila nagbuhat ilalom sa Dios, ingon nga Iyang tinudlo nga mga ahensya, nga nagatambayayong Kaniya diha sa Iyang buhat. Iya sa Pangulong Magbubuhat ang kadungganan ug himaya nga nagaabut nga may kalampusan. {ABA 233.2}

Ang mga sulogoon sa Dios wala ang tanan magbaton sa sama nga mga gasa, apan silang tanan mao ang Iyang mga magbubuhat. Ang matag-usa magatoon sa Dakung Magtutudlo,

ug unya magtudlo ngadto sa uban sa iyang nakat-onan. Ang Dios naghatag ngadto sa matag-usa sa Iyang mga mensahero sa tinagsatagsa nga buluhaton. Adunay kalainlainan sa mga gasa, apan ang tanan nga mga magbubuhat magasagol diha sa pagpahiangay, nga gimandoan sa balaanong inpluwensya sa Balaan nga Espiritu. Samtang ilang ipaila ang maayong balita sa kaluwasan, daghan ang motoo ug makabig sa gahum sa Dios. Ang galamiton nga tawhanon natago kang Cristo diha sa Dios, ug si Cristo magpakita ingon kinalabwan taliwala sa napulo ka libo, ang Usa nga sa ngatanan hiligugmaon. {ABA 233.3}

"Siya nga nagatanum ug siya nga nagabisibisa managsamara, ug ang matag-usa magadawat sa iyang suhol nga magaagad sa iyang pagpangabudlay. Kay kami mga masigkamagbubuhat nga iya sa Dios; kamo mao ang inuma sa Dios, ang binalay sa Dios." Mga bersikulo 8, 9. Niining mao nga kasulatan gitandi ni Pablo ang iglesya ngadto sa usa ka tinikad nga umahan, diin ang mga mag-uuma naghago sa pag-atiman sa mga parras nga tinanum sa Ginoo; ug ngadto usab sa usa ka tinukod, nga patuboon ngadto sa usa ka tinukod, nga patuboon ngadto sa usa ka balaan nga templo alang sa Ginoo. Ang Dios mao ang Pangulong Magbubuhat, ug Siya nagtudlo ngadto sa matag tawo sa iyang buluhaton. Ang tanan pabuhaton ilalum sa Iyang pagdumala, nga magatugot Kaniya sa pagbuhat alang ug pinaagi sa Iyang mga magbubuhat. Siya maghatag kanila sa kaalam ug sa kahanas, ug kong sila magtuman sa Iyang pahamatngon, pagapurongpurongan ang ilang mga paningkamot sa kalampusan. {ABA 234.1}

Ang mga sulogoon sa Dios patrabahoon nga managkauban, nga magahiusa diha sa mapuanguron, ug matalamdon nga kahusay, "nga magpalabwanay sa pagtahud ang usa sa usa." Roma 12:10. Walay makaplagan nga dili maloloy-on nga pagsaway, walay pagguba sa buhat sa laing magbubuhat; ug walay pagahimoon nga mga lainlain nga mga pundok. Ang matag tawo nga gipiyalan sa Dios sa usa ka mensahe may iya siya nga piho nga buluhaton. Ang matag-usa adunay iyang kaugalingon nga pagkatalagsaon nga molahi siya sa ubang tawo. Apan bisan pa niini siya pabuhaton diha sa pagpahiuyon sa iyang mga kaigsoonan. Sa ilang pagalagad ang mga magbubuhat sa Dios kinahanglan maghiusa. Walay usa nga magbutang sa iyang kaugalingon ingon nga sumbanan, nga sa walay pagtahud magasulti mahitungod sa iyang isigkamagbubuhat o magatagad kanila ingon nga ubos. Sa ilalom sa Dios ang matag-usa pabuhaton sa natudlo niyang buluhaton, nga ginatahud, gihigugma, ug gipadasig sa ubang mga magbubuhat. Manag-uban sila sa pagpadayon sa buluhaton ngadto sa kahumanan. {ABA 234.2}

Kining maong mga prinsipyo maoy gihisgutan pag-avo ni Pablo diha sa iyang unang sulat ngadto sa iglesya sa Corinto. Ang apostol nagpasabut ngadto "sa mga mimstro ingon nga "mga piniyalan sa mga tinago sa Dios," ug mahitungod sa ilang buhat siya nagpahayag: "Ug labut pa niini, gikinahanglan sa mga piniyalan nga sila magapakita nga

sila kasaligan. Apan sa kanakong bahin, wala nako tagda pag-ayo nga ako pagausisahon ninyo, o sa bisan unsang hukmanan nga tawhanon: bisan gani sa akong kaugalingon. Wala man ako mag- usisa. Ako walay hingmatikdan nga bisan unsa batok sa akong kaugalingon, hinoon kini dili makapakamatarung kanako. Ang magausisa kanako mao ang Ginoo. Busa, ayaw ipakanaug ang hukom sa dili pa panahon, sa dili pa moabut ang Ginoo, nga mao ang magapadayag sa mga butang nga karon natago diha sa kangitngit ug magapadayag sa mga katuyoan sa kasingkasing. Ug unya ugaling ang matag-usa ka tawo magadawat og pagdalayeg gikan sa Dios." 1 Corinto 4:1-5. {ABA 235.1}

Wala ikahatag ngadto ni bisan kinsa nga tawo ang paghukom tali sa nagkalainlain nga mga sulogoon sa Dios. Ang Ginoo lamang mao ang maghukom sa buhat sa tawo, ug Siya magahatag ngadto sa matag- usa sa iyang makatarunganon nga ganti. {ABA 235.2}

Sa iyang pagpadayon, gihisgutan sa direkta sa apostol ang mga pagtandi nga nahimo tali sa iyang mga kabudlay ug sa kang Apolos: "Karon kining mga butanga, mga igsoon, akong gikapadapat kanako ug kang Apolos tungod kaninyo, aron nga pinaagi kanamo ingon nga sulondon, kamo makakat-on sa pagkinabuhi nga dili mahisaylo na sa kasulatan, aron wala kaninyoy magpaburot sa pagdapig sa usa batok sa usa. Kay kinsa bay naghimo kanimo nga lahi sa uban? Ug unsa bay anaa kanimo nga dili mo dinawat? Ug kong kini dinawat man, nganong magpasigarbo man ikaw mga morag dili kini hinatag?" Alga bersikulo 6, 7. {ABA 235.3}

Sa matin-aw giplastar ni Pablo diha sa atubangan sa iglesya ang mga katalagman ug ang mga kalisdanan nga sa mapailubon giagwanta niya ug sa iyang mga katabang diha sa ilang pagalagad alang kang Cristo. "Bisan hangtud niining taknaa karon," siya mipahayag, "kami mga gutom ug uhaw, ug walay mga saput, ug ginadagmalan kami ug kami walay kaugalingong mga puloy-anan, ug kami nagabudlay, nga nagabuhat ginamit ang among kaugalingong mga kamot. Sa diha nga pasipalahag sulti, kami manalangin lang; sa diha nga lutoson, kami pailub lang; sa diha nga butangbutangan, kami magpakiluoy lang, bisan gani hangtud karon kami gipanag-isip man ingon nga mga hugaw nga sinilhig sa yuta, ug kinahig gikan sa tanang mga butang. Ako wala magsulat niini aron sa pagpakaulaw kaninyo, kondili aron sa pagtambag kaninyo ingon nga akong pinalanggang mga anak. Kay bisan pa kong dili maisip ang gidaghanon sa inyong mga mag- aagak diha kang Cristo, dili daghan ang inyong mga amahan. Kay ako nahimong inyong amahan diha kang Cristo Jesus pinaagi sa maayong balita." Mga bersikulo 11-
15. {ABA 235.4}

Siya nga magpadala ug mga magbubuhat sa Maayong Balita ingon nga Iyang mga embahador mapakaulawan sa diha nga adunay magpaila taliwala sa mga tigpatalinghug sa usa ka malig-on nga pagbad ngadto sa ampay nga ministro sa pagkaagi nga adunay walay

gusto modawat sa mga kahago sa ubang magtutudlo. Ang Ginoo magpadala ug tabang ngadto sa Iyang katawhan, nga dili kanunay sumala sa ilang pagpili, apan ingon sa ilang gikinahanglan; tungod kay ang mga tawo hiktin ug panglantaw; ug dili makaila kong unsa ang alang sa ilang labing hataas nga kaayohan. Talagsa ra nga ang usa ka ministro magbaton sa tanang mga kasarang nga gikinahanglan sa paghingpit sa usa ka iglesya diha sa tanang mga kinahanglanon sa Cristiyanismo; busa kanunay ipadala sa Dios ngadto kanila sa ubang mga ministro, nga ang matag-usa magabaton sa pipila ka mga kasarang nga wala sa ubang mga magbubuhat. {ABA 236.1}

Ang iglesya magadawat nga mapasalamaton niining maong mga sulogoon ni Cristo, bisan ingon nga sila magadawat sa Agalon Mismo. Sila magpaninguha sa pagdawat sa tanan nga kaayohan kutob sa mahimo gikan sa panudlo nga igahatag kanila sa matag ministro gikan sa pulong sa Dios. Ang mga kamatuoran nga pagadad-on sa mga sulogoon sa Dios pagadawaton ug pagapasalamatan diha sa kaaghop sa pagpaubos, apan walay ministro nga pagahalaran. {ABA 236.2}

Pinaagi sa grasya ni Cristo, ang mga ministro sa Dios mahimong mga mensahero sa kahayag ug sa panalangin. Samtang nga pinaagi sa mainiton ug sa mapinadayonon nga pagampo ilang madawat ang tuga sa Balaan nga Espiritu ug mogula nga gipabug-atan sa lulan sa pagluwas ug kalag, ang ilang mga kasingkasing napuno sa kadasig sa pagpalapad sa mga kadaugan sa krus, ilang makita ang bunga sa ilang mga kahago. Desidido nga modumili sa pagpasundayag sa tawhanon nga kaalam o sa pagtuboy sa kaugalingon, ilang mahimo ang usa ka buluhaton nga makabarug sa mga ataki ni Satanas. Daghan nga mga kalag ang maliso gikan sa kangitngit ngadto sa kahayag, ug daghang mga iglesya ang matukod. Ang mga tawo mangakabig, dili ngadto sa tawo, kondili ngadto kang Cristo. Ang kaugalingon pagatagoan diha sa likod; si Jesus lamang, ang Tawo sa Calbaryo, ang makita. {ABA 236.3}

Ang magabuhat alang kang Cristo karon magpadayag sa sama nga linain nga mga kamaayo nga gipakita nila nga sa panahon sa mga apostoles nagmantala sa maayong balita. Ang Dios ingon kaandam sa paghatag ug gahum ngadto sa Iyang mga sulogoon karon sama sa Iyang paghatag ug gahum ngadto kang Pablo ug kang Apolos, ngadto kang Silas ug kang Timoteo, ngadto kang Pedro, Santiago, ug kang Juan. {ABA 237.1}

Sa kaadlawan sa mga apostoles dihay pipila ka mga kalag nga nahisalaag nga nagangkon nga ningtuo kang Cristo, apan nagdumili sa pagpakita ug pagtahud sa Iyang mga embahador. Sila mipahayag nga sila wala magsunod sa tawhanon nga magtutudlo, apan nga natudloan gayud ni Cristo nga walay ayuda sa mga ministro sa maayong balita. Sila may espiritu nga dili magpasakop ug dili buot monunot sa tingog sa iglesya. Ang maong mga tawo anaa sa grabe nga katalagman nga malimbongan. {ABA 237.2}

Gibutang sa Dios diha sa iglesya, ingon nga Iyang tinudlo nga mga katabang, mga tawo nga may nagkalainlain nga mga talento, aron nga pinaagi sa hiniusa nga kaalam sa daghan matagbaw ang hunahuna sa Espiritu. Ang mga tawo nga molihok sumala sa ilang kaugalingon nga kusgang taras sa kinaiya, nga modumili sa pagpakigyugo sa uban nga may taas nga kasinatian sa buhat sa Dios, mabutaan sa pagsalig sa kaugalingon, nga dili makahimo sa pag-ila sa kalainan tali sa bakak ug sa tinuod. Dili luwas alang sa maong mga tawo nga pagapilion ingon nga mga pangulo diha sa iglesya; kay sila mosunod unya sa ilang kaugalingon nga paghukom ug mga piano, sa walay pagtagad sa paghukom sa ilang mga kaigsoonan. Masayon alang sa kaawav ang pagbuhat pinaagi kanila kinsa, nga sa ilang kaugalingon nagakinahanglan ug tambag sa mataglakang, mosagubang sa pagkamagbalantay sa mga kalag diha sa ilang kaugalingong kusog, nga wala makakat-on sa pagkamapainubsanon ni Cristo. {ABA 237.3}

Ang mga napasantup lamang dili usa ka luwas nga giya ngadto sa katungdanan. Ang kaaway sagad magasugyot sa mga tawo sa pagtoo nga ang Dios maoy nagagiya kanila, bisan ug sa tininuod sila nagasunod lamang sa tawhanon nga sugot. Apan kong kita magbantay pag-ayo, ug magpakitambag sa atong mga kaigsoonan, mahatagan kita ug usa ka pagsabut mahitungod sa kabubut-on sa Ginoo; kay ang saad mao kini, “Sa mga maaghop Siya magatultul ngadto sa dalan sa hustisya: ug ang maaghop pagatudloan Niya sa Iyang dalan.” Salmo 25:9. {ABA 238.1}

Sa nakaraan nga iglesya nga Cristohanon dihay pipila nga nagdumili sa pag-ila sa bisan kinsa nila ni Pablo o ni Apolos, apan nagtuo nga si Pedro mao ang ilang pangulo. Ilang gimatud-an nga si Pedro mao ang labing suod ni Cristo sa diha nga dinhi pa sa ibabaw sa yuta ang Agalon, samtang si Pablo mao pa ang usa ka manlulutos sa mga tumotoo. Nabugkos diha sa pag-ayad ang ilang mga panglantaw ug mga pagbati. Wala nila ikapakita ang pagkamahatagon, ang pagkamahinatagon, ug ang pagkamalumo nga nagapadayag nga si Cristo. nagapuyo diha sa kasingkasing. {ABA 238.2}

Dihay katalagman nga kining espiritu sa pagkabahinbahin mosangput sa dakung kadaot ngadto sa Cristohanon nga iglesya, ug gipahimangnoan si Pablo sa Ginoo sa pagbungat ug mga pulong nga matinguhaon sa pagmaymay ug solemni nga pagtutol. Alang kanila nga nagaingon, “Ako iya ni Pablo,” o “Ako iya ni Apolos,” o “Ako iya ni Cepas,” o “Ako iya ni Cristo,” ang apostol nangutana, “Nabahinbahin ba ugod si Cristo? si Pablo ba ang gikalansang sa krus alang kaninyo? o gikabautismohan ba kamo sa ngalan ni Pablo?” “Wala untay usa nga magpasigarbo ug mga tawo,” maoy iya nga pangamuyo. “Kay inyo ang tanang mga butang, si Pablo, o si Apolos, o si Cepas, o ang kalibutan, o ang kinabuhi, o ang kamatayon, o ang pagkakaron, o ang umalabut—ang tanan inyo; ug kamo mga iya ni Cristo, ug si Cristo Iya sa Dios.” 1 Corinto 1:12, 13; 3:21-23. {ABA 238.3}

Si Pablo ug si Apolos diha sa hingpit nga panagkauyon. Ang naulahi nahigawad ug nasubo tungod sa pagkabahinbahin sa iglesya sa Corinto; wala niya pahimusli ang pagkapinalabi nga ilang gipakita alang kaniya, ni gipadasig niya kini, apan sa dinalian siya mibiya sa dapit nga gikasungian. Sa diha nga si Pablo sa ulahi nag-awhag kaniya sa pagduaw pag-usab sa Corinto, siya mibalibad ug wala na mousab pagpangabudlay didto hangtud milabay ang taas nga panahon sa diha nga ang iglesya nakakab-ot sa usa ka maayo nga kahimtang espirituhanon. {ABA 238.4}

Kapitulo 26 – ANG EFESO

Samtang si Apolos nagawali didto sa Corinto, si Pablo mituman sa iyang saad sa pagbalik ngadto sa Efeso. Naghimo siya ug usa ka hamubo nga pagduaw sa Jerusalem ug naggastug pila ka panahon didto sa Antioquia, ang dapit sa iyang sayo nga mga kabudlay. Gikan dinhi siya mipanaw latas sa Asia Minor, "ug iyang giabanid pag-adto ang mga dapit sa tibuok kayutaan sa Galacia ug Frigia" (Buhat 18:23), ug nagaduaw sa mga iglesya nga siya sa iyang kaugalingon ang nagtukod, ug gipalig-on ang pagtoo ang mga tumotuo. {ABA 240.1}

Sa panahon sa mga apostoles ang kasadpang bahin sa Asia Minor naila nga Romanhon nga probinsya sa Asia. Ang Efeso, ang kaulohan, maoy usa ka dakung sentro sa patigayon. Ang dunggoanan niini gipunsisokan sa panakayan, ug ang mga dalan gidugokan sa katawhan gikan sa tagsatagsa ka dapit. Sama sa Corinto, kini nagpresentar ug usa ka masaaron nga kaumhan alang sa misyonero nga paningkamot. {ABA 240.2}

Ang mga Judiyo nga karon nagkabulaag nga pag-ayo diha sa tanang sibilisado nga mga yuta, sa kasagaran nagpaabut sa pag-anhi sa Mesiyas. Sa diha nga si Juan Bautista nagawali, daghan diha sa ilang mga pagduaw ngadto sa Jerusalem atol sa tinuig nga mga pangilin, nakaabut ngadto sa mga tampi sa Jordan aron sa pagpatalinghug kaniya. Didto ilang nadungog nga si Jesus ilang gimantala ingon nga ang Usa nga Gisaad, ug ilang gidala ang mga balita ngadto sa tanang mga bahin sa kalibutan. Sa ingon niini ang Dios nag-andam sa agianan alang sa mga buhat sa mga apostoles. {ABA 240.3}

Sa iyang pag-abut sa Efeso, nakaplagan ni Pablo ang napulo'g duha ka mga igsoon, kinsa, sama kang Apolos, mga tinon-an ni Juan Bautista, ug sama kaniya nakabaton ug kahibalo mahitungod sa misyon ni Cristo. Wala kanila ang katakus ni Apolos, apan uban sa sama nga kamatinud-anon ug pagtoo sila naninguha sa pagpakaylap sa kahibalo nga ilang nadawat. {ABA 240.4}

Kining mga igsoona walay nahibaloan sa katuyoan sa Balaang Espiritu. Sa diha nga gipangutana sila ni Pablo kong nakadawat na ba sila sa Espiritu Santo, sila nanubag, "Wala. Wala man gani kami makadungog nga aduna diay Espiritu Santo." "Ngadto ba diay sa unsa ang pagbautismo kaninyo?" si Pablo misukot kanila, ug sila ming-ingon, "Ngadto sa bautismo ni Juan." {ABA 240.5}

Unya gibutang sa apostol diha sa ilang atubangan ang dagku nga mga kamatuoran nga mao ang patukoranan sa Cristohanon nga paglaum. Iyang gisultihan sila mahitungod sa kinabuhi ni Cristo dinhi sa yuta ug mahitungod sa Iyang mabangis nga kamatayon diha sa kaulawan. Iyang gisultihan sila giunsa sa Ginoo sa kinabuhi pagbungkag sa mga balabag sa lubnganan ug mibangon nga madaugon batok sa kamatayon. Iyang gisubli ang sugo sa

Manluluwas ngadto sa Iyang mga tinon-an nga nagingon: “Kanako gikahatag ang tanang gahum sa langit ug sa yuta. Busa panglakaw kamo ug himoa ninyong mga dnon-an ang tanang kanasuran, sa pagpamautismo kanila sanlan sa Amahan ug sa Anak ug sa Espiritu Santo.” Mateo 28:18, 19. Iyang gisuldhan sila usab mahitungod sa saad ni Cristo nga magpadala sa Maglilipay, nga pinaagi sa kinsang gahum nga ang gamhanang mga ilhanan ug mga kahibulongan pagabuhaton, ug iyang gibatbat ang mahimayaong pagkatuman niini nga saad sa Adlaw sa Pentecostes. {ABA 241.1}

Uban sa halalom nga kaikag ug mapasalamaton nahibulong nga kalipay ang mga kaigsoonan namati sa mga pulong ni Pablo. Pinaagi sa pagtoo ilang nasabtan ang kahibolongang kamatuoran mahitungod sa mapasig-ulion nga halad ni Cristo ug nagdawat Kaniya ingon nga ilang Manunubos. Unya gibaudsmohan sila sa ngalan ni Jesus, ug samtang si Pablo “nagpandong sa iyang mga kamot ibabaw kanila,” ilang nadawat usab ang bautismo sa Balaang Espiritu, nga pinaagi niini nakahimo sila sa pagsulti sa mga sinultihan sa ubang mga nasud ug sa pagpropisiya. Sa ingon niini napasarang sila sa pagbuhat ingon nga mga misyonero didto sa Efeso ug sa mga kasilinganan ug nanglakaw usab sila sa pagmantala sa maayong balita didto sa Asia Minor. {ABA 241.2}

Ang paghambin og malolo, matinudloong espiritu nakaugmad ruining mga tawhana sa usa ka eksperensya nga naghatud kanila ingon nga magbubuhat sa palangamunghan.” Ang ilang sumbanan nagpresentar ngadto sa mga Cristohanon sa usa ka leksyon nga daku ug bili. Adunay daghan nga maghimo ug diyutay nga pag-uswag diha sa diosnong nga kinabuhi tungod kay sila masaligon ra kaayo sa {ABA 241.3} kaugalingon nga mokuha sa dapit sa mga magtutuon. Nalipay na lamang sila sa usa ka hapawhapaw nga kahibalo mahitungod sa pulong sa Dios. Wala sila maghandum sa pagbalhin sa ilang pagtoo o sa pagbansay ug tungod niini wala silay pagpaningkamot sa pagkuha ug daku pa nga kahayag. {ABA 242.1}

Kong ang mga sumosunod ni Cristo mainiton pa nga nagapangita sa kaalam, pagadadon pa unta sila ngadto sa dato nga mga kaumhan sa kamatuoran nga sa kinatibuk-an wala pa nila mahibaloi. Siya nga maghatag sa iyang kaugalingon sa hingpit ngadto sa Dios pagagiyahan sa diosnon nga kamot. Tingali siya ubos ug kahimtang ug daw walay talento; apan kong uban sa usa ka mahigugmaon ug masaligon nga kasingkasing iyang tumanon ang tagsatagsa ka pahayag sa kabubut- on sa Dios, maputli ang iyang mga gahum, mapahalangdon, mapabaskog, ug ang iyang mga kasarang motubo. Samtang iyang mahalon ang mga leksyon mahitungod sa diosnong kaalam, ang usa ka balaan nga sugo igapiyal nganha kaniya; mapatakus siya sa paghimo sa iyang kinabuhi nga usa ka kadungganan ngadto sa Dios ug usa ka panalangin ngadto sa kalibutan. “Ang sinugdanan sa imong mga pulong nagahatag ug kahayag; nagahatag kini ug salabutan alang sa mga walay pagtagad.” Salmo 119:130. {ABA 242.2}

Pinaagi sa paghambin sa usa ka mapainubsanon ug matudloan nga espiritu nga kining maong mga tawo nakakoha ug kasinatian adunay daghan karon nga ingon kaignorante mahitungod sa buhat sa Balaang Espiritu diha sa kasingkasing, sama sa mga tumotoo sa Efeso; bisan pa nga walay kamatuoran nga labaw pa ka tin-aw nga gitudlo diha sa pulong sa Dios. Ang mga manalagna ug ang mga apostoles naghisgut niining maong tema. Si Cristo sa Iyang kaugalingon nagtawag sa atong pagtagad ngadto sa pagtubo sa kalibutan sa mga tanan ingon nga usa ka ilustrasyon sa ahensya sa Iyang Espiritu diha sa pagpalahutay sa espirituhanon nga kinabuhi. Ang tagok sa parras, nga nagasaka gikan sa mga gamut, mokaylap ngadto sa mga sanga, nga magatabang sa pagtubo ug maghimo ug mga bulak ug bunga. Sa ingon nga paagi ang nagahatag ug kinabuhi nga gahum sa Balaang Espiritu, nga nagagikan sa Manluluwas, magatuhop sa kalag, magabag- o sa mga katuyoan ug sa mga pagbati, ug magadala bisan sa mga hunahuna ngadto sa pagkamasinulondon sa kabubut-on sa Dios, nga magapatakus sa magdadawat sa pagpamunga sa bililhong mga bunga sa balaang mga binuhatan. {ABA 242.3}

Ang Tagmugna niining espirituhanon nga kinabuhi dili makita, ug dili maabut sa gahum sa tawhanon nga pilosopiya ang pagsaysay sa tukma nga paagi nga paagi nga pinaagi niini ang maong kinabuhi gihatag ug gisusdnihan. Apan ang pagpalihok sa Espiritu kanunay nga nahiuyon sa sinulat nga pulong. Sumala sa natural mao usab ang sa espirituhanon nga kalibutan. Ang natural nga kinabuhi gina- presentar sa matag tagna sa diosnon nga gahum; apan kini wala alimahi pinaagi sa direkta nga milagro, kondili pinaagi sa paggamit sa mga panalangin nga gipahimutang sa dapit nga atong makab-ot. Busa ang espirituhanon nga kinabuhi ginaalimahan pinaagi sa paggamit niadtong mga paagi nga gisangkap sa Dios. Kong ang sumosunod ni Cristo gustong motubo “sa pagkahamtong sa pagkatawo, sa sukod sa gidak-on sa kahupnganan ni Cristo” (Efeso 4:13), kinahanglan siya nga magtukaw ug magampo ug magbuhat, diha sa tanang mga butang nga magatagad sa mga pahimangno sa Dios diha sa Iyang pulong. {ABA 243.1}

Aduna pay lain nga leksyon alang kanato diha sa esperensya niadtong mga kinabig nga mga Judiyo. Sa diha nga sila nagdawat sa bautismo diha sa kamot ni Juan wala pa sila makasabut sa hingpit sa katuyoan ni Jesus ingon nga Magpapas-an sa Sala. Nagkupot sila ug seryoso nga mga sayop. Apan uban sa mas mahayag pa nga kahayag, sa malipayon ilang gidawat si Cristo ingon nga ilang Manunubos, ug uban ning mao nga lakang miabut ang kausaban diha sa ilang mga katungdanan. Samtang ilang nadawat ang usa ka putli pa nga pagtoo, dihay nahiangay nga kausaban sa ilang kinabuhi. Ug ingon nga timailhan niining mao nga kausaban, ug ingon nga usa ka pag-ila sa ilang pagtoo diha kang Cristo, gibautismohan sila pag-usab sa ngalan ni Jesus. {ABA 243.2}

Ingon nga iyang batasan, si Pablo misugod sa iyang buhat diha sa Efeso pinaagi sa pagwali diha sa sinagoga sa mga Judiyo. Nagpadayon siya sa pagpangabudlay didto sulod

sa tulo ka bulan, “nga nangatarungan ug nagpatoo kanila mahitungod sa gingharian sa Dios.” Sa sinugdan iyang gihibalag ang maabiabihon nga pagdawat; apan sama sa ubang mga kaumhan, sa wala madugay gisupak siya sa mabangis gayud. “Ang pipila ka mga tawo nagpatig-a man gayud ug wala motuo, nga sa atubangan sa katawhan nagsulti na hinuon ug daotan.” Samtang sila nagpadayon sa ilang pagsalikway sa maayong balita, ang apostol mihunong sa pagwali sa ilang sinagoga. Ang Espiritu sa Dios nagbuhat uban ug pinaagi kang Pablo diha sa iyang mga kabudlay alang sa iyang mga katagilungsod. Gipresentar ang igo nga ebidensya sa pagdani sa tanan nga sa minatarung nagtinguha sa pagkahibalo sa kamatuoran. Apan daghan ang nagtugot sa ilang kaugalingon nga mamandoan sa pag-ayad ug sa walay pagtoo, ug nagdumili sa pagtugyan ngadto sa labing mapiliton nga ebidensya. Sa kahadlok nga ang pagtoo sa mga tumotuo mamiligro tungod sa magpadayon nga pag-uban-uban niining maong mga tigsupak sa kamatuoran, si Pablo mipahimulag gikan kanila ug gitigum ang mga tinon-an ngadto sa usa ka pundok, ug gipadayon ang iyang mga pahimangno diha sa katilingban diha sa tulunghaan ni Tyrannus, ang usa ka magtutudlo nga may pagkainila. {ABA 243.3}

Nakita ni Pablo ang “usa ka dakung pultahan ug masangputon” nga naablihan sa atubangan niya, bisan pa nga dihay “daghang mga kaaway.” 1 Corinto 16:9. Ang Efeso dili lamang mao ang labing maanindot, apan mao ang labing mahilayon, sa mga siyudad sa Asia. Ang pagkamatuotoohon ug ang pagkamakilawasnon nga kalipayan maoy nagpasulabi sa iyang nag-alinupong nga mga pumopuyo. Ilalom sa landong sa iyang mga templo, nakakaplag ug pasilongan ang mga kriminal sa nagkalainlain nga matang, ug ang labing mangil-ad nga mga bisyo milambo sa maong dapit. {ABA 244.1}

Ang Efeso mao ang usa ka inila nga sentro alang sa pagsimba ni Diana. Ang kabantug sa maanindot nga templo ni “Diana sa mga Efesohanon” mikaylap sa tibuok Asia ug sa kalibutan. Ang iyang nagalabaw nga kaanindot naghimo niini nga garbo, dili lamang sa siyudad, kondili sa nasud. Ang larawan nga anaa sa sulod sa templo gipatoo nga nahulog gikan sa langit. Sa ibabaw niini nasulat ang simbolikanhon nga mga sulat, nga gitoohan nga may gahum nga daku. Ginasulat ang mga libro sa mga taga-Efeso sa pagsaysay sa kahulogan ug sa kagamitan niining maong mga simbolo. {ABA 244.2}

Taliwala sa mga naghimo ug mga pagtoon niining mahalon nga mga libro mao ang daghang mga salamangkiro, nga maoy nagkaput sa usa ka gamhanan nga inpluwensya ibabaw sa mga hunahuna sa matuotoohon nga mga magsisimba sa larawan nga anaa sa sulod sa templo. {ABA 244.3}

Ang apostol nga si Pablo, diha sa iyang mga kabudlay sa Efeso, gihatagan ug pinasahi nga mga timailhan sa diosnon nga kahimuot. Giubanan sa gahum sa Dios ang iyang mga panlumbasug, ug daghan ang nangaayo sa lawasnon nga mga balatian. “Ang Dios naghimo

ug dagkung mga milagro pinaagi sa mga kamot ni Pablo, nga tungod niana ang mga masakiton gipanagdad-an ug mga panyo o mga tapis nga nahidapat sa lawas ni Pablo, ug sila nangaayo sa ilang mga sakit ug namahawa gikan kanila ang mga espiritu nga daotan." Kining maong mga pasundayag sa labaw sa kinaiya nga gahum labi pa kaayo ka makagagahum kay sa nasaksihan kaniadto diha sa Efeso, ug ang kinaiya niini dili gayud masundog sa kahanas sa salamangkiro o sa mga lamat sa mga wakwak Samtang kining maong mga milagro gibuhat sa ngalan ni Jesus nga Nazaretnon, ang katawhan may higayon sa pagtan-aw nga ang Dios sa langit labaw pa ka gamhanan kay sa mga salamangkiro nga mga magsisimba ni diosa Diana. Sa ingon niini, gituboy sa Ginoo ang Iyang ulipon, bisan sa atubangan sa mga diwatahan, sa dili masukod nga pagkalabaw sa labing gamhanan ug labing gitamud sa mga salamangkiro. {ABA 244.4}

Apan ang Usa nga ngadto kang kinsa ubos ang tanang mga espiritu sa daotan ug kinsa naghatag sa Iyang mga sulogoon sa pagbulot-an ibabaw kanila, niadtong higayona, hapit na magdala sa daku pa nga kaulawan ug kapildihan ngadto kanila nga nagbiaybiay ug nagpasipala sa Iyang balaan nga Ngalan. Gidili sa balaod ni Moises ang pamalbal, ubos sa hukom sa kamatayon, apan bisan pa mini, sa matag-panahon kini gihimo sa sekreto sa ningtalikod nga mga Judiyo. Sa higayon sa pagduaw ni Pablo sa Efeso diha sa siyudad dihay "mga libudsoroy nga mga Judiyo, mga magpapahawa ug mga yawa," nga sa pagkakita sa mga kahibulongan nga gibuhat niya, "misulay sa paglitok sa ngalan sa Ginoong Jesus alang sa mga nanagbaton sa mga espiritu nga daotan." Ang usa ka pagsulay gihimo sa "pito ka mga lalaking anak ni Escova, usa ka labaw nga sacerdote nga Judiyo." Sa ilang pagkakaplag ug usa ka tawo nga gigamhan sa demonyo, ilang gisultihan sila nga nagingon, "Kami magasugo kaninyo pinaagi nianang Jesus nga ginamantala ni Pablo." "Apan ang espiritu nga daotan mitubag kanila. Kang Jesus nakaila ako ug kang Pablo nakaila ako; apan kamo, kinsa man kamo? Ug giluksoan sila sa tawo nga gipuy-an sa espiritu nga daotan, ug iyang gidaug silang tanan, ug gibuntog sila, nga tungod niana, sa pagpanalagan na nila gikan niadtong balaya, sila mga hubo ug mga samaran." {ABA 245.1}

Sa ingon niini ang dili masaypan nga kamatuoran nahatag mahitungod sa kabalaan sa ngalan ni Cristo, ug sa katalagman nga mahiaguman nila nga magsangpit niining ngalana nga walay pagtoo diha sa pagkadiosnon sa katuyoan sa Manluluwas. "Silang tanan giabut ug kahadlok; ug gipakadaku ang ngalan sa Ginoong Jesus." {ABA 245.2}

Ang mga kamatuoran nga kaniadto gitaptapan karon gidala nganha sa kahayag. Diha sa pagdawat sa Cristiyanismo, ang uban sa mga tumotoo wala makabiya sa hingpit sa ilang mga gituotoohan. Sa pipila ka bahin sila nagpadayon gihapon sa pagbansay sa salamangka. Karon, sa nagtoo sila sa ilang sayop, "daghan sa nanagpanuo nangabut, ug nanagbutyag, ug nanagtug-an sa ilang mga binuhatan kanhi." ang maayong buhat mikaylap bisan ngadto

sa ubang mga lumayan; ug “daghan sa mga naghimo ug mga pagpanglamat kanhi, mipundok sa ilang mga basahon ug kini ilang gisunog sa atubangan sa tanan: ug ilang gikuwenta ang bili niining tanan ug ilang nasuta nga kini mikabat sa kalim-an ka libo ka mga salapi. Ug sa ingon nga paagi ang pulong sa Ginoo mikaylap ug nagmadaugon.” {ABA 246.1}

Sa pagsunog sa ilang mga basahon bahin sa mahika, ang mga kinabig nga taga-Efeso nagpakita nga ang mga butang nga kaniadto ilang nahimut-an, karon ila nang gidumtan. Tungod kadto ug pinaagi sa mahika nga sa tinuyo ilang napasilo ang Dios ug nagpapeligro sa ilang mga kalag; ug batok sa mahika sila nagpakita sa maong kasilag. Sa ingon niini ilang gihatag ang ebidensya sa matuod nga pagkakabig. {ABA 246.2}

Kming maong mga basahon sa panagna may mga lagda ug mga porma sa pagpakigsulti sa daotan nga mga espintu. Sila maoy mga balaod sa pagsimba ni Satanas—mga mando alang sa pagpangayo sa iyang panabang ug sa pagkuha ug kasayuran gikan kaniya. Ang pagpabilin niining maong mga basahon ang mga tinon-an magbukas unta sa ilang kaugalingon ngadto sa panulay; ang pagbaligya niini ila unta mapahimutang ang panulay diha sa agianan sa uban. Ila nang giayran ang gingharian sa kangitngit, ug aron sa paglaglag sa gahum niini wala sila magduhaduha sa bisan usa nga pagsakripisyo. Sa ingon niini ang kamatuoran midaug batok sa mga pag-ayad sa mga tawo ug sa ilang gugma sa salapi. {ABA 246.3}

Pinaagi niining pagpasundayag sa gahum ni Cristo, ang usa ka gamhanang kadaugan alang sa Cristiyanismo nakuha diha gayud sa kota sa pagpatuotoo. Ang inpluwensya sa nahanabo labaw nga nakakaylap kay sa giamgo ni Pablo. Gikan sa Efeso ang balita mikaylap pagayo, ug ang kusgan nga kadasig nahatag ngadto sa kawsa ni Cristo. Sa taas nga panahon tapus ang apostol nakahuman sa iyang buluhaton, kining maong mga talanawon nagpabilin diha sa mga panumduman sa mga lalaki ug mao kini ang paagi sa pagdaug ug mga kinabig ngadto sa maayong balita. {ABA 246.4}

Gihunahuna sa dakung kawili nga ang pagano nga mga patuotoo nangawala sa wala pa ang buhilaman sa ika-20 ka siglo. Apan ang pulong sa Dios ug ang maisug nga pamatuod sa mga kamatuoran nagpahayag nga ang salamangka gipraktis niining panahona ingon ka tinuod sa mga adlaw sa karaang panahon nga mga salamangldro. Ang karaang sistema sa mehika, sa tinudanay, mao ang karon nga giila nga modernong espintuwalismo. Si Satanas nakakaplag ug agianan ngadto sa linibo ka mga hunahuna pinaagi sa presentar sa iyang kaugalingon ilalom sa takuban sa mga higala nga nangamatay na. Ang mga Kasulatan nagpahibalo nga “ang mga minatay dili mahibalo sa bisan unsa.” Ecclesiastes 9:5. Ang ilang mga hunahuna, ang ilang gugma, ang ilang pagdumot, nangawala. Ang mga patay dili nakapakigsuld sa mga buhi. Apan matinuoron sa iyang kanhi nga pagkamarama,

naggamit si Satanas mining paagiha aron sa pagmando sa mga hunahuna sa katawhan. {ABA 247.1}

Pinaagi sa espirituwalismo daghan sa mga masakiton, sa mga nagbangutan, ug sa mga mauldt-ukiton nagapakigsuld sa dautan nga mga espiritu. Ang tanan nga mangahas sa paghimo niini anaa sa makatalagmanon nga dapit. Ang pulong sa kamatuoran nagpahayag kong unsa ang pagtagad sa Dios kanila. Sa karaan nga mga panahon Iyang gipakanaug ang mapig-ot nga paghukom ngadto sa usa ka hari nga nangayo ug tambag sa usa ka pagano nga manalagna: “Tungod ba kay walay Dios diha sa Israel, may hinungdan nga kamo moadto sa pagpangutana kang Baalzebub, ang dios sa Ecron? Busa karon sa ingon mini namulong si Jehova, Ikaw dili manaug gikan sa higdaanan nga imong gisakan, apan sa pagkatinuod ikaw mamatav.” 2 Han 1:3,4. {ABA 247.2}

Ang mga salamangkiro sa pagano nga mga panahon may ila nga katugbang diha sa mga midyum nga espiritulista, sa mga tigpakita sa mga dili makita, ug sa mga tigpanghimalad karon. Ang katingalahang mga tingog nga misulti didto sa Endor ug sa Efeso, pinaagi sa ilang mga malimbongong mga pulong nagadala gihapon ngadto sa kasaypanan sa mga anak sa katawhan. Kong mahimo pa unta nga matukas ang tabil gikan sa atong mga mata, atong makita ang daotan nga mga manolunda nga naggamit sa tanan nilang mga kaigmat aron sa paglimbong ug sa paglaglag. Sa bisan diin ang usa ka inpluwensya gihimo sa pagpahikalimot sa katawhan sa ilang Dios, anaa si Satanas nagagamit sa malamaton nga gahum. Sa diha nga ang katawhan motugyan ngadto sa iyang inpluwensya, sa wala pa sila makabantay, napalibog na ang ilang hunahuna ug ang kalag nahugawan. Ang tambag sa apostol ngadto sa iglesya sa Efeso kinahanglan pagamatngonan sa katawhan sa Dios karon. Mao kini: “Ayaw kamo pag-ambit sa mga dili mabungahong buhat sa kangitngit, hinonoa kinahanglan ibutyag ninyo kini.” Efeso 5:11. {ABA 247.3}

Kapitulo 27 – MGA ADLAW SA PANGLIMBASUG UG SA PAGSULAY

Sulod sa kapin sa tulo ka mga tuig ang Efeso mao ang sentro sa buhat ni Pablo. Ang usa ka mauswagon nga iglesya napatindog dinhi, ug gikan niining siyudara ang maayong balita mikaylap sa dbuok probinsya sa Asia, taliwala sa mga Judiyo ug sa mga Hentil. {ABA 249.1}

Niining higayona ang apostol sulod na sa pipila ka panahon nagahunahuna ug lain pa nga panaw misyonero. Iyang "gilaraw diha sa Espiritu ang pag-agi sa Macedonia ug sa Acaya, ug sa pag-adto sa Jerusalem, nga nagingon, Gikan didto kinahanglan duawon ko usab ang Roma." Diha sa pagpahiuyon mining planoha, "iyang gipaadto sa Macedonia ang duruha sa iyang mga katabang, si Timoteo ug si Erasto;" apan sa pagbati nga ang kawsa diha sa Efeso nagkinahanglan pa sa iyang presensya, siya mihukom sa pagpabilin hangtud sa pagkatapus sa Pentecostes. Sa wala madugay may nagpanghitabo nga maoy nakapadali sa iyang pagpahawa didto. {ABA 249.2}

Sa makausa sa usa ka tuig, may pinasahi nga mga seremonya ang gihimo didto sa Efeso sa pagpasidungog sa diosa nga si Diana. Kining mao nga pangilin nakadam sa katawhan gikan sa tanang mga bahin sa probinsya. Sulod niining higayona, gidumala ang mga kalingawan uban ang kaambong ug pasigarbo. {ABA 249.3}

Kining pangilin nga panahon maoy usa ka masulayon nga higayon alang kanila nga bag-o pa nga misulod sa maong pagtoo. Ang pundok sa mga tumotoo nga nagtagbo diha sa eskuylahan ni Tirano wala magkatuno diha sa ilang mahudyakaon nga pagambahan sa pag-awit, ug tungod mim ang pagtamay, ang pagpakaulaw ug ang insulto gitam- ok kanila. Ang mga kabudlay ni Pablo nakahatag sa pagano nga pagsimba sa usa ka makapabungog nga hapak, ug agig sangputanan niini makita ang nagkagamay nga nanambong sa nasudnon nga pangilin ug diha sa kadasig sa mga manimmba. Ang inpluwensya sa iyang mga gipanudlo mikaylap sa halayo ngadto sa unahan pa sa aktuwal nga mga kinabig ngadto sa pagtoo. Daghan sa wala modawat sa dayag sa bag-ong pagtulon-an nahayagan sa pagkaagi nga nawad- an sila sa pagsalig sa ilang pagano nga mga dios. {ABA 249.4}

Dihay mitumaw nga lain pa usab nga hinungdan sa daotan ug buot. Ang usa ka nagalukop ug maganansyahon nga patigayon nakatubo diha sa Efeso gumikan sa pagpanggama ug sa pagpamaligya sa gagmay nga mga alampoanan ug mga larawan, nga gimodelo sa templo ug sa larawan ni Diana. Kadtong nagpakasapi niining maong industriya nakaamgo nga nagkaunlod ang ilang mga ganansya, ug ang tanan nagkahiusa diha sa pagpasangil sa wala paabuta nga kausaban ngadto sa mga buhat ni Pablo. {ABA 250.1}

Si Demetrio, ang usa ka manggagama ug plata nga mga alampoanan, sa iyang natigum ang mga magbubuhat sa iyang pangita, miingon: “Mga tawo kamo nasayud nga gikan niining maong patigayon kita nakabaton sa atong bahandi. Ug kamo nakakita ug nakadungog nga dili lamang dinhi ra sa Efeso kondili hapit sa tibuok Asia, daghan ang mga tawo nga gipangdani ug gipahisalaag ni Pablo nga nagingon nga kono ang mga dios nga hinimog mga kamot dili mga dios. Ug namiligro dili lamang nga mahimong talamayon kining atong padgayon, kondili magakawala na lamang unyay hinungdan ang templo sa dakung diosa nga si Artemisa, ug nga tingali gani hinoon mapukan na lamang siya gikan sa iyang kahalangdon, siya nga karon ginasimba sa tibuok Asia ug sa kalibutan.” Kining maong mga pulong nakapukaw sa tandugong mga pagbati sa katawhan. “Sila napuno sa kasilag, ug naninggit, nga nagingon; Dakuan ang Artemisa sa mga taga-Efeso.” {ABA 250.2}

Ang usa ka taho mahitungod niini nga pakigpulong dali ra nga nakakaylap. “Ang dbuok nga siyudad napuno sa kagubot.” Gihimo ang pagpangita kang Pablo, apan ang apostol wala makaplagi. Ang iyang mga kaigsoonan, nga nakadawat ug pagpasabut mahitungod sa katalagman, nagdali sa pagpapahawa gikan sa maong dapit. Ang mga manolunda sa Dios ginapadala aron sa pagbantay sa apostol; ang takna sa pagkamatay sa kamatayon sa usa ka martir wala pa moabut. {ABA 250.3}

Sa ilang kapakyas sa pagkaplag sa tumong sa ilang kasilag, ang manggugubot misignit kang “Gayo ug kang Aristarco, ang mga taga- Macedonia, nga mga kauban ni Pablo sa panaw,” ug uban niini kanila, sila nagdungan sa pagpanalagan ngadto sa sulod sa tiyatro.” {ABA 250.4}

Ang dapit nga gitagoan ni Pablo dili kaayo halayo, ug sa wala madugay iyang nahibaloan ang katalagman sa iyang hinigugma nga mga kaigsoonan. Hinikalimtan ang iyang kaugalingon nga kahilwasan, nagtinguha siya sa dili paglangan sa pag-adto ngadto sa tiyatro aron sa pagsulti sa mga manggugubot. Apan “ang mga tinon-an wala magtugot kaniya.” Si Gayo ug si Aristarco dili mao ang tukbonon nga gipangita sa katawhan; walay seryoso nga kadaot nga moabut kanila ang nasabtan. Apan kong ang lusparon, ug nahaga nga dagway sa apostol ang ilang makita, kini ang makapukaw dayon sa labing mangil-ad nga mga pagbati sa manggugubot ug wala unyay bisan gamay nga tawhanong kalagmitan sa pagluwas sa iyang kinabuhi. {ABA 250.5}

Matinguhaon gihapon si Pablo sa pagpanalipod sa kamatuoran sa atubangan sa katawhan, apan sa katapusan napugngan siya pinaagi sa usa ka mensahe sa pasidaan nga gikan sa tiyatro. “Ang pipila usab sa mga punoan sa Asia nga iyang mga higala, nagsugo ngadti kaniya sa paghangyo nga dili unta niya pangahasan ang pagsulod sa tiyatro.” {ABA 251.1}

Ang kaguliyang sa sulod sa tiyatro nagpadayon sa pagtubo. “Ang mga tawo nagsinggitay, ang pipila mao kini ang singgit ug ang uban mao kini; kay ang katilingban ugod nagkaguliyang na man, ug ang kadaghanan kanila wala gani makasabut nganong nagkatigum sila.” Sa katinuoran nga si Pablo ug ang pipila sa iyang mga kaubanan nga Hebreo naghimo sa mga Judiyo nga mabalak-on sa pagpakita sa tin- aw nga sila dili mga dumadapig kaniya ug sa iyang buhat. Busa ilang gipaatubang ang usa sa ilang mga kauban ngadto sa katawhan. Ang magsusulti nga napili mao si Alejandro, nga usa sa mga panday, usa ka mananalsal ug tumbaga, kinsa sa ulahi gipasabut ni Pablo nga nakahimo kaniya ug dakung kadaot” 2 Timoteo 4:14. Si Alejandro maoy usa ka tawo nga may dakudaku nga katakus, ug gibawog niya ang tanan niyang kusog sa pagpunting sa kasilag sa katawhan diha lamang gayud kang Pablo ug sa iyang mga kauban. Apan ang katawhan, sa pagkakita nga si Alejandro usa man diay ka Judiyo, ilang gipadaplin siya, ug “ang tanan sa usa ka tingog sulod sa duruha ka oras, naninggit sa pagingon, Dakuan ang Artemisa sa mga taga Efeso.” {ABA 251.2}

Sa katapusan, gikan sa tumang kakapoy, minghunong sila, ug dihay usa ka kahilom sa makadiyut. Unya nakuha sa tigrehistro sa siyudad ang pagtagad sa katawhan, ug tungod sa iyang katungdanan gipatalinghugan siya sa katawhan. Iyang nahibalag ang katawhan diha sa ilang kaugalingon nga baruganan ug gipakita niya nga walay kapahinungdan ang maong kaguliyang. Mihangyo siya sa ilang katarung. “Mga tawo sa Efeso,” siya nagingon “kinsa ba ugod nga tawhana ang wala masayud nga ang siyudad sa mga tagaEfeso mao ang magbabantay sa templo sa dakung Artemisa, ug sa larawan nga natagak gikan sa langit? Ug kay dili man malalis kining mga butanga, kinahanglan nga magpakahilom kamo ug dili magpatakag buhat ug bisan unsa. Kay inyong gipanagtaral dinhi kining mga tawhana nga wala manamastamas sa mga templo ug wala magpasipala sa atong diosa. Busa, kon ugaling si Demetrio ug ang iyang mga kaubang mga mananalsal aduna may sumbong batok kang bisan kinsa, anaa ang mga hukmanan nga binukdan, ug anaay mga gobemador; paldhaa sila ang usa sa usa. Hinoon, kon kamo aduna may uban pang mga sumbong, kini mahusay sa nabatasang tigum sa katilingban. Kay sa pagkatinuod kita lagmit nga ikasumbong nga nanaghimog kagubot niining adlawa, sanglit wala man kitay ikapakitang hinungdan nga ikapakamatarung mining maong kaguliyang. Ug sa nakasulti na siya niini, iyang gipapauli ang kadlingban.” {ABA 251.3}

Diha sa iyang pakigpulong si Demetrio miingon, “Kining maong mga pulong nagpadayag sa tinuod nga hinungdan sa kaguliyang sa Efeso, ug mao usab ang hinungdan sa dakung panglutos nga mingsunod sa mga apostoles diha sa ilang buhat. Nakita ni Demetrio ug sa iyang mga masigka-mananalsal nga pinaagi sa pagpanudlo ug sa pagkaylap sa maayong balita, ang patigayon sa pagpamuhat ug mga larawan napahimutang sa katalagman. Namiligro nga kita sa paganong mga sacerdote ug sa mga mananalsal, ug

tungod niini nga katarungan ilang gisugyot batok kang Pablo ang labing mapait nga pagsupak. {ABA 252.1}

Ang hukom sa tigrehistro ug sa ubang naghupot ug madungganong mga katungdanan sa siyudad nagpahimutang ni Pablo sa atubangan sa katawhan ingon nga usa nga walay sala sa bisan unsa nga buhat nga supak sa balaod. Kini maoy lain pa nga kadaugan sa Cristiyanismo batok sa kasaypanan ug sa patuotoo. Gipatindog sa Dios ang usa ka dakung maghuhukom sa pagpanghimatuod sa Iyang apostol ug sa pagpugong sa nagkaguliyang nga manggugubot. Ang kasingkasing ni Pablo natugob sa pagkamapasalamaton sa Dios nga nagpreserbar ang iyang kinabuhi ug nga ang Cristiyanismo wala madala ngadto sa daotan nga dungog tungod sa kaguliyang didto sa Efeso. {ABA 252.2}

"Sa paghunong na sa kaguliyang, ang mga tinon-an gipatawag ni Pablo ug tapus nakapahimangno kanila, siya na namilit kanila ug migikan paingon sa Macedonia." Niining panawa siya giubanan sa duruha ka matinumanong mga kaigsoonang nga taga-Efeso, si Tiquico ug si Trofimo. {ABA 252.3}

Natapus ang mga buhat ni Pablo diha sa Efeso. Ang iyang pangalagad didto maoy usa ka panahon sa walay puas nga pagbuhat, sa daghang mga pagsulay, ug sa halalom nga kasakit. Iyang natudloan ang katawhan diha sa kadaghanan ug gikan sa pamalaybalay, uban sa daghang mga luha nga nagpahimangno ug nagpasidaan kanila. Sa walay hunong siya ginasupak sa mga Judiyo, nga wala kawad-i ug higayon sa pagpaukyab sa naila nga pagbati batok kaniya. {ABA 253.1}

Ug samtang sa ingon niini nga nagpakigsambunot batok sa pagsupak, nga nagtulod ngadto sa unahan uban sa wala kapoye nga kadasig sa buhat sa maayong balita, ug nagabantay sa mga interes sa usa ka iglesya nga batan-on pa sa pagtoo, si Pablo nagapasan diha sa iyang kalag sa usa ka mabug-at nga lulan alang sa tanang mga iglesya. {ABA 253.2}

Ang balita mahitungod sa pagtalikod diha sa ubang mga iglesya nga iyang tinukod nakahatag kaniya ug halalom nga kaguol. Nahadlok siya nga ang iyang mga panlimbasug alang kanila mahimong walay pulos. Daghang mga gabii nga wala siyay maayong kinatulgan nga iyang gigamit diha sa pagampo ug sa mainiton nga paghunahuna samtang iyang nahibaloan ang mga paagi nga gigamit sa pagsupak sa iyang buhat. Samtang siya may higayon ug samtang ang ilang kahimtang nagkinahanglan, siya misulat ngadto sa mga iglesya, nagahatag ug mga pagbadlong, mga tambag, pahamatngon, ug mga padasig. Niining maong mga sulat ang apostol wala maghisgut sa iyang kaugalingon nga mga pagsulay, apan bisan pa niini dihay talagsa nga mga daklit nga pagtan-aw sa iyang mga kabudlay ug mga pag- antos diha sa kawsa ni Cristo. Ang mga labod ug ang pagbilanggo, ang katugnaw ug ang kagutom ug ang kauhaw, mga katalagman sa kayutaan ug sa

kadagatan, diha sa siyudad ug diha sa kamingawan, gikan sa iyang kaugalingong katagilungsod, gikan sa mga pagano, ug gikan sa mga dili tinuod nga mga kaigsoonan—kining tanan iyang giantos tungod ug alang sa maayong balita. Siya "gibutang butangan," "gipasipalahan ug sulti," gihimong "kinahig sa tanang mga butang," "nangalibog," "ginalutos," "ginasakit sa tanang paagi," "anaa sa katalagman matag-takna," "kanunay ginatahan ngadto sa kamatayon tungod kangjesus." {ABA 253.3}

Taliwala sa walay puas sa bagyo sa pagsupak, sa sigaw sa mga kaaway, ug sa pagbiya sa mga higala ang walay kahadlok nga apostol hapit mawad-i sa paglaum. Apan milingi siya balik ngadto sa Calbaryo ug uban sa bag-ong kasibut milahutay sa pagpakaylap sa kahibalo mahitungod sa Gilansang. Siya igo lamang nga nagsubay sa dalan nga namansahan sa dugo nga giagian ni Cristo una kaniya. Naninguha siya nga dili mapalingkawas gikan sa gubat hangtud nga iyang ikapahiluna ang iyang hinagiban diha sa tiilan sa Manunubos. {ABA 254.1}

Kapitulo 28 – USA KA MENSAHE SA PASIDAAN UG SA PANGAMUYO

Ang unang sulat ngadto sa iglesya sa taga-Corinto gisulat ni Pablo sulod sa ulahing bahin sa iyang pagpabilin sa Efeso. AJang sa wala nay lain nga siya nagbati sa usa ka halalom pa nga kaikag o naghimo ug labaw pa nga dili kapoyan nga panlimbasug kay sa alang sa mga tumotoo didto sa Connto. Sulod sa usa ka tuig ug tunga siya nagbuhat taliwala kanila, nga nagtudlo kanila ngadto sa usa ka nalansang ug nabanhaw nga Manluluwas ingon nga mao lamang ang paagi sa kaluwasan, ug nagaawhag kanila sa pagsalig sa walay pagduhaduha sa makapausab nga gahum sa Iyang grasya. Sa dili pa dawaton ngadto sa pagkasakop sa iglesya kadtong maghimo ug usa ka pagpaila sa Cristiyanismo, si Pablo nag-amping pag-ayo sa paghatag kamla sa pinasahi nga pahimangno mahitungod sa mga katungod ug sa mga katungdanan sa Cristohanon nga tumotoo, ug sa matinguhaon siya naningkamot sa pagtabang kanila nga mahimong madnumanon sa ilang mga panaad sa baudsmo. {ABA 255.1}

Si Pablo may mahait nga pagsabut sa bugno nga pagasagubangon sa matag-kalag batok sa mga ahensya sa daotan nga sa walay hunong nagatinguha sa paglimbong ug sa paglit-ag, ug si Pablo nagbuhat sa walay pagkakapoy sa pagpalig-on ug sa pagpanghimatuod kanila nga mga batan-on pa sa pagtoo. Iyang gipangamuyo nga maghimo sila sa bug-os nga pagtugyan ngadto sa Dios; kay siya nahibalo nga sa diha nga ang kalag mapakyas sa paghimo niini nga pagpanugyan, ang sala wala pa mabiyai, ang mga kagustohan ug mga pagbad nag-agalon pa kanila, ug ang mga panulay nagpalibog sa tanlag. {ABA 255.2}

Kinahanglan hingpit ang pagtugyan. Ang matag-maluyahon, maduhaduhaon, ug nagapanlimbasug nga kalag nga magatugyan sa hingpit ngadto sa Ginoo ginabutang diha sa walay salipod kalabutan sa mga ahensya nga makapatakus kaniya sa pagdaug. Duul nganha kaniya ang langit, ug siya may suportar ug panabang sa mga manolunda sa kaluoy sa matag panahon sa pagsulay ug sa pagkinahanglan. {ABA 255.3}

Ang mga sakop sa iglesya diha sa Corinto gilibutan sa diwata ug sa kahilayan sa labing makadadani nga dagway. Samtang uban kanila ang apostol, kining maong mga inpluwensya diyutay lamang ug gahum sa ibabaw nila. Ang malig-on nga pagtoo ni Pablo, ang iyang mainiton nga mga pagampo ug ang masingkamuton nga mga pulong sa pagpahimangno, ug, labaw sa tanan, ang iyang diosnon nga kinabuhi nakatabang kanila sa pagdumili sa kaugalingon alang kang Cristo inay nga magpahimulos sa mga kalipayan sa sala. {ABA 256.1}

Tapus sa paggikan ni Pablo, mitumaw ang mga kahimtang nga dili maayo; ang mga bunglayon nga nasabud sa kaaway ningtungha taliwala sa mga trigo, ug sa wala madugay kini sila misugod sa pagpamunga sa ilang daotan nga bunga. Kini maoy usa ka panahon sa

mapig-ot nga pagsulay ngadto sa iglesya sa taga-Corinto. Wala na diha kauban kanila ang apostol aron sa pagpabuhi sa ilang kadasig ug magtabang kanila sa ilang mga panlimbasug sa pagkinabuhi nga uyon sa Dios, ug sa ginagmay-gagmay daghan ang nagdanghag ug walay pagtagad, ug nagtugot sa natural nga mga kagustohan ug mga kahiligan nga magmando kanila. Siya nga sa kanunay nagsugyot kanila ngadto sa hatagas nga mga sumbanan sa kaputli ug sa katarung wala na ikauban nila, ug dili diyutay kinsa, nga sa higayon sa ilang pagkakabig, nanagsalikway sa ilang daotan nga mga batasan, mibalik ngadto sa makauulaw nga mga sala sa paganismo. {ABA 256.2}

Sa lakbit si Pablo misulat ngadto sa iglesya, nga nagtambag kanila nga "dili makigkauban" sa mga sakop nga nagpadayon diha sa kahilayan; apan daghan sa mga tumotoo mituis sa buot ipasabut sa apostol, gipatulibagbag ang iyang mga pulong, ug nagpalingkawas sa ilang kaugalingon tungod sa ilang wala pagtagad sa iyang pahamatngon. {ABA 256.3}

May sulat nga gipadala gikan sa iglesya ngadto kang Pablo, nga nangayo ug tambag mahitungod sa nagkalainlain nga mga butang, apan nagaingon nga walay bisan unsa sa grabe nga mga sala ang anaa sa taliwala nila. Sa laing bahin, ang apostol naimpresar pagayo sa Balaang Espiritu nga gisalimbongan ang tinuod nga kahimtang sa iglesya ug nga ang maong sulat maoy usa ka pagsulay sa pagkuha gikan kaniya ug mga pahayag nga ang mga magsusulat makahubad sa pagsilbi sa ilang kaugalingon nga katuyoan. {ABA 256.4}

Sa hapit niining panahona dihay miabut sa Efeso mga sakop sa panimalay ni Cloe, usa ka Cristohanon nga panimalay nga hataas ug kadungganan diha sa Corinto. Nangutana si Pablo kanila mahitungod sa kahimtang sa mga butang, ug gisuldhan siya nila nga nasiak ang iglesya tungod sa mga pagkabahinbahin. Ang paglalislalisay nga nagpasulabi sa panahon sa pagduaw ni Apolos ningtubo pag-ayo. Ang baka kong mga magtutudlo maoy nagdala sa mga sakop sa pagtamay sa mga pahimangno ni Pablo. Gituis ang mga pagtulon-an ug ang mga tulomanon sa maayong balita. Ang garbo, ang pagsimba ug mga diosdios, ug ang pagkamahigal walay bugto ang pagtubo taliwala kanila nga kaniadto mga mainiton sa Cristohanon nga kinabuhi. {ABA 256.5}

Samtang gipresentar kining maong hulagway sa iyang atubangan, nakita ni Pablo nga ang iyang labing daotan nga mga kahadlok labaw pa kay sa natuman. Apan siya wala mohatag ug dalan ngadto sa paghunahuna nga ang iyang buhat nahimong usa ka kapakyasan tungod niini. Uban sa "kasakit sa kasingkasing" ug uban sa "daghang mga luha" siya nangita sa tambag gikan sa Dios. Sa malipayon moduaw unta dayon siya sa Corinto, kong kini pa ang labing maalamon nga lakang nga pagasundon. Apan siya nasayud nga diha sa ilang kahimtang karon ang mga tumotoo dili maayohan sa iyang mga

kabudlay, ug tungod niini iyang gipadala si Tito sa pag-andam sa dalan alang sa usa ka pagduaw gikan gayud sa iyang kaugalingon sa ulahi. Unya, sinalikway ang tanang personal nga mga pagbad batok sa paagi kanila kinsang batasan nagpadayag sa kadngalahang pagkabadlongon, ug sa gipaungot ang iyang kalag nganha sa Dios, misulat ang apostol ngadto sa iglesya sa Connto sa usa sa labing dato, labing matulon-anon, ug labing gamhanan sa tanan niyang mga sulat. {ABA 257.1}

Uban sa makahibulong nga katin-aw siya mipadayon sa pagtubag sa nagkalainlain nga mga pangutana nga gipagula sa iglesya, ug sa pagpahiluna sa heneral nga mga prinsipyo, nga, kong patalinghugan, magadala kanila ngadto sa usa ka hataas pa nga nibel nga espintuhanon. Diha sila sa katalagman, ug siya dili makaantos sa hunahuna nga mapakyas sa pagkab-ot sa ilang mga kasingkasing mining malisud nga panahon. Sa matinumanon iyang gipasidan-an sila mahitungod sa ilang mga katalagman ug gibadlong sila tungod sa ilang mga sala. Iyang gitudlo sila pag-usab ngadto kang Cristo ug naninguha sa paghaling pagbag-o sa kainit sa ilang kanhi nga paghalad. {ABA 257.2}

Ang dakung gugma sa apostol alang sa mga tumotoo nga taga- Corinto napadayag diha sa iyang malumo nga pag-abiabi sa iglesya. Iyang gihisgutan ang ilang eksperensya diha sa ilang pagliso gikan sa pagsimba ug diosdios ngadto sa pagsimba ug sa pagalagad sa matuod nga Dios. Iyang gipahinumduman sila mahitungod sa mga gasa sa Balaang Espiritu nga ilang nadawat, ug gipakita nga maoy ilang katungod ang paghimo sa walay hunong nga pag-uswag diha sa kinabuhi nga Cristohanon hangtud nga ilang makab-ot ang kapudi ug ang kabalaan ni Cristo. “Diha Kaniya kamo nahimong dato sa tanang mga butang,” siya misulat, “sa tanang pagpamulong, ug sa tanang kahibalo, maingon nga ang pagsaksi mahitungod kang Cristo namatuod man diha kaninyo, nga tungod niim kamo wala hikabsi sa bisan unsang gasa nga espirituhanon, samtang nagapaabut kamo sa pagpadayag sa atong Ginoong Jesu-Cristo. Siya magalig-on kaninyo hangtud sa katapusan, aron nga unya sa adlaw sa atong Ginoong Jesu-Cristo kamo dili mahukman sa silot.” {ABA 258.1}

Gisulti ni Pablo sa matin-aw ang mahitungod sa paglalisay diha sa iglesya sa Connto, ug gitambagan ang mga sakop sa paghunong na gikan sa pag-awayay. “Magahangyo ako kaninyo, mga igsoon,” siya misulat, “tungod sa ngalan sa atong Ginoong Jesu-Cristo, nga unta kamong tanan magasulti sa mao rang usa ka butang ug nga wala unta kaninyoy mga pagkabahinbahin, kondili mausa unta hinoon kamo diha sa mao rang paagiha sa paghunahuna ug sa mao rang hunahunaa.” {ABA 258.2}

Gibati sa apostol nga may kagawasan sa paghisgut sa paagi ug pinaagi kang kinsa siya nasayud mahitungod sa mga pagkabahin diha sa iglesya. “Kay gikasuginlan man ugod ako sa mga tawo ni Cloe nga kono anaay pakiglalisay diha kaninyo.” {ABA 258.3}

Si Pablo maoy usa ka tinugahan nga apostol. Ang mga kamatuoran nga iyang gitudlo ngadto sa uban iyang nadawat "pinaagi sa pinadayag;" apan bisan pa niini ang Ginoo wala magpadayag sa direkta nganha kaniya sa tanang panahon sa kahimtang lamang sa Iyang katawhan. Niining higayona sila nga mga interesado sa kauswagan sa iglesya sa Connto, ug nakakita sa mga daotan nga nagasulod, maoy nagpresentar ngadto sa apostol mahitungod sa maong butang, ug gikan sa langitnong mga pinadayag nga iyang nadawat kaniadto naandam siya sa paghukom sa kinaiya niining mga kalamboan. Bisan pa sa kamatuoran nga ang Ginoo wala maghatag kaniya ug bagong pinadayag alang niadtong pinasahi nga higayon, sila nga sa tininuod nangita sa kahayag midawat sa iyang mensahe ingon nga nagpahayag sa hunahuna ni Cristo. Gipakita kaniya sa Ginoo ang mga kalisdanan ug ang mga katalagman nga motindog diha sa mga iglesya, ug, samtang motubo kining maong mga daotan, naila sa apostol ang ilang kahulogan. Napahiluna siya alang sa pagpanalipod sa iglesya. Siya pabantayon sa mga kalag ingon sa usa nga maghatag ug husay ngadto sa Dios, ug dili ba nahasubay ug matarung alang kaniya ang pag-akatar sa mga taho mahitungod sa anarkiya ug sa mga pagkabahin sa taliwala nila? Sa labing siguro; ug ang badlong nga iyang gipadala kanila ingon ka siguro nga gisulat ilalom sa tuga sa Espiritu sa Dios maingon sa bisan hain sa iyang ubang mga sulat. {ABA 258.4}

Ang apostol wala maghisgut mahitungod sa bakakong mga magtutudlo nga naninguha sa paglaglag sa bunga sa iyang kabudlay. Tungod sa kangitngit ug sa pagkabahin diha sa iglesya, sa maalamon siya nagpugong sa pagpalagot kanila pinaagi sa maong paghisgut, sa kabalaka nga maliso sa hingpit ang uban gikan sa kamatuoran. Iyang gipaalinggat ang kaugalingon niyang buhat taliwala kanila sama sa "usa ka maalam nga pangulong magtutukod," nga nakapahiluna sa patukoranan nga sa ibabaw niini ang uban nagtukod. Apan wala niya ipataas ang iyang kaugalingon pinaagi niini; kay siya mipahayag sa pagingon: "Kami mga masigkamagbubuhat nga iya sa Dios." Wala siya mag-angkon ug kaalam nga iyang kaugalingon, apan nag-ila nga ang diosnong gahum lamang maoy nakapatakus kaniya sa pagpresentar sa kamatuoran sa paagi nga gikahimut-an sa Dios. Sa nahiusa uban kang Cristo, ang labing daku sa tanang mga magtutudlo, nagamhan si Pablo sa pagsulti sa mga leksyon mahitungod sa diosnong kaalam, nga nakatagbaw sa mga kinahanglanon sa tanang mga matang, ug nga maaplikar sa tanang panahon, diha sa tanang mga dapit, ug ilalom sa tanang mga kahimtang. {ABA 259.1}

Taliwala sa naglabaw nga pagkamakuyaw sa mga daotan nga nakatubo taliwala sa mga tumotoo nga taga-Connto, mao ang pagbalik sa kadaghanan ngadto sa makauulaw nga mga batasan sa paganismo. Ang usa ka kanhing kinabig hilabihan nga pagbalik sa pagpakasala nga ang iyang hilabihan nga pagkamapatuyangon maoy usa ka kalapasan bisan sa ubos nga sumbanan sa moralidad nga gihuptan sa Hendl nga kalibutan. Ang apostol nangamuyo sa iglesya sa pagpahilayo gikan sa taliwala nila "kanang tawong daotan." "Wala ba kamo

masayud," siya mimaymay kanila, "nga ang diyutay nga pudyot sa igpatubo mopatubo sa tibuok nga minasa? Kohaa gikan kaninyo ang daang igpatubo aron kamo mahimong bag-ong minasa; maingon nga sa pagkatinuod kamo dili na pinatuboan." {ABA 259.2}

Ang lain pang grabe nga pagkadaotan nga miabut sa iglesya mao nga ang mga igsoon miadto sa hukmanan sa yuta batok sa usa'g usa. Daghan ang mga tagana ang gihimo alang sa paghusay sa mga kabangian tali sa gma kaigsoonan. Si Cristo sa Iyang kaugalingon naghatag ug matin-aw nga pahimangno kong unsaon sa paghusay ang maong mga butang. "Kong ang imong igsoon makasala batok kanimo," mitambag ang Manluluwas, "adtoa siya, ug tali kanimo ug kaniya lamang, padaygi siya sa iyang sayop. Kong maminaw siya kanimo, nan, nakabig mo siya. Apan kon dili man siya maminaw kanimo, pagdalag usa o duha ka tawo uban kanimo, aron nga pinaagi sa pagmatuod sa duha o sa tulo ka mga saksi mamalig-on ang matag- usa ka pulong. Kon magadumili man gayud siya sa pagpaminaw kanila, isumbong siya sa iglesya: ug kong dili gihapon siya maminaw bisan pa sa iglesya, nan, isipa siya nga usa ka Hentil ug manmingil sa buhis. Sa pagkatinuod magaingon ako kaninyo, nga bisan unsay inyong pagabugkoson dinhi sa yuta, didto sa langit pagailhon kini nga binugkos: ug bisan unsay inyong pagaluagan dinhi sa yuta, didto sa langit pagailhon kini nga linuagan." Mateo 18:15-18. {ABA 260.1}

Ngadto sa mga tumotoo nga taga-Corinto nga nawad-an sa panan- aw niining tataw nga tambag, si Pablo misulat diha sa dili walay siguro nga mga pulong sa pagmaymay ug sa pagbadlong. "Kong usa kaninyo may buroka batok sa iyang silingan, pangahasan ba niya," siya nangutana, ang pagsangat sa buroka sa atubangan sa mga maghuhukom nga dili magtutoo, ug dili hinoon sa atubangan sa mga balaan? Wala ba kamo masayud nga ang mga balaan nagahukom man unya sa kalibutan? Ug kong ang kalibutan inyong pagahukman, wala na ba hinuon kamoy katakus asa paghusay sa mga ginagmayng buroka? Wala ba kamo masayud nga kita man unya ang magahukom sa mga manolunda? Nan, labi pang magahukom kita sa mga suliran nga labut niining kinabuhia! Ug kong kamo aduna manang mga burokaha nga kinahanglan pagahusayon, nganong inyo man kining dad-on sa atubangan sa mga tawong wala tanda sa iglesya aron ilang hukman? Ako nagasulti mini aron sa pagpakaulaw kaninyo. Sarang ba nga diha kaninyo walay bisan usa ka tawo nga may igong kaalam nga makamaong mohusay sa managsoon? Ug gikinahanglan ba gayud nga ang igsuon makigburoka batok sa iyang igsoon, ug kini himoon sa atubangan sa mga dili magtutoo? Sa pagkatinuod kamo nangapakyas na, sanglit kamo aduna may pakigburoka ang usa batok sa usa. Nganong dili man lang ninyo antuson ang pagdaugdaug kaninyo?... Apan kamo na gayud hinuon mao ang nagapangdaugdaug ug nagapanglimbong, ug kana sa inyo rang mga igsoon. Nasayud ba kamo nga ang mga dili matarung dili makapanunod sa gingharian sa Dios?" {ABA 260.2}

Walay hunong si Satanas nga nagapangita sa pagpaugda sa pagduda, sa paglinay-anay, ug sa daotang tuyo taliwala sa katawhan sa Dios. Kanunay kitang matintal sa pagbati nga gitamakan ang atong mga katungod, bisan kong walay tinuod nga hinungdan alang sa maong mga pagbati. Kadtong may gugma sa kaugalingon nga mabaskug pa kay sa ilang gugma kang Cristo ug sa Iyang kawsa magabutang sa ilang kaugalingon nga mga tinguha nga mag-una ug mogamit sa hapit bisan unsa nga makatabang sa pagbantay ug sa pagpadayon kanila. Bisan sa daghan nga maika nga matarong mga Cristohanon mapugngan sa garbo ug sa pagdayeg sa kaugalingon gikan sa pag- adto nga sekreto ngadto kanila nga ilang gihunahuna nga anaa sa kasaypanan, aron sila makapakigsulti kanila diha sa espiritu ni Cristo ug mag-ampoay ang usa'g usa. Sa diha nga sila maghunahuna sa ilang kaugalingon nga napasakitan sa ilang mga igsoon, ang uban kanila moadto sa mga hukmanan sa yuta imbis nga mosunod sa lagda sa Alanluluwas. {ABA 261.1}

Ang mga Cristohanon dili modangop sa mga hukmanan sa kalibutan aron sa paghusay sa mga gikasungian nga mahitabo taliwala sa mga sakop sa iglesya. Ang maong mga kasungian kinahanglan pagahusayon sa taliwala lamang sa ilang kaugalingon, o sa iglesya, pinahiuyon sa pahimangno ni Cristo. Bisan pa nga nahimo ang pagdaugdaug, ang sumosunod sa maaghop ug mapainubsanon nga Jesus magaantos niini sa iyang kaugalingon nga "pagalimbongan" imbis nga bukharon sa atubangan sa kalibutan ang mga sala sa iyang mga igsoon diha sa iglesya. {ABA 261.2}

Ang mga buroka tali sa mga kaigsuonan maoy usa ka pagpakaulaw sa kawsa sa kamatuoran. Ang mga Cristohanon nga moadto sa hukmanan sa kalibutan batok sa usa'g isa naga bukas sa iglesya ngadto sa pagbiaybiay sa iyang mga kaaway ug maghimo nga madaugon ang mga gahum sa kangitngit. Ilang gisamaran pagbag-o si Cristo ug nagabutang Kaniya diha sa dayag nga pagpakaulaw. Pinaagi sa pagsikway sa pagbulot-an sa iglesya, ilang gipakita ang sukol sa Dios, nga maoy naghatag ngadto sa iglesya sa pagbulot-an niini. {ABA 261.3}

Niining maong sulat ngadto sa mga taga-Corinto si Pablo naninguha sa pagpakita kanila sa gahum ni Cristo sa pagtipig kanila gikan sa daotan. Siya nasayud nga kong ilang tumanon ang mga konisyon, sila mahimong kusgan diha sa kusog sa Usa nga Gamhanan. Ingon nga usa ka paagi sa pagtabang kanila sa pagpahilayo gikan sa kaulipnan sa sala ug ngadto sa hingpit nga kabalaan diha sa kahadlok sa Ginoo, gisugyot ni Pablo ngadto kanila ang mga pangangkon mahitungod Kaniya ngadto kang kinsa ilang nahalad ang ilang mga kinabuhi sa takna sa ilang pagkakabig. "Kamo mga iya ni Cristo," siya nagpahayag. "Kamo dili na inyo sa inyong kaugalingon.... Gipalit na kamo sa usa ka bili. Busa himayaa ninyo ang Dios diha sa inyong lawas, ug diha sa inyong espiritu, nga iya sa Dios." {ABA 262.1}

Sa matin-aw giladlad sa apostol ang resulta sa pagliso gikan sa usa ka kinabuhi sa kaputli ug sa kabalaan ngadto sa daotang mga pagginawi nga paganismo. “Ayaw kamo pagpalimbong,” siya misulat; “walay mga makihilawason, ni ang mga tigsimba ug mga diosdios, o ang mga mananapaw,...o ang mga kawatan, o mga dalo, o mga palahubog, o mga tigpasipala, o mga tulisan nga makapanunod sa gingharian sa Dios.” Nagpakiluoy siya kanila nga ilang mandoan ang ubos nga mga pagbati ug mga kagustohan. “Wala ba kamo masayud,” siya nangutana, “nga ang inyong lawas templo sa Espiritu Santo nga nagapuyo sa sulod ninyo, ug nga kini inyong nabatonan gikan sa Dios?” {ABA 262.2}

Bisan si Pablo nagbaton sa hataas nga mga tuga sa pangutok, ang iyang kinabuhi nagpadayag sa gahum sa talagsaong kaalam, nga naghatag kaniya sa pagkamadali sa panabut ug sa kalolot sa kasingkasing, ug nagdala kaniya nga masuod ngadto sa uban, nga makapahimo kaniya sa pagpukaw sa ilang maayong kinaiya ug magdasig kanila sa pagpanlimbasug alang sa usa ka hataas pa nga kinabuhi. Ang iyang kasingkasing napuno sa mainiton nga gugma alang sa mga tumotoo nga taga-Corinto. Nangandoy siya nga makakita kanila nga nagpadayag sa usa ka pagkarelihiyoso sa sulod nga makapanalipod kanila batok sa panulay. Siya nahibalo nga sa matag lakang diha sa agianan nga Cristohanon sila pagasupakon sa sinagoga ni Satanas ug sila magapakigsambunot diha sa mga panagsangka sa adlaw-adlaw. Kinahanglan sila magbantay batok sa kinawatkawat nga pagduul sa kaaway, nga magapugos sa pagpabalik sa karaang mga batasan ug sa natural nga mga kahiligan, ug kanunay nga magatukaw ngadto sa pagampo. Nahibalo si Pablo nga ang hataas pa nga kahimoan nga Cristohanon makab-ot lamang pinaagi sa kanunay nga pagampo ug walay hunong nga pagtukaw, ug kini naningkamot siya sa pagpasantup ngadto sa ilang mga hunahuna. Apan nahibalo usab siya nga diha kang Cristo nga nalansang sila gihatagan ug gahum nga igo sa pagkabig sa kalag ug sa pagpahiayon kanila sa pagsukol sa tanang mga panulay sa pagbuhat ug daotan. Uban sa pagtoo sa Dios ingon nga ilang kalasag, ug uban sa Iyang pulong ingon nga ilang hinagiban sa gubat, sila pagasangkapan sa gahum sa sulod nga makapatakus kanila sa pagsagang sa mga ataki sa kaaway. {ABA 262.3}

Ang mga tumotoo nga taga-Corinto nagkinahanglan sa usa ka halalom pa nga eksperensya diha sa mga butang mahitungod sa Dios. Wala sila mahibalo sa hingpit unsay ipasabut sa pagsud-ong sa Iyang himaya ug sa pagkamausab gikan sa kinaiya ngadto sa kinaiya. Ilang nakita ang unang mga gihay lamang sa sayo nga pagbanagbanag sa maong himaya. Ang tinguha ni Pablo alang kanila mao nga sila unta mapuno sa bug-os nga kahupnganan sa Dios nga magasunod sa pagkaila kaniya kang kinsang kaagi sa kagikanan naandam sama sa kabuntagon, ug magapadayon sa pagkat-on mahitungod Kaniya hangtud nga sila makaabut ngadto sa hingpit nga kaudtohon sa usa ka hingpit nga pagtoo sa maayong balita. {ABA 263.1}

Kapitulo 29 – GITAWAG SA PAGKAB-OT SA USA KA HATAAS PA NGA SUMBANAN

Diha sa paglaum mahitungod sa mahulagwayong pagpasantup sa mga hunahuna sa mga tumotuo nga taga-Corinto sa kaimportante sa dili matarug nga pagpugong sa kaugalingon, sa estrikto nga pagkamapuasahon, ug sa kadasig nga walay pagkaluya diha sa pagalagad ni Cristo, si Pablo diha sa iyang sulat ngadto kanila naghimo ug usa ka mahinulongon nga pagtandi tali sa gubat nga Cristohanon ug sa pinasidunggan nga mga lumba sa dagan sa tiil nga ginahimo sa ginapahayag nga mga lak-ang haduul sa Corinto. Sa tanang mga dula nga gitukod sa mga Gresyanhon ug sa mga Romanhon, ang lumba sa dagan sa tiil mao ang labing karaan ug labing dinayeg. Kini sila ginasaksihan sa mga hari, sa mga halangdon, ug sa mga batid sa pangagamhanan. Ang batan-ong mga lalaki nga may ranggo ug bahandi ningsalmot mini ug wala mosibog gikan sa bisan unsa nga paningkamot o sa disiplina nga gikinahanglan aron makabaton sa ganti. {ABA 264.1}

Ang mga bangga gimandoan sa estrikto nga mga kalagdaan, nga gikan niini wala nay pagdangop nga pagahimoon. Kadtong nagtinguha sa ilang mga ngalan nga masulod ingon nga mga kaparang alang sa ganti kinahanglan una moagi sa usa ka mapig-ot nga pasiuna nga bansaybansay. Ang makadaot nga pagpatuyang sa kagustohan, o bisan nga katagbawan nga makapakubos sa utoknon o sa lawasnon nga kusog, estrikto nga ginadili. Alang sa usa nga makalaum sa kalampusan niining maong mga pagsulay sa kusog ug sa katulinon, kinahanglan nga makusgan ug malubaylubay ang mga muskulo, ug maayong pagkamando ang mga kaugatan. Kinahanglan siguro ang tanang mga kalihokan, ang tagsatagsa ka lakang matulin ug walay pagkatipas; ang lawasnon nga mga gahum kinahanglan makakab-ot sa labing taas nga tumong. {ABA 264.2}

Samtang ang mga sumasalmot sa lumba maghimo sa ilang pagpakita sa atubangan sa naghulat nga katawhan, ang ilang mga ngalan ginasibya, ug ang mga lagda sa lumba sa tataw gibandilyo. Unya silang tanan magdungan sa pagbulhot, ug ang matinuoron nga pagtagad sa mga mananan-aw magadasig kanila sa usa ka hugot nga tinguha sa pagdaug. Ang mga maghuhukom gipalingkod haduul sa dag-anan, aron nga ilang mabantayan ang lumba sukad sa pagsugod niini ngadto sa pagkatapus niini ug maghatag sa ganti ngadto sa tinuod nga mananaug. Kong ang usa ka tawo makaabut pag-una sa dag-anan pinaagi sa supak sa balaod nga pagpamintaha, siya dili pagahatagan sa ganti. {ABA 264.3}

Niining maong mga bangga gidagan ang dagkung mga katalagman. Ang uban dili na gayud hiulian gikan sa makalilisang nga pagpahagtos sa lawas. Dili talagsaon alang sa mga lalaki nga matumba diha sa dagananan, nga magakadugo ang baba ug ang ilong, ug usahay ang usa ka dumadagan mahagsa nga patay na sa diha nga hapit na makakaput sa ganti. Apan ang kalagmitan sa tibuok kinabuhi nga kadaot o kamatayon wala ilha nga daku ra

kaayo nga katalagman sa pagdagan alang sa kadungganan nga iganti sa malampuson nga sumasangka. {ABA 265.1}

Sa diha nga ang mananaug nakaabut na sa daganan, ang mga pamakpak ug singgit sa pahalipay sa dakung pundok sa mga tumatan- aw misiak sa kahanginan ug mipukaw sa mga lanog sa naglibut nga mga kabungtoran ug mga kabukiran Diha sa hingpit nga pagnanaw sa mga mananan-aw, gipresentar kaniya sa maghuhukom ang mga timailhan sa kadaugan—ang usa ka lawrel nga korona ug usa ka sanga sa palma nga pagakuptan sa iyang tuong kamot. Ang iyang pagdayeg ginaawit sa tibuok yuta; ang iyang mga gimkanan nagdawat sa ilang bahin sa kadungganan; ug bisan gam ang siyudad nga iyang gigikanan gitamud sa hataas nga pagdayeg tungod sa pagpakatawo sa hilabihan ka bantugan nga magdudula. {ABA 265.2}

Sa paghisgut mining maong mga lumba ingon nga usa ka sambingay sa Cristohanon nga gubat, gipalutaw' ni Pablo ang pangandam nga gikinahanglan sa paglampus sa mga sumasangka diha sa lumba—ang pasiuna nga disiplina, ang kasarangan ug madaginuton nga paggamit sa pagkaon, ang pagkakinahanglan sa pagpugong sa kaugalingon. "Ang matag-usa ka magdudula," siya nagpahayag, "nagabatasan sa pagpugong sa iyang kaugalingon diha sa tanang mga butang." Ang mga dumadagan magasikway sa tanang pagpatuyang nga makapaluya sa lawasnon nga mga gahum, ug pinaagi sa mapig-ot ug mapinadayonon nga disiplina nagbansay sa ilang mga muskulo alang sa kusog ug sa paglahutay, aron nga sa moabut na ang adlaw sa bangga, ilang magamit pag-ayo kining maong mga kusog. Labi pa kaayo nga hinungdanon nga ang Cristohanon, kinsang walay katapusan nga mga tinguha namiligro, nga dad-on ang kagustohan ug ang pagbati ilalum sa pagpasakop sa kaisipan ug sa kabubut-on sa Dios! Dili gayud siya magtugot nga ang iyang pagtagad mahitipas sa mga kalingawan, sa mga kalingawan, sa mga kaharuhayan, o sa kasayon. Ang tanan niyang mga batasan ug mga pagbati kinahanglan pagadad-on ilalom sa labing estrikto nga disiplina. Ang kaisipan nga nahayagan sa mga pagtulun-an sa pulong sa Dios ug nagiyahan sa Iyang Espiritu, kinahanglan maoy magkupot sa rinda sa pagmando. {ABA 265.3}

Tapus mahimo kining tanan, ang Cristohanon magapagula sa kutob sa mahimo nga panlimbasug aron sa pagkab-ot sa kadaugan. Sa mga lumba sa taga-Corinto ang katapusang pila na lamang ka lakad sa mga sumasangka diha sa lumba ginahimo uban sa nagahingutas nga panglimbasug aron sa pagpadayon sa wala mokunhod nga katulinon. Busa ang Cristohanon, samtang siya nagakahaduul sa dag-anan, mohandos ngadto sa unahan bisan uban sa labaw pa nga kadasig ug hugot nga tinguha kay sa sinugdan sa iyang pagdagan. {ABA 266.1}

Gipresentar ni Pablo ang kalainan tali sa girnalda sa magakalawos nga mga dahon sa lawrel nga madawat sa mananaug sa lumba sa dagan, ug sa purongpurong sa himaya nga dili mamatay nga igahatag ngadto kaniya nga nagdagan uban sa kadaugan sa Cristohanon nga lumba. “Sila nagahimo niini,” matud pa niya, “aron sa pagdaug sa usa ka purongpurong nga madunot ra, apan kita, aron sa pagdaug sa dili madunot ra, ang Gresyanhon nga mga dumadagan wala magpagawas sa ilang kaugalingon gikan sa paningkamot ug sa disiplina. Kita nagapaningkamot alang sa usa ka ganti nga sa walay kinotuban labaw pa kabililhon, bisan ang purongpurong sa kinabuhing dayon. Daw unsa ka maampingon kita sa atong pagpanlimbasug, daw unsa ka labaw nga madnguhaon ang atong sakripisyo ug pagdumili sa kaugalingon! {ABA 266.2}

Diha sa sulat ngadto sa mga Hebreohanon gipunting ang katuyoan nga matinuoron sa kasingkasing nga maoy mopaila sa Cristohanong lumba alang sa kinabuhing dayon: “Iwakli ta ang tanang kabug-at ug ang sala nga nagapiit paglikos kanato, ug dalaganon ta nga malahutayon ang lumba nga atong ginaapilan, nga magatutok kang Jesus nga mao ang mag-uugmad ug maghihingpit sa atong pagtoo.” Hebreohanon 12:1, 2. Ang kasina, daotan ug tuyo, daotan nga panghunahuna, daotan nga sinulnhan, ang pagkamaibugon— kini maoy mga kabug-at nga iwakli sa Cristohanon kong siya gusto nga modagan nga malampuson sa lumba alang sa walay kamatayon. Ang matag batasan o pagginawi nga mopaingon ngadto sa pagpakasala ug magdala sa pagpakaulaw kang Cristo kinahanglan iwakli sa bisan unsa nga pagsaknpisyo. Ang panalangin sa langit dili mouban ni bisan kinsa nga tawo diha sa paglapas sa walay katapusang mga prinsipyo sa katarung. Ang usa ka pinangga nga sala igo nang makabuhat sa pagpaubos sa kinaiya ug sa pagpasalaag sa uban. {ABA 267.3}

“Kong ang imong usa ka kamot mao ang makaingon kanimo sa imong pagpakasala,” ang Manluluwas nagingon, “putla kini: kay maayo pa kanimo nga magasulod ka sa kinabuhi bisan pungkol kay sa may duha ikaw ka mga kamot apan igabanlod ka ngadto sa impiyerno, sa kalayo nga dili arang mapalong. Ug kong ang imong usa ka tiil maoy makaingon kanimo sa pagpakasala, puda kini: kay maayo pa kanimo nga magasulod ka sa kinabuhi bisan bakol, kay sa may duha ikaw ka mga tiil apan igabanlud ka ngadto sa impiyerno.” Marcos 9:43-45. Kong aron maluwas ang lawas gikan sa kamatayon, ang tiil o ang kamot kinahanglan pagaputlon, o bisan ang mata pagaluskon, daw unsa pa ka labaw nga mainiton ang Cristohanon sa pagsikway sa sala, nga magdala ug kamatayon sa kalag! {ABA 267.1}

Ang mga kaparang sa karaang mga dula, tapus sila nagsugot sa pagdumili sa kaugalingon ug sa mapiut nga disiplina, wala gani makasiguro sa kadaugan. “Wala ba kamo masayud,” si Pablo misukot, “nga sa panaglumba ang tanang mga magdadalagan apil man sa bangga, apan usa ra kamla ang makadawat sa ganti?” Bisan unsa ka maikagon

ug kamainiton ang paningkamot sa mga dumadagan ang ganti igahatag ngadto sa usa lamang. Usa lamang ka kamot ang makakupot sa gikaibgan nga lukong sa mga dahon. Tingali ang uban maningkamot kutob sa ilang mahimo aron makabaton sa ganti, apan samtang ikaw hat ang ilang kamot sa pagkoha niini, may lain pa nga nagsunod kamla mao ang makakupot sa gikaibugan nga bahandi. {ABA 267.2}

Kini dili mahinabo sa Cristohanon nga pakiggubat. Walay usa nga nagatuman sa mga reglamento ang mabalo diha sa katapusan sa lumba. Walay usa nga mainiton ug mapadayonon ang mapakyas sa kalampusan. Ang lumba dili alang sa matulin, o ang gubat alang sa mga kusgan. Ang labing maluya nga balaan ingon man sa labing kusgan, makasul-ob sa purongpurong sa walay pagkatapus nga himaya. Ang tanan makadaug nga, pinaagi sa gahum sa diosnong grasya, nagdala sa ilang mga kinabuhi ngadto sa pagpauyon sa kabubut-on ni Cristo. Ang pagbansay diha sa mga detalye sa kinabuhi, mahitungod sa mga pnnsipyo nga gipahiluna sa pulong sa Dios, sagad gitan-aw nga dili importante—usa ka butang nga dili kaayo hinungdanon nga magkinahanglan sa pagtagad. Apan tungod sa isyo nga namiligro, walay bisan unsa nga gamay nga makatabang o makasumpo. Ang matag buhat nagapabug-at sa timbangan nga nagapiho sa kadaugan o sa kapildihan sa kinabuhi. Ug ang ganti nga igahatag ngadto sa makadaug kinahanglan kaangay sa kusog ug sa kamainiton sa ilang pagpanlimbasug. {ABA 267.3}

Gitandi sa apostol ang iyang kaugalingon ngadto sa usa ka tawo nga nagdagan diha sa usa ka lumba, nga nagapahugot sa iyang matag- ugat aron sa pagdaug sa ganti. “Busa,” matud pa niya, “sa akong bahin, ako wala magdalagan nga walay tumong; ang akong sinumbagan dili ingon sa nagabatibatig sumbag sa hangin; hinunoa ginabun-og ko ang akong lawas ug ginapanton ko kini, basi unya nga sa tapus ako makasangyaw ngadto sa uban, ako pagahukman na hinuon nga dili diay takus sa pag-apil sa bangga.” Aron unta nga siya dili makadalagan nga walay kasigurohan o sa pinasagad diha sa lumba nga Cristohanon, gipasagubang ni Pablo ang iyang kaugalingon sa mapig-ot nga pagbansay. Ang mga pulong nga “ginabun-og ko ang akong lawas,” sa literal nagpasabut nga pinaagi sa mapig-ot nga disiplina iyang gimakmak ang mga handum, mga kahinayak, ug mga hinanali nga kasuko. {ABA 268.1}

Nahadlok si Pablo, nga ingon nga nakawali ngadto sa uban, siya sa iyang kaugalingon mahimong sinalikway. Naila niya nga kong dili niya ikinabuhi ang mga prinsipyo nga iyang gitoohan ug ginawali, ang iyang mga kabudlay alang sa uban mahimong walay polos. Ang iyang sinultihan, ang iyang pagdumili sa pagtugyan ngadto sa pagtagbaw sa kaugalingon, magpakita nga ang iyang tinuhoan dili usa lamang ka pag-angkon, kondili usa ka adlaw-adlaw, ug buhi nga pagkadugtong sa Dios. Ang usa ka kalab-uton nga diha kanunay sa iyang atubangan, ug sa mainiton naningkamot siya sa pagkab-ot—

“pagkamatarung nga gikan sa Dios, nga nagasukad sa pagtoo.” Filipos 3:9. {ABA 268.2} Si Pablo nahibalo nga ang iyang pagpakiggubat batok sa daotan dili matapus samtang ang kinabuhi nagalungtad. Sa kanunay iyang naamgohan ang pagkakinahanglan sa pagbutang ug estrikto nga bantay diha sa iyang kaugalingon, aron ang yutan-on nga mga tinguha dili makalupig sa kasibut nga espirituhanon. Uban sa dbuok niyang gahum nagpadayon siya sa pagpakigbugno batok sa natural nga mga kahiligan. Kanunay iyang gibutang sa iyang atubangan ang sumbanan nga pagakab-uton, ug kining maong sumbanan iyang gipanlimbasugan sa pagkab-ot pinaagi sa kinasingkasing nga pagsugot sa kasugoan sa Dios. Ang iyang tanang mga pulong, mga pamatasan, ug mga pagbad gidala ilalom sa pagmando sa Espiritu sa Dios. {ABA 269.1}

Kining tininuod nga tuyo sa pagdaug sa kaliwat alang sa dayon nga kinabuhi mao ang gihandum ni Pablo nga makita diha sa mga kinabuhi sa mga tumotuo sa Connto. Siya nahibalo nga aron sa pagkab-ot sa sumbanan ni Cristo alang kanila, anaa sa atubangan nila ang usa ka kinabuhi sa pagpakigbugno nga gikan niini dili sila makagawas. Iyang gihangyo sila sa pagpaningkamot pinasubay sa balaod, sa adlaw-adlaw nga maninguha sa pagkadiosnon ug sa pagkahalangdon sa pamatasan. Nangamuyo siya uban kanila sa pagsalikway sa matag gibug-aton ug sa pagpadayon sa unahan ngadto sa kalab-uton sa kahingpitan diha kang Cristo. {ABA 269.2}

Gitudlo ni Pablo ang mga taga-Corinto ngadto sa mga eksperensya sa karaang Israel, sa mga panalangin nga giganti sa ilang pagkamasinulodon, ug ngadto sa mga paghukom nga ningsunod sa ilang mga paglapas. Iyang gipahinumduman sila mahitungod sa milagroso nga paagi diin ang mga Hebreohanon gidala gikan sa Egipto ilalom sa pagpanalipod sa panganod sa maadlaw ug sa haligi nga kalayo sa magabii. Sa ingon niini luwas sila nga gipalatas sa Dagat nga Mapula, samtang ang mga Egiptohanon, nga ningsulay sa pagtabok sa sama ng paagi, ang tanan nangalumos. Pinaagi niining maong mga buhat ang Dios nag-ila sa Israel nga Iyang iglesya. “Silang tanan nanagpangaon sa mao rang usa ka espirituhanong kalan-on, ug silang tanan nanagpanginom gikan sa mao rang usa ka espirituhanong ilimnon; kay sila nanagpanginom man gikan sa Bato nga mingnunot kanila, ug ang maong Bato mao si Cristo. Si Cristo mao ang pangulo sa tanang mga panaw sa mga Hebreohanon. Ang bato nga gibunalan naglarawan kang Cnsto, nga masamaran tungod sa mga kalapasan sa mga tawo, aron ang suba sa kaluwasan moilig ngadto sa tanan. {ABA 269.3}

Bisan pa sa kahimuot nga gipakita sa Dios ngadto sa mga Hebreohanon, apan tungod sa ilang kaibug alang sa mga kaluhoan nga nahibilin didto sa Egipto, ug tungod sa ilang sala ug pagsukol, miabut kamla ang mga paghukom sa Dios. Ang apostol nagmando sa mga tumotoo sa Connto sa pagpakabana sa leksyon nga diha sa eksperensya sa Israel. “Kining mga butanga maoy mga pasidaan alang kanato,” siya mipahayag, “sa dili pagpangandoy

ug daotang mga butang ingon sa gibuhat nila.” Iyang gipakita kong giunsa sa gugma sa kasayon ug sa kalingawan pag-andam sa agianan sa mga sala nga maoy nagaghat sa panimalus sa Dios. Sa diha kadto nga ang mga anak sa Israel milingkod sa pagkaon ug sa pag-inom ug mitindog aron sa pagdula, nga ilang gisalikway ang kahadlok sa Dios, nga ilang gibati samtang ilang gipatalinghugan ang paghatag sa kasugoan; ug, nagahimo sa usa ka bulawan nga nating baka sa pagpresentar sa Dios, nga ilang gisimba. Ug tapus kadto sa pagpahimulos sa usa ka makabuhong nga kumbira kalabut sa pagsimba ni Baalpeor, nga daghan sa mga Hebreohanon nangahulog pinaagi sa pagkamapatuyangon. Miulbo ang kasuko sa Dios, ug diha sa Iyang pagsugo “kaluhaan ug tulo” ang nangamatay sa hampak sa usa ka adlaw. {ABA 270.1}

Ang apostol nagmando sa mga taga-Corinto ubos sa panumpa nga nagingon, “Busa, siya nga nagadahum nga maayo na niyang pagkabarug, magbantay basig mapukan siya.” Kong sila mahimong mapagarbohon ug magmasaligon sa kaugalingon, nga wala nay pagtagad sa pagtukaw ug sa pagampo, sila mahulog ngadto sa makalilisang nga sala, nga magatawag sa kaligutgut sa Dios sa ibabaw sa ilang kaugalingon. Si Pablo walay gusto nga sila motugyan ngadto sa pagpaminghoy o mawad-an sa kadasig. Iyang gihatag kanila ang pasalig nga nagingon: “Ang Dios kasaligan, ug dili niya itugot kamo nga pagapanulayon sa labaw sa inyong kaarangan, apan uban sa pagpanulay siya magatagana usab sa paglikay, aron kamo makahimo sa pag-antos niini.” {ABA 270.2}

Nagsugyot si Pablo sa iyang mga kaigsuonan sa pagpangutana sa ilang kaugalingon sa inpluwensya sa ilang mga pulong ug mga binuhatan diha sa uban ug sa paghimo sa walay bisan unsa, bisan unsa kainusenti kini sa iyang kaugalingon, nga daw motugot sa pagsimba ug mga diosdios o makapahiubos sa buot kanila nga maluya sa pagtoo. “Busa, kong magakaon kamo o magainom, o magabuhat sa bisan unsa, buhata ninyo kining tanan aron sa paghimaya sa Dios. Ayaw ninyo hatagig higayon sa pagkapangdol ang mga Judiyo o ang mga Gresyanhon o ang iglesya nga iya sa Dios.” {ABA 270.3}

Ang mga pulong sa apostol sa pagpasidaan ngadto sa iglesya sa Connto mga aplikado sa tanang panahon ug mapahiuyon ilabina sa atong kaadlawan. Mahitungod sa pagsimba ug mga diosdios siya nagpasabut dili lamang sa pagsimba sa mga diosdios, kondili ang pagalagad sa kaugalingon, ang paghigugma sa kasayon, ang pagtagbaw sa kagustohan ug ang halawum nga pagbati. Ang usa ka pag-angkon lamang sa pagtoo diha kang Cristo, ang usa ka mapagarbohon nga kahibalo sa kamatuoran, dili makahimo sa usa ka tawo nga usa ka Cristohanon. Ang usa ka nnohoan nga mangita lamang sa pagtagbaw sa mata, sa dalunggan, ug sa igtitilaw, o ang nagpanugot sa pagpatuyang sa kaugalingon, dili mao ang tinohoan ni Cristo. {ABA 271.1}

Pinaagi sa usa ka pagtandi sa iglesya sa lawas sa tawo, bagay gayud nga pagkailustrar sa apostol ang suod ug maangayon nga relasyon nga kinahanglan mabuhi taliwala sa tanang mga sakop sa iglesya ni Cristo. “Kay pinaagi sa usa ka Espiritu,” siya misulat, “kitang tanan— nabautismohan ngadto sa usa ka lawas, mga Judiyo o mga Gresyanhon, mga ulipon o mga tawong gawas; ug kitang tanan gipatuhop ug usa ka Espiritu. Kay ang lawas; dili usa ka bahin lamang, kondili daghan. Kong ang tiil magaingon, Kay dili man ako kamot, dili man ako bahin sa lawas; kana wala ba makapahimo niini nga dili bahin sa lawas? Ug kong ang dalunggan magaingon, kay dili man ako mata, dili ako bahin sa lawas. Kong ang tibuok lawas lonlon pa nga dalunggan, asa na man ang pagpanimaho? Apan ingon nga mao karon, ang mga bahin gipahimutang sa Dios diha sa lawas, ang matag- usa kanila sumala sa iyang gikahimut-an. Kong ang tanan usa ra ka bahin lamang, asa na man ang lawas? Ingon nga mao karon, anaa ang daghang mga bahin, ngani usa lamang ka lawas. Ang mata dili makaingon sa kamot, wala ako magkinahanglan kanimo: maingon nga ang ulo dili usab makaingon sa tiil, wala ako magkinahanglan kanimo.... Apan ang lawas gipahiangay sa Dios nga tungod niana ang mga bahin nga timawa gikahatagan ug labing dakung pasidungog: aron nga timawa gikahatagan ug labing dakung pasidungog, aron walay panagkasumpaki sa sulod sa lawas; hinonoa ang mga bahin niini masigbaton sa samang pagtagad alang sa usa ug usa. Kong ang usa ka bahin magaantos, nan, ang tanan magadungan sa pag-antos; kong ang usa ka bahin pasidunggan, nan, ang tanan magadungan sa pagkalipay. Kamo mao ang lawas ni Cristo, ug ang matag-usa kaninyo bahin niini.” {ABA 271.2}

Ug unya, sa mga pulong nga sukad niadtong adlawa hangtud karon nahimong tuburan sa pamg-ingnan ug pagpadasig ngadto sa mga lalaki ug sa mga babaye, gipahiluna ni Pablo ang kaimportante sa maong gugma nga pagahambinon sa mga sumosunod ni Cristo: “Kong ako tigpanultig mga dili sa mga tawo ug sa mga manolunda, apan walay gugma, ako usa lamang ka masaba nga agong o piyangpiyang nga nagatagingting. Ug kong ako may mga gahum sa paghimog propisiya, ug makasabut sa tanang mga tinago ug sa tanang kahibalo; ug kong ako nakabaton sa hingpit nga pagtoo nga tungod niana arang ko mabalhin ang mga bukid, apan walay gugma, ako walay kapuslanan. Kong igapanghatag ko ang tanan kong katigayonan, ug kong itahan ko ang akong lawas aron pagasunogon, apan walay gugma, kini dili magapulos kanako.” {ABA 272.1}

Bisan pa ug unsa ka hataas ang giangkon, siya kang kinsang kasingkasing nga wala mapuno sa gugma alang sa Dios ug sa iyang mga isigkatawo dili tinuod nga tinon-an ni Cristo. Bisan pa siya nagbaton ug dakung pagtoo ug may gahum bisan sa paghimo ug mga katingalahan, apan kong walay gugma mahimong walay pulos ang iyang pagtoo. Tingali siya magpasundayag sa dakung pagkamanggihatagon; apan kong siya, gikan sa uban katuyoan kay sa tmuod nga gugma, maghatag sa tanan niyang mga manggad aron sa

pagpakaon sa mga kabus, ang maong buhat dili makarekomendar kaniya ngadto sa kahimuot sa Dios. Sa iyang kasibut, tingali siya makasugat bisan sa kamatayon sa usa ka martir, apan kong wala kini maaghat sa gugma, siya pagailhon sa Dios ingon nga usa ka maikagon nga nalimbongan o usa ka maut nga ambisyoso. {ABA 272.2}

"Ang gugma mapailubon, ug mapuangoron; ang gugma dili masinahon; dili tigpagawal." Ang labing putli nga kalipay nagagikan sa kinalaluman nga pagpaubos. Ang labing kusganon ug ang labing halangdon nga mga taras natukod diha sa patukoranan sa pailub, sa gugma, ug sa pagpasakop sa kabubut-on sa Dios. {ABA 272.3}

"Ang gugma dili tigpaburot, dili bastos, dili maakopakopon, dili masuk-anon o maligotguton." Ang sama sa gugma ni Cristo nagapahimutang sa labing paborabli nga konstruksyon diha sa mga katuyoan ug mga buhat sa uban. Kini dili nagapadayag nga wala kinahanglana sa ilang mga sayup; kini dili magapatalinghug nga maikagon sa mga taho nga dili maayo, apan nagatinguha hinuon sa pagdala ngadto sa hunahuna sa maayong mga hiyas sa uban. {ABA 272.4}

Ang gugma wala magakalipay sa mga buhat nga dili matarung, hinonoa nagakalipay kini sa mga butang nga maminatud-on, ang gugma mopailob sa tanang mga butang, motuo sa tanang mga butang, molaum sa tanang mga butang, moantos sa tanang mga butang." Kining gugmaha "wala gayuy pagkatapus." Kini dili gayud mawad- an sa iyang bili; kini maoy usa ka langitnong kinaiya. Ingon nga usa ka bililhong bahandi, kini pagadad-on sa tag-iya niini ngadto sa mga ganghaan sa siyudad sa Dios. {ABA 273.1}

"Ug karon magapabilin kining tutulo: ang pagtoo, ang paglaum, ug ang gugma, apan ang labing daku niini mao ang gugma." {ABA 273.2}

Diha sa pagpaubos sa sumbanan sa pamatasan taliwala sa mga tumotoo sa tagaCorinto, dihay mibiya sa pipila sa patukoranang mga bahin sa ilang pagtoo. Ang uban nahilayo na kaayo sama sa paglimud sa pagtulun-an sa pagkabanhaw. Gitagbo ni Pablo kining maong erehiya sa usa ka tin-aw kaayo nga pamatuod mahitungod sa walay pagkasayup nga ebidensya sa pagkabanhaw ni Cristo. Iyang gipahayag nga si Cristo, tapus sa Iyang kamatayon, "nabanhaw sa ikatulo ka adlaw sumala sa Kasulatan," tapus niini "nagpakita siya ngadto kang Cefas, unya ngadto sa Napulo ug Duha. Unya sa usa ka higayon nagpakita siya ngadto sa kapin sa lima ka gatus ka mga igsoon, nga ang kadaghanan kanila mga buhi pa, bisan may pipila kanila nga patay na. Unya nagpakita siya ngadto kang Santiago; ug unya ngadto sa tanang mga apostoles. Ug sa katapusan sa tanan, nagpakita siya kanako usab." {ABA 273.3}

Uban sa makapadani nga gahum gipahiluna sa apostol ang daku nga kamatuoran mahitungod sa pagkabanhaw. "Kong wala may pagkabanhaw ang mga nangamatay," siya

nangatarungan, “nan, bisan ni Cristo wala diay usab banhawa; ug kong si Cristo wala banhawa, nan, kawang lamang ang among pagwali, ug kawang lang usab diay ang ang inyong pagtoo. Ug kami usab pagahimatud-an nga nanagbakak diay mahitungod sa Dios, kay kami nagapahayag man mahitungod sa Dios nga siya nagbanhaw kang Cristo, nga wala diay niya banhawa kong tinuod man nga ang mga nangamatay dili banhawon. Kay kong ang mga nangamatay dili man pagabanhawon, nan, si Cristo wala diay usab banhawa; ug kong si Cristo wala banhawa, nan ang inyong pagtoo wala lamay kapuslanan ug kamo anaa pa gihapon sa inyong mga kasal-anan. Ug dugang pa niana, bisan sila nga mga nangamatay diha kang Cristo nangalaglag lang diay. Kong niini rang kinabuhia may paglaum kita kang Cristo, nan, sa tanang mga tawo kita mao ang labing takus pagakaloy-an. Apan ang tinuod mao nga si Cristo gibanhaw gikan sa mga patay, ang nahaunang gibanhaw sa mga nangamatay.” {ABA 273.4}

Gidala sa apostol ang mga hunahuna sa mga kaigsoonan sa Corinto sa unahan ngadto sa mga kadaugan sa buntag sa pagpangbanhaw, sa diha nga ang nangatulog nga mga balaan pagabanhawon, nga sukad karon magapuyo sa kahangtoran uban sa ilang Ginoo. “Ania karon,” mipahayag ang apostol, “isulti ko kaninyo ang usa ka tinago. Dili kitang tanan mangamatay, apan kitang tanan mangausab, sa kalit, sa usa ka pagpamilok, inigtingog na sa katapusang trumpeta. Kay ang trumpeta pagapatunggon, ug ang mga patay pagabanhawon nga may mga lawas nga dili na madunot, ug kita mangausab. Kay kining lawas nga madunot ra pagailisdan unyag dili na madunot, ug kining lawas nga mamatay ra pagailisan unyag dili na mamatay. Ug sa diha nga ang lawas nga madunot ra kailisan nag dili madunot, ug ang lawas nga mamatay ra kailisan nag dili mamatay, nan, matuman na gayud unya ang nahisulat nga nagaingon: ang kamatayon gilamoy diha sa kadaugan. O kamatayon, hain na ang imong ikot? O kamatayon, hain na ang imong pagkamadaugon?.... Salamat sa Dios nga mao ang nagahatag kanato sa kadaugan pinaagi sa atong Ginoong Jesu- Cristo.” {ABA 274.1}

Mahimayaon ang kadaugan nga nagahulat sa mga matmumanon. Ang apostol nga nakaamgo sa mga kahimoan sa atubangan sa mga tumotoo sa Corinto, naninguha sa pagbutang sa atubangan nila nianang makatuboy gikan sa hinakog ug sa mahilayon, ug gihimaya ang kinabuhi sa paglaum sa pagkawalay kamatayon. Sa mainiton iyang gitambagan sila nga magmatinuoron ngadto sa ilang hataas nga pagtawag diha kang Cristo. “Hinigugma kong mga igsoon,” siya nangamuyo, “kinahanglan magpakalig-on kamo, dili matarug, sa kanunay magmadagayon sa buluhaton sa Ginoo, sa nasayran ninyo nga diha sa Ginoo, ang inyong pagpangabudlay dili makawag.” {ABA 274.2}

Sa ingon niini gipaningkamutan sa apostol, sa labing matapaton ug makapahinuldog nga paagi, sa pagtarung sa bakak ug makatalagmanon nga mga idiya ug mga batasan nga nagpasulabi diha sa iglesya sa Corinto. Siya misulti sa walay liko liko, apan inubanan sa

gugma alang sa ilang mga kalag. Diha sa iyang mga pasidaan ug mga badlong, misidlak sa ibabaw kanila ang kahayag nga gikan sa trono sa Dios, aron sa pagdayag sa tinagoan nga mga sala nga maoy naghugaw sa ilang mga kinabuhi. Unsaon kaha ang pagdawat niini? {ABA 274.3}

Sa tapus mapadala ang sulat, nahadlok si Pablo nga tingali unya ang iyang nasulat makasamad sa halalom ra kanila nga iyang gitinguha nga mao ang maayohan.

Gikalisagan niya pag-ayo sa dugang pa nga pagsukwahi ug usahay nangandoy sa pagbakwi sa iyang mga pulong. Sila nga, sama sa apostol, nagbati sa usa ka kapangakohan alang sa hinigugmang mga iglesya o mga tinukod, makasabut pag-ayo sa kaubos sa iyang espiritu ug sa pag-akusar sa iyang kaugalingon. ang mga ulipon sa Dios nga nagpas-an sa lulan sa Iyang buluhaton alang ning panahona nahibalo sa samang eksperensya sa kabudlay, sa kasamok, ug sa mahingawaong kabalaka nga maoy naangkon sa dakung apostol. Nabug-atan tungod sa mga pagbahinbahin diha sa iglesya, sa paghibalag sa dili mapasalamaton ug sa pagluib gikan sa uban ngadto kanila siya nagpaabut sa maduyogon nga pagbati ug suportar, sa iyang pagkaamgo sa katalagman sa mga iglesya nga naghambin ug kasal-anan, ug napugos sa pagdala sa usa ka tinakpan, ug masusihon nga pamatuod sa pagbadlong sa sala, sa samang higayon siya nabug-atan sa kahadlok nga siya nakasulti sa hilabihan ra ka mapig-ot. Uban sa nagkurog nga kahingawa naghulat siya nga makadawat ug pipila ka mga balita mahitungod sa pagdawat sa iyang mensahe. {ABA 275.1}

Kapitulo 30 – GIPATALINGHUGAN ANG MENSAHE

Gikan sa Efeso si Pablo milakaw sa lain na man nga panaw misyonero, nga niining higayona siya naglaum sa pagduaw sa makausa pa sa mga dapit sa iyang mga buhat kanhi didto sa Uropa. Sa iyang pagpabilin sulod sa usa ka panahon didto sa Troas, "aron sa pagwali sa maayong balita ni Cristo," iyang nakaplagan ang pipila nga andam sa pagpatalinghug sa iyang mensahe. Sa ulahi, mahitungod niining dapita, siya nakapahayag mahitungod sa iyang mga kabudlay nga nagingon: "Usa ka ganghaan gibuksan unta alang kanako diha sa Ginoo." Apan bisan unsa kamalampuson ang iyang paningkamot didto sa Troas, wala siya makahimo sa pagpabilin didto ug dugay. "Ang pag-atiman sa tanang mga iglesya," ug ilabina sa iglesya sa Corinto, mao ang nagpabug-at pag-ayo sa iyang kasingkasing. Naglaum siya nga iyang ihibalag si Tito didto sa Troas ug sa pagkahibalo gikan kaniya kong giunsa pagdawat sa mga kaigsoonan sa Corinto sa iyang mga pulong sa pagtambag ug sa pagbadlong, apan niini siya nabalo. "Ang akong hunahuna wala mahimutang," siya misulat mahitungod niini nga eksperensya, "tungod kay ang akong igsoon nga si Tito wala ko man igkita didto." Busa mibiya siya sa Troas ug mitabok ngadto sa Macedonia diin, didto sa Filipos iyang gihibalag si Timoteo. {ABA 276.1}

Sulod niining panahon sa kabalaka mahitungod sa iglesya sa Corinto, naglaum si Pablo alang sa labing maayo; apan may mga higayon nga ang mga pagbati sa halalom nga kaguol motadlas sa iyang kalag, nga tingali unya wala masabut ang iyang mga tambag ug mga maymay. "Ang among mga lawas wala makakaplag ug pahulay," siya misulat sa ulahi, "hinonoa gisakit kini bisan asa kami moliso; pakigbugno sa gawas, ug kahadlok sa sulod. Apan ang Dios nga naglipay sa mga masulob-on, naglipay kanamo pinaagi sa paghitungha ni Tito." {ABA 276.2}

Kining matinumanon nga mensahero maoy nagdala sa masadyaon nga balita nga ang usa ka kahibulongang kausaban nahimo sa taliwala sa mga tumotoo sa Corinto. Daghan ang ningdawat sa pahimangno nga nahisulod sa sulat ni Pablo ug naghinulsol sa ilang mga sala. Dili na usa ka pagpakaulaw sa Crisdanismo ang ilang mga kinabuhi, hinonoa nagbuhat sa usa ka gamhanan nga inpluwensya dapig sa mapuslanon nga pagkadiosnon. {ABA 276.3}

Tungod sa kalipay, nagpadala ang apostol ug lain nga sulat ngadto sa mga tumotoo sa Corinto, nagpahayag sa kamaya sa iyang kasingkasing tungod sa maayong buhat nga nahimo diha kanila: "Kay bisan pa kong nakapaguol ako kaninyo tungod niadtong akong sulat, dili ko na kini karon pagabasulan bisan tuod gibasulan ko kini kaniadto." Sa diha nga siya gisamok sa kahadlok nga ang iyang mga pulong pagatamayon, usahay siya nagbasul nga siya nakasulat sa labing matapaton ug sa masakit kaayo. "Ug karon ako malipayon," siya mipadayon, "dili tungod kay kamo nangaguol, kondili tungod kay kamo

nangaguol uban sa kaguol nga nakapahinulsol kaninyo; ug kay kamo mibati man sa diosnon nga kasubo, busa wala diay kamo kapildihi tungod kanamo. Kay ang diosnon nga kasubo mosangput sa paghinulsol nga magaagak ngadto sa kaluwasan." Kanang mao nga paghinulsol nga mahimo sa inpluwensya sa diosnon nga grasya diha sa kasingkasing magapaingon ngadto sa pagsugid ug sa pagpatalikod sa sala. Mao kana ang mga bunga nga gipahayag sa apostol nga iyang nakita diha sa mga kinabuhi sa mga tumotoo sa Corinto. "Unsa ang pagkamaikagon sa pagpanalipod sa inyong kaugalingon, unsa ang kasuko, unsa ang kahadlok, unsa ang pangandoy, unsa ang pagkamainiton." {ABA 277.1}

Sulod sa pipila ka panahon ginadaladala ni Pablo ang usa ka lulan sa kalag alang sa mga iglesya—ang usa ka lulan nga hilabihan ka bug-at nga halos dili siya makaantos niini. Naningkamot ang bakakong mga magtutudlo sa paglaglag sa iyang inpluwensya taliwala sa mga tumotoo ug nagsugyot sa ilang kaugalingong mga pagtulon-an puli sa kamatuoran sa maayong balita. Ang mga kabalaka ug ang mga pagpaluya nga naglibut kang Pablo napadayag diha sa mga pulong nga nagingon, "Kami gidaugdaug sa hilabihan gayud, sa paagi nga dili maantos nga tungod niana nawad-an na kami sa paglaum nga mabuhi pa." {ABA 277.2}

Apan karon ang usa kahinungdan sa kabalaka nakuha. Sa balita sa kahinangop sa mga taga-Corinto sa iyang sulat, si Pablo nanghupaw ngadto sa mga pulong sa kalipay nga nagingon: "Dalayegon ang Dios, ug Amahan sa atong Ginoong Jesu-Cristo, ang Amahan sa mga kaluoy ug Dios sa tanang kalipay, nga nagalipay kanamo sa tanan namong kasakit, aron kami makahimo sa pagpalipay kanila nga anaa sa bisan unsang kasakit, pinaagi sa kalipay nga pinaagi niini kami ginalipay sa Dios. Kay maingon nga nagadagaya dinhi kanamo ang mga pag-antos ni Cristo, maingon man usab pinaagi kang Cristo nagadagaya ang kalipay dinhi kanamo. Kong kami pagasakiton, kini alang sa inyong kalipay ug kaluwasan; ug kong kami pagalipayon, kini alang sa inyong kalipay nga masinati ninyo sa magapailob kamo sa pag-antos sa maong mga kasakit nga among ginaantos. Ang among paglaum alang kaninyo dili matarug; kay kami nasayud nga maingon nga kamo nagapakig-ambit man sa among mga pag-antos, kamo magapakigambit man usab sa among kalipay." {ABA 277.3}

Sa iyang pagpahayag sa iyang kalipay tungod sa ilang pagkakabig pag-usab ug sa ilang pagtubo diha sa grasya, gipahinungod ni Pablo ngadto sa Dios ang tanang pagdayeg tungod niini nga kausaban sa kasingkasing ug sa kinabuhi. "Apan salamat sa Dios," siya nakatuwaw, "nga pinaagi kang Cristo nagamando kanato sa kanunay paingon sa kadaugan, ug pinaagi kanato nagapakaylap sa kaamyon sa kahibalo mahitungod kaniya sa tanang dapit. Kay kita mao ang kaamyon ni Cristo ngadto sa Dios sa taliwala kanila nga mga ginaluwas ug kanila nga mga nagakalaglag." Maoy batasan niadtong panahona alang sa usa ka heneral nga mananaug sa gubat sa pagdala uban kaniya diha sa iyang pahibalik sa

usa ka pasunding sa iyang mga bihag. Sa maong mga higayon ginatudlo ang mga magdadala sa insenso, ug samtang ang mga kasundalohan nagmartsa nga madaugon nga namauli, ang mahumot nga alimyon, alang sa mga bihag nga patyonon, maoy usa ka baho sa kamatayon, nagpaila nga sila nagkahaduul na sa takna sa ilang silot sa kamatayon; apan ngadto sa mga binilanggo nga nakakaplag ug kahimuot sa ilang mga magbibihag, ug kinsang mga kinabuhi dili pagapatyon, kadto maoy usa ka baho sa kinabuhi, nga nagpakita kanila nga haduul na ang ilang kagawasan. {ABA 278.1}

Karon si Pablo napuno sa pagtoo ug sa paglaum. Iyang gibati nga si Satanas dili modaug sa buhat sa Dios didto sa Corinto, ug diha sa mga pulong sa pagdayeg iyang gihuwad ang pasalamat sa iyang kasingkasing. Siya ug ang iyang mga masigkamagbubuhat nagpangilin sa ilang kadaugan batok sa mga kaaway ni Cristo ug sa kamatuoran, pinaagi sa pagpadayon sa paglakaw uban sa bag-ong kasibut sa pagpakaylap sa kahibalo mahitungod sa Manluluwas. Sama sa insenso ang alimyon sa maayong balita kinahanglan ipakanap sa tibuok nga kalibutan. Ngadto sa magdawat ni Cristo, ang mensahe mahimong usa ka kaamyon sa kinabuhi ngadto sa kinabuhi; apan ngadto sa magpadayon diha sa pagkawalay pagtoo, mahimong usa ka baho sa kamatayon ngadto sa kamatayon. {ABA 278.2}

Sa iyang pagkaamgo sa dili mapiug nga gidak-on sa buluhaton, si Pablo misinggit sa pagingon, “Kinsa man ang angay niining mga butanga?” Kinsa ang makahimo sa pagwali ni Cristo sa usa ka paagi nga ang Iyang mga kaaway mawalay igo nga hinungdan sa pagtamay sa mensahero o sa mensahe nga iyang ginadala? Nagtinguha ni Pablo sa pagpasantup diha sa mga magtutoo sa solemni nga kapangakohan sa mangalagad sa maayong balita. Ang pagkamatinumanon diha sa pagwali sa pulong, inubanan sa usa kaputli, ug sa kinabuhi nga nagkahuyon, mao lamang ang makahimo sa mga panlimbasug sa mga ministro nga hinangponon sa Dios ug makaayo sa mga kalag. Ang mga ministro sa atong kaadlawan, nga nabug-atan sa usa ka pagbati sa kadaku sa buluhaton, makatuwaw uban sa apostol nga nagingon, “Kinsa man ang angay alang niining mga butanga?” {ABA 279.1}

Dihay uban nga nagpasangil ni Pablo nga nagdayeg sa iyang kaugalingon sa iyang pagsulat sa iyang unang sulat. Karon ang apostol naghisgut niini pinaagi sa pagpangutana sa mga sakop sa iglesya kong sila naghukom ba sa iyang mga katuyoan. “Nagsugod ba kami karon sa pagdayeg pag-usab sa among kaugalingon? siya nagpakisusi; “o gikinahanglan ba namo, ingon sa uban, ang mga sulat sa pagpaila sa among kaugalingon, mga sulat nganha kaninyo o gikan kaninyo?” Ang mga magtutuo nga mobalhin ngadto sa usa ka bag-o nga dapit sagad magdala ug mga sulat nga rekomendasyon gikan sa iglesya nga kanhi sila nahisakop; apan ang mga magbubuhat nga nagauna, ug ang mga magtutukod niining maong mga iglesya dili kinahanglan sa maong rekomendasyon. Ang mga magtutuo sa Connto nga nangadala gikan sa pagsimba sa mga larawan ngadto sa pagtoo sa maayong

balita, sa ilang kaugalingon mao ang gikinahanglan nga rekomendasyon nga gikinahanglan ni Pablo. Ang ilang pagdawat sa kamatuoran, ug ang kausaban nga nahimo diha sa ilang mga kinabuhi, maoy kusganong pamatuod sa pagkamatinumanon sa iyang mga buhat ug ngadto sa iyang pagbulot-an sa pagtambag, sa pagbadlong, ug sa pagmaymay ingon nga usa ka ministro ni Cristo. {ABA 279.2}

Giila ni Pablo ang mga kaigsoonan sa Corinto ingon nga iyang kalig-unan. "Kamo gayud mao ang among sulat," siya miingon, "sa pagpaila sa among kaugalingon, nga nakudlit diha sa inyong mga kasingkasing, nga pagahibaloan ug pagabasahon sa tanang mga tawo: ug kamo nagapakita nga kamo maoy usa ka sulat nga gihatud namo gikan kang Cristo, sinulat dili sa tinta kondili sa Espiritu sa Dios nga buhi, dili diha sa mga papan nga bato, kondili sa mga papan nga mga kasingkasing sa tawo." {ABA 280.1}

Ang pagkakabig sa mga makasasala ug ang pagkabinalaan nila pinaagi sa kamatuoran mao ang labing kusganong pamatuod nga mabatonan sa usa ka ministro nga ang Dios nagtawag kaniya ngadto sa ministeryo. Ang ebidensya sa iyang pagka apostol nasulat diha sa mga kasingkasing sa mga nangakabig, ug nasaksihan kini pinaagi sa ilang mga kinabuhi nga nabag-o. Nahulma si Cristo diha sa ilang sulod, ang paglaum sa himaya. Ang usa ka ministro mapalig-on pag- ayo pinaagi niining mga patik sa iyang pangalagad. {ABA 280.2}

Karon ang mga ministro ni Cristo magabaton sa sama nga pagsaksi sa iglesya sa Corinto ngadto sa mga buhat ni Pablo. Apan bisan pa niining panahona adunay daghang mga magwawali, adunay dakung kanihit sa takus, ug balaan nga mga ministro—mga tawo nga napuno sa gugma nga nagpuyo diha sa kasingkasing ni Cristo. Ang garbo, ang pagsalig sa kaugalingon, ang gugma sa kalibutan, ang pagpangita ug sayup, mga kalisdanan, kasina, mao ang bunga nga ginadala sa daghan nga nag-angkon sa tinuhoan ni Cristo. Ang ilang mga kinabuhi nga tataw kaayo nga lahi sa kinabuhi sa Manluluwas, sagad nagdala sa makasusubo nga pamatuod sa taras buhat sa ministro, nga sa ilalom niini sila nangakabig. {ABA 280.3}

Ang usa ka tawo makabaton ug wala pay daku nga dungog kay sa pagadawaton sa Dios ingon nga usa ka takus nga ministro sa maayong balita. Apan sila nga pagapanalanginan sa Ginoo sa gahum ug sa kalampusan diha sa Iyang buluhaton dili magpasigarbo. Ilang ilhon ang tibuok nilang pagsalig diha kaniya, nga mag-ila nga walay gahum ang ilang kaugalingon. Uban kang Pablo sila magaingon, "Kami dili takus sa pagisip sa bisan unsa, nga daw kami mao gayud ang nagpasiugda niini; ang among katakus nagagikan sa Dios, nga mao ang naghimo kanamong takus sa pagkaministro sa bag-ong pakigsaad." {ABA 280.4}

Ang usa ka matuod nga ministro magabuhat sa buluhaton sa Agalon. Pagabation niya ang kaimportante sa iyang buluhaton, nga magaila nga siya nagapalahutay ngadto sa iglesya ug ngadto sa kalibutan sa usa ka relasyon nga sama sa gipalungtad ni Cristo. Dili siya kapoyan magabuhat sa pagdala sa mga makasasala ngadto sa usa ka halangdon pa ug hataas pa nga kinabuhi, aron sila makabaton sa ganti sa mananaug. Ang iyang mga ngabil natakdo sa usa baga gikan sa halaran, ug iyang ginabayaw si Jesus ingon nga paglaum lamang sa makasasala. Ang makadungog kaniya mahibalo nga siya nakigsuod sa Dios diha sa mainiton, ug sa masangputon nga pagampo. Nakapahiluna sa ibabaw niya ang Balaan nga Espiritu, ang iyang kalag nakabati sa buhi, ug langitnon nga kalayo, ug makahimo siya sa pagtandi sa espirituhanon nga mga butang. Kaniya nahatag ang gahum sa paglumpag sa mga salipdanan ni Satanas. Nangatunaw ang mga kasingkasing sa iyang pagpresentar sa gugma sa Dios, ug daghan ang nadala sa pagpangutana, “Unsay kinahanglan pagabuhaton ko aron maluwas?” {ABA 280.5}

“Busa, maingon nga nakabaton man kami niining maong pagalagad tungod sa kaluoy sa Dios, kami wala kawad-i sa kasibot. Ug gisalikway namo ang mga paagi nga makauulaw ug sinuwitik; nagadumili kami sa pagbuhat sa lipadipat o sa pagsambog sa pulong sa Dios, hinonoa, pinaagi sa dayag nga pagsulti sa kamatuoran, kami nagapaila sa among kaugalingon ngadto sa kaisipan sa tanang tawo diha sa atubangan sa Dios. Ug kong ugaling ang among maayong balita sinalipdan man, kini sinalipdan lamang ngadto kanila nga nagkalaglag. Sa ilang pagkabutang, ang mga hunahuna sa mga dili magtutuo gibutaan sa Dios niining kalibutana, aron sila dili makakita sa kahayag sa maayong balita sa himaya ni Cristo nga mao ang dagway sa Dios kay ang among ginawali dili ang among kaugalingon, kondili si Jesu-Cristo ingon nga Ginoo, ug kami ingon nga inyong mga ulipon tungod kang Jesus. Kay ang Dios nga nagingon, Gikan sa kangitngit may kahayag nga mosidlak, mao siya ang nagasidlak dinhi sa among mga kasingkasing aron sa paghatag kanamo sa kahayag sa kahibalo sa himaya sa Dios, nga anaa sa nawong ni Jesu-Cristo.” {ABA 281.1}

Sa ingon niini gipadaku sa apostol ang grasya ug ang kaluoy sa Dios nga gipakita diha sa balaan nga pagsalig nga gipiyal nganha kaniya ingon nga usa ka ministro ni Cristo. Pinaagi sa madagayaon nga kaluoy sa Dios siya ug ang iyang mga kaigsoonan natabangan diha sa kalisdanan, sa balatian, ug sa katalagman. Sila wala magsa ilang pagtoo ug pagtulon-an sa pagpahaum sa mga tinguha sa ilang mga tigpatalinghug, o gitabunan ang mga kamatuoran nga hinungdanon kaayo sa kaluwasan aron sa paghimo sa ilang pagtulon-an nga labaw pa nga madanihon. Ilang napresentar ang kamatuoran nga sayon sabton ug matin-aw nga nagampo alang sa hugot nga pagtoo ug sa pagkakabig sa mga kalag. Ug sila naningkamot sa pagdala sa ilang batasan sa pagpahiuyon sa ilang pagtulon-an, aron ang

kamatuoran nga gipresentar makarekomendar unta sa iyang kaugalingon ngadto sa tagsatagsa ka tanlag sa tawo. {ABA 281.2}

“Ang maong bahandi ginabatonan namo,” ang apostol mipadayon, “diha sa mga sudlanan nga yuta, aron sa pagpadayag nga ang labawng gahum iya sa Dios ug dili gikan sa among kaugalingon.” Makahimo ang Dios sa pagmantala sa Iyang kamatuoran pinaagi sa mga manolunda nga walay sala, apan dili kini ang Iyang piano. Iyang gipili ang mga tawo, mga tawo nga ginalibutan sa balatian, ingon nga mga ginamiton diha sa pagpatuman sa Iyang mga laraw. Ang dili kabilhan nga bahandi gibutang diha sa mga sudlanan nga yutan-on. Pinaagi sa mga katawhan ang Iyang mga panalangin igapadala ngadto sa kalibutan. Pinaagi kanila pasidlakon ang Iyang himaya ngadto sa kangitngitan sa sala. Diha sa mahigugmaon nga pangalagad sila pahibalagon sa makakasala ug kabus, ug dad-on sila ngadto sa krus. Ug diha sa tanan nilang buhat ilang ipahinungod ang himaya, dungog, ug pagdayeg ngadto Kaniya nga labaw sa tanan ug ibabaw sa tanan. {ABA 282.1}

Sa paghisgut sa iyang kaugalingon nga kaagi, gipakita ni Pablo nga diha sa iyang pagpili sa pagalagad ni Cristo wala siya maaghat sa mga katuyoan nga dinalo, tungod kay ang iyang dalanon nalikusan sa kalisdanan ug sa panulay. “Kami ginasakit sa tanang paagi,” siya misulat, “apan wala manghiubos; nangalibog, apan wala kawad-i sa paglaum; ginalutos, apan wala ikapanugyan; gipamunalan hangtud sa pagkapukan, apan wala mangalaglag; sa kanunay ginasagukom namo dinhi sa lawas ang kamatayon ni Jesus, aron ang kinabuhi ni Jesus magadayag usab dinhi sa among mga lawas.” {ABA 282.2}

Gipahinumduman ni Pablo ang iyang mga kaigsoonan nga ingon nga mga mensahero ni Cristo siya ug ang iyang mga masigkamagbubuhat walay hunong nga anaa sa katalagman. Ang mga kalisdanan nga ilang ginaantos nagapaluya sa ilang kusog. “Kay samtang kami buhi, sa kanunay ginatahan kami ngadto sa kamatayon tungod kang Jesus, aron ang kinabuhi ni Jesus magapadayag dinhi sa among mga lawas nga may kamatayon. Busa, dinhi kanamo nagalihok ang kamatayon, apan diha kaninyo ang kinabuhi.” Ang pag-antos sa lawas pinaagi sa kawalad-on ug sa trabaho, kining maong mga ministro ni Cristo nahisama sa Iyang kamatayon. Apan ang nagabuhat ug kamatayon diha kanila nagdala ug espirituhanon nga kinabuhi ug panglawas ngadto sa mga taga-Corinto, kinsa nga pinaagi sa usa ka pagtoo sa kamatuoran nahimong mga umalambit sa kinabuhi nga dayon. Tungod niini, ang mga sumosunod ni Jesus kinahanglan mag- amping sa dili pagpadaghan sa mga lulan ug sa mga kalisdanan sa mga magbubuhat, pinaagi sa pagpasagad ug sa walay pagbati. {ABA 282.3}

“Sanglit kami nakabaton man sa mao rang espiritu sa pagtoo,” si Pablo mipadayon, “nga diha sa nagsulat niini nga nagaingon, Ako mitoo ug busa ako misulti, kami usab nagatoo ug busa kami nagasulti.” Tungod sa hingpit nga pagtoo mahitungod sa katinuoran sa

pagtoo nga gipiyal kaniya, walay bisan unsa ang makahaylo ni Pablo sa pagdumala sa pulong sa Dios sa malimbongon o sa pagtago sa hugot nga mga pagtoo sa iyang kalag. Siya walay gusto nga mopalit sa bahandi, dungog, o sa kalipay pinaagi sa pagpahiuyon sa mga panahum sa kalibutan. Bisan siya walay hunong nga anaa sa katalagman sa pagkamartir tungod sa pagtoo nga iyang nawali ngadto sa mga taga- Corinto, siya wala malisang, tungod kay siya nahibalo nga Siya nga namatay ug nabanhaw pag-usab magabanhaw kaniya gikan sa lubnganan ug magpresentar kaniya ngadto sa Amahan. {ABA 283.1}

"Kining tanan alang sa inyong kaayohan," siya miingon, "aron nga sa ikapalugway ang grasya ngadto sa labi ug labi pa ka daghang mga tawo, kini magapadaghan sa mga magpasalamat ngadto sa pagdalayeg alang sa Dios." Ang mga apostoles nagwali sa maayong balita dili alang sa pagpatubo sa kaugalingon. Ang paglaum sa pagluwas ug mga kalag mao ang nag-agda kanila sa paghalad sa ilang mga kinabuhi nganhi niini nga buhat. Ug kining maong paglaum mao ang nagpugong kanila gikan sa paghunong sa ilang mga panglimbasug tungod sa naghulga nga katalagman o akto nga pagantos. {ABA 283.2}

"Busa kami," si Pablo mipahayag, "wala kawad-i sa kasibut, ug bisan tuod nagakahugo ang among pagkatawo nga makita sa gawas; ang among pagkatawo sa kinasuloran ginabag-o sa adlaw-adlaw." Gibati ni Pablo ang gahum sa kaaway; bisan pa nga nagkahugo ang iyang kusog nga lawasnon, apan bisan pa niini sa matinumanon ug sa walay pagsibug ivang gimantala ang maayong balita ni Cristo. Binistihan sa tibuok kutamaya sa Dios, kining bayani sa krus mipadayon ngadto sa unahan diha sa panagawayan. Ang iyang tingog sa pagdasig nagpahayag kaniya nga mananaug diha sa gubat. Sa napiho ang iyang pagtutok sa ganti sa matinumanon, siya misigaw sa paningog sa kadaugan nga nagingon, "Kining magaan ug lumalabay nga kasakit nagaandam alang kanamo sa labihan gayud kadaku ug walay katapusang gibug-aton sa himaya; tungod kay kami nagasud-ong man dili sa mga butang nga makita: kay ang mga butang ang makita lumalabay lamang; apan ang mga butang nga dili makita walay katapusan." {ABA 283.3}

Mainiton kaayo ug makapatandog ang pangaliya sa apostol nga palandongon pagbag-o sa iyang mga kaigsoonan nga taga-Corinto ang dili matupngan nga gugma sa ilang Manunubos. "Kamo nasayud na sa grasya sa atong Ginoong Jesu-Cristo," siya misulat, "nga bisan tuod siya dato, siya nahimong kabus alang kaninyo aron nga pinaagi sa iyang kakabus kamo mahimong dato." Kamo nasayud sa kahabugon gikan diin siya mipaubos, sa giladmon sa pagpaubos nga Iyang gikanaugan. Sa nakasulod Siya sa makausa sa dalan sa pagdumili sa kaugalingon ug sa sakripisyo, wala siya moliso sa pagpadaplin hangtud Iyang nahatag ang kinabuhi. Walay pahulay alang Kaniya sa gitaliwad- an sa trono ug sa krus. {ABA 284.1}

Sa matag punto mihunong si Pablo aron nga sila nga magabasa sa iyang sulat makasabut sa hingpit sa kahibulongan nga pagpaubos sa Manluluwas alang kanila. Sa iyang pagpresentar ni Cristo ingon nga Siya katugbang sa Dios ug uban kaniya sa pagdawat sa katahuran sa mga manolunda, gisuhay sa apostol ang Iyang giagian hangtud sa Iyang pag-abut sa kinalawuman nga bung-aw sa pagpaubos. Nagtuo si Pablo nga kong madala sila sa pagsabut sa kahibulongang sakripisyo nga gihimo sa Halangdon sa langit, ang tanang pagkahakog mangawala sa ilang mga kinabuhi. Iyang gipakita kong giunsa sa Anak sa Dios pagwakli sa Iyang himaya, ug sa kinabubut-on nagpasakop sa Iyang Kaugalingon ngadto sa mga kahimtang sa tawhanon nga kinaiya, ug unya nagpaubos sa Iyang Kaugalingon ingon sa usa ka ulipon, nga nahimong masinugtanon ngadto sa kamatayon, “bisan sa kamatayon sa krus” (Filipos 2:8), aron Iyang matuboy ang nahulog nga tawo gikan sa pagkaunlod ngadto sa paglaum ug sa kalipay ug sa langit. {ABA 284.2}

Sa diha nga atong ton-an ang diosnon nga taras sa atubangan sa krus, atong makita ang mahigugmaong-kalolot, ang kalumo, ug ang pagpasaylo nga gisagolan sa pagkamakiangayon ug sa hustisya. Atong makita diha sa taliwala sa trono ang Usa nga nagdala diha sa mga kamot ug sa mga tiil ug sa kilid sa mga timaan sa pag-antos nga giagwanta aron sa pagpasig-uli sa tawo ngadto sa Dios. Atong makita ang usa ka Amahan, nga dili matugkad, nga nagpuyo diha sa kahayag nga dili maduul, apan nagadawat kanato nganha sa Iyang Kaugalingon pinaagi sa mga katakus sa Iyang Anak Ang dag-um sa panimalus nga naghulga sa pagkaalaut ug sa mawad-an sa paglaum, sumala sa kahayag nga nagdan-ag gikan sa krus nagapahayag sa sinulat sa Dios: Pagpakabuhi, makasasala, pagpakabuhi! kamong mga mahinulsolon, ug nagatuo nga mga kalag, pagpakabuhi! Gibayaran ko na ang lukat. {ABA 284.3}

Diha sa pagpamalandong mahitungod ni Cnsto kita magpabilin diha sa lapyahan sa gugma nga walay sukod. Maningkamot kita sa pagsulti mahitungod mini nga gugma, ug walay pinulongan nga makalitok niini. Atong pamalandongon ang Iyang kinabuhi dinhi sa yuta, ang Iyang sakripisyo alang kanato, ang Iyang buhat didto sa langit ingon nga atong manlalaban, ug sa mga puloy-anan nga Iyang giandam alang kanila nga nahigugma Kaniya, ug kita igo lamang makatuwaw, Oh ang kahabugon ug ang giladmon sa gugma ni Cristo! “Niini ania ang gugma, dili nga kita nahigugma sa Dios kondili nga siya mao ang nahigugma kanato ug nagpadala sa iyang anak nga halad-pasig-uli alang sa atong mga sala.” Tan-awa ninyo unsang gugmaha ang gihatag kanato sa Amahan, nga paganganlan kita nga mga anak sa Dios.” 1 Juan 4:10; 3:1. {ABA 285.1}

Diha sa matag-tinuod nga tinon-an kining gugmaha, sama sa balaan nga kalayo, magautut diha sa halaran sa kasingkasing. Sa ibabaw sa yuta ang gugma sa Dios gipadayag pinaagi ni Cristo. Dinhi niining yutaa ang mga anak sa Dios magpasidlak niini nga gugma pinaagi

sa mga kinabuhi nga walay ikasaway. Sa ingon niini ang mga makasasala madala ngadto sa krus aron sa pagsud-ong sa Nating Karnero sa Dios. {ABA 285.2}

Kapitulo 31 – ANG IGLESYA NGA MANGGIHATAGON

Diha sa iyang unang sulat ngadto sa iglesya sa Corinto, gihatag ni Pablo ang pahimangno ngadto sa mga magtutoo mahitungod sa heneral nga mga prinsipyo nakailalom sa pagsuportar sa buhat sa Dios dinhi sa yuta. Sa iyang pagsulat mahitungod sa iyang apostolikanhon nga mga buhat alang kanila, siya nagpakisusi: {ABA 286.1}

"Kinsa bang sundaloha ang moalagad nga maoray magagasto alang sa iyang kaugalingon? kinsa bay magatanum ug parrasan, nga dili mokaon sa bunga niini? kinsa bay magabuhig mga hayop, nga dili magpahimulos sa gatas mini? Ginasuld ko ba kini sa tinawhanon lamang? dili ba ang kasugoan ni Moises, Ayaw pagbusali ang baba sa baka nga nagagiok. May kahingawa ba ang Dios alang sa mga baka lamang? dili ba sa pagkadnuod siya nagsulti niini alang sa atong kaayohan? Sa pagkadnuod, kini gisulat; alang sa atong kaayohan, aron ang magdadaro magadaro nga may paglaum; ug ang manggigiok kinahanglan magagiok nga may paglaum sa pagpakaambit ug bahin sa abut. {ABA 286.2}

"Kong ugaling nakapugas man kami ug panalangin nga espirituhanon diha kaninyo," ang apostol nagpadayon sa pagpakisusi, "ipakadaotan ba diay kong kami magaani sa inyong mga panalangin nga yutan-on? Kong ang uban inyong gitugotan sa pagpahimulos sa maong katungod diha kaninyo, dili ba unta kami labi pa? Ngani kami wala magpahimulos sa maong katungod, hinonoa, gipalabi namo ang pag-antos sa tanang kapit-os ug kawalad-on kay sa pagbutang ug kaulangan sa maayong balita ni Cristo. Wala ba kamo masayud nga sila nga nanagalagad sa templo, nagakuha sa ilang pagkaon gikan sa templo, ug nga sila nga nagaalagad sa halaran nagadawat ug bahin gikan sa mga haladinihaw? Sa ingon nga paagi, ang Ginoo nagsugo nga ang mga nagasangyaw sa maayong balita inagakuha sa ilang kapanginabuhian gikan sa maayong balita." 1 Corinto 9:7-
14. {ABA 286.3}

Dinhi gipasabut sa apostol ang piano sa Ginoo alang sa kabuhian sa mga sacerdote nga nagaalagad diha sa templo. Ginasuportahan sa ilang mga kaigsoonan ang ginalain niining balaan nga katungdanan, ngadto kang kinsa sila nagalagad sa espintuhanong mga panalangin. "Ug kadtong mga kaliwat ni Levi nga nagadawat sa katungdanan sa pagkasacerdote gibut-an sa kasugoan sa pagkuha sa ikapulo gikan sa katawhan." Hebreohanon 7:5. Ang banay ni Levi mao ang gipili ni Jehova alang sa balaang mga katungdanan sa templo ug sa pagkasacerdote. Mahitungod sa sacerdote ginaingon, "Gipili siya ni Jehova nga imong Dios...aron nga magatindog kini sa pagalagad sa ngalan ni Jehova." (Deuteronomio 18:15.) Ang ikapulo sa tanan nga tubo giangkon ni Jehova nga Iyang kaugalingon, ug ang pagpugong sa ikapulo giisip Niya nga pangawat. {ABA 286.4}

Mahitungod niining planoha alang sa pagsuportar sa ministeryo ang gipasabut ni Pablo sa diha nga siya miingon, “Sa ingon nga paagi, ang Ginoo nagsugo nga ang mga nagasangyaw sa maayong balita magakuha sa ilang kapanginabuhian gikan sa maayong balita.” Ug sa ulahi, diha sa iyang pagsulat ngadto kang Timoteo, ang apostol miingon, “Ang mamomuo takus sa pagdawat sa iyang suhol.” Timoteo 5:18. {ABA 287.1}

Ang pag-uli sa ikapulo maoy usa lamang ka bahin sa piano sa Dios alang sa pagsuportar sa Iyang pagalagad. Daghang mga gasa ug mga halad ang gihisgutan sa tinagsa. Ilalom sa Judiyo nga sistema ang katawhan gitudloan sa pagpangga sa usa ka espiritu sa pagkamanggihatagon diha sa pagtabang sa kawsa sa Dios ug diha sa pagsangkap sa mga kinahanglanon sa mga kabus. Alang sa pinasahi nga mga higayon diha pay mga halad nga kinabubut-on. Diha sa pangani ug sa sayong abut sa parrasan, ang unang mga bunga sa uma—mais, sa bino, ug sa lana—ginapahinungod ingon nga usa ka halad ngadto sa Ginoo. Ang mga hagdawanan ug ang mga suok sa uma gireserba alang sa mga kabus. Ang unang mga abut sa balhibo sa karnero sa diha nga ang mga karnero gialutan, sa trigo sa diha nga kini gigiok, gigahin alang sa Dios. Mao man usab ang mga panganay sa tanang mga mananap, ug ang bili sa paglukat gibayad alang sa panganay nga anak nga lalaki. Ang inunahang mga bunga gipresentar sa atubangan ni Jehova diha sa santuwaryo ug unya gitugyan sa kagamitan sa mga sacerdote. {ABA 287.2}

Pinaagi niining sistema sa pagkamahinatagon gipaninguha ni Jehova ang pagtudlo sa Israel nga diha sa tanang butang Siya ang una. Sa ingon niini sila gipahinumduman nga ang Dios mao ang tag-iya sa ilang mga uma, sa ilang mga panon sa karnero ug sa baka; nga Siya mao ang naghatag kanila sa silaw sa adlaw ug sa ulan nga maoy nagpalambo ug nagpahinog sa mga alanihon. Ang tanan nga ilang gipanag-iya Iya ni Jehova; sila igo lamang nga mga piniyalan sa Iyang mga manggad. {ABA 287.3}

Dili maoy tuyo sa Dios nga ang mga Cristohanon, kinsang mga katungod daku ang paglabaw sa nasud nga Judiyo, nga minus ang kinabubut-on nga paghatag kay sa ilang paghatag. “Ang matag-usa nga gikahatagan ug daghan,” mipahayag ang Manluluwas, “pagapangayoan ug daghan.” Lucas 12:48. Ang pagkamanggihatagon nga gikinahanglan sa mga Hebreohanon sa kinadak-an alang sa kaayohan sa ilang kaugalingon nga nasud; karon ang buhat sa Dios nagaabut sa tibuok nga yuta. Gipahiluna ni Cristo ang mga bahandi sa maayong balita diha sa mga kamot sa iyang mga sumosunod, ug diha kanila Iyang gipahiluna ang kapangakohan sa paghatag sa malipayon nga balita sa kaluwasan ngadto sa kalibutan. Sa pagkatinuod ang atong katungdanan daku pa kay kanila sa karaang Israel. {ABA 288.1}

Samtang nagakaylap ang buhat sa Dios, ang mga tawag alang sa panabang magadugang ang kasubsub nga pag-abut. Aron matubag kining mga tawag, kinahanglan

magpatalinghug ang mga Cristohanon sa sugo nga nagingon, “Dad-a ninyo ang tibuok nga ikapulo ngadto sa balay nga tipiganan, aron nga adunay kalan-on diha sa akong balay.” Malaquias 3:10. Kong ang mga nagpaila nga mga Cristohanon magmatinumanon lamang sa pagdala ngadto sa Dios sa ilang mga ikapulo ug mga halad, mapuno ang Iyang panudlanan. Unya mawala ang higayon sa pagdangop ngadto sa mga perya, sa mga loteriya, o mga parti sa kalingawan aron sa pagkuha ug mga pundo alang sa pagsuportar sa maayong balita. {ABA 288.2}

Ang mga tawo matintal sa paggamit sa ilang mga kinitaan diha sa pagpatuyang sa kaugalingon, diha sa pagtagbaw sa nagustohan, diha sa pagdayandayan sa kaugalingon, o diha sa pagpaanindot sa ilang mga puloy-anan. Alang niining maong mga butang daghang mga sakop sa iglesya dili magaukon-ukon sa paggasto ug maghingapin pa. Apan sa diha nga hangyoon sa paghatag ngadto sa panudlanan sa Ginoo aron sa pagpadayon sa unahan sa Iyang buluhaton dinhi sa yuta, sila magduhaduha. Tingali, sa pagbati nga sila dili makapamalibad, mohatag sila sa gamay nga kanddad kay sa ilang sagad magasto alang sa wala kinahanglana nga pagpatuyang. Ilang ipakita ang dili tinuod nga gugma alang sa pagalagad ni Cristo, walay madasigon nga kaikag sa kaluwasan sa mga kalag. Pagkatingalahan nga ang kinabuhi nga Cristohanon sa sama niini kanila maoy usa lamang sa ka kinabuhi nga nainano ug masakiton! {ABA 288.3}

Siya kansang kasingkasing nagasiga uban sa gugma ni Cristo maga- isip niini nga dili lamang katungdanan, apan kalipay sa pagtabang sa labing hataas, balaan nga buhat nga gitugyan sa tawo—ang pagtanyag ngadto sa kalibutan sa bahandi sa kaayo, kaluoy, ug kamatuoran. {ABA 289.1}

Ang espiritu sa kamaibugon maoy magdala sa mga tawo sa pagtipig alang sa pagtagbaw sa kaugalingon sa mga kinitaan nga sa tminuod iya sa Dios, ug kining espintuha maoy dulumtanan Niya karon sama niadtong panahon sa diha nga pinaagi sa Iyang manalagna Iyang gibadlong sa mapig-ot ang iyang katawhan nga nagingon, “Makapangawat ba diay ang tawo sa Dios? Bisan pa niana kamo nangawat kanako. Apan kamo nanagingon: Unsaon namo sa pagpangawat kanimo? Sa mga ikapulo ug sa mga halad. Kamo gipanghimaraut uban sa pagpanghimaraut: kay ako inyong gikawatan, bisan kining tibuok nga nasud.” Malaquias 3:8, 9. {ABA 289.2}

Ang espiritu sa pagkamahinatagon mao ang espiritu sa langit Kining espirituha makita sa kinatas-an nga pagpaila mini diha sa paghalad ni Cristo diha sa krus. Alang sa atong kaayohan gihatag sa Amahan ang Iyang bugtong Anak; ug si Cristo, sa Iyang pagtahan sa tanan nga Iyang nabatonan, mihatag sa Iyang Kaugalingon, aron maluwas ang tawo. Ang krus sa Calbaryo maoy makapakiluoy sa pagkamang- gihatagon sa matag-sumosunod sa Manluluwas. Ang pnnsipyo nga giilustrar mao ang paghatag. “Siya nga magaingon nga

siya anaa Kaniya kinahanglan magkinabuhi sama sa Iyang pagkinabuhi.” 1 Juan 2:6. {ABA 289.3}

Sa laing bahin, ang espintu sa kahakog mao ang espiritu ni Satanas. Ang pnnsipyo nga giilustrar diha sa mga kinabuhi sa mga kalibutanon mao ang pagkuha, ug pagkuha. Sa ingon niana sila naglaum sa pagbaton sa kalipay ug sa kaharuhay, apan ang bunga sa ilang gipugas mao ang kaalaut ug kamatayon. {ABA 289.4}

Dili hangtud nga mohunong ang Dios sa pagpanalangin sa Iyang mga anak nga sila mohunong sa pagkamailalom sa obligasyon sa pag-uli ngadto Kaniya sa bahin nga giangkon Niyang Iya. Dili lamang nga sila maghatag sa Ginoo sa bahin nga Iyaha, kondili nga sila magdala usab ngadto sa Iyang panudlanan, sa usa ka halad pasalamat, sa usa ka ubay-ubay nga gasa. Uban sa malipayon nga mga kasingkasing ilang ihalad ngadto sa Magbubuhat ang unang mga bunga sa ilang mga grasya—sa ilang labing pinili nga pagkapili nga mga kabtangan, ug sa ilang labing maayo ug labing balaan nga pagalagad. Sa ingon niini ilang makuha ang dato nga mga panalangin. Ang Dios sa Iyang kaugalingon magahimo sa ilang mga kalag nga sama sa usa ka tinubigan nga tanaman kinsang mga tubig walay pagkapakyas. Ug sa diha nga ang katapusang dakung anihon pagatigumon na, ang mga binangan nga ilang madala ngadto sa Agalon mao ang suhol sa ilang dili hinakog nga paggamit sa mga talanton nga gipahulam kanila. {ABA 289.5}

Ang pinili nga mga mensahero sa Dios, nga anaa sa buhat sa pagdasdas, dili pagapiliton sa lakaw sa usa ka gubat sa ilang kaugalingon nga mga gasto, nga wala maabagi sa maloluy-on ug kinasingkasing nga suportar sa ilang mga kaigsoonan. Maoy bahin sa mga sakop sa iglesya ang paghatag nga madagayaon ngadto kanila nga nagapadaplin sa ilang kalibutanon nga buluhaton aron sila makahimo sa pagtugyan sa ilang kaugalingon ngadto sa ministeryo. Kong madasig ang mga ministro sa Dios, daku kaayo ang pag-uswag sa Iyang kawsa. Apan sa diha, nga pinaagi sa kadalo sa mga tawo, gipugngan ang makatarunganon nga suportar, maluya ang ilang mga kamot, ug sagad seryoso nga madaot ang ilang pagkamay-kapuslanan. {ABA 290.1}

Ang disgusto sa Dios mahaling batok naila nga nagangkon nga Iyang mga sumosunod, apan nagtugot nga magaantos ang nahalad nga mga magbubuhat alang sa mga kinahanglanon sa kinabuhi samtang sila akkibo nga nagabuhat sa ministeryo. Kining maong hakog nga mga tawo pagatawgon sa paghatag ug husay, dili lamang sa dili husto nilang paggamit sa salapi sa Dios, kondili tungod sa pagkaluya ug sakit sa kasingkasing sa Iyang mga ulipon nga matinumanon. Sila nga gitawag ngadto sa buhat sa ministeryo, ug nagbiya sa tanan aron makahimo sa pagalagad sa Dios, kinahanglan magadawat tungod sa ilang pagsakripisyo sa kaugalingon nga mga panlimbasog, sa igo nga suhol nga makasuportar sa ilang kaugalingon ug sa ilang mga pamilya. {ABA 290.2}

Diha sa nagkalainlain nga mga departamento sa buhat sa kalibutan, utoknon ug lawasnon, ang madnumanon nga mga trabahante makadawat ug maayong mga suhol. Dili ba ang buhat sa pagsangyaw sa kamatuoran, ug sa pagdala sa mga kalag ngadto kang Cristo, labaw na ka importante kay sa ordinaryo nga patigayon? Ug ba sila nga sa madnumanon mini nga buhat sa makatarunganon may katungod sa ubay-ubay nga suhol? Pinaagi sa atong pagbanabana sa bili sa kabudlay alang sa moral ug alang sa lawasnon nga kaayohan, atong ipakita ang atong pagmahal sa langitnon nga lahi sa yutanon. {ABA 290.3}

Aron nga may mga pundo diha sa panudlanan alang sa pagsuportar sa ministeryo, ug sa pagtagbaw sa mga tawag alang sa panabang diha sa mga proyekto nga misyonero, gikinahanglan nga ang katawhan sa Dios maghatag nga malipayon ug madagayaon. Ang usa ka solemni nga kapangakohan nahipatong diha sa mga ministro sa pagbutang diha sa atubangan sa mga iglesya sa mga kinahanglanon sa kawsa sa Dios ug sa pag-edukar kanila nga mahimong manggihatagon. Sa diha nga kini mapasagdan, ug ang iglesya mapakyas sa paghatag alang sa mga kinahanglanon sa uban, dili lamang nga magaantos ang buhat sa Ginoo, kondili mapugngan ang panalangin nga moabut unta nganha sa mga magtutoo. {ABA 291.1}

Bisan ang labing kabus magdala sa ilang mga halad ngadto sa Dios. Sila mahimong mga umalambit sa grasya ni Cristo pinaagi sa pagdumili sa kaugalingon aron sa pagtabang kanila kinsang kinahanglan labaw pa kadinalian kay sa ilang kaugalingon. Ang gasa sa kabus nga tawo, nga bunga sa pagdumili sa kaugalingon mosaka sa atubangan sa Dios ingon nga mahumot nga insenso. Ug ang matag- buhat sa pagsakripisyo sa kaugalingon nagapalig-on sa espiritu sa pagkamatinabangon diha sa kasingkasing sa maghahatag, nga magaabin kaniya sa labaw pa ka suod ngadto sa Usa nga kaniadto dato, apan tungod kanato nahimo siya nga kabus, aron nga pinaagi sa Iyang kakabus kita mahimong dato. {ABA 291.2}

Ang buhat sa babaye nga balo nga naghulog ug duruha ka diyot— ang tanan nga iya— ngadto sa panudlanan gisulat aron sa pagpadasig kamla, nga, bisan sila nagpakigbisog sa kakabus, sa gihapon nagtinguha sa pagbulig sa kawsa sa Dios pinaagi sa ilang mga gasa. Gitawag ni Cristo ang pagtagad sa mga dnon-an nganhi niini nga babaye, nga naghatag sa “tanan niyang pangabuhian.” Marcos 12:44. Iyang giisip ang iyang gasa nga labaw ug bili kay sa dagkung mga halad niadtong mga naglimos nga wala magkinahanglan sa pagdumili sa kaugalingon. Gikan sa ilang kadagaya sila naghatag ug gamay nga bahm. Sa paghimo sa iyang halad, gitunginahan sa babayeng balo ang iyang kaugalingon bisan sa mga kinahanglanon sa kinabuhi, nga nagasalig sa Dios nga mosangkap sa iyang mga kinahanglanon alang sa ugma. Mahitungod kaniya ang Manluluwas mipahayag, “Sa

pagkadnuod magaingon ako kaninyo, Nga kining kabusa nga babayeng balo nakahulog ug labaw pa kay sa tanan kanila nga nanagpanghulog ngadto sa panudlanan." Bersikulo

43. Sa ingon niini Iyang gitudlo nga ang bili sa gasa ginabanabana dili pinaagi sa gidaghanon, kondili pinaagi sa proporsyon sa gihatag ug sa motibo nga nagpalihok sa maghahatag. {ABA 291.3}

Si apostol Pablo diha sa iyang pagpangalagad taliwala sa mga iglesya wala kapoyi sa iyang paningkamot sa pagdasig sa bag-ong mga kinabig sa usa ka dnguha sa paghimo ug dagku nga mga butang alang sa kawsa sa Dios. Makadaghan iyang gimaymayan sila nga magmahinatagon. Sa iyang pagpakigsulti ngadto sa mga tigulang sa Efeso mahitungod sa kanhing mga paghago taliwala nila, siya miingon, "Sa tanang mga butang gikapakita ko kaninyo nga ang mga maluyahon kinahanglan inyong tabangan pinaagi sa ingon nga pagbudlay, nga magahinumdum kamo sa pulong sa Ginoong Jesus, nga siya gayud mao ang nagsulti, Labi pang bulahan ang paghatag kay sa pagdawat." "Siya nga nagapugas sa tinagdiyot magaani ug diriyot; siya nga magapugas ug dinaghan magaani ug daghan. Ang matag-usa magahatag sumala sa pagbuot sa iyang kasingkasing, ug dili ingon nga pinugos: kay ang Dios nagahigugma sa malipayon nga maghahatag." Buhat 20:35; 2 Corinto 9:6, 7. {ABA 292.1}

Hapit ang tanang mga magtutoo sa Macedonia mga kabus sa mga butang ning kalibutana, apan ang ilang mga kasingkasing nagaawas sa gugma alang sa Dios ug sa Iyang kamatuoran, ug sa malipayon sila naghatag alang sa pagsuportar sa maayong balita. Sa diha nga dihay pagpangolekta sa tanan diha sa Hentil nga mga iglesya alang sa pagtabang sa mga magtutoo nga Judiyo, ang pagkamahinatagon sa mga kinabig sa Macedonia gipataas ingon nga usa ka panig-ingnan ngadto sa ubang mga iglesya. Sa iyang pagsulat ngadto sa mga magtutoo sa Corinto, gitawag sa apostol ang ilang pagtagad ngadto "sa grasya sa Dios nga gikahatag diha sa mga iglesya sa Macedonia; kay bisan pa sa mapig-uton nga pagsulay kanila sa kasakit, ang ilang madagayaon nga kalipay ug ang ilang tuman nga kakabus miawas hinuon ngadto sa ilang pagkamanggihatagon. Kay,...sumala sa ilang maarangan, ug labaw pa gani sa ilang maarangan, sila nagapanghatag sa kinabubut-on, nga nangamuyo kanamo sa mainiton gayud nga unta paambiton sila sa buhat sa pagtabang sa mga balaan." 2 Corinto 8:1-4. {ABA 292.2}

Ang pagkamay kabubut-on sa pagsakripisyo sa mga magtutoo sa Macedonia miabut ingon nga sangputanan sa kinasingkasing nga paghalad. Sa natandog sa Espiritu sa Dios, sila "una sa tanan mihatag sa ilang kaugalingon ngadto sa Ginoo" (2 Corinto 8:5), unya naandam sila sa paghatag sa kinabubut-on sa ilang mga kinitaan alang sa pagsuportar sa maayong balita. Wala kinahanglana ang pag-agda kanila sa paghatag; hinuon, sila nangalipay sa pnbilihiyo sa pagdumili sa ilang kaugalingon bisan sa gikinahanglan nga

mga butang aron masangkapan ang mga kinahanglanon sa uban. Sa diha nga pugngan unta sila sa apostol, ilang gisigihan siya ug hangyo nga modawat sa ilang halad. Diha sa ilang kayano ug sa kabuotan ug diha sa ilang gugma alang sa mga kaigsoonan, sa malipayon ilang gidumilian ang ilang kaugalingon ug sa ingon niini nahupong sila sa bunga sa pagkamahinatagon. {ABA 293.1}

Sa diha nga gipadala ni Pablo si Tito ngadto sa Corinto aron sa pagpalig-on sa mga magtutoo didto, iyang gipahimangnoan siya sa paglig-on sa maong iglesya diha sa grasya sa paghatag, ug diha sa personal nga sulat ngadto sa mga magtutoo iyang gipun-an usab sa iyang kaugalingon nga pangaliya nga nagingon, “Maingon nga kamo nanghawod man sa tanang butang,” siya mihangyo, “sa pagtoo, sa pagpamolong, sa kahibalo, sa tanang pagkamainiton, ug sa inyong gugma alang kanamo, panlimbasugi nga kamo manghawod usab unta niining maong grasya sa paghatag.” “Maingon nga may tinguha man kamo sa pagbuhat niini, pagatibawason usab unta ninyo kini sumala sa inyong maarangan. Kay kong anaa ang pagkamatinguhaon, kini pagakahimut-an sa pagdawat sumala sa unsay anaa sa tawo, dili sumala sa unsay wala kaniya.” “Ug ang Dios makahimo sa pagtagana kaninyo sa tanang panalangin sa madagayaon gayud, aron kamo magabaton kanunay ug igo sa tanan ug magatagana nga madagayaon alang sa tanang maayong buhat:...Sa tanang butang kamo iyang pagadatoon aron kamo makapakita sa tuman nga pagkamahinatagon; ug ang inyong mga gasa, nga among pagadumalahon, makapahimo sa mga tawo nga mapasalamaton sa Dios.” 2 Corinto 8:7, 11, 12; 9:8-11. {ABA 293.2}

Ang dili hinakog nga pagkamahinatagon naghimo sa karaang iglesya nga malipayon; tungod kay ang mga magtutoo nasayud nga ang ilang mga panglimbasug nakatabang sa pagpadala sa mensahe sa maayong balita ngadto kanila nga anaa sa kangitngit. Ang ilang pagkamahatagon nagpamatuod nga wala makawang ang grasya sa Dios nga ilang nadawat. Ang nakapahimo nila nga manggihatagon mao ang pagkabinalaan sa Espiritu? Diha sa mga mata sa mga magtutuo ug sa dili magtutoo kadto maoy usa ka milagro sa grasya. {ABA 293.3}

Ang kauswagan sa espiritu hugot nga nahigot sa Cristohanong pagkamahinatagon. Ang mga sumosunod ni Cristo magakalipay diha sa katungod sa pagpadayag diha sa ilang mga kinabuhi sa pagkamanggihatagon sa ilang Manunubos. Samtang sila maghatag ngadto sa Ginoo sila may kasigurohan nga ang ilang bahandi nagauna kanila ngadto sa langitnong mga puloy-anan. Gusto ba ang mga tawo nga masiguro ang ilang kabtangan? Ipabutang nila kini diha sa mga kamot nga nagdala sa mga timaan sa paglansang sa krus. Gusto ba sila nga magpahimulos sa ilang bahandi? Ipagamit nila kini sa pagtabang sa nagkinahanglan ug sa nagaantos. Gusto ba sila nga modaghan ang ilang mga kabtangan? Patalinghuga sila sa diosnon nga sugo nga nagaingon, “Pasidunggi si Jehova pinaagi sa imong manggad, ug sa mga inunahang bunga sa tanan mong abut; aron ang imong mga

kamalig mapuno sa kadaghan, ug ang imong pug-anan magaawas sa bag-ong bino.” Proverbio 3:9, 10. Papaninguhaa sila sa pagpugong sa ilang mga kabtangan alang sa hinakog nga mga katuyoan, ug kini moresulta ngadto sa ilang dayon nga pagkawala.

Apan ipahatag mla ang ilang bahandi ngadto sa Dios, ug gikan nianang taknaa kini magadala sa Iyang patik. Gipadkan kini sa Iyang pagkawalay kabalhinan. {ABA 294.1}

Ang Dios nagapahayag nga nagingon, “Bulahan kamo nga nanagpugas sa daplin sa tanan nga mga tubig.” Isaias 32:20. Ang walay hunong nga paghatag sa mga gasa sa Dios sa bisan diin nga ang kawsa sa Dios o ang mga kinahanglanon sa katawhan mangayo sa atong hinabang, dili makapobre. “Adunay nagasabulak ug nagadugang pa gayud; ug adunay nagadpig nga labi pa kay sa gikinahanglan, apan kini nagadugang hinuon sa kawalad-on.” Proverbio 11:24. Padaghanon sa magpupugas ang iyang binhi pinaagi sa pagsabulak niini. Mao usab kanila nga magtinumanon sa pag- apod-apod sa mga gasa sa Dios. Ilang padaghanon ang ilang mga panalangin pinaagi sa pagpanghatag. “Panghatag kamo, ug kamo pagahatagan,” maoy gisaad sa Dios; ang takus nga pinaugdo, dinasok ug onantan, ug magaawas, igabutang ra unya diha sa inyong sabakan.” Lucas 6:38. {ABA 294.2}

Kapitulo 32 – NAGABUHAT ILALOM SA MGA KALISDANAN

Samtang si Pablo nag-amping sa pagbutang sa atubangan sa iyang mga kinabig sa tinaw nga pagtulon-an sa Kasulatan mahitungod sa husto nga pagsuportar sa buhat sa Dios, ug samtang siya nag-angkon alang sa iyang kaugalingon ingon nga usa ka ministro sa ebanghelyo sa "katungod sa paglikay sa pagtrabaho" (1 Corinto 9:6) diha sa buhat sa kalibutan ingon nga usa ka paagi sa pagsuportar sa kaugalingon, apan diha sa daghang mga higayon sulod sa iyang pagpangalagad diha sa dagkung mga sentro sa buhilaman siya nagbuhat diha sa usa ka buhatan sa kamot alang sa iyang kaugalingon nga kabuhian. {ABA 296.1}

Taliwala sa mga Judiyo ang trabaho sa kamot dili makapakaulaw. Pinaagi ni Moises ang mga Hebreohanon gipahimangnoan sa pagbansay sa ilang mga anak sa mga pamatasan sa pagkakugihan, ug giila nga sala ang pagtugot sa batan-on nga magatubo nga walay kasinatian sa trabaho. Bisan pa nga ang bata pagaedukahon alang sa balaan nga katungdanan, gikinahanglan nga pagaton-an siya sa mapuslanon nga kinabuhi. Ang matag batan-on bisan ang iyang mga ginikanan dato o kabus, gitudloan sa pipila ka buhat. Ang mga ginikanan nga nagpabaya sa paghatag sa maong pagbansay alang sa ilang mga anak gitan-aw nga ningbiya gikan sa pahimangno sa Ginoo. Sumala niini nga pamatasan, si Pablo nakakat-on sa sayo pa sa pagpamuhat ug tolda. {ABA 296.2}

Sa wala pa siya mahimong tinon-an ni Cristo, si Pablo nagkupot sa usa ka hataas nga katungdanan ug wala magsalig sa buhat sa kamot alang sa panginabuhi. Apan unya, sa naubos na niya paggamit ang iyang kinitaan diha sa pagpauswag sa kawsa ni Cristo, usahay modangop siya sa iyang pangita kanhi aron iyang pangabuhian. Mao kini ang iyang gibuhat ilabina diha sa mga dapit wala kaayo masabut ang iyang mga katuyoan. {ABA 296.3}

Didto sa Tesalonica ang una natong mabasa nga si Pablo nagtrabaho ginamit ang iyang mga kamot diha sa pagsuportar sa iyang kaugalingon samtang siya nagwali sa pulong. Sa iyang pagsulat ngadto sa mga magtutoo didto, iyang gipahinumduman sila nga siya "makapabudlay unta" kanila, ug mipuno sa pagingon, "Mga igsoon, mahinumdum pa kamo sa among paghago ug pagbudlay; samtang kami nagwali kaninyo sa maayong balita gikan sa Dios, kami usab namuo magabii ug maadlaw aron kami dili makahatag ug kabug-at kang bisan kinsa kaninyo." Ug usab, diha sa iyang ikaduha nga sulat ngadto kanila, siya mipahayag nga siya ug ang iyang masigka- magbubuhat samtang kauban kanila wala makakaon "sa pagkaon nga iya ni bisan kinsa nga wala namo bayri." Sa adlaw ug sa gabii kami nagbuhat, siya misulat, "aron kami dili makasamok ni bisan kinsa kaninyo; dili nga kami walay katungod niini, kondili aron nga sa among paggawi sa ingon among ikahatag kaninyo ang panig-ingnan nga inyong pagasundon." 2 Tesalonica 3:8, 9. {ABA 296.4}

Didto sa Tesalonica gihinagbo ni Pablo ang mga tawo nga nagdumili sa pagtrabaho uban sa ilang mga kamot. Mahitungod niining matanga sa mga tawo nga siya sa ulahi nagsulat: “Ang uban kaninyo nanagbagdoy nga walay laing nahimo kondili ang pagpanghilabut sa uban. Karon ang maong mga tawo among ginasugo ug ginatambagan diha sa Ginoong Jesu-Cristo, nga kinahanglan magbudlay sila nga malinawon ug sa ingon niana magakaon sila sa ilang kaugalingon nga pagkaon. Samtang nagapangabudlay didto sa Tesalonica, si Pablo nagmaampingon sa pagbutang sa atubangan sa maong mga tawo sa husto nga paning-inghan. “Bisan gani sa diha pa kami uban kaninyo,” siya misulat, “among gihatag kaninyo kining maong sugo, kong adunay magdumili sa pagbuhat, ayaw ninyo siya pagpakan-a.” Mga bersikulo 11,12, 10. {ABA 297.1}

Sa matag panahon si Satanas naningkamot sa pagpaluya sa mga panlimbasug sa mga ulipon sa Dios pinaagi sa pagpasiugda nganha sa iglesya sa usa ka espiritu sa panatiko. Mao kini ang nahitabo diha sa kaadlawan ni Pablo, ug mao usab ang nahitabo sa ulahing mga siglo sulod sa panahon sa Repormasyon. Si Wycliffe, si Luther, ug ang daghan pa nga uban nga nagpabulahan sa kalibutan pinaagi sa ilang inpluwensya ug sa ilang pagtoo, nakahinagbo sa mga limbong nga pinaagi niini naninguha ang kaaway sa pagdala ngadto sa panatisismo ang mga hunahuna nga nanubra ang pagkamasibuton, mga kulangkulang ug dili balaan. Ang nahisalaag nga mga kalag nagpanudlo nga ang pagkab-ot sa tinuod nga kabalaan magadala sa hunahuna labaw sa tanang yutan-on nga panghunahuna ug pagadad-on ang mga tawo sa hingpit nga paglikay gikan sa trabaho. Ang uban, nga nagbarug sa mahigpit nga panan-aw sa pipila ka mga teksto sa Kasulatan, nagtudlo nga sala ang pagtrabaho—nga ang mga Cristohanon dili maghunahuna mahitungod sa lumalabay nga kaayohan nila o sa ilang mga pamilya, apan nga ilang ihalad ang tibuok nila nga mga kinabuhi sa hingpit ngadto sa espirituhanong mga butang. Ang pagtulon-an ug ang panig-ingnan ni Apostol Pablo maoy usa ka badlong sa maong mga panan-aw nga mapig-ot. {ABA 297.2}

Si Pablo wala kaayo magsalig sa buhat sa iyang mga kamot alang sa iyang pangabuhian samtang didto siya sa Tesalonica. Sa ulahi niyang paghisgut sa iyang kaagi didto sa maong siyudad, siya nagsulat ngadto sa mga magtutoo sa Filipos diha sa pag-ila sa mga gasa nga iyang nadawat gikan kanila samtang didto pa siya, nga nagingon, “Kay bisan gani sa didto ako sa Tesalonica, gipadad-an man akog hinabang.” Filipos 4:16. Bisan pa og sa hitabo nga iyang nadawat sa kming tabang mabinantayon siya sa pagpahiluna sa atubangan sa taga-Tesalonica sa usa ka panig-ingnan mahitungod sa kakugihan, aron walay makapasangil kaniya nga maibugon ug sila usab nga may mga panan-aw nga panatiko bahin sa buhat sa kamot mahatagan sa usa ka mapuslanon nga badlong. {ABA 298.1}

Sa unang pagduaw ni Pablo sa Corinto, iyang nakaplagan nga diha siya sa taliwala sa usa ka katawhan nga matahapon sa mga katuyoan sa mga dumoluong. Ang mga

Gresyanhon nga diha sa baybayon nga maigmat nga mga magpapatigayon. Dugay na sila nga gibansay sa malip-utong pagdumala sa patigayon nga misantup na sa ilang mga panghunahuna nga makatarunganon ang ganansya, ug nga ang paghimo ug salapi dalayegon bisan sa paagi nga maayo o dili maayo. Nasinati ni Pablo ang ilang mga kinaiya, ug dili niya gusto nga mahatagan sila ug higayon sa pagsulti nga siya nagwali sa maayong balita aron sa pagpadato sa iyang kaugalingon. Makatarunganon unta siya sa paghangyo ug suportar gikan sa iyang mga tigpatalinghug sa Corinto; apan andam siya mopalabay niini nga katungod, kay tingali unya nga ang iyang pagkamapuslanon ug kalampusan ingon nga usa ka ministro madaot pinaagi sa dili matarung nga katahap nga nagwali siya sa maayong balita tungod sa ganansya. Naninguha siya sa pagkuha sa tanang kahigayonan alang sa dili husto nga pagpresentar, aron ang kusog sa iyang mensahe dili unta mawala. {ABA 298.2}

Sa wala madugay tapus sa iyang pag-abut sa Corinto, nakaplagan ni Pablo ang "usa ka Judiyo nga ginganlan si Aquila, nga taga-Ponto, nga uban kang Priscila nga iyang asawa, bag-o pa lamang nahiabut gikan sa Italia." Kini "siya sama ra man kanila ug pangita." Sa gipapahawa sila sa balaod ni Claudio, nga nagsugo nga ang mga Judiyo mobiya sa Roma, si Aquila ug si Priscila ming-abut sa Corinto, diin sila nagpatindog ug usa ka padgayon ingon nga mamomuhat ug mga tolda. Nagpakisusi si Pablo mahitungod kanila, ug sa pagkahibalo nga sila mahadlokon sa Dios ug naninguha sa paglikay sa mananakod nga mga inpluwensya nga nagalibut kanila, "siya mipuyo ipon kanila, ug nagpamuhat.... Ug sa tanang adlaw nga igpapahulay siya nagpaldglantugi didto sa sinagoga, sa pagpangdani sa mga Judiyo ug mga Gresyanhon." Buhat 18:2-4. {ABA 299.1}

Sa ulahi, si Silas ug si Timoteo mitipon kang Pablo didto sa Corinto. Kining mga igsoona nagdala uban kanila ug mga sala gikan sa mga iglesya sa Macedonia, alang sa pagsuportar sa buhat. {ABA 299.2}

Diha sa iyang ikaduhang sulat ngadto sa mga magtutoo sa Corinto, nasulat tapus niya mapatindog ang usa ka malig-on nga iglesya didto, gisubli ni Pablo ang iyang paagi sa kinabuhi taliwala kanila. "Nakasala ba ako sa akong pagpakaulaw sa akong kaugalingon," siya nangutana, "aron kamo mahituboy, tungod kay giwali ko diha ang maayong balita sa Dios sa walay pagpagasto kaninyo? Gisakmitan ko ang ubang mga iglesya pinaagi sa pagdawat ug hinabang gikan kanila aron lamang ako makaalagad kaninyo. Ug sa diha na ako uban kaninyo, ug hingkabsan ako sa mga kinahanglanon, wala ako magsamok kang bisan kinsa: kay ang akong mga gikinahanglan gihatag man kanako sa mga igsoon nga nangabut gikan sa Macedonia. Busa ako midumili ug magapadayon sa pagdumili sa pagsamok kaninyo sa bisan unsang paagi. Maingon nga ang kamatuoran ni Cristo ania kanako, ako magaingon nga walay bisan kinsa nga makapugong kanako sa akong pagpasigarbo niini diha sa tibuok kayutaan sa Acaya." 2 Corinto 11:7-10. {ABA 299.3}

Si Pablo nagtug-an ngano nga siyang gisunod kining paagiha didto sa Corinto. Gisunod niya kadto aron nga siya dili makahatag ug hinungdan sa pagpakaulaw ngadto "kanila nga naninguha sa kahigayonan" 2 Corinto 11:12. Samtang nagbuhat siya sa paghimo ug tolda nangabudlay usab siya nga matinumanon diha sa pagmantala sa maayong balita. Siya sa iyang kaugalingon nagpahayag mahitungod sa iyang mga kabudlay nga nagingon, "Ang mga ilhanan sa pagkaapostol nahimo sa taliwala kaninyo diha sa akong hingpit nga pailub, inubanan sa mga ilhanan, ug mga katingalahan ug mga milagro." Unya siya mipuno sa pagingon, "Kay sa unsa mang kahimtanga nga nahimo kamong iwit sa ubang mga iglesya, gawas lamang nga wala ko kamo pagsamoka? Pasayloa gayud ako mining maong pagdaot kaninyo. Tan-awa, andam na ako karon sa pag-anha kaninyo sa ikatulo kong pagduaw. Ug ako dili magsamok kaninyo, kay ang akong ginapangita mao man kamo.... Apan igakalipay ko gayud nga ako magasto ug pagagastohon alang kaninyo." 2 Corinto 12:12-15. {ABA 299.4}

Sulod sa taas nga panahon sa iyang ministeryo didto sa Efeso, diin sulod sa tulo ka tuig iyang gipadayon ang usa ka agresibo nga pangwali sa tibuok nga rehyon, si Pablo nagtrabaho na man sa iyang panginabuhi. Didto sa Efeso, ingon didto sa Corinto, napadasig ang apostol pinaagi sa presensya ni Aquila ug ni Priscila, kinsa nag-uban kaniya diha sa iyang pagbalik ngadto sa Asia sa talitapus na ang iyang ikaduhang panaw nga misyonero. {ABA 300.1}

Dihay uban nga wala moangay nga si Pablo magtrabaho sa iyang kamot, nga nagpangatarungan nga kini wala mahiuyon sa buhat sa usa ka ministro sa maayong balita. Ngano man nga si Pablo nga usa ka ministro sa labing taas nga matang, magtipon sa buhat sa kamot sa pagwali sa maayong balita? Dili ba ang magbubuhat takus man sa iyang suhol? Nganong iya man nga gamiton ang panahon diha sa pagbuhat ug mga tolda nga unta magamit sa maayong buluhaton? {ABA 300.2}

Apan wala ilha m Pablo nga ang nagasto nga panahon nga nawala. Samtang siya nagtrabaho uban ni Aquila kanunay siya nga nakigsulti sa Dakung Magtutudlo, nga wala mag-usik ug higayon sa pagsaksi alang sa Manluluwas, ug diha sa pagtabang kanila nga nagkinahanglan ug panabang. Ang iyang hunahuna kanunay nagakab-ot sa espirituhanon nga kahibalo. Naghatag siya sa iyang mga masigka- magbubuhat sa mga pahimangno diha sa espirituhanong mga butang, ug nagbutang usab siya ug sumbanan sa kakugi ug sa kahingpit. Siya maoy usa ka abtik ug hanas nga magbubuhat, ug kugihan sa patigayon, "mainiton diha sa Espiritu, nga nagaalagad sa Ginoo." Roma 12:11. Samtang siya nagbuhat sa iyang pangabuhian, ang apostol nakasulod ngadto sa usa ka matang sa katawhan nga dili mya maduul sa lain nga paagi. Iyang gipakita sa iyang mga kaubanan nga ang kabatid diha sa kasagaran nga mga arte maoy usa ka gasa gikan sa Dios nga mao ang naghatag sa gasa ug sa kaalam sa husto nga paggamit mini. Iyang gitudlo nga bisan

diha sa matag-adlaw nga pagbuhat nga mga kamot wala makaiban bisan unsa gikan sa kusog sa iyang makapahinuklog nga mga pangaliya ingon nga usa ka Cristohanon nga ministro. {ABA 300.3}

Usahay si Pablo nagbuhat sa gabii ug sa adlaw, dili lamang alang sa iyang kaugalingon nga pangabuhian, kondili nga aron siya makatabang sa iyang masigkamagbubuhat. Iyang gibahinan sa iyang mga kinitaan si Lucas, ug iyang gitabangan si Timoteo. May mga panahon nga giantos niya ang kagutom, aron lamang nga iyang matabangan ang uban sa ilang mga kinahanglanon. Ang iyang kinabuhi maoy usa ka dili hakog nga kinabuhi. Sa nagakaduul na ang pagtapus sa iyang pagpangalagad, sa higayon sa panamilit nga pakigsulti ngadto sa mga tigulang sa Efeso, didto sa Malita, siya nakabayaw sa iyang gikubalan nga mga kamot, ug miingon, “Wala akoy gikaibgan ni bisan kinsa nga salapi, o bulawan, o bisti. Oo, kamo gayud nasayud nga alang sa mga kinahanglanon ko ug sa akong mga kauban, maoy mialagad kining mga kamota. Sa tanang mga butang gikapakita ko kaninyo nga ang mga maluyahon kinahanglan inyong tabangan pinaagi sa ingon nga pagbudlay, nga magahinumdum kamo sa pulong sa Ginoong Jesus nga siya gayud mao ang nagsulti, Labi pang bulahan ang paghatag kay sa pagdawat.” Buhat 20:33-35. {ABA 301.1}

Kong ang mga ministro nagbati nga sila nag-antos sa kalisud ug sa kakulangon diha sa kawsa ni Cristo, sa ilang handurawan paduawa sila sa buhatan dim si Pablo nagbuhat. Pamatngona sila sa ilang hunahuna nga samtang kining tawo nga pinili sa Dios nagaporma sa Iona, nagabuhat siya alang sa tinapay nga sa makatarunganon iyang pagakinabuhian pinaagi sa iyang mga kahago ingon nga usa ka apostol. {ABA 301.2}

Ang buhat maoy usa ka panalangin, ug dili usa ka tunglo. Ang usa sa espiritu sa katapol magalaglag sa pagkadiosnon ug magapasubo sa Espiritu sa Dios. Ang usa ka limaw nga wala magalihok, baho, apan ang usa ka dalisay, ug nagaagay nga tubig nagakatag kahimsug ug kasaya sa tibuok yuta. Nasayud si Pablo nga kadtong walay pagpanumbaling sa buhat sa kamot sa dili madugay mabakol. Nagtinguha siya sa pagtudlo sa batan-ong mga ministro nga pinaagi sa pagbuhat sa ilang mga kamot nga mapaugnat ang ilang mga kusog ug mga ugat, makusgan sila sa pag-agwanta sa mga kahago ug mga kalisud nga magahulat kanila diha sa kaumhan sa maayong balita. Ug naila niya nga ang iyang kaugalingon nga mga pagtulon-an makulangan sa kinabuhi ug kusog kong kini wala mapaugnat sa husto ang tanang bahin sa sistema. {ABA 301.3}

Ang tapolan mawad-an sa dili mabilhan nga eksperensya nga makuha pinaagi sa usa ka matinumanon nga pagbuhat sa kasagarang mga katungdanan sa kinabuhi. Dili diyutay, kondili linibo ang mga tawo nga nangabuhi lamang sa pag-usik sa mga kaayohan nga sa Iyang kaluoy gihatag sa Dios ngadto kanila. Malimot sila sa pagdala ngadto sa Ginoo sa

mga halad sa pasalamat tungod sa mga kadato nga Iyang gipiyal nganha kanila. Nalimot sila nga pinaagi sa pagpatigayon nga maalamon sa mga talanton nga gipahulam kanila sila mahimong mga manggagama ingon man nga mga konsumidor. Kong ilang nasabtan ang buhat nga gitinguha sa Ginoo nga ilang pagabuhaton ingon nga Iyang magatabang nga kamot sila dili molikay sa kapangakohan. {ABA 302.1}

Ang kagamitan sa batan-ong mga lalaki nga nagbati nga sila gitawag sa Dios sa pagwali, daku ang pag-agad sa paagi sa ilang pagsulod sa ilang mga buhat. Kadtong ginapili sa Dios alang sa buhat sa ministeryo magahatag ug kapanghimatuoran sa ilang hataas nga pagtawag ug pinaagi sa tanang mahimo magatinguha sa pagtubo ngadto sa pagkatakus nga mga magbubuhat. Sila maningkamot sa pagkuha ug eksperensya nga magapatakus kanila sa pagplano, sa pag-organisar, ug sa pagbuhat. Sa ilang pag-ila sa kabalaan sa ilang pagkatinawag, sila pinaagi sa pagdisiplina sa kaugalingon, mahimong labaw ug labaw pa gayud nga sama sa ilang Agalon, nga magapadayag sa Iyang pagkamaayo, sa gugma ug sa kamatuoran. Ug samtang ilang ipaila ang kainiton diha sa pagpauswag sa mga talanton nga gipiyal nganha kanila, ang iglesya magtabang nga maalamon kanila. {ABA 302.2}

Dili ang tanan nga nagbati nga sila gitawag sa pagwali, pagadasigon sa paghatag sa ilang kaugalingon ug sa ilang mga pamilya dihadiha dayon nganha sa iglesya alang sa magapadayon nga pagsuportar sa paninapi. Adunay katalagman nga ang uban nga limitado ug eksperensya madaot sa ulog-ulog ug pinaagi sa dili maalamon nga pagpadasig sa pagdahum sa hingpit nga suportar gawas sa bisan unsa nga seryoso nga paningkamot sa ilang bahin. Ang mga salapi nga na halad sa pagpakaylap sa buhat sa Dios dili pagahutdon sa mga tawo nga nagtinguha sa pagwali lamang aron sila magadawat sa suportar ug sa ingon niini magatagbaw sa usa ka hinakog nga ambisyon alang sa usa ka masayon nga kinabuhi. {ABA 302.3}

Ang batan-ong mga lalaki nga nagtinguha sa paggamit sa ilang mga gasa diha sa buluhaton sa ministeryo, makakaplag ug usa ka makatabang nga leksyon diha sa sumbanan ni Pablo didto sa Tesalonica, sa Corinto, sa Efeso, ug sa ubang mga dapit. Bisan pa siya usa ka maayong magsusulti, ug pinili sa Dios sa pagbuhat sa usa ka pinasahi nga buluhaton, wala gayud siya magtamay sa buhat sa kamot, ni siya naluya sa pagsakripisyo alang sa kawsa nga iyang gihigugma. “Bisan hangtud niining taknaa karon,” siya misulat ngadto sa mga taga-Corinto, “kami mga gutom ug uhaw ug walay mga saput, ug ginadagmalan kami ug kami walay kaugalingong mga puloy- anan; ug kami nagabudlay, nga nagabuhat ginamit ang among kaugalingong mga kamot. Sa diha nga pasipalahag ug sulti, kami manalangin lang; sa diha nga lutoson, kami pailub lang.” 1 Corinto 4:11, 12. {ABA 303.1}

Usa sa labing daku nga tawhanong magtutudlo, si Pablo sa malipayon naghimo sa labing ubos ingon man sa labing hataas nga mga katungdanan. Sa diha sa pagalagad alang sa

Agalon ang mga kahigayonan daw nagkinahanglan, sa lanabubut-on siya nagtrabaho diha sa iyang panginabuhian. Bisan pa niini, andam siya kanunay sa pagpadaplin sa iyang buhat nga kalibutanon, aron sa pagtagbo sa pagsukol sa mga kaaway sa maayong balita, o sa pagpauswag sa usa ka pinasahi nga higayon sa pagdaug mga kalag ngadto kang Jesus. Ang iyang kasibut ug ang iyang kakugi maoy usa ka badlong sa katapol ug sa dnguha alang sa kasayon. {ABA 303.2}

Gibutang ni Pablo ang usa ka sulundan batok sa maong panghunahuna, unya gikuha ang inpluwensya sa iglesya batok sa maong panghunahuna nga ang maayong balita ikamantala nga malampuson lamang pinaagi kanila nga sa bug-os nahigawas gikan sa pagpanginahanglan sa buhat sa kamot. Iyang giilustrar diha sa usa ka praktikal nga paagi unsay pagabuhaton sa mga layko nga nahalad diha sa daghang mga dapit diin ang katawhan dili pa sinati sa mga kamatuoran sa maayong balita. Ang iyang mga paagi nakapadasig sa daghang mga magbubuhat nga mapainubsanon nga may dnguha sa paghimo sa pagpauswag sa kawsa sa Dios samtang sa mao nga higayon sila nagsuportar sa ilang kaugalingon, diha sa adlaw-adlaw nga pangabudlay. Si Aquila ug si Priscilla wala tawga sa paghatag sa tibuok nilang panahon ngadto sa pangalagad sa maayong balita, apan kining mapainubsanong mga mamomuo gigamit sa Dios sa pagpakita kang Apollo sa labaw pa nga kahingpit sa dalan sa kamatuoran. Ginagamit sa Ginoo ang nagkalainlain nga mga ginamiton alang sa katumanan sa Iyang katuyoan, ug samtang ang uban nga may pinasahi nga mga talanton gipili sa paggamit sa tanan nilang mga kusog alang sa buhat sa pagpanudlo ug sa pagwali sa maayong balita, aduna pay daghang uban nga wala gayud mapandongi sa tawhanong mga kamot sa ordinasyon, ginatawag sa pagbuhat sa usa ka importante nga bahin sa pagluwas ug mga kalag. {ABA 303.3}

Adunay usa ka daku nga kaumhan nga bukas sa atubangan sa magkinaugalingon nga magbubuhat sa maayong balita. Daghan ang makakuha ug mapuslanong mga eksperensya diha sa ministeryo samtang nagabuhat sa usa ka bahin sa panahon diha sa pipila ka porma sa pagpanarbaho pinaagi sa kamot, ug pinaagi niini motubo ang kusganong mga magbubuhat alang sa importante nga pagalagad diha sa kabus nga mga kaumhan. {ABA 304.1}

Ang ulipon nga nagsakripisyo sa kaugalingon nga sa walay pagkakapoy nagapangabudlay diha sa pulong ug sa pagtulon-an, nagadala diha sa iyang kasingkasing sa usa ka mabug-at nga lulan. Wala niya sukda ang iyang buhat pinaagi sa mga oras. Ang iyang mga suhol wala mag-inpluwensya kaniya diha sa iyang paghago, ni miliso siya gikan sa iyang katungdanan tungod sa dili maayo nga mga kahimtang. Gikan sa langit iyang nadawat ang iyang pagkasinugo, ug ngadto sa langit siya nagatutuk alang sa iyang suhol sa diha nga ang buhat nga gipiyal nganha kaniya matapus. {ABA 304.2}

Maoy piano sa Dios nga ang maong mga magbubuhat mahigawas gikan sa wala kinahanglana nga kahingawa, aron sila makabaton sa hingpit nga higayon sa pagsugot sa mando ni Pablo ngadto kang Timoteo nga nagaingon, “Atimana ang maong mga katungdanan, ug usaha niini ang imong panghunahuna.” 1 Timoteo 4:15. Samtang magmatngon sila sa pagpaugnat sa igo aron mabaskug ang kaisipan ug lawas, apan dili maoy piano sa Dios nga sila pagapugson sa paggamit sa dakung bahin sa ilang panahon diha sa buhat sa kalibutan. {ABA 304.3}

Kining maong mga magbubuhat nga matinumanon, bisan andam sila nga magasto alang sa maayong balita, wala mahagawas gikan sa panulay. Sa diha nga sila malangan ug mabug-atan sa kabalaka tungod sa kapakyas sa iglesya sa paghatag kanila sa igo nga suportar sa paninapi, ang uban kanila sa mapintas pagaharangon sa manonulay. Sa diha nga ilang makita nga ang mga pangabudlay gipakagaan lamang sa pagtan-aw, maubos sila. Tinuod, nga sila nagapaabut sa panahon sa paghukom alang sa ilang makatarunganon nga ganti, ug kini nagapadasig kanila; apan sa pagkakaron ang ilang mga pamilya kinahanglan may pagkaon ug bisd. Kong sila makabad pa lamang nga sila nakagawas na gikan sa ilang diosnon nga sugo sila sa kinabubut-on motrabaho sa ilang mga kamot. Apan ilang naila nga ang ilang panahon iya sa Dios, bisan pa sa hiktin nga panlantaw nila nga maoy maghatag kanila sa igo nga mga pundo. Sila mobarug ibabaw sa panulay aron sa pagsulod ngadto sa mga kabuhian nga pinaagi niini matubag ang ilang mga kawalad-on, ug sila magpadayon sa pagbuhat alang sa pagpauswag sa kawsa nga mahal pa kanila kay sa kinabuhi mismo. Aron mahimo nila lam, sila mapugos sa pagsunod sa sumbanan ni Pablo ug sulod sa usa ka panahon mobuhat uban sa ilang mga kamot bisan nagapadayon sa ilang buluhaton sa ministeryo. Kini ilang ginahimo aron sa pagpauswag dili sa ilang kaugalingon nga mga kaayohan, kondili sa mga kaayohan sa kawsa sa Dios dinhi sa yuta. {ABA 304.4}

Adunay mga panahon diin daw dili mahimo sa ulipon sa Dios ang pagbuhat nga gildnahanglan tapuson, tungod sa kakulang sa mga kinahanglanon sa pagpadayon sa usa ka kusganon ug dbuok nga buhat. Ang uban mahadlokon nga ang mga kahimanan nga anaa kanila dili mahimo ang pagbuhat sa tanan nga ilang gibati nga ilang katungdanan sa pagbuhat. Apan kong sila mopadayon sa unahan diha sa pagtoo, ang kaluwasan sa Dios igapadayag, ug magauban ang kauswagan sa ilang mga paningkamot. Siya nga nag-agda sa Iyang mga sumosunod sa paglakaw ngadto sa tanang mga bahin sa kalibutan magasangga sa matag-magbubuhat ldnsa nga diha sa pagka- masinulondon sa Iyang sugo nagatinguha sa pagmantala sa Iyang mensahe. {ABA 305.1}

Diha sa pagpatubo sa Iyang buluhaton ang Ginoo dili kanunay maghimo nga an-aw sa tanang butang sa atubangan sa Iyang mga ulipon. Usahay Iyang sulayan ang pagsalig sa Iyang katawhan pinaagi sa pagdala ug mga kahigayonan nga magpugos kanila sa pagpadayon sa unahan diha sa pagtoo. Sa kasagaran Iyang dad-on sila ngadto sa masigpit

ug masulayong mga dapit, ug mandoan sila sa pagpadayon sa diha nga ang ilang mga tiil daw nagadapat sa mga tubig sa Jordan. Kini mao ang mga panahon, sa diha nga ang mga pagampo sa Iyang mga ulipon magasaka ngadto Kaniya diha sa mainiton nga pagtoo, nga ang Dios magabukas sa agianan sa atubangan nila ug magdala kanila ngadto sa usa ka dakung dapit. {ABA 305.2}

Sa diha nga ang mga mensahero sa Dios makaila sa ilang mga katungdanan ngadto sa kabus nga mga bahin sa kaparrasan sa Ginoo, ug diha sa espiritu sa Magbubuhat nga Agalon sa walay pagkakapoy magbuhat alang sa pagkakabig sa mga kalag, ang mga manolunda sa Dios magaandam sa agianan sa atubangan nila, ug ang mga kinahanglanon alang sa pagpadayon sa unahan sa buhat igahatag. Kadtong nalamdagan mohatag nga madagayaon sa pagsuportar sa buhat nga ginahimo alang sa ilang kaayohan. Sila motubag nga manggihatagon ngadto sa matag-tawag alang sa hinabang, ug ang Espiritu sa Dios magapalihok sa ilang mga kasingkasing aron sa pagbulig sa kawsa sa Ginoo dili lamang diha sa mga kaumhan sa ilang mga dapit, kondili diha sa mga dapit sa unahan. Sa ingon niini ang kusog magaabut ngadto sa uban nga nagabuhat sa ubang mga dapit, ug ang buhat sa Ginoo magadasdas diha sa Iyang kaugalingong natudlo nga paagi. {ABA 306.1}

Kapitulo 33 – Usa ka Balaan nga Pangalagad

Diha sa iyang kinabuhi ug sa mga leksyon si Cristo naghatag ug usa ka hingpit nga panig-ingnan sa dili hinakog nga pangalagad nga ang gigikanan niini diha sa Dios. Ang Dios wala magpakabuhi alang sa Iyang Kaugalingon. Pinaagi sa pagbuhat sa kalibutan, ug pinaagi sa pagsapnay sa tanang mga butang, sa walay hunong Siya nagaalagad ngadto sa uban. “Siya nagapasubang sa Iyang adlaw sa ibabaw sa mga daotan ug sa ibabaw sa mga maayo, ug nagapadalag ulan ngadto sa mga matarung ug sa mga dili matarung.” Mateo 5:45. Kining mao nga sumbanan sa pangalagad gitugyan sa Amahan ngadto sa Iyang Anak Gihatag si Jesus ingon nga ulo sa katawhan ug pinaagi sa Iyang panig-ingnan magatudlo sa kahulogan sa pagalagad. Ang tibuok Niya nga kinabuhi nailalom sa usa ka kasugoan sa pagalagad. Iyang gialagaran ang tanan ug gisilbihan ang tanan. {ABA 307.1}

Gibalikbalik ni Jesus ang pagpasabut niini nga prinsipyo taliwala sa Iyang mga tinonan. Sa diha nga naghangyo ug pagkamolabaw sa uban si Santiago ug si Juan, Siya miingon, “Bisan kinsay gustong magdaku kaninyo kinahanglan mainyo siyang sulogoon, ug bisan kinsay gustong maghawod kaninyo, kinahanglan mainyo siyang ulipon: maingon nga ang Anak sa Tawo mianhi dili aron siya pagaalagaron kondili sa pagalagad ug sa paghalad sa iyang kinabuhi sa pagpakamatay ingon nga lukat alang sa daghan.” Mateo 20:26-28. {ABA 307.2}

Sukad sa Iyang pagsaka sa langit gipadayon ni Cristo ang Iyang buhat sa ibabaw sa yuta pinaagi sa pinili nga mga embahador, nga pinaagi kanila Siya magasulti ngadto sa mga anak sa katawhan ug magaalagad sa ilang mga kinahanglanon. Ang daku nga Ulo sa iglesya magadumala sa Iyang buhat pinaagi sa tabang sa mga lalald nga gilain sa Dios sa pagbuhat ingon nga Iyang mga tinugyanan. {ABA 307.3}

Ang katungdanan nila nga ginatawag sa Dios aron sa pagbuhat sa pulong ug sa pagtulon-an alang sa pagpauswag sa Iyang iglesya, maoy usa ka kapangakohan nga malisud. Puli ni Cristo sila magapakiluoy sa mga lalaki ug sa mga babaye nga mapasiguli ngadto sa Dios, ug sila makatuman lamang sa ilang tuyo samtang ilang madawat ang kaalam ug ang gahum gikan sa itaas. {ABA 307.4}

Ang mga ministro ni Cristo mao ang espirituhanong mga magbalantay sa katawhan nga gipiyal sa ilang pag-atiman. Ang ilang buhat gipakasama sa mga magbalantay. Sa karaan nga mga panahon sagad gipahimutang sa ibabaw sa mga kota ang mga bantay, diin gikan sa bantaaw nga mga dapit ilang mananaw ang importante nga mga dapit nga pagabantayan, ug maghatag ug pasidaan mahitungod sa pag-abut sa kaaway. Ang kaluwasan sa tanan nga anaa sa sulod nagadepende sa ilang pagkamatinumanon. Diha sa ginapahibalo nga mga salang sila gimandoan sa pagtawag sa laing usa ka bantay, aron sa pagsiguro nga ang tanan nagmata ug nga walay kadaot nga mahiaguman ni bisan kinsa. Ang singgit sa pagsalig o

sa pasidaan molanog gikan sa usa ngadto sa usa, ang matag-usa magasumay sa singgit hangtud nga kini molanog sa tibuok nga siyudad. {ABA 308.1}

Ngadto sa matag-ministro si Jehova nagapahayag: “Oh anak sa tawo, gibutang ko ikaw nga usa ka magbalantay alang sa balay sa Israel; tungod niini patalinghugi ang pulong sa akong baba, ug ihatag kanila ang pasidaan gikan kanako. Sa diha nga ako moingon sa daotan, Oh daotan nga tawo, ikaw sa pagkamatuod mamatay gayud, kong ikaw dili mosuld sa pagpasidaan sa tawong daotan gikan sa iyang dalan; kanang tawong daotan mamatay gayud diha sa iyang kasal- anan, apan ang iyang dugo pagapanilngon ko diha sa imong kamot. Apan kong ikaw nakapasidaan sa tawong daotan mahitungod sa iyang dalan sa pagbiya nhni,...ginapagawas mo ang imong kalag.” Ezekiel 33:7-9. {ABA 308.2}

Ang mga pulong sa manalagna nagpahayag sa solemni nga kapangakohan sa ginatudlo ingon nga mga magbalantay sa iglesya sa Dios, mga piniyalan sa mga dnago sa Dios. Sila padndogon ingon nga mga magbalantay sa ibabaw sa mga kota sa Sion, aron sa pagbudyong sa alarma sa umaabut nga kaaway. Mahimutang sa katalagman sa pagkahulog ilalom sa panulay ang mga kalag, ug sila mangawala gawas kong ang mga ministro mga madnumanon sa ilang pagkapiniyalan. Kong bisan sa unsang katarungan ang ilang espirituhanon nga mga igbalad magabinhod na sa hilabihan nga dili na sila makahimo sa pag-ila sa katalagman, ug tungod sa ilang kapakyas sa paghatag sa pasidaan ang katawhan mangawala, pagapanilngon sa

Dios diha sa ilang mga kamot ang dugo niadtong nangawala. {ABA 308.3}

Maoy usa ka katungod sa mga magbalantay sa ibabaw sa mga kota sa Sion sa pagkinabuhi nga kaduul kaayo sa Dios, ug mahimong dali rang mobati sa mga hunahuna sa Iyang Espintu, nga Siya makabuhat pinaagi kanila sa pagsuld sa mga lalaki ug sa mga babaye mahitungod sa ilang katalagman ug magtudlo kanila ngadto sa dapit sa kaluwasan. Sa madnumanon sila magapasidaan kanila mahitungod sa siguro nga sangputanan sa paglapas, ug sa matinumanon sila mao ang magbantay sa mga tinguha sa iglesya. Walay panahon nga sila magpalugak sa ilang pagbantay. Ang ila maoy usa ka buhat nga nagkinahanglan sa paggamit sa matag-galamhan sa tawo. Sama sa mga paningog sa trumpeta ipataas nila ang ilang mga dngog, ug dili gayud sila magpadngog sa usa ka maduhaduhaon ug walay siguro nga dngog. Dili tungod sa mga suhol nga sila maghago, apan tungod kay dili sila makahimo niini sa laing paagi, tungod kay ilang naila nga adunay kagul-anan nga moabut kanila kong mapakyas sila sa pagwali sa maayong balita. Ingon nga pinili sa Dios, ug napatikan sa dugo sa paghalad, sila mao ang pabangalon sa mga lalaki ug sa mga babaye gikan sa dili matukib nga kalaglagan. {ABA 309.1}

Ang ministro nga usa ka masigkamagbubuhat ni Cristo magabaton sa usa ka halalom nga pagbati sa kabalaanon sa iyang buluhaton ug sa kabudlay ug sa sakripisyo nga

gikinahanglan sa paghimo niini nga malampuson. Dili niya pagatagdon ang iyang kaugalingon nga kasayon o kahamugaway. Malimtanon siya sa kaugalingon. Sa iyang pagpangita sa nawala nga mga karnero dili siya makaila nga siya gikapoyan, gitugnaw ug gigutom. Usa lamang ang tumong sa iyang panan-aw— ang pagluwas sa nawala. {ABA 309.2}

Siya nga nagaalagad ilalom sa bandila nga namansahan sa dugo ni Emmanuel magahimo niini nga magkinahanglan sa bayanihon nga paningkamot ug sa mapailubon nga paglahutay. Apan ang sundalo sa krus magatindog nga walay pagsibog diha kinaunahan sa panggubatan. Samtang igaduot siya sa kaaway diha sa pag-ataki kaniya, siya moliso ngadto sa salipdanan alang sa panabang, ug samtang iyang dad-on ngadto sa Ginoo ang mga saad sa pulong, siya malig-on alang sa mga katungdanan sa maong takna. Iyang maila ang iyang panginahanglan sa kusog nga gikan sa langit. Ang mga kadaugan nga iyang makuha dili magadala kaniya sa pagpataas sa kaugalingon, apan makapasalig ug labaw pa diha sa Usa nga Gamhanan. Ang pagsalig niana nga Gahum, makapatakus kaniya sa pagpresentar sa mensahe sa kaluwasan sa hilabihan kamakusganon nga kini magakurogkurog diha sa ubang mga hunahuna. {ABA 309.3}

Siya nga magapanudlo sa pulong sa iyang kaugalingon kinahanglan magkinabuhi diha inoras nga pagpakigsulti sa Dios pinaagi sa pagampo ug diha sa usa ka pagtoon sa Iyang pulong, kay ania dinhi ang tuburan sa kusog. Ang pakigsulti sa Dios makahatag ug gahum sa panlimbasug sa ministro nga daku pa kay sa inpluwensya sa iyang pagwali. Mahitungod niining gahuma siya dili magtugot nga katunginahan siya. Sa kainiton nga dili madumilian, siya magpangamuyo sa Dios nga siya palig-onon ug mapanalipdan alang sa katungdanan ug sa pagsulay, ug sa paghikap sa iyang mga ngabil sa buhi nga kalayo. Sagad sa mga embahador ni Cristo gamay ra kaayo ang pagsabut sa dayon nga mga katinuoran. Kong ang mga tawo magalakaw uban sa Dios, Iyang tagoan sila diha sa liki sa Batong Bantilis. Sa matagoan na, sila makakita sa Dios, maingon nga si Moises nakakita Kaniya. Pinaagi sa gahum ug sa kahayag nga Iyang igahatag sila makasabut ug labaw pa ug makabuhat ug labaw pa kay sa mahimo sa ilang tawhanong paghukom. {ABA 310.1}

Labing malampuson ang lansis ni Satanas kong gamiton batok niadtong nangasubo. Sa diha nga ang kaluya maghulga sa pagsanap sa ministro, ipahikyad niya sa atubangan sa Dios ang iyang mga kinahanglanon. Sa diha nga ang mga langit daw ingon sa tumbaga sa ibabaw ni Pablo nga siya misalig sa labing hingpit diha sa Dios. Labaw pa kay sa kasagaran sa mga katawhan siya nahibalo sa kahulogan sa kalisud; apan patalinghug sa iyang madaugon nga singgit samtang gilikusan sa panulay ug sa kasumpakian, ang iyang mga tiil mipadayon paingon sa langit: “Kay kining magaan ug lumalabay nga kasakit nagaandam alang kanamo sa labihan gayud kadaku ug walay katapusang gibug-aton sa himaya, tungod kay kami nagasud-ong man dili sa mga butang nga makita; kay ang mga

butang nga makita lumalabay lamang, apan ang mga butang nga dili makita walay katapusan." 2 Corinto 4:17, 18. Kanunay gayud gitumong ni Pablo ang iyang mga mata ngadto sa dili makita ug sa walay katapusan. Sa pag-ila nga siya nagapakig-away batok sa labaw sa kinaiyahan nga mga gahum, iyang gibutang ang iyang pagsalig diha sa Dios ug diha niini ang iyang kusog. Pinaagi sa pagtan-aw Kaniya nga dili makita nga makuha ang kusog ug kalagsik sa kalag ug ang gahum sa yuta ibabaw sa hunahuna ug sa kinaiya mabunggo. {ABA 310.2}

Sa walay pagpugong ang usa ka pastor kinahanglan mosagol sa katawhan nga iyang gipangabudlayan, aron nga pinaagi sa pagsinati kanila iyang mahibaloan unsaon sa pagpahauyon sa iyang pagpanudlo ngadto sa ilang mga kinahanglanon. Sa diha nga ang usa ka ministro nakawali na sa usa ka sermon, mao pay pagsugod sa iyang; buhat. Adunay personal nga buluhaton nga kinahanglan iyang pagabuhaton. Iyang pagaduawon ang katawhan diha sa ilang mga puloy-anan, makigsulti ug makigampo uban kanila diha sa kamainiton ug sa pagpaubos. Adunay mga pamilya nga dili gayud maabut sa mga kamatuoran sa Dios gawas kong ang mga piniyalan sa Iyang grasya mosulod sa ilang mga puloy-anan ug magtudlo kanila ngadto sa taas pa nga agianan. Apan ang mga kasingkasing sa magahimo niining buhata kinahanglan magputok kauyon sa kasingkasing ni Cristo. {ABA 311.1}

Daku ang masabtan diha sa sugo nga nagingon, "Umadto ka sa kadalanan ug sa kakoralan, ug pilita ang mga tawo sa pag-anhi aron mapuno kining akong balay." Lucas 14:23. Ipatudlo sa mga ministro ang kamatuoran diha sa mga panimalay, nga magapaduul kanila nga iyang gipangabudlayan, ug samtang sila magatambayayong sa Dios, Siya magapasabut kanila sa espirituhanon nga gahum. Giyahan sila ni Cristo diha sa ilang buluhaton, nga magahatag kanila sa mga pulong nga litokon nga mounlod sa halalom ngadto sa mga kasingkasing sa mga dgpatalinghug. Maoy katungod sa tagsatagsa ka ministro nga makahimo sa pagsulti uban kang Pablo sa pagingon, "Wala ko man ililong bisan unsa nga inyong kaayohan, nga nagpanudlo kaninyo sa atubangan sa kadaghanan ug diha sa inyong kabalayan,...sa paghinulsol ngadto sa Dios ug sa pagtoo kang Jesu- Cristo nga atong Ginoo." Buhat 20:27, 20, 21. {ABA 311.2}

Ang Manluluwas nagpamalaybalay, nagpang-ayo sa mga masakiton, naglipay sa mga nagbalata, nagahumpay sa ginasakit, ug nagasulti sa kalinaw ngadto sa masulob-on. Iyang gipangogos ang mga kabataan diha sa Iyang mga bukton ug gipanalanginan sila, ug misulti sa mga pulong mahitungod sa paglaum ug sa paglipay ngadto sa mga inahan nga gikapoyan. Uban sa andam kanunay nga kalumo ug kaaghop Iyang gitagbo ang tanan nga porma sa tawhanon nga kagul-anan ug kalisdanan. Dili alang sa Iyang kaugalingon kondili alang sa uban ang Iyang pagpangabudlay. Ulipon Siya sa tanan. Maoy Iyang pagkaon ug ilimnon ang pagdala ug paglaum ug kusog ngadto sa tanan nga Iyang ihibalag. Ug samtang

ang mga lalaki ug mga babaye nagpatalinghug sa mga kamatuoran nga nangahulog gikan sa Iyang mga ngabil, nga hilabihan kalahi gikan sa mga tradisyon ug sa mga pagtulon-an nga gitudlo sa mga rabbi, miturok sa ilang mga kasingkasing ang paglaum. Diha sa Iyang mga pulong uban sa gahum sa pagsudya sa sala. {ABA 311.3}

Ang mga ministro sa Dios patun-on sa paagi sa pagpangabudlay ni Cristo, nga ilang madala gikan sa tipiganang balay sa Iyang pulong nga makasangkap sa espirituhanon nga mga kinahanglanon sa ilang gipangabudlayan. Niini lamang sila makatuman sa ilang pagka- piniyalan. Ang mao ra nga Espiritu nga nagpuyo diha kang Cristo samtang Siya naghatag sa pahimangno nga Iyang gidawat kanunay, mao ang tuburan sa ilang kahibalo ug ang tinago sa ilang gahum sa pagpadayon sa buhat sa Alanluluwas dinhi sa kalibutan. {ABA 312.1}

Ang uban nga nakabuhat diha sa pagpangalagad napakyas sa pagkab- ot sa kalampusan tungod kay wala nila ikahatag ang ilang tibuok nga kaikag ngadto sa buluhaton sa Ginoo. Kinahanglan ang mga ministro walay makapalinga nga mga tinguha gawas sa dakung buhat sa pagdala ug mga kalag ngadto sa Alanluluwas. Ang mga mangingisda nga gitawag ni Cristo, dihadiha mibiya sa ilang mga pukot ug misunod Kaniya. Ang mga ministro dili makahimo sa hinangponon nga buhat alang sa Dios ug sa sama nga higayon magpas-an sa lulan sa dakung personal nga mga patigayon. Ang maong pagkabahin sa kaikag makapangiub sa espintuhanong panabut. Niini mapuno sa yutan- ong mga butang ang kaisipan ug ang kasingkasing, ug ang pagalagad ni Cristo maikaduha na lamang. Ilang gitinguha ang pagpaigo sa ilang buhat alang sa Dios pinaagi sa ilang mga kahigayonan, imbis paigoon ang mga kahigayonan aron sa pagtagbaw sa mga gikinahanglan sa Dios. {ABA 312.2}

Ang mga kusog sa ministro gikinahanglan ang tanan alang sa iyang hataas nga pagtawag. Ang iyang labing maayong mga gahum iya sa Dios. Siya dili kinahanglan mosulod sa pamasin nga patigayon o sa bisan unsa nga patigayon nga mopaliso kaniya gikan sa iyang dakung buluhaton. “Walay bisan kinsa nga sundalo nga sa iyang pag¬pangalagad magpagapusgapus sa iyang kaugalingon sa mga patigayon nga sibilyan, sanglit ang iyang tumong mao man ang pagpahimuot niadtong nagpasulod kaniya sa pagkasundalo.” 2 Timoteo 2:4. Sa ingon niini gipasantup sa apostol sa gikinahanglan sa ministro sa walay reserba nga paghalad ngadto sa pagalagad sa Agalon. Ang ministro nga nahalad sa bug-os ngadto sa Dios modumili sa pagsulod sa usa ka patigayon nga makapugong kaniya gikan sa paghatag sa iyang kaugalingon sa hingpit ngadto sa iyang balaan nga buluhaton. Siya wala magapaninguha sa yutan-ong dungog o bahandi; ang usa ka tuyo mao ang pagsulti sa uban mahitungod sa Manluluwas, nga naghatag sa Iyang kaugalingon sa pagdala ngadto sa mga tawo sa mga bahandi sa dayon nga kinabuhi. Ang iyang labing taas nga tinguha dili ang pagtigum ug bahandi niini nga kalibutan, kondili

ang pagdala sa pagtagad sa walay pagpakabana ug sa dili maunongon sa mga katinuoran sa eternidad. Tingali hangyoon siya sa pagsulod sa mga kalihokan nga masaaron sa dagkung kalibutanong ganansya, apan ngadto sa maong mga panulay makaliso siya sa pagtubag nga magaingon, "Unsa may kapuslanan alang sa usa ka tawo ang pagpakaangkon niya sa tibuok kalibutan nga pagapildihan sa iyang kinabuhi?" Marcos 8:36. {ABA 312.3}

Kini nga haylo gipresentar ni Satanas ngadto ni Cristo, nga nahibalo nga kong Siya midawat pa niini, ang kalibutana dili gayud malukat. Ug ilalom sa nagkalainlain nga mga takuban iyang ginapresentar ang sama nga mga panulay ngadto sa mga ministro sa Dios karon, nga nahibalo nga kadtong malimbongan pinaagi niini mahimong dili matinumanon sa ilang pagkapiniyalan. {ABA 313.1}

Dili maoy kabubut-on sa Dips nga ang Iyang mga ministro maningkamot nga mahimong dato. Mahitungod niini si Pablo misulat ngadto ni Timoteo: "Ang pagkamahigugmaon sa salapi mao ang gamut sa tanang pagkadaotan: ug tungod sa maong pangibug may mga tawo nga nanghisalaag gikan sa pagtoo ug ilang gipalagbaslagbasan ang ilang kaugalingon sa daghang mga kasakitan. Apan ikaw Oh tawo sa Dios, pahilayo niining tanan; paningkamoti ang pagkamatarung, pagkadiosnon, pagtoo, paghigugma, pagkamainantuson, pagkaaghop." Pinaagi sa panig-ingnan ingon man sa sugo, ang embahador alang ni Cristo "magsugo kanila nga mga dato niining kalibutana, sa dili pagpahitaas sa ilang kaugalingon, ni sa pagbutang sa ilang paglaum diha sa walay kasigurohan nga bahandi, kondili hinuon diha sa Dios, nga nagahatag kanato sa madagayaon gayud sa tanang butang, aron atong pagakalipayan; kinahanglan managbuhat silag maayo sa pagkadato sa maayong mga binuhatan, sa pagkamahinatagon ug pagkamapaambiton, sa ingon niini ginabutang nila alang sa ilang kaugalingon ang maayong patukuranan alang sa umalabut, aron, ilang makuptan kanang kinabuhi nga mao ang tinuod gayud nga kinabuhi." 1 Timoteo 6:10, 11, 17-19. {ABA 313.2}

Ang mga eksperensya ni apostol Pablo ug ang iyang pahimatngon mahitungod sa kabalaan sa buhat sa ministro maoy usa ka tuburan sa panabang ug sa pagpadasig ngadto kanila nga nasulod sa pagpangalagad sa maayong balita. Ang kasingkasing ni Pablo nagsilaub sa usa ka gugma alang sa mga makasasala, ug iyang gibutang ang tibuok niyang kusog nganha sa buhat sa pagdaug mga kalag. Wala pay lain nga nagkinabuhi nga labaw pa kamadumilion ug kamapinadayonon nga magbubuhat. Ang mga panalangin nga iyang nadawat gimahal niya ingon nga daghang mga kaayohan nga magamit sa pagpanalangin sa uban. Walay panahon nga wala niya gamita sa pagsulti mahitungod sa Mnluluwas o sa pagtabang kanila nga nagkalisud. Gikan sa nagkalainlain nga mga dapit siya milakaw sa pagwali sa maayong balita ni Cristo ug nagpadndog ug mga iglesya. Bisan diin siya makakaplag sa mamad, iyang gipaningkamotan sa pagtarung sa mga sayop, ug sa pagliso

sa mga dil sa mga lalaki ug sa mga babaye ngadto sa dalan sa pagkamatarung. {ABA 314.1}

Wala malimuti ni Pablo ang mga iglesya nga iyang natukod. Tapus mahimo ang usa ka panaw misyonero, siya ug si Bernabe mibalik sa ilang giagian ug giduaw ang mga iglesya nga ilang natukod, ug nagpili gikan kanila sa mga lalaki nga ilang mabansay sa paghiusa diha sa pagmantala sa maayong balita. {ABA 314.2}

Kining bahina sa buluhaton ni Pablo may usa ka importante nga leksyon alang sa mga ministro karon. Gihimong bahin sa iyang buluhaton ni Pablo ang pag-edukar sa batanong mga lalaki alang sa pagpangalagad. Iyang gidala sila uban kaniya sa iyang mga panaw misyonero ug sa ingon niini ilang nakuha ang usa ka eksperensya nga sa ulahi nagpatakus kanila sa pagkupot ug mga katungdanan nga may kapangakohan. Sa mahilayo siya kanila, magpakisayod gihapon siya sa ilang buhat, ug ang iyang mga sulat ngadto ni Timoteo ug ngadto ni Tito maoy mga ebidensya kong unsa ka halalom sa iyang dnguha alang sa ilang kalampusan. {ABA 314.3}

Ang eksperensyado nga mga magbubuhat karon naghimo ug usa ka dalayegon nga buluhaton sa diha nga, imbis maningkamot sa pagdala sa tanang mga lulan sa ilang kaugalingon, ilang gibansay ang batan-ong mga magbubuhat ug gihatagan ug mga palasanon diha sa ilang mga abaga. {ABA 314.4}

Wala gayud si Pablo malimot sa kapangakohan nga narungtong kaniya ingon nga usa ka ministro ni Cristo, o kong mangawala ang mga kalag tungod sa pagkadili matinumanon sa iyang bahin, siya maoy suktan sa Dios. “Nga niini ako nahimong ministro,” siya mipahayag mahitungod sa maayong balita, “sumala sa diosnong katungdanan nga gipiyal kanako alang kaninyo, aron sa pagpahayag sa hingpit sa pulong sa Dios, sa tinago nga nalilong sulod sa mga katuigan ug mga kaliwatan apan karon gikapahayag na ngadto sa iyang mga balaan: gibut-an sa Dios ang pagpaila ngadto kanila sa kadaku gayud sa mga kadagaya sa himaya sa maong tinago alang sa mga Hentil; ang tinago nga si Cristo anaa kaninyo, ang paglaum alang sa himaya: siya mao ang among pagpanudlo sa tanang mga tawo diha sa tanang kaalam, aron among ikapaatubang silang tanan ingon nga mga hingkod diha kang Cristo: alang niini ako nagapangabudlay, nga nagapanlimbasug sumala sa iyang kusog nga iyang gipalihok nga makagagahum gayud sa sulod nako.” Colosas 1:25-29. {ABA 315.1}

Kining mga pulonga nagpresentar sa atubangan sa magbubuhat alang ni Cristo sa usa ka hataas nga kalab-uton, apan kining kalab- utona makab-ot sa tanan nga, sa magabutang sa ilang kaugalingon ilalom sa pagmando sa Dakung Magtutudlo, magakaton adlaw-adlaw diha sa tulunghaan ni Cristo. Ang gahum sa kamandoan sa Dios walay kinutoban, ug ang ministro nga diha sa iyang dakung pangmahanglan nagalukob sa iyang kaugalingon uban

sa Ginoo makapaniguro nga siya makadawat nianang butang nga mahimong alimyon sa kinabuhi ngadto sa kinabuhi ngadto sa iyang mga tigpatalinghug. {ABA 315.2}

Ang mga sinulat ni Pablo nagpakita nga ang ministro sa maayong balita kinahanglan mahimong usa ka panig-ingnan sa mga kamatuoran nga iyang ginawali, nga "wala magbutang ug balabag diha sa agianan ni bisan kinsa, aron dili pagasawayon ang among pagpangalagad." Mahitungod sa iyang buhat nagbilin siya kanato sa usa ka hulagway diha sa iyang sulat ngadto sa mga magtutoo sa Corinto nga nagingon: "Ingon nga mga sulogoon sa Dios kami nagapaila sa among kaugalingon sa tanang paagi, pinaagi sa tumang pagkamainantuson, sa mga kasakitan, sa mga kawalad-on, sa mga kalisdanan, sa mga paghampak, sa mga pagbilanggo, sa mga kagubot, sa mga kahago, sa mga pagtukaw, sa kawalay kaon; pinaagi sa kaputli, sa kahibalo, sa pagpailob, sa pagkamapuanguron, sa Espiritu Santo, sa gugmang tinuod, sa sinultihan nga maminatud-on ug sa gahum sa Dios, pinaagi sa mga hinagiban sa pagkamatarung alang sa kamot nga tuo ug sa wala, diha sa kadungganan ug sa kaulawan, diha sa mga sulti sa pagdaot ug sa pagdalayeg: kami ginaisip nga mga limbongan, ngani mga maminatud-on; ingon nga mahimalatyon, ngani tan-awa mga buhi pa kami; ingon nga mga gipanagkastigo, ngani wala mangamatay; ingon nga mga masulob-on, ngani sa kanunay nagamalipayon; ingon nga mga kabus, ngani nagapadato sa daghan; ingon nga mga walay diyut, ngani nakabaton sa tanang mga butang." 1 Corinto 6:3, 4-10. {ABA 315.3}

Ngadto kang Tito siya misulat: "Agdaha ang mga lalaking batan- on sa pagpugong sa ilang kaugalingon. Sa tanang butang ipakita ang imong kaugalingon nga panig-ingnan sa maayong binuhatan, ug sa imong pagpanudlo ipakita ang kaligdong, pagkatalahuron, ug ang maayong sulti, nga dili arang masaway; aron ang kaaway maulawan, sa diha nga wala siyay ikasuldng mangil-ad batok kanimo." Tito 2:6- 8. {ABA 316.1}

Walay bisan unsa nga molabaw pa kabililhon diha sa panan-aw sa Dios kay sa Iyang mga ministro, nga naglakaw ngadto sa mga dapit sa yuta nga walay kapuslanan aron sa pagpugas sa mga binhi sa kamatuoran, nga nagapaabut sa dng-ani. Walay makasukod gawas ni Cristo sa kab.alaka sa Iyang mga ulipon samtang sila nagapangita sa nangawala. Iyang ihatag sang Iyang Espiritu ngadto kanila, ug pinaagi sa ilang mga panglimbasug ang mga kalag madala sa pagliso gikan sa sala ngadto sa pagkamatarung. {ABA 316.2}

Ang Dios nagatawag sa mga lalaki nga andam sa pagbiya sa ilang mga uma, sa ilang mga patigayon, kong gikinahanglan ang ilang mga pamilya, aron mahimong mga misyonero alang Kaniya. Ug ang pagtawag pagatubagon. Sa karaan dihay mga lalaki kinsa, nasibut sa gugma ni Cristo ug sa mga kinahanglanon sa nawala, mingbiya sa mga kahayahay sa puloy-anan ug sa panagkauban sa mga higala, bisan sa asawa ug mga anak, aron sa pag-adto sa langyaw nga mga kayutaan, taliwala sa magsisimba sa mga diosdios

ug sa mga luog, aron sa pagmantala sa mensahe sa kaluoy. Diha sa mga panglimbasug daghan ang nawad-an sa ilang mga kinabuhi, apan may mipuli kanila sa pagpadayon sa buhat. Sa ingon niini, sa inang-ang miuswag ang kawsa ni Cristo, ug ang binhi nga napugas diha sa kasub-anan namunga sa usa ka madagayaong pag-ani. .Ang kahibalo mahitungod sa Dios ningkaylap sa hilabihan ug ang bandila sa krus natanum diha sa diwatahang mga kayutaan. {ABA 316.3}

Ang ministro kinahanglan maghago kutob sa dili na mahimo alang sa pagkakabig sa usa ka makasasala. Ang kalag nga gibuhat sa Dios ug gilukat ni Cristo daku kaayo ug bili tungod sa mga higayon sa atubangan mini, tungod sa espirituhanong mga bintaha nga natugyan niini, tungod sa mga kagahum nga mabatnan niini kong mapabuhi sa pulong sa Dios, ug sa kinabuhi nga walay katapusan nga mapanag- iya mini pinaagi sa paglaum nga gipresentar sa maayong balita. Ug kong gibiyaan ni Cristo ang kasiyaman ug siyam aron Iyang pangitaon ug luwason ang usa nga nawala nga karnero, makapangatarungan ba kita diha sa pagbuhat ug minus? Dili ba ang usa ka pagpasagad sa buhat ingon sa pagbuhat ni Cristo, sa pagsakripisyo ingon sa Iyang pagsakripisyo, usa kapagbudhi sa balaan nga pagkapiniyalan, ug usa ka insulto sa Dios? {ABA 317.1}

Ang kasingkasing sa tinuod nga ministro mapuno sa usa ka hilabihan nga pangandoy sa pagluwas ug mga kalag. Ginagasto ang panahon ug kusog, ang mahagoon nga paningkamot wala likaye; tungod kay kinahanglan ang uban makadungog sa mga kamatuoran nga nakadala sa maong kasadya ug kalinaw ug kalipay nganha sa iyang kaugalingon nga kalag. Ang Espiritu ni Cristo nagapatong sa ibabaw niya. Iyang ginabantayan ang mga kalag ingon sa usa nga kinahanglan maghatag ug husay. Uban sa mga mata nga napunting sa krus sa Calbaryo, nga nagatutok sa gibayaw nga Manluluwas, nga nagsalig sa Iyang grasya, ug nagatoo nga Siya magauban kaniya hangtud sa katapusan, ingon nga iyang taming, iyang kusog, iyang kagahum, siya magabuhat alang sa Dios. Uban sa mga pagdapit ug inga pangamuyo, sinagolan sa mga pasalig sa gugma sa Dios, siya maningkamot sa pagdaug mga kalag ngadto kang Jesus, ug didto sa langit siya pagaisipon nga kauban kanila nga pagailhon nga “mga tinawag, ug mga pinili, ug mga kasaligan.” Pinadayag 17:14. {ABA 317.2}

Kapitulo 34 – ANG KALUWASAN NGADTO SA MGA JUDIYO

Tapus sa daghang mga kalangan nga dili malikayan, sa katapusan si Pablo nakaabut sa Corinto, ang dapit sa hilabihang kamahingawaon nga pangabudlay kanhi, ug sulod sa usa ka panahon mao ang tumong sa halalom nga kabalaka. Iyang nakita nga daghan sa unang mga magtutoo nag-ila gihapon kaniya sa gugma ingon nga mao ang una nga nakadala kanila sa kahayag sa maayong balita. Samtang iyang giabiabi kining maong mga tinon-an ug sa nakita ang mga ebidensya sa ilang pagkamaunongon ug kasibut nalipay siya nga ang iyang buhat sa Corinto wala diay mahimong kawang. {ABA 318.1}

Ang mga magtutoo nga taga-Corinto, nga kaniadto dali ra nga mawad-an sa kaikag sa ilang hataas nga pagtawag diha kang Cristo, nakapalambo sa kusog sa Cristohanon nga kinaiya. Ang ilang mga pulong ug mga buhat nagpadayag sa makapabag-o nga gahum sa grasya sa Dios, ug karon sila usa na kamalig-on nga kusog alang sa ikaayo niadtong maong sentro sa paganismo ug sa diwata. Diha sa pagpakig-uban sa iyang hinigugma nga mga kaubanan ug niining matinumanong mga kinabig nakakaplag ug kapahulayan ang naluya ug nasamokan nga espiritu sa apostol. {ABA 318.2}

Sulod sa iyang pagpabilin sa Corinto, nakahigayon si Pablo sa pagplano ug bag-o halapad pa nga mga kaumhan sa pagalagad. Ang iyang giplano nga panaw ngadto sa Roma sa pinasahi nagpuno sa iyang mga panghunahuna. Ang pagtan-aw nga matukod sa malig-on ang Cristohanon nga pagtoo diha sa dakung sentro sa nailhan nga kalibutan mao ang usa sa labing mahal niyang mga paglaum ug labing hinandum nga mga piano. May iglesya nga natukod na diha sa Roma, ug nagdnguha ang apostol sa pagkuha sa timbayayong sa mga magtutoo didto diha sa buhat nga pagahimuon diha sa Italya ug diha sa ubang mga nasud. Aron sa pag-andam sa agianan alang sa iyang mga buhat taliwala niining maong mga kaigsoonan, nga ang daghan kanila dili niya mga hinasa, iyang gipadala ngadto kanila ang usa ka sulat nga nagpahibalo sa iyang tuyo sa pagduaw sa Roma ug sa iyang paglaum sa pagtanum sa bandila sa krus didto sa Espanya. {ABA 318.3}

Sa iyang sulat ngadto sa mga taga Roma, gipahiluna ni Pablo ang dakung mga prinsipyo sa maayong balita. Iyang gipahayag ang iyang baruganan diha sa mga gikasungian nga nagaukay sa Judiyo ug sa Hentil nga mga iglesya, ug gipakita nga ang mga paglaum ug ang mga saad nga sa kaniadto iya sa pinasahi sa mga Judiyo gitanyag na karon usab ngadto sa mga Hentil. {ABA 319.1}

Uban sa dakung katin-aw ug gahum gipresentar sa apostol ang doktnna sa pagkamatarung pinaagi sa pagtoo diha kang Cristo. Naglaum usab siya nga ang ubang mga iglesya matabangan sa pahimangno nga iyang gipadala ngadto sa mga Cristohanon sa Roma; apan pagkahanap sa iyang nakita nga daan sa malukpanon nga inpluwensya sa iyang mga pulong! Latas sa tanang nga katuigan ang dakung kamatuoran sa

pagpamatarung pinaagi sa pagtoo nagtindog ingon nga usa ka gamhanan nga iwag sa paggiya sa mahinulsolong mga makasasala ngadto sa dalan sa kinabuhi. Mao kining kahayaga ang nagwasak sa kangitngit nga mitikyop sa kaisipan ni Luther ug nagpadayag nganha kaniya sa gahum sa dugo ni Cristo sa paghinlo gikan sa sala. Ang mao nga kahayag nakagiya sa linibo ka mga kalag nga nabug-atan sa sala ngadto sa tinuod nga Tuburan sa pasaylo ug kalinaw. Tungod sa sulat ngadto sa iglesya sa Roma, ang tagsatagsa ka Cristohanon may hinungdan sa pagpasalamat sa Dios. {ABA 319.2}

Niini nga sulat gihatag ni Pablo ang dili pinugngan nga pagpahayag sa iyang lulan alang sa mga Judiyo. Sukad pa sa iyang pagkakabig, siya nangandoy sa pagtabang sa iyang mga kaigsoonan nga Judiyo sa pagbaton sa usa ka tin-aw nga pagsabut sa mensahe sa maayong balita. “Ang tinguha sa akong kasingkasing ug ang akong pagampo ngadto sa Dios alang sa Israel,” siya mipahayag, “mao nga mangaluwas unta sila.” {ABA 319.3}

Dili kasagaran nga tinguha ang gibati sa apostol. Sa walay hunong siya nga nagapangamuyo sa Dios nga patrabahoon siya alang sa mga Israelihanon nga napakyas sa pag-ila ni Jesus nga Nazaretnon ingon nga ang gisaad nga Mesiyas. “Magasulti akong tinuod diha kang Cristo,” siya mipasalig sa mga magtutoo didto sa Roma, “dili ako magbakak; ang akong tanlag magasaksi kanako diha sa Espiritu Santo, nga sa akong kasingkasing aduna akoy dakung kaguol ug walay paghunong nga kasakit. Kay arang ko pa gani matinguha ang akong pagkatinunglo ug pagkasinalikway gikan kang Cristo alang sa kaayohan sa akong mga igsoon nga ako rang mga paryente sa pagkatawo. Sila mga Israelihanon ug nailaha ang pagkainanak, ang kadungganan, ang mga pakigsaad, ang paghatag sa kasugoan, ug ang pagalagad sa Dios, ug ang mga saad; nailaha ang mga patriarka, ug gikan kanila, sa kaliwatan sumala sa pagkatawo, natawo si Cristo nga mao ang Dios nga anaa sa ibabaw sa tanan, dalayegon hangtud sa kahangturan.” {ABA 319.4}

Ang mga Judiyo mao ang pinili nga katawhan sa Dios, nga pinaagi kang kinsa Siya naglaraw sa pagpanalangin sa tibuok nga kaliwatan. Gikan sa taliwala nila ang Dios nagpadndog ug daghang mga manalagna. Kini sila maoy nagtug-an pag-una sa pag-anhi sa usa ka Manonubos nga igasalikway ug pagapatyon nila nga mao unta ang unang magila Kaniya nga mao ang Usa nga Sinaad. {ABA 320.1}

Si manalagna Isaias, sa iyang pagdungaw latas sa mga kasiglohan ug sa iyang pagsaksi sa pagsalikway sa tagsatagsa ka manalagna ug sa katapusan sa Anak sa Dios, gituktukan sa Espiritu sa pagsulat mahitungod sa pagdawat sa Manonubos niadtong wala gayud kaniadto maisip nga kauban sa mga anak sa iyang paghisgut niini nga tagna, si Pablo miingon: “Si Isaias maisugon sa pagingon, Hingkaplagan ako sa mga tawo nga wala mangita kanako. Apan mahitungod kang Israel siya nagaingon, sa tibuok adlaw ginatuyhad

ko ang akong mga kamot ngadto sa mga tawong masupilon ug masinupakon." {ABA 320.2}

Bisan pa nga gisalikway sa Israel ang Iyang Anak, ang Dios wala magsalikway kanila. Pamatii si Pablo samtang siya nagpadayon sa iyang pangatarungan: "Busa mangutana ako, gisalikway ba sa Dios ang Iyang mga katawhan? Palayo kana! Kay ako usab Israelihanon, kaliwat ni Abraham, sakop sa banay ni Benjamin. Ang Dios wala magsalikway sa Iyang mga tawo nga daan na niyang giila. Wala ba kamo masayud sa ginaingon sa Kasulatan mahitungod kang Elias, giunsa niya sa pagpangamuyo sa Dios batok sa Israel? Ginoo, gipamatay nila ang imong mga profeta, gipangguba nila ang imong mga halaran, ug ako na lang usa ra ang nahibilin, ug ginapangita nila ang akong kinabuhi. Apan unsa may gitubag sa Dios kaniya? AJang sa akong kaugalingon may gitagana ako nga pito ka libo ka mga tawo nga wala makapilo sa ilang mga tuhod ngadto kang Baal. Ug niining panahona karon, adunay salin nga gipili pinaagi sa grasya." {ABA 320.3}

Ang Israel nahikasukamod ug natumba, apan wala kini makapahimo kanila nga dili makabangon pag-usab. Agig tubag sa pangutana, "Nahisukamod ba sila aron sila mangatumba?" ang apostol nagtubag sa pagingon: "Ipahilayo kana: hinuon tungod sa ilang paglapas ang kaluwasan nahiadto sa mga Hendl, aron sa paghagit sa mga Israelihanon sa pagpangabubho. Ug kong ang ilang paglapas nahimong bahandi alang sa kalibutana, ug kong ang ilang kakulangan nahimong bahandi sa mga Hendl, daw unsa ka labi pa kong ikapasig- uli silang tanan! Karon magasuld ako kaninyong mga Hentil. Tungod kay apostol man ako ngadto sa mga Henoti, magapasidungog ako sa akong pagalagad, aron mangabubho ang akong mga isigka-Judiyo, basin pa nga sa ingon niana maluwas ang uban kanila. Kay kong ang pagsalikway kanila misangput sa pagkapinasiguli sa kalibutan ngadto sa Dios, unsa pa man gayud kondili nga ang pagdawat kanila mosangput ngadto sa kinabuhi gikan sa kamatayon?" {ABA 320.4}

Maoy tumong sa Dios nga ang Iyang grasya ikapadayag taliwala sa mga Hentil ingon man taliwala sa mga Israelihanon. Tin-aw kini nga giladlad diha sa mga tagna sa Daan nga Tugon. Ginagamit sa apostol ang uban niining mga tagna diha sa iyang pangatarungan nga nagingon, "Wala ba diay ing kagahum ang magkokolon ibabaw sa lapok nga kolonon, ug gikan sa mao rang usa ka umol, sa paghimog usa ka sudlanan alang sa halangdong kagamitan ug sa laing sudlanan alang sa timawa nga kagamitan? Unsa man kong, sa tinguha sa Dios sa pagpadayag sa iyang kapungot, ug sa pagpaila sa iyang gahum, sa mapailubon gayud iyang giantos ang mga sudlanan nga gikapungtan nga gipanghimo aron pagalaglagon: sa pag-antos aron sa pagpaila sa kadagaya sa iyang himaya alang sa mga sudlanan nga ginakaloy-an, nga giandam Niyang daan aron pagahimayaon nga mao kita nga iyang gitawag, dili gikan sa mga Judiyo lamang. kondili gikan sa mga Hentil usab? Sa ingon gayud siya nagsulti diha sa basahon ni Oseas, nga nagaingon, ang dili Akong mga

tawo pagatawgon ko nga Akong mga tawo; ug ang babaye nga dili pinalangga, pagatawgon ko nga akong pinalangga. Ug sa dapit diin giingnan sila, Kamo dili Akong mga tawo, didto pagatawgon sila nga mga anak sa Dios nga buhi." Tan-awa ang Oseas 1:10. {ABA 321.1}

Bisan pa nga napakyas ang Israel ingon nga usa ka nasud, dihay nagpabilin taliwala kanila usa ka salin nga hamili nga ang ingon kanila kinahanglan pagaluwason. Sa panahon sa pag-abut sa Manluluwas dihay matinumanong mga lalaki ug mga babaye nga nagdawat uban sa kalipay sa mensahe ni Juan Bautista, ug sa ingon niini nadala ngadto sa bag-o nga pagtoon sa mga tagna mahitungod sa Mesiyas. Sa diha nga natukod ang unang iglesya, kini giapilan niining mga matinumanong Judiyo nga nag-ila kang Jesus nga Nazaretnon ingon nga mao ang usa nga alang kang kinsang pag- abut sila nangandoy. Nganhi niining mga salina nga si Pablo nagpasabut sa diha nga siya nagsulat sa pagingon, "Kong nabalaan man ang unang hakop sa minasa, mao man usab ang tibuok nga minasa: ug kong nabalaan man ang gamut, mao man usab ang mga sanga." {ABA 321.2}

Gipahisama ni Pablo ang salin sa Israel ngadto sa usa ka halangdon nga kahoy nga oliba, nga ang ubang mga sanga niini nangabanggi. Iyang gitandi ang mga Hentil ngadto sa mga sanga nga gikan sa usa ka ihalas nga kahoy ng oliba, nga gisumbak ngadto sa gigikanan nga punoan. "Kong ang pipila ka mga sanga gipamutol, ug ikaw, nga salingsing sa olibo nga ihalas, gisumpay lamang diha sa ilang dapit aron makaambit sa kabahandianon sa kahoy nga olibo, nan ayaw pagpasigarbohi ang mga sanga. Kong magpasigarbo man gayud ikaw, hinumdumi nga dili baya ikaw mao ang nagsapnay sa punoan, hinonoa, ang punoan mao ang nagsapnay kanimo. Unya magaingon ikaw, Ang mga sanga gipamutol, aron ikasumpay ako diha sa ilang dapit. Tinuod kana; sila gipamutol tungod sa ilang pagkadili matinoohon, apan ikaw nagabarug nga mahadlokon. Kay kong wala man gani kaloy-i sa Dios ang mga sangang tiunay, dili usab ikaw niya pagakaloy-an. Busa timan-i ang pagkamapuanguron ug ang pagkamapiuton sa Dios: mapiuton kanila nga mga nangatumba, apan mapuanguron ang Dios kanimo, basta magapadayon ikaw diha sa Iyang pagkamapuanguron: kay kong dili man, ikaw usab pagaputlon." {ABA 322.1}

Pinaagi sa pagkasala pagtoo ug sa pagsalikway sa tuyo sa Dios alang kaniya, ang Israel ingon nga usa ka nasud nawad-an sa iyang kadugtongan sa Dios. Apan ang mga sanga nga nahimulag gikan sa gigikanan nga punoan, nakahimo ang Dios sa pagpahiusa uban sa tinuod nga punoan sa Israel—sa salin nga nagpabilin nga matinud- anon sa Dios sa ilang mga amahan. "Bisan pa gani ang uban kanila," ang apostol nagapahayag mahitungod niining mga sanga nga gipamutol, "kong dili sila magpabilin sa pagkadili matinoohon, igasumpay sila niini: kay ang Dios makahimo man sa pagsumpay kanila pag-usab." "Kay kong ikaw," misulat siya sa mga Hentil, "giputol gikan sa usa ka kahoy nga sa kinaiya olibo nga ihalas ug gisumpay, supak sa kinaiya, ngadto sa olibo nga maayo: unsa ka labaw pa gayud nga igasumpay kining mga sangang tiunay balik ngadto sa ilang tiunayng punoan

sa olibo? Basi magpaka- makinaadmanon kamo diha sa inyong kaugalingong panghunahuna, buot ko, mga igsoon, nga inyong masabtan ang tinagoan nga mao kini; nga ang katig-a anha sa usa ka bahin sa Israel hangtud sa panahon nga mahisulod na ang hingpit nga gidaghanon sa mga Hentil. {ABA 322.2}

"Ug unya pagaluwason ang dbuok Israel: ingon sa nahisulat. Ang Manluluwas moabut gikan sa Sion, ug pagahinginlan niya ang pagkadili diosnon gikan kang Jacob: ug mao unya kini ang pakigsaad ko uban kanila sa diha nga kohaon ko ang ilang mga sala. Labut sa maayong balita sila mga kaaway sa Dios alang sa inyong kaayohan: apan labut sa pagpamili niya, sila mga pinalangga alang sa pahinungdan sa ilang mga ginikanan. Kay ang mga gasa ug ang pagtawag gikan sa Dios dili mabakwi. Kay maingon nga kaniadto nagmasupilon kamo batok sa Dios apan karon nakadawat na sa kaluoy tungod sa ilang pagkamasupilon: sa ingon usab niini nagmasupilon sila karon aron nga pinaagi sa kaluoy nga gikapadayag kaninyo makadawat usab silang kaluoy. Kay ang tanang mga tawo gitugyan sa Dios ngadto sa pagkamasupilon aron ang tanan iyang pagakaloy-an. {ABA 323.1}

"O ang kahilabihan gayud sa kadagaya ug sa kaalam ug sa kahibalo nga iya sa Dios! Pagkadili matugkad sa iyang mga paghukom ug pagkadili matukib sa iyang mga paagi! Kay kinsa bay nasayud sa hunahuna sa Ginoo? o kinsa bay iyang magtatambag? o kinsa bay nakahatag kaniyag gasa aron kaulian siya ug balus? Kay gikan Kaniya, ug pinaagi Kaniya mao ang tanang mga butang, Kaniya ang himaya hangtud sa kahangtoran." {ABA 323.2}

Sa ingon niini gipakita ni Pablo nga ang Dios makahimo kaayo sa pag-usab sa mga kasingkasing sa Judiyo ug sa Hentil nga managsama, ug sa pagtugyan ngadto sa tagsatagsa ka magtutoo kang Cristo sa mga panalangin nga gisaad ngadto sa Israel. Iyang ginasubli ang pahayag ni Isaias mahitungod sa katawhan sa Dios nga nagingon: "Bisan pa kong ang gidaghanon sa mga anak ni Israel ingon sa balas sa dagat, sila lamang nga mahisalin mao ang mangaluwas: kay uban sa pagkamapiuton ug pagkadali: pagatumanon sa Ginoo ang iyang gihukom sa vuta. Ug ingon sa gitagna ni Isaias, Kong ang Ginoo sa mga kasundalohan wala pa magbilin kanato ug mga kaliwat, mahisama unta lata sa Sodoma ug mahimo unta latang ingon sa Gomorra." {ABA 323.3}

Sa panahon nga gilaglag ang Jerusalem ug nangaguha ang templo, mga linibo sa mga Judiyo ang nabaligya sa pagalagad ingon nga mga ulipon diha sa mga kayutaan sa pagano. Sama sa mga guba nga diha sa biniyaan nga baybayon sila gitibulaag taliwala sa mga nasud. Sulod sa 1,800 ka mga tuig ang mga Judiyo naglaroylaroy sa mga kayutaan sa tibuok nga kalibutan, ug walay dapit nga sila gihatagan ug katungod sa pagbakwi sa karaan nilang kadungganan ingon nga usa ka nasud. Gipakaulawan, gidumtan, ug gilutos, gikan

sa usa ka siglo ngadto sa sunod nga siglo ang ilang naangkon mao lamang ang usa ka panulondon sa pag-antos. {ABA 324.1}

Bisan pa sa makalilisang nga dadangatan nga gihukom sa mga Judiyo ingon nga usa ka nasud sa panahon sa ilang pagsalikway ni Jesus nga Nazaretnon, dihay nagkinabuji sa matag-panahon mga halangdon, ug mahadlokong mga Judiyo nga lalaki ug babaye nga nag-antos sa hilum. Gilipay sa Dios ang ilang mga kasingkasing nga diha sa kagul-anan ug nakit-an sa Dios ang ilang makaluluoy nga kahimtang. Iyang nabati ang naghingutas nga mga pagampo sa nagpangita Kaniya sa tibuok nilang kasingkasing alang sa usa ka husto nga pagsabut sa Iyang pulong. Ang uban nakakat-on sa pagtan- aw diha sa mapainubsanon nga Nazaretnon nga gisalikway ug gilansang sa ilang mga katigulangan, sa tinuod nga Mesiyas sa Israel. Samtang ang ilang mga kaisipan nakasabut sa kahulogan sa sinati nga mga tagna nga dugay na kaayo nga gilubog sa tradisyon ug gituis, ang ilang mga kasingkasing napun-an sa pasalamat ngadto sa Dios tungod sa dili malitok nga gasa nga Iyang ginahatag ngadto sa matag- tawo nga mopili sa pagdawat kang Cristo ingon nga usa ka personal nga Manluluwas. {ABA 324.2}

Nganhi niining matanga sa katawhan ang gipasabut ni Isaias diha sa iyang tagna nga nagaingon, “Ang usa ka salin pagaluwason.” Sukad sa mga adlaw ni Pablo hangtud niining panahona, ang Dios pinaagi sa Iyang Balaan nga Espiritu nagatawag sa mga Judiyo ingon man sa mga Hentil. Si Pablo nagpahayag: “Ang Dios walay pinalabi.” Ang apostol nag-ila sa iyang kaugalingon nga “utangan sa mga Gresyanhon, maingon man sa mga luog,” ingon man ngadto sa mga Judiyo; apan wala mawad-i sa panglantaw sa dakung bintaha sa mga Judiyo labaw sa uban, tungod ka “una sa tanan ngadto sa mga Judiyo gipiyal ang mga pulong sa Dios.” “Ang maayong balita,” gipahayag niya, “mao ang gahum sa Dios alang sa kaluwasan sa matag-usa nga nagatoo, sa mga Judiyo una sa tanan ug unya sa mga Gresyanhon usab. Kay diha sa maayong balita ginapadayag ang pagkamatarung sa Dios, nga pinaagi sa pagtoo ngadto sa pagtoo sumala sa nahisulat nga nagaingon, Mabuhi ang matarung pinaagi sa pagtoo.” .Mahitungod niining maayong balita ni Cristo, nga managsama nga makaayo alang sa Judiyo ug sa Hentil, nga si Pablo sa iyang sulat ngadto sa mga taga Roma mipahayag nga wala niya igakaulaw. {ABA 324.3}

Sa diha nga kining mao nga maayong balita ikapresentar na diha sa kahupnganan niini ngadto sa mga Judiyo, daghan ang modawat kang Cristo ingon nga Mesiyas. Taliwala sa mga ministro nga Cristohanon pipila lamang ang nagbati sa gitawag sa pagpangabudlay alang sa Judiyo nga katawhan; apan alang kanila nga kanunay nga gisayloan, ingon man ngadto sa tanan pang uban, magaabut ang mensahe sa kaluoy ug sa paglaum diha kang Cristo. {ABA 325.1}

Diha sa nagahinapos nga pagmantala sa maayong balita, sa diha nga ang pinasahi nga buhat pagabuhaton na alang sa mga matang sa katawhan nga hangtud karon gipasagdan, nagapaabut ang Dios nga ang Iyang mga mensahero maikag diha sa katawhan nga Judiyo kinsa ilang mga kaplagan diha sa tanang dapit sa kalibutan. Samtang ang mga Kasulatan sa Daan nga Tugon nahisagol sa Bag-ong Tugon diha sa pagpasabut sa walay katapusan nga katuyoan ni Jehova, alang sa kadaghanan sa mga Judiyo, kini mao ang banagbanag sa usa ka kabuhatan nga bag-o ang pagkabanhaw sa kalag. Samtang ilang makita ang Cristo sa pamahathat sa maayong balita nga gihulagway diha sa mga panid sa mga Kasulatan sa Daang Tugon, ug makasabut kong unsa kadn-aw nga nagpasabut ang Bag-ong Tugon sa Daang Tugon, mapukaw ang nahikatulog nilang mga galamhan ug ilang maila si Cristo ingon nga Manluluwas sa kalibutan. Tungod sa pagtoo daghan ang modawat kang Cristo ingon nga ilang Manonubos. Nganha kanila matuman ang mga pulong nga nagaingon, “Sa tanang midawat kaniya, sa tanang mituo sa iyang ngalan, kanila naghatag siyang kagahum sa pagkahimong mga anak sa Dios.” Juan 1:12. {ABA 325.2}

Taliwala sa mga Judiyo adunay pipila nga, sama kang Saulo sa Tarso, mga gamhanan sa mga Kasulatan, ug kini sila ang magamantala uban sa kahibulongang gahum sa pagkadili mausab sa kasugoan sa Dios. Ang Dios sa Israel magapahinabo niini sa atong kaadlawan. Ang Iyang bukton wala mapahamub-i nga dili kini makaluwas. Samtang magbuhat diha sa pagtoo ang Iyang mga sulogoon alang kanila nga dugay nang gipasagdan ug gitamay, igapadayag ang Iyang kaluwasan. {ABA 325.3}

“Mao kini ang giingon m Jehova, nga maoy naglukat kang Abraham mahitungod sa balay ni Jacob, si Jacob dili karon maulawan, ni maluspad pa karon ang iyang nawong. Apan sa diha nga makita niya ang iyang mga anak, ang buhat sa akong mga kamot, sa taliwala niya, pagabalaanon nila ang Akong ngalan, oo, pagabalaanon nila ang Balaan ni Jacob, managtindog nga dunay kataha sa Dios sa Israel. Kadto usab nga nangasayup diha sa espiritu makadangat sa pagsabut, ug kadto nga nanagbagulbol makadawat sa pahamatngon.” Isaias 29:22-24. {ABA 326.1}

Kapitulo 35 – ANG APOSTASYA SA GALACIA

Samtang siya nagpabilin sa Corinto, si Pablo may seryoso nga kabalaka mahitungod sa pipila sa mga iglesya nga napatindog na. Pinaagi sa inpluwensya sa dili tinuod nga mga magtutudlo nga nanindog taliwala sa mga magtutoo sa Jerusalem, ang pagkabahinbahin, ang erehiya, ug ang pagkamahilayon tulin nga nakasulod taliwala sa mga magtutoo sa Galacia. Gisagol niining mga dili tinuod nga mga magtutudlo ang Judiyo nga mga tradisyon sa mga kamatuoran sa maayong balita. Sa walay pagpakabana sa disisyon sa konsilyo heneral sa Jerusalem, ilang gisugyot sa Hentil nga mga kinabig ang pagbantay sa balaod seremonyal. {ABA 327.1}

Makuyaw ang kahimtang. Ang mga kadaotan nga napasiugda dali ra nga nakahulga sa paglaglag sa mga iglesya sa Galacia. {ABA 327.2}

Nasamaran sa kasingkasing si Pablo, ug ang iyang kalag natandug niining dayag nga apostasya niadtong iyang natudloan pag-ayo sa mga pnnsipyo sa maayong balita. Dihadiha siya misulat ngadto sa mga magtutoo nga nalimbongan, ug nagbutyag sa bakak nga mga tiyonya nga ilang nadawat uban sa dakung kapig-ot nagbadlong kanila nga namahawa gikan sa pagtoo. Tapus yukboi ang mga taga-Galacia sa mga pulong, “Ang grasya maanha kaninyo ug ang kalinaw nga gikan sa Dios nga Amahan ug sa atong Ginoong Jesu-Cristo,” siya namolong ngadto kanila niining mga pulong sa mahait nga pagbadlong: {ABA 327.3}

“Nahibulong ako nga sa kalit mitalikod kamo kaniya nga nagtawag kaninyo sa grasya ni Cristo ug mibalitok kamo ngadto sa laing maayong balita: dili nga adunay laing maayong balita; kondili nga adunay nanagpagubut kaninyo ug buot magatuis sa maayong balita mahitungod kang Cristo. Apan bisan pa kong kami, o usa ba ka manolunda nga gikan sa langit, magawali kaninyo ug maayong balita nga supak sa amo nang gikawali kaninyo, ipatunglo siya.” Ang mga gipanudlo ni Pablo nahiuyon sa mga Kasulatan, ug ang iyang mga binuhatan gisaksihan sa Balaang Espiritu; busa iyang gipasidan-an ang iyang mga kaigsoonan sa dili pagpatalinghug sa bisan unsa nga butang nga kasupak sa mga kamatuoran nga iyang gitudlo o nganhan kanila. {ABA 327.4}

Giagda sa apostol ang mga magtutoo sa Galacia sa pagpamalandong pag-ayo sa ilang unang eksperensya diha sa kinabuhi nga Cristohanon. “O Galacianhong kulang sa pagsabut,” siya misinggit, “kinsa bay naglamat kaninyo, sa atubangan sa inyong mga mata si Jesu-Cristo, sa matin-aw gikapadayag nga linansang sa krus? Kini lamang ang buot ko nga ipangutana kaninyo, Gidawat ba ninyo ang Espiritu tungod sa mga buhat sa pagbantay sa kasugoan, o pinaagi ba sa pagpatalinghug nga inubanan sa pagtoo? Nangahimo na ba gayud diay kamo nga ingon kakulang sa pagsabut? nakasugod na man unta kamo sa Espiritu, magpakatapus ba diay kamo karon sa lawas? Gisinati ba ninyo ang daghang mga butang sa wala lamay kapuslanan? kong tinuod man ugaling nga kini walay kapuslanan.

Siya nga nagahatag kaninyo sa Espiritu ug naghimo sa mga milagro diha kaninyo, nagahimo ba siya niini tungod sa mga buhat sa pagbantay sa kasugoan, o tungod ba sa pagpatalinghug nga inubanan sa pagtoo?" {ABA 328.1}

Sa ingon niini gitaral ni Pablo ang mga magtutoo sa Galacia sa atubangan sa hukmanan sa ilang kaugalingong tanlag ug naninguha sa pagsanta kanila diha sa ilang dalan. Sa iyang pagsalig sa gahum sa Dios sa pagluwas, ug sa iyang pagdumili sa pag-ila sa mga pagtulon-an sa apostata nga mga magtutudlo, gipaninguha sa apostol ang pagdala sa mga kinabig sa pag-ila nga sila nalimbogan pag-ayo, apan nga pinaagi sa pagbalik nganha sa ilang kanhi nga pagtoo diha sa maayong balita, ila pang madaug ang katuyoan ni Satanas. Sa malig-on mibarug siya dapig sa kamatuoran ug sa pagkamatarung; ug ang iyang kinalabwan nga pagtoo ug pagsalig sa mensahe nga iyang gidala, nakatabang sa daghan kinsang pagtoo napakyas, ug mibalik sa ilang pagkamaunongon ngadto sa Alanluluwas. {ABA 328.2}

Pagkalahi sa paagi nga gigamit ni Pablo sa iyang pagsulat ngadto sa iglesya sa Corinto, sa paagi nga iyang gigamit ngadto sa mga taga- Galacia! Iyang gibadlong ang nag-una uban sa panagana ug sa kalumo, samtang ang naulahi iyang gibadlong inubanan sa mga pulong nga walay kaluoy nga pagbadlong. Ang mga taga-Corinto nadaug sa panulay. Sa nalimbongan sila sa binatid nga pangatarnngang hiwi sa mga magtutudlo nga nagpresentar ug mga sayop ilalom sa takuban sa kamatuoran, sila nangabalisa ug nangalibog. Ang pagtudlo kanila sa pag-ila sa bakak gikan sa tinuod, nagkmahanglan sa panagana ug sa pailub. Ang kabagis o ang dili maalamon nga pagdali sa bahin ni Pablo mao unta ang makadaot sa iyang inpluwensya ngadto kanila nga iyang gitinguha sa pagtabang. {ABA 328.3}

Didto sa mga iglesya sa Galacia, ang sayup nga dayag ug walay pagtabontabon ningpuli sa mensahe sa maayong balita. Si Cristo, ang tinuod nga patukoranan sa pagtoo, ilang giayran tungod sa ilang pagsunod sa kinaraan nga mga seremonyas sa Judaismo. Nakita sa apostol nga kong ang mga magtutoo sa Galacia pagaluwason gikan sa makatalagmanong mga inpluwensya nga naghulga kanila, gikinahanglan nga ang labing malig-on nga mga sumbanan pagahimoon, ug igahatag ang labing mapintas nga mga pasidaan. {ABA 329.1}

Ang usa ka importante nga leksyon nga pagatun-an sa tagsatagsa ka ministro ni Cristo mao ang pagpahiangay sa iyang mga buhat ngadto sa kahimtang niadtong iyang gitinguha nga maayohan. Ang kalumo, ang pailub, ang disisyon, ug kalig-on managsama nga kinahanglanon; apan kini pagagamiton sa nagakaigo nga pagpili. Ang pag-atiman nga maalamon sa nagkalainlain nga mga matang sa mga hunahuna, ilalom sa nagkalainlain nga mga higayon ug mga kahimtang, maoy usa ka buhat nga nagkmahanglan sa kaalam ug paghukom nga linamdagan ug nabalaan sa Espiritu sa Dios. {ABA 329.2}

Diha sa iyang sulat ngadto sa mga magtutoo sa Galacia sa daklit gisubli ni Pablo ang nag-unang mga hitabo kalabut sa iyang kaugalingon nga pagkakabig ug sa unang eksperensya nga Cristohanon. Pinaagi niini iyang gitinguha ang pagpakita nga siya nadala sa pagkakita ug sa pagsabut sa dagkung mga kamatuoran sa maayong balita pinaagi sa usa ka pinasahi nga pagpaila sa diosnon nga gahum. Si Pablo nadala sa pagpasidaan ug sa pagtambag sa mga taga-Galacia diha sa hilabihan ka solemni ug positibo nga paagi pinaagi sa pahimangno nga iyang nadawat gikan sa Dios. Siya nagsulat dili diha sa pag-ukon-ukon ug sa pagduhaduha, kondili sa kasigurohan sa napiho nga pagtoo ug bug-os nga kahibalo. Sa matin-aw iyang gipasabut ang kalainan tali sa ingon nga natudloan sa tawo ug sa pagdawat sa pahimangno nga direkta gikan ni Cristo. {ABA 329.3}

Giagda sa apostol ang mga taga-Galacia sa pagbiya sa dili dnuod nga mga giya nga pinaagi kanila nahisalaag, ug sa pagbalik ngadto sa pagtoo nga giubanan sa walay pagkasayup nga mga ebidensya sa diosnon nga pag-uyon. Ang mga lalaki nga misulay sa pagdala kanila gikan sa ilang pagtoo sa maayong balita, mga maut, dili balaan sa kasingkasing ug masalaypon diha sa kinabuhi. Ang ilang tinuhoan naglakip sa usa ka kutay sa mga seremonyas, nga pinaagi sa paghimo niini, sila nagdahum sa pagdawat sa kahimuot sa Dios. Wala sila ing handum sa usa ka maayong balita nga nagkinahanglan sa pagkamasinulondon sa pulong nga nagaingon, “Gawas kong ang tawo igaanak pag-usab, dili siya makakita sa gingharian sa Dios.” Juan 3:3. Sila nagbati nga ang usa ka tinuhoan nga gisukad sa mao nga pagtulon-an, nagkinahanglan ug dako ra kaayo nga sakripisyo, ug migunit sila sa ilang mga sayup, nga nagalimbong sa ilang mga kaugalingon ug sa uban. {ABA 329.4}

Ang pagpuli sa gawasnong mga porma sa tinuhoan alang sa kabalaan sa kasingkasing ug sa kinabuhi ingon pa gihapon ka mapahimuot ngadto sa wala mabag-o nga kinaiya ingon sa mga adlaw niining Judiyo nga mga magtutudlo. Karon, sama sa kaniadto, adunay dili tinuod nga mga giya nga espirituhanon kang kinsang mga doktrina daghan ang gustong mamati. Maoy inantigo nga panlimbasug ni Satanas ang pagpatipas sa mga hunahuna gikan sa paglaum sa kaluwasan pinaagi sa pagtoo diha kang Cristo ug sa pagkama¬sinulondon sa kasugoan sa Dios. Diha sa matag panahon ipahiayon ni Satanas ang iyang mga panulay ngadto sa mga pag-ayad o sa mga kahiligan niadtong iyang gitinguha sa paglimbong. Sa mga panahon sa mga apostoles iyang gidaldal ang mga Judiyo sa pagtuboy sa balaod seremonyas ug sa pagsalikway ni Cristo; sa karon nga panahon iyang haylohon ang daghang nag-angkon nga mga Cristohanon ilalom sa pagminaut nga pagpasidungog kang Cristo, sa pagtamay sa balaod moral ug sa pagtudlo nga ang mga sugo niini mahimong lapason nga walay silot. Maoy katungdanan sa tagsatagsa ka sulogoon sa Dios ang pagtindog nga malig-on ug sa matapaton batok niining mga magtutuis sa pagtoo

ug pinaagi sa pulong sa kamatuoran ilang ibutyag sa walay kokahadlok ang ilang mga sayup. {ABA 330.1}

Sa iyang panlimbasug nga mabatnan pag-usab ang pagsalig sa iyang mga kaigsoonan sa Galacia, gibarugan pag-ayo ni Pablo ang iyang katungdanan ingon nga usa ka apostol ni Cristo. Iyang gipahayag ang iyang kaugalingon nga usa ka apostol, “dili gikan sa mga tawo ni pinaagig tawo, kondili pinaagi kang Jesu-Cristo ug sa Dios nga Amahan nga nagbanhaw kaniya gikan sa mga patay.” Dili gikan sa mga tawo, kondili gikan sa kinatasan nga Pagbulot-an sa langit, nga iyang gidawat ang iyang pagkasinugo. Ug ang iyang katungdanan ginaila sa usa ka heneral nga konsilyo sa Jerusalem, uban sa mga gimbut-an nga nhni nakatuman si Pablo diha sa tanan niyang pagbuhat taliwala sa mga Hentil. {ABA 330.2}

Dili sa pagtuboy sa kaugalingon, kondili sa pagpadaku sa grasya sa Dios, nga gipresentar ni Pablo ngadto kanila nga nagdumili sa iyang pagkaapostol, ang kamatuoran nga siya “dili maiwit sa maong labing hawod nga mga apostoles.” 2 Corinto 11:5. Kadtong naninguha sa pagpakaminos sa iyang pagkadnawag ug sa iyang buhat nagapakig- away batok kang Cristo, kinsang grasya ug gahum gipaila pinaagi kang Pablo. Ang apostol napugos, tungod sa pagsupak sa iyang mga kaaway, sa paghimo ug usa ka piho nga baruganan sa paghupot sa iyang katungdanan ug pagbulot-an. {ABA 331.1}

Si Pablo nangamuyo uban kanila nga kaniadto nakaila diha sa ilang mga kinabuhi sa gahum sa Dios, sa pagbalik ngadto sa ilang unang gugma sa kamatuoran sa maayong balita. Uban sa mga pangatarungan nga dili malalis iyang gibutang sa ilang atubangan ang ilang mga katungod mahitungod sa pagkamahimong mga lalaki ug mga babaye nga may kagawasan diha kang Cristo, pinaagi sa kang kinsang mapasig-ulion nga grasya ang tanan nga maghimo ug hingpit nga pagtugyan mabistihan sa kupo sa pagkamatarung ni Cnsto. Iyang gibarugan nga ang matag kalag nga pagaluwason kinahanglan magbaton sa usa ka tinuod ug linawas nga eksperensya diha sa mga butang sa Dios. {ABA 331.2}

Ang mainitong mga pulong sa pagpakiluoy sa apostol dili nga walay bunga. Ang Balaan nga Espiritu nagbuhat uban sa gahum nga kusganon, ug daghan sa mga tiil nga naglaroylaroy ngadto sa mga dalan nga linain, namalik ngadto sa kanhi nilang pagtoo sa maayong balita. Sukad niadto sila nangahimong madnumanon diha sa kalingkawasan nga pinaagi kang Cristo naghimo kanila nga may kagawasan. Diha sa ilang mga kinabuhi napadayag ang mga bunga sa Espiritu—”gugma, kalipay, kalinaw, pailub, pagkamapuanguron, pagkamaayo, pagkamatinumanon, kaaghop, pagkamapugnganon.” Nahimaya ang ngalan sa Dios, ug daghan ang gidugang sa gidaghanon sa mga magtutoo niadtong tibuok nga dapit. {ABA 331.3}

Kapitulo 36 – ANG KATAPUSANG PANAW NI PABLO NGADTO SA JERUSALEM

Si Pablo nagtinguha ug daku nga makaabut sa Jerusalem sa dili pa ang Pasko ingon nga siya makahigayon sa paghibalag kanila nga magaabut gikan sa tanang mga dapit sa kalibutan aron sa pagtambong sa pangilin. Sa kanunay siya naghambin sa paglaum nga sa usa ka paagi siya mahimo unta nga ginamiton sa pagkuha sa pag-ayad sa iyang mga katagilungsod nga walay pagtoo, aron nga sila unta madala sa pagdawat sa bililhon nga kahayag sa maayong balita. Nagtinguha usab siya sa paghibaiag sa iglesya sa Jerusalem ug magdala nganha kanila sa mga gasa nga gipadala sa Hentil nga mga iglesya ngadto sa kabus nga mga igsoon sa Judea. Ug pinaagi niini nga pagduaw naglaum siya sa paghinabo sa usa ka malig-on pa nga panaghiusa tali sa Judiyo ug sa Hentil nga mga kinabig ngadto sa pagtoo. {ABA 332.1}

Sa nahuman na ang iyang buhat sa Corinto, nagtinguha siya sa paglayag sa walay langan alang sa usa sa mga dunggoanan sa baybayon sa Palestina. Ang tanang mga pangandam nahimo na, ug siya hapit na mosakay sa sakayan, sa diha nga gisultihan siya sa usa ka tinago nga laraw sa mga Judiyo sa pagpatay kaniya. Kaniadto kining maong mga magsusupak sa pagtoo nangapakgang diha sa tanan nilang mga paningkamot sa pagpahunong sa buhat sa apostol. {ABA 332.2}

Ang kalampusan nga nag-uban sa pagwali sa maayong balita nakapukaw pagbag-o sa kasuko sa mga Judiyo. Gikan sa tanang dapit nangabut ang mga sugilon mahitungod sa pagkaylap sa bag-ong pagtulon-an nga pinaagi niini ang mga Judiyo nahigawas gikan sa pagbantay sa mga tulomanon sa balaod seremonyal ug ang mga Hentil gitugotan sa managsama nga mga katungod sa mga Judiyo ingon nga mga anak ni Abraham. Si Pablo, diha sa iyang pagwali sa Corinto, nagpresentar sa sama nga mga pangatarungan nga giawhag niya diha sa iyang mga sulat. Ang iyang pinakusgan nga pahayag nga nagingon, “Dinhi niini dili ang Gresyanhon o Judiyo, may sirkunsisyon o walay sirkunsisyon” (Colosas 3:11), giila sa iyang mga kaaway nga mapangahason nga pasipala, ug ilang gitinguha ang pagpahilum kaniya. {ABA 332.3}

Sa iyang pagkadawat sa pasidaan mahitungod sa Dnago nga laraw, mihukom si Pablo sa pagtuyok agi sa Macedonia. Ang iyang piano sa pag-abut sa Jerusalem sa panahon sa Pasko gikinahanglan nga iyang biyaan, apan naglaum siya nga makaabut didto sa Pentecostes. {ABA 333.1}

Ang nagkuyog ni Pablo ug ni Lucas mao si “Sopater nga taga- Berea; ug si Aristarco ug si Segundo nga mga taga Tesalonica; ug si Gayo nga taga-Derbe, ug si Timoteo; ug si Tiquico ug si Trofimo nga mga taga-Asia.” Diha ni Pablo ang dakung kantidad sa salapi nga gikan sa mga iglesya nga Hentil, nga iyang gihunahuna nga ihatag sa mga kaigsoonan

nga maoy nagdumala sa buhat diha sa Judea; ug tungod niini, gipakuyog niya kining mga gitugyanan nga mga kaigsoonan nga gikan sa nagkalainlain nga mga iglesya ngadto sa Jerusalem. {ABA 333.2}

Didto sa Filipos si Pablo nagpabilin aron sa pagpangilin sa Pasko. Si Lucas lamang ang nagpabilin uban kaniya, samtang ang ubang mga sakop sa panaw milahus ngadto sa Troas aron sa paghulat kaniya didto. Sa mga kinabig sa apostol ang mga taga-Filipos mao ang labing mahigugmaon ug matmud-anon, ug sulod sa walo ka mga adlaw sa pangilin siya nagpahimulos sa malinawon ug malipayon nga paldgsandurot uban kanila. {ABA 333.3}

Sa ilang paglayag gikan sa Filipos, si Pablo ug si Lucas nahidangat sa ilang mga kauban didto sa Troas sa lima ka adlaw sa ulahi, ug nagpabilin sa maong dapit uban sa mga magtutoo sulod sa pito ka mga adlaw. {ABA 333.4}

Sa katapusang gabii sa iyang pagpabilin, nagkatigum “ang mga kaigsoonan aron sa pagpikaspikas sa dnapay.” Ang hitabo nga hapit na mogikan ang ilang hinigugmang magtutudlo, maoy nakapadgum sa usa ka daku pa nga pundok kay sa kasagaran. Nagtigum sila diha sa usa ka “lawak sa itaas” didto sa ikatulo nga andana. Didto, sa kainiton sa iyang gugma ug kahingawa alang kanila, ang apostol miwali hangtud sa tungang gabii. {ABA 333.5}

Diha sa usa sa mga binuksan nga mga bintana mipungko ang usa ka batan-on nga ginganlan si Eurico. Niining makuyaw nga kahimtang siya nahikatulog ug nahulog ngadto sa silong. Dihadiha ang tanan nangahadlok ug nangalibog. Gisakwat ang batan-on nga patay na, ug daghan ang nagrigum sa iyang palibut nga nanagsinggit ug nagbalata. Apan si Pablo nga nakalusot sa nangahadlok nga katawhan, migakus kaniya ug nagampo sa usa ka mainiton nga pagampo nga ang Dios magpahauli sa patay ngadto sa kinabuhi. Gitugotan sa Dios ang iyang pagampo. Ibabaw sa tingog sa pagbalata ug sa pagminatay nadungog ang tingog sa apostol nga nagaingon, “Ayaw kamo kabalaka; kay buhi siya.” Uban sa kalipay ang mga magtutoo nagtigum pag-usab didto sa itaas nga lawak. Sila mikaon sa Tinapay nga gipikaspikas, ug unya si Pablo “nakigsulti pa kanila sa hataas hangtud namanagbanag na ang kabuntagon.” {ABA 333.6}

Hapit na molayag ang sakayan nga pagasakyan ni Pablo ug sa iyang mga kauban aron sa pagpadayon sa ilang panaw, ug midali sa pagsakay ang mga kaigsoonan. Sa laing bahin, ang apostol sa iyang kaugalingon mipili sa laktud nga agianan gikan sa Troas ngadto sa Ason nga magpanaw sa yuta ug nga magatagbo siya sa iyang mga kauban didto sa naulahi nga siyudad. Kini nakahatag kaniya ug usa ka hamubo nga panahon sa pagpamalandong ug sa pagampo. Ang mga kalisdanan ug ang mga katalagman kalabut sa iyang umalabut nga pagduaw sa Jerusalem, ang pagtagad sa iglesya nanganha kaniya ug sa iyang buhat, ingon man sa kahimtang sa mga iglesya ug sa kahimtang sa buhat sa maayong balita sa

ubang mga kaumhan, mao ang mga tumong sa mainiton, ug mabalakon nga mga panghunahuna, ug iyang gipahimuslan kining pinasahi nga higayon sa paghangyo sa Dios alang sa kusog ug sa agak. {ABA 334.1}

Samtang ang mga magpapanaw milawig paingon sa habagatan gikan sa Ason, ilang nalabayan ang siyudad sa Efeso, ang dapit nga dugay nang gipangabudlayan sa apostol. Daku ug tinguha si Pablo nga makaduaw sa iglesya didto, kay may importante nga pahimangno ug tambag siya nga ihatag kanila. Apan sa iyang pagpamalandong niini, mihukom siya nga "madali sa pagdangat sa Jerusalem, kong mahimo, sa adlaw sa Pentecostes." Sa laing bahin, sa iyang paghidunggo sa Mileto nga mga 30 milyas lamang gikan sa Efeso, iyang nahibaloan nga mahimo ang pagpakigsulti sa iglesya sa Efeso sa dili pa mopahawa ang sakayan gikan sa Mileto. Busa dihadiha nagpadala siya ug sulat ngadto sa mga tigulang nga nag-awhag kanila sa pagdali ngadto sa Mileto, nga iyang makita unta sila sa dili pa mopadayon siya sa iyang panaw. {ABA 334.2}

Agig tubag sa iyang pagtawag sila miabut, ug siya misulti ngadto kanila sa kusganon, ug mahinuklogong mga pulong sa pagtambag ug sa pagpanamilit. "Kamo gayud nahibalo," siya miingon, "giunsa ko sa pagldnabuhi sa taliwala ninyo sulod sa tanang panahon sukad pa niadtong unang adlaw sa akong paghitunob sa Asia, nga nagalagad ako sa Ginoo uban sa bug-os nga pagkamapaubsanon, ug uban sa mga luha, ug sa taliwala sa mga pagpanulay nga miabut kanako gumikan sa mga paglaraw sa mga Judiyo; nga wala ako maglilong sa bisan unsa nga inyong kaayohan, nga nagpanudlo kaninyo sa atubangan sa kadaghanan ug diha sa inyong kabalayan, sa pagpahimatuod sa atubangan sa mga Judiyo ug sa mga Gresyanhon mahitungod sa paghinulsol ngadto sa Dios ug sa pagtoo kang Jesu- Cristo nga atong Ginoo." {ABA 334.3}

Kanunay gipataas ni Pablo ang diosnon nga kasugoan. Iyang gipakita nga diha sa kasugoan walay gahum sa pagluwas sa mga katawhan gikan sa silot sa pagkamasupilon. Ang mga mamomuhat ug daotan kinahanglan maghinulsol sa ilang mga sala ug ipaubos ang ilang kaugalingon sa atubangan sa Dios, kang kinsang makatarunganon nga kapungot ilang nahiaguman tungod sa paglapas sa Iyang kasugoan, ug kinahanglan usab may pagtoo sila diha sa dugo ni Cristo ingon nga mao lamang ang paagi sa pasaylo. Ang Anak sa Dios nagpakamatay ingon nga ilang halad ug nakasaka sa langit sa pagtingdog sa atubangan sa Amahan ingon nga ilang manlalaban. Pinaagi sa paghinulsol ug sa pagtoo tingali mahigawas sila gikan sa paghukom sa sala ug pinaagi sa grasya ni Cristo mapatakus sa pagkamasinulondon sa kasugoan sa Dios. {ABA 335.1}

"Ug karon, tan-awa," mipadayon si Pablo, "inagda sa Espiritu, ako nagapadulong na sa Jerusalem sa walay pagpanghibalo unsay mahitabo kanako didto: gawas lamang nga sa matag lungsod nga akong adtoan ang Espiritu Santo nagapasidaan kanako nga ang mga

talikala ug ang mga kasakit nagahulat kanako. Hinoon ang akong kinabuhi wala ko isipa nga bililhon alang kanako, basta lamang matuman ko ang akong paningkamot ug ang katungdanan nga akong nadawat gikan sa Ginoong Jesus sa pagpanghimatuod sa maayong balita sa grasya sa Dios. Ug karon tan-awa, ako nahibalo nga kamong tanan nga akong hingsuroyan sa pagmantala ko sa gingharian, dili na makakita pag- usab sa akong nawong." {ABA 335.2}

Si Pablo wala maglaraw sa pagdala niini nga pamatuod; apan, samtang siya nagasulti pa, miabut kaniya ang Espiritu sa Pagpanuktok, nagamatuod sa iyang mga kahadlok nga kini mao ang iyang katapusan nga pakigkita sa iyang mga kaigsoonan nga taga-Efeso. {ABA 335.3}

"Busa mining adlawa, ipanghimatuod ko kaninyo nga dili ako arang kadat-ugan sa dugo ni bisan kinsa kaninyo, kay wala ko man llilong kaninyo ang tanang pagbulot-an sa Dios." Walay kahadlok nga makapapangdol, walay tinguha alang sa pagpakighigalaay o sa pagdayeg, ang makadala ni Pablo sa pagpugong sa mga pulong nga gihatag sa Dios kaniya alang sa pagmaymay, sa pagpasidaan, o sa pagpanul-id kanila. Gikan sa Iyang mga sulogoon karon ang Dios nagakinahanglan sa walay kahadlok sa pagwali sa pulong ug sa pagpatuman sa mga sugo niini. Ang ministro sa Dios dili papresentahon ngadto sa katawhan sa mga kamatuoran lamang nga labing makapahimuot, samtang iyang ililong ang uban nga masakitan sila. Kinahanglan iyang panid-an sa halalom nga kabalaka ang kalamboan sa kinaiya. Kong iyang mamatikdan nga may bisan kinsa sa iyang panon nagapangga ug sala, ingon nga usa ka matinumanon nga magbalantay sa karnero, siya kinahanglan maghatag kanila ug maymay nga gikan sa pulong sa Dios nga aplikado sa ilang kaso. Kong iyang tugotan sila diha sa ilang pagsalig sa kaugalingon, sa pagpadayon nga dili mapasidan-an, siya ang manubag alang sa ilang mga kalag. Ang pastor nga magtuman sa iyang hataas nga pagkasinugo maghatag sa iyang katawhan sa matinumanon nga pahimangno sa matag-punto sa Cristohanon nga pagtoo, nga magapakita kanila kong maunsa sila ug unsay ilang himuon sa pagbarug nga hingpit diha sa adlaw sa Dios. Siya lamang nga matinumanong magtutudlo mahitungod sa kamatuoran, sa pagtak-op sa iyang buhat ang makasulti uban ni Pablo, nga magaingon, "Dili ako arang kadat-ugan sa dugo ni bisan kinsa." {ABA 336.1}

"Busa tagda ninyo ang inyong kaugalingon," gimaymayan ni Pablo ang iyang mga kaigsoonan, "ug ang tibuok nga panon, nga niini ang Espintu Santo mao ang naghimo kaninyong mga magbalantay, sa pagtagad sa iglesya sa Ginoo nga iyang nabatonan pinaagi sa iyang kaugalingong dugo." Kong ang mga ministro sa maayong balita magmatngon kanunay sa kamatuoran nga sila nagapakigharong sa mga pinalit sa dugo ni Cristo, may halalom pa nga pagbati sa kaimportante sa ilang buhat. Sila patagdon sa ilang kaugalingon ug ngadto sa ilang panon. Ang ilang kaugalingon nga panig-ingnan mao ang mag-ilustrar

ug magpatuman sa ilang mga pahimangno. Ingon nga mga magtutudlo mahitungod sa dalan sa kinabuhi dili sila maghatag ug higayon nga hisgutan ug daotan ang kamatuoran. Ingon nga mga tinugyanan ni Cristo ilang palungtaron ang dungog sa Iyang ngalan. Pinaagi sa ilang paghalad, sa kapudi sa ilang kinabuhi, sa ilang diosnon nga sinultihan, sila magamatuod sa ilang kaugalingon nga takus sa ilang hataas nga pagtawag. {ABA 336.2}

Gipadayag ngadto sa apostol ang mga katalagman nga moharang sa iglesya sa Efeso. “Ako nahibalo,” matud pa ni Pablo, “nga sa makagikan na gani ako, pagasudlon kamog mabangis nga mga lobo nga dili maluoy sa panon; ug gikan ra gayud kaninyo adunay managpatindog nga mga tawo nga magasuldg mga binalit-ad aron sa pagpamira ug mga tinon-an ngadto kanila.” Si Pablo mikurog alang sa iglesya, ingon nga samtang siya naglantaw ngadto sa umalabut, iyang nakita ang mga ataki nga pagaantuson sa iglesya nga nagagikan sa mga kaaway sa sulod ug sa gawas. Uban sa solemni nga kainiton iyang giagda ang mga kaigsoonan sa pagbantay nga matukawon sa balaan nga pagpiyal kanila. Alang sa usa ka sumbanan iyang gitudlo kanila ang iyang kaugalingong walay pagkakapoy nga mga kabudlay sa taliwala nila: “Busa magbantay kamo, ug hinumdumi ninyo nga sulod sa tulo ka tuig, sa gabii ug sa adlaw, kamong tanan wala ko undangi sa pagpahimangno uban sa mga luha. {ABA 337.1}

“Ug karon, mga kaigsoonan,” siya mipadayon, “itugyan ko kamo ngadto sa Dios ug sa pulong sa grasya niya nga may gahum sa pagpalig-on kaninyo ug sa paghatag kaninyo sa panulondon uban sa tanang mga binalaan. Wala akoy gikaibgan nga salapi, o bulawan, o bisti ni bisan kinsa nga tawo.” Ang uban sa mga kaigsoonan sa Efeso mga adunahan, apan si Pablo wala gayud mangayo ug personal nga kaayohan gikan kanila. Dili kabahin sa iyang mensahe ang pagpatagad sa iyang mga kinahanglanon ko ug sa akong mga kauban.” Taliwala sa iyang mabudlay nga mga buhat ug malukpanon nga mga panaw alang sa kawsa ni Cristo, nakahimo siya dili lamang sa pagsangkap sa iyang kaugalingon nga mga kinahanglanon, kondili usab sa pagtagana ug diyutay alang sa pagsuportar sa iyang mga masigka-magbubuhat, alang sa kahumpayan sa kabus nga takus tabangan. Kini nahimo niya pinaagi lamang sa kakugi nga walay hunong ug sa tininuod nga pagdaginot. Maayo ang iyang pagtudlo sa iyang kaugalingon nga panig-ingnan sa iyang pagingon, “Sa tanang mga butang gikapakita ko kaninyo nga ang maluyahon kinahanglan inyong tabangan pinaagi sa ingon nga pagbudlay, nga magahinumdum kamo sa pulong sa Ginoong Jesus, nga siya gayud mao ang nagsulti, Labi pang hulahan ang paghatag kay sa pagdawat. {ABA 337.2}

“Ug sa nakasulti na siya niini, siya miluhod ug nagampo uban kanilang tanan. Ug silang tanan nanghilak ug si Pablo ilang gigakus sa liog ug gihalokan siya nila, nga nanagsubo labaw sa tanan tungod sa mga pulong nga iyang giingon, nga dili na sila makakita pag-usab sa iyang nawong. Ug ilang gihatud siya ngadto sa sakayan.” {ABA 338.1}

Gikan sa Mileto ninglawig ang mga magpapanaw “nga nanglaktud ngadto sa Cos, ug sa pagkasunod nga adlaw ngadto sa Rodas, ug gikan didto ngadto sa Patara,” diha sa habagatang kasadpan nga baybayon sa Asia Minor, diin, “sa nakakaplag ug usa ka sakayan nga lumalawig ngadto sa Fenicia,” sila “misakay ug nugikan.” Didto sa Tiro, diin nagdiskarga ang sakayan, ilang nakaplagan ang pipila ka mga dnon-an, nga kauban kanila sila gitugotan sa pagpabilin sulod sa pito ka adlaw. Pinaagi sa Balaan nga Espiritu kining maong mga tinon-an gipasidan-an mahitungod sa mga katalagman nga naghulat ni Pablo didto sa Jerusalem, ug sila nagsugyot kaniya “nga dili na lamang siya moadto sa Jerusalem.” Apan ang apostol wala magtugot nga ang kahadlok sa kasakitan ug ang pagkamabilanggo makapatalaw kaniya gikan sa iyang tuyo. {ABA 338.2}

Sa natapus na ang semana didto sa Tiro, ang tanang mga kaigsoonan uban sa ilang mga asawa ug mga anak mingkuyog kang Pablo ngadto sa sakayan, apan sa wala pa siya makasakay sa sakayan, sila nangluhod diha sa baybayon ug nagampo, siya alang kanila, ug sila alang kaniya. {ABA 338.3}

Sa pagpadayon sa ilang panaw paingon sa habagatan, ang mga magpapanaw nahiabut sa Cesarea ug “misulod sa balay ni Felipe ang ebanghelista, nga mao ang usa sa pito; ug mipabilin diha kaniya.” Dinhi nagpahimulos si Pablo ug pipila ka mga adlaw nga malinawon ug malipayon—ang katapusan sa hingpit nga kagawasan nga iyang pagapahimuslan sulod sa taas nga panahon. {ABA 338.4}

Samtang nagpabilin si Pablo sa Cesarea, “dihay nahilugsong gikan sa Judea usa ka manalagna nga ginganlan ug Agabo. Ug sa pag-abut niya kanamo,” naghinugilon si Lucas, “iyang gikuha ang bakus ni Pablo, ug gigapos niya ang iyang kaugalingong mga kamot ug mga tiil, ug miingon, Mao kini ang giingon sa Espiritu Santo, Sa ingon niini pagagapuson sa mga Judiyo didto sa Jerusalem ang tag-iya niining bakusa, ug ilang itugyan siya ngadto sa mga kamot sa mga Hentil.” {ABA 338.5}

“Sa pagkadungog namo niining mga butanga,” si Lucas nagpadayon, “kami ug ang mga tawo didto nangamuyo kaniya nga dili na lang unta siya motungas ngadto sa Jerusalem.” Apan si Pablo nagdumili sa pagtipas gikan sa dalan sa katungdanan. Kong gikinahanglan gusto siya nga mosunod ni Cristo ngadto sa bilanggoan ug ngadto sa kamatayon. “Unsa bay kahulogan ning inyong pagpanghilak ug pagpaluya sa akong kasingkasing?” maoy iyang singgit; “andam ako dili sa pagpabilanggo lamang, kondili sa pagpakamatay usab didto sa Jerusalem tungod sa ngalan ni Ginoong Jesus.” Sa nakita nga ilang napasakitan siya ug wala mausab ang iyang tuyo, ang mga kaigsoonan mihunong sa ilang pagsigi ug hangyo, ug nagingon na lamang, “Ang kabubut-on sa Ginoo maoy matuman.” {ABA 339.1}

Wala na madugay nga matapus na ang iyang hamubo nga pagpabilin sa Cesarea, ug, inubanan sa pipila sa mga kaigsoonan, si Pablo ug ang iyang mga kauban migikan paingon sa Jerusalem, ang ilang mga kasingkasing gidag-uman pag-ayo sa panahap sa umalabut nga kadaotan. {ABA 339.2}

Wala gayud sukad ang apostol nakaduul sa Jerusalem uban sa hilabihan ka masulobon nga kasingkasing. Nasayud siya nga makakaplag siya ug pipila lamang ka mga higala ug daghan ang mga kaaway. Nagkahaduul siya sa siyudad nga nagsalikway ug nagpatay sa Anak sa Dios ug sa ibabaw niini nagabitay karon ang mga hulga sa diosnon nga kapungot. Sa pagkahinumdum niya kong unsa ka mapait ang iyang kaugalingong pagayad batok sa mga sumosunod ni Cristo, naluoy siya pag-ayo sa iyang mga katagilungsod nga nalimbongan. Ug bisan pa niini pagkadiyutay sa iyang paglaum nga makahimo siya sa pagtabang kanila! Ang samang binuta nga kaligutgut nga kaniadto nagdilaab sa iyang kaugalingon nga kasingkasing, karon ginahaling uban sa dili ikaasoy nga gahum diha sa mga kasingkasing sa tibuok nasud batok kaniya. {ABA 339.3}

Ug wala siya makasalig sa kaluoy ug sa suportar bisan sa iyang kaugalingong mga kaigsoonan sa pagtoo. Ang wala mangakabig nga mga Judiyo nga nagsunod pagayo sa iyang giagian, wala magmaluya sa pagpakaylap sa dili maayong mga taho didto sa Jerusalem sa linawas ug pinaagi sa sulat, mahitungod kaniya ug sa iyang buhat; ug ang uban, bisan pa sa mga apostoles ug sa mga tigulang, nagdawat niining maong mga taho ingon nga tinuod, nga wala maghimo ug paningkamot sa pagsupak kanila, ug nagpaila nga walay tinguha sila sa pag-uyon kaniya. {ABA 339.4}

Apan diha sa taliwala niining mga pagpaluya ang apostol wala kawad-i sa paglaum. Nagtoo siya nga ang Tingog nga nakapakigsulti sa iyang kaugalingong kasingkasing makasulti pa ngadto sa mga kasingkasing sa iyang mga katagilungsod, ug nga ang Agalon nga gihigugma ug gialagaran sa iyang mga masigkatinon-an makahiusa pa sa ilang mga kasingkasing uban sa iyaha diha sa buhat sa maayong balita. {ABA 340.1}

Kapitulo 37 – SI PABLO NGA USA KA BINILANGGO

Sa nakaabut na kami sa Jerusalem, gidawat nga malipayon kami sa mga kaigsoonan. Ug sa pagkasunod nga adlaw si Pablo miuban kanamo ngadto kang Santiago; “ug ang tanang mga tigulang didto usab.” {ABA 341.1}

Niining higayona, sa pormal gipresentar ni Pablo ug sa iyang mga kakuyog ngadto sa mga pangulo sa buhat sa Jerusalem ang mga amot nga gipadala sa Hendl nga mga iglesya alang sa pagsuportar sa mga kabus taliwala sa mga kaigsoonan nga Judiyo. Ang pagpanigum mining maong mga amot nakagasto ug ubay-ubay nga panahon, kahingawa, ug makapoy nga buhat sa apostol ug sa iyang mga masigka- magbubuhat. Ang salapi nga daku kaayo ug subra sa gidahum sa mga dgulang sa Jerusalem, nagrepresentar sa daghang mga sakripisyo ug bisan sa mapig-ot nga mga kawalad-on sa Hendl nga mga magtutoo. {ABA 341.2}

Kining kinabubut-ong mga halad nagtimaan sa kamaunongon sa Hentil nga mga kinabig ngadto sa organisado nga buhat sa Dios sa tibuok nga kalibutan ug gidawat unta kini sa tanan uban sa mapasalamaton nga pag-ila, apan nadayag ngadto kang Pablo ug sa iyang mga kauban nga bisan taliwala madtong ilang ginaatubang dihay uban kanila nga wala mahinangop sa espiritu sa minagsuon nga gugma nga maoy nag-aghat sa mga gasa. {ABA 341.3}

Sa nag-unang mga tuig sa buhat sa maayong balita taliwala sa mga Hentil ang uban sa pangulong mga kaigsoonan sa Jerusalem, nga naggunit pa gihapon sa ilang kanhi nga mga pag-ayad ug mga batasan sa hunahuna, wala magtambayayong sa kinasingkasing uban kang Pablo ug sa iyang mga katabang. Sa ilang kabalaka sa pagpreserbar sa pipila ka mga porma ug mga seremonyas nga walay kahulogan, wala nila mamatikdi ang panalangin nga moabut unta kanila ug ngadto sa kawsa nga ilang gihigugma, pinaagi sa usa ka pamngkamot sa paghiusa sa tanang mga bahin sa buhat sa Ginoo. Bisan pa nga matinguhaon sa pagbantay sa labing maayo nga mga tinguha sa iglesya nga Cristohanon, napakyas sila sa paglakang kumpas sa nagauswag nga mga tagana sa Dios, ug sa ilang tawhanong kaalam misulay sa pagsabwag ngadto sa mga magbubuhat sa wala kinahanglana nga mga pagdili. Sa ingon niini dihay mibarug nga usa ka grupo sa mga tawo nga walay personal nga kasinatian sa nagakausab nga mga higayon ug sa dili sagad nga mga kinahanglanon nga nahibalag sa mga magbubuhat sa layo nga mga kaumhan, apan bisan pa niini sila nangusog sa pagpatuo nga sila may pagbulot-an sa pagmando sa ilang mga kaigsoonan niining maong mga kaumhan sa pagasundon nila ang natumbok nga mga paagi sa pagbuhat. Sila nagtoo nga daw ang buhat sa pagwali sa maayong balita pagapadayonon pinahiuyon sa ilang mga panahum. {ABA 341.4}

Milabay ang daghang mga tuig sukad ang mga kaigsoonan sa Jerusalem nga may mga tinugyanan gikan sa ubang pangulo nga mga iglesya, naghatag ug maampingon nga pagpamalandong sa makalilibog nga mga isyo nga nanggula mahitungod sa mga paagi nga gisunod niadtong nagabuhat alang sa mga Hentil. Ingon nga sangputanan niining mao nga konsilyo, nagkahiusa ang mga kaigsoonan sa paghimo ug matin-aw nga mga rekomendasyon ngadto sa mga iglesya mahitungod sa pipila ka mga tulomanon ug mga batasan, nga nagalakip sa sirkunsisyon. Dinhi niining maong konsilyo heneral nga ang mga kaigsoonan nagkahiusa usab sa pagrekomendar ni Bernabe ug ni Pablo ngadto sa mga iglesya nga Cristohanon ingon nga mga magbubuhat nga takus sa hingpit nga pagsalig sa tagsatagsa ka magtutoo. {ABA 342.1}

Unya, sa diha nga nadayag nga ang mga kinabig taliwala sa mga Hentil tulin nga nagtubo, dihay pipila sa punoang mga kaigsoonan sa Jerusalem nga mibag-o sa kanhi nilang mga pag-ayad batok sa mga paagi ni Pablo ug sa iyang mga katabang. Ang maong mga pag- ayad nalig-on sa paglabay sa daghang mga tuig, hangtud nga ang uban sa mga pangulo naghukom nga ang buhat sa pagwali sa maayong balita pagadumalahon sumala sa ilang kaugalingon nga mga pangagpas. Kong si Pablo mopahiuyon sa iyang mga paagi ngadto sa mga polisa nga ilang girekomendar ilang pagailhon ug buligan ang iyang buhat; kong sa lain nga paagi sila dili makatan-aw niini nga may kahimuot o maghatag niini sa ilang pagsuportar. {ABA 342.2}

Kining mga tawhana nalimot nga ang Dios mao ang magtutudlo sa Iyang katawhan; nga ang tagsatagsa ka magbubuhat sa Iyang kawsa pakaplagon ug tagsatagsa ka eksperensya sa pagsunod sa diosnon nga Pangulo, nga dili maghangad sa tawo alang sa direkta nga pag-agak; nga ang Iyang mga magbubuhat pagahulmahon ug pagaumolon, dili sunod sa hunahuna sa tawo, kondili sunod sa panig-ingnan nga langitnon. {ABA 342.3}

Sa iyang pangalagad, gitudloan ni apostol Pablo ang katawhan “dili pinaagi sa makabibihag nga kaigmat sa mga pulong, kondili pinaagi sa pagpadayag sa Espiritu ug sa gahum.” Ang mga kamatuoran nga iyang gimantala gipadayag nganha kaniya sa Balaan nga Espiritu, “kay ang Espiritu nagatugkad man sa tanang mga butang, lakip sa kinahiladman sa Dios. Kay kinsa bang tawhana ang nasayud sa mga hunahuna sa tawo gawas sa espiritu nga anaa nianang tawhana? Maingon man usab, walay bisan usa nga makasabut sa mga hunahuna gawas sa Espiritu sa Dios.... Ug kining mga butanga,” mipahayag si Pablo, “among panagsultihan dili pinaagi sa mga pulong nga gitudlo sa tawhanong kaalam kondili gitudlo sa Espintu, nga kita magahubad sa mga kamatuoran nga espirituhanon ngadto sa mga tawo nga espirituhanon.” 1 Connto 2:4, 10-13. {ABA 343.1}

Sa tibuok niyang pangalagad, mihangad si Pablo ngadto sa Dios alang sa direkta nga pag-agak. Sa sama nga higayon, mabinantayon siya kaayo sa pagbuhat uyon sa mga hukom

sa konsilyo heneral sa Jerusalem, ug ingon nga gisangputan "ang mga kaiglesyahan nalig-on sa pagtoo, ug sila nanagtubo sa gidaghanon sa matag-adlaw." Buhat 16:5. Ug karon, bisan pa sa kakulang sa kaluoy nga gipakita kaniya sa uban, nakakaplag siya ug kalipay diha sa pagkamatngon nga nakahimo sa iyang katungdanan diha sa pagpadasig sa iyang mga kinabig sa usa ka espintu sa pagkamaunongon, sa pagkamahatagon, ug sa gugmang pinagsuon, ingon sa mapadayag niadtong higayona diha sa ubay-ubay nga mga amot nga iyang napahiluna sa atubangan sa mga tigulang nga Judiyo. {ABA 343.2}

Tapus ikapresentar ni Pablo ang mga gasa, "iyang gitagsatagsa pagsugilon kanila ang mga butang nga nahimo sa Dios taliwala sa mga Hentil pinaagi sa iyang pangalagad." Kining taho sa mga kamatuoran maoy nakadala sa tanan, bisan kanila nga nanagduhaduha, sa hugot nga pagtoo nga ang panalangin sa langit nagauban sa iyang mga buhat. "Ug sa pagkadungog nila niini, ilang gidalayeg ang Dios." Ilang gibati nga ang mga paagi nga gigamit sa apostol nagdala sa patik sa Dios. Ang daghan nga mga amot nga naghay-ad sa ilang atubangan nakadugang sa gibug-aton sa pamatuod sa apostol sa pagkamatinumanon sa bag-ong kahayag ug nakatoo nga ang ilang kaugalingon nga paagi nasayup diay, ug sila nahigtang sa kaulipnan sa Judiyo nga mga batasan ug mga tradisyon, ug nga ang buhat sa maayong balita nalangan pagayo tungod sa ilang kapakyasan sa pag- ila nga ang bongbong nga nag-ulang tali sa Judiyo ug sa Hentil naguba na pinaagi sa kamatayon ni Cristo. {ABA 343.3}

Kini mao ang bulawanon nga higayon alang sa tanang pangulong mga kaigsoonan sa pag-angkon sa walay lipodlipod nga ang Dios nagbuhat pinaagi kang Pablo, ug nga dihay mga panahon nga sila nangasayup sa pagtugot sa mga taho sa iyang mga kaaway aron sa paghaling sa ilang pangabobho ug sa pag-ayad. Apan sa baylo nga maghiusa sila sa usa ka paningkamot sa paghatag ug hustisya sa usa nga ilang gisamaran, ilang gihatagan siya ug tambag nga nagpakita nga sila naghambin gihapon sa usa ka pagbati nga si Pablo maoy kinadak-an nga hinungdan sa diha nga pag-ayad. Wala sila mobarug nga madungganon sa pagpanalipod kaniya, nga maningkamot sa pagpakita sa mga wala nay pagbati kong diin sila nangasayop, apan naninguha sa paghimo ug pagpaayon-ayon pinaagi sa pagtambag kaniya sa pagsunod sa usa ka paagi nga sa ilang panahon makakuha sa tanang mga hinungdan sa sayop nga pagsabut. {ABA 344.1}

"Igsoon, nakita mo," sila miingon, agig tubag sa iyang pamatuod, "kong unsa kahilabihan ka daghan sa mga Judiyo nga nanagpanuo; ug kini silang tanan mga masibuton gayud sa kasugoan. Ug sila gikasuginlan mahitungod kanimo nga ikaw kono nagapanudlo sa tanang mga Judiyo nga nanagpuyo sa taliwala sa mga Hentil, sa pagtudlo kanila sa pagtalikod kang Moises ug sa dili na pagsirkunsidar sa ilang mga anak, ug sa dili na paggawi sumala sa ilang mga batasan. Ug unsaon man niini karon? Kay siguro gayud sila nga makadungog nga nahiabut ikaw. Busa, buhata kining among igaingon kanimo. Aduna

kami dinhi upat ka tawo nga may panaad. Dad-a kining mga tawhana, ug uban kanila tumana ang buluhaton sa pagpaputli sa kaugalingon, ug bayri ang ilang mga galastohan aron makapaldskis sila sa ilang mga ulo. Sa ingon niini ang tanan mahibalo nga dili diay tinuod ang gikasugilon kanila mahitungod kanimo, ug nga ikaw gayud nagagawi diay nga madnumanon sa kasugoan. Apan bahin sa mga Hentil nga nanagpanuo, amo silang gisulatan sa among hukom nga kinahanglan ilang dumilian ang bisan unsa nga gikadulot ngadto sa mga diosdios, ug ang dugo, ug ang mga mananap nga naluok, ug ang paldghilawas." {ABA 344.2}

Naglaum ang mga kaigsoonan nga si Pablo, pinaagi sa pagsunod sa paagi nga gisugyot, makahatag ug usa ka piho nga pagsupak sa bakak nga mga taho mahitungod kaniya. Gipasaligan nila siya nga ang hukom sa nag-una nga konsilyo mahitungod sa Hentil nga mga kinabig ug sa balaod seremonyal pagatumanon pa. Apan ang tambag nga gihatag karon wala magkauyon sa maong hukom. Ang Espiritu sa Dios wala mag-agda niini nga pahimangno; bunga kadto sa pagkatalawan. Nasayud ang mga pangulo sa iglesya sa Jerusalem nga ang dili pagtuman sa balaod seremonyal ang mga Cristohanon pagadumtan sa mga Judiyo ug pagalutoson. Ginahimo sa Sanhedrin ang kutob sa mahimo sa pagsanta sa uswag sa maayong balita. Ang mga tawo gipili niinmg maong pundok sa pagsunodsunod sa mga apostoles, ilabina kang Pablo, ug diha sa tagsatagsa ka paagi nga mahimo sa pagsupak sa ilang buhat. Kong ang mga magtutoo ni Cristo pagahukman sa atubangan sa Sanhedrin ingon nga mga malapason sa kasugoan, sila pagahukman sa dinalian ug mapig-ot nga silot ingon nga mga apostata gikan sa Judiyo nga pagtoo. {ABA 345.1}

Daghan sa mga Judiyo nga nagdawat sa maayong balita nagtipig gihapon sa usa ka pagtagad sa balaod seremonyal ug mga andam kaayo sa paghimo ug dili maalamon nga mga pagpanugot, nga sa ingon niini makoha nila ang pagsalig sa ilang mga katagilungsod, sa pagkuha sa ilang mga pag-ayad, ug sa pagdaug kanila ngadto sa pagtoo diha kang Cristo ingon nga Manunubos sa kalibutan. Naamgohan ni Pablo nga samtang ang kadaghanan sa pangulong mga sakop sa iglesya sa Jerusalem magpadayon sa pagtipig ug pag- ayad batok kaniya, walay hunong ang ilang pagsupak sa iyang inpluwensya. Nagbati siya nga kong sa bisan unsang makataronganon nga pagpanugot madaug sila ngadto sa kamatuoran iyang makuha ang usa ka dakung ali sa kalampusan sa maayong balita sa ubang mga dapit. Apan wala siya tugyam ug gahum sa Dios sa pagtugot kutob sa ilang gipangayo. {ABA 345.2}

Kong atong mahunahuna ang dakung tinguha ni Pablo nga mahiuyon sa iyang mga kaigsoonan, ang kalumo niya ngadto sa mga maluya sa pagtoo, ang iyang kataha alang sa apostoles nga nakigkauban ni Cristo, ug alang kang Santiago, ang igsoon sa Ginoo, ug ang iyang katuyoan nga mahimong tanang butang ngadto sa tanang mga tawo kutob sa iyang mahimo nga walay prinsipyo nga masakripisyo— kong atong mahunahunaan kining tanan,

maminos ang katingala nga siya napugos sa pagbalising gikan sa dilimatarog ug piho nga agianan nga hangtud dinhi iyang gisunod. Apan imbis nga matuman ang gitinguha nga tumong, ang iyang mga paningkamot alang sa panag-uliay nakapahinayak hinuon sa krisis, ug nakapadali sa gitagna nga pag-antos niya, ug misangput kini sa pagpahimulag kaniya gikan sa iyang mga kaigsoonan, nga nagtungina sa iglesya sa usa sa mga labing kusgan nga mga haligi niini, ug nagdala ug kasub-anan sa Cristohanong mga kasingkasing sa tanan nga kayutaan. {ABA 345.3}

Sa pagkasunod nga adlaw misugod si Pablo sa pagtuman sa tambag sa mga tigulang. Ang upat ka mga tawo nga nailalom sa Nazareo nga panaad (Numeros 6), nga ang tagal niini hapit na molapas, gipangdala ni Pablo ngadto sa templo, “aron sa pagpahibalo kong kanus-a matapus ang panahon sa ilang pagpaputli, nga sa maong panahon igahalad na ang halad alang sa matag-usa kanila.” May mahal pa nga mga halad alang sa pagpaputli nga igahalad. {ABA 346.1}

Kadtong nagtambag ni Pablo sa pagpasunod niini nga lakang hingpit nga wala makapamalandong sa dakung katalagman siya mapabatang. Niini nga higayon, ang Jerusalem napuno sa mga magsisimba nga gikan sa lainlaing mga yuta. Ingon nga katumanan sa sugo nga gihatag kaniya sa Dios, nadala ni Pablo ang maayong balita ngadto sa mga Hentil, iyang naduaw ang daghan sa dagkung mga siyudad sa kalibutan, ug nailhan siya pag-ayo sa mga linibo nga gikan sa langyaw nga mga bahin nga miabut sa pagtambong sa pangilin. Kauban niining mga tawo nga nanambong mao sila kinsang mga kasingkasing nagsilaub sa mapait nga pagdumot ni Pablo, ug alang kaniya nga mosulod sa templo sa mao nga higayon maoy usa ka risgo sa iyang kinabuhi. Sulod sa daghang mga adlaw siya naglabaylabay sa pagsulod ug sa pagpagawas taliwala sa mga magsisimba nga daw wala mamatikdi; apan sa wala pa matapus ang maong pangilin, samtang siya nagpakigsulti sa usa ka sacerdote mahitungod sa mga halad nga igahalad, nailhan siya sa uban sa mga Judiyo nga gikan sa Asia. {ABA 346.2}

Uban sa kapintas sa mga demonyo ilang gidasmagan siya, nga nanagsinggit, “Mga tawo sa Israel, tabang kamo! Mao kini ang tawo nga nanudlo sa katawhan bisan diin batok sa lungsod ug sa kasugoan, ug niining dapita.” Ug samtang ang katawhan mitubag sa panawag sa pakitabang, gipun-an ug laing sumbong nga nagingon—”ug labut pa, dihay mga Gresyanhon nga iya usab nga gipasulod dinhi sa templo ug iyang gihugawhuwan kining dapita nga balaan.” {ABA 346.3}

Sa balaod sa Judiyo maoy usa ka sala nga silotan sa kamatayon alang sa usa ka tawo nga walay sirkunsisyon nga mosulod sa sulod nga mga sawang sa balaan nga tinukod. Si Pablo nakit-an diha sa siyudad nga nakigkuyogkuyog ni Trofimo nga taga-Efeso, ug maoy gidahum nga gidala siya ni Pablo ngadto sa templo. Wala niya mahimo kini; ug ingon nga

sa iyang kaugalingon siya usa man ka Judiyo, ang iyang pagsulod sa templo dili usa ka kalapasan sa kasugoan. Apan bisan pa nga ang sumbong bug-os gayud nga dili tinuod, kini nagsilbi sa paghaling sa naila nga pag-ayad. Samtang ang singgit naglanoglanog sa mga sawang sa templo ang mga tawo nga napundok didto nangaukyab sa hilabihan. Ang balita dali rang mikatap sa Jerusalem, “ug unya naukay ang tibuok siyudad ug ang katawhan nanugok.” {ABA 347.1}

Nga ang usa ka apostata nga gikan sa Israel mangahas sa pagpasipala sa templo sa higayon gayud nga mangabut ang linibo ka mga tawo nga gikan sa nagkalainlain nga dapit sa kalibutan aron sa pagsimba, maoy nakaukyab sa labing mapintas nga kasuko sa maguboton nga pundok. “Ilang gidakup si Pablo ug gitaral nila siya ngadto sa gawas sa templo, ug dihadiha gisirhan ang mga pultahan.” {ABA 347.2}

“Ug samtang nagpahigayon sila sa pagpatay kaniya, miabut sa pangulong kapitan sa kasundalohan ang balita, nga nagubot ang tibuok Jerusalem.” Si Claudio Lysias nakaila kaayo sa masamokong mga tawo nga iyang pagaharongon, busa, “dihadiha mikuha siya ug mga sundalo ug mga kapitan, ug midalagan ngadto kanila. Ug sa pagkaldta nila sa pangulong kapitan ug sa mga sundalo, ilang giundangan pagbunal si Pablo.” Ingon nga wala masayud sa hinungdan sa kasaba, apan sa iyang nakita nga ang kasuko sa katawhan gitumong ngadto ni Pablo, nakahukom ang Romano nga kapitan nga tingali siya usa ka Egiptohanon nga rebelde nga iyang nadunggan, nakalayas. Busa iyang “gidakup siya ug nagsugo nga gapuson siyag duha ka talikala; ug nangutanang kinsa siya, ug unsay iyang nabuhat.” Dihadiha nadungog ang lanog ug suko nga mga tingog sa pagpasangil; “may nanagsinggit nga mao kini, ug ang uban mao kadto: ug kay wala man gayud niya matino ang dnuod tungod sa kaguliyang, misugo siya nga dad-on si Pablo ngadto sa kota. Ug sa pag-abut niya sa hagdanan niini, siya gisakwat na lang sa mga sundalo tungod sa kakusog sa tawo. Tungod ang kadaghanan sa katawhan nagsunod nga nanagsinggit, Patya siya.” {ABA 347.3}

Taliwala sa kaguliyang ang apostol malinawon ug maligdong. Miungot sa Dios ang iyang hunahuna, ug siya nasayud nga naglibut kaniya ang mga manolunda sa langit. Gibati niya nga wala siyay gusto mobiya sa templo nga makahimo ug usa ka paningkamot sa pagpahiluna sa kamatuoran sa atubangan sa iyang mga katagilungsod. Sa hapit na siya dad-on ngadto sa kota mihangyo siya ngadto sa pangulong kapitan, “Mahimo ba nga makigsulti ako kanimo?” Si Lysias mitubag, “Makamao ka ba diay mosulti ug Gresyanhon? Dili ka ba diay mao kadtong Egiptohanon nga dili pa lang dugay naghimog nga kagubot ug midala sa upat ka libo ka mga tawo nga mamomuno ngadto sa mga awaaw?” Agig tubag si Pablo miingon, “Ako usa ka Judiyo nga taga-Tarso sa Cilicia, usa ka lungsoranon sa usa ka bantugang siyudad: ug, hangyoon ko ikaw, tugoti ako sa pagsulti sa mga tawo.” {ABA 348.1}

Sa gitugot ang iyang hangyo, “si Pablo, sa nagtindog siya sa hagdanan, misinyas sa iyang kamot ngadto sa mga tawo.” Ang panglihok nakadani sa ilang pagtagad, samtang ang iyang pamarug nag-aghat sa pagtahud. “Ug sa diha nay dakung kahilum, siya misulti kanila sa pinolongan nga Hebreohanon, nga nagingon, “Mga katawhan, mga kaigsoonan, ug mga ginikanan, pamadi ninyo ang akong pangatarungan nga karon akong pagahimuon sa inyong atubangan.” Sa paningog sa hinasa nga mga pulong Hebreohanon, “milabi pa sila paghilum,” ug diha sa kahilum sa kadaghanan siya mipadayon: {ABA 348.2}

“Ako gayud usa ka Judiyo nga natawo sa Tarsus sa Cilicia, apan gimatuto ako dinhing siyudara sa dilan ni Gamaliel, ug giton-an subay sa mapiuton nga paagi sa kasugoan sa atong mga ginikanan, sanglit masibuton man ako alang sa Dios sama kaninyong tanan niining mga adlawa karon.” Walay usa ang nakapangulipas sa mga pahayag sa apostol, ingon nga ang mga kamatuoran nga iyang gisaysay nahibaloan pag-ayo sa kadaghanan nga mga buhi pa sa Jerusalem. Unya mipadayon siya sa pag-asoy sa kanhi niyang kasibut sa pagpanglutos sa mga tinon-an ni Cristo, bisan hangtud sa pagpamatay kanila; ug unya iyang gisaysay ang mga kahigayonan sa iyang pagkakabig, nga nagatug-an sa iyang mga tigpatalinghug nausa ang pagkabawog sa iyang kaugalingong mapahitas-on nga kasingkasing ngadto sa nalansang nga Nazaretnon. Kong ningsulay pa siya sa pagpakiglantugi sa iyang mga kaatbang, dngali padng sila nga midumili sa pagpatalinghug sa iyang mga pulong; apan ang paghinubay niya sa iyang eksperensya giubanan sa usa ka makadadani nga gahum nga sa sulod sa usa ka higayon daw nakapahumok ug nakapalumo sa ilang mga kasingkasing. {ABA 348.3}

Unya naninguha siya sa pagpakita nga ang iyang buhat taliwala sa mga Hendl wala himoa tungod sa pagpili. Naninguha siya sa pagbuhat alang sa iyang kaugalingon nga nasud; apan diha ra sa maong templo ang tingog sa Dios misulti kaniya diha sa balaan nga panan-awon, nga nagmando sa iyang dalan “sa halayo sa mga Hendl.” {ABA 349.1}

Sukad niadto ang katawhan nagpatalinghug pag-ayo, apan sa diha nga si Pablo nakaabut sa punto sa iyang kasaysayan diin siya gitudlo nga embahador ni Cristo ngadto sa mga Hentil, migula pag-usab ang ilang kasuko. Ingon nga naanad sa pag-ila sa ilang kaugalingon ingon nga mao lamang ang katawhan nga gikahimut-an sa Dios, wala silay gusto nga tugotan ang tinamay nga mga Hentil sa pag- ambit sa mga katungod nga sukad pa sa kaniadto ilang giila nga ila ra gayud. Sa ilang gipalanog ang ilang mga tingog labaw kay sa magsusulti, sila naninggit, “Wagtanga ang maong tawo gikan sa yuta: kay dili angay kaniya ang pagkabuhi.” {ABA 349.2}

“Ug samtang naninggit sila ug nangitsa sa ilang mga bisti ug nanagsaliyab ug mga abug ngadto sa hangin, ang pangulong kapitan nagsugo nga ipadala siya ngadto sa kota ug

ipausisa pinaagi sa latigo, aron mahibaloan nganong nanagsinggit sila sa ingon batok kaniya. {ABA 349.3}

"Ug sa diha nga ila na siyang gigaid pinaagi sa mga koriya, si Pablo miingon sa kapitan nga nagtindog sa duul, Subay ba sa balaod ang paghampak sa usa ka lungsoranon nga Romano, bisan sa wala pa siva kahukmi? Sa pagkadungog niini sa senturyon, milakaw siya ug nagtug-an sa pangulong kapitan nga nagingon, Unsa ba diay kining imong pagabuhaton? Kining tawhana usa ka lungsoranon nga Romano. Unva ang pangulong kapitan miadto kang Pablo ug miingon kaniya, Tug-ani ako, usa ba ikaw ka lungsoranon nga Romano? Siya mitubag, Oo. Ug ang kapitan midugtong sa pagingon, Nabatonan ko ang pagkalungsoranon pinaagi sa dakung salapi. Ug si Pablo misukbot sa pagingon, Ako natawo nga lungsoranong Romano. Unya sa dihadiha namahawa gikan kaniya ang mga tawo nga mao untay mousisa kaniya; ug ang pangulong kapitan usab nahadlok sa iyang pagkasayud nga si Pablo usa man diay ka lungsoranong Romano ug tungod kay siya man ang nagpagapus kaniya. {ABA 349.4}

"Sa pagkaugma, tungod kay buot man gayud siya masayud sa tinuod nga hinungdan nganong gisumbong si Pablo sa mga Judiyo, iyang gipahubaran siya, ug nagpasugo sa pagpatigum sa punoang mga sacerdote ug sa tibuok sanhedrin, ug iyang gipakanaug siya ug gipaatubang kanila." {ABA 350.1}

Karon ang apostol pagahusayon sa samong hukmanan nga mini siya sa iyang kaugalingon usa ka sakop sa wala pa ang iyang pagkakabig. Samtang siya nagtindog sa atubangan sa mga punoan nga Judiyo, malinawon ang iyang pamarug, ug ang iyang panagway nagpadayag sa kalinaw ni Cristo. "Mainiton nga nagtutuk sa Sanhedrin, si Pablo miingon, Mga katawhan ug mga kaigsoonan, sa atubangan sa Dios nagakinabuhi ako diha sa bug-os nga maayong kaisipan hangtud niining adlawa." Sa pagkadungog nila niining mga pulonga, nahaling pag-usab ang ilang pagdumot; "ug ang labaw nga sacerdote nga si Ananias misugo kanila nga nagtindog tupad ni Pablo sa pagsagpa sa iyang baba. Tungod niining minananap nga sugo, misinggit si Pablo sa pagingon, "Ang Dios magasagpa kanimo, ikaw nga pinaputi nga bongbong: naglingkod ikaw diha aron kono sa paghukom kanako subay sa balaod, ug unya imo akong ipasagpa supak sa balaod?" "Ug sila nga nanagtindog tupad kaniya miingon kaniya, Mopasipala ka ba diayg sulti batok sa labaw nga sacerdote sa Dios?" Uban sa iyang binatasan nga pagtahud si Pablo mitubag sa pagingon, "Mga igsoon wala ako makaila nga siya diay labawng sacerdote: ug tuod nahisulat man, Dili magsultig daotan batok sa punoan sa imong katawhan. {ABA 350.2}

"Apan sa pagkamatikod ni Pablo nga ang usa ka bahin kanila mga Saduceo, ug ang usa mga Fariseo siya misinggit sa Sanhedrin, Mga igsoon, ako usa ka Fariseo, anak sa mga

Fariseo; ug bahin sa paglaum ug sa pagpangabanhaw sa mga patay, ako karon ginahukman. {ABA 350.3}

“Ug sa pagsulti niya niini, nahitabo ang panaglalis sa mga Fariseo ug sa mga Saduceo, ug nabahin ang pundok sa mga tawo. Kay ang mga Saduceo ugod nagaingon man nga walay pagkabanhaw, ni sa manolunda, ni sa espiritu: apan ang mga Fariseo nagatoo niining duruha.” Ang duruha ka mga kampo nagsugod sa paglantugi tali sa ilang kusog sa ilang pagsupak batok ni Pablo. “Ang mga eskriba nga iya sa pundok sa mga Fariseo nanindog ug nakigbisug nga nanagingon, Wala kami nakit-ang daotan niining tawhana: apan kong ang usa ka espintu o usa ka manolunda nakasulti nganha kaniya, dili kita makig- away batok sa Dios.” {ABA 350.4}

Diha sa pagkaukay nga misunod, mainiton kaayo ang mga Saduceo nga ilang makuha ang apostol, aron ilang patyon siya; ug ingon kamatinguhaon ang mga Fariseo sa ilang paningkamot sa pagpanalipod kaniya. “Ang pangulong kapitan nga nahadlok nga ilang koniskonison si Pablo, misugo sa mga sundalo sa pagpakanaug ug sa pagsakmit kaniya gikan kanila ug sa pagdala kaniya ngadto sa kota.” {ABA 351.1}

Sa ulahi, samtang siya nagpamalandong sa masulayon nga mga kaagi niadtong adlawa, misugod si Pablo sa pagkahadlok nga tingali ang iyang paagi wala makapahimuot sa Dios. Mao ba kaha nga siya nasayop sa paghimo sa pagpamisita sa Jerusalem? Ang iyang dakung tinguha sa pagpakighiusa sa iyang mga kaigsoonan mao ba kahay nakadala mining sangputanan nga nakahatag ug kalisdanan? {ABA 351.2}

Ang katungdanan nga gihuptan sa mga Judiyo ingon nga katawhan sa Dios sa atubangan sa usa ka dili matinuohon nga kalibutan, maoy hinungdan sa hilabihan nga kasubo sa apostol diha sa espintu. Unsaon kaha sa paganong mga kawani sa pagtan-aw kanila, nga nagaangkon nga mga magsisimba ni Jehova ug nagapangako sa balaan nga katungdanan, apan nagatugyan sa ilang kaugalingon sa pagmando sa binuta, ug dili makatarunganon nga kasuko, nga nagatinguha sa paglaglag bisan sa ilang mga kaigsoonan nga nangahas sa pagsupak kanila sa relihiyoso nga pagtoo, ug nagaliso sa ilang labing solemni nga konsilyo nga tinuyo ngadto sa usa ka talan-awon sa panagdumot ug sa mapintas nga kagubot. Gibati ni Pablo nga ang ngalan sa iyang Dios nagsagubang sa pagpakaulaw diha sa mga mata sa mga pagano. {ABA 351.3}

Ug karon diha na siya sa bilanggoan, ug siya nahibalo nga ang iyang mga kaaway nga diha sa ilang daotang nnguha, modangop sa bisan unsa nga paagi aron sa pagpatay kaniya. Mao na ba kaha nga ang iyang buhat alang sa mga iglesya natapus na ug nga ang hangol nga mga lobo mosulod na karon? ang kawsa ni Cristo haduul kaayo sa kasingkasing ni Pablo, ug uban sa halalom nga kabalaka iyang gipalandong ang mga katalagman sa nakatag nga mga iglesya, nga napatara sa mga panglutos sa matarung nga mga tawo sama sa iyang

nahibalag didto sa konsilyo sa Sanhednn. Diha sa kasubo ug sa kaluya siya mihilak ug nagampo. {ABA 351.4}

Niining mangitngit nga takna si Jehova wala magtagad sa Iyang ulipon. Iyang gibantayan siya gikan sa mamumuno nga mga katawhan didto sa mga sawang sa templo; Nag-uban kaniya didto sa kota; ug Siya nagpadayag sa Iyang Kaugalingon ngadto sa Iyang madnumanon nga saksi agig tubag sa mainitong mga pagampo sa apostol alang sa pag-agak. “Ug sa pagkagabii niana, ang Ginoo mitungha kaniya ug miingon, sumalig ka kay maingon nga nanghimatuod ikaw Kanako sa Jerusalem, kinahanglan nga manghimatuod usab ikaw didto sa Roma.” {ABA 351.5}

Dugay na si Pablo nga naghandum nga makaduaw sa Roma; daku kaayo ang iyang tinguha nga makapanghimatuod kang Cristo didto, apan nagbad siya nga ang iyang mga katuyoan nangapakyas sa kaligutgut sa mga Judiyo. Diyutay ra ang iyang paghunahuna, bisan karon, nga maingon sa usa ka binilanggo nga siya makaadto didto. {ABA 352.1}

Samtang ang Ginoo nagpadasig sa Iyang sulogoon, ang mga kaaway ni Pablo nagmainiton sa paglaraw sa iyang kalaglagan. “Ug sa pagkaadlaw na, ang mga Judiyo naghimog usa ka panagsabut, ug ubos sa panumpa nagsinaaray sa dili na pagkaon ni paginom hangtud ilang mapatay si Pablo. Ug kapin sa kap-atan ka mga tawo ang naghimo sa maong panagsabut.” Dinhi maoy usa ka pagpuasa nga ang ingon ang Ginoo pinaagi ni Isaias nagsaway—usa ka puasa “alang sa pakigbugno ug pakigbingkil, ug aron sa pagsamad uban sa kumo sa kadaotan.” Isaias 58:4. {ABA 352.2}

Ang mga tiglaraw-pangdaot “nangadto sila sa punoan nga mga sacerdote ug sa mga anciano, ug miingon kanila, Ubos sa panumpa, nagsinaaray kami sa mapiuton gayud sa dili na pagtilaw sa bisan unsang pagkaon hangtud among mapatay si Pablo. Busa karon, uban sa Sanhedrin, ipahibalo ninyo sa pangulong kapitan nga si Pablo kinahanglan iyang ipadala kaninyo, nga daw buot kamo magpakisayud sa labi pang sibo mahitungod kaniya. Ug kami andam sa pagpatay kaniya sa dili pa siya mahiabut sa duul.” {ABA 352.3}

Imbis badlongon kining mabangis nga laraw, maikagon kaayo ang mga sacerdote ug ang mga punoan sa pag-uyon niini. Nakapamolong si Pablo sa tinuod sa iyang pagtandi ni Ananias ngadto sa usa ka pinapud nga lubnganan. {ABA 352.4}

Apan mipataliwala ang Dios aron sa pagluwas sa kinabuhi sa Iyang sulogoon. Ang pag-umangkon nga lalaki ni Pablo, nga anak sa iyang igsoon nga babaye, sa iyang pagkadungog niining “ilang banhig” sa mga mamumuno, “miadto siya ug misaka sa kota ug iyang gisuginlan niini si Pablo. Ug gitawag ni Pablo ang usa sa mga kapitan ug miingon kaniya, Dad-a kining batan-on ngadto sa pangulong kapitan: kay aduna siyay isugilon kaniya. Ug iyang gikuha ug gidala siya ngadto sa pangulong kapitan, ug miingon, si Pablo, ang

binilanggo, mitawag kanako ug mihangyo nga dad-on ko kanimo kining batan- on, kay aduna kono siyay isugilon kanimo." {ABA 352.5}

Sa mapuanguron gidawat ni Claudio Lysias ang batan-on, ug sa gidala siya nga silasila ra, siya nangutana, "Unsa bay imong isugilon kanako?" Ang batan-on mitubag: "Ang mga Judiyo nagakasabut sa paghangyo kanimo sa pagpadala kang Pablo ngadto sa Sanhedrin ugma, nga daw sa magpakigsusi sila sa labi pang sibo mahitungod kaniya. Apan ayaw sila pagtoohi, kay kapin sa kap-atan sa ilang mga tawo anaa nagabanhig karon kaniya, ug kini sila ubos sa panumpa nagsinaaray sa dili na pagkaon ni pag-inom hangtud ilang mapatay siya: ug karon andam na sila, nga nagapaabut sa imong paguyon." {ABA 353.1}

"Ug ang batan-on gipapauli sa pangulong kapitan, ug gipinahan niya sa pagingon, Ayaw baya pagsulti ni bisan kinsa nga imo akong gisuginlan niini." {ABA 353.2}

Dihadiha mihukom si Lysias sa pagbalhin ni Pablo gikan sa iyang katungod ngadto kang Felix nga gobernador. Ingon nga usa ka katawhan, ang mga Judiyo diha sa usa ka kahimtang sa pagkaukay ug kahasol, ug maoy sagad nga mahitabo ang mga kaguliyang. .Ang nagapadayon nga presensya ni Pablo didto sa Jerusalem tingali mopaingon ngadto sa mga sangputanan nga makatalagmanon sa siyudad ug bisan ngadto sa komander sa iyang kaugalingon. Busa "iyang gitawag ang duha sa mga kapitan ug miingon siya kanila, Andama ninyo ang duha ka gatus ka mga sundalo sa paglakaw paingon sa Cesarea sa ikasiyam ang takna karong gabii, dala ang kapitoan nga managkabayo; ug duha ka gatus ka mga magbabangkaw. Ug usab pagtagana kamo ug mga kabayo nga kasakyan ni Pablo, ug ayoha siya ninyo paghatud ngadto kang Felix nga gobernador." {ABA 353.3}

Walay panahon ang pagausikan diha sa pagpagikan ni Pablo. "Ug si Pablo gikuha sa mga sundalo sumala sa gisugo kanila, ug sa takna sa kagabhion ilang gidala siya ngadto sa Antipatrica." Gikan sa maong dapit ang mga magkakabayo mipadayon uban sa binilanggo ngadto sa Cesarea, samtang ang upat ka gatus ka mga sundalo namauli ngadto sa Jerusalem. {ABA 353.4}

Ang kawani sa panon naghatud sa iyang binilanggo ngadto sa Felix, kapin pa nagdala sa sulat nga gipasaligan sa punoang kapitan: {ABA 353.5}

"Si Claudio Lysias ngadto sa iyang kahalangdon gobemador Felix, komusta! Kining tawhana gipanagdakup sa mga Judiyo ug hapit na unta nila patyon: sa diha nga uban sa mga sundalo hing-abtan ko sila ug gitabang ko kini siya, sa nahibaloan ko nga siya usa diay ka lungsoranon nga Romanhon. Ug sanglit buot man pakisayud sa pasikaranan sa ilang sumbong batok kaniya, gidala ko siya ngadto sa ilang Sanhedrin. Ug akong nasuta nga siya gisumbong mahitungod diay sa pipila ka mga butang labut sa ilang kasugoan, apan nga walay gikasumbong batok kaniya nga takus sa kamatayon o sa bilanggoan. Ug

kay gikasugilon man kanako nga dihay himoon nga panagsabut batok niining tawhana, gipadala ko siya kanimo dihadiha, dungan ang pagsugo sa iyang mga magsusumbong usab nga kinahanglan ilang ipahayag sa imong atubangan ang ilang sumbong batok kaniya. Adyos." {ABA 354.1}

Tapus niya mabasa ang sulat, nagpakisayud si Felix kong tagadiin nga probinsya ang binilanggo mahisakop, ug sa gipahibalo nga siya taga-Cilicia, siya miingon: "Pamation ko ikaw...inig-abut na sa imong mga magsusumbong. Ug iyang gisugo nga pabantayan siya didto sa palasyo ni Herodes." {ABA 354.2}

Ang kaso ni Pablo dili mao ang nahiuna diin ang usa ka sulogoon sa Dios nakakaplag ug usa ka dalangpanan taliwala sa mga pagano gikan sa kasikag sa katawhan nga nagangkon nga katawhan ni Jehova. Sa ilang kapungot batok ni Pablo gidugang sa mga Judiyo ang lain pa nga sala sa katawhan. Ilang gipagahi pa gihapon ang ilang mga kasingkasing batok sa kamatuoran ug naghulagway sa labi pa ka seguro sa ilang kalaglagan. {ABA 354.3}

Diyutay lamang ang nakaamgo sa hingpit nga kahulogan sa mga pulong nga gipamolong ni Cristo didto sa sinagoga sa Nazaret, sa Iyang pagpahibalo sa Iyang Kaugalingon nga mao ang Usa nga Dinihog. Iyang gipahayag ang Iyang tuyo sa paglipay, sa pagpanalangin, ug sa pagluwas sa mga nagmasulob-on ug sa makasasala; ug unya, sa Iyang nakita nga ang grabo ug ang walay pagtoo nagmando sa mga kasingkasing sa Iyang mga tigpatalinghug, Iyang gipahinumduman sila nga sa karaan ang Dios miliso gikan sa Iyang pinili nga mga katawhan tungod sa ilang walay pagtoo ug sa pagsukol, ug nakapaila Siya sa Iyang Kaugalingon ngadto sa pagano nga mga kayutaan nga wala magsalikway sa kahayag sa langit. Ang babaye nga balo sa Sarepta ug si Naaman nga taga-Siria naglkinabuhi sa tanang kahayag nga diha kanila; tungod niini sila giisip nga labaw pa nga matarung kay sa pinili nga katawhan sa Dios nga nanibug gikan Kaniya ug gisakripisyo ang prinsipyo alang sa kasayon ug sa kalibutanon nga kadungganan. {ABA 354.4}

Gisultihan ni Cristo ang mga Judiyo didto sa Nazaret sa usa ka makahahadlok nga kamatuoran sa diha nga mipahayag Siya nga uban sa nagasibug nga Israel ang mensahero sa Dios walay kasigurohan. Sila dili makahibalo sa bili niya o makasabut sa iyang mga kabudlay. Bisan ang Judiyo nga mga pangulo nagpaila sa may dakung kasibut alang sa kadungganan sa Dios ug alang sa kaayohan sa Israel, sila mga kaaway sa duruha. Pinaagi sa panig-ingnan ug sa sugo nagakahalayo ang ilang pagdala sa katawhan gikan sa pagkamasinulondon sa Dios—nagdala kanila sa dapit diin Siya dili mahimong ilang panalipod sa adlaw sa kasamok. {ABA 355.1}

Ang mga pulong sa Alanluluwas sa pagbadlong ngadto sa mga tawo sa Nazaret napadapat mahatungod kang Pablo, dili lamang ngadto sa mga Judiyo nga dili madnuhoon,

kondili ngadto sa iyang kaugalingong mga kaigsoonan sa pagtoo. Kong ang mga pangulo sa iglesya hingpit pa nga nagsurendir sa ilang pagbati ug mapait ngadto sa apostol, ug gidawat siya ingon nga pinasahi nga gitawag sa Dios aron sa pagdala sa maayong balita ngadto sa mga Hentil, ilikay unta siya ngadto kanila. Wala magbuot ang Dios sa pagpatapus sa hinanali sa mga buhat ni Pablo, apan wala siya maghimo ug usa ka milagro sa pagsupak sa kutay sa mga higayon nga niini nahimugso ang paagi sa mga pangulo diha sa iglesya sa Jerusalem. {ABA 355.2}

Ang sama nga espintu nagadala gihapon ngadto sa sama sa mga sangputanan. Ang walay pagpakabana sa pagtagad ug sa pagpauswag sa mga tagana sa diosnon nga grasya maoy nakapatungina sa iglesya sa daghang mga panalangin. Pagkasagad unta ang Ginoo magpadugay sa buhat sa ubang matinumanong ministro, kong ang iyang mga buhat gihinangop pa! Apan kong tugotan sa iglesya ang kaaway sa paghiwi sa pagsabut, aron ilang tuison ug saypon sa pagsabut ang mga pulong ug mga buhat sa sulogoon ni Cristo; kong ilang tugotan ang ilang kaugalingon sa pag-ali sa iyang dalan ug santaon ang iyang pagkamagamit, usahay kuhaon sa Ginoo gikan kanila ang panalangin nga Iyang gihatag. {ABA 355.3}

Sa walay hunong si Satanas nagabuhat pinaagi sa iyang mga ahente sa pagpaubos sa buot ug sa pagdaot niadtong gipili sa Dios sa pagbuhat sa usa ka daku ug maayo nga buluhaton. Tingali andam sila mohalad bisan sa ilang kinabuhi alang sa pagpauswag sa kawsa ni Cristo, apan ang daku nga limbongan mosugyot ngadto sa ilang mga kaigsoonan sa mga pagduhaduha mahitungod kanila nga, kong hinangpon, maoy mokutkut sa pagsalig diha sa ilang kaugdang sa kinaiya, ug sa ingon niini magpiang sa ilang pagkamapuslanon. Sagad kaayo siya molampus sa pagdala diha kanila, pinaagi sa ilang kaugalingong mga kaigsoonan, sa maong kasubo sa kasingkasing nga papahulayon na lamang sa Dios ang Iyang mga sulogoon nga ginalutos. Tapus mapadapo ang mga kamot ibabaw sa dughan nga wala na magputok, sa diha nga nahilom na ang tingog sa pagpasidaan ug sa pagpadasig, unya ang matig-a ug kasingkasing mapukan tingali sa pagtan-aw ug sa pagmahal sa mga panalangin nga ilang gisawilik gikan kanila. Ang ilang kamatayon makahimo sa wala mahimo sa buhi pa sila. {ABA 355.4}

Kapitulo 38 – ANG HUSAY DIDTO SA CESAREA

Sa lima ka adlaw tapus sa pag-abut ni Pablo sa Cesarea ning-abut ang iyang mga magsusumbong nga gikan sa Jerusalem, inubanan ni Tertulo, ang usa ka orador nga ilang gikasabut nga maoy ilang manlalaban. Ang kaso gitugotan sa usa ka dinalian nga husay. Gidala si Pablo sa atubangan sa katiguman, ug si Tertulo "misugod sa pagsumbong kaniya.'' Sa pagtoo nga ang pag-ulog-ulog makabaton ug dugang inpluwensya diha sa gobemador nga Romanhon kay sa yano nga mga pahayag sa kamatuoran ug sa hustisya, ang malinglahon nga orador misugod sa iyang pakigpulong pinaagi sa pagdayeg ni Felix: "Sanglit tungod man kanimo halangdong Felix, kami nagpahimulos sa dakung kalinaw, ug sanglit tungod man sa imong pagtagana nangahimo ang mga pagtul-id alang sa kaayohan niini nga nasud, nan, sa tanang paagi ug sa bisan dim, among ginadawat kini uban sa bug-os nga pagkamapasalamaton." {ABA 357.1}

Dinhi si Tertulo mipakanaug ngadto sa dayag nga kabakakan; kay ang taras ni Felix daotan ug talamayon. Ginaingon mahitungod kaniya nga "diha sa buhat sa tanang mga matang sa kaibug ug sa kabangis, iyang gigamit ang gahum sa usa ka hari uban sa taras sa usa ka ulipon."—Tacitus, History, ch. 5, par. 9. Kadtong nakadungog ni Tertulo nahibalo nga ang iyang maulog-ulogong mga pulong dili dnuod, apan ang ilang tinguha sa pagsiguro sa pagkondenar ni Pablo mainiton pa kay sa ilang paghigugma sa kamatuoran. {ABA 357.2}

Diha sa iyang pakigpulong, gisumbong ni Tertulo si Pablo sa mga sala nga kong mamatud-an mosangput unta sa iyang pagkasad-an sa pagbudhi sa kagamhanan. "Among nakita nga maoy usa ka samokan kining tawhana, tig-ugda ug mga kagubot sa tanang mga Judiyo sa dbuok kalibutan, ug pangulo sa pundok sa mga Nazareno. Ug misulay gayud gani siya sa pagpasipala sa templo." Unya mipahayag pa si Tertulo nga si Lysias, ang komandante sa garison sa Jerusalem, sa pinugos nagsakmit ni Pablo gikan sa mga Judiyo sa diha nga ila na unta siyang hukman pinaagi sa kasugoan sa simbahan, ug nagpugos kanila sa pagdala sa kaso sa atubangan ni Felix. Kining maong mga pahayag gihimo sa tuyo paghaylo sa gobemador sa pagtugyan ni Pablo ngadto sa Judiyo nga hukmanan. Ang tanang mga sumbong mapintas nga gisuportahan sa mga Judiyo nga nagtambong, kinsa wala maghimo ug paningkamot sa pagtabon sa ilang pagdumot sa binilanggo. {ABA 357.3}

Si Felix may igong kahait sa pagbasa sa taras ug kinaiya sa mga magsusumbong ni Pablo. Nahibalo siya kong gikan sa unsa nga tuyo nga ilang giulog-ulogan siya, ug iyang nakita usab nga napakyas sila sa pagmatuod sa ilang mga sumbong batok ni Pablo. Sa iyang paglingi ngadto sa sinumbong, iyang gikamay siya sa pagtubag sa mga sumbong. Si Pablo wala mag-usik ug mga pulong sa pagdayeg, kondili sa yano mipahayag nga sa

malipayon siya makapanalipod sa iyang kaugalingon sa atubangan m Felix, tungod kay ang naulahi dugay na man nga gobemador, ug busa may igong panabut sa mga kasugoan ug sa mga batasan sa mga Judiyo. Mahitungod sa mga sumbong batok kaniya, sa matinaw iyang gipakita nga walay usa kanila ang tinuod. Siya mipahayag nga wala siya makahimo ug kasamok sa bisan diin nga bahin sa Jerusalem, o iyang napasipalahan ang santuwaryo. “Wala ako makita nila nga nakiglalis kang bisan kinsa,” siya mga sinagoga o sa siyudad. Dili usab sila makapadayag kanimo ug kamatuoran sa ilang mga sumbong karon batok kanako.” {ABA 358.1}

Samtang nagasugid nga “sumala sa Dalan nga ilang gitawag ug pundok” siya nagsimba sa Dios sa iyang mga amahan ug nagmatuod nga siya kanunay nagtoo sa “tanan nga nahimutang diha sa kasugoan o nahisulat diha sa mga profeta;” ug nga diha sa pagpahiuyon sa tin- aw nga pagtulon-an sa mga Kasulatan, iyang gikuptan ang pagtoo mahitungod sa pagpangbanhaw sa mga patay. Ug sa dugang pa siya nagpahayag nga ang nagamando nga tuyo sa iyang kinabuhi mao ang “pagbaton sa walay sambol nga kaisipan ngadto sa Dios, ug sa mga tawo.” {ABA 358.2}

Sa madayganon ug walay likoliko nga paagi iyang gipahayag ang tumong sa iyang pagduaw sa Jerusalem, ug ang mga paagi sa pagdakup ug sa paghusay kaniya: “Unya tapus sa pipila ka mga tuig mianhi ako aron sa pagdala ug mga limos ug mga halad alang sa akong nasud. Ug samtang naghimo ako mini, ilang nakita ako diha sa buluhaton sa pagpapudi sa kaugalingon sulod sa templo, nga walay pundok ni kasamok. Apan dihay mga Judiyo nga gikan sa Asia kini sila mao untay kinahanglan ania dinhi sa imong atubangan ug magahimo sa sumbong, kong ugaling aduna man silay bisan unsa batok kanako. Ug kay wala man sila dinhi, ipasulti na lamang niining mga tawhana nga ania karon kong unsa ang daotang binuhatan nga ilang nakita samtang nangatubang ako sa Sanhedrin, gawas lamang kaha niadtong usa ka butang nga akong gisinggit samtang nagtindog ako sa ilang taliwala, nga nagingon, Bahin sa pagkabanhaw sa mga patay, ania ako karon mining adlawa ginahukman sa inyong atubangan.” {ABA 358.3}

Ang apostol misulti uban sa dakung tinguha ug dayag nga pagkamadnuoron, ug ang iyang mga pulong nagdala uban kanila sa usa ka gibug-aton sa pagtoo. Si Claudio Lysias, sa iyang sulat ngadto kang Felix, nagdala sa sama nga pamatuod mahitungod sa taras ni Pablo. Labut pa, si Felix sa iyang kaugalingon may labaw pa nga kahibalo mahitungod sa Judiyo nga relihiyon kay sa gihunahuna sa kadaghanan. Ang tin-aw nga pahayag ni Pablo sa mga kamatuoran diha sa kaso nakapasabut ni Felix sa dugang pa kadn-aw sa mga tuyo sa mga Judiyo sa ilang paningkamot sa paghukom sa apostol nga sad- an sa sala nga pagpanggubot ug kalihokan sa pagbudhi batok sa kagamhanan. Ang gobemador walay gusto nga magtagbaw kanila pinaagi sa dili makatarunganon nga paghukom sa usa ka lungsoranon nga Romanhon, ni itugyan siya ngadto kanila aron pagapatyon nga walay

matarong nga husay. Apan bisan pa niini si Felix walay nahibaloan nga hataas pa nga tuyo kay sa kaugalingong kapuslanan, ug gimandoan siya sa gugma sa pagdayeg ug sa usa ka tinguha alang sa usbaw. Ang kahadlok nga madisgusto ang mga Judiyo maoy nakapugong kaniya gikan sa paghimo ug hingpit nga hustisya ngadto sa usa ka tawo nga iyang nailhan nga walay sala. Busa mihukom siya sa pagpahunong sa bista hangtud mahiabut si Lysias, nga nagingon, "Hukman ko kining inyong buroka inighilugsong na ni Lysias nga pangulong kapitan." {ABA 359.1}

Nagpabilin nga binilanggo ang apostol, apan gimandoan ni Felix ang senturyon nga natudlo sa pagbantay ni Pablo nga, "hatagan siya diyutayng kagawasan," ug "walay pagdid-an sa iyang mga higala sa pagalagad kaniya sa iyang mga kinahanglanon. {ABA 359.2}

Wala madugay tapus niini nga si Pablo gipatawag ni Felix ug sa iyang asawa nga si Drusilla, aron nga diha sa usa ka pribada nga pakighinabi ilang madungog gikan kaniya "mahitungod sa pagtoo diha kang Cristo." Sila andam ug maikagon gam sa pagpatalinghug niining bag-ong mga kamatuoran—mga kamatuoran nga sila dili na gayud makadungog pag-usab ug nga, kong isalikway, magmatuod nga usa ka hinanali nga saksi batok kanila diha sa adlaw sa Dios. {ABA 359.3}

Giila kini ni Pablo nga hinatag-sa-Dios nga higayon, ug sa matinumanon iyang gipahimuslan kini. Siya nahibalo nga siya nagtindog diha sa presensya sa usa ka tawo nga may gahum sa pagpatay kaniya o sa pagpalingkawas kaniya; apan bisan pa niini wala siya magpakigsulti kang Felix ug kang Drusilla uban sa pagdayeg o sa pag-ulog-ulog. Siya nahibalo nga ang iyang mga pulong mahimo nga ngadto kanila usa ka alimyun sa kinabuhi o usa ka baho sa kamatayon, ug, hinikalimtan ang tanang maakohon nga balos, naninguha siya sa pagpukaw kanila ngadto sa pagbati mahitungod sa ilang katalagman. {ABA 360.1}

Naila sa apostol nga ang maayong balita may katungod sa pag- angkon ni bisan kinsa nga mopatalinghug sa iyang mga pulong; nga moabut ang adlaw magatindog kauban sa mga pudi ug balaan libot sa daku ug pud nga trono, o uban kanila ngadto kang kinsa si Cristo magaingon, "Pahawa gikan Kanako, kamong mga mamumuhat ug daotan." Mateo 7:23. Siya nasayud nga iyang mahibalag ang tagsatagsa sa iyang mga tigpatalinghug sa atubangan sa hukmanan sa langit ug didto kinahanglan maghatag ug husay, dili lamang alang sa tanan nga iyang nasulti ug nahimo, kondili alang sa tuyo ug sa espintu sa iyang mga pulong ug sa mga binuhatan. {ABA 360.2}

Hilabihan ka mapintas ug kabangis ang paagi ni Felix nga pipila lamang ang nangahas bisan na lamang sa pagpasumbingay ngadto kaniya nga ang iyang taras ug batasan dili nga walay sayup. Apan si Pablo walay kahadlok ni bisan nga tawo. Sa matin-aw iyang gipahayag ang iyang pagtoo diha kang Cristo, ug ang mga katarungan alang sa maong

pagtoo, ug sa ingon niini nadala ngadto sa pagsulti ilabina sa mga birtud nga kinahanglan kaayo sa taras nga Cristohanon, nga niini ang mapagawalon nga magtiayon hialinggatan gayud nga wala. {ABA 360.3}

Iyang gipahayag sa atubangan ni Felix ug ni Drusilla ang taras sa Dios—ang Iyang pagkamatarung, hustisya, ug katarong, ug ang kinaiya sa Iyang kasugoan. Sa matin-aw iyang gipakita nga maoy katungdanan sa tawo ang pagkinabuhi sa usa ka kinabuhi sa kasarangan ug sa pagpugong, nga magpugong sa mga pagbad ilalom sa mando sa katarungan, sa pagpahiuyon ngadto sa kasugoan sa Dios, ug magapreserbar sa mga gahum sa lawas ug sa kaisipan diha sa himsug nga kahimtang. Iyang gipahayag nga sa labing siguro moabut ang usa ka adlaw sa paghukom sa diha nga ang tanan pagabalusan sumala sa mga buhat nga nahimo diha sa lawas, ug sa diha nga sa matin-aw ipadayag nga ang bahandi, katungdanan, o mga titulo mawala nay gahum sa pagkuha alang sa tawo sa kahimuot sa Dios o sa pagluwas kaniya gikan sa mga sangputanan sa sala. Iyang gipasabut nga kining kinabuhia mao ang panahon sa tawo sa pagpangandam alang sa umalabut nga kinabuhi. Kong dili niya tagdon ang karon nga mga katungod ug mga higayon iyang hiaguman ang dayon nga kapildihan; wala nay bag-ong lugway nga ihatag pa kaniya. {ABA 360.4}

Sa pinasahi gihisgutan m Pablo ang malukpanon nga mga pangangkon sa kasugoan sa Dios. Iyang gipasabut kaniya kong giunsa niini pagpaabut ngadto sa halalom nga mga tinagoan nga kinaiyang batasan sa tawo ug buhagayan sa kahayag kadtong gisalimbongan gikan sa panan-aw ug sa kahibalo sa mga tawo. Unsa gani ang pagabuhaton sa mga kamot o pagalitokon sa dila—unsa gani ang ipadavag sa kinabuhi sa gawas—dili makapakita sa hingpit sa moral nga kinaiya. Ang kasugoan nagausisa sa iyang mga hunahuna, mga katuyoan, ug mga hinungdan. Ang maitom nga mga pagbati nga natago gikan sa panan-aw sa mga tawo, ang pangabubho, ang pagdumot, ang kailibngon, ug ambisyon, ang daotang mga binuhatan nga gipamalandong diha sa mangitngit nga mga kahiladman sa kalag, apan wala gayud mahimo tungod sa kakulang sa higayon—kining tanan ginahukman sa kasugoan sa Dios. {ABA 361.1}

Naningkamot si Pablo sa pagliso sa mga hunahuna sa iyang mga tigpatalinghug ngadto sa usa ka dakung Halad tungod sa sala. Iyang gitudlo ngadto sa mga halad nga mga landong sa maayong mga butang nga umalabut, ug unya gipresentar si Cristo ingon nga mao ang naglandong sa tanan niadtong mga seremonyas—ang tumong nga ilang gitudlo ingon nga mao lamang ang tuburan sa kinabuhi ug paglaum alang sa nahulog nga tawo. Ang balaang mga tawo sa karaan nangaluwas pinaagi sa pagtoo sa dugo ni Cristo. Samtang ilang nakita ang pagpinal sa mananap nga ighahalad sila ninglantaw tabok sa gulpo sa mga katuigan ngadto sa Cordero sa Dios nga mao ang mokuha sa sala sa kalibutan. {ABA 361.2}

Makatarunganon ang Dios nga moangkon sa gugma ug sa pagkamasinulondon sa tanan Niyang mga binuhat. Iyang nahatag ngadto kanila diha sa Iyang kasugoan ang usa ka hingpit nga sumbanan sa katarong. Apan daghan ang nahikalimot sa ilang magbubuhat ug nagpili sa pagsunod sa ilang kaugalingon nga dalan nga supak sa Iyang kabubut-on. Ilang gibaslan ug pagdumot ang gugma nga ingon kahataas sa langit ug ingon kahalapad sa uniberso. Ang Dios dili makapaubos sa mga kinahanglanon sa Iyang kasugoan aron sa pagtagbo sa sumbanan sa mga tawo nga daotan; ni ang tawo diha sa iyang kaugalingon nga gahum makatagbaw sa mga gikinahanglan sa kasugoan. Sa pagtoo lamang diha kang Cristo nga ang makasasala inahugasan gikan sa sala ug makahimo sa pagtuman sa kasugoan sa iyang Magbubuhat. {ABA 361.3}

Tungod niini si Pablo, ang binilanggo, mihatag ug katarungan sa mga pangangkon sa diosnon nga kasugoan diha sa Judiyo ug sa Hentil, ug gipresentar si Jesus, ang tinamay nga Nazareno, ingon nga Anak sa Dios, nga mao ang Manunubos sa kalibutan. {ABA 362.1}

Ang prinsesa nga Judiyo nakasabut pag-ayo sa balaan nga taras sa kasugoan nga sa hilabihan nga walay kaulaw iyang nalapas, apan ang iyang pag-ayad batok sa Tawo sa Calbaryo nakapagahi sa iyang kasingkasing batok sa pulong sa kinabuhi. Apan si Felix wala pa sukad makapatalinghug sa kamatuoran, ug samtang ang Espintu sa Dios nagsudya sa iyang kalag, halalom ang pagkasamok niya. Karon nga nahigmata na ang iyang tanlag, nadungog ang iyang tingog, ug nagbati si Felix nga tinuod ang mga pulong ni Pablo. Mibalik ang pagdumdum balik sa sad-an nga kagahapon. Uban sa makalilisang nga pagkatataw nangabut sa iyang atubangan ang mga tinagoan sa iyang batan-ong kinabuhi sa kahilayan ug sa pagpamatay, ug ang maitom nga talaan sa ulahing mga katuigan niya. Iyang nakita ang iyang kaugalingon nga pagkamapatuyangon, dagmalan ug hangolon. Wala pa gayud sukad, nga ang kamatuoran napasantup sa iyang kasingkasing. Wala pa gayud sukad nga ang iyang kalag mapuno sa hilabihan sa kalisang. Ang panghunahuna nga ang tanang mga tinagoan sa iyang buhat sa kalapasan nabukas sa atubangan sa mata sa Dios, ug nga siya pagahukman sumala sa iyang mga binuhatan, maoy hinungdan sa iyang pagkurog uban ang kalisang. {ABA 362.2}

Apan imbis tugotan ang iyang mga pagtoo sa pagdala kaniya ngadto sa paghinulsol, iyang gitinguha ang pagpahawa niining mga pagpamalandong nga wala kagustohi. Naputol ang pagpakighinabi uban kang Pablo. “Pahawa usa karon,” misugyot siya; “kong makagayon na ako ipatawag ko ra ikaw.” {ABA 362.3}

Pagkahalapad sa kalainan tali sa giagian ni Felix ug niadtong magbabantay sa bilanggoan sa Filipos! Ang mga ulipon sa Ginoo gipanagdala nga ginapos ngadto sa magbabantay sa bilanggoan, sama sa pagdala ni Pablo ngadto kang Felix. Ang ebidensya

nga ilang gihatag nga sila gibuligan sa diosnon nga gahum, ang ilang paglipay ilalom sa pag-antos ug sa pagkainayran, ang ilang pagkawalay kahadlok sa diha nga misarasay ang yuta tungod sa linog, ug ang ilang espiritu nga sama kang Cristo nga pagpasaylo, nagdala ug hugot nga pagtoo sa kasingkasing sa magbabantay sa bilanggoan, uban sa pagkurog iyang gisugid ang iyang mga sala ug nakakaplag sa pasaylo. Si Felix mikurog, apan wala siya maghinulsol. Sa malipayon giabiabi sa magbabantay sa bilanggoan ang Espiritu sa Dios nganha sa iyang kasingkasing ug ngadto sa iyang puloy-anan; gihangyo ni Felix nga papahawaon ang diosnon nga Mensahero. Ang usa mipili nga mahimong anak sa Dios ug eredero sa langit; ang ikaduha misalikway sa iyang bahin uban sa mga magbubuhat sa daotan. {ABA 363.1}

Sulod sa duha ka tuig walay dugang nga sumbong ang gihimo batok kang Pablo, apan nagpabilin siya nga usa ka binilanggo. Giduaw siya ni Felix sa daghang mga higayon ug nagpatalinghug nga matukawon sa iyang mga pulong. Apan ang tinuod nga tuyo niining daw pagkamahigalaon mao ang usa ka tinguha alang sa ganansya, siya nagpasumbingay nga pinaagi sa pagbayad sa usa ka dakung salapi tingali mabuhian siya. Ang apostol may hamili nga kinaiya nga dili siya magpabuhi pinaagi sa usa ka suborno. Siya wala makasala sa bisan unsa nga sala, ug siya walay gusto nga mopaubos sa iyang kaugalingon pinaagi sa paghimo ug usa ka sayup aron lamang sa pagdaug sa kagawasan. Labut pa, siya sa iyang kaugalingon pobre kaayo nga makabayad sa maong lukat, ug kong inklinado pa siya nga malukat, dili gihapon siya modangop sa pagkamanggihatagon ug sa kaluoy sa iyang mga kinabig. Nagbati usab siya nga anaa siya sa mga kamot sa Dios, ug dili siya gusto nga manghilabut sa diosnon nga mga katuyoan mahitungod sa iyang kaugalingon. {ABA 363.2}

Sa katapusan si Felix gipatawag ngadto sa Roma tungod sa daotan kaayo nga mga sayop nga nahimo batok sa mga Judiyo. Sa wala pa siya mopahawa gikan sa Cesarea sa pagtubag sa pagpatawag kaniya, nakahunahuna siya sa “pagpahimuot sa mga Judiyo” pinaagi sa pagtugot nga si Pablo magpabilin diha sa bilanggoan. Apan si Felix wala magmalampuson sa pagkuha pag-usab sa pagsalig sa mga Judiyo. Gikuha siya gikan sa iyang katungdanan nga tinamay, ug gitudlo si Porcio Festus nga puli kaniya nga diha ang kaulohan sa Cesarea. {ABA 363.3}

Ang usa ka gihay sa kahayag nga gikan sa langit gitugotan sa pagsidlak diha kang Felix, sa diha nga si Pablo nangatarungan uban kaniya mahitungod sa pagkamatarung, sa pagpugong, ug mahitungod sa paghukom nga umalabut. Mao kadto ang iyang higayon nga pinadala gikan sa langit aron siya makakita ug magbiya sa iyang mga sala. Apan siya miingon ngadto sa mensahero sa Dios, “Pahawa usa karon. Kong makagayon na ako, ipatawag ko ra ikaw.” Iyang naayran ang iyang katapusang tanyag sa kaluoy. Dili na gayud siya makadawat ug laing pagtawag gikan sa Dios. {ABA 364.1}

Kapitulo 39 – SI PABLO MIDANGOP KANG CESAR

"Sa pag-abut na ni Festo sa iyang lalawigan, tulo ka adlaw tapus niini siya mitungas ngadto sa Jerusalem gikan sa Cesarea. Ang punoan nga mga sacerdote ug ang kadagkoan sa mga Judiyo nakigsulti kaniya batok kang Pablo. Ug sila nangamuyo kaniya, agig utang kabubut- on, nga unta iyang ipadala si Pablo sa Jerusalem." Sa paghimo niini nga hangyo ilang gilaraw ang pagbanhig kang Pablo diha sa dalan paingon sa Jerusalem ug pagpatay kaniya. Apan si Festo may hataas nga pag-ila sa kapangakuhan sa iyang katungdanan, ug sa matmahuron nagdumili sa pagpakuha ni Pablo. "Dili maoy paagi sa mga Romanhon," siya mipahayag, "nga hukman ang bisan kinsa nga tawo sa kamatayon, sa dili pa; siya makapakig-atubang sa mga magsusumbong, sa nawong ug nawong aron sa pagtubag alang sa iyang kaugalingon mahitungod sa sala nga gisumbong batok kaniya." Siya nagpahayag nga "moadto sa Cesarea sa dili madugay." "Busa, palugsonga didto ang inyong mga punoan uban kanako, ug kong may sala man ugaling kanang tawhana, ipasumbong siya nila." {ABA 365.1}

Dili kini mao ang nagustohan sa mga Judiyo. Wala nila malimti ang ilang kapildihan didto sa Cesarea. Kasupak sa malinawong pamayhon ug makusganong mga pangatarungan sa apostol, ang ilang kaugalingong espiritu nga daotan ug tinguha ug walay gisukaran nga mga sumbong magpakita diha labing daotan nga kahayag. Sila nagsugyot na man nga si Pablo ipadala ngadto sa Jerusalem alang sa husay, apan si Festo wala magarong sa iyang tuyo paghatag ni Pablo sa usa ka makiangayon nga husay didto sa Cesarea. Sa Iyang pagpaigoigo gimandoan sa Dios ang hukom ni Festo, aron malugwayan pa ang kinabuhi sa apostol. {ABA 365.2}

Ingon nga napildi ang ilang mga katuyoan, ang Judiyo nga mga pangulo dihadiha nangandam sa pagsaksi batok ni Pablo didto sa hukmanan sa gobemador. Sa paghibalik ngadto sa Cesarea, tapus sa pipila ka adlaw nga pagpabilin sa Jerusalem, si Festo "milingkod sa lingkoranan sa hukmanan ug nagsugo siya nga paatubangon si Pablo." "Gialirongan siya sa mga Judiyo nga milugsong gikan sa Jerusalem, nga mipasaka batok kaniya sa daghang mga dagkung sumbong nga dili na nila sarang kapanghimatud-an." Ingon nga niining higayona sila walay manlalaban, ang mga Judiyo sa ilang kaugalingon maoy mipasaka sa ilang mga sumbong. Sa nagpadayon ang husay, ang sinumbong uban sa pagkamalinawon ug sa pagkamadayganon mipakita sa matin-aw sa pagkadili tinuod sa ilang mga sumbong. {ABA 365.3}

Nasabtan ni Festo nga ang isyo nga gikalantugian sa kinatibuk-an kalabut sa Judiyo nga mga pagtulon-an, ug nga kong masabut sa husto, walay bisan unsa diha sa mga sumbong batok ni Pablo, nga ilang mapamatud-an, nga makapahimo nga hukman siya sa kamatayon, o bisan pa gani sa pagbilanggo. Apan iyang nakita sa matin-aw ang bagyo sa kasuko nga

moulbo kong si Pablo dili mahukman nga sad-an o dili matugyan ngadto sa ilang mga kamot. Ug busa, “sa pagpahimuot sa mga Judiyo,” si Festo miliso ngadto kang Pablo, ug nangutana kong buot ba siya motungas ngadto sa Jerusalem ilalom sa iyang pagpanalipod aron didto siya pagahusayon sa Sanhedrin. {ABA 366.1}

Nasayud ang apostol nga dili siya makapaabut ug hustisya gikan sa katawhan nga tungod sa ilang mga kasal-anan nagadala sa ilang kaugalingon sa kaligutgut sa Dios. Siya nahibalo nga sama ni manalagna Elias mas luwas siya taliwala sa mga pagano kay uban kanila nga nagsalikway sa kahayag nga gikan sa langit ug nagpagahi sa ilang mga kasingkasing batok sa maayong balita. Ingon nga nakapoyan sa panagsungi, ang iyang espiritu dili na makaagwanta sa ginasublisubli nga mga paglangan ug mabudlay nga kabalaka mahitungod sa iyang husay ug pagbilanggo. Busa mihukom siya sa paggamit sa iyang katungod ingon nga usa ka lungsoranon nga Romanhon, sa pagdangop ngadto kang Cesar. {ABA 366.2}

Agig tubag sa pangutana sa gobernador, si Pablo miingon: “Ako ania nagabarug sa atubangan sa hukmanan ni Cesar, diin kinahanglan ako anhi hukmi. Ngadto sa mga Judiyo wala akoy nahimong paglapas sumala sa imo nang nasayran pag-ayo. Ug kong ugaling sad-an man ako ug may nabuhat nga tungod niana angayan akong pagyon, dili ako molikay sa kamatayon. Apan kong wala may mga hinungdan kining ilang mga sumbong batok kanako, walay bisan kinsa nga makahimo sa pagtugyan kanako ngadto kanila. Kang Cesar nagadangop ako karon.” {ABA 366.3}

Walay nahibaloan si Festo sa mga kunsabo sa mga judiyo sa pagpatay ni Pablo, ug natingala siya niining pagdangop ngadto kang Cesar. Sa laing bahin, ang mga pulong ni Pablo nakapahunong sa husay sa hukmanan. “Si Festo, tapus makigsulti sa iyang mga magtatambang, mitubag, midangop ikaw kang Cesar? kang Cesar igaadto ikaw.” {ABA 367.1}

Sa ingon niini, sa makausa pa, tungod sa pagdumot nga natawo gikan sa makapihigon sa pangisip ug sa pagpakamatarung sa kaugalingon, ang usa ka ulipon sa Dios napugos sa pagdagan ngadto sa mga pagano alang sa panalipod. Mao kining pagdumota ang nakapugos sa manalagna nga si Elias sa pagkalagiw ngadto sa balo sa Sarepta alang sa panabang; ug maoy nakapugos sa mga magsasangyaw sa maayong balita sa pagliso gikan sa mga Judiyo sa pagmantala sa ilang mensahe ngadto sa mga Hentil. Ug kining pagdumota pagasugaraon sa katawhan sa Dios nga nagpuyo niining panahona. Taliwala sa daghang nagpaila nga mga sumosunod ni Cristo anaa ang sama nga garbo, kamakutikutihon, ug kahakogan, ang samang espiritu sa pagdaugdaug, nga mao ang nagpasuwabi diha sa Judiyo nga kasingkasing. Sa umalabut, ang mga tawo nga magaangkon nga mga tinugyanan ni

Cristo magasunod sa usa ka dalan sama sa gisunod sa mga sacerdote ug sa mga punoan diha sa ilang pagtagad ni Cristo ug sa mga apostoles.

Diha sa dakung krisis nga latas niini sila sa dili madugay moagi, ang matinumanong mga sulogoon sa Dios makahibalag sa sama nga kagahi ug kasingkasing, sa sama nga sinalbahis nga tinguha ug ang sama nga pagduinot nga dili malukmay. {ABA 367.2}

Ang tanang nga nianang daotan nga adlaw moalagad sa Dios sa walay kokahadlok sumala sa mando sa tanlag, nagakinahanglan ug kaisog, kalig-on, ug sa kahibalo mahitungod sa Dios ug sa Iyang pulong; tungod kay kadtong magmatinuoron ngadto sa Dios pagalutoson, ang ilang mga hinungdan pagapanghimakakon, ang ilang maayo nga mga paningkamot pagasaypon pagsabut, ug ang ilang mga ngalan ilhon nga daotan. Si Satanas magabuhat uban sa tanan niyang malimbongon nga gahum sa pag-inpluwensya sa kasingkasing ug pagadag-uman ang panabut, aron sa paghimo nga ang daotan makita nga maayo, ug ang maayo makita nga daotan. Sa magadugang ang kakusgan ug ang kaputli sa pagtoo sa katawhan sa Dios, ug sa magadugang ang kalig-on sa ilang tinguha sa pagtuman Kaniya, magadugang ang kapintas ni Satanas sa pagpalihok batok kanila sa kasuko niadtong nagaangkon nga mga matarung, apan nagyatak sa kasugoan sa Dios. Nagkinahanglan sa labing malig-on nga pagsalig, ug labing mabayanihon nga katuyoan, ang pagkupot ug maayo sa pagtoo nga kaniadto gihatag ngadto sa mga balaan. {ABA 367.3}

Maoy tinguha sa Dios nga ang Iyang katawhan maandam alang sa krisis nga sa dili madugay moabut. Maandam o dili maandam, silang tanan motagbo niini; ug sila lamang nga nagpahiuyon sa ilang mga kinabuhi ngadto sa diosnon nga sumbanan, mao ang makatmdog nga malig-on sa takna sa pagtilaw ug sa pagsulay. Sa diha nga ang mga magmamando nga kalibutanon mohiusa sa mga ministro sa tinuhoan sa pagmando sa mga butang kalabut sa tanlag, nan makita unya kong kinsa ang tinuod nga may kahadlok ug nagalagad sa Dios. Sa diha nga ang kangitngit hilabihan na ka itom, ang kahayag sa usa ka diosnon nga taras mosidlak nga labing masanag. Sa diha nga ang tanang uban nga pagsalig mapakyas, nan makita unya ang may nagpabilin nga pagsalig kang Jehova. Ug bisan ang mga kaaway sa kamatuoran anaa sa tanang dapit, nga magapaniid sa mga sulogoon sa Dios alang sa daotan, ang Dios magabantay kanila alang sa ikaayo. Ngadto kanila Siya mahimong ingon sa landong sa usa ka dakung bato nga bantilis diha sa usa ka makapoy nga yuta. {ABA 368.1}

Kapitulo 40 – "HAPIT MO AKO MAKABIG"

Si Pablo midangop ngadto kang Cesar, ug si Festo walay nahimo sa laing paagi kay sa pagpadala kaniya ngadto sa Roma. Apan milabay ang pipila ka panahon sa wala pa ang angay nga sakayan makaplagi; ug tungod kay ang ubang mga binilanggo igapadala man uban ni Pablo, ang paghusay sa ilang mga kaso nakadugang usab sa kalangan. Kini nakahatag ni Pablo ug higayon sa pagpresentar sa mga katarungan sa iyang pagtoo sa atubangan sa punoang mga tawo sa Cesarea, ug sa atubangan usab ni Hari Agripa II, ang katapusan sa mga Herodes. {ABA 369.1}

"Sa paglabay na sa pipila ka adlaw, si Agripa nga hari ug si Bernice nahiabut sa Cesarea aron sa pagyukbo kang Festo. Ug kay nagpabilin man sila didto sulod sa daghang mga adlaw, sa atubangan sa hari ang asunto ni Pablo gibutyag ni Festo nga nagingon, Aniay usa ka tawo dinhi nga gibiyaang binilanggo ni Felix: ug sa didto ako sa Jerusalem, ang punoan nga mga sacerdote ug ang mga tigulang sa mga Judiyo mihatag kanakog kasayuran mahitungod kaniya, ug nangayo nga kahukman siyag silot." Iyang gisaysay ang mga kalabudabutang mga higayon nga naghatud sa pagdangop sa binilanggo ngadto ni Cesar, nga nagtug-an sa bag-o pa nga husay ni Pablo diha sa iyang atubangan, ug nagaingon nga ang mga Judiyo nagdala ug mga sumbong batok ni Pablo nga dili mao ang iyang gihunahuna nga ilang pagadad-on, apan "diha hinoon ilang gipakiglalisan...mahitungod sa ilang kaugalingong patootoo ug mahitungod sa usa ka Jesus nga patay na, apan gilabanan ni Pablo nga kono buhi." {ABA 369.2}

Samtang giasoy ni Festo ang iyang sugilanon, nainteres si Agripa ug miingon, "Buot kong pamatian kining tawhana." Uyon sa iyang handum, gihikay ang usa ka tigum alang sa sunod nga adlaw. "Ug tuod sa pagkasunod nga adlaw, si Agripa ug si Bernice miabut uban sa dakung pagpasundayag, ug misulod sila sa kawanan nga husayanan, kinoyugan sa mga pangulong kapitan ug sa mga kadagkoan sa siyudad. Ug tuman sa sugo ni Festo gipaatubang si Pablo." {ABA 369.3}

Agi ug pasidungog sa iyang mga dumoduaw, naninguha si Festo sa paghimo niini nga usa ka higayon sa mabulokon nga pasundayag. Ang ambongan nga mga kupo sa gobemador ug sa iyang mga bisita, ang mga espada sa mga sundalo, ug ang nagalkidlapkidlap nga kalasag sa ilang mga komander, mihatag ug kasilaw sa talanawon. {ABA 370.1}

Ug karon si Pablo, tinangkolan pa sa talikala, mitindog sa atubangan sa natigum nga katawhan. Daw unsa ka lahi ang nakita dinhi! Si Agripa ug si Bernice nagkuput ug gahum ug katungdanan, ug tungod niini ginakahimut-an sila sa kalibutan. Apan sila kabus kaayo sa mga taras nga gidayeg sa Dios. Mga malapason sila sa Iyang kasugoan, mga mahilayon

sa kasingkasing ug kinabuhi. Ang ilang paagi sa kalihokan gidumtan sa langit. {ABA 370.2}

Ang tigulang nga binilanggo, nga gikadenahan lingkit sa sundalo nga guwardya niya, wala sa iyang panagway ang bisan unsa nga makadani sa kalibutan sa paghatag kaniya ug pasidungog. Apan diha niining tawhana, nga dayag nga walay mga higala o bahandi o katungdanan, ug nahimong usa ka binilanggo tungod sa iyang pagtoo diha sa Anak sa Dios, naikag ang tibuok nga langit. Ang mga manolunda mao ang iyang mga alagad. Kong ang himaya sa usa niadtong nagsidlak nga mga mensahero milkilab pa, mapalong unta ang kaambong ug garbo nga kahianon; mangatumba unta ngadto sa yuta, ang hari ug mga tigalagad sa balay sa hari, ingon sa mga bantay nga Romanhon diha sa lubnganan ni Cristo. {ABA 370.3}

Si Festo mismo ang nagpresentar ni Pablo ngadto sa natigum nga katawhan uban sa mga pulong nga nagingon: “Hari Agripa, ug tanan kamo nga ania dinhi uban kanamo, nakita ninyo kining tawhana bahin kang kinsa ang tibuok panon sa mga Judiyo nanaghangyo kanako didto sa Jerusalem ug dinhi usab, nga kinahanglan dili siya tugotan nga mabuhi pa. Apan akong nasuta nga wala siyay nabuhat nga takus sa kamatayon; ug sanglit siya gayud midangop man sa emperador, gihukman ko nga ipadala siya ngadto kaniya. Apan wala akoy bisan unsa nga ikasulat sa akong agalon mahitungod niini kaniya. Busa gipaatubang ko siya kaninyo, labi na gayud kanimo, Hari Agripa, aron nga tapus nato siya masukitsukit, aduna akoy ikasulat. Kay alang kanako daw dili makatarunganon ang pagpadalag binilanggo nga wala lamay pagpaila sa mga sinumbong batok kaniya.” {ABA 370.4}

Karonsi Hari Agripa mihatag kang Pablo sa kagawasan sa pagsulti alang sa iyang kaugalingon. Ang apostol wala matarantar sa magilakon nga pasundayag o sa hataas nga matang sa maminaw kaniya; kay siya nasayud kong unsa ka gamaya ug bili sa kalibutanon nga bahandi ug katungdanan. Ang yutan-on nga kaambong ug gahum wala makapalisang o makakoha kaniya sa iyang pamugong sa kaugalingon bisan sulod lamang sa usa ka gudo. {ABA 370.5}

“Giisip ko nga palaran ang akong kaugalingon, Han Agripa, nga anhi ako sa imong atubangan magahimo sa akong panalipod karon,” siya mipahayag, “batok sa tanang mga sumbong sa mga Judiyo, labina gayud kay ikaw nakasinati man pag-ayo sa tanang mga batasan ug mga gikalantugian sa mga Judiyo. Busa magapakiluoy ako kanimo nga unta uban sa pailub magapatalinghug ikaw kanako.” {ABA 371.1}

Giasoy ni Pablo ang sugilanon sa iyang pagkakabig gikan pinating nga walay pagtoo ngadto sa pagtoo diha kang Jesus nga Nazaretnon nga mao ang Manonubos sa kalibutan. Iyang gihulagway ang langitnon nga panan-awon nga sa sinugdan nagtugob kaniya sa dili ikasuld nga kalisang, apan sa ulahi namatud-an nga usa ka tuburan sa labing daku nga

kalipay—usa ka pagpadayag sa diosnong himaya, nga sa taliwala niini Siya naglingkod sa trono sa gahum, Siya nga iyang gidumtan ug gitamay, kinsang mga sumosunod bisan sila iya pang gitinguha sa paglaglag. Sukad niadtong taknaha si Pablo nahimong usa ka bag-ong tawo, usa ka matinuoron ug matinguhaon nga magtutoo ni Jesus, nga nahimo sa ingon pinaagi sa makapausab nga kaluoy. {ABA 371.2}

Uban sa kadin-aw ug sa gahum gisaysay ni Pablo sa atubangan ni Agripa ang nagunang mga hitabo kalabut sa kinabuhi ni Cristo dinhi sa yuta. Iyang gipamatud-an nga ang Mesiyas sa tagna mitungha nga diha ni Jesus nga Nazaretnon. Iyang gipakita kong giunsa sa mga Kasulatan sa Daang Tugon pagpahayag nga ang Mesiyas motungha ingon nga usa ka tawo taliwala sa mga katawhan, ug giunsa diha sa kinabuhi m Jesus natuman ang tagsatagsa ka detalye nga gisaysay ni Moises ug sa mga manalagna. Tungod sa tuyo sa paglukat sa usa ka kalibutan nga nawala,- ang Anak sa Dios miantos sa krus, wala magsapayan sa kaulawan, ug misaka ngadto sa langit nga madaugon sa kamatayon ug sa lubnganan. {ABA 371.3}

Ngano man, si Pablo nangatarungan, nga daw dili katuohan nga si Cristo nabanhaw gikan sa mga patay? Kaniadto daw ingon kawalay pagtoo siya, apan unsaon man niya sa paghimakak sa iyang nakita ug nadungog? Didto sa ganghaan sa Damasco iya gayud nakita ang nalansang ug nabanhaw nga Cristo, ang nakalakawlakaw sa mga kadalanan sa Jerusalem, ang namatay sa Calbaryo, ang nakabunggo sa mga tangkol sa kamatayon, ug ang nakasaka ngadto sa langit. Sama kang Cefas, Santiago, Juan, o sa bisan kinsa sa ubang mga tinon-an, si Pablo gayud nakakita ug nakapakigsulti Kaniya. Ang Tingog nagmando kaniya sa pagmantala sa maayong balita sa usa ka nabanhaw nga Manluluwas, ug unsaon niya kini sa pagsuki? Didto sa Damasco, sa Jerusalem, sa tibuok Judea, ug didto sa galayong mga dapit iyang gipamatud-an si Jesus nga Nalansang, nagpahayag sa tanang mga matang “nga kinahanglan maghinulsol sila ug magpamali ngadto sa Dios ug maghimog mga buhat nga mahiangay sa ilang paghinulsol. {ABA 371.4}

“Tungod niining maong hinungdan,” mipahayag ang apostol, “gidakup ako sa mga Judiyo sa sulod sa templo, ug ilang gihanahanaan sa pagpatay. Ug sanglit nakabaton man ako ug panabang gikan sa Dios hangtud mining adlawa karon, busa ania ako nagabarug dinhi nga nagapanghimatuod ngadto sa mga gagmay ug sa mga dagku, sa walay pagsulti sa bisan unsa gawas lamang sa gipahayag sa mga profeta ug ni Moises nga kinahanglan magakahitabo: nga si Cristo kinahanglan magaantos, ug tungod sa Iyang pagkahiuna sa pagkabanhaw gikan sa mga patay, siya mao ang magamantala sa kahayag ngadto sa mga tawo, ug sa mga Hentil.” {ABA 372.1}

Ang tibuok nga nagpatalinghug nga nalamat sa asoy ni Pablo sa iyang kahibulongang mga eksperensya. Naghisgut si Pablo sa iyang paborito nga tema. Walay usa sa

nagpatalinghug kaniya nga nakaduhaduha sa iyang pagkamatinuoron. Apan diha sa tugob nga bul-ug sa madanihon niyang pagkasulti gipakgang siya ni Festo, nga misinggit, “Pablo, nagsalimoang ka. Ang imong daghang hingkat- onan nakapaboang kanimo.” {ABA 372.2}

Ang apostol mitubag nga nagingon, “Wala ako magsalimoang, labing halangdon nga Festo, hinonoa nagasulti ako sa tinuod ug mabuot nga pagpahayag. Kay ang hari nasayud na niining mga butanga, ug kaniya magsulti ako sa walay pagpanuko; kay nagatuo ako nga walay bisan unsa niining mga butanga nga nalilong kaniya sanglit wala man kini buhata sa suok.” Unya, sa iyang pagliso ngadto kang Agripa, iyang gipangutana siya, “Hari Agripa, nagtoo ba ikaw sa mga manalagna? Nahibalo ako nga ikaw nagatoo.” {ABA 372.3}

Ingon nga natandug siya pag-ayo, si Agripa sulod sa diyutay nga gutlo napalong ang iyang panan-aw sa iyang mga palibut ug sa kataas sa iyang katungdanan. Sa nakamatngon lamang sa mga kamatuoran nga iyang nadunggan, sa nakita lamang niya ang mapainubsanong binilanggo nga nagtindog sa atubangan niya ingon nga embahador sa Dios, sa dili pinugos siya mitubag sa pagingon, “Hapit mo ako makabig nga mahimong usa ka Cristohanon.” {ABA 373.1}

Sa mainiton ang apostol mingtubag sa pagingon, “Ang akong pangamuyo sa Dios mao nga dili lamang ikaw ra kondili usab ang tanang nakadungog kanako karon adlawa mahimo unta nga ingon kanako,” ug siya mipuno samtang iyang giisa ang iyang mga kamot nga gikadenahan, “walay labut hinuon niining mga talikala.” {ABA 373.2}

Si Festo, si Agripa, ug si Bernice mao unta ang tangkolan sa mga talikala nga naggapus sa apostol kay silang tanan mga sad-an man sa mabangis nga mga sala. Kining maong mga malapason nakadungog niadtong adlawa sa tanyag sa kaluwasan pinaagi sa ngalan ni Cristo. Dihay usa nga hapit na unta modawat sa grasya ug sa pasaylo nga gitanyag. Apan gihikling ni Agripa ang kaluyo nga gitanyag, nagdumili sa pagdawat sa krus sa usa ka nalansang nga Manonubos. {ABA 373.3}

Sa natagbaw ang pagkamaukit-ukiton sa hari, ug, sa pagtindog niya gikan sa iyang lingkoranan, iyang gipasabut nga natapus na ang iyang pagpakisayud. Sa nabungkag na ang pundok sa katawhan, sila nanagsultihanay sa ilang kaugalingon nga nagingon, “Kining tawhana walay nabuhat nga angay sa kamatayon o sa pagbilanggo.” {ABA 373.4}

Bisan ug Judiyo si Agripa, siya wala makig-ambit sa panatiko nga kasibut ug sa binuta nga pag-ayad sa mga Fariseo. “Kming tawhana,” misulti siya kang Festo, “makagawas unta kong wala pa siya modangop ngadto kang Cesar.” Apan ang asunto napasaka na sa maong hataas nga hukmanan, ug karon dili na kini katungod ni Festo o ni Agripa. {ABA 373.5}

Kapitulo 41 – ANG BIYAHE UG ANG PAGKALUNOD

Sa katapusan si Pablo nagpaingon na sa Roma. “Sa diha nga gikahukman na,” nagsulat si Lucas, “nga manggikan na kami sakay sa sakayan padulong sa Italya, si Pablo ug ang uban pang mga binilanggo ilang gitugyan sa pagbantay sa usa ka kapitan nga ginganlan si Julio, usa ka senturyon sa panon ni Augusto. Ug sa nakasakay na kami sa usa ka sakayan nga taga-Adramito nga gumigikan padulong sa mga dunggoanan sa kabaybayonan sa Asia; migikan kami kinuyogan ni Aristarco, usa ka Macedoniahanon nga taga-Tesalonica.” {ABA 374.1}

Sa nahaunang siglo sa Cristohanon nga Katuigan ang pagpanaw pinaagi sa dagat giubanan sa linain nga kalisud ug katalagman. Ang mga marinero nagtumong sa ilang rumbo sa kasagaran pinaagi sa adlaw ug sa mga bitoon; ug kong kini sila dili magpakita, ug dihay mga tilimad-on sa bagyo, ang mga tag-iya sa mga sakayan mahadlok nga mopangahas sa paglawig ngadto sa dakung lawod. May panahon sa usa ka tuig nga dili luwas ang paglawig sa kadagatan. {ABA 374.2}

Karon si apostol Pablo ginatawag sa pag-agwanta sa masulayong mga eksperensya nga iyang maangkon ingon nga usa ka binilanggo nga kinadenahan sulod sa taas ug malaayng biyahe paingon sa Italya. Ang usa ka kahimtang nga nakapagaan ug daku sa kalisud sa iyang pagkabutang mao ang panugot nga pakuyogan niya si Lucas ug si Aristarco. Diha sa iyang sulat ngadto sa taga-Colosas sa ulahi iyang gipasabut ang naulahi nga iyang “masigkabinilanggo” (Colosas 4:10); apan tungod sa pagpili nga si Aristarco miambit sa pagkabinilanggo ni Pablo, aron nga iya unta maalagaran siya diha sa iyang mga pag- antos. {ABA 374.3}

Alisugod ang biyahe nga malampuson. Sa pagkasunod nga adlaw mihapit sila sa dunggoanan sa Sidon. Dinhi si Julio nga senturyon, “nagmapuanguron sa iyang pagatiman kang Pablo,” ug ingon nga gipahibalo siya nga dihay mga Cristohanon sa maong dapit, “iyang gitugotan siya sa pag-adto sa iyang mga higala aron ilang tagdon.” Kining mao nga pagpanugot gipasalamatan pag-ayo sa apostol, kinsa maluya na sa panglawas. {ABA 374.4}

Sa pagpahawa sa Sidon, ang sakayan nakasugat ug sungsungon nga mga hangin; ug ingon nga gipadpad sila gikan sa usa ka laktud nga tumong, nalangan ang ilang biyahe. Didto sa Mira, sa probinsya sa Licia, nakaplagan sa senturyon ang usa ka dakung sakayan nga taga- Alejandria, nga gumigikan padulong sa Italya, ug niining maong sakayan gibalhin niya dayon ang iyang mga binilanggo. Apan sungsungon gihapon ang mga hangin ug mahinay ang among paglawig. Si Lucas nagsulat nga nagingon, “Sulod sa daghang mga adlaw mahinay ang among paglawig, ug nahiabut kami sa atbang sa Gnido uban sa kalisud, ug kay ang hangin wala man motugot kanamo sa pagpadayon sa unahan, milawig kami

salipod sa Greta atbang sa Salmon; ug, sa nagapapiliw kami niini uban sa kalisud, nahiabut kami sa usa ka dapit nga ginganlan Maayong mga Dunggoanan." {ABA 375.1}

Diha sa Maayong mga Dunggoanan napugos sila sa pagpabilin sulod sa usa ka panahon, naghulat sa pabor nga mga hangin. Tulin nga nagaabut ang tingtugnaw; "makuyaw na ang panakayan," ug sila nga maoy ingkargado sa sakayan nawad-an na sa paglaum nga makaabut pa sa ilang padulngan sa dili pa matapus ang panahon sa paglawig sa kadagatan nianang tuiga. Ang gumonhap nga karon pagahukman mao, kong magpabilin ba sila sa Maayong mga Dunggoanan, o mosulay ba sa pag-abut sa usa ka dapit nga labaw pa nga angay nga pundohan sa panahon sa tingtugnaw. {ABA 375.2}

Kining mao nga gumonhap maikagon kaayo nga gihisgutan, ug sa katapusan gidala kini sa senturyon ngadto kang Pablo nga gitahud sa mga sakayanon ug sa mga sundalo. Sa walay pagpanuko ang apostol mitambag sa pagpabilin sa dapit diin sila nga nagaingon, "Akong nakita nga kining panawa mosangko sa daot ug dakung kapildihan, dili lamang sa karga ug sa sakayan ra, kondili usab sa atong mga kinabuhi." Apan ang "arayes ug ang tag-iya sa sakayan," ug ang kadaghanan sa mga sumasakay ug ang mga tripulante walay gusto nga modawat sa tambag. Tungod kay ang dunggoanan nga ilang gipundohan, dili man maayong pundohan sa panahon sa tingtugnaw, ug ang kadaghanan mitambag man sa pagpalawig gikan didto sa pagpamasin nga makaabut ra sila sa Fenice, nga usa ka dunggoanan sa Greta, nga nagaatubang sa habagatan ug sa amihanang kasadpan." {ABA 375.3}

Mihukom ang senturyon sa pagsunod sa hukom sa kadaghanan. Sumala pa, "sa diha nga mihuros na ang mahinay nga habagat," milayag sila gikan sa Maayong mga Dunggoanan, sa paglaum nga sa dili madugay makaabut sila sa ilang gitinguha nga dunggoanan. "Apan wala madugay mihuros...ang usa ka bagyohon nga hangin;" "ang sakayang hing-abtan, ug dili na makasungsung sa hangin." {ABA 375.4}

Sa gipadpad sa unos, ang sakayan nagkaduul sa gamay nga pulo sa Clauda, ug samtang gisalipdan niini nangandam ang mga sakayanon alang sa labing daotan. Ang bote, nga mao lamang ang ilang paagi sa paglikay kong pananglit motundag ang sakayan, ginaguroy ug malagmit mapusgay sa bisan unsa nga panahon. Ang ilang unang buhaton mao ang pagsakwat niini nga bote nganha sa sakayan. Ang tanang mga panagana gihimo sa paglaig-on sa sakayan ug sa pag- andam mini sa pagbarug sa bagyo. Ang gamay nga salipod nga gihatag sa gamay nga pulo wala magdugay, ug sa wala madugay natara na sila sa tumang kapintas sa bagyo. {ABA 376.1}

Sa tibuok nga gabii miulbo ang bagyo, ug bisan pa sa mga panagana nga gihimo ang sakayan nabuslot. "Sa pagkasunod nga adlaw ilang gisugdan ang pagpanglabog sa mga karga ngadto sa dagat." Ning- abut na usab ang kagabhion, apan ang hangin wala

molurang. Ang sakayan nga gikusokuso sa bagyo, uban sa nabunggo nga palo ug nagisi nga mga layag, gitugpotugpo ngadto nganhi sa kapintas sa makusog nga hangin. Sa matag-gutlo daw ang gibug-atan nga mga kahoy moariya samtang ang sakayan miligid ug mikurog ilalom sa hapak sa bagyo. Kusog nga midaku ang buslot, ug ang mga pasahero ug ang mga tripulante walay hunong nga nagbomba. Walay gudo sa pagpahulay ang bisan kinsa nga nagsakay. "Ug sa ikatulo ka adlaw," misulat si Lukas, "pinaagi sa among kaugalingong mga kamot among gipanglabog sa dagat ang mga kasangkapan sa sakayan. Ug sanglit wala may Adlaw ni mga bitoon nga mipakita sulod sa daghang mga adlaw, ug dili gamay ra ang bagyo nga mikusokuso kanamo, nawala na ang tanang paglaum nga maluwas pa kami." {ABA 376.2}

Sulod sa napulo'g upat ka mga adlaw sila nagapautaw utaw-utaw sa ubos sa usa ka langit nga walay adlaw ug walay mga bitoon. Ang apostol, bisan pa sa iyang kaugalingon nagaantos sa iyang panglawas, may mga pulong sa paglaum alang sa labing mangitngit nga takna, ug usa ka matinabangon nga kamot diha sa matag emerhensya. Pinaagi sa pagtoo iyang gikuptan ang bukton sa Dili matugkad nga Gahum, ug ang iyang kasingkasing nagpabilin diha sa Dios. Alang sa iyang kaugalingon wala siyay mga kahadlok; nahibalo siya nga ang Dios magpreserbar kaniya aron makasaksi didto sa Roma alang sa kamatuoran ni Cristo. Apan ang iyang kasingkasing nangandoy uban sa kaluoy alang sa kabus nga mga kalag sa libut kaniya, nga mga makasasala, mga alaut, ug dili andam sa pagpakamatay. Samtang siya sa mainiton nangamuyo sa Dios nga ipalingkawas ang ilang mga kinabuhi, gipadayag ngadto kaniya nga ang iyang pagampo gitugot. {ABA 376.3}

Sa pagpahimulos sa usa ka hamubong paglurang sa bagyo, si Pablo mibarug didto sa luwang sa sakayan ug, sa malanog nga tingog, siya miingon: "Mga higala, maayo gayud unta kadto nga nagpatuo kamo kanako ug wala na lang molayag gikan sa Creta, ug kalikayan unta kining kadaot ug kapildihan. Ug karon tambagan ko kamo sa pagsalig, kay wala kaninyoy mapilding kinabuhi, gawas sa sakayan. Kay niining gabhiona dihay mitindog tupad kanako nga usa ka manolunda sa Dios ni kinsa iya ako, ug kang kinsa nagasimba ako, ug miingon kanako, Ayaw kahadlok, Pablo; kinahanglan mangatubang ikaw kang Cesar: ug tan-awa, ang tanan mong mga kasakay gihatag na sa Dios kanimo. Busa mga higala, sumalig kamo, kay nagatoo ako sa Dios nga kini mahitabo gayud sibo sa gikasulti kanako. Hinoon mahisangyad kita sa usa ka pulo." {ABA 377.1}

Niining mga pulonga nabuhi ang paglaum. Ang mga sumasakay ug ang mga tnpulante nangapukaw gikan sa ilang pagkawalay kaikag. Diha pay daku pa nga mahimo, ug ang tanang paningkamot nga maabut sa ilang gahum kinahanglan ipagula aron sa paglikay sa kalaglagan. {ABA 377.2}

Ikanapulo ug upat ka gabii na kadto sa pagtugpotugpo ibabaw sa maitom, ug nagahiyakhiyak nga dagkung mga balud, nga "may tungang gabii" ang mga sakayanon, sa pagkadungog sa tingog sa nagakabuak nga mga balud, "naghunahuna nga nagkahiduul na sila sa mamala. Ug ilang gisunda ang giladmon ug kini ilang nasuta nga kaluhaan ka dupa; ug sa unahan ug diyutay giusab nila kini pagsunda ug ilang nasuta nga napuloglima ka dupa. Ug sa nahadlok nga tingali unya mahisangyad kami sa katakutan, ilang giariya ang upat ka mga sinipit gikan sa ulin, ug nangandoy sila nga maadlaw na unta." {ABA 377.3}

Sa pagbanagbanag sa adlaw ang mga kadaplinan sa baybayon nga gibagyohan dili kaayo makita, ug walay makita nga sinati nga mga tultulanan. Hilabihan ka mangitngit ang talan-awon nga ang mga pagano nga mga sakayanon nga nawad-an sa tanang kaisug, "nagtinguha sa pag-ikyas gisa sakayan," ug ila na gani gitonton ang bote sa pasumangil nga ilang "iariya ang mga sinipit sa dulong didto sa layo." Ila nang natonton ang bote, sa diha nga sa nasabtan ni Pablo ang ilang laraw nga dili maayo, siya misulti ngadto sa senturyon ug sa mga sundalo nga nagaingon, "kong kining mga tawhana dili gani magpabilin sa sakayan, dili gayud kamo maluwas." Dihadiha ang mga sundalo "miputol sa mga pisi sa bote ug gipasagdan kini nga ianud" ngadto sa dagat. {ABA 377.4}

Ang labing malisud nga takna diha pa sa ilang atubangan. Sa inakausa pa ang apostol misulti ug mga pulong sa pagpadasig, ug gihangyo ang tanan, sa mga sakayanon ug sa mga sumasakay, sa pagkaon, nga nagingon, "Karon mao na ang ikanapulog-upat ka adlaw sa inyong pagpinaabut ug sa pagpuasa, sanglit wala man kamoy nakaon nga bisan una. Busa agdahon ko kamo sa pagkaon: kini makahatag kaninyog kabaskug: kay walay bisan usa ka lugas nga buhok nga mawagtang gikan sa ulo ni bisan kinsa kaninyo." {ABA 378.1}

"Ug sa nakapamulong na siya niini, siya mikuha ug tinapay, ug sa nakapasalamat siya sa Dios sa atubangan sa tanan, kini iyang gipikaspikas ug misugod siya sa pagkaon." Unya kadtong nahaga ug naluya nga pundok sa katawhan nga 275 ka mga kalag, kinsa nga kong dili pa si Pablo mawad-an na sa paglaum, miipon sa apostol sa pagkaon sa tinapay. "Ug sa nangabusog na sila, ilang gipagaanan ang sakayan pinaagi sa paglabog sa mga trigo ngadto sa dagat." {ABA 378.2}

Sa hingpit nga ning-abut na ang adlaw, wala silay nakita nga niini ilang mabanabana kong diin nga dapit sila. Hinoon, "nakita nila ang usa ka luok nga may baybayon nga niini ilang gilaraw ang pagpasangyad sa sakayan kong mahimo man ugaling. Busa ilang giputol ang mga pisi sa mga sinipit ug kini ilang gibiyaan sa dagat; ug sa maong higayon ilang gilugakan ang mga pisi nga gibantingsa mga bansalan; ug sa nabuklad nila sa hangin ang dakung layag, sila mipadulong sa baybayon. Apan sa paghibangga nilag mabaw, ang sakayan ilang gipangyag; ang dulong niini miungot ug dili na makalihok, apan ang ulin naguba tungod sa kakusog sa mga balud." Karon si Pablo ug ang ubang mga binilanggo

gihulga sa usa ka kapalaran nga labaw pa ka makalilisang kay sa pagkalunod. Nakita sa mga sundalo nga samtang maningkamot sila sa pag-abut sa yuta, dili mahimo nila ang pagbantay sa ilang mga binilanggo. Ang tagsatagsa ka tawo manlimbasug sa tibuok niyang kusog sa pagluwas sa iyang kaugalingon. Apan kong may mawala sa mga binilanggo, mapildi usab ang mga kinabuhi sa nagabantay kanila. Tungod niini ang mga sundalo nagtinguha sa pagpatay sa tanang mga binilanggo. Ang Romanhon nga balaod nagtugot niining mabangis nga polisa, ug ang piano himuon na unta dayon, apan tungod sa usa ka tawo, wala kini matuman. Si Julio nga senturyon nahibalo nga si Pablo mao ang nakatabang sa pagluwas sa mga kinabuhi sa mga nakasakay sa sakayan, ug labut pa niini, siya nagtoo nga ang Dios diha kaniya; busa nahadlok siya sa pagbuhat kaniya ug kadaot. Tungod niini "iyang gisugo ang mga makamao nga molangoy sa paglukso pag-una ngadto sa dagat ug sa pagtakas sa mamala, ug ang mga mahibilin, sa pagsunod nga magaabay ug mga tabla o sa mga guba gikan sa sakayan. Ug nahitabo nga sa ingon niini ang tanan nakalingkawas ngadto sa mamala." Sa pagtawag na sa ilang mga ngalan, walay usa nga nawala. {ABA 378.3}

Ang nalunod nga mga tripulante sa maluloy-on gidawat sa luog nga katawhan sa Malta. "Nagdaub sila ug kalayo," si Lucas misulat, "ug ilang giabiabi kaming tanan tungod kay nagsugod na man ang ulan, ug matugnaw na ang panahon." Si Pablo kauban niadtong aktibo nga nagpaharuhay sa uban. Ingon nga nakapamunit ug "usa ka bangan nga mga igsusugnod," iya "gitam-ok sila sa daub" sa diha nga ang usa ka bitin nga malala "miwayway tungod sa kainit ug miukob sa iyang kamot." Nangahadlok ang mga nananaw; ug sa pagkalkita nila nga gikadenahan si Pablo ingon nga usa ka binilanggo, sila nakaingon sa usa ug sa usa, "Sa walay duhaduha kining tawhana mamomuno. Ug bisan mod kakalingkawas siya gikan sa dagat, dili motugot ang hustisya nga siya mabuhi pa." Apan gisawilik ni Pablo ang mananap ngadto sa kalayo nga w ala siya kadaot nga gibati. Ingon nga nahibalo sila nga ang mananap malala, ang katawhan nagpaabut nga siya matumba sa dili madugay diha sa makalilisang nga pagpanghingutas. "Apan sa nakapaabut na silag taas nga panahon ug wala silang nakita nga kadaot nga nahitabo kaniya, nausab sila sa ilang paghunahuna ug nanagingon nga siya maoy usa ka dios." {ABA 379.1}

Sulod sa tulo ka bulan nga pagpabilin sa Malta ang mga sumasakay sa sakayan nga nalunod, gipahimudsan ni Pablo ug sa iyang mga masigka-magbubuhat ang higayon sa pagwali sa maayong balita. Sa usa ka talagsaon nga paagi ang Ginoo nagbuhat pinaagi kanila. Tungod kang Pablo ang tanang katawhan nga nakasakay sa sakayan nga nalunod giatiman pag-ayo; gisangkapan sila sa tanan nilang mga kinahanglanon, ug sa ilang pagpahawa sa Malta sa madagayaon sila gihatagan sa tanang mga kinahanglanon alang sa ilang panaw. Ang labing hinungdanong mga hitabo sa ilang hamubong pagpabilin didto sa lakbit gisaysay ni Lucas nga nagaingon: {ABA 379.2}

"Kasikbit niadtong dapita mao ang kayutaan nga iya sa punoan sa maong pulo, nga si Publio ang ngalan, nga midawat kanamo ug miamuma kanamo nga maabiabihon gayud sulod sa tulo ka adlaw. Ug nahitabo nga ang amahan ni Publio naghigda nga nagmasakit sa hilanat ug kalibag dugo. Ug si Pablo miadto kaniya, ug iyang giayo siya. Tungod sa maong hitabo ang ubang mga tawo sa pulo nga may mga sakit nangadto usab kaniya ug sila naayo: ug kami ilang gidad- an ug daghang mga gasa; ug sa amo nang paggikan, kami ilang gipabalonan sa among mga kinahanglanon." {ABA 380.1}

Kapitulo 42 – DIDTO SA ROMA

Sa luwas na ang panahon sa paglawig sa kadagatan, ang senturyon ug ang iyang mga binilanggo mipadayon sa ilang panaw paingon sa Roma. Misakay sila sa usa ka sakayan nga taga-Alejandria nga may timaan sa "Kaluhang Lalaki," nga nagpalabay sa tingtugnaw didto sa Malta ug nagpaingon sila sa kasadpan. Bisan pa nga daw nalangan ang panan-aw tungod sa sungsungon nga mga hangin, ang panaw natuman nga luwas, ug didto sila modunggo sa matahum nga dunggoanan sa Putleoli, sa baybayon sa Italya. {ABA 381.1}

Niining dapita dihay pipila ka mga Cristohanon, ug ilang gihangyo ang apostol sa pagpabilin uban kanila sulod sa pito ka mga adlaw, nga niini nga katungod nagtugot ang senturyon. Sukad sa ilang pagkadawat sa sulat ni Pablo ngadto sa mga taga-Roma, ang mga Cristohanon sa Italya maikagon nga nagpaabut sa usa ka pagduaw sa apostol. Wala sila magpalandong nga makita nila siya ingon nga usa ka binilanggo, apan ang iyang mga pag-antos nakasamut kanila sa pagmahal kaniya. Ingon nga ang kalay-on gikan sa Puteoli ngadto sa Roma 140 ka milyas lamang, ug ang lungsod-dunggo-anan kanunay nga nagapakigsuld sa ulohang siyudad, ang Romanhong mga Cristohanon gipahibalo sa pagabut ni Pablo, ug ang uban kanila misugod sa pagtagbo ug sa pag-abiabi kaniya. {ABA 381.2}

Sa ikawalo ka adlaw tapus sa ilang paghidunggo, ang senturyon ug ang iyang mga binilanggo misugod sa paglakaw paingon sa Roma. Sa kinabubut-on si Julio nagtugyan sa apostol sa tanang pabor nga mahimo sa iyang gahum sa paghatag; apan dili siya makausab sa iyang kahimtang ingon nga usa ka binilanggo, o sa pagkuha gikan kaniya sa talikala nga naghigut kaniya ngadto sa iyang sundalo nga bantay. Uban sa mabug-at nga kasingkasing si Pablo mipaingon sa iyang dugay nang gihandum nga pagduaw sa ulohang siyudad sa kalibutan. Pagkalahi sa mga kahigayonan nga iyang gidahum kay sa karon! Unsaon kaha niya sa pagmantala sa maayong balita ingon nga tinagkolan man siya ug gipakaulawan? Ang iyang mga paglaum sa pagdaug ug daghang mga kalag ngadto sa kamatuoran didto sa Roma daw mabalo. {ABA 381.3}

Sa katapusan ang mga magpapanaw ning-abut sa Foro de Apio, mga kap-atan na lamang ka milya gikan sa Roma. Sa sila nanglakaw lapus sa mga katawhan nga nagpunsisok sa dakung dalan, ang ubanon nga tigulang, nga gikadenahan kauban sa grupo sa mga kriminal nga laksot-tan-awon, nakadawat sa daghang mga dnan-awan sa pagtamay ug nahimong dakdakanan sa daghang mga bastos ug mayubiton nga mga tiawtiaw. {ABA 382.1}

Sa kalit ang usa ka siyagit sa kalipay ang nadungog, ug ang usa ka tawo milukso gikan sa naglabay nga katawhan ug mikapyut sa liog sa binilanggo, nga naggakus kaniya uban sa mga luha ug sa kalipay, sama sa usa ka anak nga magaabiabi sa usa ka amahan nga dugay nang nawala. Kining maong talan-awon ginasublisubli samtang, uban sa mga mata

nga natin-aw sa mahigugmaong pagpaabut, daghan ang nakaila sa kinadenahan nga binilanggo nga mao ang nakasulti ngadto kanila sa mga pulong sa kinabuhi didto sa Corinto, sa Filipos, sa Efeso. {ABA 382.2}

Samtang ang mainiton ug kasingkasing nga mga tinon-an maikagon nga midugok libut sa ilang amahan diha sa maayong balita, ang tibuok nga pundok mihunong. Ang mga sundalo wala makapailub sa kalangan, apan wala silay kaisug sa pagbalda ning malipayon nga panagtagbo; kay sila usab, nakakat-on sa pagtahud ug pagtamud sa ilang binilanggo. Didto sa nahaga ug nasakitan nga panagway, nakita sa mga dnun-an nga misidlak ang larawan ni Cristo. Ilang gipasaligan si Pablo nga wala sila malimot kaniya ni ninghunong sila sa paghigugma kaniya; nga sila mga utangan ngadto kaniya mngod sa malipayong paglaum nga nakapabaskug sa ilang mga kinabuhi ug nagahatag kanila ug kalinaw ngadto sa Dios. Diha sa mainiton nilang gugma gusto nilang sakwaton siya sa dbuok nga panaw ngadto sa siyudad, kong hatagan lamang sila sa katungod sa paghimo. {ABA 382.3}

Pipila lamang ang nakaamgo sa kahulgan niadtong mga pulong ni Lucas, nga sa diha nga nakita ni Pablo ang iyang mga kaigsoonan, “si Pablo nagpasalamat sa Dios ug nadasig pag-ayo.” Taliwala sa nagbakho, ug naluoy nga pundok sa mga magtutoo, nga wala maulaw sa iyang mga gapus, gidayeg sa apostol ang Dios sa makusog nga tingog. Ang dag-um sa kasub-anan nga mitungtung sa iyang espiritu nangawala. Ang iyang kinabuhi nga Cristohanon maoy usa ka pasunod sa mga kalisdanan, sa mga pag-antos, ug sa mga pagkabalo, apan niadtong taknaa, siya nagbad nga nabayran sa madagaon gayud. Uban sa madasig pa nga mga lakang ug malipayon nga kasingkasing nagpadayon siya sa iyang gilaktan. Wala siya magmulo sa nangagi ni nahadlok sa umalabut. Siya nasayud nga naghulat kaniya ang mga gapos ug mga kasakitan; apan siya nasayud nga iyang katungdanan ang pagluwas sa mga kalag gikan sa usa ka kaulipnan nga dili maasoy ang makalilisang, ug siya nalipay diha sa iyang mga pag-antos alang kang Cristo. {ABA 382.4}

Didto sa Roma gihatud ni Julio nga senturyon ang iyang mga binilanggo ngadto sa kapitan sa mga bantay sa emperador. Ang maayong rekomendasyon nga iyang gihatag mahitungod kang Pablo inubanan sa sulat nga gikan ni Festo, maoy hinungdan nga gitagad pag-ayo si Pablo sa pangulong kapitan, ug imbis nga ibanlod ngadto sa bilanggoan, si Pablo gitugotan sa pagpuyo diha sa iyang kaugalingong inabangan nga balay. Bisan pa nga sa gihapon gilambigit siya sa kadena ngadto sa usa ka sundalo, siya may kagawasan sa pagdawat sa iyang mga higala ug sa pagbuhat alang sa kauswagan sa kawsa ni Cristo. {ABA 383.1}

Daghan sa mga Judiyo nga gihinginlan gikan sa Roma sa pipila ka mga tuig kanhi, gitugotan sa pagbalik sa Roma aron daghan na kanila ang makaplagan didto. Nganhi mining maong katawhan, una sa tanan, nagtinguha si Pablo sa pagpresentar sa mga

kamatuoran mahitungod sa iyang kaugalingon ug sa iyang buhat, sa dili pa ang iyang mga kaaway makahigayon sa pagpapait kanila batok kaniya. Busa, tulo ka adlaw sa tapus sa iyang pagdangat sa Roma, iyang gipatawag sa dngob ang ilang pangulong mga tawo ug sa usa ka yano ug walay likoliko nga paagi iyang gipahayag ang hinungdan sa iyang pag-abut sa Roma ingon nga usa ka binilanggo. {ABA 383.2}

"Mga igsoon," siya miingon, "ako gitugyan nga binilanggo gikan sa Jerusalem ngadto sa mga kamot sa mga Romanhon; ngani wala akoy nahimong bisan unsa nga batok sa katawhan o batok sa mga batasan sa atong mga ginikanan. Sa nausisa na ako nila buot unta nila nga buhian ako sanglit wala may katarungan nga pagahukman ako sa kamatayon. Apan sa diha nga misupak niini ang mga Judiyo, napugos ako sa pagdangop kang Cesar—hinoon dili tungod kay aduna akoy igsusumbong batok sa akong nasud. Busa, tungod niining hinungdan, gipangayo ko ang pagpakigkita kaninyo ug sa pagpakigsulti kaninyo, sanglit tungod man sa ginalauman sa Israel gigapos ako karon niining talikala." {ABA 383.3}

Wala siyay gisulti mahitungod sa abuso nga iyang giantos diha sa mga kamot sa mga Judiyo, o mahitungod sa ilang nagbalikbalik nga mga laraw sa pagpatay kaniya. Ang iyang mga pulong gihapinan sa panagana ug sa puangod. Wala siya magtinguha sa pagdaug sa personal nga pagtagad o sa kaluoy, kondili ang pagpanalipod sa kamatuoran ug sa pagtunhay sa dungog sa maayong balita. {ABA 384.1}

Agi ug tubag, ang iyang tigpatalinghug nagpahayag nga sila wala makadawat ug mga sumbong batok kaniya pinaagi sa mga sulat sa katilingban o sa tinago, ug nga walay usa sa mga Judiyo nga nahibalik sa Roma ang nagsumbong kaniya sa bisan unsa nga sala. Nagpasabut usab sila sa ilang dakung tinguha sa pagpatalinghug sa mga katarungan mahitungod sa iyang pagtoo diha kang Cristo. "Kay mahitungod niining maong pundok kami," sila miingon, "nasayud nga kini ginasupak bisan diin." {ABA 384.2}

Tungod kay sa ilang kaugalingon nagtinguha niini, gihangyo sila ni Pablo sa paggahin ug usa ka adlaw sa diin siya makapresentar ngadto kanila sa mga kamatuoran sa maayong balita. "Ug sukad sa buntag hangtud sa kahaponon, kanila nagsaysay siya nga nanghimatuod sa gingharian sa Dios ug naningkamot sa pagpatoo kanila mahitungod kang Jesus pinasikad sa kasugoan ni Moises ug sa mga profeta." Iyang giasoy ang iyang kaugalingon nga eksperensya, ug gipresentar ang mga pangatarungan gikan sa mga Kasulatan sa Daang Tugon uban sa kayano, sa kamatinuoron ug sa gahum. {ABA 384.3}

Gipasabut sa apostol nga ang tinuhoan dili diha sa mga rituwal ug sa mga seremonyas, mga pagtoo, ug mga tiyoriya. Kong mao pa kini, ang natural nga tawo makasabut niini pinaagi sa pagsusi, ingon nga siya makasabut sa kalibutanong mga butang. Si Pablo nagtudlo nga ang dnuhoan maoy usa ka mapuslanon, usa ka maluwasong kusog, usa ka

prinsipyo nga sa kinatibuk-an gikan sa Dios, usa ka personal nga eksperensya sa nagapabag-o nga gahum sa Dios diha sa kalag. {ABA 384.4}

Iyang gipakita giunsa ni Moises pagtudlo sa Israel ngadto kang Cristo ingon nga mao ang Profeta nga ilang pagapatalinghugan; giunsa sa tanang mga profeta pagpanghimatuod mahitungod Kaniya ingon nga dakung tambal sa Dios alang sa sala, ang Usa nga walay sala nga mao ang magdala sa mga sala sa mga sad-an. Wala Siya mangita ug sayup sa ilang pagbantay sa mga porma ug mga seremonyas, apan nagpakita nga samtang ilang gipadayon ang rituwal nga tulomanon sa dakung katukma, ilang ginasalikway siya nga mao ang naglandong sa tanan nga sistema. {ABA 384.5}

Si Pablo nagpahayag nga diha sa iyang kahimtang nga wala pa makabig, nakaila siya kang Cristo, dili pinaagi sa linawas nga pagkasinati, kondili pinaagi lamang sa hunahuna nga siya, ingon sa uban, gihidlaw mahitungod sa taras ug buhat sa Mesiyas nga umalabut. Iyang gisalikway si Jesus nga Nazaretnon ingon nga usa ka mangingilad tungod kay Siya wala makatuman niining mao nga hunahuna. Apan karon, ang mga panan-aw ni Pablo mahitungod kang Cnsto ug sa Iyang tuyo labaw pa kaayo ka espirituhanon ug katinuboy, kay nakabig na man siya. Gipasabut sa apostol nga wala niya ipresentar ngadto kanila si Cristo sa mga adlaw sa Iyang pagkatawhanon; si Annas nakaldta Kaniya; si Pilato ug ang mga sacerdote ug ang mga punoan nakakita Kaniya; ang mga sundalo nga Romanhon nakakita Kaniya. Apan wala nila makita Siya ingon nga nahimaya nga Alanonubos. Ang pag-ila ni Cristo pinaagi sa pagtoo, ang pagbaton ug usa ka espirituhanon nga kahibalo mahitungod Kaniya, labaw nga pagatinguhaon kay sa usa ka linawas nga pagkasinati Kaniya samtang Siya nagpaldta dinhi sa yuta. Ang pagpaldgsuld uban ni Cristo nga gipahimuslan karon ni Pablo labaw pa kasuod, labaw pa kamalungtaron, kay sa usa lamang kayutan-on ug tawhanon nga panag-uban. {ABA 385.1}

Samtang misulti si Pablo sa iyang nahibaloan, ug nagpamatuod sa iyang nakita, mahitungod kang Jesus nga Nazaretnon ingon nga paglaum sa Israel, kadtong nangita sa tininuod sa kamatuoran nangakabig. Diha sa ubang mga kaisipan, sa labing minos, ang iyang mga pulong nakahimo ug usa ka lakra nga wala gayud mapapas. Apan ang uban sa pinating nagdumili sa pagdawat sa tataw nga pamatuod sa mga Kasulatan, bisan sa diha nga gipresentar ngadto kanila sa usa nga may pinasahi nga lamdag sa Balaang Espiritu. Sila wala makapanghimakak sa iyang mga pangatarungan, apan nagdumili sila sa pagdawat sa iyang mga panapos. {ABA 385.2}

Daghang mga bulan ang milabay tapus nakaabut si Pablo sa Roma, sa wala pa ang mga Judiyo sa Jerusalem motungha sa linawas aron sa pagpresentar sa ilang mga sumbong batok sa binilanggo. Kanunay sila nga napakgang sa ilang mga laraw; ug karon ingon nga si Pablo pagataralon sa atubangan sa labing hataas nga hukmanan sa Gingharian sa Roma,

nawala ang ilang tinguha sa pagrisgo ug lain pa nga kapildihan. Si Lisias, si Felix, si Festo, ug si Agripa polos nagpahayag sa ilang pagtoo nga si Pablo walay sala. Ang iyang mga kaaway makalaum lamang sa kalampusan diha sa pagtinguha sa pag- inpluwensya sa emperador diha kanila pinaagi sa intriga. Ang kalangan makaayo pa sa ilang tumong, kay kini makahatag kaila ug panahon sa paghingpit ug sa pagtuman sa ilang mga piano, ug busa naghulat sila sa makadiyut sa dili pa nila ipasaka ang ilang mga sumbong sa linawas batok sa apostol. {ABA 385.3}

Diha sa pagpaigo sa Dios kini nga kalangan misangput sa pagpauswag sa maayong balita. Pinaagi sa pabor sa nagbantay ni Pablo, siya gitugotan sa pagpuyo diha sa usa ka dakung balay, diin siya nakapakigtagbo sa iyang mga higala nga walay makasanta, ug diin usab siya nakapresentar sa kamatuoran adlaw-adlaw ngadto kanila nga mianha sa pagpatalinghug. Sa ingon niini sulod sa duruha ka mig mipadayon siya sa iyang mga buhat nga “nagwali sa gingharian sa Dios ug gipanudlo niya ang mga butang mahitungod sa “Ginoong Jesu-Cristo, uban sa tanang pagsalig, ug walay tawo nga nagdili kaniya.” {ABA 386.1}

Sulod niining panahona ang mga iglesya nga iyang namkod sa daghang mga kayutaan wala niya hikalimti. Sa pagkaamgo sa mga katalagman nga naghulga sa mga kinabig ngadto sa bag-o nga pagtoo, ang apostol naninguha kutob sa mahimo sa pagsangkap sa ilang mga kinahanglanon pinaagi sa mga sulat sa pagpasidaan ug mapuslanong mga maymay. Ug gikan sa Roma iyang gipadala ang balaang mga magbubuhat sa pagpangabudlay dili lamang mining maong mga iglesya, kondili diha sa mga kaumhan nga siya sa iyang kaugalingon wala makaduaw. Kining maong mga magbubuhat, ingon sa maalam nga mga magbalantay sa mga karnero, nagpalig-on sa buhat nga gisugdan pag-ayo ni Pablo; ug ang apostol, nga kanunay gipahilo sa kahimtang ug sa mga katalagman sa mga iglesya pinaagi sa walay hunong nga pagsulat kanila, nakahimo sa usa ka maalamong pagdumala kanilang tanan. {ABA 386.2}

Sa ingon niini, bisan ug daw naputol siya gikan sa linawas nga pagpangabudlay, si Pablo nakahimo ug usa ka halapad pa ug labaw pa kamalungtaron nga inpluwensya kay kong sa libre pa siya sa pagpanaw taliwala sa mga iglesya sama sa kanhing mga tuig. Ingon nga usa ka binilanggo sa Ginoo, nagbaton siya sa usa ka malig-on pa nga mga pagbati sa iyang mga kaigsoonan; ug ang iyang mga pulong, nga nasulat sa usa nga ginapos tungod kang Cristo, nakahatag ug daku pa nga pagtagad ug pagtahud kay sa diha pa siya kauban kanila sa linawas. Diha sa gikoha na si Pablo gikan kanila nga ang mga magtutoo nakaamgo kong unsa ka bug-at sa mga lulan nga iyang gipas-an alang sa ilang kaayohan. Kaniadto sa kinadak-an sila nagpagawas sa ilang kaugalingon gikan sa kapangakohan ug sa pagpas- an sa lulan tungod kay sila nakulangan sa iyang kaalam, sa kaugdang, ug sa kabaskog nga dili mabangbang; apan karon, nga gibiyaan sila diha sa ilang pagkawalay kasinatian sa pagkat-

on sa mga leksyon nga ilang gilikayan, ila nang gimahal ang iyang mga pasidaan, mga tambag, ug mga maymay ingon nga wala nila matagad ang iyang personal nga buhat. Ug samtang ilang nahibaloan ang iyang kaisog ug pagtoo sulod sa iyang dugay nga pagkabinilanggo sila nadasig ngadto sa daku pa nga pagkamaunongon ug sa kasibot diha sa kawsa ni Cristo. {ABA 386.3}

Kauban sa mga katabang ni Pablo didto sa Roma mao ang daghan sa iyang kanhing mga kakuyog ug mga masigkamagbubuhat. Si Lucas, "ang hinigugmang mananambal," nga nag-atiman kaniya diha sa panaw ngadto sa Jerusalem, diha sa tibuok duruha ka tuig nga pagkabinilanggo sa Cesarea, ug diha sa makuyaw nga panaw ngadto sa Roma, naguban gihapon kaniya. Si Timoteo nagalagad usab alang sa paglipay kaniya. Si Tiquico, "ang hinigugmang igsoon ug kasaligan nga sulogoon sa Ginoo," nagpabilin nga maunongon sa apostol. Si Demas ug si Marcos nag-uban usab kaniya. Si Aristarco ug sa Epafras maoy iyang mga "masigka-binilanggo." Colosas 4:7-14. {ABA 387.1}

Sukad sa sayong mga katuigan sa iyang pagpaila sa pagtoo, ang Cristohanon nga eksperensya ni Marcos nalalom. Samtang iyang gitun-an pag-ayo ang kinabuhi ug ang kamatayon ni Cristo, iyang nakoha ang matin-aw pa nga pagsabut sa tuyo sa Manluluwas, ang mga kabudlay ug ang mga kabangi niini. Sa iyang pagtan-aw sa mga ulat nga diha sa mga kamot ug mga tiil ni Cristo nga mao ang mga timaan sa Iyang pagalagad alang sa katawhan, ug ang gitas-on niini nga pagdumili sa kaugalingon nga mipaingon ngadto sa pagluwas sa mga nawala ug sa nagakawala, nakapahimo ni Marcos nga andam sa pagsunod sa Agalon diha sa dalan sa paghalad sa kaugalingon. Karon, sa iyang pag-ambit sa kahimtang ni Pablo nga binilanggo, labaw pa ang iyang pagsabut kay sa kaniadto nga maoy usa ka ganansya nga walay kinutoban ang pag-angkon ni Cristo, usa ka kapildihan nga walay kinutoban ang pagdaug sa kalibutan ug mapildi ang kalag alang kang kinsang katubsanan giula ang dugo ni Cristo. Diha sa atubangan sa mapig-ut nga pagsulay ug kalisdanan, si Marcos nagpadayon nga wala matarug, ingon nga usa ka maalam ug hinigugma nga katabang sa apostol. {ABA 388.2}

Sulod sa usa ka panahon, si Demas nagmalahutayon, apan sa ulahi mibiya sa kawsa ni Cristo. Sa iyang paghisgut niini, si Pablo misulat sa pagingon, "Ako gibiyaan ni Demas mngod sa iyang gugma niining kalibutan karon." 2 Timoteo 4:10. Alang sa kalibutanon nga ganansya, gibugti ni Demas ang tagsatagsa ka hataas ug halangdon nga pagkahinungdanon. Pagkahiktin ug panglataw nga pagkabaylohay! Ang pagbaton lamang sa kalibutanong bahandi ug dungog, sa pagkamatuod si Demas kabus gayud, bisan unsa ka daghan ang iyang matawag kaha nga iyang kaugalingon; samtang si Marcos, nga nagpili sa pag-antos alang kang Cristo, nakabaton sa dayon nga kadato, ingon nga naisip didto sa langit nga usa ka manonunod sa Dios ug kaubang manunonod sa Iyang Anak. {ABA 388.1}

Uban niadtong naghatag sa ilang mga kasingkasing ngadto sa Dios pinaagi sa mga kabudlay ni Pablo didto sa Roma mao si Onesimo, usa ka pagano nga ulipon nga nakasala sa iyang agalon nga si Filemon, ang usa ka Cristohanon nga magtutoo sa Colosas, ug nakakalagiw ngadto sa Roma. Diha sa kaluoy sa iyang kasingkasing, naninguha si Pablo sa pag-alibyo sa kakabus ug sa kalisud sa talamayon nga layas ug unya naningkamot sa pagsangyaw sa kahayag sa kamatuoran ngadto sa nangitngitan niyang kaisipan. Si Onesimo nagpatalinghug sa mga pulong sa kinabuhi, unya miangkon sa iyang mga sala, ug nakabig ngadto sa pagtoo ni Cristo. {ABA 388.2}

Dili minos ang pagpangga ni Pablo kang Onesimo mngod sa pagkadiosnon ug pagkamatinuoron sa ulahi, kay sa iyang malumo nga pag-atiman alang sa kahayahay sa apostol ug sa iyang kasibut sa pagpalambo sa buhat sa maayong balita. Nakita ni Pablo diha kaniya ang mga taras sa kinaiya nga magahatag kaniya sa usa ka mapuslanon nga katabang diha sa buluhatong misyonero, ug busa iyang gitambagan siya sa pagpauli nga dili maglangan ngadto kang Filemon, ug mangayo sa iyang pasaylo, ug magplano alang sa umalabut. Nagsaad ang apostol nga siya ang manubag sa pagbayad sa nakawat ni Onesimo kang Filemon. Ingon nga hapit na niya palakta si Tiquico uban sa mga sulat ngadto sa nagkalainlain nga mga iglesya sa Asia Minor, iyang gipauban si Onesimo kaniya. Kadto maoy usa ka malisud nga sulay alang niini nga ulipon ang pagtugyan sa iyang kaugalingon ngadto sa agalon nga iyang nasalaan; apan kay tininuod man ang iyang pagkakabig, wala siya molikay gikan niini nga katungdanan. {ABA 388.3}

Si Onesimo maoy gipadala sa usa ka sulat ngadto kang Filemon, nga niini, uban sa iyang sagad nga kaugdang ug kamaluluy-on, ang apostol nangamuyo sa kawsa sa mahinulsolon nga ulipon ug nagpadayag sa iyang tinguha sa paggamit sa iyang pagalagad sa umalabut. Ang sulat ningsugod sa usa ka mabination nga pag-abiabi ngadto kang Filemon ingon nga usa ka higala ug masigkamagbubuhat: {ABA 389.1}

“Kaninyo ang grasya, ug kalinaw, gikan sa Dios nga atong Amahan ug gikan sa Ginoong Jesu-Cristo. Sa kanunay magapasalamat ako sa akong Dios iniglakip nako kanimo sa akong mga pagampo, tungod kay pagahidunggan ko man ugod ang mahitungod sa imong pagkamahigugmaon ug pagkamasaligon sa Ginoong Jesus ug sa tanang mga balaan; ug ang akong pagampo mao nga unta ang ilang pagpakaambit sa imong pagtoo makapatubo sa kahibalo mahitungod sa tanang mga maayong butang nga akong naangkon diha kang Cristo Jesus.” Gipahinumduman sa apostol si Filemon nga ang matag tuyo nga maayo ug taras sa kinaiya nga diha kaniya naggumikan sa grasya ni Cristo; kini lamang ang naghimo kaniya nga lahi gikan sa mga baliko ug sa mga makasasala. Ang sama nga grasya makahimo sa napaunlod nga kriminal nga usa ka anak sa Dios ug usa ka mapuslanon nga magbubuhat diha sa maayong balita. {ABA 389.2} Pugson unta ni Pablo si Filemon sa iyang katungdanan ingon nga usa ka Cristohanon; apan mipili siya sa

paggamit sa pinolongan sa pakiluoy: “Ingon nga si Pablo nga dgulang na, ug karon usa usab ka binilanggo ni Jesu-Cristo, ako magahangyo kanimo alang sa akong anak nga si Onesimo, kang kinsa ako nahimong iyang amahan samtang ako binilanggo. Kaniadto siya wala magpulos alang kanimo, apan karon siya magpulos na gayud alang kanimo ug kanako.” {ABA 389.3}

Tungod sa pagkakabig ni Onesimo, si apostol Pablo naghangyo kang Filemon, sa pagdawat mahinulsolon nga ulipon ingon nga iyang kaugalingon nga anak, nga nagpakita kaniya sa maong pagbati nga siya mipili sa pagpuyo uban sa kanhi niyang agalon, “dili na ingon nga usa ka ulipon, kondili labaw na sa ulipon, ug usa ka igsoon nga hinigugma.” Iyang gipadayag ang iyang tinguha nga magpabilin kaniya si Onesimo, ingon nga usa nga makaalagad kaniya sa iyang pagkabinilanggo ingon unta sa pagalagad ni Filemon sa iyang kaugalingon, apan wala siya magtinguha sa iyang pagalagad hangtud nga si Filemon magpagawas kaniya sa kinabubut-on. {ABA 389.4}

Nahibalo kaayo ang apostol sa pagkaestnkto sa mga agalon ngadto sa ilang mga ulipon, ug nahibalo usab siya nga nasuko kaayo si Filemon tungod sa gibuhat sa iyang ulipon. Naninguha siya sa pagsulat ngadto kaniya diha sa usa ka paagi nga makatandog sa iyang labing halalom ug labing malumo nga mga pagbati ingon nga usa ka Cristohanon. Ang pagkakabig m Onesimo maoy nakapahimo kaniya nga usa ka igsoon diha sa pagtoo, ug ang bisan unsa nga silot nga ipahamtang niining bag-ong kinabig, pagailhon ni Pablo nga gipahamtang diha kaniya. {ABA 390.1}

Sa kinabubut-on si Pablo mitanyag sa pag-abaga sa utang ni Onesimo aron ang sad-an mapahigawas unta sa pagkatmamay tungod sa silot, ug makabalik unta usab sa pagpahimulos sa mga katungod nga nakoha gikan kaniya. “Ug kong giisip mo man ako nga imong kaabay, nan, dawata siya maingon sa imong pagdawat kanako. Ug kong siya nakahatag man kanimo ug kadaot, o nakautang ba kanimo, ipahamtang kini kanako ingon nga akong bayranan; ako si Pablo, nagasulat mini sa kaugalingon ko gayud nga kamot, ako magabayad niining tanan.” {ABA 390.2}

Pagkahaum gayud nga ilustrasyon sa gugma ni Cristo alang sa mahinulsolon nga makasasala! Ang ulipon nga nakatikas sa iyang agalon walay ikapahiuli sa iyang natikas. Ang makasasala nga nakapangawat sa Dios sa mga tuig sa pagalagad walay mahimo sa pagpapas sa maong utang. Si Jesus magapatiwala tali sa makasasala ug sa Dios nga magaingon; Akong pagabayaran ang utang. Ipalingkawas ang makasasala; Ako ang moantos puli kaniya. {ABA 390.3}

Tapus sa pagtanyag nga maoy moabaga sa utang ni Onesimo, gipahinumduman ni Pablo si Filemon sa iyang dakung utang ngadto sa apostol. Iyang nautang kaniya ang iyang kaugalingong kinabuhi, tungod kay ang Dios naghimo man ni Pablo nga ginamiton sa

iyang pagkakabig. Unya, diha sa usa ka malumo, ug maimton nga pangamuyo, iyang gihangyo si Filemon nga sama sa iyang mga pagpabaskug sa mga balaan pinaagi sa iyang pagkamahatagon, nga iya unta nga pabaskugon ang espiritu sa apostol pinaagi sa paghatag kaniya niining hinungdan sa pagkalipay. “Uban sa akong pagsalig sa imong pagkamasinugtanon,” siya mipuno, “ako nagasulat nga nasayud nga ikaw magabuhat gayud sa labaw pa sa akong gipangayo.” {ABA 390.4}

Ang sulat ni Pablo ngadto kang Filemon nagapakita sa inpluwensya sa maayong balita diha sa relasyon tali sa agalon ug sa ulipon. Ang pagbaton ug ulipon maoy naandan na nga kustombre sa tibuok Gingharian sa Roma, ug ang mga agalon ug mga ulipon nakaplagan diha sa kadaghanan sa mga iglesya nga gipangabudlayan ni Pablo. Diha sa mga siyudad diin ang mga ulipon sagad maoy daghan pa kay sa dili mga ulipon, ang mga balaod nga makalilisang ang pagkapig-ot giila nga kinahanglanon aron sa pagpadayon sa pag-ulipon kanila. Ang usa ka dato nga Romanhon sagad may ginatus nga mga ulipon nga gikan sa tagsatagsa ka matang, gikan sa tagsatagsa ka nasud, ug gikan sa tagsatagsa ka kaantigohan. Uban sa hingpit nga pagmando sa mga kalag ug mga lawas niining walay mahimo nga mga tawo, siya makahimo sa pagpadapat kanila sa bisan unsa nga pag-antos nga iyang magustohan. Kong ang usa kanila agig panimalus o pagpanalipod sa kaugalingon mangahas sa pagsukol batok sa iyang agalon, ang tibuok nga panimalay sa malapason mahimong patyon sama sa mga mananap. Ang labing gamay nga sayup, kalit nga hitabo, o pagkayamangan sagad gisilotan nga walay kaluoy. {ABA 391.1}

Ang ubang mga agalon, nga labaw pa kamaloloy-on kay sa uban, labaw nga mga matugtanon ngadto sa ilang mga ulipon; apan ang dakung mayoriya sa mga dato ug sa mga halangdon, nga nawad-an sa pagpugong mngod sa pagpatuyang sa kailibgon sa unod, sa pagbati, ug sa kagustohan naghimo sa ilang mga ulipon nga makaluluoy nga mga biktima sa manya ug sa pagpanglupig. Ang tunong sa tibok nga sistema maoy makapaubos nga walay paglaum. {ABA 391.2}

Dili maoy buhat sa apostol ang pagpalimbuwad sa walay katarungan o sa kalit lamang sa naandan nga kahimtang sa katilingban. Ang pagsulay sa paghimo niini maoy pagsanta sa kalampusan sa maayong balita. Apan siya nagtudlo sa mga prinsipyo nga miigo sa patukuranan gayud sa kaulipnan ug nga kong, tumanon ngadto sa pagpasangput, sa walay duhaduha makaluya sa tibuok nga sistema. “Diin gani ang Espiritu sa Ginoo, anaa usab diha ang kagawasan,” maoy iyang gipahayag. 2 Corinto 3:17. Sa diha nga makabig na, ang ulipon mahimong sakop sa lawas ni Cristo, ug sa ingon, kinahanglan siya pagahigugmaon ug tagdon ingon nga usa ka igsoon, usa ka masigkamanununod uban sa iyang agalon ngadto sa mga panalangin sa Dios ug sa mga katungod sa maayong balita. Sa laing bahin, ang mga ulipon pahimuon sa ilang mga katungdanan “dili sa pagalagad nga linigoy ingon

sa magapahimuot sa mga tawo lamang, kondili ingon nga mga ulipon ni Cristo nga sa kinasingkasing managtuman sa kabubut-on sa Dios.” Efeso 6:6. {ABA 391.3}

Ang Cristiyanismo makahimo ug usa ka malig-on nga bugkos sa panaghiusa tali sa agalon ug sa ulipon, sa hari ug sa sakop, sa ministro sa maayong balita ug sa naalaut nga makasasala nga nakakaplag sa kahinloan gikan sa sala diha kang Cristo. Sila nahugasan sa mao ra nga dugo, nabuhi sa mao ra nga Espintu; ug sila nahimong usa diha kang Cristo Jesus. {ABA 392.1}

Kapitulo 43 – ANG PANIMALAY NI CESAR

Ang maayong balita nakadangat gayud sa labing daku nga kalampusan niim taliwala sa ubos nga mga matang sa katawhan. “Dili daghan ang mga manggialamon sumala sa sukdanan nga kalibutanon, dili daghan ang mga makagagahum, dili daghan ang mga hamili sa pagkatawo, ang gitawag.” 1 Connto 1:26. Dili mapaabut nga si Pablo, usa ka kabus ug walay higala nga binilanggo, makahimo sa pagkuha sa pagtagad sa mga adunahan ug titulado nga mga matang sa mga lungsuranong Romanhon. Ngadto kanila ang mga bisyo nagtanyag sa tanan niyang nagasidlaksidlak nga mga panglamat ug nagkupot kanila ang mauyonon nga mga bihag. Apan gikan sa taliwala sa napahaga sa buhat, sa kabus nga mga biktima sa ilang pangdaugdaug, bisan gani gikan sa taliwala sa kabus nga mga ulipon, daghan ang mipatalinghug nga malipayon sa mga pulong m Pablo ug diha sa pagtoo ni Cristo nakakaplag sa usa ka paglaum ug kalinaw nga nakalipay kanila ilalom sa mga kalisdanan nga ilang naangkon. {ABA 393.1}

Apan bisan pa nga ang buhat sa apostol nagsugod diha sa mga mapainubsanon ug sa mga kabus, ang inpluwensya niini mikaylap hangtud nga kini nakaabut sa palasyo gayud sa emperador. {ABA 393.2}

Niining panahuna ang Roma mao ang kaulohang siyudad sa kalibutan. Ang mapahitasong mga Cesar mao ang nagahatag ug mga balaod ngadto sa hapit tanang nasud sa ibabaw sa yuta. Ang hari ug ang mga tigalagad sa balay sa han mga walay hibangkaagan mahitungod sa mapainubsanon nga Nazaretnon o nag-ila Kaniya uban sa pagdumot ug sa pagbiaybiay. Apan bisan pa niini sa wala makaabut ug duruha ka tuig ang maayong balita nakakaplag sa iyang agianan gikan sa ubos nga puloy-anan sa binilanggo ngadto sa mga lawak sa emperador. Gigapos si Pablo sama sa usa ka mamumuhat ug daotan; apan “ang pulong sa Dios dili ginapos.” 2 Timoteo 2:9. {ABA 393.3}

Sa kanhiay nga mga tuig ang apostol nakamantala sa kaulingban sa pagtoo ni Cristo uban sa madaugong gahum, ug pinaagi sa mga ilhanan ug mga milagro iyang nahatag ang walay pagkasayup nga ebidensya sa diosnon nga taras niini. Uban sa hamili nga pagkamalig- on nakabarug siya sa atubangan sa mga makinaadmanon sa Gresya ug pinaagi sa iyang kahibalo ug pagkamaayong mamumulong nakapahilum sa mga pangatarungan sa mapahitas-ong pilosopiya. Uban sa walay kahadlok nga kaisug siya nakatindog sa atubangan sa mga hari ug mga gobemador, ug nangatarungan mahitungod sa pagkamatarung, sa pagpugong sa kaugalingon, ug sa paghukom nga umalabut, hangtud nga mikurog ang mapahitas-ong mga punoan nga daw nagatutok na sa mga kalisang sa adlaw sa Dios. {ABA 393.4}

Walay ingon nga mga higayon nga gitugot karon sa apostol, bisan binilanggo siya diha sa iyang kaugalingong gipuy-an, nakahimo siya sa pagmantala sa kamatuoran ngadto

kanila lamang nga nangita kaniya didto. Sama ni Moises ug ni Aaron, siya walay diosnon nga sugo sa pag-adto sa atubangan sa banyaga nga hari ug diha sa ngalan sa dakung AKO MAO magbadlong sa iyang kabangis ug pagdaugdaug. Apan niini gayud nga takna, sa diha nga ang pangulong tigpasiugda sa dayag naputol gikan sa katilingbanon nga pagbuhat, nga ang usa ka kadaugan nga daku nadaug alang sa maayong balita; kay gikan gayud sa maong panimalay sa hari, ang mga sakop nahidugang ngadto sa iglesya. {ABA 394.1}

Walay dapit nga makalabaw sa pagkadili mauyonon ngadto sa Cristiyanismo kay sa diha sa palasyo nga Romanhon. Si Nero daw nagwagtang gikan sa iyang kalag sa katapusang timailhan sa diosnon, ug bisan pa man sa tawhanon, ug nagdala sa patik ni Satanas. Ang iyang mga kumokuyog ug mga tigalagad sa balay sa hari sa tanantanan sama ug mga kinaiya sa iyang kaugalingon—mapintas, naunlod, ug daotan. Sumala sa tanang magkita dili mahimo alang sa Cristiyanismo ang pagbaton ug malig-ong sukaranan diha sa hukmanan ug sa palasyo ni Nero. {ABA 394.2}

Apan dihi ning maong kahimtang, sama sa daghang uban, napamatud-an ang katinuoran sa gipasalig ni Pablo nga ang mga hinagiban sa iyang pagpakig-away mga “makagagahum kini sa paglumpag sa mga kota.” 2 Corinto 10:4. Bisan didto sa panimalay ni Nero nadaug ang mga handumanan sa kadaugan sa krus. Gikan sa banyaga nga mga magaalagad sa usa ka hari nga labaw pa nga banyaga nadaug ang mga kinabig nga nahimong mga anak sa Dios. Kini sila dili tinago nga mga Cristohanon, kondili sa dayag. Wala sila maulaw sa ilang pagtoo. {ABA 394.3}

Ug pinaagi man sa unsa nga ang usa ka pagsulod nahimo ug ang usa ka malig-on nga sukaranan nakuha alang sa Cristianismo diin bisan man gani sa pagsulod niini daw dili mahimo? Sa iyang sulat ngadto sa taga-Filipos, gipahinungod ni Pablo ngadto sa iyang kaugalingong pagkabinilanggo ang iyang kalampusan sa pagdaug ug mga kinabig ngadto sa pagtoo gikan sa panimalay ni Nero. Sa kahadlok nga tingali unyag mahunahunaan nga ang iyang mga pag- antos nakapalangan sa pag-uswag sa maayong balita, siya nagpasalig kanila nga nagingon: “Buot ko nga inyong masayran mga igsoon, nga ang nahitabo kanako karon nakaalagad hinuon sa pagpauswag sa maayong balita.” Filipos 1:12. {ABA 395.1}

Sa unang pagkahibalo sa mga iglesya nga Cristohanon nga si Pablo moduaw sa Roma, sila nagpaabut sa usa ka halandumon nga kadaugan sa maayong balita diha sa maong siyudad. Nadala ni Pablo ang kamatuoran ngadto sa daghang mga kayutaan; iyang namantala kini diha sa dagkung mga siyudad. Dili ba kaha molampos kining kampyon sa pagtoo diha sa pagdaug mga kalag ngadto kang Cristo bisan niining kaulohang siyudad sa kalibutan? Apan napusgay ang ilang mga paglaum sa balita nga si Pablo nakaadto sa Roma ingon nga usa ka binilanggo. Masaligon sila nga naglaum sa pagtan-aw sa maayong balita, nga sa makasukad na kini mining dakung sentro, tulin kini nga mokaylap ngadto sa

tanang mga nasud ug mahimong usa ka magpasuwabe nga gahum sa yuta. Pagkadaku sa ilang pagkabalo! Ang tawhanon nga mga pagpaabut napakyas, apan wala ang katuyoan sa Dios. {ABA 395.2}

Dili sa mga sermon ni Pablo, kondili pinaagi sa iyang mga gapus, ang pagtagad sa palasyo nadam ngadto sa Cristiyanismo. Ingon nga usa siya ka binilanggo nga iyang gibunggo gikan sa daghan kaayong mga kalag ang mga gapus nga naggapus kanila diha sa kaulipnan sa sala. Siya mipahayag sa pagingon: "Kadaghanan sa mga igsoon nahimong masaligon sa Ginoo mngod sa akong pagkabinilanggo, ug misamot na sa pagkamaisugon sa pagsulti sa pulong sa Dios sa walay kahadlok." Filipos 1:14. {ABA 395.3}

Ang pailub ug ang pagkamalipayon ni Pablo sulod sa iyang taas ug dili makatarunganon nga pagbilanggo, ang iyang kaisog ug pagtoo, maoy usa ka nagapadayon nga sermon. Ang iyang espiritu nga hilabihan kadili sama sa espiritu sa kalibutan, nagpanghimatuod nga ang usa ka gahum nga hataas pa kay sa iya sa yuta nagpuyo diha kaniya. Ug pinaagi sa iyang panig-ingnan, ang mga Cristohanon napugos ngadto sa dagko pa nga kusog ingon nga mga lumalaban sa kawsa nga gikan sa katilingbanong pagpangalagad si Pablo gipasibug. Niining maong mga paagi nga nahimong mabuyoon ang mga gapus sa apostol, sa pagkaagi nga sa diha nga daw naputol ang iyang gahum ug pagkamapuslanon, ug sumala sa tanan nga makita gamay na lamang ang iyang mahimo, unya hinoon mao kadto nga siya nakatigum ug mga binangan alang kang Cristo diha sa mga kaumhan nga daw sa kinatibuk-an siya nahigawas. {ABA 395.4}

Sa wala pa matapus ang duruha ka tuig sa iyang pagkabilanggo, si Pablo nakaingon, "Ang akong mga gapus diha kang Cristo nahibaloan sa tanan sa palasyo, ug diha sa tanang uban nga mga dapit," ug taliwala kanila nga nagpadala ug mga pag-abiabi ngadto sa mga taga- Filipos siya naghisgut labaw sa tanan kanila "nga sakop sa panimalay ni Cesar." Mga bersikulo 13; 4:22. {ABA 396.1}

Ang pailub ug ang kaisog may iyang mga kadaugan. Pinaagi sa kaaghop ilalom sa pagsulay, dili kubos kay sa kaisog diha sa pangahas, mahimong madaug ang mga kalag ngadto kang Cristo. Ang Cristohanon nga magpakita ug pailob ug pagkamalipayon ilalom sa pagkanamatyan ug sa pag-antos, ug motagbo bisan sa kamatayon mismo uban sa kahilum ug sa kalinaw sa usa ka wala magduhaduha nga pagtoo makahimo alang sa maayong balita ug labaw pa kay sa iyang mapasangput sa usa ka hataas nga kinabuhi sa matinumanon nga pagbuhat. Sagad sa diha nga ang matinumanong sulogoon sa Dios kuhaon gikan sa aktibo nga katungdanan, ang katingalahang tagana nga ginakasub-an sa atong hiktin ug panglantaw nga panan- awon ginalaraw sa Dios aron sa paghimo ug usa ka buhat nga dili gayud mahimo sa laing paagi. {ABA 396.2}

Ang sumosunod ni Cristo ayaw pahunahunaa, nga sa diha nga dili na siya makahimo sa pagbuhat sa dayag ug sa aktibo alang sa Dios ug sa Iyang kamatuoran, nga siya walay pagalagad nga pagahimoon, ug walay ganti nga pagakab-uton. Ang tinuod nga mga saksi ni Cristo dili gayud ikapadaplin. Diha sa maayong panglawas ug diha sa balatian, diha sa buhi pa ug sa kamatayon, pagagamiton gihapon sila sa Dios. Sa diha nga pinaagi sa daotan ug tuyo ni Satanas ang mga ulipon sa Ginoo ginalutos, gisanta ang ilang aktibo nga buhat, sa diha nga sila ginabanlod ngadto sa bilanggoan, o giyudyud ngadto sa bitayan o ngadto sa kalayo, kini gitugot aron ang kamatuoran makakuha ug usa ka daku pa nga kadaugan. Samtang kining matmumanong mga alagad nagsilyo sa ilang panghimatuod uban sa ilang dugo, ang mga kalag nga sa kaniadto diha sa pagduhaduha ug naalang-alangan nangadani sa kamatuoran ni Cristo ug mibarug nga maisugon alang Kaniya. Gikan sa mga abo sa mga martir nanurok ang daghang alanihon alang sa Dios. {ABA 396.3}

Ang kasibut ug ang pagkamaunongon ni Pablo ug sa iyang mga masigkamagbubuhat, wala pay labut sa pagtoo ug sa pagkamasmugtanon mining mga kinabig ngadto sa Cristiyanismo, ilalom sa mga kahigayonan nga hilabihan kamakahahadlok, nagbadlong sa mga tapulan ug sa nakulangan sa pagtoo diha sa ministro ni Cnsto. Ang apostol ug ang iyang mga katabang nga mga magbubuhat makapangatarungan unta nga dili magpulos ang pagtawag sa paghinulsol ug sa pagtoo diha kang Cristo sa mga sulogoon ni Nero, tungod kay sila nagsagubang sa mapintas nga mga panulay, gilibutan sa makagagahum nga mga kaulangan, ug nadayag sa mapait nga pagsupak. Bisan pa nga kong nadani sa kamatuoran, unsaon man nila buhat sa pagkamatinumanon? Apan si Pablo wala mangatarungan sa ingon mini; diha sa pagtoo iyang gipresentar ang maayong balita nganhi mining mga kalaga, ug taliwala kanila nga nakadungog dihay midisidir sa pagsugot bisan unsay dangatan. Bisan pa sa mga baiabag ug sa mga katalagman, ilang gidawat ang kahayag, ug nagtoo nga ang Dios motabang kanila sa pagpasidlak sa ilang kahayag ngadto sa uban. {ABA 397.1}

Dili lamang nga ang mga kinabig nadaug ngadto sa kamatuoran diha sa panimalay ni Cesar, kondili tapus sa ilang pagkakabig sila nagpabilin diha sa maong panimalay. Sila wala magbati nga may kagawasan sa pagbiya sa ilang katungdanan tungod kay ang ilang mga palibut dili na makihigalahon. Nakaplagan sila sa kamatuoran didto, ug didto sila nagpabilin, nga pinaagi sa ilang inausab nga kinabuhi ug taras nagpamatuod sa nagausab nga gahum sa bag-o nga pagtoo. {ABA 397.2}

Aduna bay natintal sa paghimo sa ilang mga kahigayonan nga usa ka pamalibad sa pagkapakyas sa pagpanghimatuod alang kang Cristo? Papalandonga sila sa kahimtang sa mga tinon-an nga diha sa panimalay m Cesar—ang pagkabanyaga sa emperador ug ang pagkamahilayon sa palasyo. Maglisud kita sa paghunahuna sa mga kahigayonan nga labaw pa kadili makapahimuot sa usa ka relihiyoso nga kinabuhi, ug nagkinahanglan sa daku pa

nga sakripisyo ug pagsupak, kay sa gipuy- an niining maong mga kinabig. Apan taliwala sa mga kalisdanan ug mga katalagman nagpadayon sila sa ilang pagkamatinumanon. Tungod sa mga balabag nga daw dili mabuntog, ang Cristohanon mangita ug paagi sa pagpahigawas sa iyang kaugalingon gikan sa pagsugot sa kamatuoran ingon nga kini anaa kang Jesus; apan siya dili makahimo ug pamalibad nga makapanghimatuod sa pangusisa. Kong mahimo niya kim iyang mapamamd-an nga ang Dios dili makiangayon tungod kay naghimo Siya alang sa Iyang mga anak sa mga kinahanglanon sa kaluwasan nga dili sila makatuman. {ABA 397.3}

Siya kang kinsang kasingkasing napiho sa pagalagad sa Dios makakita ug higayon sa pagsaksi alang Kaniya. Ang mga kalisdanan mawalay gahum sa pagbalda kaniya nga matinguhaon sa pagpangita pag-una sa gingharian sa Dios ug ang Iyang pagkamatarung. Diha sa kusog nga nakuha pinaagi sa pagampo ug sa usa ka pagtoon sa pulong, siya mangita sa pagkabuotan ug magabiya sa bisyo. Ang pagtan-aw ngadto kang Jesus, nga mao angMag-una ug Maghihingpit sa pagtoo, nga mao ang nakasagubang sa pagsupak sa mga makasasala batok sa Iyang Kaugalingon, sa dakung kahimuot ang magtutoo moharong sa pagbiaybiay ug sa pangyam-id. Ug ang panabang ug grasya nga igo alang sa matag higayon gisaad Niya kinsang pulong mao ang kamatuoran. Ang Iyang walay katapusang mga bukton magalikos sa kalag nga moliso ngadto Kaniya alang sa hinabang. Diha sa Iyang pagbantay makapahulay kita nga luwas ug makaingon, “Sa panahon nga mahadlok ako, ibutang ko ang akong pagsalig diha kanimo.” Salmo 56:3. Ngadto sa tanan nga magbutang sa ilang pagsalig diha Kaniya, ang Dios magatuman sa Iyang saad. {ABA 398.1}

Pinaagi sa Iyang kaugalingon nga sumbanan gipakita sa Manluluwas nga ang Iyang mga sumosunod mahimo nga anhi sa kalibutan apan bisan pa niana dili iya sa kalibutan. Siya mianhi dili sa pagtilaw sa malimbongon nga kalipay niini, nga mabalog sa mga batasan niini, ug mosunod sa mga pagginawi niini, kondili sa pagbuhat sa kabubut- on sa Iyang Amahan, sa pagpangita ug sa pagluwas sa nangawala. Uban niining tumonga diha sa iyang atubangan ang Cristohanon makahimo sa pagtmdog nga dili mahugawan sa bisan diin nga mga kasilinganan. Bisan unsa ang iyang kahimtang o mga kahigayonan, tinuboy o ubos, kinahanglan iyang ipaila ang gahum sa matuod nga dnuhoan diha sa matmumanong pagtuman sa katungdanan. {ABA 398.2}

Dili diha sa kagawasan gikan sa pagsulay, kondili diha sa taliwala mini, maugmad ang Cristohanon nga taras. Ang pagkamadayag ngadto sa mga pag-ayad ug sa pagsupak magadala sa sumosunod ni Cristo ngadto sa daku pa nga pagkamatukawon ug dugang pang mainitong pagampo ngadto sa makagagahum nga Magtatabang. Ang mapig-ot nga pagsulay nga giantos pinaagi sa grasya sa Dios makapalambo sa pailub, sa pagkamatukawon, sa pagkamalahutayon, ug sa usa ka halalom ug nagapabilin nga pagsalig

diha sa Dios. Ang kadaugan sa Cristohanon nga pagtoo maoy nagapatakus sa mga sumosunod niini sa pag-antos ug makusganon; sa pagpasakop ug sa ingon niini sa pagbuntog; pagapatyon sa tibuok nga adlaw, ug bisan pa mini mabuhi; sa pagdala sa krus, ug sa ingon niini madaug ang purongpurong sa himaya. {ABA 399.1}

Kapitulo 44 – NASULAT GIKAN SA ROMA

Sayo sa iyang Cristohanon nga eksperensya si apostol Pablo gihatagan ug pinasahi nga mga higayon sa pagtoon sa kabubut-on sa Dios mahitungod sa mga sumosunod ni Jesus. Siya "gisakgaw dala ngadto sa ikatulong langit," "ngadto sa paraiso, ug didto iyang hingdunggan ang mga pulong nga dili arang malitok, nga ginadili ang paglitok." Siya sa iyang kaugalingon nag-ila nga daghang "mga panan-awon ug mga pinadayag" ang nahatag nganha kaniya nga "iya sa Ginoo." Ang iyang pagsabut mahitungod sa mga prinsipyo kamatuoran sa maayong balita katumbas sa "labing hawod sa mga apostoles." 2 Corinto 12:2, 4, 1, 11. Siya may matin-aw, ug hingpit nga pagsabut mahitungod sa "gilapdon, ug gitas-on, ug sa giladmon, ug sa kahabugon" "sa gugma ni Cristo, nga nagalabaw sa tanang kinaadman." Efeso 3:18, 19. {ABA 400.1}

Si Pablo wala makatug-an sa tanan nga iyang nakita diha sa panan- awon; kay taliwala sa iyang mga tigpatalinghug mao ang uban nga magtuis sa iyang mga pulong. Apan kadtong gipadayag nganha kaniya nakapakatakus kaniya sa pagbuhat ingon nga usa ka mga mensahe nga sa ulahing mga tuig iyang gipadala ngadto sa mga iglesya. Ang impresyon nga iyang nadawat sa diha siya sa panan-awon diha kanunay uban kaniya, nga nagpatakus kaniya sa paghatag sa usa ka husto nga pagrepresentar sa Cristohanon nga taras. Pinaagi sa pulong nga gikan sa baba ug pinaagi sa sulat iyang gidala ang usa ka mensahe nga sukad pa kaniadto nakadala ug panabang ug kusog ngadto sa iglesya sa Dios. Ngadto sa mga magtutoo karon kining mensahe-a nagasulti sa matin-aw mahitungod sa mga katalagman nga magahulga sa iglesya, ug sa bakak nga mga pagtulon-an nga kinahanglan ilang sagubangon. {ABA 400.2}

Ang tinguha sa apostol alang kanila nga iyang gisulatan sa tambag ug pahamatngon mao nga sila "dili na magpabilin nga mga bata pa, nga igatuyatuya ug igaliyokliyok sa tanang hangin sa pagtulon-an;" apan nga sila makaabut ngadto "sa pagkahiniusa sa pagtoo, ug sa kahibalo mahitungod sa Anak sa Dios, ug makakab-ot sa kahamtong sa pagkatawo, sa sukod sa gidak-on sa kahupnganan ni Cristo." Iyang gihangyo ang mga sumosunod ni Cristo didto sa pagano nga mga dapit sa dili paglakaw "ingon sa mga Hentil kinsang mga panghunahuna walay kapuslanan. Ang ilang pagpanabut gingitngitan. Sila nahimulag gikan sa kinabuhi sa Dios tungod sa kaburong nga naanaa kanila gumikan sa katig-a sa ilang kasingkasing," apan "mabinantayon pag-ayo sa inyong paggawi, dili ingon nga mga boangboang kondili ingon nga mga masinabuton, nga managpahimulos sa kahigayonan." Efeso 4:14, 13, 17, 18; 5:15, 16. Iyang gipadasig ang mga magtutoo sa pagpaabut sa panahon sa diha nga si Cristo, nga "nahigugma sa iglesya, ug mitugyan sa iyang kaugalingon alang niini," "magatanyag niini diha sa iyang atubangan sa katahum mini, nga walay buling o kunot o bisan unsang sulosama mini"—usa ka iglesya nga
"balaan ug walay ikasawav." Efeso 5:25, 27. {ABA 400.3}

Kining mao mga mensahe, nga nasulat uban sa gahum nga dili iya sa tawo kondili iya sa Dios, naglakip sa mga leksyon nga kinahanglan pagaton-an sa tanan ug nga kanunay nga pagasublion nga may kaayohan. Dinhi niini ginaladlad ang mapuslanong pagkadiosnon, ginapahiluna ang mga pnnsipyo nga kinahanglan pagasundon diha sa tagsatagsa ka iglesya, ug gihimong matin-aw ang agianan nga nagapaingon ngadto sa kinabuhi nga dayon. {ABA 401.1}

Sa iyang sulat ngadto sa "mga balaan ug kasaligan nga mga igsoon diha kang Cnsto nga anaa sa Colosas," nga nasulat samtang siya usa ka binilanggo didto sa Roma, si Pablo naghisgut mahitungod sa iyang kalipay tungod sa ilang pagkamapinadayonon diha sa pagtoo, nga ang balita mahitungod mini nadala ngadto kaniya ni Epafras, nga sumala sa gisulat ni Pablo "mao ang nagsugilon kanamo mahitungod sa inyong pagkamahigugmaon diha sa Espiritu. Tungod niini nga hinungdan," siya mipadayon, "kami usab, sukad pa niadtong adlaw sa among pagkadungog mini, wala kami maghunong sa pagampo alang kaninyo sa pagpangamuyo nga unta mapuno kamo sa kahibalo mahitungod sa iyang kabubut-on diha sa tanang espintuhanong kaalam ug pagpanabut; aron kamo magakinabuhi nga takus sa Ginoo, nga sa hingpit kahimut-an niya, magamabungahon sa tanang mga maayong buhat ug magatubo sa kahibalo mahitungod sa Dios; Hinaut unta nga malinig-onan sa tanang kusog, sumala sa iyang mahimayaong gahum, alang sa tanang pag-antos ug pailub dinuyogan sa kalipay." {ABA 401.2}

Sa ingon niini nalitok ni Pablo ang iyang tinguha alang sa mga magtutoo sa Colosas. Pagkataas nga sumbanan kining mga pulonga diha sa atubangan sa sumosunod ni Cristo! Sila nagpakita sa kahibulongang mga kahimoan sa Cristohanon nga kinabuhi ug maghimo niini nga tin-aw nga walay kinutoban ang mga panalangin nga madawat sa mga anak sa Dios. Sa nagapadayon sa pagtubo diha sa kahibalo mahitungod sa Dios, sila magapadayon nga magadugang ang kusog, ug magakataas ang gihabugon sa Cristohanon nga eksperensya, hangtud nga pinaagi sa "Iyang gahum" sila mahimong "takus sa pagambit sa panulondon sa mga balaan diha sa kahayag." {ABA 402.1}

Gituboy sa apostol si Cristo diha sa atubangan sa iyang mga igsoon ingon nga pinaagi Kaniya gibuhat sa Dios ang tanang mga butang ug pinaagi kang kinsa Iyang gipasangput ang atong kaluwasan. Iyang gipahayag nga ang kamot nga nagasangga sa mga kalibutan diha sa espasyo, ug nagapugong sa ilang mahusay nga pagkahan-ay ug sa walay hunong nga kalihokan sa tanang mga butang sa tibuok uniberso sa Dios, mao ang kamot nga nalansang ngadto sa krus alang kanila. "Pinaagi Kaniya gibuhat ang tanang mga butang," si Pablo misulat, "diha sa langit ug dinhi sa yuta, makita ug dili makita, mga lingkoranan nga harianon o kagahum o pamunoan o pagbulot-an: ang tanang mga butang gibuhat pinaagi Kaniya, ug alang Kaniya: Siya mao na sa wala pa ang tanang mga butang, ug diha Kaniya gipakaput ang tanang mga butang." "Ug kamo, nga kaniadto mga nahimutang sa

halayo ug mga mabinatukon diha sa panghunahuna nga nanaghimo sa mga daotang buhat, karon Iya nang gipasig-uli ngadto Kaniya diha sa Iyang tawhanon nga lawas pinaagi sa Iyang kamatayon aron Iya kamong ikapaatubang nga binalaan ug dili masaway ug dili mabadlong diha sa Iyang atubangan." {ABA 402.2}

Miduko pagayo ang Anak sa Dios aron sa pagtuboy sa nangahulog. Tungod niini Iyang gibiyaan ang mga kalibutan nga walay sala sa itaas, ang kasiyaman ug siyam nga nahigugma Kaniya, ug mianhi nganhi sa yuta nga "ginasamaran tungod sa atong kalapasan" ug "napangos tungod sa atong mga kasalanan." Isaias 53:5. Diha sa tanang mga butang Siya gibuhat sama sa Iyang mga igsoon. Siya nahimong unod, bisan sama kanato. Siya nahibalo unsay bation kong gutomon ug uhawon ug kapoyon. Siya gipalahutay sa pagkaon ug gipapiskay sa pagkatulog. Siya wala hiilhi ug usa ka dumoduong dinhi sa yuta—dinhi sa kalibutan, apan dili iya sa kalibutan; gitintal ug gisulayan maingon sa pagrintal ug sa pagsulay sa mga lalaki ug sa mga babaye karon, apan nagldnabuhi sa usa ka kinabuhi nga luwas gikan sa sala. Ingon nga malumo, maloloy-on, malolot, ug sa tanang panahon mahunahunaon sa uban, Iyang gipahayag ang taras sa Dios. "Ang Pulong nahimong tawo ug ipon kanamo mipuyo Siya,...puno sa grasya ug sa kamatuoran." Juan 1:14. {ABA 402.3}

Ingon nga nalibutan sa mga pagginawi ug sa mga inpluwensya nga paganismo, ang mga magtutoo sa Colosas diha sa kakuyaw nga madala gikan sa katin-aw sa maayong balita, ug si Pablo sa iyang pagpasidaan kanila batok niini, nagtudlo kanila ngadto kang Cristo ingon nga mao lamang ang luwas nga giya. "Buot ko nga inyong masayran," siya misulat, "ang kadaku sa akong panglimbasug alang kaninyo, ug alang kanila sa Laodicea, ug alang sa tanan nga wala makakita sa akong nawong; aron ang ilang kasingkasing mamalig-on sa diha nga matagik kini sa gugma, aron makabaton sila sa tanang kadagaya sa kasaligan nga pagpanabut ug kahibalo mahitungod sa tinago sa Dios, ug sa Amahan, ang tinago nga mao si Cristo; kang kinsa natago ang ang tanang bahandi sa kaalam ug kahibalo. {ABA 403.1}

"Gisulti ko kini aron kamo malimbongan ni bisan kinsa pinaagi sa mga pulong nga makabibihag.... Busa, maingon sa inyong pagdawat kang Cristo Jesus nga Ginoo, padayon kamo sa pagkinabuhi diha Kaniya, nga mga pinagamut ug pinatubo diha Kaniya ug linig-on diha sa pagtoo, ingon nga mini gitudloan kamo, nga magamadagayaon sa pagpasalamat. Bantayi ninyo nga walay bisan kinsa nga magabihag kaninyo pinaagi sa pilosopiya ug sa malimbongon nga pagpatuotoo, sumala sa tawhanong kalagdaan nga gikabilinbilin, sumala sa paninugdan sa tinuhoan sa kalibutan, ug dili sumala ni Cristo. Kay diha Kaniya nagapuyo sa pagkalawas ang bug-os kinatibuk-an sa pagka-Dios, ug sa kinabuhi nangatugob kamo diha Kaniya, nga mao ang ulo sa tanang pamunoan ug kagahum." {ABA 403.2}

Gitagna ni Cristo nga manindog ang mga limbongan, pinaagi sa kang kinsang inpluwensya ang “kadaotan” “mosanay,” ug “mobugnaw ang gugma sa kadaghanan.” Mateo 24:12. Iyang gipasidan-an ang mga dnon-an nga ang iglesya mahisulod sa labaw pa ka makuyaw gumikan niining kadaotan kay sa gumikan sa panglutos sa iyang mga kaaway. Gibalikbalik ni Pablo ang pagpasidaan sa mga magtutoo batok ruining mini nga mga magtutudlo. Kining mao nga katalagman, nga labaw sa tanang uban, kinahanglan ilang pagabantayan; kay pinaagi sa pagdawat sa mini nga mga magtutudlo, ilang mabuksan ang pultahan sa mga kasaypanan nga pinaagi niini paduloman sa kaaway ang espirituhanong mga panabut ug uyogon ang pagsalig sa bag-o pa sa pagtoo sa maayong balita. Si Cristo mao ang sumbanan nga pinaagi Kaniya ilang tilawan ang mga pagtulonan nga gipresentar. Sila pasalikwayon sa tanan nga dili nahiuyon sa Iyang mga pagtulunan. Si Cristo nga nalansang tungod sa atong sala, si Cristo nga misaka ngadto sa kahitasan—kini mao ang siyensya sa kaluwasan nga ilang pagaton-an ug itudlo. {ABA 403.3}

Ang mga pasidaan sa pulong sa Dios mahitungod sa mga katalagman nga magalibut sa Cristohanon nga iglesya aplikado kanato karon. Sama sa mga adlaw sa mga apostoles nga ang mga tawo misulay pinaagi sa tradisyon ug pilosopiya sa paglaglag sa pagtoo diha sa mga Kasulatan, mao usab karon, nga pinaagi sa makapahimuot nga mga sentimento sa hatag-as nga pagpanuki, sa ebolusyon, sa espirituwalismo, sa tiyosopiya, ug sa pantiyismo, ang kaaway sa pagkamatarung nagapaninguha sa pagdala sa mga kalag ngadto sa ginadili nga mga dalan. Ang sa kadaghanan ang Biblia maoy sama sa usa ka lamparahan nga walay lana, tungod kay ilang giliso ang ilang mga hunahuna ngadto sa mga agianan sa mapangagpason nga pagtoo nga magdala sa dili husto nga pagsabut ug sa kalibug. Ang buhat sa hatag-as nga pagpanuki, diha sa pag-ukit-ukit, sa pagpanaghap, ug diha sa pagtukod pag-usab, nagaguba sa pagtoo diha sa Biblia ingon nga usa ka diosnong pinadayag. Nagatungina kini sa gahum sa pulong sa Dios sa pagdumala, sa pagtuboy, ug sa pagpadasig sa tawhanong mga kinabuhi. Pinaagi sa espirituwalismo ang kadaghanan pagatudloan sa pagtoo nga ang tinguha mao ang labing hataas nga balaod, nga ang pagpatuyang maoy kagawasan, ug nga ang tawo makighusay lamang sa iyang kaugalingon. {ABA 404.1}

Ang sumosunod ni Cristo makatagbo sa “mapanulayong mga pulong” nga batok niim ang apostol nagpasidaan sa mga magtutoo sa Colosas. Iyang ihinagbo ang espiritismo nga mga hubad sa mga Kasulatan, apan siya dili padawaton kanila. Kinahanglan nga ang iyang tingog madungog diha sa tin-aw nga pagmatuod sa mga kamatuoran nga walay katapusan diha sa mga Kasulatan. Nga magatutok sa iyang mga mata ngadto kang Cristo, siya magalihok nga walay pagbalhin ngadto sa unahan diha sa dalan nga gitiman-an, nga magasalindot sa tanang mga idiya nga dili uyon sa Iyang pagtulun- an. Ang kamatuoran mahitungod sa Dios mao ang tumong alang sa iyang paghinuktuk ug sa pagpamalandong.

Iyang ilhon ang Biblia ingon nga tingog sa Dios nga nagpakigsulti nganha kaniya. Sa ingon mini iyang makaplagan ang kaalam nga diosnon. {ABA 404.2}

Ang kahibalo mahitungod sa Dios ingon sa gipadayag diha ni Cristo mao ang kahibalo nga kinahanglan batonan sa tanan nga naluwas. Mao kining matanga sa kahibalo nga magabuhat ug mga kausaban sa taras. Kong dawaton nganha sa kinabuhi, kini maoy mogama pag-usab sa kalag diha sa larawan ni Cristo. Mao kining kahibaloha nga ang Dios nagdapit sa Iyang mga anak sa pagdawat, nga ang tanan nga nahigawas niini maoy kakawangan ug walay kapuslanan. {ABA 405.1}

Diha sa tagsatagsa ka kaliwatan ug diha sa tagsatagsa ka yuta ang tinuod nga pamkoranan alang sa pagpalambo sa taras mao lamang gihapon—ang mga pnnsipyo nga anaa sa pulong sa Dios. Ang luwas ug siguro lamang sa lagda mao ang pagbuhat sumala sa giingon sa Dios. “Ang mga sugo ni Jehova mga matul-id,” ug “siya nga nagabuhat niining mga butanga dili gayud matarug.” Salmo 19:8; 15:5. Gitagbo sa mga apostoles uban sa pulong sa Dios ang bakak nga mga tiyoriya sa ilang kaadlawan, nga nagaingon, “Kay wala nay laing pamkoranan nga ikapahimutang pa ni bisan kinsa gawas sa gikapahimutang na.” Corinto 3:11. {ABA 405.2}

Sa panahon sa ilang pagkakabig ug sa bautismo ang mga magtutoo sa Colosas nanumpa sa ilang kaugalingon sa pagsalikway sa mga tulohoan ug mga pagginawi nga kamadto kabahin sa ilang mga kinabuhi, ug magmatinud-anon sa ilang pagsugot kang Cristo. Diha sa iyang sulat, gipahinumduman sila ni Pablo mahitungod niini, ug naghangyo kanila sa dili paghikalimot nga aron sa pagbantay sa ilang panumpa kinahanglan manlimbasug sila kanunay batok sa mga daotan nga naninguha sa pagulipon kanila. “Kong ugaling gibanhaw man kamo uban kang Cristo,” siya miingon, “nan, pangitaa ninyo ang mga butang nga anaa sa itaas diin anaa si Cristo nagalingkod sa mo sa Dios. Itumong ang inyong mga hunahuna diha sa mga butang nga anaa sa itaas ug dili sa mga butang dinhi sa yuta. Kay kamo nangamatay na, ug diha sa Dios ang inyong kinabuhi natago uban kang Cristo.” {ABA 405.3}

“Kong ang tawo anaa kang Cristo, siya bag-o nang binuhat: ang daang mga butang nagpangagi na; tan-awa, ang bag-ong mga butang nahiabut na.” 2 Corinto 5:17. Pinaagi sa gahum ni Cristo, ang mga lalaki ug ang mga babaye nakabugto sa mga talikala sa makasasala nga batasan. Ilang gibiyaan ang pagkahakogan. Ang walay kataha nahimong matahaon, ang palahubog nahimong maugdang, ug ang bisyoso nahimong putli. Ang mga kalag nga may pagkasama ni Satanas nausab ngadto sa larawan sa Dios. Kining mao nga kausaban sa iyang kaugalingon maoy milagro sa mga milagro. Ang usa ka kausaban nga nabuhat sa Pulong, maoy usa sa halalom nga mga katingalahan sa Pulong. Kita dili

makasabut niini; igo lamang kita nga makatoo, ingon sa gipahayag sa Kasulatan, kini mao "si Cristo nga anaa kaninyo, ang paglaum sa himaya." {ABA 406.1}

Sa diha nga ang Espiritu sa Dios maoy magamando sa hunahuna ug sa kasingkasing, ang nakabig nga kalag makatuwaw ngadto sa usa ka bag-ong alawiton; tungod kay siya nakaamgo nga diha sa iyang eksperensya natuman ang saad sa Dios, nga ang iyang sala napasaylo, ug natabunan. Nahimo niya ang paghinulsol ngadto sa Dios tungod sa paglapas sa diosnon nga kasugoan, ug sa pagtoo ngadto kang Cristo, nga nagpakamatay alang sa pagpamatarung sa tawo. "Sanglit namatarung pinaagi sa pagtoo," siya "may pakigdinaitay na sa Dios pinaagi sa atong Ginoong Jesu-Cristo." Roma 5:1. {ABA 406.2}

Apan tungod kay kini nga eksperensya iya man, busa ang Cristohanon dili magdapo sa iyang mga kamot, nga matagbaw lamang sa nahimo alang kaniya. Siya nga nagtinguha sa pagsulod sa espirituhanon nga gingharian makamatngon nga ang tanang gahum ug mga pagbati sa kinaiya nga kaaway sa Dios, nga giabagan sa mga puwersa sa gingharian sa kangitngit, nagatalay batok kaniya. Sa matag adlaw kinahanglan iyang bag-ohon ang iyang pagtugyan, ug sa matag adlaw makig-away siya batok sa daotan. Ang mga daang batasan, ug ang napanunod nga mga kahiligan ngadto sa kasaypanan, magapaningkamot alang sa pagmando, ug batok niini siya kanunay gayud nga magbantay, nga magapaningkamot diha sa kusog ni Cristo alang sa kadaugan. {ABA 406.3}

"Busa, patya ninyo ang mga yutan-ong mga butang diha sa sulod ninyo," si Pablo misulat ngadto sa mga taga-Colosas; "nga niini kamo usab nanaggawi kaniadto, sa nagkinabuhi pa kamo niining mga butanga. Apan karon kinahanglan isalikway usab ninyo kining tanang mga butanga: kasuko, kapungot, pagkamadinauton, pagpasipala, ug ang mahilas nga sinultihan sa inyong baba.... Ingon nga sa Dios kamo mga pinili, balaan ug hinigugma, nan, isul-ob ninyo ang pagkamabination, pagkamapuanguron, pagkamapaubsanon sa hunahuna, kaaghop, ug pailob, nga mag-inantosay ang usa sa usa kaninyo, ug nga kong aduna may pagmahay sa usa batok sa usa, magpinasayloay ang usa sa usa; maingon nga ang Ginoo nakapasaylo kaninyo, nan kinahanglan kamo usab magapasaylo. Ug labaw mining tanan, isul-ob mnyo ang gugma nga mao ang magabugkos sa tanan ngadto sa usa ka hingpit nga panagkaangay. Ug pahana ang kalinaw sa Dios diha sa inyong mga kasingkasing, nga ngadto sa maong kalinaw kamo sa pagkatinuod gipanagtawag diha sa mao rang usa ka lawas; ug magmapasalamaton kamo." {ABA 406.4}

Ang sulat ngadto sa mga taga-Colosas napuno sa mga leksyon sa kinatas-ang bili alang sa tanan nga anaa sa pagalagad ni Cristo, mga leksyon nga magpakita sa pagkausara sa katuyoan ug sa kahalangdon sa tumong nga makita diha sa kinabuhi mya nga sa husto nagrepresentar sa Manluluwas. Biniyaan ang tanan nga makapugong kaniya. gikan sa paghimo ug pag-uswag paingon sa itaas o makapaliso sa mga tiil sa uban gikan sa hiktin

nga agianan, ang magtutoo magapadayag diha sa iyang adlaw-adlaw nga kinabuhi sa mahigugmaong-kalolot, sa kaluoy, sa pagkamapaubsanon, kaaghop, pagpugong sa kaugalingon, ug sa gugma m Cristo. {ABA 407.1}

Ang gahum sa usa ka hataas pa, mas pudi, ug halangdon pa nga kinabuhi mao ang atong dakung gikinahanglan. Daku ra kaayo ang atong panghunahuna sa kalibutan, ug alang sa ginghanan sa langit gamay ra kaayo. {ABA 407.2}

Sa iyang mga paningkamot sa pagkab-ot sa sumbanan sa Dios alang kaniya, ang Cristohanon dili kinahanglan mawad-an sa paglaum. Ang pamatasan ug ang espirituhanon nga kahingpitan, pinaagi sa grasya ug sa gahum ni Cristo, gisaad nganha sa tanan. Si Jesus nga mao ang tuburan sa gahum, mao ang tinubdan sa kinabuhi. Kita Iyang dad-on nganha sa Iyang pulong, ug gikan sa kahoy sa kinabuhi Iyang ipresentar kanato ang mga dahon alang sa pag-ayo sa nasakit sa sala nga mga kalag. Iyang dad-on kita ngadto sa trono sa Dios, ug ibutang nganha sa atong baba ang usa ka pagampo nga pinaagi niini kita pagadad-on sa suod ngadto sa Iyang Kaugalingon. Alang kanato Iyang palihokon ang gamhanan-sa-ngatanan nga mga ahensya sa langit. Sa matag lakang atong ginahikap sa Iyang buhi nga gahum. {ABA 407.3}

Ang Dios wala magahatag ug kinutoban sa pag-uswag niadtong may tinguha nga “mapuno sa kahibalo mahitungod sa Iyang kabubut- on diha sa tanang kaalam ug sa espirituhanon nga pagsabut.” Pinaagi sa pagampo, pinaagi sa pagkamatukawon, pinaagi sa pagtubo diha sa kahibalo ug sa pagsabut, sila “malinig-onan sa tanang kusog, sumala sa Iyang mahimayaong gahum.” Sa ingon niini sila maandam sa pagbuhat alang sa uban. Maoy tuyo sa Manluluwas nga ang mga tawo nga naputli ug nabalaan, mahimong Iyang mga katabang. Tungod niining daku nga katungod atong pasalamat Kaniya nga mao ang “naghimo kanatong takus sa pag-ambit sa panolundon sa mga balaan diha sa kahayag: siya mao ang nagluwas kanato gikan sa kagahum sa kangitngit ug naglain kanato ngadto sa gingharian sa Iyang Anak nga pinalangga.” {ABA 408.1}

Ang sulat ni Pablo ngadto sa mga taga-Filipos, sama sa usa nga gipadala ngadto sa mga taga-Colosas, nasulat samtang siya usa ka binilanggo sa Roma. Ang iglesya sa Filipos nagpadala ug mga gasa ngadto kang Pablo pinaagi ni Epafrodito, kinsa gitawag ni Pablo nga “akong igsoon, ug kauban diha sa buhat, ug masigka-sundalo, apan inyong mensahero, ug siya nga nagalagad sa akong mga kinahanglanon.” Samtang didto sa Roma, si Epafrodito nagmasakit, nga “nag-ungaw sa kamatayon: apan ang Dios naluoy kaniya,” si Pablo misulat, “ug dili lamang kaniya ra kondili kanako usab, aron ako dili abuton sa magatipun-og nga mga kaguol.” Sa pagkadungog sa pagkasalat ni Epafrodito, ang mga magtutoo sa Filipos napun-an sa kahingawa mahitungod kaniya, ug siva mihukom sa pagbalik ngadto kanila. “Siya gimingaw kamnyong tanan ug naguol pag-ayo mngod kay

kamo nakadungog man nga siya nagmasakit.... Busa ako labi pang matinguhaon sa pagpaanha kaniya diha aron kamo malipay diha sa pagpakakita kaniya pag-usab, ug aron ako dili na kaayo mabalaka. Busa dawata siya ninyo diha sa Ginoo uban sa tanang kalipay; ug pasidunggi nmyo ang mga tawong sama kaniya, kay alang sa buluhaton m Cristo siya nag-ungaw na sa kamatayon, nga nagtahan sa iyang kinabuhi aron sa paghulip sa kakulang sa inyong pagalagad kanako." {ABA 408.2}

Pinaagi ni Epafrodito, si Pablo nagpadala ug sulat ngadto sa mga magtutoo sa Filipos, diin iyang gipasalamatan sila mngod sa ilang mga gasa nganha kaniya. Sa tanang mga iglesya, ang sa Filipos mao ang labing manggihatagon sa pagsangkap sa iyang mga kinahanglanon. "Kamong mga taga-Filipos nasayud nga sa pagsugod sa pagsangyaw sa maayong balita, sa paggikan ko sa Macedonia, gawas kaninyo lamang walay laing iglesya nga nakig-uban kanako sa pagbuhat labut sa paghatag ug sa pagdawat. Kay bisan gani sa didto ako sa Tesalonica, gipadad-an man ninyo ako ug hinabang dili lamang sa makausa ra kondili sa makaduha. Dili nga ginatinguha ko ang usa ka gasa: kondili nga ginaonguha ko hinuon ang tubo niini nga magauswag unta alang sa inyong kadagaya. Aduna na akoy igo sa tanang mga butang, ug labaw pa gani sa igo: gikatagan-an na ako pag-ayo, sanglit nadawat ko man gikan kang Epafrodito ang inyong gipadala nga mga gasa, nga maoy halad nga maamyon, usa ka halad-inihaw nga hinangponon ug makapahimuot sa Dios." {ABA 408.3}

"Ang grasya maanaa kaninyo, ug ang kalinaw gikan sa Dios nga atong Amahan ug gikan sa Ginoong Jesu-Cristo. Gipasalamatan ko ang akong Dios diha sa tanan kong paghandum kaninyo; sa tanan kong pagpangamuyo alang kaninyong tanan, ako sa kanunay magaampo uban sa kalipay, nga mapasalamaton tungod sa inyong pakig-uban sa pagpakaylap sa maayong balita sukad pa sa sinugdan nga adlaw hangtud karon; ug ako masaligon nga siya nga nagsugod ug maayong buhat diha kaninyo magapadayon sa pagbuhat aron kini mahingpit unya sa adlaw ni Jesu-Cristo; ug may katarungan sa pagbad sa ingon niini mahitungod kaninyong tanan, sanglit kamo ania man sa akong kasingkasing; kay kamong tanan ako mang mga kauban nga magaambit sa grasya, diha sa akong pagkabinilanggo ug usab sa akong paglaban ug pagpanghimatuod sa maayong balita. Kay ang Dios mao ang akong saksi, nga ako gimingaw kaninyong tanan.... Ug maoy akong pagampo nga unta ang inyong gugma mosamot pa sa pagdagaya sa kahibalo ug sa tanan nga panabut, aron kamo sa kanunay magabutang sa inyong pag-uyon sa mga butang nga labing maayo; ug magmapudi ug dili masaway alang sa adlaw ni Cristo; nga puno sa bunga sa pagkamatarung nga abut pinaagi kang Jesu-Cristo, alang sa paghimaya ngadto sa Dios." {ABA 409.1}

Ang grasya sa Dios maoy nagtabang ni Pablo diha sa iyang pagkabilanggo nga nagpatakus kaniya sa pagkalipay diha sa kasakitan. Uban sa pagtoo ug sa pasalig siya

misulat ngadto sa iyang mga igsoon nga taga-Filipos nga ang iyang pagkabinilanggo misangput sa kauswagan sa maayong balita. “Buot ko nga inyong masayran, mga igsoon, nga ang nahitabo karon kanako nakaalagad hinuon sa pagpauswag sa maayong balita; sa pagkaagi nga ang akong mga gapos diha kang Cristo nakita sa tibuok palasyo, ug diha sa tanang uban nga mga dapit. Ug daghan sa mga igsoon diha sa Ginoo nahimong masaligon tungod sa akong pagkabinilanggo, ug misamut pa sa pagkamaisugon sa pagsulti sa pulong sa Dios sa walay kahadlok” {ABA 409.2}

Adunay usa ka leksyon alang kanato mining eksperensya ni Pablo kay kini nagpadayag sa paagi sa pagbuhat sa Dios. Ang Ginoo makadala ug kadaugan gikan sa daw alang kanato pagkataranta ug kapildihan. Kita anaa sa katalagman sa paghikalimot sa Dios, sa pagtan-aw sa mga butang nga makita, imbis sa pagtan-aw pinaagi sa mata sa pagtoo diha sa mga butang nga dili makita. Sa diha nga moabut ang kadaotan o kalisdanan, andam kita sa pagpasangil sa Dios nga nagpabaya o sa kabangis. Kong Iyang makita nga maayo ang pagputol sa atong pagkamapuslanon diha sa ubang linya sa buhat, kita masubo, nga dili magpalandong nga sa ingon niini ang Dios nagabuhat alang sa atong kaayohan. Nagkmahanglan kita nga makakat-on nga ang kastigo kabahin sa Iyang dakung piano ug nga ilalom sa bunal sa kasakitan ang Cristohanon usahay makahimo ug labaw pa alang sa Agalon kay sa diha siya sa aktibo nga pagalagad. {ABA 410.1}

Ingon nga ilang sumbanan diha sa kinabuhing Cristohanon, gitudlo ni Pablo ang mga taga-Filipos ngadto kang Cristo, kinsa, “nga bisan mod siya naglungtad diha sa kinaiya sa Dios, Siya wala mag-isip sa Iyang pagkasama sa Dios ingon nga usa ka butang nga pagailogan: hinonoa, gihaw-asan Niya ang Iyang kaugalingon diha sa iyang pagsagop sa kinaiya sa ulipon, diha sa iyang pagkahisama sa tawo: ug nakita siya diha sa dagway nga tawhanon, Siya nagpaubos sa Iyang kaugalingon, ug nahimong masinugtanon hangtud sa kamatayon, oo bisan sa kamatayon diha sa krus.” {ABA 410.2}

“Busa, mga hinigugma ko,” siya mipadayon, “maingon nga kamo sa kanunay nagamasinugtanon man dili lamang sa panahon nga ako anaa kaninyo, kondili, labaw pa gani, sa panahon usab nga ako wala diha kaninyo, panlimbasugi mnyo ang inyong kaugalingong kaluwasan uban ang kahadlok ug pagkurog. Kay diha sa sulod ninyo ang Dios mao ang nagpalihok sa inyong pagtinguha ug pagpaningkamot alang sa iyang kaugalingong kahimuot. Buhata ninyo ang tanang mga butang sa walay pagbagolbol ni pagsukitsukit: aron mahimo kamong pudi ug dili masalawayon, mga anak sa Dios nga walay buling, taliwala sa usa lea kaliwatan nga hiwi ug masupilon, nga sa taliwala nila kamo magasidlak ingon nga mga kahayag dinhi sa kalibutan; nga nagatanyag sa pulong alang sa kinabuhi; aron nga sa adlaw unya ni Cristo ako magamapasigarbohon nga ako wala diay magpaningkamot ni maghago sa wala lamay kapuslanan.” {ABA 410.3}

Gitala kining mga pulonga alang sa panabang sa tagsatagsa ka kalag nga nagapanlimbasug. Gipataas ni Pablo ang sumbanan sa pagkahmgpit ug gipakita unsaon kini pagkab-ot. “Panlimbasugi ninyo ang inyong kaluwasan,” siya nagaingon, “kay diha sa sulod ninyo ang Dios mao ang nagpalihok sa inyong pagtinguha.” {ABA 411.1}

Ang buhat sa pagkab-ot sa kaluwasan maoy usa ka panagsangga, usa ka pagbuhat nga hiniusa. Kinahanglan adunay pagtambuligay tali sa Dios ug sa mahinulsolon nga makasasala. Kini gikinahanglan alang sa pagporma sa husto nga mga prinsipyo diha sa taras. Ang tawo kinahanglan maghimo ug mainiton nga paningkamot sa pagbuntog sa bisan unsa nga makasanta kaniya sa pagkab-ot sa kahingpitan. Apan siya magsalig sa bug-os diha sa Dios alang sa kalampusan. Ang tawhanong paningkamot ra, dili paigo. Kong walay panabang sa diosnon nga gahum ang tawhanon nga paningkamot dili magpulos. Ang tawo magabuhat ingon nga ang Dios nagabuhat. Ang pagsukol batok sa panulay kinahanglan magagikan sa tawo, nga magkuha sa iyang gahum gikan sa Dios. Diha sa bahin sa Dios anaa ang kaalam nga walay kinotuban, ang kaluoy, ug gahum; sa pikas nga bahin, anaa ang kahuyang, ang pagkamakasala, ug hingpit nga walay mahimo. {ABA 411.2}

Buot sa Dios nga kita makamando sa atong kaugalingon. Apan Siya dili makatabang kanato kong kita dili magtugot ug dili motambulig. Ang diosnong Espiritu magabuhat pinaagi sa mga gahum ug sa mga galamhan nga nahatag nganha sa tawo. Sa atong kaugalingon lamang, lata dili makahimo sa pagdala sa mga katuyoan ug sa mga tinguha ug sa mga kahiligan ngadto sa pagpahiuyon sa kabubut-on sa Dios; apan kong kita “matinguhaon nga mahimong matinguhaon,” Ang Manluluwas makahimo niini alang kanato, “nga magalumpag sa mga mugna sa hunahuna, ug sa tagsatagsa ka hataas nga butang nga nagamboy sa iyang kaugalingon batok sa kahibalo mahitungod sa Dios, ug magabihag sa tanang hunahuna ngadto sa pagkamasinugtanon kang Cristo.” 2 Corinto 10:5. {ABA 411.3}

Siya nga gustong magtukod ug usa ka malig-on, ug nagkabagay nga karakter, siya nga gustong mahimong usa ka Cristohanon nga maayong pagkabalanse, maghatag sa tanan ug magbuhat sa tanan alang kang Cristo; kay ang Manonubos dili modawat sa nabahin nga pagalagad. Sa adlaw-adlaw iyang ton-an ang kahulogan sa pagtugyan sa kaugalingon. Iyang ton-an ang pulong sa Dios, nga mahibalo sa kahulogan niini ug magasugot sa mga sugo niini. Sa ingon mini iyang makab-ot ang sumbanan sa pagkahamili nga Cristohanon. Sa matag adlaw ang Dios nagabuhat uban kaniya, nagahingpit sa karakter nga makabarug diha sa panahon sa katapusang pagsulay. Ug sa matag adlaw ang magtutoo magapatuman sa atubangan sa katawhan ug sa mga manolunda sa usa ka hamili nga sulay, nga magapakita sa mahimo o sa maayong balita alang sa nahulog nga katawhan. {ABA 411.4}

"Wala ako mag-isip nga kini nahimo ko ang akong kaugalingon," si Pablo misulat; "hinuon, usa ka butang ang akong ginabuhat nga mao kini, ginakalimtan ko ang nanagpangagi na ug nagadasdas ako paingon sa anaa sa unahan, ako nagapadayon paingon sa dauganan ngadto sa ganti nga mao ang langitnong pagtawag kanato sa Dios diha kang Cristo Jesus." {ABA 412.1}

Daghang mga butang ang nahimo ni Pablo. Gikan sa higayon nga iyang gitugyan ang iyang pagsugot ni Cristo, ang iyang kinabuhi napuno sa wala kapoye nga pagalagad. Gikan sa usa ka siyudad ngadto sa usa, gikan sa usa ka dapit ngadto sa usa, siya mipanaw nga nag- asoy sa sugilanon mahitungod sa krus, nanaug ug mga kinabig ngadto sa maayong balita, ug nagapanukod ug mga iglesya. May mga panahon nga siya nagtrabaho sa iyang pamatigayon aron makakita ug iyang kabuhian. Apan diha sa kasako sa mga kalihokan sa iyang kinabuhi, wala gayud si Pablo mawad-i sa pagtan-aw sa usa ka dakung katuyoan—ang pagpadayon paingon sa ganu sa iyang hataas nga pagtawag. Ang usa ka tumong nga diha kanunay sa iyang atubangan mao ang pagkamatinumanon ngadto sa Usa kinsa nga didto sa ganghaan sa Damasco nagpadayag sa Iyang kaugalingon nganha kaniya. Gikan nini nga tumong walay gahum nga arang makapaliso kaniya. Ang pagtuboy sa krus sa Calbaryo mao ang hinungdan nga nakapadasig sa iyang mga pulong ug mga buhat. {ABA 412.2}

Ang dakung katuyoan nga nakaaghat ni Pablo sa pagpadayon sa unahan bisan sa atubangan sa kalisdanan ug sa kasamok magdala sa tagsatagsa ka magbubuhat nga Cristohanon sa paghalad sa hingpit sa iyang kaugalingon ngadto sa buhat sa Dios. Ang mga kadanihan nga kalibutanon igapresentar aron sa pagliso sa iyang pagtagad gikan sa Manluluwas, apan siya papadayonon sa unahan ngadto sa kalab-uton nga magpakita ngadto sa kalibutan, ngadto sa mga manolunda, ug ngadto sa mga katawhan nga ang paglaum sa pagtan-aw sa nawong sa Dios takus sa tanang paningkamot ug sa sakripisyo. {ABA 412.3}

Bisan pa siya usa ka binilanggo, si Pablo wala maluya. Sa baylo niini, ang usa ka paningog sa pagdaug nagatagingting diha sa mga sulat nga iyang gisulat gikan sa Roma ngadto sa mga iglesya. "Pagkalipay kamo kanunay diha sa Ginoo," siya misulat ngadto sa mga taga-Filipos," ug unya nagingon siya pag-usab, "Pagkalipay kamo.... Ayaw kamo pagkabalaka mahitungod sa bisan unsang butang, hinonoa sa tanang mga butang ipahibalo ninyo sa Dios ang inyong mga hangyo pinaagi sa pagampo ug pagpangamuyo uban sa pagpasalamat. Ug ang kalinaw sa Dios, nga lapaw sa tanang pagpanabut, magabantay sa inyong mga kasingkasing ug sa inyong mga hunahuna diha kang Cristo Jesus. Sa katapusan, mga igsoon, bisan unsang butang tinuod, bisan unsang butang dungganan, bisan unsang butang matarung, bisan unsang butang maayong pamadon, kong aduna may

kahalangdon, kong aduna may pagkadalayegon, palandonga ninyo kining mga butanga.” {ABA 413.1}

“Ang tanan ninyong kinahanglanon igahatag kaninyo sa akong Dios sumala sa Iyang mga bahandi sa himaya diha kang Cristo Jesus.... Ang grasya sa Ginoong Jesu-Cristo magauban kaninyong tanan.” {ABA 413.2}

Kapitulo 45 – MAY KAGAWASAN

Bisan ang mga kabudlay ni Pablo sa Roma gipanalanginan sa pagkakabig sa daghang mga kalag ug diha sa pagkalig-on ug pagkadasig sa mga magtutuo, nagtigum ang mga dag-um nga naghulga dili lamang sa iyang kaugalingon nga kaluwasan, kondili sa kauswagan usab sa iglesya. Sa iyang pag-abut sa Roma gibutang siya ubos sa pagbantay sa kapitan sa mga bantay sa hari, uda ka tawo nga makiangayon ug may kaugdang, kang kinsang kalolot gitugotan si Pablo sa pagpadayon sa buhat sa maayong balita. Apan sa wala pa matapus ang duruha ka mig sa iyang pagkabinilanggo, kining tawhana napulihan sa usa ka opisyal gikan kang kinsa ang apostol walay mapaabut nga pinasahi nga pabor. {ABA 414.1}

Karon nagdugang ang mga paningkamot sa mga Judiyo batok kang Pablo, ug sila nakakaplag ug usa ka takus nga katabang diha sa mahilayon nga babaye nga gihimo ni Nero nga iyang ikaduhang asawa, ug kinsa ingon nga usa ka Judiyo nga kinabig, migamit sa tanan niyang impluwensya sa pagbulig sa ilang mabangis nga mga laraw batok sa manlalaban sa Cristiyanismo. {ABA 414.2}

Si Pablo nakalaum ug diyutay nga husdsya gikan sa Cesar ngadto kang kinsa siya midangop. Si Nero labaw nga napaunlod sa pamatasan, labaw nga walay hinungdan diha sa kinaiya, ug sa samang higayon may kasarang sa labaw pa nga makalilisang nga kabangis, kay sa bisan kinsa sa mga hari nga gisundan niya. Ang mga rinda sa pangagamhanan wala unta mapiyal sa usa ka labaw nga madaugdaugon nga han. Ang unang mig sa iyang paghan natiman-an sa paghilo sa iyang batan-ong igsoon nga lalaki sa laing asawa sa iyang amahan, ang tinuod nga manonunod sa trono. Si Nero nahiunlod gikan sa usa ka bisyo ug krimen ngadto sa lain pa, hangtud nga iyang gipatay ang iyang kaugalingon nga inahan, ug unya ang iya na man nga asawa. Walay daotan nga buhat nga wala siyay gusto mohimo, ug walay malaw-ay nga buhat nga siya wala mouyon. Diha sa mataghunahuna nga halangdon iyang gidasig lamang ang pagkasilag ug ang pagyubit. {ABA 414.3}

Ang mga detalye sa pagkadaotan nga ginahimo diha sa iyang palasyo hilabihan ra pagkamakauulaw ug makapalimbawot nga saysayon. Ang pinasagdan niyang pagkadaotan nakahimo ug disgusto ug nakapabidli, bisan diha sa daghan nga napugos sa pag-ambit sa iyang mga kasal- anan. Sila diha kanunay sa kahadlok kong unsa kaha nga mga makalilisang kaayo ang sunod niyang isugyot. Apan bisan pa mining maong mga kasal-anan ni Nero wala matay-og ang paglaban kaniya sa iyang mga ginsakopan. Giila siya nga gamhanan kaayo nga han sa tibuok sibilisado nga kalibutan. Dugang pa niini, gihimo siya nga magdadawat sa diosnong mga pasidungog ug gisimba siya ingon nga usa ka dios. {ABA 415.1}

Gikan sa panghunahuna sa tawhanong paghukom, dili maduha- duhaan ang pagkahinukman sa silot m Pablo sa atubangan sa maong maghuhukom. Apan nagbati ang apostol nga basta madnumanon lamang siya ngadto sa Dios, wala siyay arang nga kahadlokan. Ang Usa nga nag-aging panahon mao ang iyang dgpanalipod, makasalipod gihapon kaniya gikan sa daotan ug tuyo sa mga Judiyo ug gikan sa gahum ni Cesar. {ABA 415.2}

Ug gisalipdan gayud sa Dios ang Iyang ulipon. Diha sa pag-usisa ni Pablo, wala mapamatud-i ang mga sumbong batok kaniya, ug kasupak sa pagpaabut sa kadaghanan, ug ang usa ka pag-ila sa hustisya nga sa kinatibuk-an may pagkalahi sa iyang taras, si Nero nagpahayag nga ang binilanggo walay sala. Gihubaran si Pablo sa iyang mga gapos ug sa makausa pa si Pablo nahimong tawong gawas. {ABA 415.3}

Kong nadugangan pa ug kalangan ang iyang husay, o kong gumikan sa bisan unsa nga hinungdan nabilanggo pa siya sa Roma hangtud sa sunod nga tuig, sa walay duhaduha siya mahanaw diha sa pagpanglutos nga nahitabo. Sulod sa pagkabilanggo m Pablo ningdaghan pag-ayo ang mga kinabig ngadto sa Cristianismo ug kini nakadani sa pagtagad ug nakahaling sa pagdumot sa mga awtoridad. Ang kasuko sa emperador nahaling sa pagkahibalo nga nangakabig ang mga sakop sa iyang kaugalingon nga panimalay, ug sa wala madugay nakakaplag siya ug mga pasumangil sa paghimo sa mga Cristohanon nga mga tumong sa iyang kabangis nga walay kaluoy. {ABA 415.4}

Niining higayona nahitabo ang usa ka makalilisang nga sunog diha sa Roma nga niini dul-an sa katunga sa siyudad ang naugdaw. Ginadungogdungog nga si Nero mismo mao ang nagduslit sa maong kalayo, apan aron sa paglikay sa katahap, iyang gitabangan ang nawad- an ug mga puloy-anan ug ang mga naalaut. Apan, bisan pa niim, gisumbong siya niining mao nga krimen. Naukyab ug nangasuko ang katawhan, ug aron sa pagpagawas sa iyang kaugalingon ug sa pagpalingkawas sa siyudad sa usa ka matang sa katawhan nga iyang gikahadlokan ug gidumtan, giliso ni Nero ang sumbong ngadto sa mga Cristohanon. Ninglampos ang iyang laraw, ug linibo sa mga sumosunod ni Cristo—mga lalaki, mga babaye, ug mga kabataan gipamatay sa walay kaluoy. {ABA 415.5}

Gikan mining makalilisang nga panglutos nakalingkawas si Pablo, kay sa wala madugay tapus sa pagbuhi kaniya, siya mipahawa sa Roma. Kining katapusang sal-ang sa iyang kagawasan, iyang gigamit nga makugihon sa pagbuhat taliwala sa mga iglesya. Naningkamot siya sa pagtukod sa usa ka malig-on pa nga paghiusa tali sa Grego ug sa Silangang mga iglesya ug sa pagpalig-on sa mga hunahuna sa mga magtutuo batok sa piki nga mga pagtulun-an nga sa hilum nagasulod aron sa pagdaot sa pagtoo. {ABA 416.1}

Ang mga kalisdanan ug ang mga kabalaka nga giantus ni Pablo nakapaluya sa iyang mga galamhan nga lawasnon. Ang mga kaluya tungod sa edad diha na kaniya. Nagbati

siya nga sa pagkakaron nagabuhat siya sa iyang katapusan nga bulohaton, ug samtang ang panahon sa iyang pagpangabudlay nag-anam ug kamubo, ang iyang mga paningkamot nagdugang ug kamadilaabon. Daw walay kinotuban ang iyang kasibot. Ingon nga matapaton sa katuyoan, dili langanan sa buhat, ug malig-on sa pagtoo, siya mipanaw gikan sa iglesya ngadto sa usa, diha sa daghang kayutaan, ug naninguha sa tanang paagi nga iyang mahimo sa paglig-on sa mga kamot sa mga magtutuo, nga unta sila maghimo ug patinumanong buhat diha sa pagdaug mga kalag ngadto kang Jesus, ug nga sa masulayong mga panahon nga sila nagasulod, sila unta magpabilin nga malahutayon sa maayong balita, ug magasaksi nga madnumanon alang kang Cristo. {ABA 416.2}

Kapitulo 46 – ANG KATAPUSAN NGA PAGDAKOP

Ang buhat ni Pablo taliwala sa mga iglesya tapus sa paghukom nga siya w alay sala didto sa Roma, wala makaikyas sa pagpaniid sa iyang mga kaaway. Sukad sa sinugdanan sa panglutos ilalom m Nero ang mga Cristohanon bisan diin nahimong hininginlan nga pundok sa tinohoan. Tapus sa usa ka panahon ang mga Judiyo nga dili matinohoon nagkasabut sa pagpasangil ni Pablo sa sala sa paghulhug sa sunogon ang Roma. Walay usa kanila ang nakahunahuna nga siya sad-an; apan sila nahibalo nga ang maong sumbong, nga himoon sa labing dili tataw nga pagkadaw makatarunganon, makasilyo sa iyang kamatayon. Pinaagi sa ilang mga paningkamot, gidakup pag-usab si Pablo ug gidali pagdala ngadto sa iyang katapusang pagbilanggo. {ABA 417.1}

Sa iyang ikaduhang panaw ngadto sa Roma, si Pablo giubanan sa daghan sa iyang kanhi nga mga kauban; ang uban sa mainiton nagtinguha sa pag-ambit sa iyang kahimtang, apan nagdumili siya sa pagtugot kanila nga dili mahimutang sa peligro ang ilang mga kinabuhi. Ang palaabuton nga diha sa iyang ambangan halayo kaayo ang pagkamaabiabihon kay sa una niyang pagkabilanggo. Ang pagpanglutos ni Nero hilabi nga nakapadiyutay sa gidaghanon sa mga Cristohanon didto sa Roma. Linibo ang gimartir mngod sa ilang pagtoo, daghan ang mibiya sa siyudad, ug kadtong nagpabilin hilabihan nga pagkaunlod ug gipalisang. {ABA 417.2}

Sa iyang pag-abut sa Roma, si Pablo gibutang didto sa mangitngit nga prisohan, ug didto siya nagpabilin hangtud matapus ang iyang lakaw. Ingon nga gisumbong sa sala nga paghulhug sa usa sa labing talamayon ug labing makalilisang nga krimen batok sa siyudad ug sa nasud, siya mao ang mmong sa unibersal nga pagtunglo. {ABA 417.3}

Ang pipila ka mga higala nga nakaambit sa mga lulan sa apostol, karon nagsugod sa pagbiya kaniya, ang uban pinaagi sa pagtalikod, ug ang uban ningbiya kaniya sa katarungan nga sila may misyon ngadto sa nagkalainlain nga mga iglesya. Si Figelo ug si Hermogenes maoy unang mihawa. Unya si Demas, nga nalisang sa nagakabaga nga mga dag-um sa kalisdanan ug sa katalagman, mibiya sa apostol. Si Cresens gipadala ni Pablo ngadto sa mga iglesya sa Galacia, si Tito ngadto sa Dalmacia, si Tiquico ngadto sa Efeso. Sa iyang pagsulat ngadto kang Timoteo mahitungod niini nga eksperensya, si Pablo miingon, “Si Lucas na lamang ang ania uban kanako.” 2 Timoteo 4:11. Daku gayud ang pagkinahanglan karon ni Pablo sa pangalagad sa iyang mga igsoon karon, nga naluya na tungod sa edad, sa buhat, ug sa mga kahuyang, ug ginakulong diha sa umogon ug mangitngit nga mga lawak sa Romanhon nga bilanggoan. Ang mga pagtanud ni Lucas, ang hinigugmang tinon-an madnumanon nga higala, maoy usa ka dakung kalipay ni Pablo ug nakapahimo kaniya sa paghimamat sa iyang mga igsoon ug sa kalibutan sa gawas. {ABA 417.4}

Niining masulayon nga panahon ang kasingkasing ni Pablo napasaya sa masubsub nga mga pagduaw ni Onisiforo. Kining mabination nga taga-Efeso naghimo sa tanan niyang maarangan sa pagpagaan sa lulan sa pagkabinilanggo sa apostol. Ang iyang hinigugmang magtutudlo gibilanggo tungod sa kamatuoran, samtang siya sa iyang kaugalingon nalibre, ug busa iyang gipaningkamotan ang paghimo sa kahimtang ni Pablo nga maagwanta. {ABA 418.1}

Diha sa iyang katapusan nga sulat, iyang gihisgutan kining madnumanon nga dnon-an: “Hinaut kaloy-an unta sa Ginoo ang panimalay ni Onesiforo; kay sa makadaghan ako iyang gihupay, wala niya ikaulaw ang akong mga talikala: hinonoa sa iyang paghiabut diri sa Roma gikugihan gayud niya ang pagpangita kanako ug hingkaplagan niya ako. Hinaut ang Ginoo magatugot unta kaniya sa pagkakaplag sa kaluoy gikan sa Ginoo niadtong adlawa.” 2 Timoteo 1:16-18. {ABA 418.2}

Ang tinguha alang sa gugma ug sa kaluoy natanum sa Dios diha sa kasingkasing. Si Cristo, sa Iyang takna sa paghingutas didto sa Getsemane, nangandoy alang sa kaluoy sa Iyang nga tinon-an. Ug si Pablo bisan daw wala manumbaling sa mga kalisud ug pagantos, nangandoy sa kaluoy ug panag-uban. Ang pagduaw ni Onesiforo, nga nagpamatuod sa iyang pag-unong sa usa ka panahon sa pag- inusara ug sa pagkagibiyaan, nagdala ug pagkalipay ug pagmaya sa usa nga migasto sa iyang kinabuhi diha sa pagalagad sa uban. {ABA 418.3}

Kapitulo 47 – SI PABLO SA ATUBANGAN NI NERO

Sa diha nga si Pablo gipatawag sa pag-atubang ni Nero nga emperador alang sa husay, kadto giubanan sa duul nga palaabuton nga dili kaduhaduhaan nga kamatayon. Ang seryoso nga kinaiya sa krimen nga gisumbong batok kaniya, ug ang nagpasulabi nga pagdumot ngadto sa mga Cristohanon, nagbilin ug gamay nga paglaum sa mapuslanon nga sangputanan. {ABA 419.1}

Taliwala sa mga Gresyanhon ug sa mga Romanhon maoy nabatasan ang pagtugot sa usa ka sinumbong nga tawo sa katungod sa paggamit ug usa ka manlalaban aron sa pagpangamuyo alang kaniya sa atubangan sa mga hukmanan. Pinaagi sa kusog sa pangatarungan, pinaagi sa puno ug pagbati ug larino nga mamulong, o pinaagi sa mga pakiluoy, sa mga pagampo, ug sa mga luha, ang maong manlalaban sagad makalumoy sa usa ka paghukom pabor sa binilanggo o, kong mapakyas niini, molampus diha sa pagpakunhod sa kapintas sa silot. Apan sa diha nga si Pablo gipatawag sa atubangan ni Nero, walay tawo nga nagpatuga sa pagtindog nga iyang magtatambag o manlalaban; walay higala nga diha bisan na lamang sa pagpreserbar ug usa ka akta mahitungod sa mga sumbong nga gipasaka batok kaniya, o sa mga pangatarungan nga iyang gipangamuyo diha sa iyang kaugalingon nga panalipod. Taliwala sa mga Cristohanon nga diha sa Roma, walay usa nga mipaila sa pagtindog tapad kaniya niadtong masulayong takna. {ABA 419.2}

Ang kasaligan lamang nga akta sa mao nga higayon, gihatag ni Pablo mismo, diha sa iyang ikaduhang sulat ngadto kang Timoteo. “Sa akong unang pangatubang sa hukmanan,” si Pablo miingon, “walay usa nga milaban kanako, ang tanan mitalikod kanako: nagampo ako sa Dios nga dili unta kini himoon nga sumbong batok kanila. Apan ang Ginoo mibarug tupad kanako, ug ako Iyang gilig-on; aron pinaagi kanako ang pulong igasangyaw sa hingpit, ug ang tanang mga Hendl managpakadungog mini: busa giluwas ako gikan sa baba sa leon.” 2 Timoteo 4:16, 17. {ABA 419.3}

Si Pablo diha sa atubangan ni Nero—pagkadaku sa kalainan! Ang mapagawalon nga han nga sa iyang atubangan manubag sa iyang pagtoo ang tawo sa Dios, nakaabut sa kinatas-an sa yutan-on nga gahum, pagbulot-an, ug bahandi, ug nakaabut usab sa kinaubsan sa krimen ug sa pagkadaotan sa maong panahon. Sa gahum ug sa pagkabantugan siya nagbarug nga walay kaparang. Walay usa nga misukna sa iyang pagbulot-an, walay nakasukol sa iyang kabubut-on. Gibutang sa mga hari ang ilang mga korona diha sa iyang tiilan. Ang gamhanang mga kasundalohan mimartsa sa iyang pagmando, ug ang mga ensignya sa iyang mga sakayan nga iggugubat nag-anino sa kadaugan. Gipatindog ang iyang estatuwa diha sa mga lawak sa hustisya, ug ang mga balaod sa mga senador ug ang mga hukom sa mga maghuhukom mga lanog lamang sa iyang pagbuot. Minilyon ang

miduko sa pagsugot sa iyang mga mando. Ang ngalan ni Nero nakapakurog sa kalibutan. Ang mahiagum sa iyang disgusto maoy pagtahan sa kabtangan, sa kagawasan, sa kinabuhi; ug ang iyang sulinga labaw pang gikahadlokan kay sa kamatay. {ABA 420.1}

Walay salapi, walay mga higala, ug walay magtatambag, ang tigulang na nga binilanggo mitindog sa ambangan ni Nero—ang panagway sa emperador nagpaila sa makauulaw nga kaagi sa mga pagbad nga mihugpa sa sulod; ang dagway sa sinumbong nagatug-an sa usa ka kasingkasing nga may kalinaw uban sa Dios. Ang eksperensya ni Pablo maoy usa sa kakabus, pagdumili sa kaugalingon, ug pag-antos. Bisan pa sa kanunay nga pagtuis, pagpakaulaw, ug sa pagdagmal, nga pinaagi niini ang iyang mga kaaway naningkamot sa pagpahadlok kaniya, iyang gipatigbabaw ang bandila sa krus. Sama sa iyang Agalon, siya nahimong tigbagdoybagdoy nga walay pinuy-anan, ug sama sa iyang Agalon nagpakabuhi siya aron sa pagpanalangin sa katawhan. Unsaon man ni Nero, nga usa ka kapritsoso, pungtanon, ug mapatuyangon nga hari, pagsabut o sa paghinangop sa taras ug mga hinungdan niining anak sa Dios? {ABA 420.2}

Ang halapad nga lawak gipunsisokan sa usa ka maikagon, ug lihokan nga katawhan nga mibaha ug nagdutdut ngadto sa unahan sa pagtan- aw ug sa pagpatalinghug sa tanan nga manghitabo. Ang mga dato ug ang mga kabus didto, ang mga makinaadmanon ug ang walay kahibalo, ang mga mapahitas-on ug ang mapainubsanon, ang tanan managsama nga mga kabus sa usa ka dnuod nga kahibalo mahitungod sa paagi sa kinabuhi ug sa kaluwasan. {ABA 420.3}

Gidala sa mga Judiyo batok kang Pablo ang karaan nga mga sumbong sa sedisyon ug erehiya, ug ang mga Judiyo ug mga Romanhon nagsumbong kaniya mahitungod sa paghulhug sa pagsunog sa siyudad. Samtang kining maong mga sumbong giduot batok kaniya, gipreserbar ni Pablo ang usa ka walay bugto nga pagkamalinawon. Gitan-aw siya sa mga katawhan ug sa mga maghuhukom diha sa katingala. Nakatambong sila ug daghang mga husay ug sila makakita ug usa ka tawo nga may usa ka tinan-awan sa balaan nga kalinaw sama sa binilanggo nga diha sa ilang atubangan. Ang maidlot nga mga mata sa mga maghuhukom, nga naanad sa pagbasa sa mga panagway sa mga binilanggo, nagsusi nga kawang lamang, sa pipila ka mga ebidensya sa sala diha sa nawong ni Pablo. Sa diha nga gitugotan siya sa pagsulti alang sa iyang kaugalingon, ang tanan nagpatalinghug uban sa mainiton nga kaikag. {ABA 421.1}

Sa makausa pa si Pablo may higayon sa pagtuboy sa bandila sa krus sa atubangan sa nahibulong nga katawhan. Samtang siya nagatutok sa pundok sa katawhan nga diha sa atubangan niya,—mga Judiyo, mga Gresyanhon, mga Romanhon, uban sa mga dumoluong nga gikan sa daghang kayutaan,—ang iyang kalag napaukyab sa usa ka mainiton nga tinguha alang sa ilang kaluwasan. Nawalaan siya sa panan-aw mahitungod sa higayon,

mahitungod sa mga katalagman nga naglibut kaniya, sa makalilisang nga dadangatan nga daw haduul na kaayo. Ang iyang nakita mao lamang si Jesus, ang Manlalaban nga nagapangamuyo sa atubangan sa Dios alang sa makasasala nga katawhan. Uban sa labaw pa kay sa tawhanong pagkalarino nga mamolong ug gahum, gipresentar ni Pablo ang mga kamatuoran mahitungod sa maayong balita. Iyang gitudlo ang iyang mga tigpamati ngadto sa halad nga gihimo alang sa kaliwatan nga nahulog. Iyang gipahayag nga ang usa ka bili nga dili matugkad nabayad na alang kaniya nga nakaambit sa trono sa Dios. Pinaagi sa mensahero nga mga manolunda, nadugtong ang yuta sa langit, ug ang tanang mga binuhatan sa mga tawo, bisan maayo o daotan, nabisto sa mata sa Dili Matugkad nga Hustisya. {ABA 421.2}

Sa ingon niini nagpakiluoy ang dumadapig sa kamatuoran. Matinuohon taliwala sa mga walay pagtoo, maunongon taliwala sa mga dili maunongon, siya nagtindog ingon nga tinugyanan sa Dios, ug ang iyang tingog maoy ingon sa usa ka tingog nga gikan sa langit. Walay masabut nga kahadlok, kasubo, o pagkaluya diha sa pulong o sa tinanawan. Malig-on diha sa usa ka pagtoo nga siya walay sala, sinol-oban sa kasangkapan sa kamatuoran, nagakalipay siya nga siya usa ka anak sa Dios. Ang iyang mga pulong sama sa singgit sa kadaugan ibabaw sa kagahub sa gubat. Iyang gipahayag ang kawsa nga niini iyang gihalad ang iyang kinabuhi, nga mao lamang ang kawsa nga dili mapakyas. Bisan pa nga siya mamatay, apan ang maayong balita dili mamatay. Ang Dios buhi man, ug ang Iyang kamatuoran magadaug. {ABA 421.3}

Niadtong adlawa daghan sa nagtan-aw kaniya “nakamatikod nga ang iyang nawong sama sa nawong sa manolunda.” Buhat 6:15. {ABA 422.1}

Sukad masukad kadtong pundoka wala makadungog sa mga pulong nga sama niadto. Ang maong mga pulong nakaigo sa usa ka kuldas nga mikurogkurog sa mga kasingkasing bisan sa labing matig-a. Ang kamatuoran, nga tataw ug mapanghimatuoron midaug sa kasaypanan. Ang kahayag misidlak ngadto sa mga kaisipan sa kadaghanan nga sa ulahi mingsunod sa mga kahayag niim. Ang mga kamatuoran nga nasulti niadtong adlawa gipaigo sa pagtay-og sa mga nasud ug mabuhi sa tibuok nga panahon, nga magainpluwensya sa mga kasingkasing sa mga katawhan sa diha nga ang mga ngabil nga naglitok kanila mahilum na unya diha sa lubnganan sa usa ka martir. {ABA 422.2}

Sukad masukad si Nero wala makadungog sa kamatuoran sama sa iyang nadunggan niining higayona. Sukad masukad karon pa gayud mapadayag nganha kaniya ang gantong sa sala sa iyang kaugalingong kinabuhi. Ang kahayag sa langit milapus sa mga lawak sa iyang kalag nga nahugawan sa sala, ug siya mikurog uban sa kalisang sa paghunahuna sa usa ka hukmanan diin siya, ang hari sa kalibutan, sa katapusan pagahusayon ug ang iyang mga bmuhatan magadawat sa ilang makatarunganon nga balus. Siya nahadlok sa Dios sa

apostol, ug siya wala mangahas sa pagpakanaug ug hukom kang Pablo, nga batok kang kinsa walay sumbong nga napamatud-an. Sulod sa usa ka higayon ang usa ka pagbati ug kataha mipugong sa iyang espiritu nga uhaw-sa-dugo. {ABA 422.3}

Sulod sa usa ka tipik sa panahon, nabuksan ang langit ngadto sa sad-an ug napating nga Nero, ug ang kalinaw ug ang kaputli niini daw tilinguhaon. Niadtong higayona ang imbitasyon sa kaluoy gitanyag bisan ngadto kaniya. Apan sulod lamang sa usa ka tipik sa higayon nga giabiabi ang hunahuna mahitungod sa pasaylo. Unya gipagula ang sugo nga dad-on pagbalik si Pablo ngadto sa atub; ug samtang ang pultahan nagsira sa mensahero sa Dios, ang pultahan sa paghinulsol natak-op hangtud sa kahangturan batok sa emperador sa Roma. Walay gikay sa kahayag nga gikan sa langit nga ninglusot pa pagusab sa kangitngit nga nagtikyop kaniya. Sa wala madugay siya magaantos sa mabaluson nga mga paghukom sa Dios. {ABA 422.4}

Sa wala madugay tapus niini, si Nero milawig sa iyang makauulaw nga panaw ngadto sa Gresya, diin iyang gipakaulawan ang iyang kaugalingon ug ang iyang gingharian pinaagi sa talamayon ug makauulaw nga panglingawlingaw nga walay hinungdan. Sa iyang paghibalik sa Roma uban sa dakung pasigarbo, iyang gipalibutan ang iyang kaugalingon sa iyang mga tigalagad sa han ug nagbuhat sa mga talan-awon nga maluod nga pagpatuyang sa kalaw-ayan. Sa taliwala niining hudyaka may nadungog nga usa ka tingog sa kaguliyang diha sa mga kadalanan. Dihadiha gipadala ang usa ka mensahero aron sa pag-usisa sa hinungdan, ug sa iyang paghibalik nagdala sa makahahadlok nga balita nga si Galba nga diha sa ulo ang mga kasundalohan, tulin nga nagmartsa batok sa Roma, nga miulbo na ang usa ka panggubot diha sa siyudad, ug nga ang mga kadalanan napuno sa nasuko nga manggugubot, nga sa matulin nagapaingon sa palasyo, nga nagahulga sa kamatayon sa emperador ug sa tanan niyang mga kaabin. {ABA 423.1}

Niining takna sa katalagman, si Nero walay gamhanan ug maloloy- on nga Dios nga kasaligan, dili sama m Pablo nga matinumanon. Tungod sa kahadlok sa pag-antos ug sa malagmit nga pagsakit nga ipugos kaniya sa mga manggugubot, ang alaut nga hari nakahunahuna sa paghunos sa iyang kinabubi pinaagi sa kaugalingon niyang kamot, apan niadtong makuyaw nga takna wala siya makahimo. Hingpit nga nawad-an sa kaisug, sa makauulaw milayas siya gikan sa siyudad ug nangita ug kapasilongan didto sa kailayahan pipila ka milya ang gilay- on, apan wala magpulos. Sa wala madugay hingkaplagan ang iyang gitagoan, ug sa nagkahaduul na ang mga magkakabayo, nagpatabang siya sa iyang sulogoon sa pagpasamad sa iyang kaugalingon sa usa ka samad nga ikamatay. Sa ingon niini ang madaugdaugon nga Nero namatay sa sayo nga panuigon nga kadoan ug duha. {ABA 423.2}

Kapitulo 48 – ANG KATAPUSANG SULAT NI PABLO

Gikan sa hukmanang lawak ni Cesar, si Pablo giuli ngadto sa iyang silda nga nag-ila nga hamubo na lamang ang iyang pagpahulay. Siya nasayud nga ang iyang mga kaaway dili mohunong hangtud nga ilang mapatay siya. Siya nahibalo usab nga sulod sa usa ka panahon ang kamatuoran nakadaug. Ang pagkanakamantala sa usa ka nalansang ug nabanhaw nga Manluluwas sa atubangan sa dakung pundok sa katawhan nga nagpatalinghug kaniya, maoy sa iyang kaugalingon usa ka kadaugan. Niadtong adlawa ang usa ka buhat nakasugod nga motubo ug molig-on, ug nga si Nero ug ang tanang uban nga mga kaaway ni Cristo manmgkamot nga dili magpulos sa pagsanta o sa paglaglag. {ABA 424.1}

Sa nagapungko siya sa matag adlaw diha sa mangitngit niyang silda, nga nahibalo nga sa usa ka pulong o sa usa ka pagyango gikan ni Nero siya mamatay na, nakahunahuna si Pablo mahitungod kang Timoteo natugyan ang pag-atiman sa iglesya sa Efeso, ug busa nahibilin siya didto sa diha nga si Pablo ug si Timoteo nabugkos sa usa ka pagbati nga sa talagsaon lalom ug malig-on. Sukad sa iyang pagkakabig si Timoteo nakaambit sa mga buhat ug sa mga pag-antos ni Pablo, ug ang panaghigalaay tali sa duruha nakatubo nga nagadugang ang kalig-on, kahalalom, ug kabalaan hangtud nga si Timoteo naisip nga anak sa tigulang na, ug nahaga-sa-buhat nga apostol. Busa dili daku ang katingala nga diha sa iyang kahidlaw ug pag-inusara, si Pablo nangandoy sa pagkita kaniya. {ABA 424.2}

Ubos sa labing mauyonong mga higayon nagkinahanglan ug daghang mga bulan una makaabut sa Roma si Timoteo gikan sa Asia Minor. Nasayud si Pablo nga ang iyang kinabuhi walay kasigurohan, ug nahadlok siya nga si Timoteo makaabut nga ulahi na kaayo sa pagpakigkita kaniya. May mahinungdanon siya nga tambag ug maymay alang sa batan-on nga lalaki, nga ngadto kaniya napiyal ang daku nga kapangakohan; ug bisan pa nga siya nagsugyot kaniya sa pag-abut sa walay paglangan, iyang gidiktar ang himalatyon nga panghimatuod kay tingali unya ug dili siya mabuhi sa paglitok niini. Ang iyang kalag nga napuno sa mahigugmaong kabalaka alang sa iyang anak diha sa maayong balita ug alang sa iglesya nga ilalom sa iyang pag-atiman, si Pablo naninguha sa pagpasantup ni Timoteo sa pagkahinungdanon sa pagkakasaligan sa balaang kapangakohan. {ABA 424.3}

Gisugdan ni Pablo ang iyang sulat uban sa yukbo nga nagingon: “Nganha kang Timoteo, nga akong hinigugmang anak: ang grasya, kaluoy, ug kalinaw gikan sa Dios nga Amahan ug kang Cristo Jesus nga atong Ginoo. Nagapasalamat ako sa Dios nga akong ginasimba uban sa maputling kaisipan, maingon sa gibuhat sa akong mga ginikanan, sa diha nga sa makanunayon magahandum ako kanimo sa akong mga pagampo sa gabii ug sa adlaw.” {ABA 425.1}

Unya nagsugyot ang apostol kang Timoteo sa pagkakinahanglan sa pagkamakanunayon diha sa pagtoo. “Tungod niini, ako magapahmumdum kanimo,” siya nagsulat, “nga buhion mo ang gasa nga anaa kanimo gikan sa Dios pinaagi sa pagpandong kanimo sa akong mga kamot. Kay ang Dios wala maghatag kanato sa espiritu sa katalaw kondili sa espiritu sa gahum ug sa gugma ug sa usa ka mabuot nga kaisipan. Busa ayaw ikawlaw ang pagpanghimatuod alang sa atong Ginoo, o alang kanako nga Iyang binilanggo: hinonoa pakig- ambit sa mga pag-antos uban kanako alang sa maayong balita pinaagi sa gahum sa Dios.” Gipakiluy-an ni Pablo si Timoteo sa paghinumdum nga siya natawag “uban sa usa ka balaang pagtawag” aron sa pagmantala sa gahum Niya nga “nagdala sa kinabuhi ug sa pagkawalay kamatayon ngadto sa kahayag pinaagi sa maayong balita: diin,” siya mipahayag, “ako gipahimutang nga magwawali ug apostol ug magtutudlo sa mga Hentil. Tungod niim nga hinungdan ako usab nag-antos niining mga butanga: apan wala ko kini igakaulaw kay ako nakaila Kaniya nga akong ginatuohan, ug ako nagtoo nga Siya arang makabatay sa akong gipiyal Kaniya madtong adlawa.” {ABA 425.2}

Sa tibuok niyang taas nga panahon sa pagalagad, wala gayud si Pablo makaduhaduha sa iyang pagsugot sa iyang Manluluwas. Bisan diin siya—bisan sa atubangan sa nagkusmod nga mga Fariseo, o sa mga awtoridad nga Romanhon; sa atubangan sa mapintas nga manggugubot sa Listra, o sa hinukmang mga makasasala diha sa bilanggoan sa Macedonia; bisan magapangatarungan uban sa nangalisang nga mga sakayanon diha sa nalunod nga sakayan, o magatindog nga usa ra sa atubangan ni Nero aron sa pagpangaliya alang sa iyang kinabuhi—wala gayud siya maulaw sa kawsa nga iyang gilabanan. Ang usa nga dakung katuyoan sa iyang Cristohanon nga kinabuhi mao ang pagsilbe kaniya kinsang ngalan iyang gitamay kaniadto; ug gikan niini nga katuyoan walay pagsupak o pagpanglutos ang arang nakapatipas kaniya. Ang iyang pagtoo, nga nahimong malig- on pinaagi sa panlimbasug ug napudi pinaagi sa paghalad, nakapabarug ug nakapalig-on kaniya. {ABA 425.3}

“Busa ikaw anak ko,” si Pablo mipadayon, “kinahanglan magmalig- on ka diha sa grasya nga anaa kang Cristo Jesus, ug ang mga butang nga imong nadungog gikan kanako sa atubangan sa daghang mga saksi, kinahanglan ipiyal mo kini ngadto sa kasaligan nga mga tawo nga may katakus sa pagpanudlo sa uban usab. Busa ikaw magantos sa kabangis ingon nga usa ka maayong sundalo ni Jesu-Cristo.” {ABA 426.1}

Ang tinuod nga ministro sa Dios dili molikay sa kalisdanan o sa kapangakohan. Gikan sa mburan nga dili gayud mopakyas niadtong sa tininuod nagpangita sa diosnong gahum, siya makakuha ug kusog nga makasarang niya sa pagtagbo ug sa pagbuntog sa panulay, ug sa paghimo sa mga katungdanan nga gibutang sa Dios diha kaniya. Ang kinaiya sa grasya nga iyang madawat makapadaku sa iyang katakus sa pagkaila sa Dios ug sa Iyang Anak. Ang iyang kalag molakaw diha sa mapangandoyon nga tinguha sa paghimo ug

hinangponon nga pagalagad alang sa Agalon. Ug samtang siya magauswag diha sa dalan nga Cristohanon siya mahimong "malig-on diha sa grasya nga anaa kang Cristo Jesus." Kining mao nga grasya makapahimo kaniya nga usa ka maanumanong saksi mahitungod sa mga butang nga iyang nadungog. Dili siya magyubit o magpasagad sa kahibalo nga iyang nadawat gikan sa Dios, apan iyang itugyan kini nga kahibalo ngadto sa matinumanong mga tawo, kinsa nga sa ilang bahin magtudlo sa uban. {ABA 426.2}

Niining iyang katapusan nga sulat ngadto kang Timoteo, gituboy ni Pablo sa ambangan sa batan-ong magbubuhat ang usa ka hataas nga sumbanan, nga nagtudlo sa mga katungdanan nga nahulog diha kaniya ingon nga usa ka ministro ni Cristo. "Pamngkamoti pagayo ang pagpakita sa imong kaugalingon sa ambangan sa Dios ingon nga iyang nahimut-an, siya nagsulat, "ingon nga iyang nahimut-an," siya nagsulat, "ingon nga iyang magtatrabaho nga dili kinahanglan magakaulaw, nga sa hustong paagi magapanudlo sa pulong sa kamatuoran." "Likaye ang mga pangibog nga iya sa kabatanon ug tinguhaa ang pagkamatarung, ang pagtoo, ang gugma, ug ang pakigdinaitay, uban kanila nga nagasimba sa Ginoo uban sa putli nga kasingkasing. Ug likaye ang binoang ug binorung nga mga pakiglantugi; ingon nga nasayran nga kini ginikanan sa mga panag- away. Ug ang ulipon sa Ginoo kinahanglan dili palaaway kondili maaghop ngadto sa tanan, andam sa pagtudlo, mainantoson. Uban sa kalumo kinahanglan iyang maymayan ang mga magasupak kaniya, kay tingali baya itugot ra sa Dios nga sila managhinulsol ug mahisangko sa pagkaila sa kamatuoran." {ABA 426.3}

Gipasidan-an sa apostol si Timoteo batok sa mini nga mga magtutudlo nga maninguha sa pagsulod sa iglesya. "Apan sabta usab kini," siya mipahayag, "nga unya sa kaulahiang mga adlaw moabut ang panahon nga malisud. Kay ang mga tawo unya magamahigugmaon man sa ilang kaugalingon, mga hinapi, tigpagawal, hambugiro, tampalasan, masukihon sa mga ginikanan, walay igabalus, dili diosnon,...nga nagabaton sa dagway sa tinuhoan apan nagapanghimakak sa gahum niini. Likaye kining maong mga tawhana." {ABA 427.1}

"Mosamut pa sa pagkadaotan ang mga tawong daotan ug ang mga tigpahisalaag, ang mga limbongan ug ang mga gilimbongan. Apan magpadayon ka diha sa mga butang nga imong nahikat-onan ug imong ginatoohan pag-ayo, sanglit ikaw nahibalo man kong kinsa ang imong nahikat-onan niini, ug nga sukad sa imong pagkabata ikaw nakasabut na sa balaan nga kasulatan nga makagagahum sa pagtudlo kanimo ngadto sa kaluwasan.... Ang tibuok nga Kasulatan gituga sa Dios ug may kapuslanan alang sa pagpanudlo, alang sa pagpamadlong, alang sa pagpanul-id, ug alang sa pagmatuto sa pagkamatarung; aron ang tawo sa Dios mamahingpit, masinangkapan alang sa tanang maayong buluhaton." Ang Dios nakaandam ug daghang mga paagi alang sa malampuson nga pagpakiggubat batok sa daotan nga ania sa kalibutan. Ang Biblia mao ang tipiganan sa mga hinagiban diin kita masangkap alang sa pakigbisug. Ang atong mga hawak kinahanglan pagabaksan sa

kamatuoran. Ang atong tabon sa dughan kinahanglan gayud ang pagkamatarung. Ang taming sa pagtoo kinahanglan anaa sa atong kamot, ang salokot sa kaluwasan anaa sa atong agtang, ug uban sa espada sa Espiritu, nga mao ang pulong sa Dios, kita magagahas sa atong agianan latas sa mga kaulangan ug sa mga kagumoan sa sala. {ABA 427.2}

Nasayud si Pablo nga sa atubangan sa iglesya dihay usa ka panahon sa dakung katalagman. Nahibalo siya nga ang kasaligan ug mainiton nga buhat pagabuhaton niadtong nahibilin nga tagbantay sa mga iglesya; ug siya misulat ngadto kang Timoteo nga nagaingon, “Busa ako magatugon kanimo sa atubangan sa Dios ug ni Ginoong Jesu-Cristo, nga magahukom sa mga buhi ug sa mga patay diha sa Iyang pagpadayag ug sa Iyang gingharian; i\vali ang pulong; may kahigayonan ka o wala; himoa ang pagpamadlong, ang pagsaway, ug ang pagpanambag diha sa tumang pagkamapailubon ug sa pagpanudlo.” {ABA 428.1}

Kining solemni nga mando ngadto sa usa nga hilabihan kamasibuton ug kamatinumanon sama kang Timoteo maoy usa ka malig-on nga pamatuod sa kahinungdanon ug sa kaakohan sa buhat sa ministro sa maayong balita. Sa gipatawag si Timoteo sa atubangan sa hukmanan sa Dios, si Pablo nagmando kaniya sa pagwali sa pulong, dili ang mga panultihon sa mga batasan sa mga tawo; nga maandam sa pagsaksi alang sa Dios sa bisan unsa nga panahon nga may higayon—sa atubangan sa dagkung pundok sa katawhan ug sa gagmay nga mga pundok, diha sa dalan ug diha sa abohan, ngadto sa mga higala ug sa mga kaaway, bisan diha sa kahilwasan o mabatang sa kalisdanan ug sa katalagman, sa kaulawan ug sa kapildihan. {ABA 428.2}

Sa kahadlok nga ang maaghop ug manunoton nga taras ni Timoteo magadala kaniya sa paglikay sa usa ka importante kaayo nga bahin sa iyang buluhaton, gitambagan siya ni Pablo nga magmatinumanon sa pagbadlong sa sala ug bisan sa pagkasaba nga may kahait ngadto kanila nga sad-an sa dagkung mga kadaot. Apan bisan pa niini iya kining buhaton “uban taas nga pagpailub ug sa pagtulon-an.” Iyang ipadayag ang pailub ug ang gugma ni Cristo, nga magapatin-aw ug magapatuman sa iyang mga badlong pinaagi sa mga kamatuoran sa pulong. {ABA 428.3}

Ang pagdumot ug ang pagbadlong sa sala, ug sa maong higayon magpakita sa kaluoy ug kalumo maoy usa ka malisud nga buluhaton. Sa magadugang ang kainiton sa atong kaugalingong panlimbasug sa pagdangat sa kabalaan sa kasingkasing ug sa kinabuhi, magadugang usab ug kahait ang atong pag-ila sa sala ug magadugang kadisidido ang atong dili pag-uyon sa bisan unsa nga pagdpas gikan sa matarung. Kita kinahanglan magbantay batok sa labihanay nga kipig-ot ngadto

sa nakasala, apan kinahanglan usab lata magmabinantayon nga dili nato mataligam-an ang pagkahilabihan ka daotan sa sala. Gikinahanglan ang pagpakita sa pailub ug sa gugma nga

sama sa iya ni Cristo alang sa usa nga nakasala, apan aduna usab ing katalagman ang pagpakita sa hilabihan ka daku nga pagpasagad sa iyang sayop nga siya magahangad sa iyang kaugalingon nga dili angay sa pagbadlong, ug tungod niini isalikway kini ingon nga wala kinahanglana ug dili makatarunganon. {ABA 428.4}

Usahay ang mga ministro sa maayong balita makahimo ug dakung kadaot pinaagi sa pagtugot sa ilang pailub ngadto sa nakasala nga mounlod ngadto sa pagpasagad sa mga sala ug bisan pa gani moapil diha kanila. Sa ingon mini madala sila sa pagpamalibad ug sa pagtabontabon sa gisaway sa Dios, ug tapus sa usa ka panahon mabutaan sila pag-ayo nga ila na hinuon gidayeg ang mga tawo kinsa nagasugo ang Dios kanila sa pagbadlong. Siya nga nahabolan sa iyang espirituhanon nga mga panabut mngod sa makasasala nga pagpanunot ngadto kanila nga gisaway sa Dios, sa dili madugay makahimo ug daku pa nga sala pinaagi sa pagkapig-ot ug sa pagkapintasan ngadto kanila nga giuyonan sa Dios. {ABA 429.1}

Tungod sa garbo sa tawhanon nga kaalam, mngod sa yubit sa inpluwensya sa Balaang Espiritu, ug mngod sa pagkawala makagusto alang sa mga kamatuoran sa pulong sa Dios, daghan ang magpaila nga sila mga Cristohanon, ug nagbati nga sila takus makamdlo sa uban, madala sa pagliso halayo gikan sa mga kinahanglanon sa Dios. Si Pablo mipahayag ngadto kang Timoteo nga nagingon, “Nagasingabut ang panahon nga ang mga tawo magadumili sa pagpaminaw sa matarung pagtulun-an, hinonoa aron sa pagtagbaw sa ilang kaugalingong mga pangibug, sila magaalirong ug mga magtutudlo nga magahapohap kanila sa ilang nanagkatol nga mga dalunggan, ug ilang ilingiw ang ilang mga dalunggan gikan sa kamatuoran ug ipaabong ngadto sa tinomotumo nga mga sugilanon.” {ABA 429.2}

Ang apostol wala magpasabut dinhi ngadto sa nagpadayag nga dili relihiyoso kondili ngadto sa nag-angkon nga mga Cristohanon nga naghimo sa ilang kagustohan nga ilang giya, ug sa ingon mini sila naulipon sa kaugalingon. Ang maong mga tawo gustong maminaw niadtong mga pagtulon-an lamang nga dili mobadlong sa ilang mga sala o mosaway sa ilang mahigugmaong-sa-kalingawan nga paagi. Sila mapangdol sa dn-aw nga mga pulong sa matinumanong mga ulipon ni Cristo ug magpili ug mga magtutudlo nga modayeg ug moulog-ulog nila. Ug taliwala sa nag-angkon nga mga ministro adunay uban kanila nga nagwali sa mga panahum sa mga tawo inay sa pulong sa Dios. Tungod kay dili sila kasaligan sa gipiyal kanila, ilang dad-on sa pagpahisalaag kadtong naghangad kanila alang sa espirituhanon nga pag-agak {ABA 429.3}

Diha sa mga sugo sa Iyang balaan nga kasugoan, nahatag sa Dios ang usa ka hingpit nga lagda sa kinabuhi; ug Iyang napahayag nga hangtud sa katapusan sa panahon kining sugoa, nga walay pagkausab bisan diha sa usa ka kudlit o tulpok, magpadayon sa iyang

katungod ibabaw sa katawhan. Mianhi si Cristo aron sa pagpadaku sa kasugoan ug maghimo niini nga dungganan. Iyang gipakita nga kini gisukad sa halapad nga patukoranan sa gugma ngadto sa Dios ug gugma ngadto sa tawo, ug nga ang pagsugot sa mga sugo niini mao ang tibuok nga katungdanan sa tawo. Diha sa Iyang kaugalingon nga kinabuhi Iyang gihatag ang usa ka sumbanan sa pagsugot sa sugo sa Dios. Didto sa Wali sa Ibabaw sa Bungtod Iyang gipakita ang pagkaylap sa mga kinahanglanon niini sa saylo pa sa mga buhat sa gawas ug nagaapil pa sa mga hunahuna ug sa mga laraw sa kasingkasing. {ABA 430.1}

Kong pagatumanon ang kasugoan, kini magdala sa mga tawo ngadto sa pagdumili sa "pagkadili diosnon ug sa mga pangibog nga kalibutanon," ug sa "pagkinabuhi nga mapugnganon sa kaugalingon, matarung, ug diosnon dinhi niining kalibutana karon." Tito 2:12. Apan ang kaaway sa tanang pagkamatarung nakabihag sa kalibutan ug midala sa mga lalaki ug sa mga babaye sa pagsupil sa kasugoan. Ingon sa nakita ni Pablo, daghang mga tawo ang miliso gikan sa tin- aw, ug masusihon nga mga kamatuoran sa pulong sa Dios ug nagpili ug mga magtutudlo nga mopresentar ngadto kanila sa mga tinomo- tumo nga mga sugilanon nga ilang nagustohan. Taliwala sa mga ministro ug sa mga katawhan daghan ang nagayatak ilalom sa ilang mga dil sa mga sugo sa Dios. Tungod niini nainsulto ang Magbubuhat sa kalibutan, ug mokatawa si Satanas sa kadaugan sa iyang mga laraw. {ABA 430.2}

Uban sa nagatubo nga pagsukol sa kasugoan sa Dios adunay nagatubo nga pagkawalay gana sa tinohoan, pagtubo sa garbo, sa gugma sa kalingawan, sa pagsukol sa mga ginikanan, ug sa pagpatuyang sa kaugalingon; ug ang mga mahunahunaon nga mga tawo sa bisan diin mahingawaon nga nagapakisayud, Unsa man ang daotan? Ang tubag makaplagan diha sa tambag ni Pablo ngadto kang Timoteo nga nagaingon, "Iwali ang pulong." Diha sa Biblia makaplagan ang luwas lamang nga mga prinsipyo sa pagbuhat. Kini mao ang hulad nga sinulat sa kabubut-on sa Dios, nga mao ang usa ka pagpahayag sa diosnon nga kaalam. Kini nagabukas ngadto sa panabut sa tawo sa dagkung mga gumonhap sa kinabuhi, ug ngadto sa tanan nga mopatoo sa iyang mga sugo, kini magmatuod sa usa ka walay pagkasayop nga giya, nga magaagak kanila gikan sa pagusik-usik sa ilang mga kinabuhi diha sa sayop nga pagkatudlo nga panlimbasug. {ABA 430.3}

Gipahibalo sa Dios ang Iyang kabubut-on, ug maoy usa ka kabuang alang sa tawo nga magsukna sa nakagula gikan sa Iyang mga ngabil. Tapus makasulti ang Dili Matugkad nga Kaalam, wala nay maduhaduhaon nga mga pangutana nga pagahusayon sa tawo, wala nay nagaduhaduha nga mga kalagmitan nga iyang pagapaigoon. Ang tanan nga gikinahanglan lamang kaniya mao ang usa ka walay lipodlipod ug mainiton nga pag-uyon diha sa matin-aw nga kabubut- on sa Dios. Ang pagkamasinugtanon mao ang kinatas-ang diktar sa kaisipan ingon man sa tanlag. {ABA 431.1}

Mipadayon si Pablo sa iyang mando nga nagaingon: “Magbantay ka diha sa tanang mga butang, antosa ang mga kasakitan, buhata ang katungdanan sa usa ka ebanghelista, himoa ang hingpit nga kahimatuoran sa imong pangalagad.” Hapit na matapus ang kinabuhi ni Pablo, ug siya nagtinguha nga si Timoteo maoy mokuha sa iyang dapit, nga magabantay sa iglesya gikan sa tinomutumo nga mga sugilanon ug sa mga erehiya nga pinaagi niini, sa daghang mga paagi, ang kaaway magapaningkamot sa pagdaldal kanila gikan sa katin-aw sa maayong balita. Iyang gitambagan siya sa paglikay sa tanang mga buhat nga kalibutanon ug sa mga kalambigitan nga makapugong kaniya gikan sa pagtugyan sa bug-os niyang kinabuhi ngadto sa iyang buhat alang sa Dios; sa pag-antos uban sa kasaya sa mga pagsupak, sa pagpakaulaw, ug sa panglutos nga niini napadayag ang iyang pagkamatinumanon; sa paghimo ug hingpit nga kapanghimatuoran sa iyang pagkaministro pinaagi sa paggamit sa tanang mga paagi nga iyang maabut sa paghimo ug maayo ngadto kanila nga gipakamatyan ni Cristo. {ABA 431.2}

Ang kinabuhi ni Pablo maoy usa ka panig-ingnan sa mga kamatuoran nga iyang gitudlo, ug dinhi niini nagagumikan ang iyang kamatuoran nga iyang gitudlo, ug dinhi mini nagagumikan ang iyang gahum. Ang iyang kasingkasing napuno sa usa ka halalom, ug makanunayon nga pagbati sa iyang kaakohan, ug mngod niini siya nagbuhat sa suod nga panaghiusa Kaniya nga mao ang tinubdan sa hustisya, sa kaluoy, ug sa kamatuoran. Migunit siya sa krus ni Cristo ingon nga mao lamang ang iyang garantiya sa kalampusan. Ang iyang gugma sa Manluluwas mao ang walay kamatayon nga hinungdan nga nakapatindog kaniya diha sa iyang mga pagpakigbisog batok sa daotan, ug samtang anaa sa pagalagad ni Cristo mipadayon siya sa unahan batok sa pagkadili mahigalaon sa kalibutan ug sa pagsupak sa iyang mga kaaway. {ABA 431.3}

Ang gikinahanglan sa iglesya niining mga adlaw sa katalagman mao ang usa ka panon sa mga magbubuhat, kinsa nga sama ni Pablo nag-edukar sa ilang kaugalingon alang sa pagkamapuslanon, nga may halalom nga kasinadan diha sa mga butang sa Dios, ug napuno sa pagkamaimton ug kasibut. Gikinahanglan ang binalaan ug nagsakripisyo-sakaugalingon nga mga katawhan; mga katawhan nga dili molikay sa mga pagsulay ug sa kapangakohan; mga katawhan nga mga maisug ug madnuoron; mga katawhan nga sa ilang mga kasingkasing nahulma si Cristo “ang paglaum sa himaya,” ug kinsang mga ngabil nga gihikap sa balaang kalayo “mowali sa pulong.” Tungod sa kakulang sa maong mga magbubuhat maluya ang kawsa sa Dios, ug ang makamatay nga mga sayop, sama sa usa ka hilo nga makapatay, hugawan ang mga batasan ug laragon ang mga paglaum sa usa ka dakung bahin sa kaliwat nga tawhanon. {ABA 432.1}

Samtang ang madnumanon, ug nahago-sa-buhat nga mga magdadala sa bandila nagatahan sa ilang mga kinabuhi alang sa kamatuoran, kinsa man ang mokuha sa ilang dapit? Ang atong batan- ong mga lalaki modawat ba sa balaang pagpiyal nga diha sa mga

kamot sa ilang mga amahan? Nagapangandam ba sila sa pagsangkap sa mga bakante nga nahimo mngod sa kamatayon sa mga matinumanon? Panumbalingon ba ang mando sa apostol, patalinghugan ba ang pagtawag ngadto sa katungdanan taliwala sa mga hulhog ngadto sa kadalo ug sa ambisyon nga nagahaylo sa mga kabatan-onan? {ABA 432.2}

Gitapus ni Pablo ang iyang sulat uban sa personal nga mga mensahe ngadto sa nagkalainlain nga tawo ug gisubli pag-usab ang dinalian nga hangyo nga paanhaon niya si Timoteo sa labing madali, nga kong mahimo sa dili pa moabut ang tingtugnaw. Naghisgut siya mahitungod sa iyang kamingaw, tungod sa pagbiya sa uban sa iyang mga kahigalaan ug sa gikinahanglan nga pagkawala sa uban; ug basin unya ug magduhaduha si Timoteo, tungod sa kabalaka nga ang iglesya sa Efeso magkinahanglan sa iyang mga buhat, si Pablo nagpahibalo nga iya nang gipadala si Tiquico sa pagkuha sa iyang dapit. {ABA 432.3}

Tapus sa iyang paghisgut mahitungod sa talan-awon sa paghusay niya sa atubangan ni Nero, sa pagbiya sa iyang mga kaigsoonan, ug sa nagasustinir nga grasya sa usa ka Dios nga nagatuman sa palkigsaad, gitapus ni Pablo ang iyang sulat pinaagi sa pagtugyan sa iyang hinigugma nga Timoteo ngadto sa pagbantay sa Pangulo nga Magbalantay, kinsa, nga bisan pa ug magkasakit ang mga katabang nga mga magbalantay sa mga karnero, sa gihapon Siya magabantay sa Iyang panon. {ABA 433.1}

Kapitulo 49 – GIHUKMAN SA KAMATAYON

Sulod sa katapusan nga paghusay ni Pablo sa atubangan ni Nero, hilabihan nga pagkaimpresar sa emperador sa gahum sa mga pulong sa apostol nga iyang gilangan ang pagpakanaug sa hukom, nga wala maghukom nga walay sala o naghukom nga sad-an ang sinumbong nga ulipon sa Dios. Apan sa wala madugay ningbalik ang daotan nga tuyo sa emperador batok ni Pablo. Sa kapungot wala siya makapugong sa pagkaylap sa tinohoan nga Cristohanon, bisan diha sa panimalay sa emperador, gitinguha niya nga sa dihadiha nga adunay usa ka daw makatarunganon nga pasumangil nga makaplagan, ang apostol kinahanglan pagapatyon. Sa wala madugay sa ulahi gipakanaug ni Nero ang hukom nga si Pablo pagapatyon sa kamatayon sa usa ka martir. Tungod kay dili man mahimo nga saldton ang usa ka Romanhon nga lungsoranon, siya gihukman nga punggutan sa ulo. {ABA 434.1}

Sa usa ka sekreto nga paagi si Pablo gidala ngadto sa dapit diin siya pagapunggutan sa ulo. Pipila lamang ka mga tumatan-aw ang gitugotan sa pagsaksi, kay ang iyang mga manlulutos nga nahadlok sa gidak-on sa iyang inpluwensya, nangahadlok nga may mga kinabig pa nga madaug ngadto sa Cristiyanismo pinaagi sa mga talan-awon sa iyang kamatayon. Apan bisan pa sa pating nga mga sundalo nga nagtambong ug nag-atiman kaniya nagpatalinghug sa iyang mga pulong ug uban sa katingala nakakita kaniya nga malipayon ug nagmaya pa diha sa pagpaabut sa kamatayon. Ngadto sa uban nga nakasaksi sa iyang kamatayon nga gimartir, ang iyang espiritu sa pagpasaylo ngadto sa mga magpapatay kaniya ug ang iyang walay pagduhaduha nga pagsalig kang Cristo hangtud sa iyang katapusan, nagmatuod sa usa ka alimyun sa kinabuhi ngadto sa kinabuhi. Daghan ang mingdawat sa Manluluwas sa giwalihan ni Pablo, ug sa wala madugay sa walay kahadlok nagsilyo sa ilang pagtoo sa ilang dugo. {ABA 434.2}

Hangtud sa iyang katapusang takna ang kinabuhi ni Pablo nagpanghimatuod ngadto sa kamatuoran sa iyang mga pulong ngadto sa mga taga-Corinto nga nagingon: “Ang Dios, nga nagsugo sa kahayag sa pagsidlak gikan sa kangitngit, nagasidlak dinhi sa among mga kasingkasing aron sa paghatag sa kahayag sa kahibalo mahitungod sa himaya sa Dios nga anaa sa nawong ni Jesu-Cristo. Apan ania kanamo kining maong bahandi diha sa yutaon nga mga sudlanan, aron sa pagpadayag nga ang labawng gahum iya sa Dios, ug dili gikan sa among kaugalingon. Kami ginasakit sa tanang paagi, apan wala manghiubos; nangalibog, apan wala kawad-i sa paglaum; ginalutos, apan wala ikapanugyan; gipamunalan hangtud sa pagkapukan, apan wala mangalaglag; sa kanunay ginasagukom namo dinhi sa lawas ang kamatayon ni Jesus, aron ang kinabuhi ni Jesus magadayag usab dinhi sa among mga lawas.” 2 Corinto 4:6-10. Ang iyang katakus wala diha sa iyang kaugalingon, apan diha sa presensya ug sa ahensya sa langitnong Espiritu nga nagpuno sa iyang kalag ug nagdala sa matag hunahuna ngadto sa pagpasakop sa kabubut-on ni Cristo.

Ang manalagna nagpahayag nga nagingon: “Pagabantayan Mo siya diha sa pakigdait nga hingpit, kansang hunahuna sa kanunay anaa Kanimo: tungod kay siya nagasalig Kanimo.” Isaias 26:3. Ang pakigdait nga natawo sa langit nga nakita diha sa nawong ni Pablo nakadaug ug daghang mga kalag ngadto sa maayong balita. {ABA 434.3}

Gidala ni Pablo uban kaniya ang kinaiya sa langit. Ang tanan nga nakauban niya nagbati sa inpluwensya sa iyang paghiusa ni Cristo. Ang kamatuoran nga ang iyang kaugalingon nga kinabuhi naghulagway sa kamatuoran nga gimantala niya naghatag ug madanihong gahum sa iyang giwali. Ania dinhi ang gahum sa kamatuoran. Ang wala tuni, ug wala tuyoa nga inpluwensya sa usa ka balaan nga kinabuhi mao ang labing makadadani nga sermon nga ikahatag uyon sa Cristianismo. Ang pangatarungan, bisan sa diha nga kini dili malilwat, magahagit lamang sa pagsupak; apan ang usa ka diosnon nga panig-ingnan may gahum nga dili mahimo ang pagsupak sa kinatibuk-an. {ABA 435.1}

Ang apostol nawad-an sa paghunahuna sa iyang kaugalingon nga nagkahaduul nga mga pag-antos diha sa iyang kahingawa alang kanila nga hapit na niya biyai nga makasagubang sa mga pag-ayad, sa pagdumot, ug sa panglutos. Ang pipila ka mga Cristohanon nga ningkuyog kaniya ngadto sa dapit nga patyanan, iyang gipaning- kamutan sa pagpalig-on ug sa pagpadasig pinaagi sa pagsublisubli sa mga saad nga gihatag alang kanila nga ginalutos tungod ug alang sa pagkamatarung. Iyang gipasaligan sila nga walay mapakyas sa tanan nga gisulti sa Ginoo mahitungod sa Iyang ginalutos ug matinumanong mga anak. Sulod sa usa ka panahon tingali sila anaa sa kabug-at pinaagi sa daghang mga panulay; tingali sila mahimong mga hangol sa yutan-on nga mga kahayahay; apan mapadasig nila ang ilang mga kasingkasing sa kasigurohan sa pagkamatinumanon, nga magaingon, “Ako nakaila Kaniya nga akong gituohan ug ako nadani sa pagtoo nga Siya takus makabantay sa butang nga akong gitugyan nganha Kaniya.” 2 Timoteo 1:12. Sa dili madugay ang gabii sa pagsulay ug sa pag-antos matapus na, ug unya mobanagbanag ang malipayon nga kabuntagon sa kalinaw ug sa hingpit nga adlaw. {ABA 435.2}

Ang apostol nagalantaw ngadto sa dakung unahan, dili inubanan sa pagkawalay kasigurohan o sa kahadlok, kondili sa malipayong paglaum ug sa gipangandoy nga pagpaabut. Samtang siya nagtindog didto sa dapit pagakamatyan ingon nga usa ka martir iyang nakita dili ang espada sa birdugo o sa yuta nga dili madugay magadawat sa iyang dugo; siya nagtutok sa itaas lusot sa malinawong asul nga langit niadtong adlawa sa tinginit ngadto sa trono sa Dios. {ABA 436.1}

Kining maong tawo sa pagtoo nagatutok sa hagdanan sa panan- awon ni Jacob, nga nagpresentar ni Cristo, nga nagdugtong sa yuta ngadto sa langit, ug sa tawo nga may katapusan ngadto sa Dios nga walay katapusan. Nalig-on ang iyang pagtoo samtang iyang gihinumduman ang pagsalig sa mga patriarka ug sa mga manalagna ngadto sa Usa nga

mao ang iyang suportar ug kalipay, alang Kaniya nga gitugyan niya ang iyang kinabuhi. Gikan niining balaang mga tawo kinsa, nga sa nagkahubadhubad ang mga kasiglohan nakapanghimatuod alang sa ilang pagtoo, iyang nadungog ang pasalig nga ang Dios matinuoron. Ang iyang mga masigka-apostol, kinsa, nga aron sa pagwali sa maayong balita m Cristo, nanglakaw sa pagtagbo sa relihiyosong mga panatiko ug sa paganong pagpatuotoo, sa panglutos, ug sa pagtamay, nga wala mag-isip nga mahal kanila ang ilang mga kinabuhi aron ilang ikapabansiwag sa itaas ang kahayag sa krus sa taliwala sa mangitngit nga mga kalibugan sa pagkawalay pagtoo kini sila iyang nadunggan nga nagasaksi kang Jesus ingon nga Anak sa Dios, ang Manluluwas sa kalibutan. Gikan sa sakitanan sa mga sinakit, gikan sa mga usok-sunoganan, sa atub, gikan sa mga lungib ug sa mga langub sa yuta, dihay iyang nadungog nga singgit sa kadaugan sa martir. Iyang nadungog ang pagsaksi sa malahutayon nga mga kalag, kinsa, bisan kabus, hinampak, sinakit, apan bisan pa niini nagpaldta sa walay kahadlok ug solemni nga pagpanghimatuod alang sa pagtoo, nga nagpahayag, “Nakaila ako sa akong gitoohan.” Kini sila, nga nagtugyan sa ilang mga kinabuhi alang sa pagtoo, nagpahibalo ngadto sa kalibutan nga Siya nga ilang ginatoohan takus makaluwas kutob sa maabut. {ABA 436.2}

Sa nalukat pinaagi sa paghalad ni Cristo, sa nahugasan gikan sa sala diha sa Iyang dugo, ug sa nasul-oban sa Iyang pagkamatarung, si Pablo may pagsaksi diha sa iyang kaugalingon nga ang iyang kalag bililhon diha sa panan-aw sa iyang Manunubos. Ang iyang kinabuhi natago uban ni Cristo diha sa Dios, ug siya nakabig sa pagtoo nga Siya nga nakabuntog sa kamatayon takus sa pagbantay sa natugyan sa gipiyal Kaniya. Ang iyang kaisipan makasabut sa saad sa Manluluwas nga nagaingon, “Pagabanhawon ko siya sa kaulahian nga adlaw.” Juan 6:40. Ang iyang mga hunahuna ug mga paglaum nasentro diha sa ikaduhang pag-anhi sa iyang Ginoo. Ug sa gihuyad sa birdugo ang espada ug ang mga landong sa kamatayon mitikyop sa martir, ang iyang kinatapusang hunahuna ninglukso sa unahan, sama sa iyang kinaunhang pagahimoon diha sa dakung pagpangbanhaw, aron sa pagsugat sa Maghahatag-sa-kinabuhi, nga maoy moabiabi kaniya aron sa pagpahimulos sa kalipay sa mga pinanalanginan. {ABA 437.1}

Hapit sa kaluhaan ka mga siglo ang nakalabay sukad naula ni Pablo ang iyang dugo ingon nga usa ka saksi alang sa pulong sa Dios ug sa pagpanghimatuod ni Jesu-Cristo. Walay matinumanon nga mga kamot ang nagtala alang sa mga kaliwatan nga umalabut sa katapusan nga mga hugna sa kinabuhi mining balaan nga tawo, apan ang Tuga sa Espiritu Santo maoy nagpreserbar alang kanato sa iyang himalatyon nga pagpanghimatuod. Sama sa usa ka ganay sa trumpeta ang iyang tingog milanog latas sa tanan nga mga katuigan sukad niadtong higayona, nga nagapasibut pinaagi sa iyang kaugalingong kaisug sa linibo nga mga saksi alang kang Cristo ug nagahumpay sa linibo nga nasubo nga mga kasingkasing sa lanog sa iyang kaugalingong madaugon nga kalipay nga nagaingon: “Ako

andam na nga igahalad, ang panahon sa akong paggikan nahiabut na. Gibugno ko na ang maayong pakigbugnoay, natapus ko na ang akong pagdalagan sa lumba, gikabantayan ko ang pagtoo, sukad karon adunay gitagana alang kanako nga purongpurong sa pagkamatarung nga niadto unyang adlawa iganti kanako sa Ginoo, ang matarung nga maghuhukom, ug dili lamang kanako ra kondili usab sa tanang mga nagahigugma sa iyang pagpadayag.” 2 Timoteo 4:6-8. {ABA 437.2}

Kapitulo 50 – ANG USA KA MATINUMANONG UBOS NGA MAGBALANTAY SA KARNERO

Gamay ra nga hisgut ang gihimo diha sa basahon sa mga Buhat mahitungod sa buhat ni apostol Pedro. Sulod sa nagkapuliki nga mga mig sa ministeryo nga misunod sa pagbubu sa Espiritu sa Adlaw sa Pentecostes, siya maoy kauban sa naningkamot pagayo sa pagkab-ot sa mga Judiyo nga mianha sa Jerusalem aron sa pagsimba sa panahon sa mga tinuig nga mga pangilin. {ABA 439.1}

Samtang ang gidaghanon sa mga magtotoo napilopilo ang pagdaghan diha sa Jerusalem ug diha sa ubang mga dapit nga naduaw sa mga mensahero sa krus, ang mga talento ni Pedro nagmatuod sa daku kaayo nga bili ngadto sa unang Cristohanon nga iglesya. Ang inpluwensya sa iyang pagpanghimamod mahitungod kang Jesus nga Nazaretnon ningkanap sa halayo kaayo. Gitongtong kaniya ang dobli nga kapangakohan. Gidala niya ang dili kaduhaduhaan nga pagsaksi mahitungod sa Mesias sa ambangan sa mga dili madnoohon, nga nagapangabudlay nga mainiton alang sa pagkabig kanila; ug sa samang higayon siya nagbuhat sa usa ka pinasahi nga buhat alang sa mga magtotoo, nga nagpalig-on kanila diha sa pagtoo ni Cnsto. {ABA 439.2}

Si Pedro nakadawat sa iyang pagtawag sa pagbuhat ingon nga usa ka ubos nga magbalantay sa mga karnero tapus siya nadala ngadto sa pag-ayad sa kaugalingon ug ngadto sa bug-os nga pagsalig sa diosnon nga gahum. Si Cristo nakaingon ngadto kang Pedro, sa wala pa siya makalimud Kaniya, “Sa diha nga mahibalik na ikaw Kanako, ligona ang imong mga igsoon.” Lucas 22:32. Kining maong mga pulong mga makahuloganon mahitungod sa halapad ug sa masangputon nga buhat nga ipabuhat mining maong apostol diha sa umalabut alang kamla nga moduul sa pagtoo. Alang ning maong buluhaton, ang kaugalingon nga eksperensya ni Pedro mahitungod sa sala ug sa pag- antos ug sa paghinulsol maoy nag-andam niya niini. Diha na siya makahibalo sa pagkakinahanglan sa pagsalig diha kang Cristo, sa nahibaloan na niya ang iyang kaluyahon. Taliwala sa bagyo sa panulay diha na siya makasabut nga ang tawo makalakaw lamang nga luwas samtang diha sa hingpit nga walay pagsalig sa kaugalingon siya magasalig sa Manluluwas. {ABA 439.3}

Niadtong katapusang pakigtagbo ni Cristo sa Iyang mga tinon-an didto sa daplin sa dagat, si Pedro, nga gisulayan sa makatulo sublia nga pangutana nga, “Gihigugma mo ba Ako?” (Juan 21:15-17.), nahibalik ngadto sa iyang dapit taliwala sa Napulo’g duha. Ang iyang buluhaton nga natudlo kaniya mao ang pagpakaon sa panon sa Ginoo. Karon, nga nahibalik siya ug nadawat, dili lamang siya maninguha sa pagluwas niadtong anaa pa sa gawas sa toril, kondili mahimo siyang usa ka magbalantay sa mga karnero. {ABA 440.1} Gihisgutan ni Cristo ngadto kang Pedro ang usa lamang ka kondisyon sa pagalagad—

”Gihigugma mo ba Ako?” Mao kini ang labing hinungdanon nga kinahanglan. Bisan pa si Pedro anaa sa tanang uban nga mga kasarang, apan wala kaniya ang gugma ni Cristo dili siya mahimong usa ka matinumanon nga magbalantay sa mga karnero sa panon sa Dios. Ang kahibalo, ang pagkamanggiloy- on, ang kamaayong mamolong, ang kasibut,— kining tanan mga hinungdanon diha sa maayong buhat; apan kong wala ang gugma ni Cristo diha sa kasingkasing, ang buluhaton sa usa ka Cristohanon nga ministro maoy usa ka kapakyasan. {ABA 440.2}

Ang gugma ni Cristo dili usa ka sugmatsugmat nga pagbati, kondili usa ka buhi nga prinsipyo, nga ipaila ingon nga usa ka gahum nga nagpuyo diha sa kasingkasing. Ang Ginoo magapahimutang sa padk sa Iyang pag-uyon sa buhat kong ang taras ug ang pamayhon sa magbalantay sa mga karnero maoy usa ka panig-ingnan sa kamatuoran nga iyang gipasiugda. Ang magbalantay ug ang panon mahimong usa, nga nahiusa pinaagi sa ilang dinoyugan nga paglaum diha kang Cristo. {ABA 440.3}

Ang paagi sa pagdumala sa Manluluwas kang Pedro may usa ka leksyon alang kaniya ug sa iyang mga igsoon. Bisan pa nga gilimud ni Pedro ang iyang Ginoo, ang gugma ni Jesus nganha kaniya wala gayud mapid-ok. Ug samtang ang apostol magakoha sa buluhaton sa pagpangalagad sa pulong ngadto sa uban, ipasugat niya ang malapason uban sa pailub, sa kaluoy, ug sa mapinasayloon nga gugma. Nga nagahinumdum sa iyang kaugalingong kaluyahon ug kapakyasan, ipadumala niya ang mga karnero ug ang mga nating kamero nga gitugyan sa iyang pag-atiman sa ingon kalumo sa pagdumala ni Cristo kaniya. {ABA 440.4}

Ang mga tawo, nga sa ilang kaugalingon paladaot, malagmit modumala nga walay kalumo sa gisulayan ug sa masalaypon. Sila dili makabasa sa kasingkasing; wala nila masayri ang pagpakigbisug ug ang kasakit mini. Kinahanglan sila makakat-on mahitungod sa badlong nga gugma, mahimngod sa makasamad nga hapak nga makaayo, ug mahitungod sa pasidaan nga nagasulti sa paglaum. {ABA 441.1}

Sa tibuok niyang pagpangalagad, sa madnumanon gibantayan ni Pedro ang panon nga gipiyal nganha kaniya, ug sa ingon mini nagmatuod sa iyang kaugalingon nga takus sa sugo ug sa kaakohan nga gihatag kaniya sa Manluluwas. Sa kanunay iyang gituboy si Jesus nga Nazaretnon ingon nga mao ang Paglaum sa Israel, ang Manluluwas sa katawhan. Iyang gipahiuyon ang iyang kaugalingon nga kinabuhi ilalom sa disiplina sa Agalong Magbubuhat. Sa tanang mga paagi nga sulod sa iyang kagahum iyang gipaningkamutan ang pag-edukar sa mga magtotoo alang sa aktibo nga pagalagad. Ang iyang diosnon nga pamg-ingnan ug ang iyang walay pagkakapoy nga kalihokan nakadasig sa daghang mga batan-ong lalaki nga masaaron sa paghatag sa ilang kaugalingon nga bug-os ngadto sa buhat sa ministeryo. Sa naghubadhubad ang panahon, ang inpluwensya sa apostol mitubo

ingon nga tigpanudlo ug pangulo; ug samtang siya wala gayud kawad-i sa iyang lulan sa pagpangabudlay ilabina alang sa mga Judiyo, apan siya nagdala usab sa iyang pagpanghimatuod sa daghang mga kayutaan ug nagpalig-on sa pagtoo sa katawhan diha sa maayong balita. {ABA 441.2}

Sa ulahing mga tuig sa iyang pagpangalagad, si Pedro nadasig sa pagsulat ngadto sa mga magtotoo nga "nagkatibulaag sa tibuok Ponto, sa Galacia, sa Capadocia, sa Asia, ug sa Bidnia." Ang iyang mga sulat mao ang paagi sa pagpabuhi sa kaisug ug sa pagpalig-on sa pagtoo sa nagaantos sa pagsulay ug sa kasakitan, ug nagpabag-o sa maayong mga buhat nila nga pinaagi sa nagkalainlaing mga panulay nahimutang sa katalagman nga makabuhi sa ilang paggumt sa Dios. Kining maong mga sulat nagpaila sa padk nga nasulat sa usa ka tawo nga diha kaniya ang mga pag-antos ni Cristo ug Iya usab nga kalipay midaghan; sa usa kang kinsang dbuok nga galamhan nausab pinaagi sa grasya, ug kinsang paglaum sa kinabuhi nga dayon nasiguro ug napiho. {ABA 441.3}

Diha sa sinugdanan gayud sa iyang nahauna nga sulat ang tigulang nga ulipon sa Dios nagpahinungod ngadto sa iyang Ginoo sa usa ka pagpasidungog sa pagdayeg ug sa pagpasalamat nga nagingon: "Dalayegon ang Dios ug Amahan sa atong Ginoong JesuCristo," siya mituaw, "nga mngod sa Iyang dakung kaluoy kita Iyang gianak pag-usab ngadto sa usa ka buhing paglaum pinaagi sa pagkabanhaw ni Jesu-Cristo gikan sa mga patay, ug ngadto sa usa ka panolundon nga dili madunot, dili mabuling, dili malawos, ginatipigan didto sa langit alang kaninyo nga ginabantayan sa gahum sa Dios pinaagi sa pagtoo alang sa kaluwasan nga andam na aron igapadayag unya sa kinaulahiang panahon." {ABA 442.1}

Dinhi niining paglaum mahitungod sa usa ka siguro nga panolundon sa yuta nga nabag-o, nangalipay ang karaang mga Cristohanon, bisan diha sa mga panahon sa mapigot nga pagsulay ug pagsakit. "Igakalipay ninyo ug daku, bisan mod nga karon inyong pagaantoson sa makadiyut ang nagkalainlaing pagsulay: aron ang pagkadnuod sa inyong pagtoo, nga labi pang bililhon kay sa bulawan nga ginasulayan pinaagig kalayo bisan mod kini madugta ra, mosangput ngadto sa pagdalayeg ug paghimaya ug pagpasidungog kaninyo inigpadayag na unya kang Jesu-Cristo: bisan mod kamo wala makakita Kaniya, kamo nagahigugma kaniya,...nagakalipay kamo sa labihan gayud nianang dili ikaasoy nga kalipay ug puno sa himaya. Ingon nga sangputanan sa inyong pagsalig kamo managpakabaton sa kaluwasan sa inyong mga kalag." {ABA 442.2}

Ang mga pulong sa apostol nasulat alang sa pagmaymay sa mga magtotoo sa tanang kamigan, ug may pinasahi silang kahulogan alang sa nagapuyo sa panahon sa diha nga "ang katapusan sa tanang mga butang nagkahiduul na." Ang iyang mga tambag ug mga pasidaan, ug ang iyang mga pulong sa pagtoo ug kadasig, gikinahanglan sa tagsatagsa ka

kalag nga gustong mopalungtad sa iyang pagtoo nga “malig-on hangtud sa katapusan.” Hebreohanon 3:14. {ABA 442.3}

Ang apostol naninguha sa pagtudlo sa mga magtotoo kong unsa ka importante ang pagbantay sa hunahuna gikan sa paglaroylaroy ngadto sa mga tema nga ginadili o gikan sa paggasto sa mga kusog diha sa mga butang nga walay hinungdan. Kadtong dili gustong mahulog nga tukbonon sa mga bitik ni Satanas kinahanglan magbantay pag- ayo sa mga agianan sa kalag; kinahanglan ilang likayan ang pagbasa, ang pagtan-aw, o ang pagpatalinghug sa mga butang nga magsugyot sa dili putli nga mga hunahuna. Ang kaisipan dili pasagdan nga maghunahuna nga walay tumong sa bisan unsa nga butang isugyot sa kaaway sa mga kalag. Kinahanglan pagabantayan sa matinumanon ang kasingkasing, kay tingali unya ang mga dautan sa gawas magapukaw sa mga daotan nga anaa sa sulod, ug ang kalag magalaroylaroy diha sa kangitngitan. “Andama ninyo ang inyong mga salabutan,” si Pedro nusulat, “magmaayo kamo ug panimuot, ug laumi ninyo sa hingpit ang grasya nga igahatag kaninyo inigpadayag unya kang Jesu-Cristo;...ayaw na kamo pagpahiuyon sa mga pangibog nga diha kaninyo kaniadto sa panahon nga wala pa kamoy alamag: apan maingon nga balaan man siya nga nagtawag kaninyo, kinahanglan kamo nga magmabalaanon sa tanan ninyong paggawi; kay ingon sa nahisulat, Kinahanglan kamo magmabalaan; sanglit Ako balaan man.” {ABA 442.4}

“Panaggawi kamo uban sa kahadlok sulod sa panahon sa inyong panimuyo ingon nga mga dumoluong dinhi sa yuta. Kamo sayud nga gikan sa walay hinungdan nga paggawi nga inyong napanuod gikan sa inyong mga ginikanan kamo gitubos, dili pinaagi sa mga butang nga madugta ingon sa salapi ug sa bulawan; kondili sa bililhong dugo ni Cristo, nga daw sa nating karnero nga walay bulingo hugaw: siya gitagana nang daan alang niini bisan sa wala pa ang pagkabuhat sa kalibutan, apan niining kaulahiang mga panahon Siya gikapadayag na tungod kaninyo, pinaagi Kaniya kamo nanagsalig sa Dios nga nagbanhaw Kaniya gikan sa mga patay, ug mihatag Kaniya ug himaya; nga tungod niana ang inyong pagsalig ug paglaum anaa diay sa Dios.” {ABA 443.1}

Kong ang salapi ug bulawan igo pa nga ipalit sa kaluwasan sa mga tawo, pagkasayon ra unta kini mahimo Niya nga nagingon, “Ang salapi Ako man, ug ang bulawan Ako usab.” Haggeo 2:8. Apan pinaagi lamang sa bililhong dugo sa Anak sa Dios nga ang malapason malukat. Ang piano sa kaluwasan gipahiluna diha sa halad. Nagsulat si apostol Pablo nga nagingon, “Kamo nasayud na sa grasya sa atong Ginoong Jesu-Cristo, nga bisan tuod Siya dato, Siya nahimong kabus alang kaninyo aron nga pinaagi sa Iyang kakabus kamo mahimong dato.” 2 Connto 8:9. Si Cristo naghatag sa Iyang kaugalingon alang kanato aron nga Iyang malukat kita gikan sa tanang pagkadaotan. Ug ingon nga pinorungpurongang panalangin sa kaluwasan, ang “gasa gikan sa Dios mao ang kinabuhing dayon diha kang Cristo Jesus nga atong Ginoo.” Roma 6:23. {ABA 443.2} “Sa nakita nga inyong naulay

ang inyong mga kalag pinaagi sa inyong pagkamasinugtanon sa kamatuoran alang sa tinuoray nga paghimgugmaay sa mga igsoon," mipadayon si Pedro, "kinahanglan sa kinasingkasing maghigugmaay kamo ang usa ug usa sa mainiton gayud." Ang pulong sa Dios—ang kamatuoran—mao ang sandayong nga pinaagi niini ang Ginoo magpaila sa Iyang Espiritu ug gahum. Ang pagsugot sa pulong makapakita ug bunga sa gikinahanglan nga matang—"ang tinuoray nga gugma sa mga igsoon." Kining mao nga gugma nahimugso sa langit ug magadala ngadto sa hataas nga mga katuyoan ug makiangayon nga mga buhat. {ABA 444.1}

Sa diha nga ang kamatuoran mahimong usa ka prinsipyo nga nagapuyo diha sa kinabuhi, ang kalag "gikaanak pag-usab dili sa binhi nga madunot ra, kondili sa binhi nga walay pagkadunot pinaagi sa buhi ug nagapadayong pulong sa Dios." Kining bag-o nga pagkatawo mao ang pagasangputan sa pagdawat ni Cristo ingon nga Pulong sa Dios. Sa diha nga pinaagi sa Balaang Espintu ang diosnong mga kamatuoran igapasantup diha sa kasingkasing, ang bag-ong mga hunahuna mapukaw, ug ang mga kusog nga kaniadto walay buhat mahigmata sa pagtambayayong sa Dios. {ABA 444.2}

Naingon niini si Pedro ug ang iyang mga masigkatinon-an. Si Cristo mao ang tigpadayag sa kamatuoran ngadto sa kalibutan. Pinaagi Kaniya ang dili madunoton nga binhi ang pulong sa Dios—napugas diha sa mga kasingkasing sa mga katawhan. Apan daghan sa labing bililhong mga leksyon sa Dakung Magtutudlo nga gikasulti ngadto kanila nga wala makasabut kanila. Sa diha, nga sa tapus sa Iyang pagsaka ngadto sa langit, gidala sa Balaang Espiritu ang Iyang mga pagtulon-an ngadto sa paghinumdum sa mga tinon-an, ang ilang nagakatulog nga mga pagbad nahigmata. Ang kahulogan niining maong mga kamatuoran mikidlap diha sa mga kaisipan nila ingon nga usa ka bag-ong mga pinadayag, ug ang kamatuoran, nga pudi ug walay simbog, naghimo ug usa ka dapit alang sa kaugalingon niini. Unya ang kahibulongang eksperensya sa Iyang kinabuhi nahimong ila. Ang Pulong nagpamatuod pinaagi kanila, sa mga tawo nga Iyang tinudlo, ug ilang gimantala ang gamhanan nga kamatuoran, nga nagingon, "Ang Pulong nahimong unod, ug nagpuyo ipon kanamo,... puno sa grasya ug sa kamatuoran." "Ug gikan sa maong pagkapuno niya kaming tanan nanagpakadawat, grasya tungod sa grasya." Juan 1:14, 16. {ABA 444.3}

Ang apostol nagtambag sa mga magturudlo sa pagtoon sa mga Kasulatan, nga pinaagi sa husto nga pagsabut niini, ilang mahimo ang siguro nga buhat alang sa eternidad. Naamgohan ni Pedro nga diha sa eksperensya sa tagsatagsa ka kalag nga mahimong mananaug sa katapusan adunay mga talan-awon sa kalibog ug pagsulay; apan siya nahibalo usab nga ang usa ka pagsabut sa mga Kasulatan makapatakus sa ginasulay sa paghinumdum sa mga saad nga makapalipay sa kasingkasing ug makapalig-on sa pagtoo diha sa Usa nga Makagagahum. {ABA 445.1}

"Ang tanang unod sama sa sagbut," siya mipahayag, "ug ang tanang himaya sa tawo sama sa bulak sa sagbut. Ang sagbut malaya, ug ang bulak niini mapulak: apan ang pulong sa Ginoo magapadayon hangtud sa kahangtoran. Ug mao kini ang pulong nga pinaagi sa maayong balita giwali nganha kaninyo. Busa biyai ninyo ang tanang pagpanghimaraut ug ang tanang limbong ug pagminaut ug kasina, ug ang tanang pagsultig pagdaot sa dungog; ug sama sa mga bata nga bag-o pang nahimugso, tinguhaa ninyo ang espirimhanong gatas nga walay simbug, aron nga pinaagi niini kamo managtubo ngadto sa kaluwasan, sanglit nakaolaw na man kamo sa pagkamapuanguron sa Ginoo." {ABA 445.2}

Daghan sa mga magtutoo nga gitumong ni Pedro sa iyang mga sulat, nammuyo diha sa taliwala sa mga pagano, ug nagagad ug daku ang ilang pagpabilin nga matinuoron sa hataas nga pagtawag sa ilang pangako. Ang apostol nagdasig kanila sa ilang mga katungod ingon nga mga sumosunod ni Cristo Jesus. "Kamo maoy usa ka kaliwatan nga pinili," siya misulat, "usa ka harianon nga pagkasacerdote, usa ka nasud nga balaan, usa ka katawhan nga kaugalingon sa Dios, aron kamo magamantala sa kahibulongang mga buhat Niya nga nagtawag kaninyo gikan sa kangitngit ngadto sa Iyang kadngalahang kahayag: kamadto kamo dili mga katawhan sa Dios, apan karon kamo mga katawhan na sa Dios: kaniadto kamo wala kaloy-i, apan karon kamo ginakaloy-an na." {ABA 445.3}

"Mga hinigugma, mangamuyo ako kaninyo, ingon sa mga dumoluong ug mga langyaw, likaye ang lawasnong mga pangibog nga nagapakig-away batok sa kalag. Magkinabuhi kamo nga maligdong taliwala sa mga Hendl, aron nga bisan pa magaingon sila nga kamo mga mamumuhat ug daotan, mngod sa ilang pagkakita sa inyong mga maayong binuhatan sila magahimaya sa Dios unya sa adlaw sa panudya." {ABA 445.4}

Sa matin-aw giladlad sa apostol ang pagtagad sa mga magtotoo ngadto sa sibil nga mga pagbulot-an: "Magpasakop kamo nga masinugtanon sa tanang tawhanong pagbulotan, tungod sa Ginoo: bisan ngadto sa hari ingon nga maoy labaw sa tanan; o sa mga gobemador nga iyang gipadala aron sa pagsilot niadtong magabuhat ug daotan, ug sa pagdayeg niadtong magabuhat ug maayo. Kay maoy kabubut-on sa Dios nga pinaagi sa pagbuhat ug maayo inyong mapahilum ang pagkawalay alamag sa mga tawong kulangkulang. Magkinabuhi kamo ingon nga mga tawong may kagawasan, lamang dili ninyo paggamiton ang inyong kagawasan ingon nga takuban sa pagbuhat ug daotan: magkinabuhi kamo ingon nga mga ulipon sa Dios. Tahura ang tanang tawo. Higugmaa ang mga kaigsoonan. Kahadloki ang Dios. Pasidunggi ang hari." {ABA 446.1}

Ang mga ulipon gitambagan sa pagpabilin nga sakop sa ilang mga agalon "uban sa bug-os nga pagkamatinahuron; dili lamang sa mga agalon ra nga mga mapuanguron ug maayo ug batasan kondili bisan pa usab kanila nga masuk-anon. Kay kini takus sa pagpasalamat," ang apostol mipatin-aw, "kong ang usa ka tawo, tungod sa iyang kahibalo sa Dios, moantos

sa mga kasakit nga igapahamtang kaniya bisan siya dili sadan. Kay kong kamo makapailub sa mga pagbokbok kaninyo inigpakasala ninyo, unsa. may dalayegon mini? apan kong makapailub man kamo sa diha nga kamo magabuhat ug matarung ug paantuson tungod mini, nan, kamo kahimut-an sa Dios. Kay sa maong paggawi gipanagtawag kamo: maingon nga alang kaninyo miantos man usab si Cristo, nga nagbilin kaninyog usa ka panig-ingnan aron kamo managsunod sa Iyang mga tunob: siya walay nahimo nga pagpakasala, walay hingkaplagang limbong diha sa iyang baba: sa gisultihan Siyag pasipala, wala Siya mobalus sa pagsultig pasipala; sa nag-antos Siya, wala Siya manghulga; hinonoa gisalig lamang Niya ang tanan ngadto Kaniya nga nagapanghukom uban sa katarungan: Siya gayud mao ang midala sa atong mga sala diha sa Iyang lawas ngadto sa kahoy, aron kita mamatay ngadto sa sala, og mabuhi ngadto sa pagkamatarung: pinaagi sa Iyang mga samad kamo nangaayo. Kay sa mga mga karnero kamo kaniadto nanghisalaag; apan karon kamo nahibalik na sa Magbalantay ug sa Magdudumala sa inyong mga kalag." {ABA 446.2}

Gitambagan sa apostol ang mga babaye diha sa pagtoo nga magmapudi diha sa pagsulti ug magmaligdong sa pamisti ug sa panglihok. "Himoa nga ang pagpaanyag sa kaugalingon," siya mitambag, "dili anha sa dayag nga panagway pinaagi sa pagsalapid sa buhok, sa pagdayandayan ug mga alahas nga bulawan, ug sa pagsul- ob ug mga hamiling bisti, kondili anha hinuon sa pagkatawo nga natago sulod sa kasingkasing pinaagi sa dili madunot nga alahas sa maaghop ug malinawon nga espiritu, alahas nga bililhon uyamot sa atubangan sa Dios." {ABA 447.1}

Ang leksyon nagaaplikar sa mga magtotoo sa tanang katuigan. "Pinaagi sa ilang mga bunga mailhan ninyo sila." Mateo 7:20. Ang sa sulod nga dayandayan sa usa ka maaghop ug malinawong espiritu dili kabilhan. Diha sa kinabuhi sa dnuod nga Cristohanon ang dayandayan sa gawas kanunay nga ipahiuyon sa sulod nga kalinaw ug kabalaan. "Kong adunay buot mosunod Kanako," si Cristo miingon, "kinahanglan magdumili siya sa iyang kaugalingon, ug magpas-an siya sa iyang krus, ug magsunod Kanako." Mateo 16:24. Ang pagdumili sa kaugalingon ug ang paghalad magatimaan sa kinabuhi sa Cristohanon. Ang kadnoan nga ang kagustohan nakabig makita diha sa pamisd sa tanan nga naglakaw diha sa dalan nga gibutang alang sa mga linukat sa Ginoo. {ABA 447.2}

Matarung man ang paghigugma sa matahum ug sa pagdnguha niini; apan buot sa Dios nga atong higugmaon ug pangitaon pag-una ang kinatas-an nga katahum nga dili mahanaw. Walay dayandayan sa gawas nga ikatandi sa bili o sa katahum sa "maaghop ug mahilum nga espiritu," sa "lino nga manipis, maputi ug ulay" (Pinadayag 19:14), nga igasul-ob sa tanang mga balaan sa yuta. Kining bistiha maoy makahimo kanila nga matahum ug hinigugma dinhi, ug sa umalabut mahimo nilang ilhanan sa pagsulod ngadto

sa palasyo sa Hari. Ang Iyang saad mao kini: “Sila managpanlakaw uban Kanako sinuloban ug maputi: sanglit takus man sila.” Pinadayag 3:4. {ABA 447.3}

Sa nagapaabut uban sa matagnaon nga panan-awon ngadto sa makatalagmanon nga mga panahon diin ang iglesya ni Cristo magasulod, gitambagan sa apostol ang mga magtutoo sa paglig-on sa atubangan sa mga pagsulay ug pag-antos. “Mga hinigugma,” siya misulat, “ayaw kamo paghikurat sa magasilaub nga kalisdanan nga magaabut sa pagsulay kaninyo.” {ABA 447.4}

Ang pagsulay kabahin sa pagtoon nga gihatag diha sa tulunghaan ni Cristo, sa pagpudi sa mga anak sa Dios gikan sa taya nga yutan- on. Ang masulayong mga eksperensya nagaabut sa mga anak sa Dios mngod kay Siya ang nagadala kanila. Ang mga pagsulay ug mga kalisdanan mao ang Iyang pinili nga mga paagi sa disiplina, ug ang Iyang tinudlo nga mga kinahanglanon sa kalampusan. Siya nga makabasa sa mga kasingkasing sa mga tawo nahibalo sa ilang mga kaluyahon labaw pa kay sa nahibaloan nila sa ilang kaugalingon. Iyang nakita nga ang uban may mga kasarang nga, kong husto ang pagkadumala magamit diha sa pagpauswag sa Iyang buluhaton. Sa Iyang pangandam Iyang ginadala kining maong mga kalag ngadto sa nagkalainlain nga mga katungdanan ug sa nagkalainlain nga mga higayon, aron ilang makaplagan ang mga apan nga natabunan gikan sa ilang kaugalingon nga pagkahibalo. Hatagan Niya sila sa higayon sa pagbuntog niining maong mga apan ug ipahaum ang ilang kaugalingon alang sa pagalagad. Sagad Iyang mgotan ang mga kalayo sa kasakitan nga mosunod, aron sa pagputli kanila. {ABA 447.5}

Walay paghunong ang pagbantay sa Dios sa Iyang panulondon. Dili Niya itugot nga may kasakit nga moabut sa Iyang mga anak apan kadto lamang nga hinungdanon kaayo alang sa ilang karon ug walay katapusan nga ikaayo. Iyang pudion ang Iyang iglesya, bisan ingon nga giputli ni Cristo ang templo sulod sa Iyang pagpangalagad dinhi sa yuta. Ang tanan nga Iyang pagadad-on nganha sa Iyang katawhan diha sa pagdlaw ug sa pagsulay magaabut aron sila makadangat sa halalom pa nga pagkadiosnon ug daku pa nga kusog sa pagdala sa unahan sa mga kadaugan sa krus. {ABA 448.1}

Dihay usa kahigayon sa eksperensya ni Pedro nga siya walay gusto motan-aw sa krus diha sa buhat ni Cristo. Sa diha nga gipahibalo sa Manluluwas ngadto sa mga dnon-an ang Iyang haduul nga mga pag- antos ug kamatayon, si Pedro misinggit nga nagingon, “Pahalayo kana gikan Kanimo, Ginoo: dili kana mahitabo Kanimo.” Mateo 16:22. Ang kaluoy sa kaugalingon, nga maoy nakapakulo gikan sa panagkauban ni Cristo diha sa pag-antos, maoy nag-aghat sa pagtutol ni Pedro. Kadto maoy mapait nga leksyon sa tinon-an, usa ka leksyon nga sa hinayhinay iyang nakat-onan, nga ang dalan ni Cristo dinhi sa yuta nagalatas sa paghingutas ug sa pagpaubos. Apan diha sa kainit sa kalayo sa hudnohan siya nakakat-on sa leksyon niini. Karon, sa diha nga ang kanhi niyang aktibo nga lawas nayuko

na sa lulan sa mga katuigan ug sa mga kabudlay, siya nakasulat, “Mga hinigugma, ayaw kamo paghikurat sa magasilaub nga kalisdanan nga magaabut sa pagsulay kaninyo, nga kaha pagaingnon ninyo nga usa ka talagsaong butang nga mahitabo kaninyo. Magkalipay hinoon kamo sumala sa inyong pagpakaambit sa mga kasakit ni Cnsto, aron kamo magakalipay usab ug magamasadyaon inigpadayag na unya sa Iyang himaya.” {ABA 448.2}

Sa iyang pagpakigsulti sa mga tigulang sa iglesya mahitungod sa ilang mga katungdanan ingon nga mga ubos nga magbalantay sa panon ni Cristo, misulat ang apostol nga nagingon: “Tagda ninyo ang panon sa Dios nga anaa diha kaninyo, dili nga daw sa ingon sa gipamugos kamo kondili sa kinabubut-on ninyo gayud, dili alang sa makauulawng pagpanapi kondili inubanan sa kadasig, dili sa hinarihan nga pagdumala kanila nga gipiyal kaninyo kondili ingon nga mga panig-ingnan nga pagaawaton sa panon. Ug inigpadayag kaninyo sa Pangulong Magbalantay, kamo managpakadawat unya sa mahima- yaong purongpurong nga dili malawos.” {ABA 449.1}

Kadtong gibutang sa katungdanan sa mga ubos nga magbalantay magabansay sa usa ka matukawon nga kakugi ibabaw sa panon sa Ginoo. Kini dili usa ka hariharion nga pagtukaw, kondili usa nga mopaingon ngadto sa pagpadasig ug sa pagpalig-on ug pagtuboy. Ang ministeryo nagkahulogan nga labaw pa sa pagsermon; kini nagka- hulogan sa mainiton, ug personal nga buhat. Ang iglesya dinhi sa yuta gisakpan sa masalaypong mga lalaki ug mga babaye, nga nag- kinahanglan sa mapailubon, ug sa mabinantayon nga paningkamot nga sila mabansay ug madisiplina sa pagbuhat nga hinangponon niining kinabuhia, ug diha sa umalabut nga kinabuhi nga mapurong- purongan sa himaya ug sa kinabuhi nga dayon. Gikinahanglan ang mga pastor— inatinumanong mga magbalantay— nga dili moulog- ulog sa katawhan sa Dios, o magtagad kanila sa binagis, apan nga magpakaon kanila sa tinapay sa kinabuhi—mga lalaki nga sa ilang mga kinabuhi nagkaon adlaw-adlaw sa makakabig nga gahum sa Balaang Espintu ug nag-amuma sa usa ka kusgan, ug makiangayon nga gugma ngadto kanila nga ilang ginabudlayan. {ABA 449.2}

Adunay mapaagihon nga buhat nga pagabuhaton sa ubos nga magbalantay sa mga karnero samtang siya ginatawag sa pagsulbad sa mga paniglain, sa kapaitan, sa kasina, ug sa pangabubho diha sa iglesya, ug nagkinahanglan siya sa pagbuhat diha sa espiritu ni Cristo sa paghusay sa mga butang. Igahatag ang matinumanong mga pasidaan, badlongon ang mga sala, tarongon ang mga sayop, dili lamang pinaagi sa buhat sa ministro diha sa pulpito, kondili pinaagi sa personal nga pagbuhat. Tingali ang nahisalaag nga kasingkasing mosaway sa mensahe, ug ang ulipon sa Dios tingali saypon sa paghukom ug sawayon. Papahinumduma siya nga “ang kaalam nga gikan sa kahitas-an pudi usa sa tanan, unya makigdaiton, malumo, mamati ug katarungan, puno sa kaluoy ug sa maayong mga

binuhatan, walay pagduhaduha o pagminaut. Ug ang bunga sa pagkamatarung ginapugas diha sa pakigdait nila nga naghimo ug pakigdait." Santiago 3:17, 18. {ABA 449.3}

Ang buhat sa ministro sa maayong balita mao "ang paghayag ngadto sa tanang tawo kong unsa ang laraw sa tinago nga sulod sa mga katuigan natago diha sa Dios." Efeso 3:9. Kong ang usa nga nagasulod niining buhata magpili sa labing gamay nga pagsakripisyo sa kaugalingon nga bahin, nga igo na kaniya ang pagwali, ug ibilin ang buhat sa personal nga pangalagad ngadto sa uban, dili hinangponon sa Dios. Ang mga kalag nga alang kanila si Cristo nagpakamatay nagakawala tungod sa kakulang sa maayong pagkadumala nga personal nga pangabudlay; ug nasayop siya sa iyang pagtawag, nga sa iyang pagsulod sa ministeryo, wala siyay gusto mobuhat sa personal nga buluhaton nga gikinahanglan sa panon. {ABA 450.1}

Ang espiritu sa tinuod nga magbalantay mao ang pagkamalimtanon- sa-kaugalingon. Mawad-an siya sa panan-aw sa iyang kaugalingon aron siya makabuhat sa mga buluhaton sa Dios. Pinaagi sa pagwali sa pulong ug pinaagi sa personal nga pangalagad diha sa mga puloy- anan sa katawhan, iyang mahibaloan ang ilang mga kinahanglanon, ang ilang mga kasub-anan, ang ilang mga pagsulay; ug, pinaagi sa pagtambayayong sa Manluluwas, siya moambit sa ilang mga kasakitan, molipay sa ilang mga kabalaka, mohumpay sa ilang kagutom sa kalag, ug magadaug sa ilang mga kasingkasing ngadto sa Dios. Niining buluhatona ang ministro ginatambongan sa mga manolunda sa langit, ug siya sa iyang kaugalingon ginamaymayan ug ginalamdagan diha sa kamatuoran nga magahimong maalam ngadto sa kaluwasan. {ABA 450.2}

Bahin sa iyang pahimangno ngadto sa anaa sa mga katungdanan diha sa iglesya, gilatid sa apostol ang pipila ka heneral nga mga prinsipyo nga pagasundon sa tanan nga may kalabutan sa katipunan sa iglesya. Ang mga batan-ong mga sakop sa panon giawhag sa pagsunod sa panig-ingnan sa ilang mga ansiyano diha sa pagbansay sa sama-kangCristo nga pagpaubos: "Maingon man usab kamong mga batan-on kinahanglan managpasakop kamo nga masinugtanon sa mga ansiyano. Kamong tanan, panagsul-ob kamog pagpaubos alang sa usa ug usa, kay ang Dios magabatok sa mga mapahitas-on, apan sa mga mapaubsanon Siya magahatag ug grasya. Busa ipahiubos ninyo ang inyong kaugalingon ilalom sa gamhanang kamot sa Dios, aron kamo Iyang igamboy unya sa gitagal nga panahon. Itugyan ngadto Kaniya ang inyong tanang kabalaka, kay Siya may kahingawa man alang kaninyo. Magmalinawon kamo sa hunahuna, managtukaw kamo. Ang inyong kaaway nga mao ang yawa nagalibot-libot sama sa leon nga nagangulob nga nangitag iyang matukob. Kaniya kinahanglan managpanukol kamo nga malig-on sa inyong pagtoo." {ABA 450.3}

Sa ingon niini si Pedro misulat ngadto sa mga magtotoo diha sa usa ka panahon sa katingalahan nga pagsulay ngadto sa iglesya. Daghan na ang nahimong mga umalambit sa mga pag-antos ni Cristo, ug sa dili madugay ang iglesya mosagubang sa usa ka panahon sa makalilisang nga panglutos. Sulod sa pipila ug hamubong mga kamigan daghan kanila nga nakabarug ingon nga mga magtutudlo ug mga pangulo diha sa iglesya magahalad sa ilang mga kinabuhi alang sa maayong balita. Sa dili madugay mosulod ang mabangis nga mga lobo nga dili maluoy sa panon. Apan walay usa niining mga butanga nga makadala ug kaluya ngadto kanila kinsang mga paglaum nasentro diha ni Cristo. Uban sa mga pulong sa pagsalig gidala ni Pedro ang mga hunahuna sa mga magtotoo gikan sa karon nga mga pagsulay ug sa umalabut nga mga talan-awon sa pag-antos “ngadto sa usa ka panolundon nga dili madunot, dili mabuling, ug dili malawos.” “Ang Dios sa tanang grasya,” sa mainiton siya miampo, “nga nagtawag kanato ngadto sa Iyang dayon nga himaya diha kang Cristo, tapus nga Siya nakaantos sa makadiyut, maghimo kaninyo nga hingpit, namkod, nalig-on, nagpahimutang kaninyo. Nganha Kaniya ang himaya ug kagamhanan hangtud sa kahangtoran. Amen.” {ABA 451.1}

Kapitulo 51 – MAKANUNAYON HANGTUD SA KATAPUSAN

Sa ikaduhang sulat ni Pedro ngadto sa nakabaton sa “samang bililhong pagtoo” uban sa iyang kaugalingon, giladlad sa apostol ang diosnong piano alang sa kaugmaran sa Cristohanon nga taras. Siya nagasulat: {ABA 452.1}

“Ang grasya ug kalinaw ipadagaya unta kaninyo diha sa inyong kahibalo sa Dios ug kang Jesus nga atong Ginoo. Ang Iyang diosnong gahum naghatag kanato sa tanang butang bahin sa kinabuhi ug pagkadiosnon, pinaagi sa atong kahibalo Kaniya nga nagtawag kanato sa Iyang kaugalingon, apan tungod niana kita Iyang gikahatagan sa bililhon ug dagku uyamot nga mga saad, aron nga pinaagi niini kamo managpakaikyas gikan sa pagpangadunot nga ania sa kalibutan tungod sa pangibog, ug mangahimo kamong mag-aambit sa diosnon nga kinaiya. {ABA 452.2}

“Ug tungod niining maong hinungdan, himoa ninyo ang tanang paningkamot aron nga sa inyong pagtoo ipuno ninyo ang maligdong nga batasan; ug sa maligdong nga batasan ipuno ang kahibalo; ug sa kahibalo ipuno ang pagpugong sa kaugalingon; ug sa pagpugong sa kaugalingon ipuno ang pagkamainantuson; ug sa pagkamainantuson ipuno ang pagkadiosnon; ug sa pagkadiosnon ipuno ang pagbati nga inigsoon; ug sa pagbati nga inigsoon ipuno ang gugma. Kay kong kining mga butanga inyong mabatonan, ug magatubo, kini magapahilayo kaninyo sa pagkataspukan o sa pagkadili mabungahon diha sa inyong kahibalo sa atong Ginoong Jesu-Cristo.” {ABA 452.3}

Kining mga pulonga napuno sa pahimangno, ug nag-igo sa sukaranang tingog sa kadaugan. Gipresentar sa apostol sa atubangan sa mga magtutoo ang hagdanan sa Cristohanon nga pag-uswag, nga ang matag-ang-ang niini nagarepresentar sa pag-uswag diha sa kahibalo mahitungod sa Dios, ug walay paghunong diha sa pagsaka niini. Ang pagtoo, ang maligdong nga batasan, ang kahibalo, ang pagpugong sa kaugalingon, ang pagkamainantuson, ang pagkadiosnon, ang pagbati nga inigsoon, ug ang gugma mao ang mga ang-ang sa hagdanan. Kita maluwas pinaagi sa pagsaka sa mga ang-ang ngadto sa gitason sa sumbanan ni Cristo alang kanato. Sa ingon niini Siya nahimo nga alang kanato mao ang kaalam, ug pagkamatarung, ug pagkabalaan, ug katubsanan. {ABA 452.4}

Gitawag sa Dios ang Iyang katawhan ngadto sa himaya ug sa maligdong nga batasan, ug kini sila maila diha sa mga kinabuhi sa tanan nga sa tininuod nadugtong nganha Kaniya. Sa nahimo nang mga umalambit sa langitnon nga gasa, sila magpadayon ngadto sa kahingpitan, ingon nga “ginabantayan sa gahum sa Dios pinaagi sa pagtoo.” 1 Pedro 1:5. Maoy himaya sa Dios ang paghatag sa Iyang maaligdong nga batasan ngadto sa Iyang mga anak. Buot Niyang makita ang mga lalaki ug ang mga babaye nga makaabut sa kinatas-ang sumbanan; ug sa diha nga pinaagi sa pagtoo mogunit sila sa gahum ni Cristo, sa diha nga sila mangamuyo sa Iyang mga saad nga walay pagkapakyas, ug magangkon kanila

ingon nga ilang kaugalingon, sa diha nga uban sa usa ka sigi nga hangyo nga dili mabalibaran sila mangita sa gahum sa Balaang Espiritu, sila mahimong hingpit diha Kaniya. {ABA 453.1}

Sa makadawat na sa pagtoo sa maayong balita, ang sunod nga buhat sa magtutoo mao ang pagdugang sa maligdong nga batasan nganha sa iyang kinaiya, ug sa ingon niini mahinloan ang kasingkasing ug maandam ang hunahuna sa pagdawat sa kahibalo mahitungod sa Dios. Kining kahibaloa mao ang patukoranan sa tanang tinuod nga edukasyon ug sa tanang tinuod nga pagalagad. Kini lamang ang tinuod nga bantay batok sa panulay; ug kini lamang ang makahimo sa usa ka tawo nga sama sa Dios diha sa kinaiya. Pinaagi sa kahibalo mahitungod sa Dios ug mahitungod sa Iyang Anak nga si Jesu- Cristo, ginahatag ngadto sa magtutoo ang "bahin sa kinabuhi ug pagkadiosnon." Walay maayong gasa ang itungina gikan kaniya nga sa timnuod nagatinguha sa pagbaton sa pagkamatarung sa Dios. {ABA 453.2}

"Ang kinabuhing dayon," si Cristo miingon, "mao nga sila makaila Kanimo nga mao ang bugtong tinuod nga Dios ug kang Jesu-Cristo nga Imong pinadala." Juan 17:3. Ug ang profeta nga si Jeremias mipahayag sa pagingon: "Ayaw pagpahimayaa ang tawong manggialamon sa iyang kaalam, ni pagpahimayaon ang tawong kusganon sa iyang kusog, ayaw pagpahimayaa ang tawong adunahan sa iyang mga bahandi; apan pahimayaa siya nga nagahimaya niini, nga siya nakasabut ug nakaila Kanako, nga Ako mao si Jehova nga nagahatag sa mahigugmaong kalolot, sa hustisya ug sa pagkamatarung, dinhi sa yuta; kay niining mga butanga Ako nahimuot, nagaingon si Jehova." Jeremias 9:23, 24. Halos dili makasabut ang tawhanong hunahuna sa gilapdon ug sa kahalalom ug sa kahabugon sa mga kahimoan niya nga nakabaton niini nga kahibalo. {ABA 453.3}

Walay usa nga kinahanglan mapakyas sa pagkab-ot sa kahingpitan sa taras diha sa iyang dapit. Pinaagi sa paghalad ni Cristo, ang pangandam nahimo alang sa mga magtutoo sa pagdawat sa tanang mga butang nga bahin sa kinabuhi ug sa pagkadiosnon. Ang Dios nagtawag kanato sa pagkab-ot sa sumbanan sa kahingpitan ug naga- butang sa ambangan nato sumbanan sa kinaiya ni Cristo. Diha sa Iyang pagkatawhanon, nga nahingpit sa usa ka kinabuhi nga wala maghunong sa pagsukol sa daotan, gipakita sa Alanluluwas nga pinaagi sa pagtambayayong uban sa Dios, mining kinabuhia ang mga tawo makakab-ot sa kahingpitan sa kinaiya. Mao kini ang pasalig sa Dios nga kita usab, makabaton sa hingpit nga kadaugan. {ABA 454.1}

Sa ambangan sa magtutoo gitanyag ang kahibolongan nga kalag- mitan nga mahimong sama kang Cristo, nga masinugtanon sa tanang mga prinsipyo sa kasugoan. Apan ang tawo sa iyang kaugalingon, dili gayud makahimo sa pagkab-ot niini nga kahimtang. Ang kabalaan nga gipahayag sa pulong sa Dios nga iyang pagabatonan sa dili pa siya maluwas

maoy resulta sa pagbuhat sa diosnon nga grasya samtang siya nagaduko diha sa pagpasakop sa disiplina ug sa nagpugong nga mga inpluwensya sa Espiritu sa kamatuoran. Ang pagkamasinugtanon sa tawo mahingpit lamang pinaagi sa insenso sa pagkamatarung m Cristo, nga magpuno sa diosnon nga alimyun sa matag-buhat sa pagsugot. Ang bahin sa matag-Cristohanon mao ang paglahutay sa pagbuntog sa mga kasamok sa iyang nagmasakiton sa sala nga kalag. Wala kaniya ang kaalam o ang kusog sa pagbuntog; iya kini sa Ginoo, ug Iya kining itugyan ngadto kanila nga diha sa pagpaubos ug sa pagbasul nagapangita Kaniya alang sa panabang. {ABA 454.2}

Ang buhat sa pagkausab gikan sa pagkadili balaan ngadto sa kabalaan maoy usa ka buhat nga walay hunong. Sa matag adlaw ang Dios nagabuhat alang sa pagbalaan sa tawo, ug ang tawo magatambayayong Kaniya, nga magapagula sa mambayon nga paningkamot sa pag- ugmad sa husto nga mga batasan. Iyang idugang ang grasya ngadto sa grasya; ug samtang siya magabuhat sa piano sa pagpadaghan. Ang Manluluwas kanunay nga andam sa pagpatalinghug ug sa pagtubag sa pagampo sa mahinulsolon nga kasingkasing, ug Iyang padaghanon ang grasya ug ang kalinaw ngadto sa Iyang mga madnumanon. Sa malipayon Iyang itugot kanila ang mga panalangin nga ilang gikinahanglan diha sa ilang pagpakigbisug batok sa mga daotan nga nagalikos kanila. {ABA 454.3}

Adunay mosulay sa pagsaka sa hagdanan sa Cristohanon nga kauswagan; apan samtang sila nagauswag sila mosugod sa pagbutang sa ilang pagsalig diha sa gahum sa tawo, ug sa dili madugay mawad- an sa panan-aw kang Jesus, nga mao ang Maguugmad ug ang Maghihingpit sa ilang pagtoo. Ang sangpUtanan mao ang kapak¬yasan—ang pagkawala sa tanan nga nakab-ot. Makasusubo gayud nga palandongon sa kahimtang nila nga, sa naluya diha sa dalan, magtugot sa kaaway sa mga kalag sa pagkoha gikan kanila sa Cristohanong mga grasya nga nagalambo diha sa ilang mga kasing¬kasing ug mga kinabuhi. “Siya nga nakulangan niining mga butanga,” mipahayag ang apostol, “siya buta ug igo lamang makakita sa duul ug nahikalimot nga siya nahinloan na gikan sa iyang karaan nga mga sala.” {ABA 455.1}

Taas kaayo ug eksperensya ang apostol sa mga butang mahitungod sa Dios. Ang iyang pagtoo sa gahum sa Dios sa pagluwas nalig-on sa paglabay sa mga katuigan, hangtud nga iyang namatud-an sa walay pagduhaduha nga walay kalagmitan sa kapakyasan sa atubangan sa usa ka tawo nga sa nagauswag pinaagi sa pagtoo, nagasaka sa matag angang ngadto sa kinatas-ang ang-ang nga nagaabut bisan ngadto sa mga ganghaan sa langit. {ABA 455.2}

Sulod sa daghang mga katuigan si Pedro sigi nga nagsugyot ngadto sa mga magtutoo sa pagkakinahanglan sa usa ka walay hunong nga pagtubo diha sa grasya ug diha sa kahibalo sa kamatuoran; ug karon, sa nahibalo siya nga sa dili madugay pagatawagon na siya sa

pag- antos sa kamatayon sa usa ka martir tungod sa iyang pagtoo, sa makausa pa iyang gipasantup ang bililhong mga katungod nga anaa sa matag tutoo. Diha sa hingpit nga kasigurohan sa iyang pagtoo nagtambag ang tigulang nga apostol sa iyang mga igsoon ngadto sa pagkamakanunayon sa katuyoan sa Cristohanon nga kinabuhi. “Paningkamoo sa labi pa gayud,” siya nangamuyo, “nga masiguro ang inyong pagkatinawag ug pagkapimli, kay kong inyong himoon kini, dili gayud kamo mahulog; ug sa ingon niana aduna unyay madagayaong pagpahigayon alang kaninyo sa usa ka madaugong pagsulod ninyo ngadto sa dayong gingharian sa atong Ginoo ug Manluluwas nga si Jesu-Cristo.” {ABA 455.3}

“Sa kanunay ako andam” ang apostol nagpadayon, “sa pagpahi- numdum kaninyo niining mga butanga, bisan pa nga nasayud na kamo niini ug nalig-on na kamo sa kamatuoran. Oo, akong giisip nga maoy matarung, samtang ania pa ako niining lawasa, ang pagdasig kaninyo pinaagi sa pagpahinumdum kaninyo, kay ako nasayud nga kining akong lawas dili na madugay pagabiyaan, sumala sa gipadayag kanako sa atong Ginoong Jesu-Cristo. Ug paningkamotan ko aron nga bisan kong patay na ako, makahimo gihapon kamo sa paghinum- dum niining mga butanga bisan kanus-a. {ABA 456.1}

Sarang kaayo ang apostol sa pagsulti mahitungod sa mga katuyoan sa Dios kalabut sa tawhanon nga kaliwat; kay sulod sa yutan-ong pagpangalagad ni Cristo siya nakit-an ug nadunggan pagayo mahitungod sa gingharian sa Dios. “Kami wala magsubay ug mga sugilanon nga maayong pagkaminaomao,” iyang gipahinumduman ang mga magtutoo, “sa among pagpahibalo kaninyo sa gahum ug sa pag-anhi sa atong Ginoong Jesu-Cristo, hinonoa kami mga saksi- nga-nakakita sa Iyang pagkahalangdon. Kay sa Iyang pagkadawat sa pasidungog ug himaya gikan sa Dios nga Amahan dihay miabut nga usa ka tingog ngadto Kaniya gikan sa halangdong himaya nga nagaingon, Kini mao ang Akong hinigugmang Anak, nga Kaniya Ako may kalipay. Ug kining tingoga nga miabut gikan sa langit among nadungog, sa diha nga kami uban Kaniya didto sa balaan nga bungtod.” {ABA 456.2}

Apan bisan unsa ka makadadani kini nga ebidensya sa kasigurohan sa paglaum sa mga magtutoo, dihay lain pa nga labawng makadadani diha sa pagsaksi sa propisiya, nga pinaagi mini ang pagtoo sa tanan malig-on ug nasiguro ang pagkaugbok. “Labi pa gayud diay nga nahimatud-an,” si Pedro mipahayag, “ang pulong sa propisiya nga among ginabatonan. Maayo nga inyong himuon ang pagtagad niini maingon sa inyong pagtagad sa usa ka suga nga nagasiga sa dapit nga mangitngit, hangtud mobanagbanag ang panahon ug mosubang ang bitoong kabugason diha sa inyong mga kasingkasing. Kinahanglan inyong mahibaloan kini, una sa tanan, nga walay propisiya diha sa kasulatan nga arang kahimoan sa kinaugalingon nga panabut, tungod kay wala may propisiya nga miabut pinaagi sa kabubut-on sa tawo, hinonoa minandoan sa Espiritu Santo nanagpanulti ang mga balaang tawo sa Dios.” {ABA 456.3}

Samtang gituboy ang “siguro nga pulong sa propisiya” ingon nga usa ka luwas nga giya sa mga panahon sa katalagman, sa solemni gipasidan-an sa apostol ang iglesya batok sa tingkaraw sa mini nga propisiya, nga igamboy sa “mini nga mga magtutudlo,” nga sa linilong magadala sa “makapadaut nga mga erehiya, bisan pa magalimod sa Ginoo.” Kining maong mini nga mga magtutudlo, nga mamarug diha sa iglesya ug ginaisip nga tinuod sa daghang mga kaigsoonan diha sa pagtoo, gitandi sa apostol ngadto sa “mga mboran nga walay mbig, ug mga dag-um nga napalid sa unos; alang kanila gitagana hangtud sa kahangtoran ang gabon sa kangitngit.” “Ang ulahing kahimtang nila,” siya mipahayag, “labi pa unyang mangil-ad kay sa nahauna. Kay maayo pa lamang unta alang kanila nga wala sila mahibalo sa dalan sa pagkamatarung kay sa motalikod sila tapus mahibalo niini, motalikod gikan sa balaang sugo nga gitugyan kanila.” {ABA 457.1}

Sa pagdungaw niya latas sa mga kamigan ngadto sa katapusan sa panahon, nadasig si Pedro sa paglatid sa mga kahimtang dinhi sa kalibutan sa hapit na gayud ang ang ikaduhang pag-anhi ni Cristo. “Sa ulahing mga adlaw manungha ang mga mayubiton,” siya misulat, mga magapahiuyon sa ilang kaugalingong pangibog, ug magaingon, Hain na man ang Iyang saad sa pag-anhi? Kay sukad sa pagkamatay sa mga amahan ang tanang mga butang nagpabilin man nga mao ra gihapon sukad pa sa pagkamkod sa kalibutan.” Apan “sa diha nga ang mga tawo magakanayon, Ania ang kalinaw ug kasigurohan, sa kalit moabut kanila ang pagkalaglag maingon sa pagbati sa kasaldt nga moabut sa babaye nga tali-anak, ug sila dili makaikyas.” 1 Tesalonica 5:3. Hinoon, dili ang tanan malitagan sa mga lingla sa kaaway. Samtang magakahaduul na ang katapusan sa tanang mga butang, adunay mga matinumanon nga makahimo sa pag-ila sa mga ilhanan sa mga panahon. Bisan daghan sa nagaangkong mga magtutoo maglimod sa ilang pagtoo pinaagi sa ilang mga buhat, adunay usa ka salin nga mopadayon hangtud sa katapusan. {ABA 457.2}

Gibantayan ni Pedro nga kanunay nga buhi sa iyang kasingkasing ang paglaum sa balik ni Cristo, ug iyang gipasaligan ang iglesya sa siguro nga katumanan sa saad sa Manluluwas nga nagingon, “Ug sa mahiadto na Ako ug makaandam na Ako’g luna alang kaninyo, moanhi Ako pag-usab ug pagadawaton Ko kamo.” Juan 14:3. Ngadto sa mga ginasulayan ug sa mga madnumanon ang pag-anhi daw dugay na nga nalangan, apan ang apostol nagpasalig kanila nga nagingon: “Bahin sa Iyang saad ang Ginoo dili langaylangayon, nianang paglangaylangay nga maoy pagsabut sa uban; hinonoa siya mapailubon kaninyo, nga wala magtinguha nga adunay mahanaw kondili nga ang tanan managpakakab-ot unta sa paghinulsol. Apan ang adlaw sa Ginoo moabut sama sa usa ka kawatan, ug unya ang mga langit mawagtang uban sa dakung dinaguok, ug ang mga kasugdanan sa kalibutan mangatunaw sa hilabihang kainit, ug pagasunogon ang yuta ang mga buhat nga ania niini. {ABA 457.3}

“Sanglit kining tanang mga butanga pagatunawon man sa ingon, pagkakinahanglanon gayud diay nga magkinabuhi kamo sa pagkabalaan ug pagkadiosnon, nga magapaabut sa adlaw sa Dios, nga tungod niini pagaduslitan ug pagatunawon ang mga langit, ug ang mga kasugdanan sa kalibutan mangatunaw sa kalayo. Apan sumala sa Iyang saad kita nagapaabut sa bag-ong mga langit ug usa ka bag- ong yuta diin nagapuyo ang pagkamatarung. {ABA 458.1}

“Busa, mga hinigugma, sanglit nagapaabut man kamo niining mga butanga, paningkamod gayud ninyo nga mahikaplagan kamo nga wala untay buling o hugaw, ug nga maanaa kamo sa kalinaw. Ug isipa ninyong kaluwasan ang pagkamainantuson sa Ginoo. Sa ingon usab niini ang atong hinigugma nga si Pablo nagsulat kaninyo sumala sa kaalam nga gihatag kaniya.... Busa, mga hinigugma, sa nasayud na kamong daan niini, magbantay kamo basi bayag madaldal kamo ug mawad-an kamo sa inyong kalig-on.
Apan kinahanglan managtubo hinoon kamo sa grasya ug sa kahibalo sa atong Ginoo ug Manluluwas nga si Jesu-Cristo.” {ABA 458.2}

Diha sa tagana sa Dios, si Pedro gitugotan sa pagtapus sa iyang pagpangalagad didto sa Roma, diin ang iyang pagkabilanggo gisugo ni emperador Nero sa susamang higayon sa katapusang pagdakup kang Pablo. Sa ingon niini ang duruha ka veterano nga mga apostol, nga sa daghang mga tuig nagkabulag pagayo sa ilang mga pagbudlay, magapakita sa ilang katapusang pagpanghimatuod alang kang Cristo diha sa kaulohan sa kalibutan, ug sa ibabaw sa yuta niini magaula sa ilang dugo ingon nga binhi sa usa ka dakung alanihon sa mga balaan ug sa mga martir. {ABA 458.3}

Sukad sa iyang pagkabalik sa iyang pagkadnun-an tapus niya ilimod si Cristo, gisagubang ni Pedro sa walay pagsibog ang katalagman ug nakapakita sa usa ka halangdon nga kaisug sa pagwali sa usa ka nalansang, nabanhaw, ug ningsaka sa langit nga Manluluwas. Samtang siya naghinuktuk diha sa iyang silda iyang nahinumduman ang mga pulong nga gisulo ni Cristo nganha kaniya nga nagingon: “Sa pagkatinuod, sa pagkatinuod, magaingon Ako kanimo nga sa batan- on ka pa, ikaw ra ang magbakus sa imong kaugalingon ug ikaw ra ang magbuot sa pagsuroysuroy bisan diin sumala sa imong gusto. Apan migkatigulang mo na, pagatuy-oron mo ang imong mga kamot ug lam ang magabakus kanimo ug magadala kanimo sa dapit nga dili mo gustong adtoan.” Juan 21:18. Sa ingon mini gipahibalo m Jesus ngadto sa disipulo ang mao gayud nga paagi sa iyang kamatayon, ug nagtagna pa gani nga ipadupa ang iyang mga kamot sa krus. {ABA 458.4}

Si Pedro, ingon nga usa ka Judiyo ug usa ka dumoluong, gihukman nga pagalatuson ug ibitay sa krus. Sa pagpaabut niining makalilisang nga kamatayon, nahinumduman sa apostol ang iyang dakung sala sa iyang paglimud kang Jesus diha sa takna sa Iyang paghusay. Kaniadto nga wala siya maandam sa pag-ila sa krus, karon iyang giisip kini nga

usa ka kalipay ang pagtugyan sa iyang kinabuhi alang sa maayong balita, nga nagabad lamang nga, alang kaniya nga nakalimud sa iyang Ginoo, ang pagkamatay sama sa gikamatyan sa iyang Agalon, maoy daku kaayo nga dungog. Sa tininuod si Pedro naghinulsol sa maong sala ug napasaylo ni Cristo, ingon sa makita sa hataas nga sugo nga gihatag kaniya sa pagpakaon sa mga karnero ug mga nadng karnero sa panon. Apan wala siya nakapasaylo sa iyang kaugalingon. Bisan ang hunahuna sa mga paghingutas sa katapusang makalilisang nga talan-awon wala makakunhod sa kapait sa iyang kasub-anan ug paghinulsol. Ingon nga katapusang pabor iyang gihangyo ang birdugo nga kong malumo tuwaron siya paglansang sa krus. Kim nga hangyo gitugotan, ug niining paagiha namatay ang dakung apostol nga si Pedro. {ABA 459.1}

Kapitulo 52 – SI JUAN NGA HINIGUGMA

Si Juan nailhan gikan sa ubang mga apostoles ingon nga “ang tinon-an nga hinigugma ni Jesus.” Juan 21:20. Siya daw nagpahimulos sa usa ka kahimtang nga labaw sa ubang mga tinon-an sa iyang pagkahigala ni Cristo, ug nadawat niya ang daghang mga handumanan sa pagsalig ug sa gugma sa Manluluwas. Siya usa sa tutulo nga gitugotan sa pagsaksi sa himaya ni Cristo sa ibabaw sa bungtod sa pagkabalhin ug sa Iyang paghingutas didto sa Getsemane, ug diha sa iyang pag-amuma nga ang Ginoo nagtugyan sa Iyang inahan niadtong katapusang mga takna sa Iyang kasakit sa ibabaw sa krus. {ABA 460.1}

Ang kasunod sa Manluluwas alang sa hinigugma nga tinon-an gibalusan sa tibuok nga kusog sa madilaabon nga paghalad. Si Juan migunit ngadto kang Cristo sama sa usa ka balagon nga nagakapyut sa halangdon nga haligi. Alang sa iyang Agalon iyang giharongan ang mga katalagman sa lawak nga hukmanan ug nagpabilin libut sa krus, ug sa balita nga si Cristo nabanhaw, siya midali pagdagan paingon sa lubnganan, ug sa iyang kadasig iyang giunhan ang mahinaykon nga Pedro. {ABA 460.2}

Ang masaligon nga gugma ug ang matinabangon nga pagdapig nga naila diha sa kinabuhi ug sa taras ni Juan nagpresentar ug mga leksyon nga dili mabilhan nganha sa iglesya nga Cristohanon. Ingon sa napadayag sa ulahi niyang eksperensya dili naturalisa ni Juan ang pagkamatahum sa iyang taras. Sa kinaiya siya may seryoso nga mga apan. Siya dili lamang mapahitas-on, mapailhanon sa kaugalingon, ug mapangantihon alang sa kadungganan, kondili mapintas, ug maligutguton kong masakitan. Siya ug ang iyang igsoon ginatawag nga “mga anak sa dalugdog.” Ang daotan ug buot, ang tinguha alang sa panimalus, ang espiritu sa pagkahinawayon, mao ang tanan nga diha sa hinigugmang tinon-an. Apan sa ilalom ning tanan namatikdan sa diosnong Magtutudlo ang mainiton, matinuoron, ug mahigugmaon nga kasingkasing. Gibadlong ni Jesus ang iyang paninguha alang sa kaugalingon, gibalo ang iyang mga pangandoy, ug gisulayan ang iyang pagtoo. Apan Iyang gipadayag ang pangandoy sa iyang kalagang katahum sa kabalaan, ang nagausab nga gahum sa gugma. {ABA 460.3}

Ang mga apan sa taras ni Juan natataw pag-ayo sa daghang mga higayon sulod sa iyang personal nga pagpakig-uban sa Manluluwas. Sa usa ka higayon si Cristo nagpadala ug mga mensahero nga nag- una Kaniya ngadto sa usa ka balangay sa mga Samantanhon, nga naghangyo sa katawhan sa pag-andam ug mga pabugnaw alang kaniya ug sa iyang mga tinon-an. Apan sa paghiduul sa Manluluwas sa lungsod, nagpakita Siya nga matinguhaon nga molabay lamang sa maong dapit ug mopadayon ngadto sa Jerusalem. Mao kini ang nakapasina sa mga Samantanhon, ug imbis nga imbitahon Siya sa pagpabilin uban kanila, wala nila Siya hatagi sa kortisiya nga ilang ihatag sa ordinaryo nga magpapanaw. Si Jesus wala gayud magpugos sa Iyang presensya ni bisan kinsa, ug nawalaan ang mga

Samantanhon sa panalangin nga ihatag unta kanila kong ila pang gihangyo Siya nga mahimong ilang dinapit. {ABA 461.1}

Nahibalo ang mga tinon-an nga maoy tuyo ni Cristo ang pagpanalangin sa mga Samantanhon pinaagi sa Iyang presensya; apan ang kabugnaw, ang pangabugho ug ang pagkawalay tahud nga ilang gipakita ngadto sa ilang Agalon nakapakurat ug nakalagut kanila. Ilabina nga nangasuko si Santiago ug si Juan. Nga Siya nga ilang gitahud pag-ayo pagatagdon sa ingon, alang kanila daw usa ka dakung sayop nga pagasayloan lamang nga walay dihadiha nga silot. Tungod sa ilang kasibut sila miingon, “Ginoo, buot ka ba nga among ingnon ang kalayo sa pagkanaug gikan sa langit ug sa pag-ut-ut kanila, bisan ingon sa gibuhat ni Elias?” sa pagpasabut sa pagkalaglag sa mga kapitan nga Samantanhon ug sa ilang mga kauban nga gipadala sa pagkoha sa manalagna nga si Elias. Nahibulong sila nga si Jesus gisakitan sa ilang mga pulong, ug nadugangan pa ang ilang kahibulong sa nadungog nila ang Iyang pagbadlong nga nagingon: “Kamo wala masayud kong unsang matanga sa espiritu kamo. Kay ang Anak sa tawo wala moanhi aron sa paglaglag sa mga kinabuhi sa mga tawo, kondili aron sa pagluwas kanila.” Lucas 9:54-
56. {ABA 461.2}

Dili maoy kabahin sa misyon ni Cristo ang pagpugos sa mga tawo sa pagdawat kaniya. Si Satanas ug ang iyang mga tawo nga gipalihok sa iyang espiritu, mao ang magpugos sa tanlag. Ilalom sa usa ka pasumangil sa kadasig alang sa pagkamatarung, sang mga tawo nga nakig-abin sa daotang mga manolunda usahay magdala ug pag-antos sa ilang isigkatawo aron sa pagdani kanila ngadto sa ilang mga idiya sa tinuhoan; apan si Cristo nagpakita kanunay sa kaluoy, kanunay nagatinguha sa pagdaug pinaagi sa pagpadayag sa Iyang gugma. Siya dili makatugot sa kaparang diha sa kalag, ni modawat sa dili bug-os nga pagalagad; apan Siya nagtinguha lamang sa kinabubut-on nga pagalagad, sa kinasingkasing nga pagtugyan sa kasingkasing ilalom sa pagpugos sa gugma. {ABA 461.3}

Diha sa lain nga higayon si Santiago ug si Juan nagpresentar pinaagi sa ilang inahan, sa usa ka petisyon nga naghangyo nga tugotan unta sila sa pag-okupar sa labing taas nga mga katungdanan nga may dungog diha sa gingharian ni Cristo. Bisan pa sa nasublisubli nga pahimangno ni Cristo mahitungod sa kinaiya sa Iyang gingharian, kining maong mga batan-ong tinon-an naghambin gihapon sa paglaum alang sa usa ka Mesiyas nga magkuha sa Iyang trono ug gahum nga harianon sumala sa mga tinguha sa katawhan. Ang inahan nga naibog uban kanila sa dapit sa kadungganan niining mao nga gingharian alang sa iyang mga anak, naghangyo sa pagingon, “Itugot nga kining akong duha ka anak magalingkod sulod sa Imong gingharian, ang usa anha sa Imong tuo ug ang usa anha sa Imong wala.” {ABA 462.1}

Apan ang Manluluwas mitubag nga nagingon, “Wala kamo mahibalo sa inyong gipangayo. Makahimo ba kamo sa pag-inom sa kopa nga Akong pagaimnan, ug magpabautismo sa bautismo nga igabautismo Kanako?” Ilang nahinumduman ang kahibulongang mga pulong Niya nga nagtudlo ngadto sa pagsulay ug sa pag-antos, apan bisan pa niini sila mitubag nga masaligon, “Makahimo kami.” Ilang giisip nga labing hataas nga dungog ang pagpamatuod sa ilang pagkamaunongon pinaagi sa pag-ambit sa tanan nga mahiaguman sa ilang Ginoo. {ABA 462.2}

“Sa pagkatinuod kamo magainom sa Akong kopa ug magapa- bautismo sa bautismo nga igabautismo Kanako,” si Cristo mipa¬hayag—sa Iyang atubangan mao ang usa ka krus imbis sa usa ka trono, duha ka kriminal mao ang Iyang mga kauban diha sa Iyang mo ug diha sa Iyang wala. Si Santiago ug si Juan maoy mga mag- aambit sa pag-antos sa ilang Agalon—ang usa, natagana ngadto sa tulin nga magaabut nga kamatayon pinaagi sa pinuti; ang sa usa mao ang kinadugayan sa tanang mga tinon-an nga nagsunod sa iyang Agalon diha sa pangabudlay ug sa pakaulaw ug sa panglutos. “Apan ang paglingkod dapit sa Akong tuo ug sa Akong wala kini dili Ako ang pagtugot,” Siya mipadayon, “apan kini alang kamla nga mga gikatagan-an sa Akong Amahan.” Mateo 20:21-23. {ABA 462.3}

Nasabtan ni Jesus ang hinungdan nga nagmkmod sa hangyo ug mngod niini Iyang gibadlong ang garbo ug ang ambisyon sa duha ka mga tinon-an: “Ang mga punoan sa mga Hentil nanagpakaagalon kanila, ug ang ilang mga kadagkoan nagapakahari ngadto kanila. Dili kini mahitabo kaninyo: hinonoa, bisan kinsay gustong magdaku kaninyo, kinahanglan mainyo siyang sulogoon, ug bisan kinsay gustong maghawod kaninyo, kinahanglan mainyo siyang ulipon: maingon nga ang Anak sa Tawo mianhi dili aron siya pagaalagaron kondili sa pagalagad, ug sa paghalad sa Iyang kinabuhi sa pagpa- kamatay ingon nga lukat alang sa daghan.” Mateo 20:25-28. {ABA 463.1}

Sa gingharian sa Dios ang katungdanan dili mabatonan pinaagi sa paborpabor. Dili kini tinarbahoan, ni nadawat kini pinaagi sa usa ka binuotbuot nga paghatag. Kini maoy resulta sa taras. Ang purong- purong ug ang trono maoy mga handumanan sa usa ka kahimtang nga nadangat—mga handumanan sa pagdaug sa kaugalingon pinaagi sa grasya sa atong Ginoong Jesu-Cristo. {ABA 463.2}

Sa ulahi, sa diha nga si Juan nadala ngadto sa pagduyog sa kaluoy uban kang Cristo pinaagi sa kaambitan sa Iyang mga pag-antos, gipadayag ni Ginoong Jesus ngadto kaniya ang kahimtang ang pagkaduul ngadto sa Iyang gingharian. “Ang magmadaugon pagatu-gotan Ko sa paglingkod sa Akong trono uban Kanako, maingon nga Ako usab nagmadaugon ug milingkod uban sa Akong Amahan diha sa Iyang trono.” Pinadayag 3:21. Ang usa nga nagatindog nga labing duul ngadto kang Cristo mao siya nga nakainom sa labing halalom sa Iyang espiritu sa gugma nga nagsakripisyo sa kaugalingon,—ang gugma

nga “dili tigpagawal sa iyang kaugalingon, dili tigpaburot,...dili maakop-akopon, dili dali nga masuko, dili magahunahuna ug daotan” (1 Corinto 13:4, 5),—ang gugma nga nagtandog sa tinon-an, ingon nga kini nagtandog sa atong Ginoo, sa paghatag sa tanan, sa pagkinabuhi ug sa pagbuhat ug sa pagsakripisyo bisan hangtud sa kamatayon, alang sa pagluwas sa katawhan. {ABA 463.3}

Sa laing higayon sulod sa ilang unang mga pangabudlay sa pangwali, nasugat ni Santiago ug ni Juan ang usa ka tawo nga, bisan dili naila nga sumosunod ni Cristo, nagaabug ug mga yawa sa Iyang ngalan. Gidid-an sa mga tinon-an ang tawo sa pagbuhat ug naghunahuna sila nga husto ang ilang pagdili sa maong tawo. Iyang gibadlong sila nga husto ang ilang pagdili sa maong tawo. Iyang gibadlong sila nga nagingon, “Ayaw ninyo siya pagdid-i kay walay bisan kinsa nga nagahimo ug milagro ginamit ang Akong ngalan nga makaako lang dayon sa pagsultig daotan batok Kanako.” Marcos 9:39. Walay pagaabugon nga nagpakita sa ilang kaugalingon sa bisan unsa nga paagi nga makihigalaon kang Cristo. Ang mga tinon-an dili magpahinunot sa usa ka hiktin ug mapihigon nga espiritu, apan magpaila sa samang kahalapad nga kaluoy nga ilang nakita diha sa ilang Agalon. Naghunahuna si Santiago ug si Juan nga sa ilang pagpugong niini nga tawo ilang gipasidunggan ang Ginoo; apan ilang naamgohan nga sila diay niini nga tawo. Ilang giila ang ilang sayop ug gidawat ang pagbadlong. {ABA 463.4}

Ang mga leksyon ni Cristo, nga nagbutang sa kaaghop ug sa pagpaubos ug sa gugma ingon nga hinungdanon kaayo sa pagtubo diha sa grasya ug sa pagkamatakus alang sa Iyang buluhaton, mao ang labing taas nga bili alang kang Juan. Iyang gimahal ang matag-leksyon ug sa kanunay naninguha sa pagdala sa iyang kinabuhi ngadto sa pagpahiuyon sa diosnon nga sulondan. Nakasugod si Juan sa pag- ila sa himaya ni Cristo—dili sa kalibutanon nga pagpasigarbo ug sa gahum nga gitudlo kaniya nga maoy pagalauman, kondili “sa himaya sa bugtong Anak sa Amahan, nga puno sa grasya ug sa kamatuoran.” Juan 1:14. {ABA 464.1}

Ang giladmon ug ang kainit sa paghigugma ni Juan alang sa iyang Agalon dili maoy hinungdan sa gugma ni Cristo alang kaniya, kondili ang epekto sa mao nga gugma. Si Juan nagtinguha nga mahimong sama kang Jesus, ug ilalom sa makapausab nga gugma ni Cristo nahimo siya nga maaghop ug mapaubsanon. Ang iyang kaugalingon natago diha ni Jesus. Labaw sa tanan niyang mga kauban, gitugyan ni Juan ang iyang kaugalingon nganha sa gahum nianang kahibulongan nga kinabuhi. Siya namolong, “Ang kinabuhi gika- padayag, ug kami nakakita mini.” “Ug gikan sa maong pagkapuno Niya kaming tanan na nagpakadawat, ug grasya tungod sa grasya.” Juan 1:2; Juan 1:16. Nailhan ni Juan ang Manluluwas pinaagi sa usa ka sininati nga kahibalo. Ang mga leksyon sa iyang Agalon nasilsil sa iyang kalag. Sa diha nga siya nagpanghimatuod sa grasya sa Manluluwas, ang

iyang yano nga sinultihan nahimong larino nga pagkapulong uban sa gugma nga ningsanap sa iyang bug-os nga pagkatawo. {ABA 464.2}

Ang halalom nga gugma ni Juan alang kang Cristo maoy nagdala kaniya sa kanunay sa pagtinguha nga maduol sa kiliran ni Cristo. Gihigugma sa Manluluwas ang tanan sa Napulo'g duha, apan si Juan mao ang labing madawaton nga espiritu. Batan-on ug panuigon siya kay sa uban, ug uban sa labaw sa masaligong pagtoo sa bata iyang; gibuksan ang iyang kasingkasing ngadto ni Jesus. Sa ingon niini labaw ang iyang pagduyog sa kaluoy uban ni Cristo, ug pinaagi kaniya ang kinalaloman nga espirituhanong pagtulon-an gihatag ngadto sa katawhan. {ABA 465.1}

Si Jesus nahigugma kanila nga nagrepresentar sa Amahan, ug si Juan makasulti mahimngod sa gugma sa Amahan labaw pa kay sa mahimo sa ubang mga tinon-an. Iyang gipadayag ngadto sa iyang isigkatawo ang gibati sa iyang kaugalingong kalag, nga nagpaila diha sa iyang taras sa mga hiyas sa Dios. Ang himaya sa Ginoo napadayag diha sa iyang nawong. Ang katahum sa kabalaan nga nakapausab kaniya nagsidlak sa usa ka sanag nga sama kang Cristo gikan sa iyang panagway. Sa iyang pagsimba ug paghigugma iyang nakita ang Manluluwas hangtud nga ang pagkasama kang Cristo ug ang pagpakiguban Kaniya nahimong iyang usa ka tinguha, ug diha sa iyang taras nagsidlak ang taras sa iyang Agalon. {ABA 465.2}

"Tan-awa ninyo," siya miingon, "unsang gugmaha ang gihatag kanato sa Amahan, nga paganganlan kita nga mga anak sa Dios.... Mga hinigugma, kita karon mga anak sa Dios, kong maunsa unya kita, kini wala pa ipakita: apan kita nasayud nga sa igapadayag na Siya, kita mahisama Kaniya; kay kita magasud-ong man unya kaniya sa Iyang pagkamao." 1 Juan 3:12. {ABA 465.3}

Kapitulo 53 – ANG USA KA MATINUMANONG SAKSI

Tapus sa pagsaka ni Cristo, si Juan nagabarug ingon nga usa matinumanon, mainiton nga magbubuhat alang sa Agalon. Kauban sa ubang mga tinon-an siya nagpahimulos sa pagbobo sa Espiritu sa Adlaw sa Pentecostes, ug uban sa lab-as nga kasibut ug gahum iyang gipadayon ang pagsulti ngadto sa katawhan sa mga pulong sa kinabuhi, nga naninguha sa pagdala sa ilang mga hunahuna ngadto sa Dili Makita. Usa siya ka gamhanan nga magwawali, nagadilaab, ug hilabihan kamadnguhaon. Sa matahum nga sinuldhan ug uban sa usa ka mahonihon nga dngog iyang gisulti ang mga pulong ug ang mga buhat ni Cristo, nga nagsuld sa usa ka paagi nga nakaimpresar sa mga kasingkasing nila nga nakapamad kaniya. Ang kayano sa iyang mga pulong, ang pagkahalangdon sa gahum sa mga kamatuoran nga iyang nalitok, ug ang kainiton nga nagtimaan sa iyang mga pagpanudlo, naghatag kaniya ug agianan ngadto sa tanang matang sa katawhan. {ABA 466.1}

Ang kinabuhi sa apostol nahiuyon sa iyang mga gipanudlo. Ang gugma alang kang Cristo nga maoy nagsiga diha sa iyang kasingkasing maoy nag-awhag kaniya sa paghimo sa matubayon, ug dili kapoyan nga pagbuhat alang sa iyang mga isigkatawo, ilabina alang sa iyang mga igsoon diha sa Cristohanon nga iglesya. {ABA 466.2}

Gihangyo ni Cristo ang unang mga dnon-an sa paghigugmaay ang usa sa usa ingon sa Iyang paghigugma kanila. Sa ingon niini sila makapamatuod ngadto sa kalibutan nga si Cristo nahulma na sa sulod, ang paglaum sa himaya. “Ako magahatag kaninyong bag-ong sugo, nga kinahanglan maghigugmaay kamo ang usa sa usa. Maingon nga Ako nahigugma kaninyo, kinahanglan maghigugmaay usab kamo ang usa sa usa.” Juan 13:34. Niadtong higayona sa pagsuld niining mga pulonga, ang mga dnon-an wala makasabut kanila; apan tapus sila makasaksi sa mga pag-antos ni Cristo, tapus sa Iyang paglansang sa krus ug pagkabanhaw, ug sa pagsaka sa langit, ug tapus sa pagtongtong sa Balaang Espintu nganha kanila sa Pentecostes, nakabaton sila ug usa ka tin-aw pa nga hunahuna mahitungod sa gugma sa Dios ug mahitungod sa kinaiya sa maong gugma nga ilang pagabatonan alang sa usa ug usa. Unya si Juan makaingon ngadto sa iyang mga masigkatinon-an: {ABA 466.3}

“Nahibaloan nato ang gugma sa Dios pinaagi niini, kay Siya mihatag man sa Iyang kinabuhi sa pagpakamatay alang kanato: ug kinahanglan nga kita usab magahatag sa atong kinabuhi sa pagpakamatay alang sa mga igsoon.” {ABA 467.1}

Tapus sa pagkanaug sa Balaang Espiritu, sa diha nga ang mga dnon-an nanggula sa pagmantala sa usa ka buhi nga Manluluwas, ang ilang usa nga dnguha mao ang kaluwasan sa mga kalag. Sila nangalipay diha sa katam-is sa pagpakigsandurot sa mga balaan. Sila mga malumo, mahunahunaon, nagadumili sa kaugalingon, ug andam mohimo ug bisan

unsa nga saknpisyo alang sa kamatuoran. Diha sa ilang adlaw adlaw nga pakigkauban sa usa ug usa, ilang gipadayag ang gugma nga gimando kanila ni Cristo. Pinaagi sa mga pulong ug sa mga binuhatan nga dili akoakohan sila naningkamot sa paghaling niini nga gugma diha sa ubang mga kasingkasing. {ABA 467.2}

Magahandum kanunay ang mga magtutoo niining gugmaha. Sila pauswagon sa unahan diha sa kinabubut-on nga pagsugot sa bag-ong sugo. Sila pahiusahon sa suod kaayo ni Cristo aron sila makahimo sa pagtuman sa tanan Niyang mga kinahanglanon. Padak-on sa ilang kinabuhi ang gahum sa usa ka Manluluwas nga makapatarong kanila pinaagi sa Iyang pagkamatarung. {ABA 467.3}

Apan sa inanay miabut ang usa ka kausaban. Ang mga magtutoo misugod sa pagtanaw sa mga apan diha sa uban. Sa ilang pagpabilin diha sa mga sayop, ug sa paghatag ug lugar sa walay kaluoy nga pagpanaway, sila nawad-an sa panan-aw sa Manluluwas ug sa Iyang gugma. Nahimo sila nga labaw pang estrikto bahin sa mga seremonyas, labaw pang kutikutihan mahitungod sa tiyoriya kay sa pagbansay sa pagtoo. Diha sa ilang kasibut sa pagsaway sa uban, ilang nataligam-an ang ilang kaugalingong mga sayop. Nawad-an sila sa gugma nga inigsoon nga gimando kanila ni Cristo, ug ang labing makasusubo sa tanan, sila wala makamatngon sa ilang pagkanawala. Sila wala makaamgo nga ang kalipay ug kasadya namahawa gikan sa ilang mga kinabuhi ug nga, sa ilang natakpan ang gugma sa Dios gikan sa ilang mga kasingkasing, sa dili madugay sila maglakaw diha sa kangitngit. {ABA 467.4}

Si Juan, sa iyang pagkamatngon nagakaanam ug kaawop ang gugma nga inigsoon sa iglesya, nag-awhag sa mga magtutoo sa kanunay nga pagkinahanglan niining gugmaha. Ang iyang mga sulat ngadto sa iglesya napuno niining hunahunaa. “Mga hinigugma, maghinigugmaay kita ang usa sa usa,” siya nagsulat; “kay ang gugma iya sa Dios, ug siya nga nagahigugma gipanganak sa Dios ug nakaila sa Dios. Siya nga wala magahigugma sa Dios gipadayag dinhi kanato pinaagi niini, gipadala sa Dios ang Iyang bugtong Anak nganhi sa kalibutan, aron kita mabuhi pinaagi Kaniya. Niini ania ang gugma, dili nga kita nahigugma sa Dios kondili nga Siya mao ang nahigugma kanato ug nagpadala sa Iyang Anak nga halad pasighiuli alang sa atong mga sala. Mga hinigugma, kay ang Dios nahigugma man kanato sa ingon niana, nan, kinahanglan nga kita usab maghigugmaay ang usa sa usa.” {ABA 468.1}

Sa pinasahi nga pagsabut diin kining gugmaha ipaila sa mga magtutoo, ang apostol nagasulat: “Ngani bag-o usab kining sugoa nga akong ginasulat kaninyo, kay ang kangitngit nagakahanaw na ug ang tinuod nga kahayag nagasidlak na. Siya nga magaingon nga anaa siya sa kahayag apan nagadumot sa iyang igsoon, kini siya anaa pa gihapon sa kangitngit. Siya nga nagahigugma sa iyang igsoon nagapabilin diha sa kahayag, ug diha

niana walay bisan unsa kapangdolan. Apan siya nga nagadumot sa iyang igsoon anaa sa kangitngit ug nagalakaw diha sa kangitngit, ug wala siya mahibalo kong asa siya padulong, kay ang kangitngit nakapabuta man sa iyang mga mata." "Kay ang gipahibalo nga inyong nadungog sukad sa sinugdan mao kini." "Siya nga wala mahigugma sa iyang igsoon nagapabilin pa gihapon sa kamatayon. Ang matag-usa nga ang mamumuno walay kinabuhing dayon nga magapabilin diha kaniya: ug nahibaloan nato ang gugma pinaagi mini. Kay Siya mihatag man sa Iyang kinabuhi sa pagpakamatay alang kanato: ug kinahanglan nga kita usab magahatag sa atong kinabuhi sa pagpakamatay alang sa mga igsoon." {ABA 468.2}

Dili ang pagsupak sa kalibutan ang nakapapeligro kaayo sa iglesya ni Cristo. Ang daotan nga gipangga diha sa kasingkasing sa mga magtutoo nga nagabuhat sa ilang labing grabe nga kadaut ug mao ang labing tinuod nga nakalangan sa pag-uswag sa kawsa sa Dios. Walay labaw nga siguro nga paagi sa pagpaluya sa espiritu kay sa pagpangga sa kasina, sa panahap, sa pagpangita ug sayop, ug sa daotan nga katahap. Sa laing bahin ang labing kusgan nga saksi nga gipadala sa Dios ang Iyang Anak nganhi sa kalibutan mao ang makita nga panag-uyon ug paghiusa taliwala sa katawhan nga nagkalainlain ang mga taras nga nahiusa sa Iyang iglesya. Kining mao nga pagsaksi maoy katungod sa pagdala sa mga sumosunod ni Cristo. Apan aron mahimo kini, kinahanglan sila magbutang sa ilang kaugalingon ilalom sa pagmando ni Cristo. Ang ilang mga taras kinahanglan ipahiuyon sa Iyang taras ug ang ilang mga pagbuot ngadto sa Iyang kabubut- on. {ABA 468.3}

"Ang usa ka bag-ong sugo Akong igahatag nganha kaninyo," si Cristo miingon, "nga kamo maghigugmaay ang usa sa usa; maingon nga Ako nahigugma kaninyo, kinahanglan maghigugmaay usab kamo ang usa sa usa." Juan 13:34. Pagkaulosahon nga pahayag; apan, oh, pagkadili maayo nga pagbansay! Diha sa iglesya sa Dios karon sa makasusubo nakulangan sa gugma nga inigsoon. Daghan ang nag- angkon nga nahigugma sa Manluluwas apan wala maghigugmaay ang usa sa usa. Ang mga dili matinuhoon nagapaniid sa pagtan-aw kong ang pagtoo sa nag-angkon nga mga Cristohanon nagahimo ba ug usa ka balaanong inpluwensya sa ilang mga kinabuhi; ug sila dali nga makaila sa mga apan sa taras ug sa mga kasumpakian sa kalihokan. Ayaw tugoti ang mga Cristohanon nga inakahatag ug higayon sa kaaway sa pagtudlo kanila ug magaingon, Tan-awa kining mga tawhana, nga nagatmdog ilalom sa bandila ni Cristo, nga nagdinumtanay ang usa sa usa. Ang mga Cristohanon mga sakop ang tanan sa usa ka pamilya, ang tanan mga anak sa mao ra nga langitnong Amahan, uban sa sama nga bulahang paglaum sa kinabuhing dayon. Kinahanglan nga suod ug malumo kaayo ang higut nga nagbugkos kanila. {ABA 469.1}

Ang diosnong gugma magahimo sa iyang labing makapatandog nga mga pangamuyo ngadto sa kasingkasing sa diha nga kini nagkinahanglan kanato sa pagpaila sa samang malumo nga kaluoy nga gipaila m Cristo. Ang tawo lamang nga may dili hakogan nga

gugma alang sa iyang igsoon may tinuod nga gugma alang sa Dios. Ang mamod nga Cristohanon dili sa kinabubut-on motugot nga ang kalag nga anaa sa katalagman dili mapasidan-an ug dili maatiman. Dili siya magpahilayo sa iyang kaugalingon gikan sa masalaypon, nga pasagdan sila nga motidlum ug dugang ngadto sa walay kalipay ug sa kaluya o mahulog sa natad nga panag-awayan ni Satanas. {ABA 469.2}

Kadtong wala pa makaeksperensya sa malumo ug inakabibihag nga gugma ni Cristo dili makadala sa uban ngadto sa tinubdan sa kinabuhi. Ang Iyang gugma diha sa kasingkasing maoy usa ka nagapugos nga gahum, nga maoy magagiya sa mga tawo sa pagpadayag Kaniya diha sa sinultihan, diha sa malumo, ug maloloy- ong espiritu, ug diha sa pagtuboy sa mga kinabuhi niadtong ilang mga kaabay. Ang Cristohanong mga magbubuhat nga may tinguha sa paglampus sa ilang mga paningkamot kinahanglan makaila ni Cristo; ug aron sila makaila Kaniya, kinahanglan ilang mahibaloan ang Iyang gugma. Didto sa langit ang ilang kasarang ingon nga mga magbubuhat ginasukod pinaagi sa ilang katakus sa paghigugma ingon sa paghigugma ni Cristo ug sa pagbuhat ingon sa Iyang pagbuhat. {ABA 470.1}

“Maghigugma kita dili lamang pinaagi sa pulong,” ang apostol nagasulat, “kondili pinaagi sa buhat ug sa tinuoray gayud.” Ang kahingpitan sa Cristohanon nga taras madangat sa diha nga ang kahilig sa pagtabang ug sa pagpanalangin sa uban sa kanunay nagatubod gikan sa sulod. Ang presensya niini nga gugma nga nagalibut sa kalag sa magtutoo mao ang maghimo kaniya nga alimyun sa kinabuhi ngadto sa kinabuhi nga makapahimo sa Dios sa pagpanalangin sa iyang buhat. {ABA 470.2}

Ang kinalabwan nga gugma alang sa Dios ug ang dili hinakog nga gugma alang sa usa ug usa—mao ang labing maayo nga gasa nga ikahatag sa atong langitnong Amahan. Kining gugmaha dili usa ka kahilig, kondili usa ka diosnon nga prinsipyo, usa ka gahum nga nagalungtad. Ang kasingkasing nga dili balaan dili makasugod o makahimo niini. Diha lamang sa kasingkasing diin si Jesus ang nagmando kini makaplagi. “Kita nagahigugma Kaniya, tungod kay Siya mao man ang unang nahigugma kanato.” Diha sa kasingkasing nga nabag-o sa diosnong grasya, ang gugma mao ang prinsipyo nga nagamando sa kalihokan. Kini nagausabsa taras, nagapugong sa mga kahinayak, nagamando sa mga pagbati, ug nagapahamili sa mga pagbati. Kining gugmaha nga gihambin diha sa kalag, makapatam-is sa kinabuhi ug nagabobo sa usa ka mahapsay nga inpluwensya sa tanan nga nagalibut. {ABA 470.3}

Naningkamot si Juan sa pagdala sa mga magtutoo ngadto sa pagsabut sa pagkatinuboy nga mga katungod nga moabut kanila pinaagi sa paggamit sa espiritu sa gugma. Kining matuboson nga gahum, nga nagapuno sa kasingkasing, magapugong sa matag lain nga hinungdan ug magbayaw sa mga nagbaton niini ibabaw sa makadaot nga mga inpluwensya

sa kalibutan. Ug samtang kining mao nga gugma gitugotan sa hingpit ug nahimong nagpalihok nga gahum diha sa kinabuhi, ang ilang pagtoo ug pagsalig sa Dios ug sa Iyang pagdumala kanila mahimong hingpit. Tungod niini sila makaduul Kaniya diha sa hingpit nga pagsalig sa pagtoo, ingon nga nahibalo nga sila makadawat gikan Kaniya sa tanang butang nga kinahanglanon alang sa ilang karon ug walay katapusan nga kaayohan. “Niini gihingpit ang gugma dinhi kanato, aron kita may pagsalig unya sa adlaw’ sa hukom, sanglit maingon nga mao man usab kita dinhi sa kalibutan. Ang kahadlok wala diha sa gugma; hinonoa ang hingpit nga gugma nagahingilin sa kahadlok.” “Ug ang atong nabatonang pagsalig Kaniya mao kini: nga kong mangayo kitag bisan unsa sumala sa Iyang kabubut-on, Siya magapatalinghug gayud kanato,...kita nasayud nga ato nang nabatonan ang pagapangayoon ta Kaniya.” {ABA 471.4}

“Apan kong may makasala man gayud, kita adunay Manlalaban nga mangatubang sa Amahan, si Jesu-Cristo nga matarung: ug Siya mao ang halad-pasighiuli alang sa atong mga sala: ug dili lamang sa ato rang mga sala kondili sa mga sala usab sa tibuok kalibutan.” “Kong isugid ta ang atong mga sala, Siya kasaligan ug makata- runganon nga tungod niana mopasaylo Siya sa atong mga sala ug magahinlo kanato gikan sa tanang pagkadili makatarunganon.” Ang mga kinahanglanon alang sa pagbaton sa kaluoy gikan sa Dios yano ug makatarunganon. Ang Ginoo wala magkinahanglan kanato sa paghimo sa usa ka malisud nga butang aron kahatagan sa pasaylo. Dili kita kinahanglan maghimo ug masakit nga penitensya, aron mapahiluna ang atong mga kalag ngadto sa Dios sa langit o aron sa pagbayad sa atong kalapasan. Siya nga “nagasugid ug nagabiya” sa iyang sala “makadawat ug kaluoy.” Proverbio 28:13. {ABA 471.1}

Diha sa mga sawang sa itaas, si Cristo nagapangamuyo alang sa Iyang iglesya—nagapangamuyo alang kanila nga Iyang nabayaran sa bili sa paglukat nga mao ang Iyang dugo. Ang mga kasiglohan ug ang mga katuigan dili makakuhod sa kagahum sa Iyang mapasig- ulion nga sakripisyo. Ang kinabuhi o ang kamatayon, ang kahabugon o ang kalalom dili makapahimulag kanato gikan sa gugma sa Dios nga anaa kang Cristo Jesus; dili tungod kay gikuptan nato Siya sa hilabihan ka malig-on, kondili tungod kay Siya nagakupot kanato sa malig-on gayud. Kong ang atong kaluwasan nagsalig pa sa atong kaugalingong panlimbasug, dili kita mangaluwas; apan kini nagsalig sa Usa nga maoy anaa sa luyo sa tanang mga saad. Ang atong pagkupot Kaniya daw maluya, apan ang Iyang gugma sama sa iya sa usa ka magulang nga igsoon; ug samtang atong ginapalungtad ang atong paghiusa uban Kaniya, walay makalangkat kanato gikan sa Iyang kamot. {ABA 471.2}

Samtang nagpanglabay ang mga mig ug mitubo ang gidaghanon sa mga magtutoo, si Juan nangabudlay uban sa nagtubo nga pagkamaunongon ug pagkamainiton alang sa iyang mga igsoon. Ang mga panahon napuno sa mga katalagman alang sa iglesya. Diha sa tanang

dapit ang Satanasnon nga mga limbong. Pinaagi sa pagtuis ug sa kabakakan ang mga sinugo ni Satanas naningkamot sa paghaling sa pagsupak batok sa mga pagtulon-an ni Cristo, ug ingon nga sangputanan ang mga away-away ug ang erhiya nagpapeligro sa iglesya. Ang uban nagpalingkawas kanila gikan sa pagtuman sa kasugoan sa Dios. Sa laing bahin, daghan ang nagpanudlo nga gikinahanglan ang pagbantay sa Judiyo nga mga batasan ug mga seremonyas; nga ang pagbantay lamang sa kasugoan nga walay pagtoo diha sa dugo ni Cristo, igo na alang sa kaluwasan. Ang uban nagtoo nga si Cristo maoy usa ka maayong tawo, ug naglimud sa Iyang pagkadios. Ang uban nagtuo nga si Cristo maoy usa ka maayong balita. Sila nga sa ilang kaugalingon nagapuyo diha sa kalapasan, nagadala ug mga erehiya ngadto sa iglesya. Sa ingon niini daghan ang nadala ngadto sa mga kalibugan sa pagkawalay pagtoo ug sa sayop. {ABA 472.1}

Napuno si Juan sa kasub-anan samtang iyang nakita kining makahilo nga mga kasaypanan nga nakakamang ngadto sa iglesya. Iyang nakita ang mga katalagman nga nabukas ang iglesya, ug iyang gitagbo ang maong emerhensya sa walay paglangan. Ang mga sulat ni Juan nagpasabut sa espirim sa gugma. Daw sama siya nga nagsulat ginamit ang dagang nga natumong sa gugma. Apan sa diha nga iyang gikahinagbo ang nanaglapas sa kasugoan sa Dios, apan nagaangkon nga sila nagapuyo nga walay sala, siya wala maglangan sa pagpasidaan kanila mahitungod sa ilang makahahadlok nga limbong. {ABA 472.2}

Sa iyang pagsulat ngadto sa usa ka katabang diha sa buhat sa maayong balita, sa usa ka babaye nga maayo ug kadungganan ug halapad nga inpluwensya, siya miingon: “Daghang mga malimbongon nanungha karon sa kalibutan, mga tawo nga wala magaila nga si Jesu-Cristo nagpakatawo; ang ingon niini mao ang malimbongon ug ang antiCristo. Bantayi ninyo ang inyong kaugalingon nga dili unta kamo kapildihan sa mga butang nga inyong gihagoan, kondili nga makadaug unta hinoon kamog hingpit nga ganti. Bisan kinsa nga magauna ug dili magpabilin diha sa tulohoan ni Cristo, siya wala makapanag-iya sa Dios; siya nga nagapabilin sa tuluhoan ni Cristo, siya nakapanag-iya sa Amahan ug sa Anak. Kong adunay moanha kaninyo ug kini siya wala magdala sa maong tuluhoan, ayaw ninyo siya pagpasak-a sa inyong balay, ug ayaw ninyo pagpangomustaha: kay siya nga mangomusta kaniya magapakig-ambit sa iyang daotan nga binuhatan.” {ABA 472.3}

Kita gihatagan ug gahum sa sama nga pagtagad sa hinigugma nga tinon-an ngadto kanila nga nag-angkon nga nagpabilin diha kang Cristo samtang sila nagkinabuhi diha sa paglapas sa kasugoan sa Dios. Niining katapusang mga adlaw adunay mga daotan nga sama niadtong naghulga sa kauswagan sa karaan nga iglesya; ug ang mga pagtulun-an ni apostol Juan niining mga bahina kinahanglan patalinghugan pag-ayo. “Kinahanglan kamo may gugma,” mao ang singgit nga nadunggan bisan diin ilabina gikan kanila nga nagangkon sa pagkabalaan. Apan ang tinuod nga gugma pudi ra kaayo nga makatabon sa

usa ka sala nga wala ikasugid. Samtang gimandoan kita sa paghigugma sa mga kalag nga gipakamatyan ni Cristo, dili kita pahimuon ug pagpauyon-uyon sa daotan. Kita gidid-an sa pagpa- kighiusa sa mga masupilon ug magtawag niini nga gugma. Gikinahanglan sa Dios ang Iyang katawhan niining panahona sa kalibutan sa pagdndog alang sa matarung sama sa kalig-on sa gibuhat ni Juan diha sa pagsupak sa mga kasaypanan nga makadaot sa kalag. {ABA 473.1}

Ang apostol nagatudlo nga bisan kita magpaila sa Cristohanon nga kortisiya kita gihatagan ug gahum sa pagharong sa sala ug sa mga makasasala diha sa an-aw nga mga termino; nga kini dili nagkasungi sa dnuod nga gugma. “Ang tanan nga nagpakasala,” siya nagasulat, “nagahimog paglapas sa sugo: kay ang pagpakasala mao may paglapas sa sugo. Ug kamo nasayud nga kadto siya gipadayag aron sa pagkuha sa mga kasal-anan; ug diha Kaniya wala ing sala. Ang tanan nga nagpabilin diha Kaniya dili magapakasala: ang tanan nga nagapakasala wala makakita kaniya ni makaila Kaniya.” {ABA 473.2}

Ingon nga usa ka saksi alang ni Cristo, si Juan wala mosulod ngadto sa pagpakiglantugi, ug sa makapoy nga mga pagpakiglalis. Iyang gimantala ang iyang nahibaloan, ingon man ang iyang nakita ug nadunggan. Suod siya nga nakigkauban ni Cristo, ug nakapa- talinghug siya sa Iyang mga pagtulun-an, ug nakasaksi sa Iyang gamhanan nga mga milagro. Pipila lamang sa mga katawhan ang nakakita sa mga katahum sa taras ni Cristo ingon sa nakita ni Juan. Alang kaniya ang kangitngit ning-agi na; diha kaniya nagasidlak ang matuod nga kahayag. Ang iyang panghimatuod bahin sa kinabuhi ug sa kamatayon sa Manluluwas tataw kaayo ug makusganon. Gikan sa kapuno sa usa ka kasingkasing nga nagawas sa gugma alang sa Manluluwas siya misulti; ug walay gahum nga sarang nakapugong sa iyang mga pulong. {ABA 474.1}

“Kadtong diha na sukad sa sinugdan,” siya mipahayag, “nga among nadungog, nga among nakita pinaagi sa among kaugalingong mga mata, nga among nasud-ong ug nahikap pinaagi sa among mga kamot, mahitungod sa Pulong nga nagahatag ug kinabuhi;...kadto nga among nakita ug nadungog among ginamantala usab kaninyo aron kamo usab makabaton sa pakig-ambitay uban kanamo; ug ang atong pakig- ambitay maoy pakig-ambitay uban sa Amahan ug sa Iyang Anak nga si Jesu-Cristo.” {ABA 474.2}

Busa hinaut pa nga ang matag tutoo nga tinuod, pinaagi sa iyang kaugalingon nga eksperensya, makahimo sa pagbutang “sa iyang timaan niini, nga ang Dios matinuoron.” Juan 3:33. Siya makasaksi ngadto sa iyang nakita ug nadungog ug mibati sa gahum ni Cristo. {ABA 474.3}

Kapitulo 54 – NAUSAB PINAAGI SA GRASYA

Diha sa lanabuhi ni apostol Juan gilarawanan ang tinuod nga pagkabalaan. Sulod sa mga katuigan sa iyang suod nga pag-uban- uban ni Cristo, kanunay siya nga gipasidan-an ug ginapabantay sa Manluluwas; ug iyang gidawat kining maong mga pagbadlong. Sa diha nga ang taras sa Usa nga Diosnon napakita nganha kaniya, nakita ni Juan ang iyang kaugalingong mga kakulangon, ug napaubos siya sa maong pagpadayag. Sa matag-adlaw diha sa kalahi sa iyang kaugalingon nga espiritu nga mapintas iyang nasud-ong ang kalumo ug ang pagkamainantoson ni Jesus, ug iyang nadunggan ang Iyang mga leksyon sa pagpaubos ug sa pagpailub. Sa matag-adlaw nadani ngadto kang Cristo ang iyang kasingkasing, hangtud nga nawala sa iyang panan-aw ang iyang kaugalingon diha sa gugma alang sa iyang Agalon. Ang gahum ug ang kalumo, ang kahalangdon ug ang kaaghop, ang kusog ug ang pailub, nga iyang nakita diha sa adlaw-adlaw nga kinabuhi sa Anak sa Dios, nagtugob sa iyang kalag sa pagdayeg. Gitahan niya ang iyang masuk-anon, ug ambisyoso nga taras ngadto sa maumolon nga gahum ni Cristo, ug ang diosnon nga gugma nagbuhat diha kaniya sa usa ka kausaban sa taras. {ABA 475.1}

Diha sa makapahiriulong nga kalainan sa pagkabalaan nga mi- sangput diha sa kinabuhi ni Juan mao ang eksperensya sa iyang masigkatinun-an nga si Judas. Sama sa iyang kauban, si Judas nag- angkon nga usa ka tinon-an ni Cristo, apan ang iyang gibatonan mao lamang ang porma sa pagkadiosnon. Siya dili kay wala mobati sa katahum sa taras ni Cristo; ug sagad, samtang siya nagpatalinghug sa mga pulong sa Manluluwas, ang kombiksyon miabut kaniya, apan wala siyay gusto mopaubos sa iyang kasingkasing o moako sa iyang mga sala. Pinaagi sa pagsukol sa diosnon nga inpluwensya iyang gipakaulawan ang Agalon kinsa iyang gipaila nga iyang gihigugma. Mainiton nga nakigaway si Juan batok sa iyang mga sayop; apan gisupak ni Judas ang iyang tanlag ug mitahan ngadto sa panulay, nga nagpakaw-it sa labaw ka siguro nganha sa iyang kaugalingon sa iyang mga batasan nga daotan. Ang pagbansay sa mga kamatuoran nga gitudlo ni Cristo lahi sa iyang mga tinguha ug mga katuyoan, ug wala niya madala ang iyang kaugalingon sa pagtahan sa iyang mga idiya aron makadawat sa kaalam gikan sa langit. Imbis magalakaw diha sa kahayag, mipili siya sa paglakaw diha sa kangitngit. Ang daotang mga tinguha, ang pagkamaibugon, ang mga pagbati nga mapanimaslanon, ang maitum ug nagkisdum nga mga hunahuna, mao ang giamuma hangtud nga si Satanas nakakuha sa hingpit nga pagmando kaniya. {ABA 475.2}

Si Juan ug si Judas mao ang mga representante sa mga nag-angkon nga mga sumosunod ni Cristo. Kining duruha ka mga tinun-an may sama nga mga higayon sa pagtoon ug sa pagsunod sa diosnon nga Sumbanan. Ang duruha suod nga nakauban ni Jesus ug mga hinatagan ug katungod sa pagpatalinghug sa Iyang pagtulon-an. Ang matag- usa kanila may seryoso nga mga apan sa kinaiya; ug ang matag-usa makaduul ngadto sa diosnon nga

grasya nga nagausab sa kinaiya. Apan samtang ang usa nga diha sa pagpaubos nagatuon kang Jesus, ang laing usa nagpadayag nga siya dili magbubuhat sa pulong, kondili usa lamang ka tigpatalinghug. Ang usa, sa adlaw-adlaw nagapatay sa kaugalingon ug nagabuntog sa sala, nabalaan pinaagi sa kamatuoran; ang laing usa, nagasukol sa mausabong gahum sa grasya ug nagapa- tuyang sa mga tinguha nga hinakog, nadala ngadto sa kaulipnan ni Satanas. {ABA 476.1}

Ang maong kausaban sa taras ingon sa nakita diha sa kinabuhi ni Juan mao gayud ang sangputanan sa pagsandurot uban ni Cristo. Tingali adunay naila nga mga apan diha sa taras sa usa ka tawo, apan sa diha nga siya mahimong usa ka tinuod nga tinon-an ni Cristo, ang gahum sa diosnong grasya magausab ug magabalaan kaniya. Sa nagatan-aw ingon sa anaa sa usa ka salamin sa himaya sa Ginoo, siya mausab gikan sa himaya ngadto sa himaya, hangtud nga siya mahisama Kaniya nga iyang ginadayeg. {ABA 476.2}

Si Juan maoy usa ka magtutudlo sa kabalaan, ug diha sa iyang mga sulat ngadto sa iglesya iyang giladlad ang walay sayop nga mga lagda alang sa linihokan sa mga Cristohanon. “Ang tanan nga nagabaton niini nga paglaum diha kaniya,” siya misulat, “nagaputli sa iyang kaugalingon, bisan ingon nga Siya putli.” “Siya nga magaingon nga siya anaa Kaniya kinahanglan magakinabuhi usab siya sama sa Iyang pagkinabuhi.” 1 Juan 3:3; 2:6. Siya nagtudlo nga ang Cristohanon kinahanglan magmaputli sa kasingkasing ug sa kinabuhi. Dili gayud siya matagbaw sa usa ka haw-ang nga pagpaila. Maingon nga ang Dios balaan diha sa Iyang dapit, ang nahulog nga tawo, pinaagi sa pagtoo diha kang Cristo, magabalaan usab diha sa iyang dapit. {ABA 476.3}

“Kini mao ang pagbuot sa Dios,” si apostol Pablo misulat, “bisan ang inyong pagkabinalaan.” 1 Tesalonica 4:3. Ang pagkabinalaan sa iglesya mao ang tumong sa Dios diha sa tanan Niyang mga pagdumala sa Iyang katawhan. Sukad sa eternidad, Iyang napili sila, nga sila unta mabalaan. Iyang gihatag ang Iyang Anak nga mamatay alang kanila, aron sila mabinalaan pinaagi sa pagtuman sa kamatuoran, nga huboan sa tanang pagkatalamayon sa kaugalingon. Gikan kanila Siya nagkina- hanglan sa usa ka linawas nga buhat, usa ka personal nga pagtugyan. Ang Dios mapasidunggan lamang sa mga nagangkon nga nagatoo Kaniya, samtang sila nagpahiuyon sa Iyang larawan ug gimandoan sa Iyang Espintu. Unya, ingon nga mga saksi alang sa Manluluwas, ilang ipahibalo kong unsa ang nahimo alang kanila sa langitnon nga grasya. {ABA 477.1}

Ang tinuod nga pagkabinalaan nagaabut pinaagi sa pagpalampos sa pnnsipyo sa gugma. “Ang Dios gugma, ug ang nagapabilin sa gugma, nagapabilin sa Dios; ug ang Dios nagapabilin diha kaniya.” 1 Juan 4:16. Ang kinabuhi niya diha sa kang kinsang kasingkasing si Cristo nagapuyo, magapadayag sa mapuslanon nga pagkamahadlokon sa Dios. Ang taras maputli, mapataas, madungganan, ug mahimaya. Ang pudi nga pagtulonan

mosagol sa mga buhat sa pagkamatarung; ang mga sugo nga langitnon mosagol sa balaan nga mga pagginawi. {ABA 477.2}

Kadtong gusto nga mobaton sa panalangin sa pagkabinalaan kinahanglan unahon ang pagkat-on ang kahulogan sa pagsakripisyo sa kaugalingon. Ang krus ni Cristo mao ang sentro nga haligi diin nagabitay ang "labihan gayud ka daku ug walay katapusang gibug-aton sa himaya." "Kong adunay buot mosunod Kanako," si Cristo nagaingon, "kinahanglan magdumili siya sa iyang kaugalingon ug magpas-an sa iyang krus, ug magsunod Kanako." 2 Corinto 4:17; Mateo 16:24. Ang kaamyon sa atong gugma alang sa atong mga isigkatawo mao ang nagpadayag sa atong gugma alang sa Dios. Ang pailub diha sa pagalagad mao ang magdala ug kapahulayan sa kalag. Pinaagi sa mapainubsanon, kugihan, ug matinumanong pagbuhat mapalambo ang kaayohan sa Israel. Ang Dios magatuboy sa itaas ug magapalig-on sa usa nga andam sa pagsunod sa paagi ni Cristo. {ABA 477.3}

Ang pagkabalaan dili buhat sa usa ka gutlo, sa usa ka oras, sa usa ka adlaw, kondili buhat sa tibuok nga kinabuhi. Dili kini mabatnan pinaagi sa usa ka pagbati, kondili usa kini ka resulta sa nagapad^yon nga pagkapatay ngadto sa sala, ug sa walay hunong nga pagkinabuhi alang kang Cristo. Ang mga sayop dili mahimong tarung ni ang mga kausaban mabuhat diha sa taras pinaagi sa maluya, ug sa hunong- hunong nga mga paningkamot. Pinaagi lamang sa taas, ug matubayon nga pagsingkamot, mapait nga disiplina, ug sa mapig-ot nga bugno, nga kita makabuntog. Sa usa ka adlaw dili nato mahibaloan kong unsa ka kusgan ang atong sunod nga bugno. Samtang si Satanas ang nagmando, buntogon ta ang atong kaugalingon, ug dag-on ta ang nagalikos nga mga sala; samtang nagalungtad pa ang kinabuhi, walay dapit nga atong pagahunongan, walay kahimtang nga atong makab-ot ug makaingon, Nakadangat na ako sa hingpit. Ang pagkabalaan mao ang resulta sa tibuok kinabuhi nga pagkamasinulondon. {ABA 478.1}

Walay usa sa mga apostoles ug sa mga manalagna ang nag-angkon nga walay sala. Ang mga tawo nga nakapuyo nga labing suod sa Dios, mga tawo nga gnstong nagsakripisyo sa kinabuhi kay sa tinuyo nga paghimo ug sayop nga buhat, ug mga tawo nga gipasidunggan sa Dios sa diosnon nga kahayag ug gahum, nakasugid sa pagkamakasasala sa ilang kinaiya. Wala silay pagsalig diha sa unod, wala sila mag- angkon sa pagkamatarung ingon nga ilang kaugalingon, apan nakasalig sa bug-os diha sa pagkamatarung ni Cristo. {ABA 478.2}

Magamao usab kini sa tanan nga motutuk kang Cristo. Sa magaanam ug kadutdut ang atong pagduul ni Jesus, ug sa magalabaw ang katin-aw sa kaputli sa Iyang taras, magadugang ang katin-aw sa atong pagtan-aw sa hilabihan nga pagkadaotan sa sala, ug mokunhod ang atong pagbati sa pagtuboy sa atong kaugalingon. Adunay usa ka nagapadayon sa pagkab-ot nga kalag ngadto sa Dios, usa ka walay hunong, matinguhaon,

ug tugob sa kasubo nga pagsugid sa sala ug pagpaubos sa kasingkasing sa atubangan Niya. Sa matag-uswag nga lakang diha sa atong Cristohanon nga eksperensya magakahalalom ang atong paghinulsol. Atong mahibaloan nga ang atong katakus anaa ni Cristo lamang ug magahimo nga atong kaugalingon ang pagsugid sa apostol nga nagaingon: “Nahibalo ako nga walay maayo nga nagapuyo sa sulod nako, (nga sa ato pa, sa sulod sa akong lawas).” “Pahalayo kanako ang pagpasigarbo gawas sa krus sa atong Ginoong Jesu-Cristo, nga pinaagi kang kinsa ang kalibutan nalansang nganhi kanako, ug ako ngadto sa kalibutan.” Roma 7:18; Galacia 6:14. {ABA 478.3}

Ipasulat sa magtatala nga mga manolunda ang kasaysayan sa balaang mga pakigbugno ug mga pakigsangka sa katawhan sa Dios; ipatala kanila ang ilang mga pagampo ug ang ilang mga luha; apan ayaw itugot nga mapakaulawan ang Dios pinaagi sa pahayag gikan sa tawhanong mga ngabil nga magaingon, “Ako walay sala; ako balaan.” Ang binalaang mga ngabil dili gayud molitok sa maong mapanga- hasong mga pulong. {ABA 479.1}

Si Apostol Pablo nasakgaw ngadto sa ikatulong langit ug nakakita ug nakadungog sa mga butang nga dili arang ikasulti, ug bisan pa niini ang iyang mapaubsanon nga pahayag mao kini: “Dili nga nakab- ot ko na kini, o nahingpit na ako; hinonoa ginaagpas ko kini.” Filipos 3:12. Pasulata ang mga manolunda sa langit mahitungod sa mga kadaugan ni Pablo diha sa iyang pagpakig-away sa maayong pakig- away sa pagtoo. Pahugyawa sa kalipay ang langit diha sa iyang makanunayon nga lakang paingon sa langit, ug nga, sa nagatan-aw kanunay sa ganti, iyang ginaisip nga yamukmuk ang matag ubang butang. Naglipay ang mga manolunda nga nagtug-an sa iyang mga kadaugan, apan si Pablo wala magpasigarbo sa iyang nangahimo. Ang pagbad ni Pablo mao ang pagbad nga pagakuptan sa matag sumosunod ni Cristo samtang siya nagauswag sa iyang dalan diha sa paningkamot alang sa purongpurong nga walay katapusan. {ABA 479.2}

Kadtong hilig nga maghimo sa usa ka hataas nga pag-angkon sa kabalaan patutuka ngadto sa salamin sa kasugoan sa Dios. Samtang ilang makita ang sangkad nga mga pangangkon, ug makasabut sa buhat mini ingon nga usa ka tig-ila sa mga hunahuna ug sa mga katuyoan sa kasingkasing, sila dili makapasigarbo sa pagkawalay sala. “Kong kita,” si Juan nagaingon, nga wala magpahimulag sa iyang kaugalingon gikan sa iyang mga igsoon, “magaingon nga wala kitay sala, kita ra ang nagapahisalaag sa atong kaugalingon, ug wala kanato ang kamatuoran. Kong kita magaingon nga wala kita makasala, Siya atong gipakabakakon, ug wala kanato ang iyang pulong.” Kong isugid ta ang atong mga sala, Siya kasaligan ug makatarunganon nga mopasaylo sa atong mga sala ug magahinlo kanato gikan sa tanang pagkadili makatarunganon.” 1 Juan 1:8, 10, 9. {ABA 479.3}

Adunay nag-angkon sa kabalaan, nga nagpahibalo nga sila sa bug- os iya sa Ginoo, nga nag-angkon sa katungod sa mga saad sa Dios, bisan nagadumili sa pagsugot sa Iyang mga

sugo. Kining maong mga malapason sa kasugoan nag-angkon sa tanan nga gisaad ngadto sa mga anak sa Dios; apan kini pangagpas lamang sa ilang bahin, mngod kay si Juan nagtug-an kanato nga ang tinuod nga gugma lang sa Dios mapadayag diha sa pagsugot sa tanan Niyang mga sugo. Dili pa igo ang pagtoo sa tiyoriya mahitungod sa kamatuoran, ang paghimo ug usa ka pangangkon sa pagtoo diha kang Cristo, ang pagtoo nga si Jesus dili suwitik, ug nga ang tinuhoan sa Biblia dili sugilanon nga maayong pagkaminaomao. “Siya nga magaingon, Ako nakaila Kaniya, apan wala magbantay sa Iyang mga sugo.” matud pa ni Juan, “kini siya bakakon, ug wala kaniya ang kamatuoran; apan bisan kinsa ang magabantay sa Iyang pulong, sa pagkatinuod ang gugma alang sa Dios nahingpit diha kaniya. Atong mahibaloan nga kita anaa Kaniya pinaagi niini.” “Ang tanan nga nagabantay sa Iyang mga sugo nagapabilin diha Kaniya, ug Siya diha kanila.” 1 Juan 2:4, 5; 3:24. {ABA 479.4}

Si Juan wala magtudlo nga makuha ang kaluwasan pinaagi sa pagkamasinugtanon; apan nga ang pagkamasinugtanon mao ang bunga sa pagtoo ug sa gugma. “Kamo sayud nga Siya gipadayag aron sa pagkuha sa mga kasal-anan,” Siya miingon, “ug diha Kaniya dili magapakasala: ang tanan nga nagapakasala wala makakita Kaniya ni makaila Kaniya.” 1 Juan 3:5, 6. Kong kita magpabilin diha kang Cristo, kong ang gugma sa Dios nagapuyo diha sa kasingkasing, ang atong mga pagbati, ang atong mga hunahuna, atong mga buhat, magapahiuyon sa kabubut-on sa Dios. Ang kasingkasing nga binalaan nahiuyon sa mga sugo sa kasugoan sa Dios. {ABA 480.1}

Adunay daghan nga, bisan nagapaninguha sa pagsugot sa mga sugo sa Dios, may diyutay lamang nga kalipay ug kalinaw. Kining maong kakulangon diha sa ilang eksperensya maoy resulta sa kapakyas sa paggamit sa pagtoo. Sila naglakaw daw diha sa yuta nga asin, usa ka nauga nga kamingawan. Gamay lamang ang ilang giangkon, sa diha nga mag-angkon unta sila ug daku; kay walay kinutoban ang mga saad sa Dios. Ang maong mga tawo wala magpresentar sa husto sa pagkabalaan nga magaabut pinaagi sa pagkamasinugtanon sa kamatuoran. Ang Ginoo gusto nga ang tanan Niyang mga anak nga lalaki ug mga anak nga babaye magamalipayon, malinawon, ug masinugtanon. Pinaagi sa paggamit sa pagtoo, ang magtutoo makapanag-iya niining maong mga panalangin. Pinaagi sa pagtoo, ang matag kakulangon sa taras masangkapan, ang matag kahugawan mahinloan, ang matag sayop makonhian, ug ang matag kamaayo mapalambo. {ABA 480.2}

Ang pagampo maoy gigahin nga paagi sa langit sa kalampusan diha sa pagpakigbugno sa sala ug sa kaugmaran sa taras nga Cristohanon. Ang diosnon nga mga inpluwensya nga magaabut agig tubag sa pagampo sa pagtoo makahimo diha sa kalag sa maghahangyo sa tanan nga iyang gihangyo. Atong mapangayo ang kapasayloan sa sala, ang Balaan nga

Espintu, ang usa ka taras nga sama ni Cristo, ang kaalam ug kusog sa pagbuhat sa Iyang buluhaton, ang bisan unsa nga gasa nga Iyang gisaad; ug ang saad mao knii: “Kamo magadawat.” {ABA 481.1}

Diha sa bungtod kadto uban sa Dios nga nakita ni Aloises ang sumbanan niadtong kahibulongang gambalay nga maoy mahimong dapit nga puy-anan sa Iyang himaya. Diha sa bungtod uban sa Dios— diha sa tinago nga dapit sa pagpanag-uban nga kita magapamalandong sa Iyang mahimayaong sumbanan alang sa katawhan. Sa tanang mga katuigan sa paagi sa pagpakigsulti sa langit, ang Dios naglaraw sa Iyang katuyoan alang sa Iyang mga anak, pinaagi sa pagpadayag sa inanay ngadto sa ilang mga kaisipan sa mga pagtulon-an sa grasya. Ang Iyang paagi sa pagpasantup sa kamatuoran ginailustrar diha sa mga pulong, “Ang Iyang paggula matuod gayud ingon sa pagdangat sa kabuntagon.” Oseas 6:3. Siya nga magabutang sa iyang kaugalingon sa dapit diin ang Dios makapasabut kaniya, sama nga nagauswag, gikan sa dili tibuok nga kadulum sa kaadlawon ngadto sa hingpit nga silak sa udtong tutuk {ABA 481.2}

Ang tinuod nga pagkabinalaan nagpasabut og hingpit nga gugma, hingpit nga pagkamasinugtanon, ug hingpit nga pagpauyon ngadto sa kabubut-on sa Dios. Kita pagabalaanon ngadto sa Dios pinaagi sa pagkamasinugtanon sa kamatuoran. Ang tanlag pagahugasan gikan sa patay nga mga buhat aron sa pagalagad sa buhi nga Dios. Kita dili pa hingpit; apan maoy atong katungod ang pagpahimulag gikan sa mga kalambigitan sa kaugalingon ug sa sala, ug mouswag ngadto sa kahingpitan. Ang dagkung mga kahimoan, hataas ug balaan nga mga nakab-ot ginapahimutang nga maabut sa tanan. {ABA 481.3}

Ang hinungdan ngano nga daghan mining panahona sa kalibutan ang wala makahimo ug dagku pa nga pag-uswag diha sa diosnong kinabuhi mao nga ilang gisabut ang kabubut-on sa Dios nga mao lamang ang ilang buot nga pagabuhaton. Bisan ug nagasunod sa ilang kaugalingong mga tinguha, ilang giulog-ulogan ang ilang kaugalingon nga sila nagapahiuyon sa kabubut-on sa Dios. Kini sila walay mga pagpakigbugno sa kaugalingon. Adunay uban nga sa usa ka higayon nagmalampuson diha sa pagpakigbisug batok sa hinakog nga tinguha alang sa kalingawan ug sa kasayon. Mga matinud-anon sila ug mainiton, apan pagakapoyan sa nagkadugay nga panlimbasug, sa adlaw-adlaw nga kamatayon, sa walay hunong nga kaguliyang. Daw madanihon ang pagkatapulan, ug pagkamatay sa kaugalingon ginadumtan; ug ilang takpan ang ilang mga mata nga nagduka ug unya mahulog ilalom sa gahum sa panulay imbis nga mosukol niini. {ABA 481.4}

Ang mga pahimangno nga gipahiluna diha sa pulong sa Dios wala magbilin ug luna alang sa pagpauyon-uyon sa daotan. Ang Anak sa Dios gipatungha aron nga Iyang madani ang tanan nga katawhan nganha sa Iyang kaugalingon. Mianhi Siya dili aron sa pagduyan sa kalibutan ngadto sa paghikatulog, kondili sa pagtudlo sa masigpit nga agianan dim ang

tanan nga magapanaw, sa katapusan makaabut ra sa mga ganghaan sa Siyudad sa Dios. Ang Iyang mga anak magasunod sa Iyang giagian; sa bisan unsa nga sakripisyo sa kasayon o sa hinakog nga pagpatuyang, sa bisan unsa nga bili sa kabudlay o sa pag-antos, kinahanglan ilang palungtaron ang usa ka walay hunong nga gubat batok sa kaugalingon. {ABA 482.1}

Ang labing daku nga pagdayeg nga madala sa katawhan ngadto sa Dios mao ang pagkanatugyan nga mga sandayon pinaagi kang kinsa Siya makabuhat. Ang panahon tulin kaayo nga nagaagi ngadto sa eternidad. Dili nato pagtagoan gikan sa Dios kanang butang nga Iyang kaugalingon. Dili nato Siya balibaran sa butang nga, bisan pa kini dili ikahatag nga walay katakus, dili madumilian nga walay pagkadaot. Nagapangayo Siya sa usa ka bug-os nga kasingkasing; ihatag kini nganha Kaniya; kini Iya, pinaagi sa paglalang ug pinaagi sa pagtubos. Siya nangayo sa imong salabutan; ihatag kini nganha Kaniya; kini Iya. Siya nagapangayo sa imong salapi; ihatag kini nganha Kaniya; Iyaha kini. “Kamo dili na inyo sa inyong kaugalingon, kay gipalit na kamo sa usa ka bili.” 1 Connto 6:19, 20. Ang Dios nagkinahanglan sa katahuran sa usa ka binalaan nga kalag, nga nakaandam sa iyang kaugalingon, pinaagi sa paggamit sa pagtoo nga nagabuhat pinaagi sa gugma, aron sa pagalagad Kaniya. Iyang ginatuboy sa atong atubangan ang kinatas-an nga sumbanan, bisan ang kahingpitan. Siya naghangyo kanato nga sa bug-os ug sa hingpit dapig Kaniya dinhi niining kalibutan ingon nga Siya dapig kanato diha sa presensya sa Dios. {ABA 482.2}

“Mao kini ang pagbuot sa Dios” mahitungod kaninyo, “bisan ang inyong pagkabalaan.” 1 Tesalonica 4:3. Mao ba usab kini ang inyong kabubut-on? Ang inyong mga sala tingali ingon sa mga bukid sa arubangan ninyo; apan kong inyong ipaubos ang inyong kasingkasing ug magsugid sa inyong mga sala, nga magasalig sa mga katakus sa usa ka nalansang ug nabanhaw nga Manluluwas, Siya mopasaylo ug magahinlo kaninyo gikan sa tanang pagkadili makatarunganon. Ang Dios nagapangayo sa inyong tibuok nga pagpahiuyon nganha sa Iyang kasugoan. Kming kasugoan mao ang lanog sa Iyang tingog nga nagaingon nganha kaninyo, Pagbalaari pa, oo, pagbalaan pa gihapon. Tinguhaa ang kahupnganan sa grasya ni Cristo. Pun-a ang inyong kasingkasing sa usa ka hilabihan nga pangandoy alang sa Iyang pagkamatarung, nga ang buhat niini gimantala sa pulong sa Dios nga mao ang kalinaw, ug ang epekto mini mao ang kahilum ug kasigurohan hangtud sa kahangtoran. {ABA 483.1}

Samtang ang imong kalag nangandoy sa Dios, imong makaplagan ang dugang ug dugang pa gayud ang mahitungod sa dili matugkad nga mga kadato sa Iyang grasya. Samtang imong palandongon kining maong mga kadato makapanag-iya ka kanila ug magapadayag sa mga katakus sa halad sa Manluluwas, sa panalipod sa Iyang pagkamatarung, sa kahupnganan sa Iyang kaalam, ug sa Iyang gahum sa pagpresentar

kanimo sa atubangan sa Amahan nga “walay buling, ug walay ikasaway.” 2 Pedro 3:14. {ABA 483.2}

Kapitulo 55 – ANG PATMOS

Kapin sa katunga sa usa ka siglo ang nakalabay sukad sa pagkatukod sa iglesya nga Cristohanon. Sulod niadtong panahona kanunay nga gisupak ang mensahe sa maayong balita. Wala gayud molugak sa ilang mga panininkamot ang mga kaaway mini, ug sa katapusan milampos sila sa pagkabig sa gahum sa emperador nga Romanhon batok sa mga Cristohanon. {ABA 484.1}

Diha sa makalilisang nga panglutos nga mingsunod, si apostol Juan daku ug nahimo sa pagpanghimatuod ug sa paglig-on sa pagtoo sa mga magtutoo. May usa ka pagpanghimatuod siya nga ang iyang mga kaaway dili makapangulipas ug nakatabang sa iyang mga kaigsoonan sa pagsugat sa mga pagsulay nga miabut kanila uban sa kaisog ug sa pagkamaunongon. Sa diha nga ang pagtoo sa mga Cristohanon daw moawop ilawum sa mapintas nga pagsupak nga napugos sila sa pagsugat, ang tigulang na, ug nasulayan nga ulipon ni Jesus nagasubli sa sugilanon mahitungod sa nalansang ug nabanhaw nga Manluluwas uban sa gahum ug sa larino nga pagkapamulong. Sa walay pagkabalhin iyang gipalungtad ang iyang pagtoo, ug gikan sa iyang mga ngabil nagagula ang amo sa gihapon nga malipayon nga mensahe: “Kadto nga diha na sukad pa sa sinugdan, nga among nadungog, nga among nakita pinaagi sa among kaugalingong mga mata, nga among nasud-ong ug nahikap pinaagi sa among mga kamot, mahitungod sa pulong nga nagahatag ug kinabuhi;...kadto nga among nakita ug nadungog among ginamantala usab kaninyo.” 1 Juan 1:1-3. {ABA 484.2}

Si Juan nagkinabuhi nga tigulang na kaayo. Iyang nasaksihan ang pagkagun-ob sa Jerusalem ug ang pagkaguba sa halangdon nga templo. Ingon nga katapusang buhi sa mga tinon-an nga sa labing suod nakauban sa Manluluwas, ang iyang mensahe may daku nga inpluwensya sa pagpahayag sa kamatuoran nga si Jesus mao ang Mesias, ang Manonubos sa kalibutan. Walay nakaduhaduha sa iyang pagkamatinuoron, ug pinaagi sa iyang mga gipanudlo daghan ang nadala sa pagliso gikan sa pagkawalay pagtoo. {ABA 484.3}

Ang mga pangulo sa mga Judiyo napuno sa mapait nga pagdumot batok ni Juan tungod sa iyang walay pagduhaduha nga pagkama¬tinumanon sa kawsa ni Cristo. Sila mipahayag nga ang ilang mga panglimbasug batok sa mga Cristohanon dili magpulos samtang ang pagpanghimatuod ni Juan magpadayon sa pagbagting diha sa mga igdulungog sa katawhan. Aron nga ang mga milagro ug ang mga pagtulon-an ni Jesus makalimutan, kinahanglan pahilumon ang tingog sa maisugon nga saksi. {ABA 485.1}

Sumala sa gikasabutan si Juan gipatawag ngadto sa Roma aron pagahusayon tungod sa iyang pagtoo. Dinhi sa atubangan sa mga awtoridad gituis ang mga pagtulon-an sa apostol. Ang bakakong mga saksi nagsumbong kaniya nga nagpanudlo ug mga erehiya nga

mapangguboton. Pinaagi niining maong mga sumbong naglaum ang iyang mga kaaway sa pagpahinabo sa kamatayon sa tinon-an. {ABA 485.2}

Si Juan mitubag alang sa iyang kaugalingon sa usa ka matin-aw ug makapatoo nga paagi, ug uban sa maong kayano ug pagkamadayganon ang iyang mga pulong may usa ka gamhanan nga sangputanan. Ang iyang mga tigpatalinghug nahibulong sa iyang kaalam ug kamaayo nga mamolong. Apan sa nagalabaw ka makapatoo sa iyang pagpang¬himatuod, nagakahalalom ang pagdumot sa iyang mga kaatbang. Si emperador Domiciano napuno sa kapungot. Wala siya makapang- himakak sa pangatarungan sa matinumanong kadapig ni Cristo, ni nakatumbas siya sa gahum nga nag-uban sa iyang pagsulti sa kamatuoran; apan bisan pa niini siya naninguha sa iyang pahilumon ang iyang tingog. {ABA 485.3}

Gitambug si Juan ngadto sa usa ka kawa nga nagbukal sa lana; apan gipreserbar sa Ginoo ang kinabuhi sa Iyang madnumanon nga ulipon, bisan ingon nga Iyang gireserbar ang tulo ka mga Hebreohanon diha sa nagasilaub nga hudno. Samtang gisulti ang mga pulong, Sa ingon niini mangahanaw ang tanan nga nagtoo nianang suwitik, nga si JesuCristo nga Nazaretnon, si Juan mipa¬hayag, Sa mapailubon ang akong Agalon miduko sa tanang mga laraw nga gihimo ni Satanas ug sa iyang mga manolunda aron sa pagpakaulaw ug sa pagsakit Kaniya. Iyang gitugyan ang Iyang kinabuhi aron sa pagluwas sa kalibutan. Ako napasidunggan nga gitugotan sa pagpaantos tungod Kaniya. Ako usa ka huyang, ug makasasala nga tawo. Si Cristo balaan, dili makadaot, ug wala mahugawi. Wala Siyay nahimong sala, ni nakaplagan ang limbong diha sa Iyang baba. {ABA 485.4}

Kining mga pulong may inpluwensya diha kanila, ug si Juan gikuha gikan sa kawa sa mao rang mga tawo nga nagtambog kaniya sa nagbukal nga lana diha sa kawa. {ABA 486.1}

Ang kamot sa panglutos nahulog na man pag-usab nga mabug-at diha sa apostol. Pinaagi sa dekrito sa emperador gidestiro si Juan ngadto sa Pulo sa Patmos, ingon nga hinukman “mngod sa pulong sa Dios, ug mngod sa pagpanghimatuod mahitungod kang Jesu- Cristo.” Pinadayag 1:9. Dinhi, ang iyang mga kaaway naghunahuna, nga ang iyang inpluwensya dili na mbati, ug siya sa katapusan mamatay mngod sa kalisud ug sa kaguol. {ABA 486.2}

Ang Patmos, nga usa ka pansil, ug batuon nga pulo diha sa Dagat sa Aegean, gipili sa kagamhanan nga Romanhon ingon nga usa ka dapit desorohanan sa mga Kriminal; apan ngadto sa ulipon sa Dios kining mamingawon nga puloy-anan nahimong ganghaan sa langit. Dinhi, ingon nga nasirhan gikan sa sako nga mga talan-awon sa kinabuhi, ug gikan sa aktibo nga pagpangabudlay sa kanhing mga kamigan, siya may pagpakig-uban sa Dios ug ni Cristo ug sa langitnong mga manolunda, ug gikan kanila siya nagdawat ug

pahimangno alang sa iglesya alang sa umalabut nga panahon. Ang mga hitabo nga mahinabo diha sa magakatak-op nga mga talan- awon sa kasaysayan ning yutaa giladti sa ambangan niya; ug didto iyang gisulat ang mga panan-awon nga iyang nadawat gikan sa Dios. Sa diha nga ang iyang dngog dili na makapamatuod ngadto sa Usa nga iyang gihigugma ug gialagaran, ang mga mensahe nga gihatag ngadto kaniya diha sa pansil nga baybayon mao ang molakaw ingon nga usa ka lamparahan nga nagasiga, magapahayag sa siguro nga katuyoan sa Ginoo mahitungod sa tagsatagsa ka nasud sa yuta. {ABA 486.3}

Taliwala sa mga pangpang ug sa mga kabatoan sa Patmos, nakighimamat si Juan sa iyang Magbubuhat. Iyang gisubli ang nag- agi niyang kinabuhi, ug iyang nahunahunaan ang mga panalangin nga iyang nadawat, ang kalinaw maoy nagpuno sa iyang kasingkasing. Nakapuyo siya sa kinabuhi sa usa ka Cristohanon, ug makahimo siya sa pagsulti diha sa pagtoo, nga magaingon, “Kita nasayud nga kita nakalabang na gikan sa kamatayon ngadto sa kinabuhi.” 1 Juan 3:14. Dili ingon niana ang emperador nga nagdesoro kaniya. Iyang malingi lamang ang natad sa panag-awayan ug ang pagpamatay, sa mga puloy- anan nga nangaguba, sa nagahilak nga mga babayeng balo ug sa mga ilo, nga mao ang bunga sa iyang mapangandoyong tinguha alang sa pagkalabaw sa uban. {ABA 486.4}

Didto sa iyang nag-inusara nga puloy-anan si Juan nakahimo sa pagtoon sa labaw pa kasuod kay sa wala pa ang mga pagpakita sa diosnong gahum ingon sa natala diha sa basahon sa kinaiyahan ug diha sa mga panid sa tinuga nga mga sinulat. Alang kaniya usa ka kalipay ang pagpamalandong sa buhat sa kabuhatan ug sa pagdayeg sa diosnon nga Arkitekto. Sa kanhing mga katuigan ang iyang mga mata ginaabiabi sa mga talan-awon sa lasang nga mga kapatagan; ug diha sa katahuman sa kinaiyahan mao kanunay ang iyang kalipay ang pagsubay sa kaalam ug sa kahanas sa Magbubuhat. Karon siya ginalibutan sa mga dapit nga alang sa kadaghanan masulob-on ug dili makaikag; apan alang kang Juan kining dapita lahi. Samtang ang iyang mga palibut mamingaw ug pansil, ang asul nga kalangitan nga nagdungaw sa ibabaw niya ingon kamasanag ug kamatahum sa kalangitan ibabaw sa iyang hinigugmang Jerusalem. Diha sa ihalas ug gansangon nga mga kabatoan, diha sa mga misteryo sa kahiladman, diha sa mga himaya sa kapanganoran, iyang nabasa ang importante nga mga leksyon. Ang tanan nagpaila sa mensahe mahitungod sa gahum ug sa himaya sa Dios. {ABA 487.1}

Ang tanan sa palibut niya nakita sa apostol ang mga saksi sa Lunop nga nagbanlas sa yuta tungod kay ang mga pumopuyo nangahas sa paglapas sa kasugoan sa Dios. Ang dagkung mga bato nalabay sa itaas gikan sa dakung kahiladman ug gikan sa nabuswang nga yuta tungod sa pagsulpot sa mga tubig, buhi kaayo sa iyang panumduman ang mga kakuyaw niadtong makahahadlok nga pagbubu sa kasuko sa Dios. Diha sa tingog sa daghang mga tubig—ang kahiladman nagatawag ngadto sa kahiladman—nadungog sa manalagna ang tingog sa Magbubuhat. Ang dagat, nga milapdos sa kapintas pinaagi sa

walay kaluoy nga mga hangin, nagrepresentar nganha kaniya sa kasuko sa usa ka Dios nga gipasipalahan. Ang gamhanan nga mga balud, nga diha sa ilang makalilisang nga pagkaukay, nga gipugngan sa sulod sa mga udanan nga gitudlo sa usa ka kamot nga dili makita, misulti mahitungod sa pagmando sa usa ka Gahum nga dili matugkad. Ug sa kalahi iyang naila ang kahuyang ug ang kabuang sa mga tawo, kinsa nga bisan daw mga ulod lamang sila diha sa abug, kag himaya diha sa ilang konohay nga kaalam ug kusog, ug nagbutang sa ilang mga kasingkasing batok sa Hari sa uniberso, nga daw ang Dios gipakasama nga usa lamang sa ilang kaugalingon. Pinaagi sa mga dagkung bato siya napahinumduman mahitungod kang Cristo nga mao ang Batong bantilis sa iyang kusog, sa kang kinsang landong siya makatago nga walay kahadlok. Gikan sa ginadestiro nga apostol didto sa batoon nga Patmos dihay mingsaka nga labing mainiton pangandoy sa kalag alang sa Dios. {ABA 487.2}

Ang kasaysayan ni Juan makahatag ug usa ka makapahmulong nga ilustrasyon sa paagi diin ang Dios makagamit sa tigulang nga mga magbubuhat. Sa diha nga gidestiro si Juan didto sa Pulo sa Patmos, daghan ang nagtoo nga siya dili na magamit, usa ka tigulang ug sama sa nabali nga bagakay, andam nga mahulog sa bisan unsa nga panahon. Apan nakita sa Ginoo nga siya angayan pa nga magamit. Bisan siya gihinginlan gikan sa mga dapit nga iyang gipangabudlayan kanhi, wala siya mohunong sa pagpanghimatuod sa kamatuoran. Bisan didto sa Patmos nakahimo siya ug mga higala ug mga kinabig. Ang iyang mensahe maoy usa ka mensahe sa kalipay, nga nagamantala sa usa ka nabanhaw nga Manluluwas nga didto sa itaas nagapanglaban alang sa Iyang katawhan hangtud nga Siya mobalik sa pagkuha kanila nganha sa Iyang kaugalingon. Ug diha sa natigulang na si Juan sa pagsilbi sa Ginoo nga siya nakadawat ug daghan pa nga mga pahayag gikan sa langit kay sa iyang nadawat sa tanang mga katuigan kanhi sa iyang kinabuhi. {ABA 488.1}

Ang labing malumo nga pagtagad pagahandumon alang kanila kinsang tinguha sa kinabuhi nabugkos sa buhat sa Dios. Kining maong mga magbubuhat nga tigulang na nakabarug taliwala sa bagyo ug sa mga pagsulay. Tingali may mga kaluyahon sila, apan sa gihapon sila nagbaton sa mga talento nga makasarang kanila sa pagbarug diha sa ilang dapit diha sa kawsa sa Dios. Bisan sila nangagasgas na, ug dili na makahimo sa pagpasan sa mabug-at pa nga mga lulan nga mahimo sa batan-ong mga magbubuhat, ang tambag nga ilang ikahatag taas kaayo ug bili. {ABA 488.2}

Tingali nakahimo sila ug mga sayop, apan gikan sa ilang mga kapakyasan nakakat-on sila sa paglikay sa mga kasaypanan ug sa mga katalagman, ug busa dili ba sila takus sa paghatag ug maalamon nga tambag? Ilang nasagubang ang pagsulay ug ang kalisdanan, ug bisan pa nga nawad-an sila sa ilang kabaskug, ang Ginoo dili magpadaplin kanila. Hatagan Niya sila sa pinasahi nga grasya ug kaalam. {ABA 488.3}

Sila nga nakasilbi sa ilang Agalon sa diha nga ang buhat malisud, nga nakaantos sa kakabus ug nakapabilin nga matinumanon sa diha nga diyutay pa ang mibarug alang sa kamatuoran, kinahanglan pagapasidunggan ug pagatahuron. Buot sa Ginoo nga ang batan-ong mga magbubuhat makakuha ug kaalam, kusog, ug kahingkod pinaagi sa paguban-uban niining matinumanong mga tawo. Paamgoha ang mga batan-ong mga tawo nga napaboran sila pag-ayo kong sa ilang taliwala anaa kining maong mga magbubuhat. Pahatagi sila kanila sa usa ka pinasidunggan nga dapit diha sa ilang mga konsilyo. {ABA 488.4}

Samtang sila nga nakagasto sa ilang mga kinabuhi diha sa pagsilbi ni Cristo nagakaduul na sa katapusan sa ilang yutan-ong pagpa- ngalagad, tandugon sila sa Espiritu Santo sa pag-asoy sa ilang mga kaagi kadugtong sa buhat sa Dios. Ang talaan sa Iyang kahibulongang mga pagdumala sa Iyang katawhan, mahitungod sa Iyang pagluwas kamla gikan sa mga kalisdanan pagasublion diha kanila nga mga bag- o pang nakabig sa pagtoo. Maoy tinguha sa Dios nga ang karaan ug nasulayan na nga mga mamumuo magbarug diha sa ilang dapit, nga magabuhat sa ilang bahin sa pagluwas sa mga lalaki ug sa mga babaye nga dili mabanlas sa gamhanang sulog sa daotan, ug Iya usab nga gihandum nga sila magpadayon sa pagsul-ob sa kalasag hangtud nga sila sugoon Niya sa paghubo na niini diha sa kamatayon. {ABA 489.1}

Diha sa eksperensya ni apostol Juan sa ilalom sa panglutos, anaay usa ka leksyon sa kahibulongang kusog ug paglipay alang sa Cristohanon. Dili pugngan sa Dios ang mga pangunsabo sa daotang mga tawo, apan Iyang himoon ang ilang mga laraw nga makaayo kanila kinsa nga diha sa kalisdanan ug sa kasumpakian magpadayon sa ilang pagtoo ug sa pagkamaunongon. Sagad ang mga magbubuhat sa maayong balita magpadayon sa iyang buluhaton taliwala sa mga bagyo sa panglutos, sa mapait nga mga pagsupak, ug sa dili makatarunganon nga pagpakaulaw. Sa maong mga higayon papa- hinumduma siya nga ang eksperensya nga makuha diha sa hudno sa pagsulay ug sa kalisud takus sa tanang kasakit nga magasto niini. Sa ingon niini madala sa Dios ang Iyang mga anak sa haduul Kaniya, aron nga mapakita Niya ang ilang mga kaluyahon ug ang Iyang kusog. Siya magatudlo kanila sa pagsandig kaniya. Sa ingon niini Siya makaandam kanila sa pagsugat sa mga emerhensya, sa pagkupot sa mga katungdanan nga kapiyalan, ug sa paghimo sa dakung katuyoan nga alang niini gihatagan sila ug gahum. {ABA 489.2}

Sa tanang mga katuigan ang mga tinudlo nga mga saksi sa Dios nagpabatang sa ilang kaugalingon ngadto sa panglutos ug sa pagpakaulaw tungod sa kamatuoran. Si Jose gibutangbutangan ug gilutos tungod kay iyang gipreserbar ang iyang birtud, ug kabuotan. Si David, ang pinili nga mensahero sa Dios, gigukod sa iyang mga kaaway sama sa usa ka mananap nga tukbonon. Si Daniel gitambog ngadto sa langub sa mga leon tungod kay siya nagmatinuoron sa iyang pagsugot sa langit. Si Job gitunginahan sa iyang yutan-on nga mga katigayonan, ug gisakit pag-ayo sa lawas hangtud nga siya giayran sa iyang mga

kabanayan ug mga kahigalaan; apan bisan pa niini nagpadayon siya sa iyang kaugdang. Si Jerenuas wala mapugngi sa pagsulti sa mga pulong nga gihatag kaniya sa Dios nga ipasuld; ug ang iyang pagpamatuod nakapasuko sa han ug sa mga prinsipe hangtud nga siya gitambog ngadto sa usa ka gahong nga mangilngig. Gibato si Esteban tungod kay iyang giwali si Cristo ug Siya nga nalansang sa krus. Gibilanggo si Pablo, gihapak sa mga ladgo, gibato, ug sa katapusan gipatay tungod kay siya usa ka madnumanon nga mensahero sa Dios ngadto sa mga Hendl. Ug si Juan gihinginlan ngadto sa Pulo sa Patmos “tungod sa pulong sa Dios ug sa pagpanghimatuod ni Jesu-Cristo.” {ABA 489.3}

Kining maong mga parug-ingnan sa tawhanong pagkamalungtaron nagpanghimatuod sa pagkamatinumanon sa mga saad sa Dios—bahin sa Iyang nagapabilin nga presensya ug sa nagabulig nga grasya. Sila nagpanghimatuod sa gahum sa pagtoo sa pagsukol sa mga gahum sa kalibutan. Maoy buhat sa pagtoo ang pagsandig sa Dios diha sa labing mangitngit nga takna, ang pagbad nga ang atong Amahan anaa sa bansalan, bisan unsa ka mapait sa pagsulay ug gmakusokuso sa unos. Ang mata sa pagtoo lamang ang makatanaw sa unahan sa mga butang sa panahon sa pagbanabana sa husto sa bili sa kadato nga walay katapusan. {ABA 490.1}

Si Jesus wala magpresentar ngadto sa Iyang mga sumosunod sa paglaum sa pagkab-ot sa yutan-on nga himaya ug kadato, sa pagkinabuhi sa usa ka kinabuhi nga walay pagsulay. Sa baylo niini Iyang gisampit sila sa pagsunod Kaniya diha sa dalan sa pagdumili sa kaugalingon ug sa kaulawan. Siya nga mianhi sa paglukat sa kalibutan gisupak sa hiniusa nga mga gahum sa daotan. Diha sa usa ka walay kaluoy nga pagkunsabo, ang daotan nga mga tawo ug ang daotan nga mga manolunda naglumbay sa ilang kaugalingon batok si Prinsipe sa Kalinaw. Ang Iyang tagsatagsa ka pulong ug buhat nagpadayag sa diosnong kaluoy, ug ang Iyang pagkadili sama sa kalibutan nakahagit sa labing mapait nga pagkamasukolon. {ABA 490.2}

Mao kini ang mahanabo sa tanan nga magkinabuhi nga diosnon diha kang Cristo Jesus. Ang panglutos ug ang pagpakaulaw nagahulat sa tanan nga natugob sa Espintu ni Cristo. Ang paagi sa panglutos nagakausab uban sa mga panahon, apan ang prinsipyo— ang espiritu nga nagpailalom mini mao gihapon kadtong nakapatay sa mga pinili m Jehova sukad pa sa mga adlaw ni Abel. {ABA 491.1}

Diha sa tanang katuigan ginalutos ni Satanas ang katawhan sa Dios. Iyang ginasakit sila ug gipatay, apan diha sa pagpakamatay sila nahimong mga mananaug. Ilang gipanghimatud-an ang gahum sa Usa nga gamhanan pa kay ni Satanas. Mahimong sakiton ug patyon sa daotang mga tawo ang lawas, apan dili sila makatandog sa kinabuhi nga natago uban kang Cristo diha sa Dios. Makahimo sila sa pagbilanggo sa mga lalaki ug sa mga babaye diha sa mga bilanggoan, apan sila dili makagapos sa espintu. {ABA 491.2}

Ginapadayag diha sa Iyang mga pinili ang himaya ug ang taras sa Dios pinaagi sa pagsulay ug sa panglutos. Ang mga magtutoo ni Cristo, nga gidumtan ug gilutos sa kalibutan, naedukar ug napanton diha sa tulunghaan ni Cristo. Sa ibabaw sa yuta sila naglakaw diha sa masigpit nga mga dalan; ginaputli sila diha sa hudnohan sa pag- antos sa kasakitan. Nagsunod sila ni Cnsto taliwala sa mapintas nga mga bugno; ilang gisagubang ang pagdumili sa kaugalingon ug nakaagi sa mapait nga mga kahigawad; apan niini ilang nakat-onan ang daotan nga binuhatan ug ang pagkaalaut sa sala ug ilang tan- awon kini uban sa pagdumot. Ingon nga mga umalambit sa mga pag-antos ni Cristo, sila makatan-aw sa unahan sa kangitngit ngadto sa himaya, nga magaingon, “Giisip ko nga ang mga pag-antos niining panahona karon dili takus lkagtandi sa himaya nga igapadayag ra unya kanato.” Roma 8:18. {ABA 491.3}

Kapitulo 56 – ANG PINADAYAG

Diha sa mga adlaw sa mga apostoles ang Cristohanong mga magtutoo napuno sa kakugi ug sa tumang kaikag. Hilabihan kadili kapoyan ang ilang pagpangabudlay alang sa ilang Agalon nga sa hamubo lamang nga panahon, bisan pa sa mapintas nga pagsupak, napatunog ang maayong balita sa gingharian ngadto sa tanang bahin sa yuta nga may mga tawo. Ang kasibut nga gipakita niining panahona sa mga sumosunod ni Jesus natala sa dagang nga tinugahan alang sa pagpadasig sa mga magtutoo diha sa matag-panahon. Mahitungod sa iglesya nga diha sa Efeso, nga maoy gigamit ni Ginoong Jesus ingon nga usa ka simbolo sa tibuok Cristohanon nga iglesya sa panahon sa mga apostoles, ang matinumanon ug tinuod nga Saksi nagpahayag: {ABA 492.1}

"Nasayud Ako sa imong mga nabuhat, sa imong paghago ug sa imong pag-antos, ug nga ikaw dili makapailob sa daotan nga mga tawo hinonoa ginausisa mo ang mga nanagingon nga sila mga apostoles apan dili diay, ug nasuta mo sila nga mga nini. Nasayud Ako nga ikaw nagaantos ug nagapailob tungod sa Akong ngalan, ug nga ikaw wala abuta ug kataka." Pinadayag 2:2, 3. {ABA 492.2}

Sa sinugdan ang eksperensya sa iglesya sa Efeso natiman-an sa kayano ug sa kasibut nga sama sa bata. Sa mainiton ang mga magtutoo naningkamot sa pagtuman sa tagsatagsa ka pulong sa Dios, ug ang ilang mga kinabuhi nagpaila sa usa ka mainiton ug tininuod nga gugma alang kang Cristo. Nangalipay sila nga nagbuhat sa kabubut- on sa Dios mngod kay ang Manluluwas diha man sa ilang mga kasingkasing ingon nga usa ka presensya nga nagpabilin. Ingon nga napuno sa gugma alang sa ilang Manlulukat, ang ilang kinatas-ang tumong mao ang pagdaug mga kalag ngadto Kaniya. Sila wala maghunahuna nga dpigan nila ang bililhong bahandi sa grasya ni Cristo. Gibati nila ang kaimportante sa ilang pagkatinawag; ug sa napabug-atan sila sa mensahe nga nagaingon, "Sa yuta panagdait sa mga tawo nga Iyang gikahimut-an," sila nagsilaub sa dnguha sa pagdala sa malipayong balita sa kaluwasan ngadto sa kinalayoang mga udanan sa yuta. Ug ang kalibutan nakaila nga kini mao ang nagpakigkauban kang Jesus. Ang mga makasasala, apan mahinulsolon, pinasaylo, gihinloan, ug gibalaan nga mga tawo, gidala ngadto sa pagpakigkumbuya sa Dios pinaagi sa Iyang Anak. {ABA 492.3}

Ang mga sakop sa iglesya nahiusa diha sa pagbati ug sa buhat. Ang gugma alang kang Cristo mao ang bulawanon nga talikala nga nagbugkos kanila. Sila nagpadayon sa pagsunod aron makaila sila sa Ginoo sa dugang pa nga kahingpitan, ug diha sa ilang mga kinabuhi gipadayag ang kalipay ug kalinaw m Cristo. Ilang giduaw ang mga ilo sa amahan ug ang mga babayeng balo diha sa ilang kagul-anan, ug nagbantay sa ilang kaugalingon nga dili mabulmgan sa kalibutan, nga nag-ila nga ang pagpakyas sa paghimo niini maoy usa ka pagsupak sa ilang gipaila ug usa ka paglimud sa ilang Manonubos. {ABA 493.1}

Diha sa tagsatagsa ka siyudad gipadayon ang buhat. Dihay mga kalag nga nakabig, kinsa nga sa ilang bahin nagbati nga kinahanglan sila mosulti mahitungod sa dili masukod nga bahandi nga ilang nadawrat. Wala sila mopahulay hangtud nga ang kahayag nga naglamdag sa ilang mga hunahuna nagdan-ag usab diha sa uban. Ang kadaghanan sa mga dili magtutoo nahimong sinati sa mga katarungan sa paglaum nga Cristohanon. Ang mainiton ug tinuk- tukang mga pangamuyo nga personal gihimo ngadto sa mga masalaypon, ngadto sa mga sinalikway, ug ngadto kanila nga, bisan nag-angkon nga nakahibalo sa kamatuoran, mga mahigugmaon sa kalipayan labaw pa kay sa pagkamahigugmaon sa Dios. {ABA 493.2}

Apan takus sa usa ka panahon ang kaikag sa mga magtutoo misugod sa pag-awop, ug nagkakubos ang ilang gugma alang sa Dios ug alang sa usa'g usa. Ang kabugnaw misulod ngadto sa iglesya. Ang uban nalimot sa kahibulongang paagi sa ilang pagdawat sa kamatuoran. Sa tmagsatagsa natumba diha sa ilang dapit ang karaang mga magdadala sa bandila. Ang uban sa batan-ong mga magbubuhat, nga mao unta ang mopahat sa mga lulan niining unang mga magbubuhat, ug sa ingon niini maandam alang sa maalamon nga pagkapangulo, nangaluya sa kanunay nga gisubli nga mga kamatuoran. Sa ilang tinguha alang sa usa ka butang binag-o makapakugang misulay sila sa pagpaugda ug bag-ong mga dagway sa doktrina, dugang nga makapahimuot sa daghang mga hunahuna, apan dili nahiuyon sa sukaranang mga prinsipyo sa maayong balita. Sa ilang pagsalig sa kaugalingon ug sa pagkabuta sa espintu napakyas sila sa pag-ila nga kining maong mga patuotoo mahimong hinungdan sa pagpangutana sa kadaghanan sa mga eksperensya sa kagahapon, ug unya mopaingon ngadto sa kalibog ug sa walay pagtoo. {ABA 493.3}

Samtang ginasugyot kining maong bakak nga mga pagtulon-an, ninggula ang mga kalainan, ug ang mga mata sa kadaghanan ning talikod gikan sa pagtan-aw kang Jesus ingon nga Mag-uugmad ug Maghihingpit sa ilang pagtoo. Ang paghisgut sa dili importante nga mga punto sa doktrina, ug ang pagpamalandong sa makapahimuot nga mga sugilanon nga minugna sa tawo, maoy nakaokupar sa panahon nga pagagamiton unta sa pagmantala sa maayong balita. Ang mga katawhan nga makaila sa ilang mga sala ug unya makabig pinaagi sa usa ka matinumanon nga pagpresentar sa kamatuoran napasagdan nga wala mapasidan-i. Ang pagkadiosnon dali nga ning- awop, ug si Satanas daw hapit na makadaug batok kanila nga nag- angkon nga mga sumosunod ni Cristo. {ABA 494.1}

Panahon kadto nga makuyaw sa kasaysayan sa iglesya nga si Juan gihukman nga idistero. Sa pagkakaron ang iyang tingog gikinahanglan pag-ayo sa iglesya kay sa kaniadto. Hapit ang tanan sa iyang kanhing mga kauban sa ministeryo gipamatay nga mga sinakit. Ang salin sa mga magtutoo nag-atubang sa mapintas nga pagsupak. Sa makita sa gawas ang adlaw dili na halayo nga ang mga kaaway sa iglesya ni Cristo makadaug. {ABA 494.2}

Apan ang kamot sa Ginoo nagalihok nga wala makita diha sa kangitngit. Diha sa pagpaigo sa Dios, si Juan gibutang sa dapit diin si Cristo makahatag kaniya sa usa ka kahibulongang pagpadayag sa Iyang Kaugalingon ug sa diosnon nga kamatuoran alang sa pag-iwag sa mga iglesya. {ABA 494.3}

Diha sa pagpahingilin ni Juan, ang mga kaaway sa kamamoran naglaum sa pagpahilum hangtud sa kahangtoran sa tingog sa matinumanong saksi sa Dios; apan didto sa Patmos ang tinon-an nakadawat ug usa ka mensahe, nga ang inpluwensya niini maga- padayon sa pagpalig-on sa iglesya hangtud sa katapusan sa panahon. Bisan pa nga wala makalingkawas gikan sa kapangakohan sa ilang daotan nga buhat, kadtong naghingilin kang Juan nahimong mga ginamiton diha sa mga kamot sa Dios sa pagpamman sa katuyoan sa Langit; ug ang panglimbasug gayud sa pagpalong sa kahayag nagbutang hinuon sa kamamoran diha sa tataw nga pagtoo. {ABA 494.4}

Adlaw ngadto nga Igpapahulay nga ang Ginoo sa himaya mitungha ngadto sa hinmginlan nga apostol. Ang Adlaw nga Igpapahulay gibalaan pagbantay ni Juan didto sa Patmos sama sa iyang pagbalaan niini sa panahon nga siya nagwali ngadto sa mga katawhan didto sa mga kalungsoran ug mga siyudad sa Judea. Iyang giangkon nga iyaha ang bililhong mga saad nga gihatag mahitungod niadtong adlawa. “Diha ako sa Espintu sa adlaw sa Ginoo,” si Juan nagsulat, “ug nadungog ko gikan sa akong luyo ang usa ka makusog nga tingog nga daw usa ka trumpeta, nga nagaingon, Ako ang Alpha ug Omega, ang nahauna ug ang naulahi.... Ug miliso ako aron sa pagtan-aw sa tingog nga nakigsulti kanako. Ug sa akong pagliso, nakita ko ang pito ka mga kandeliro nga bulawan; ug diha sa taliwala sa pito ka mga kandeliro ang Usa nga sama sa Anak sa tawo.” Pinadayag 1:10-13. {ABA 495.1}

Gikahimut-an gayud pag-ayo kming hinigugma nga tinon-an. Iyang nakita ang iyang Agalon didto sa Getsemane, ang Iyang nawong natiman-an sa mga tulo sa dugo sa paghingutas, ang Iyang nasamadsamaran...labaw kay sa bisan kinsa nga tawo, ug ang iyang dagway labaw pa kay sa mga anak sa mga tawo.” Isaias 52:14. Iyang nakita Siya diha sa mga kamot sa mga sundalong Romanhon, gisul- oban sa usa ka daan nga kupo nga purpura ug gipurongpurongan sa mga tunok. Iyang nakita Siya nga nagbitay sa krus sa Calbaryo, ang tumong sa mabangis nga pagbugalbugal ug sa pagdagmal. Karon sa makausa pa si Juan gitugotan sa pagtan-aw sa iyang Ginoo. Apan pagkadaku ug kalainan ang Iyang panagway! Dili na Siya usa ka Tawo sa mga Kasub-anan, gibiaybiay ug gipakaulawan sa mga tawo. Siya gisul-oban sa usa ka bisti sa langitnon nga kasilaw. “Ang Iyang ulo ug ang Iyang buhok” mga “maputi sama sa maputing balhibo sa karnero, maputi sama sa nieve; ug ang Iyang mga mata...sama sa siga sa kalayo; ug ang Iyang mga dil sama sa usa ka hamili nga tumbaga, nga daw inulay sa hudno.” Pinadayag 1:14, 15, 17. Ang Iyang dngog sama sa honi sa daghang mga tubig. Ang Iyang nawong nagasidlak ingon sa adlaw. Sa

Iyang kamot diha ang pito ka mga bitoon, ug gikan sa Iyang baba nagagula ang usa ka mahait nga espada nga duhay sulab, usa ka timaan sa gahum sa Iyang pulong. Ang Patmos nahimong masilaw sa himaya sa nabanhaw nga Ginoo. {ABA 495.2}

"Ug sa pagkakita ko Kaniya," si Juan misulat, "natumba ako nga daw patay diha sa Iyang tiilan. Ug gitapion Niya kanako ang Iyang tuong kamot, nga nagingon kanako, Ayaw kahadlok." Bersikulo 17. {ABA 495.3}

Si Juan nalig-on sa pagkmabuhi diha sa presensya sa iyang Ginoo nga nahimaya. Unya sa atubangan sa iyang nahibulong nga panan- awon naabli ang mga himaya sa langit. Gitugotan siya sa pagtan-aw sa trono sa Dios ug, sa nagalantaw siya sa unahan sa mga bugno sa yuta, gitugotan siya sa pagtan-aw sa puti-ug-bisti nga panon sa mga linuwas. Nadungog niya ang honi sa langitnong mga manolunda ug ang madaugong mga awit sa nakadaug pinaagi sa dugo sa Cordero ug sa pulong sa ilang pagpanghimatuod. Diha sa pinadayag nga gihatag nganha kaniya dihay gipakita nga nagsunodsunod nga mga talanawon sa eksperensya sa katawhan sa Dios, ug sa kasaysayan sa iglesya nga gitagna hangtud gayud sa pagkaupos sa panahon. Pinaagi sa mga pigurin ug mga simbolo, ang mga butang nga daku kaayo ug kahinungdanon gipresentar ngadto kang juan, nga iyang ipatala aron ang katawhan sa Dios nga nagkinabuhi sa iyang panahon ug sa umalabut nga mga panahon makabaton ug mahait nga pagsabut sa mga katalagman ug sa mga pagsupak sa atubangan nila. {ABA 496.1}

Kining mao nga pinadayag gihatag alang sa pag-agak ug sa paglipay sa iglesya sa tibuok nga panahong Cristohanon. Apan ang relihiyosong mga magtutudlo nagpahayag nga kini maoy usa ka basahon nga simlyohan ug ang mga tinago niini dili mapatin-aw. Busa, daghan ang mitalikod gikan sa talaan sa tagna, nga nagdumili sa paggasto ug panahon sa pagtoon sa mga tinago niini. Apan dili buot ang Dios nga tagdon ang basahon sa ingon. Kini mao "ang pinadayag ni Jesu- Cristo nga gihatag kaniya sa Dios aron igapadayag ngadto sa iyang mga ulipon ang mga butang nga kinahanglan magakahitabo sa dili madugay." "Bulahan siya nga magabasa," nagpahayag ang Ginoo, "ug ang mga magapatalinghug sa mga pulong niim nga tagna, ug magatuman sa nahisulat niini; kay haduol na ang panahon." Mga bersikulo 1, 3. "Ako magpamatuod sa tagsatagsa ka tawo nga magapatalinghug sa mga pulong sa tagna niining basahona, Kong adunay magadugang mining mga butanga, igadugang sa Dios nganha kaniya ang mga hampak nga nasulat niining basahona: ug kong adunay tawo nga magakuha gikan sa mga pulong sa basahon niini nga tagna, pagakuhaon sa Dios ang iyang bahin gikan sa basahon sa kinabuhi, ug gikan sa Balaan nga Siyudad, ug gikan sa mga butang nga nasulat niini nga basahon. Ang nagapanghimatuod mahitungod niining mga butanga, nagaingon, Sa pagkatinuod Ako moabut gayud sa dili madugay." Pinadayag 22:18-20. {ABA 496.2}

Diha sa Pinadayag ginahulagway ang halalom nga mga butang mahitungod sa Dios. Ang mao nga ngalan nga gihatag niining tinugahan nga mga panid, “ang Pinadayag,” nagasupak sa pahayag nga kini maoy usa ka sinilyohan nga basahon. Ang usa ka pinadayag maoy usa ka butang nga gipadayag. Ang Ginoo sa Iyang Kaugalingon nagpadayag ngadto sa Iyang ulipon sa mga misteryo nga anaa mining basahona, ug Iyang gilaraw nga mabuksan kini alang sa pagtoon sa tanan. Ang mga kamamoran niini ginatumong ngadto sa mga nagapuyo sa katapusang mga adlaw sa kasaysayan niining yutaa, ingon man ngadto sa nagapuyo diha sa mga adlaw ni Juan. Ang uban sa mga talanawon nga gihulagway niini nga propisiya mga ning-agi na, ang uban nagakahitabo karon; ang uban nagahulagway sa pagtak-op sa dakung away tali sa mga gahum sa kangitngit ug sa Prinsipe sa langit, ug ang uban nagapadayag sa mga kadaugan ug sa mga kalipay sa mga onubos sa yuta nga gihimong bag-o. {ABA 497.1}

Walay pahunahunaon, nga mngod kay sila dili makapatin-aw sa kahulogan sa tagsatagsa ka simbolo diha sa Pinadayag, nga walay kapuslanan alang kanila ang pagsusi mining basahona diha sa usa ka pagpamngkamot sa pagkahibalo sa kahulogan sa kamamoran nga ania niini. Ang Usa nga maoy nagpadayag niining maong mga tinago ngadto kang Juan magahatag ngadto sa kugihan nga magsususi sa kamamoran sa usa ka pasiunang pagtilaw sa mga butang nga langitnon. Ang mga kasingkasing nga abli sa pagdawat sa kamamoran himuon nga sarang sa pagsabut sa mga pagtulon-an mini ug pagatugyanan sa panalangin nga gisaad kanila nga “magapatalinghug ug magatuman sa nahisulat niini nga tagna.” {ABA 497.2}

Ang tanang mga basahon sa Biblia nagtagbo ug matapus diha sa Pinadayag. Ania dinhi ang sangkap sa basahon ni Daniel. Ang usa maoy usa ka tagna; ang usa na man mao ang pinadayag. Ang basahon nga tinakpan dili ang Pinadayag, kondili kadtong bahin sa tagna ni Daniel nga kalabut sa katapusang mga adlaw. Misugo ang manolunda nga nagingon, “Apan ikaw, Oh Daniel, himoang tinago ang mga pulong, ug takpi ang basahon, bisan pa hangtud sa panahon sa katapusan.” Daniel 12:4. {ABA 497.3}

Si Cristo kadto ang nagmando sa apostol sa pagtala niadtong pagabuksan sa ambangan niya. “Ang makita mo isulat sa usa ka basahon,” Siya mimando, “ug ipadala kini ngadto sa pito ka mga iglesya nga anaa sa Asia; ngadto sa Efeso, ug ngadto sa Smirna, ug ngadto sa Pergamo, ug ngadto sa Tiatira, ug ngadto sa Sardis, ug ngadto sa Filadelfia, ug ngadto sa Laodicia.” “Ako mao Siya nga nabuhi, ug namatay; ug, tan-awa, Ako karon buhi hangtud sa kahangtoran.... Ug karon isulat mo ang imong nakita, ug sa mga butang karon, ug sa mga butang nga magakahitabo unya; sa tinago mahitungod sa pito ka mga bitoon nga imong nakita sa Akong tuong kamot, ug sa pito ka mga kandiliro nga bulawan. Ang pito ka mga bitoon mao ang mga manolunda sa pito ka mga iglesya, ug ang pito ka mga

kandiliro nga imong nakita mao ang pito ka mga iglesya." Pinadayag 1:11, 18-20. {ABA 497.4}

Ang mga ngalan sa pito ka mga iglesya mga simbolo sa iglesya diha sa nagkalainlain nga mga panahon sa mga katuigan nga Cristohanon. Ang numero 7 sa pagkahingpit, ug maoy simbolo sa kamatuoran nga ang mga mensahe nakaabut ngadto sa katapusan sa panahon, samtang nga ang simbolo nga gigamit nagpadayag sa kahimtang sa iglesya sa nagkalainlain nga mga panahon diha sa kasaysayan sa kalibutan. {ABA 498.1}

Ginasulti mahitungod kang Cristo nga nagalakawlakaw diha sa taliwala sa mga kandiliro nga bulawan. Sa ingon niini gisimbolo ang Iyang relasyon ngadto sa mga iglesya. Siya walay hunong nga nakighimamat sa Iyang katawhan. Nasayud Siya sa ilang tinuod nga kahimtang. Iyang gipanid-an ang ilang kahusay, ang ilang pagka¬diosnon, ug ang ilang pagkamatinumanon Kaniya. Bisan Siya labaw nga sacerdote ug manlalaban didto sa santuwaryo sa itaas, apan Siya ginarepresentar nga nagalakawlakaw pasakapakanaug diha sa taliwala sa Iyang mga iglesya sa ibabaw sa yuta. Uban sa walay pagkakapoy nga pagkamatukawon ug sa walay paglunga nga pagkamabinantayon, Siya nagabantay kong ang kahayag sa bisan hain sa Iyang mga bantay nagaawop o napalong. Kong ang mga kandiliro gipiyal pa sa tawhanon lamang nga pag-atiman, ang nagakipatkipat nga iga magakaluya unta ug mamatay; apan Siya ang tinuod nga magbalantay diha sa balay ni Jehova, ang tinuod nga bantay sa mga sawang sa templo. Ang Iyang nagpadayon nga pagbantay ug nagaalima nga grasya mao ang tuburan sa kinabuhi ug sa kahayag. {ABA 498.2}

Si Cristo girepresentahan ingon nga nagakupot sa pito ka mga bitoon diha sa Iyang tuo nga kamot. Kini nagpasalig kanato nga walay iglesya nga matinumanon sa iyang pagkapiniyalan ang mahadlok nga mawala, kay walay usa ka bitoon nga may panalipod sa Dios maagaw gikan sa kamot ni Cnsto. {ABA 498.3}

"Mao kini ang mga pulong sa nagakupot sa pito ka mga bitoon diha sa Iyang tuo nga kamot." Pinadayag 2:1. Kining maong mga pulong ginasulat ngadto sa mga magtutudlo diha sa iglesya—kadtong gipiyalan sa Dios sa mabug-at nga mga katungdanan. Ang matam-is nga mga inpluwensya nga magadahili diha sa iglesya anaa sa mga ministro sa Dios, nga maoy magpadayag sa gugma ni Cristo. Ang mga bitoon sa langit nailalom sa Iyang pagmando. Iyang pun-on sila sa kahayag. Siya nagaagak ug nagagiya sa ilang mga kalihokan. Kong dili Niya kini buhaton, mahimo sila nga mga hulog nga mga bitoon. Ingon niini ang sa Iyang mga ministro. Sila mga ginamiton lamang diha sa Iyang mga kamot, ug ang tanang mga maayo nga ilang mahimo nahimo pinaagi sa Iyang gahum. Pinaagi kanila magasidlak ang Iyang kahayag. Ang Manluluwas mao ang ilang kasarang. Kong sila motutok nganha Kaniya sama sa Iyang pagtutok ngadto sa Amahan sila makasarang sa

paghimo sa Iyang buluhaton. Samtang ilang himoon ang Dios nga ilang saliganan, Siya maghatag kaniya sa Iyang kasiga aron ipadan-ag ngadto sa kalibutan. {ABA 499.1}

Sayo sa kasaysayan sa iglesya nagsugod sa iyang daotan nga buhat ang misteryo sa pagkadaotan nga gitagna ni Pablo; ug samtang ang mga magtutudlo nga bakakon mahitungod kang kinsa si Pedro nagpasidaan sa mga magtutoo, magsugyot sa ilang mga erehiya, daghan ang nalit-agan sa bakak nga mga pagtulun-an. Ang uban nagduhaduha ilalom sa pagsulay ug natintal sa pagbiya sa pagtoo. Niadtong higayona sa diha nga si Juan gihatagan niini nga pinadayag, daghan ang nawad-an sa ilang unang gugma sa kamatuoran sa maayong balita. Apan sa Iyang kaluoy wala biyai sa Dios ang iglesya nga magpadayon diha sa kahimtang nga nanibog sa pagtoo. Sa Iyang mensahe sa kalumo nga dili matugkad Iyang gipadayag ang Iyang gugma alang kanila ug ang Iyang tinguha nga ilang sigurohon ang buhat alang sa walay katapusan. "Hinumdumi," Siya nagpakiluoy, "kong diin ka gikan mahulog, ug paghinulsol, ug buhata ang unang mga buluhaton." Bersikulo 5. {ABA 499.2}

Ang iglesya may ikasaway ug nagkmahanglan sa mapig-ot nga pagbadlong ug kastigo, ug si Juan gitugahan sa pagtala sa mga mensahe sa pasidaan ug sa pagbadlong ug sa pagpangamuyo ngadto kanila, nga nawad-an sa panan-aw sa sukaranang mga prinsipyo sa maayong balita, namiligro ang ilang paglaum sa kaluwasan. Apan sa kanunay ang mga pulong sa pagbadlong nga gikinahanglan sa Dios nga ipadala ginasulti diha sa malumo nga gugma ug giubanan sa saad sa kalinaw ngadto sa tagsatagsa ka mahinulsolon nga magtutoo. "Tan-awa, naga- tindog Ako sa pultahan ug nagatuktuk," ang Ginoo nagpahayag; "kong may magapatalinghug sa Akong tingog, ug moabli sa pultahan, kaniva mosulod Ako ug makigsalo Ako sa pagkaon uban kaniya, ug siya uban Kanako." Pinadayag 3:20. {ABA 499.3}

Ug alang kanila nga sa diha sa taliwala sa bugno magpadayon sa ilang pagtoo diha sa Dios, ang manalagna gihatagan sa mga pulong sa pagdayeg ug sa saad nga nagingon: "Nasayud Ako sa imong mga buhat. Tan-awa gibutang Ko sa imong atubangan ang usa ka pultahan nga inablihan, nga walay bisan kinsa nga makasira. Nasayud Ako nga ikaw diyutay ra ug kusog, ngani gibantayan mo ang Akong sulti ug wala mo ilimod ang Akong ngalan." "Tungod kay gibantayan mo ang Akong sulti sa pagkamainantoson, pagabantayan Ko ikaw nga mahalikay gikan sa takna sa pagsulay nga hapit na moabut sa tibuok nga kalibutan, sa pagsulay sa tanan nga nanagpuyo sa yuta. Ang mga magtutoo gitambagan nga nagingon: "Pagmata, ug lig-ona ang nanghibilin nga hapit na mamatay." "Moanha na Ako sa dili madugay; kupti pag-ayo ang imong nabatonan, aron walay makaagaw sa imong purongpurong." Mga bersikulo 8, 10, 2, 11. {ABA 500.1}

Pinaagi sa usa nga nagpahayag sa iyang kaugalingon nga usa ka "igsoon, ug kauban diha sa kasakit" (Pinadayag 1:9), nga si Cristo nagpadayag nganha sa Iyang iglesya sa mga

butang nga ilang pagaantoson tungod Kaniya. Sa nagadungaw siya latas sa tag-as nga mga kasiglohan sa kangitngit ug sa mga pagtootoo, nakita sa tigulang nga hininginlan ang mga panon sa katawhan nga nag-antos sa pagkamartir tungod sa ilang gugma alang sa kamatuoran. Apan nakita usab niya nga Siya nga nag-amuma sa Iyang karaang mga saksi dili mobiya sa Iyang matiumanong mga sumosunod sulod sa mga kasiglohan sa panglutos nga ilang pagaagian sa dili pa matapus ang panahon. “Ayaw kalisangi ang mga butang nga sa dili madugay imo nang pagaantoson,” mipahayag ang Ginoo; “tan-awa, ang uban kaninyo ibanlud sa yawa ngadto sa bilanggoan, aron sa pagsulay kaninyo; ug kamo pagasakiton:...magmatinumanon ka bisan hangtud sa kamatayon, ug pagahatagan Ko ikaw sa purongpurong sa kinabuhi.” Pinadayag 2:10. Ug ngadto sa tanang mga matinumanon nga nakigbisog batok sa daotan, nadungog ni Juan ang gihimo nga mga saad nga nagingon: “Ang magamadaugon pagatugotan Ko sa pagkaon sa bunga sa kahoy sa kinabuhi nga anaa sa taliwala sa paraiso sa Dios.” “Ang maga¬madaugon pagasuloban ug mga bisti nga maputi, ug dili Ko pagapapason ang iyang ngalan gikan sa basahon sa kinabuhi, hinonoa igamg-an Ko ang iyang ngalan sa ambangan sa Akong Amahan ug sa ambangan sa Iyang mga manolunda.” “Ang magamadaugon pagatugotan Ko sa paglingkod sa Akong trono uban Kanako, maingon nga .Ako usab nagmadaugon ug milingkod uban sa Akong Amahan diha sa Iyang trono.” Pinadayag 2:7; 3:5, 21. {ABA 500.2}

Nakita ni Juan ang kaluoy, ang kalumo, ug ang gugma sa Dios nga nagasagol sa Iyang kabalaan, hustisya, ug gahum. Iyang nakita ang mga makasasala nga nakakaplag diha kaniya sa usa ka Amahan kinsa maoy ilang gikahadlokan mngod sa ilang mga sala Ug sa pagtan-aw niya sa unahan sa gisangkoan sa dakung away, iyang nakita sa ibabaw sa Sion “ang mga nanagpakadaug...nanagtingdog sa dagat nga bildo nga may mga alpa sa Dios,” ug nagaawit “sa alawiton ni Moises” ug sa Cordero. Pinadayag 15:2, 3. {ABA 501.1}

Ang Manluluwas gipresentar sa ambangan ni Juan ilalom sa mga simbolo nga “ang Leon sa banay ni Juda” ug “usa ka Cordero nga daw gipatay.” Pinadayag 5:5, 6. Kining maong mga simbolo nagre- presentar sa panaghiusa sa makagagahum-sa-tanan ug sa gugma nga nagasakripisyo sa kaugalingon. Ang Leon sa Juda nga hilabihan ka makahahadlok sa mga nagasalikway sa Iyang grasya, mahimong Cordero sa Dios sa mga masinugtanon ug sa mga matinumanon. Ang haligi nga kalayo nga nagasulti sa kalisang ug sa kasuko ngadto sa malapason sa kasugoan sa Dios maoy usa ka timaan sa kahayag ug sa kaluoy ug sa kaluwasan nila nga nagbantay sa Iyang mga sugo. Ang bukton nga kusgan mohampak sa mga masinupakon kusgan usab moluwas sa mga maunongon. Ang tagsatagsa nga matinumanon pagaluwason. “Pagasugoon Niya ang Iyang mga manolunda pinaagi sa makusog nga tingog sa trumpeta ug ilang pagahipuson ang mga pinili gikan sa mga sugdanan sa upat ka mga hangin, gikan sa usa ka tumoy sa langit ngadto sa usa.” Mateo 24:31. {ABA 501.2}

Diha sa pagtandi sa mga minilyon sa kalibutan, ang mga katawhan sa Dios, sukad pa sa kaniadto, usa lamang ka diyutay nga panon; apan kong magtindog sila alang sa kamamoran ingon sa gipadayag diha sa Iyang pulong, ang Dios mahimong ilang dalangpanan. Magtindog sila sa ilalom sa halapad nga taming sa Omnipotente. Ang Dios kanunay nga anaa sa mayoriya. Sa diha nga ang tunog sa katapusang trumpeta molusot sa balay nga bilanggoan sa mga patay, ug ang mga matarung manggawas uban sa kadaugan, nga magasinggit, "Oh kamatayon hain na ang imong ikot? Oh lubnganan, hain na ang imong kadaugan?" (1 Corinto 15:55)—unya magatindog uban sa Dios, uban ni Cristo, uban sa mga manolunda, ug uban sa maunongon ug sa madnud-anon sa tanang mga katuigan, ang mga anak sa Dios daku ang pagkaanaa sa mayoriya. {ABA 501.3}

Ang dnuod nga mga tinon-an ni Cristo magsunod Kaniya lahus sa mapait nga mga pakigbisug, magaantos sa pagdumili sa kaugalingon ug magaeksperensya sa mapait nga pagkabalo; apan kini magatudlo kanila sa sayop ug sa kaalaut sa sala, ug madala sila sa pagtan-aw niim uban sang pagdumot. Ingon nga mga umalambit sa mga pag-antos ni Cristo, sila natagana na nga mahimong mga umalambit sa Iyang himaya. Diha sa balaang panan-awon nakita sa manalagna ang ultima nga kadaugan sa salin nga iglesya sa Dios. Nagsulat siya nga nagingon: {ABA 502.1}

"Nakita ko nga daw usa ka dagat nga bildo nga gisagolan sa kalayo: ug sila nga nakadaug...nagtindog ibabaw sa dagat nga bildo, nga may mga alpa sa Dios. Ug ilang giawit ang alawiton ni Moises nga ulipon sa Dios, ug ang alawiton sa Cordero, nga nagaingon, Daku ug kahibulongan ang Imong mga buhat, Ginoong Dios nga Gamhanan; matarung ug matuod ang Imong mga paagi, Ikaw nga Han sa mga balaan." Pinadayag 15:2, 3. {ABA 502.2}

"Ug unya mitan-aw ako ug ania karon, diha sa Bukid sa Sion nagtindog ang Cordero, ug uban Kaniya ang usa ka gatus ug kap- atan ug upat kalibo ka tawo nga nanagbaton sa ngalan sa iyang Amahan nga nasulat diha sa ilang mga agtang." Pinadayag 14:1. Niining kalibutana ang ilang mga hunahuna gihalad ngadto sa Dios; ilang gisilbihan Siya uban sa salabutan ug sa kasingkasing; ug karon makabutang na Siya sa Iyang ngalan "diha sa ilang mga agtang." "Ug sila magahari hangtud sa kahangturan." Pinadayag 22:5. Sila dili na manulod ug manggula sama kanila nga nagapanghangyo ug usa ka dapit. Sila mga kauban nila nga ngadto kanila si Cristo magaingon, "Umari kamo, O mga dinayeg sa Akong Amahan, panunda ninyo ang gingharian nga gitagana alang kaninyo sukad pa sa pagkatukod sa kalibutan." Iyang abiabihon sila ingon nga Iyang mga anak, nga magaingon, "Dumuyog ka sa kalipay sa imong Ginoo." Mateo 25:34, 21. {ABA 502.3}

"Mao kini sila ang nanagsunod sa Cordero bisan asa Siya molakaw. Kini sila gilukat gikan sa katawhan ingon nga mga inunahang mga bunga alang sa Dios ug alang sa

Cordero.” Pinadayag 14:4. Ang panan-awon sa manalagna naghulagway kanila ingon nga nagtindog ibabaw sa Bukid sa Sion, naandam alang sa balaan nga pagalagad, sinol-uban sa maputi nga lino, nga mao ang pagkamatarung sa mga balaan. Apan ang tanan nga gustong mosunod sa Cordero didto sa langit kinahanglan una nga siya nakasunod Kaniya dinhi sa yuta, dili sa masungoton o mabalhinbalhinon, kondili diha sa masaligon, sa mahigugmaon, ug kinabubut-ong pagsugot, ingon sa pagsunod sa panon sa magbalantay. {ABA 503.1}

“Akong nadungog sama sa tingog sa mga mangangalpa nga nanagtukar sa ilang mga alpa: ug sila nanag-awit sa usa ka bag-ong awit diha sa ambangan sa trono:...ug walay lain nga nakakat-on sa maong awit gawas sa usa ka gatus ug kap-atan ug upat ka libo nga gilukat gikan sa yuta....ug sa ilang baba walay hingkaplagang bakak, kay sila walay lama sa ambangan sa trono sa Dios.” Mga bersikulo 2- 5. {ABA 503.2}

“Ug nakita ko ang balaan nga siyudad, ang bag-ong Jerusalem, nga nanaug gikan sa langit gikan sa Dios, gitagana maingon sa usa ka pangasaw-onon nga gidayandayanan alang sa iyang pamanhonon.” “Ang iyang kasilak sama sa usa ka batong hamili nga talagsaon kaayo sama sa batong haspe, matin-aw mao ra ug kristal. Kini adunay daku ug mahabog nga paril nga may napulog-duha ka mga pultahan, ug sa mga pultahan anaay napulog-duha ka mga manolunda, ug diha sa mga pultahan nasulat ang mga ngalan sa napulog-duha ka mga pultahan hinimog napulog-duha ka mga mutya, ang matag-usa ka pultahan hinimog usa lamang ka mutya; ug ang kadalanan sa siyudad lunsayng bulawan, madn-aw mao ra ug bildo. Ug wala akoy nakita nga templo sa siyudad, kay ang templo niini mao man ang Ginoong Dios nga Makagagahum sa Tanan ug ang Cordero.” Pinadayag 21:2, 11,12,21,22. {ABA 503.3}

“Ug didto wala nay bisan unsang tinunglo: apan didto ang trono sa Dios ug sa Cordero; ug ang Iyang mga ulipon magasimba Kaniya: sila magasud-ong sa Iyang nawong; ug ang Iyang ngalan anha sa ilang mga agtang. Ug didto wala nay gabii, ug sila dili na magkinahanglan ug kahayag sa suga o sa Adlaw; kay ang Ginoong Dios mao may ilang kahayag. Pinadayag 22:3-5. {ABA 503.4}

“Iyang gipakita kanako ang pudi nga suba sa tubig sa kinabuhi, matin-aw mao ra ug kristal, nga nagagula gikan sa trono sa Dios ug sa Cordero. Diha sa taliwala sa dalan niini, ug diha sa masigka- daplin sa suba, diha ang kahoy sa kinabuhi, nga namunga ug napulog-duha ka matang sa mga bunga, ug nagapamunga sa matag-bulan: ug ang mga dahon sa kahoy alang sa pag-ayo sa mga nasud.” “Bulahan sila nga nagbuhat sa Iyang mga sugo, aron makabaton sila sa katungod ngadto sa kahoy sa kinabuhi, ug sa pagsulod sa siyudad agi sa mga pultahan.” Mga bersikulo 1, 2, 14. {ABA 504.1}

“Ug nadungog ko gikan sa trono ang usa ka dakung tingog nga nagaingon, “Tan-awa ang puloy-anan sa Dios anaa uban sa mga tawo,
Siya magapuyo ipon kanila,
Ug sila mahimong Iyang mga katawhan,
Ug ang Dios gayud mao ang magpakig-uban kanila,

Ug mahimong ilang Dios.” Pinadayag 21:3. {ABA 504.2}

Kapitulo 57 – ANG IGLESYA NGA MADAUGON

Kapin na sa napulo'g walo ka mga siglo ang nanglabay sukad nakapahulay ang mga apostoles gikan sa ilang mga buhat, apan ang kasaysayan sa ilang mga kahago ug mga sakripisyo alang kang Cristo mao gihapon ang anaa sa taliwala sa labing bililhong mga bahandi sa iglesya. Kining mao nga kasaysayan, nga nasulat ilalom sa pagmando sa Balaan nga Espintu, natala aron nga pinaagi niini ang mga sumosunod ni Cristo sa tagsatagsa ka panahon matukmod unta ngadto sa daku pa nga kasibut ug kamainiton diha sa kawsa sa Manluluwas. {ABA 505.1}

Ilang gituman ang sugo nga gihatag ni Cristo ngadto sa mga tinon- an. Samtang kining maong mga mensahero sa krus nanglakaw sa pagmantala sa maayong balita, dihay usa ka pinadayag sa himaya sa Dios nga ang ingon wala pa sukad masaksihi sa tawo. Pinaagi sa tambulig sa diosnon nga Espiritu, ang mga apostoles nakahimo sa usa ka buhat nga nakatay-og sa kalibutan. Diha sa usa lamang ka kaliwatan ang maayong balita nadala sa tanang kanasuran. {ABA 505.2}

Mahimayaon ang mga gisangputan nga nag-uban sa pangalagad sa pinili nga mga apostoles ni Cristo. Sa sinugdanan sa ilang pangalagad ang uban kanila mga tawo nga walay kahibalo, apan ang ilang pagtugyan ngadto sa kawsa sa ilang Agalon walay pugongpugong, ug ilalom sa Iyang pahimangno nahimo nila ang usa ka pangandam alang sa dakung buhat nga gipiyal ngadto kanila. Ang grasya ug ang kamatuoran maoy naghan sa ilang mga kasingkasing, nga nagdasig sa ilang mga katuyoan ug nagmando sa ilang mga lihok. Ang ilang mga kinabuhi natago uban kang Cristo diha sa Dios, ug nawala ang kaugalingon, nalugdang diha sa mga giladmon sa dili masukod nga gugma. {ABA 505.3}

Ang mga tinon-an maoy mga tawo nga nahibalo unsaon sa pagsulti ug sa pagampo sa tininuod, mga tawo nga nakagunit sa gahum sa Kusog sa Israel. Pagkasuod sa ilang pagtindog sa kiliran sa Dios, ug naghigut sa ilang personal nga kadungganan ngadto sa Iyang trono! Si Jehova mao ang ilang Dios. Ang Iyang kadungganan mao ang ilang kadungganan. Ang Iyang kamatuoran mao ang ilang kamatuoran. Ang bisan unsa nga nahimo batok sa maayong balita sama nga daw nagsamad sa halalom ngadto sa ilang mga kalag, ug uban sa tagsatagsa kagahum sa ilang pagkatawo misukol sila alang sa kawsa ni Cristo. Nakahimo sila sa pagpatugbaw sa pulong sa kinabuhi tungod kay nadawat nila ang langitnon nga pagdihog. Daku sila ug gipaabut ug busa ningsulat sila ug daku. Si Cristo nagpadayag sa Iyang Kaugalingon ngadto kanila, ug nganha Kaniya nagpaabut sa pag-agak. Ang ilang panabut mahitungod sa kamatuoran ug sa ilang gahum sa pagsukol sa pagsupak nagkatukma sa ilang pagpahiuyon sa kabubut-on sa Dios. Si Jesu-Cristo, nga mao ang kaalam ug gahum sa Dios mao ang tema sa tanang pakigpulong. Ang Iyang ngalan— ang mao lamang nga ngalan nga nahatag sa silong sa langit diin ang mga tawo

mangaluwas—mao ang gibayaw nila. Samtang ilang gimantala ang pagkahingpit m Cristo, ang Manluluwas nga nabanhaw, ang ilang mga pulong nakatandog sa mga kasingkasing, ug ang mga lalaki ug mga babaye nadaug ngadto sa ebanghelyo. Ang panon sa mga katawhan nga nakapanamastamas sa ngalan sa Manluluwas ug nakasaway sa Iyang gahum karon nagpaila na sa ilang kaugalingon nga mga tinon-an sa Nalansang sa Krus. {ABA 505.4}

Nahimo sa mga apostoles ang ilang sugo dili sa ilang kaugalingong gahum, kondili diha sa gahum sa buhi nga Dios. Dili sayon ang ilang buluhaton. Ang binuksang mga kabudlay sa Cristohanon nga iglesya gitambongan sa kalisdanan ug sa mapait nga kagulanan. Sa ilang buluhaton kanunay nga gihibalag sa mga tinon-an ang kawalad-on, ang pagpakaulaw, ug ang panglutos; apan wala nila isipa ang ilang mga kinabuhi nga mahal nganha sa ilang kaugalingon ug nalipay hinoon nga matawag sila sa pag-antos alang kang Cristo. Ang pagduhaduha, ang paglangaylangay, ug ang pagkawalay kusog sa katuyoan, walay dapit nga makaplagan diha sa ilang mga panlimbasug. Andam sila mogasto ug magpagasto. Ang pagkaamgo sa kapangakohan nga nahitungtung kanila nagputli ug nagpadato sa ilang eksperensya, ug nadayag ang grasya sa langit diha sa mga kadaugan nga ilang nahimo alang kang Cristo. Uban sa kusog sa pagkainakagagahum sa tanan, nagbuhat ang Dios pinaagi kanila sa paghimo nga madaugon ang maayong balita. Ibabaw sa patukoranan nga napahiluna ni Cristo sa Iyang kaugalingon, niini gitukod sa mga apostoles ang iglesya sa Dios. Diha sa mga Kasulatan ang pasumbingay mahitungod sa pagtukod sa templo kanunay nga gigamit sa pag-ilustrar sa pagtukod sa iglesya. Si Zacarias nagpasabut ngadto kang Cristo ingon nga ang Sanga nga maoy motukod sa templo ni Jehova. Iyang gihisgutan ang mga Hentil ingon nga magatabang diha sa buhat: “Sila nga atua sa halayo moanhi ug magatukod sa templo ni Jehova;” ug si Isaias nagapahayag, “Ug ang mga lumalangyaw maoy motukod sa imong mga kota.” Zacarias 6:12, 15; Isaias 60:10. {ABA 506.1}

Sa nagasulat siya mahitungod sa pagtukod niini nga templo, si Pedro nagingon, “Dumuol kamo kaniya, sa buhi nga bato, nga tuod sinalikway sa mga tawo, apan pinili ug minahal sa Dios; ug ang inyong kaugalingon usab, ingon nga mga buhi nga bato, ipahimo ninyong espirituhanon nga balay, nga mahimong balaan sa pagkasacerdote, alang sa paghalad ug espinmhanong mga halad nga pagakahimut-an sa Dios pinaagi kang Jesu-Cristo.” 1 Pedro 2:4, 5. {ABA 507.1}

Diha sa kubkubanan sa bato sa Judiyo ug Hentil nga kalibutan nagbuhat ang mga apostoles, nga nagpagula sa mga bato nga gamiton sa pamkoranan. Diha sa iyang sulat ngadto sa mga magtutoo sa Efeso, si Pablo miingon, “Busa, kamo karon dili na mga langyaw ug mga dumoluong, kondili mga katagilungsod sa mga balaan ug mga sakop sa pammalay sa Dios. Kami mga tinukod ibabaw sa pamkoranan nga mao ang mga apostoles ug mga profeta, nga niini si Jesu-Cristo mao ang ulohang pamag-ang. Diha Kaniya ang

dbuok nga dnukod nausa ug nagatubo ngadto sa pagka-templo nga balaan diha sa Ginoo; ug nga diha Kaniya kamo usab ginabalay aron mahimong puloy- anan sa Dios pinaagi sa Espintu.” Efeso 2:19-22. {ABA 507.2}

Ug ngadto sa mga taga-Corinto siya misulat: “Sumala sa grasya sa Dios nga gikahatag kanako, maingon sa usa ka badd nga magtutukod, ako mao ang magpahimutang sa pamkoranan, ug ang laing tawo mao ang magatukod ibabaw niini. Apan magbantay hinoon ang matag- usa kong unsaon niya sa pagtukod ibabaw niini. Kay wala nay laing pamkoranan nga ikapahimutang pa ni bisan kinsa gawas sa gipahimutang na, nga mao si Jesu-Cristo. Karon kong sa ibabaw mining maong pamkoranan adunay magabalay ug bulawan, o salapi, o mga bato nga hamili, o kahoy, o kogon, o dagami, ang binuhatan sa matag-usa makita ra unya; kay ang adlaw sa paghukom maga- padayag man unya niini sanglit kadtong adlawa igapadayag man pinaagi sa kalayo, ug ang maong kalayo mao ang magasulay sa binuhatan sa matag-usa.” 1 Corinto 3:10-13. {ABA 507.3}

Ang mga apostoles nagtukod ibabaw sa usa ka siguro nga patukoranan, bisan ang Batong Bantilis sa mga Katuigan. Nganhi niining maong patukoranan ilang gidala ang mga bato nga ilang gikuwan gikan sa kalibutan. Dili nga walay pagbabag nga nangabudlay ang mga magtutukod. Ang ilang buhat gilisudlisud pag-ayo pinaagi sa pagsupak sa mga kaaway ni Cristo. Nakigbisog sila batok sa mapig- ot sa pangisip, sa pag-ayad, ug sa pagdumot niadtong nanagtukod ibabaw sa usa ka dili-tinuod nga patukoranan. Daghan sa nagbuhat ingon nga mga magtutukod sa iglesya gipahisama ngadto sa mga magtutukod sa kota diha sa mga adlaw ni Nehemias, nga mahitungod kanila nahisulat nga nagaingon: “Sila nga nanagtukod sa kuta ug sila nga nanagpas-an sa mga palas-anon, ming-abaga ang tagsatagsa kamla sa ilang kaugalingon; ang tagsatagsa uban sa usa sa iyang mga kamot nagbuhat sa buluhaton, ug uban sa laing kamot nagbitbit sa iyang hinagiban.” Nehemias 4:17. {ABA 508.1}

Ang mga hari ug mga gobemador, mga sacerdote ug mga punoan, naninguha sa paglaglag sa templo sa Dios. Apan diha sa atubangan sa pagbilanggo, sa pagsakit, ug sa kamatayon, ang matinumanong mga tawo nagpadayon sa buhat; ug ang tinukod mitubo, matahum ug nagkaangay. Dihay mga higayon nga hapit mabutai ang mga trahante sa mga alisngaw sa mga pagpatootoo nga naglibut kanila. Dihay mga higayon nga hapit sila madaug sa pamugos sa ilang mga kaatbang. Apan uban sa dili maduhaduhaon nga pagtoo ug walay pagkunhod nga kaisug nagpadayon sila sa buhat. {ABA 508.2}

Nagsunodsunod nga nahulog sa kamot sa kaaway ang nag-unang mga magtutukod. Si Esteban gibato; si Santiago gipatay pinaagi sa espada; si Pablo giputlan sa ulo; si Pedro gibitay sa krus; si Juan gihinginlan. Apan bisan pa niini ningtubo ang iglesya. Ang bagong mga magbubuhat ningkuha sa dapit niadtong nahulog, ug nag¬sunodsunod ang mga bato

nga gidugang ngadto sa tinukod. Sa ingon niini hinayhinay pagsaka ang templo sa iglesya sa Dios. {ABA 508.3}

Ang mga katuigan sa mapintas nga panglutos mao ang misunod sa pagkatukod sa Cristohanon nga iglesya, apan wala makulangi sa mga tawo nga nag-isip sa buhat sa pagtukod sa templo sa Dios nga mahal pa kay sa kinabuhi mismo. Mahitungod kanila nasulat: "Ang uban nanag-antos sa pagbiaybiay ug mga paghampak, ug bisan pa gani sa mga talikala ug sa mga pagbilanggo. Gipanagbato sila, gipanagputol sila pinaagi sa gabas, gipamatay sila pinaagi sa espada; sila nanag- panglakaw nga nanagsaput ug mga panit sa karnero ug sa mga kanding, nanag-antos sa kawalad-on, mga sinakit, mga dinagmalan, nga kanila ang kalibutan dili takus, nahadiindiin sila sa mga kaawaawan ug mga kabukiran, sa mga lungib ug sa mga langob sa yuta." Hebreohanon 11:36-38. {ABA 508.4}

Ang kaaway sa pagkamatarung wala magbiya bisan unsa mahimo sa iyang paningkamot sa pagpahunong sa buhat nga gitugyan ngadto sa mga magtutukod sa Ginoo. Apan ang Dios "wala magtugot nga dili kapanghimatud-an ang Iyang kaugalingon." Buhat 14:17. Gipabarug ang mga magbubuhat nga takus nakapanalipod sa pagtoo nga nahatag ngadto sa mga balaan. Ang kasaysayan nagpanghimatuod sa kaisog ug sa kabayamhon niining maong mga tawo. Sama sa mga apostoles, daghan kanila ang napukan diha sa ilang dapit, apan ang pagtukod sa templo nagpadayon sa kanunay ngadto sa unahan. Gipamatay ang mga nagtrabaho, apan miuswag ang buhat. Ang mga Waldenian, si John Wycliffe, si Huss ug si Jeronimo, si Martin Luther ug Zwingli, si Cranmer, si Latimer, ug si Knox, ang mga Hugenot, si John ug Charles Wesley, ug ang usa ka panon sa uban pa midala ngadto sa patukoranan sa galamiton nga molungtad sa tibuok nga etermdad. Ug diha sa ulahing mga katuigan sila nga naninguha sa pagpalambo sa pagpakaylap sa pulong sa Dios, ug sila nga pinaagi sa ilang pagalagad diha sa mga yuta nga pagano nakaandam sa agianan alang sa pagmantala sa katapusang daku nga mensahe—kini sila usab nakatabang sa pagpatindog sa gambalay. {ABA 509.1}

Latas sa mga katuigan nga nanglabay sukad sa mga adlaw sa mga apostoles, wala gayud mohunong ang pagtukod sa templo sa Dios. Mahimo nga molingi kita balik sa mga kasiglohan ug motan-aw sa buhing mga bato nga naapil niini nga nagakasiga sama sa sidlit sa mga kahayag nga ninglusot sa kangitngit sa kasaypanan ug sa pagpatootoo. Sa tibuok nga eternidad kining maong bililhong mga mutya magasidlak uban sa magadugang nga kasilaw, nga magapa- matuod sa gahum sa kamatuoran sa Dios. Ang nagakidlap nga kahayag niining maong pinasinaw nga mga bato magapadayag sa dakung kalainan tali sa kahayag ug sa kangitngit, tali sa bulawan sa kamatuoran ug sa taya sa kasaypanan. {ABA 509.2}

Si Pablo ug ang ubang mga apostoles, ug ang tanang mga matarung nga nagkinabuhi sukad kaniadto, nakabuhat sa ilang bahin sa pagtukod sa templo. Apan ang gambalay wala pa matapus. Kita nga nagkinabuhi niining panahona may usa ka buluhaton nga pagahimuon. Kita padad- on ngadto sa patukoranan sa galamiton nga makabarug sa pagsulay nga kalayo—sa bulawan, salapi, ug mahal nga mga bato, "nga sinapsapan sunod sa hulagway sa usa ka palasyo." Salmo 144:12. Ngadto nga sa ingon nagtukod alang sa Dios, si Pablo nagasulti sa mga pulong sa pagpadasig ug sa pagpasidaan: "Kong molungtad man ang bisan kinsang buhat nga natukod sa ibabaw sa patukoranan, nan, siya magadawat ug ganti. Ug kong ang buhat ni bisan kinsa masunog ra, nan, siya makaagum ug kapildihan; apan siya maluwas, bisan nga daw nag-agi siya latas sa kalayo." 1 Corinto 3:14, 15. Ang Cristohanon nga sa matinumanon magapresentar sa pulong sa kinabuhi, nga magadala sa mga lalaki ug sa mga babaye ngadto sa dalan sa kabalaan ug sa kalinaw, nagadala ngadto sa pamkoranan galamiton nga molungtad, ug didto sa gingharian sa Dios siya pagapasidunggan ingon nga usa ka maalam nga magtutukod. {ABA 509.3}

Mahitungod sa mga apostoles, kim ang gisulat: "Sila nanglakaw ug nagwali sa tanang mga dapit, ug ang Ginoo nagbuhat uban kamla ug nagpamatuod sa ilang pulong pinaagi sa mga ilhanan nga gipauban niini." Marcos 16:20. Maingon nga si Cristo nagpadala sa Iyang mga tinon-an, karon usab Iyang ipadala ang mga sakop sa Iyang iglesya. Ang sama nga gahum nga gibatnan sa mga apostoles alang usab kanila. Kong ilang himoon ang Dios nga ilang kalig-on, Siya magbuhat uban kanila, ug dili mahimong kawang ang ilang pagpangabudlay. Pailha sila nga ang buhat nga ilang giapilan maoy usa nga gipatikan sa Ginoo. Ang Dios miingon ngadto kangjeremias, "Ayaw pagingon, Ako usa ka bata: kay kang bisan kinsa ikaw paadtoon ko, ikaw moadto, ug bisan unsa nga akong igasugo kanimo igasulti mo. Ayaw pagkahadlok mngod kanila: kay ako magauban kanimo sa pagluwas kanimo." Unya gituy-od ni Jehova ang Iyang kamot ug gihikap sa baba sa Iyang ulipon, nga nagaingon, Ania karon Ako nagbutang sa Akong mga pulong diha sa imong baba." Jeremias 1:7- 9. Ug Siya nagasugo kanato sa paglakaw aron sa pagsulti sa mga pulong nga Iyang ihatag kanato, nga magabati sa Iyang balaan nga hikap diha sa atong mga ngabil. {ABA 510.1}

Si Cristo naghatag ngadto sa iglesya sa usa ka balaan nga mando. Ang tagsatagsa ka sakop mahimong usa ka sandayong nga pinaagi niini ang Dios makasulti ngadto sa kalibutan sa mga bahandi sa Iyang grasya, nga mao ang dili masusi nga kadato ni Cristo. Walay gidnguha pag-ayo sa Manluluwas kay sa mga ahente nga mopresentar ngadto sa kalibutan sa Iyang Espiritu ug sa Iyang taras. Walay butang nga gikinahanglan pag-ayo sa kalibutan kay sa pagpaila pinaagi sa katawhan mahitungod sa gugma sa Manluluwas. Ang tibuok langit nagahulat sa mga lalaki ug sa mga babaye pinaagi kang kinsa ang Dios makapadayag sa gahum sa Cristiyanismo. {ABA 510.2}

Ang iglesya maoy ahensya sa Dios alang sa pagmantala sa kamatuoran, nga gipagamhan Niya sa paghimo sa usa ka pinasahi nga buluhaton; ug kong siya maunongon nganha Kaniya, ug masinulondon sa tanan Niyang mga sugo, magapuyo sa sulod niya ang kamahalan sa diosnon nga grasya. Kong siya magmatinuoron sa iyang pagsugot, kong iyang pasidunggan ang Ginoong Dios sa Israel, walay gahum nga makabarug batok kaniya. {ABA 511.1}

Ang kasibut alang sa Dios ug sa Iyang kawsa maoy nakapalihok sa mga tinon-an sa pagpanghimatuod sa maayong balita uban sa kusganon nga gahum. Dili ba mahimo nga ang samang kasibut magsilaub sa atong mga kasingkasing uban sa usa ka tinguha sa pagsulti sa sugilanon mahitungod sa nagalukat nga gugma, mahitungod ni Cristo ug Kaniya nga gilansang sa krus? Maoy katungod sa tagsatagsa ka Cristohanon, dili lamang sa pagpaabut, kondili sa pagpadali usab sa pag-anhi sa Manluluwas. {ABA 511.2}

Kong ang iglesya magasul-ob sa kupo sa pagkamatarung ni Cristo, nga magabiya sa tanang pagsugot sa kalibutan, anaa sa atubangan niya ang kaadlawon sa usa ka mahayag ug mahimayaong adlaw. Ang saad sa Dios nganha kaniya magabarug hangtud sa kahangtoran. Iyang buhaton siya nga usa ka dayon nga kahalangdon, usa ka kalipay sa daghang mga kaliwatan. Modaug ang kamatuoran nga magalabay kanila nga nagsaway ug nagsalikway niini. Bisan pa nga may mga panahon nga daw nalangan, ang iyang paguswag wala gayud mapahunong. Sa diha nga ang mensahe makatagbo sa mga pagsupak, Iyang hatagan kini ug dugang nga kusog aron kini makahimo ug daku pa nga inpluwensya. Tinugahan sa diosnon nga kusog, kini moagi lusot sa labing kusganong mga ali ug modaug batok sa tagsatagsa ka kaulangan. {ABA 511.3}

Unsa ba ang nakapalahutay sa Anak sa Dios sulod sa Iyang kinabuhi sa kahago ug sa sakripisyo? Iyang nakita ang mga resulta sa kabalaka sa iyang kalag ug natagbaw. Sa Iyang pagtan-aw ngadto sa eternidad, Iyang nakita ang kalipay nila nga pinaagi sa Iyang pagpaubos nakadawat sa pasaylo ug sa kinabuhi nga walay katapusan. Iyang nadunggan ang singgit sa mga linuwas. Iyang nadungog ang mga nangalukat nga nagaawit sa alawiton ni Moises ug sa Cordero. {ABA 512.4}

Tingali may panan-awon kita mahitungod sa umalabut, ang kabulahanan sa langit. Diha sa Biblia ginapadayag ang mga panan- awon sa umalabut nga himaya, mga talanawon nga gihulagway sa kamot sa Dios, ug kini sila mga mahal sa Iyang iglesya. Tungod sa pagtoo magatindog kita sa ganghaan sa siyudad nga walay katapusan, ug makadungog sa maloloy-on nga abiabi nga ginahatag ngadto kanila nga niining kinabuhia nagbulig ni Cristo, ug nag-ila niini nga usa ka dungog ang pag-antos tungod Kaniya. Samtang gilitok ang mga pulong, “Umari kamo, o mga binulahan sa Akong Amahan,” ilang gibutang ang ilang mga purongpurong diha sa tiilan sa Manunubos, nga magatuwaw, “Ang Cordero nga gipatay

takus sa pagdawat ug gahum ug kadato ug kinaadman ug kusog ug kadungganan ug himaya ug pagdalayeg.... Ngadto Kaniya nga nagalingkod sa trono, ug ngadto sa Cordero hangtud sa kahangtoran." Mateo 25:34; Pinadayag 5:12, 13. {ABA 512.1}

Didto ang mga linukat magaabiabi kanila nga nagdala kanila ngadto sa Manluluwas, ug ang tanan maghiusa diha sa pagdayeg Kaniya nga nagpakamatay aron ang mga tawo makabaton sa kinabuhi nga makatupong sa kinabuhi sa Dios. Natapus na ang away. Natapus na ang mga kagul-anan ug ang mga panag-away. Ang mga alawiton sa kadaugan maoy magpuno sa tibuok langit samtang ang mga linukat moawit sa malipayon nga huni, Takus, takus ang Cordero nga gipatay, ug nabuhi pag-usab, usa ka madaugon nga magbubuntog. {ABA 512.2}

"Tapus niini, mitan-aw ako ug ania karon, dihay usa ka dakung panon sa katawhan nga walay bisan kinsa nga makaihap, gikan sa tanang kanasuran, gikan sa tanang kabanayan ug katawhan ug pinolongan, nga sa atubangan sa trono ug sa atubangan sa Cordero nanagtindog sila nga nanagsul-ob ug maputi ug tag-as nga mga bisti, ug nanagdala ug mga palwa sa palmera diha sa ilang mga kamot, ug nanagsinggit sa makusog nga tingog nga nagingon, Ang kaluwasan gikan sa atong Dios nga nagalingkod sa trono ug gikan sa Cordero." Pinadayag 7:9, 10. {ABA 512.3}

"Mao kini sila ang nanagpakalabang sa dagkung kasakitan ang ilang mga tag-as nga bisti gilabhan nila ug gipaputi diha sa dugo sa Cordero. Tungod niini anaa sila sa ambangan sa trono sa Dios, ug nagaalagad kaniya sa maadlaw ug sa magabii sulod sa Iyang templo: ug ang naglingkod sa trono magapanalipod kanila pinaagi sa Iyang pagkaanaa. Sila dili na gutomon, ug dili na usab pagauhawon; dili na sila pagahasulon sa Adlaw, ni sa bisan unsang makasunog nga kainit. Kay ang Cordero nga anaa sa gitaliwad-an sa trono mama-himong ilang magbalantay, ug Siya magatultul kanila ngadto sa mga tuboran sa mga tubig nga nagahatag ug kinabuhi: ug pagapahiran sa Dios ang tanang luha sa ilang mga mata." "Ug ang kamatayon wala na; ug wala na usab unyay pagminatay, ni paghilak, ni kasakit, kay ang unang mga butang nangagi na." Pinadayag 7:14-17; 21:4. {ABA 512.4}

Naghulat sa Katapusan